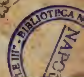
CONTROVERSIA
DOGMATICA
IN TRES PARTES DIVISA.
PRO
VERITATE SPIRITU PERFECTIONE legis gratiæ, & alijs excellentijs illius privativè datis, & concessis in statu præsenti Ecclesiæ ex plenitudine gratiæ, & meritis Christi præsentis, & passi, & in adventu Spiritus Sancti confirmatis.

CONTRA
ASSERENTES QVOD IN VETERI Testamento fuit verus status Religiosus cum votis, & consilijs institutus in spiritu legis gratiæ substantialiter evangelicus, & eiusdem rationis cum statu Religioso Christiano.

AD EXC^MV^M PRINCIPEM,
Ac D. D. IOANNEM THOMAM DE ROCABERTI, Archiepiscopum Valentinum, & Generalem Hispaniarum Inquisitorem.

AVTHORE
R. P. M. Fr. FRANCISCO GALIANO SPVCHE, Inclytæ Hieronymianæ Familiæ Generali.

Cum Privilegio: MATRITI. Anno M.DC.XCVI.

SANCTISSIMO PATRI, AC D.D. INNOCENCIO XII. PONTIFICI MAXIMO,

FR. *FRANCISCVS GALIANO*
Hieronymianus felicitatem.

PRODEVNT in hoc ſæculo per vniverſum Orbem novitates, tàm in diſputationibus Theologicis, & Dogmaticis, quàm in diſcertationibus Ethicis, & Hiſtoricis Eccleſiaſticis; & quanta ex illis pericula, & ſemina hæreſum pullulaverint in Eccleſia, olim docuerunt Sancti Patres, & quotidie Sedis Apoſtolicæ in extirpandis novatorum opinationibus ſolicitudo demonſtrat in ſalutiferis decretis contra ſententias novas, quibus fidelium mentes opprimebantur, & Chriſtianorum periclytabantur conſcientiæ. Nuper apparuit Orbi Chriſtiano verus Monachatus Elianus in votis inſtitutus in Carmelo ante legem gratiæ: invaluit hæc novitas in Hiſpania ſuis limitationibus explicata; & tanta eſt antiquitatis huius ſtatus Religioſi cupiditas in Elianiſtis, quod in

pu-

publicis diſputationibus, iam prælo datur verus veritate evangelica, Evangelicus ante Evangelium, & ante Chriſtum Chriſtianus, in ſpiritu legis gratiæ inſtitutus eiuſdem rationis cum Monachatu Chriſtiano, quamvis minus perfectus in aliquibus ſolemnitatibus, & perfectionibus ſtatui accidentalibus, quas modo in præſenti Eccleſia habet Chriſtianus. Ad hunc ſtatum verum in Synagoga aſtruendum addunt quamplurimas alias novitates in illa lege, quæ Eccleſiam Chriſti confundere videntur cum Synagoga, quam nimis his novis iuſtificationibus, & ſubſtantialibus perfectionibus exaltant quibus Catholicorum ingenia torquent, & mentes obruunt: ſed in Scrinio pectoris Pontificis Max. vtrumque reſervatur teſtamentum, quod aperuit occiſſus agnus antiquis Patribus veteris legis olim reſeratum: itaque ad Pontificem Max. pertinet declarare: an in veteri illa lege ſub ſtatu ſervitutis generi humano corrupto per peccatum Adami datus fuit ſpiritus legis gratiæ in aliquo vero ſtatu? & an huic ſtatui Religioſo dederit Elias in veteri lege ſubſtantialem perfectionem in Synagoga, & Sanguis Chriſti cui vnita erat divinitas accidentalem tantum in hac præſenti Eccleſia legis gratiæ? & interim cum Apoſtolo toto corde defendam, quod omnes ſtatus, & miniſteria ſenſibilia, & viſibilia Synagogæ figurativa fuere, mortis, & damnationis, inutilia, & vacua, ſine ſpiritu, & ſine ſubſtantia legis gratiæ, & in littera occidente inſtituta, ſub vmbris.

Sed

Sed quia trepidare possunt Catholici his novitatibus, & Iudæi novis iustificationibus ab Elianistis veteri Sinagogæ concessis superbire; ne se extollant in fecibus Sinagogæ, vt ex Apostolica traditione docet Augustinus Psalmo 74. ibi: *Ne longum faciant, quomodo Apostoli exortabantur gentes, ne desperarent, quod in magnis peccatis iacuissent, & reprimebant Iudæos ne se extollerent quasi ex iustificationibus legis; ideò se putarent iustos, gentes autem peccatores esse, quia Iudæis, & lex erat, & templum erat, & Sacerdotium erat.* Ad Cathedram Petri expono novitates, & Parentis mei Hieronymi vestigijs insistens ad sanctitatis tuæ pedes accedo magnitudine perterritus, & humanitate invitatus, vt dilectus quemadmodum filius vnicornium Christi Vicarius, venenum latens in Syllabis aperiat, & salutiferas aquas sitientibus purificet, & mundet ab infectis novitatibus, sic ad Pontificem Max. Damassum Maximus Doctor epist. 57. ibi: *Quamquam igitur tui me terreat magnitudo, invitat tamen humanitas; à Sacerdote victimam salutis, à Pastore præsidium ouis flagito. Facessat inuidia: Romani culminis recedit ambitio: cum successore Piscatoris, & Discipulo Crucis loquor. Ego nullum primum, nisi Christum sequens Beatitudini tuæ, idest, Cathedræ Petri communione Consortior, super illam petram, edificatam Ecclesiam scio.* Et causam exponit ibidem: *Christi vineam exterminant vulpes: vt inter lacus contritos, qui aquam non habent, difficile, vbi fons signatus, & hortus ille conclusus sit: possit intelligi, ideò mihi Cathedram Petri, &*

fidem Apostolico ore laudatam, censui consulendam.

Ex vnius vocis novitate venenum latens in syllabis, in silvis Syriæ evigilans Leo Maximus timuit, & ne Monachorum deserta penetraret, in concavis Vallium novum vocabulum confundebat Pauli monitu ad Thimot. de vita profanarunt vocum novitates, & vocem detulit Pontifici Maxim. huius igitur Leonis catulus Patris vestigia sequens, & exemplum tenens, pedes Beatitudinis tuæ deosculans sequentes propopositiones, vt novas, censui Cathedræ Petri consulendas.

I. Ante legem gratiæ Ecclesia, seu Sinagoga in statu servitutis veteris testamenti quoad substantialia, & essentialia fuit eiusdem rationis cum præsenti Ecclesia legis gratiæ.

II. Ante legem evangelicam fuit Ecclesia Catholica.

III. Ante legem evangelicam natura humana fuit sufficienter illuminata ad cognoscendum virtutes, & consilia evangelica, vt fideles possent emittere vota evangelica in veteri testamento.

IV. Ante legem gratiæ fuit status gratiæ, iustitiæ, iustificationis, adoptionis, & perfectionis.

V. Pontifices Aaronici veteris testamenti habebant authoritatem, & potestatem ad approbandum status veros veritate evangelica, & substantialiter evangelicos institutos in spiritu legis gratiæ in veteri tetamento.

VI. In veteri lege, & in statu servitutis illius fuit in Synagoga status ante Evangelium Evangelicus, & ante Christum Christianus.

VII. Instatu servitutis Synagogæ fideles illius populi erant Christiani *in re.*

VIII. An-

VIII. Ante legem evangelicam fuit in Synagoga verus ſtatus in veritate evangelica ſubſtantialiter evangelicus inſtitutus in conſilijs legis gratiæ.

IX. Chriſtus futurus fuit Magiſter in veteri lege, & in ea docuit perfectionem evangelicam in ſpiritu legis gratiæ amplectendam.

X. Elias in veteri lege fuit verus Chriſti Miniſter in veritate evangelica ad inſtituendum ſtatum verum Religioſum in ſpiritu vivificante.

XI. Vocatio qua vocavit Elias, Eliſeum ad prædictum ſtatum Religioſum fuit maioribus auxilijs, & favoribus præventa, quam vocatio qua Chriſtus vocavit Apoſtolos ad ſuum Diſcipulatum.

XII. In prædicto ſtatu Religioſo revelata fuit omnibus Monachis, & Monialibus, & omnibus profitentibus in eo exemplaritas Chriſti futuri, & voti virginitatis Deiparæ, vt vota emitterent ad exemplar vitæ Chriſti Domini & voti Beatæ Mariæ.

XIII. In eodem ſtatu revelabatur profitentibus præmium æternum, vt vota evangelica emitterent propter Regnum Cœlorum.

XIV. Prædictus ſtatus Religioſus in triplici voto inſtitutus ſubſtantialiter evangelicus ab Elia vſque ad Chriſtum Dominum permanſit in ſua primitiva obſervantia, ſine relaxatione aliqua, & mitigatione ſui primevi inſtituti.

XV. Idem ſtatus Religioſus præter tria ſubſtantialia vota inſtitutus fuit etiam in abſtinentia non ſolum carnium, ſed piſcium, & ex regula Monachi, & Moniales tantum herbis victitabant.

XVI. In illo ſtatu Religioſo Sinagogæ per novena ſæcula, & amplius ab Elia vſque ad Chriſtum nullus à vocatione receſsit: nullus in Monachis Elianis veteris teſtamenti fuit lapſus.

XVI. Ad illum ſtatum Elianum Sinagogæ nullus recipiebatur

batur impurus, quia impuritas, etiam mentis, revelabatur Prælatis, vt ostium impuris clauderent.

Hæc omnia in veteri lege, vt Monachatus circumcissus subsistat, defendunt, non solum in actu animæ aliquorum iustorum, sed etiam in statu à puro homine instituto ex meritis Christi futuri per fidem; & non facilè asignari poterit, his statutis, in quo differat status præsentis Ecclesiæ ex meritis Christi præsentis, & pasi per legem gratiæ institutus, & constitutus per fidem pasionis Christi, ab illo statu legis servitutis, & peccati; nec facilè demonstrari poterit, quomodo omnia nova in pæsenti Ecclesia, prædicet Apostolus Paulus his institutis, & statutis, & constitutis gratijs substantialibus in Ecclesia veteris legis, & statu servitutis illius, quæ permanent quoad substantialia eadem in Ecclesia legis gratiæ. Quid nobis attulit Sanguis Christi? & quid Ecclesiæ, & Sponsæ novæ descendenti de Cœlo dedit Sponsus Cœlestis in spiritu legis gratiæ? Quoad statum Religiosum accidentia tantum dicunt addidisse Christum in solemnitate votorum, & clavium potestate; dedisseque Ecclesiæ alias perfectiones quas modo habet, perfectionem Sinagogæ limitant verbis, & his novitatibus admisis, illam exaltant, & eius excellentiam nimis laudant.

Quid excellentius, quàm Ecclesia Catholica eiusdem rationis cum præsenti Ecclesia Christiana? Quid perfectius, quam status iustitiæ, iustificationis, gratiæ, filiationis, & adoptionis divinæ? Quid sublimius, quam Summus Pontificatus cum potestate, & authorita-

ritate ad approbandum ſtatus verè, & ſubſtantialiter evangelicos inſtitutos in ſpiritu,& veritate legis gratiæ? Quid dignius, quam ſtatus in quo fideles erant in Re Chriſtiani?Quid vtilius,quam verum miniſterium Chriſti ad inſtituendum ſtatum ſubſtantialiter evangelicum in ſpiritu vivificante?Quid tàm altum,quàm exemplaritas Chriſti Domini revelata Monachis circumciſsis, & Monialibus illius legis, & in ea videre votum virginitatis Deiparæ, Nativitatem Chriſti ex Virgine,vitam illius, & mortem in Cruce, vt temporalibus omnibus abdicatis,Crucem tollerent,& Chriſtum ſequærentur in ſpiritu,& veritate evangelij?

Et quod omnem admirationem excedit, & ſuperat ſenſum humanum,eſt ille ſtatus Religioſus in abſtinentia carnium,& piſcium inſtitutus per novem ſæcula in populo illo carnali, ſine aliqua mitigatione, vel relaxatione permanens, in quo ab Elia, vſque ad Chriſtum Dominum,nullus fuit in Monachis lapſus, & nullus à vocatione receſsit: O felix Sinagoga illa, ſi vera eſſent quæ narrantur! in Apoſtolatu ſub cura Chriſti,cecidit Iudas; & à vocatione receſsit Proditor: ſub Cura Apoſtolorum à vocatione receſſerunt Anania,& Saphira;& in diſcipulatu Eliæ adhuc genere humano corrupto per peccatum Adami, nullus lapſus! nulla impuritas! nullus à vocatione receſsit in miſero ſervitutis ſtatu! Quid nobis profuit lauacrum regenerationis Chriſti in ſtatu Religioſo Chriſtiano, Chriſti Sanguine conſummato,in quo quaſi aqua, dilabitur humana mortalitas?

Sed

Sed quidquid dicant hi recentiores Elianistæ Theologi, & Historici, ego (Beatissimæ Pater) in Cruce Dñi nostri Iesu Christi in Calvario gloriabor, & vbi nati sunt filij Crucis, ibi credam natum, & institutum Crucis statum: gloriam, gratiam, & virtutem Calvarij. Carmelo non dabo, & cum filijs Chore, Crucis, Ecclesiæ, & Christianorum Matris, laudes cantabo in Calvario iuxta D. Aug. in Ps. 41. ibi: *Chorè aliquis homo fuerit sicut fuit, habueritque filios qui appellarentur filij Chore: nos tamen arcanum Sacramenti scrutemur, vt nomen hoc in mysterio, quod grauidum est, pariat: magni enim Sacramenti res est, vt Christiani appellentur filij Chore. Vndè filij Chore? Filij Sponsi, Filij Christi: dicti sunt enim Christiani filij Sponsi: quare ergo Chore Christus? quia Chore interpretatur Calvaria. Multo remotius est hoc: quærebam quare Chore Christus. intentius quæro quare Christus ad Caluariam pertinere videatur: nonne iam occurrit in loco Caluariæ crucifixus? occurrit omninò: ergo filij Sponsi, filij passionis illius, filij redempti Sanguine illius, filij Crucis illius, portantes in fronte quod inimici in loco Caluariæ fixerunt, appellantur filij Chore: illis cantatur iste Psalmus.* Ergo Religiosi Christiani (Beatissimæ Pater) in statu Crucis filij sumus Christi, & Calvariæ, & non Eliæ & Carmeli sic accepi à Sanctis Patribus, & in hoc parvo Opusculo demonstro, & Sanctitatis Vestræ pedibus dico, & submitto.

EXCELLENT^{MO}. PRINCIPI, AC D. D. IOANNI THOMÆ DE ROCABERTI, ARCHIEPISCOPO VALENTINO, ET HISPANIARVM GENERALI INQVISITORI.

EXC^{MI}. PRINCEPS, AC DOMINE.

N ipſo ſurgentis Eccleſiæ exordio adhuc Petro Pontificiæ Dignitatis Claves,& Paulo evangelicæ prædicationis gladium tenentibus in terris; primaque radiante luce Apoſtolorum, ab Hieroſolymis diffuſa per orbem, Pſeudo-Apoſtoli ſurrexerunt è Synagogis perverſi, & Moſaicis vmbris, ac Judaicis tenebris ſplendorem, & veritatem, virtutemque, & gratiam æterni luminis obumbrabant in Eccleſijs, & ex putrido, fætidoque cadavere Judaiſmi converſis ex Gentibus ſuſurrabant vene-

nati Vermes, legem veterem adhuc superstitem, mandata illius bona, ministeria vera, licèt evangelicis novis minus perfecta, & legalia cum evangelio miscentes veritatem in figuram, & evangelium in veterem legem convertabant: Quod vt ad aures Pauli pervenit, gladio ex vtraque parte acuto in spiritu Apostolicæ prædicationis Pseudo-Apostolorum concidit cervices, Christianos judaizantes damnavit, & canonicè difinivit, & declaravit: mortuam Synagogam, translatum Sacerdotium illius cum imperfecta inani, ac vacua lege, ministeria illius mortis, & damnationis, in littera occidente instituta, omniaque veteris testamenti Symbola, monumenta, simulacra in figura contigisse, & vmbris; & morte Christi non solum inutilia ad salutem; sed mortifera, nullumque fuisse evangelium, nisi Iesu-Christi per quem gratiam, veritatem, virtutem, & perfectionem obtinuit præsens Ecclesia ex lege constituente st tum fi iationis, hæreditatis libertatis, & perfectionis: suam sententiã misit ad Galat. & anathematis pœnam imposuit, cap. 1. vers. 8. ibi: *Sed licèt nos, aut Angelus de Cœlo euangelicet vobis præterquam, quod euangelizauimus vobis, anathema sit. Sicut prædiximus, & nunc iterum dico: Si quis vobis evangelizauerit præter id quod accepistis, anathema sit.* Et ad textum Div. Thom s Lect. 2. ibi: *Ostendit autem authoritatem suæ sententiæ multam esse: eo quod non solum in perversores, & in seductores subditos; sed etiam in pares, sicut sunt alij Apostoli: & etiam in superiores, sicut sunt Angeli, si huius criminis, scilicèt conversionis euangelij in veterem legem rei essent, efficatiam haberet.* Pauli decreto acquieverunt omnes fideles, Hierosolymitani, Corinthij, & Galatæ, & quievit Ecclesia.

Postea Manichæus, Faustus, & Pelagius varijs erroribus imbuti, & partim Pseudo-Apostolorum hæresi infecti, in gratia adiutrice, & redemptrice aberrantes, pœnas, & languores peccati originalis negantes; spiritum, veritatem, virtutem, & evangelij fidei lumen in veterem legem conver-

tc.

tebant, docentes: quod in veteri testamento fuit revelatum Regnum Cœlorum, promissa illius hæreditas, mandata erant bona, iustaque præcepta, & genus humanum sanum, & illæsum post peccatum Adami, in veteri lege obtinuisse per fidem, quod ex meritis Christi passi obtinuit, excepta remissione pœnæ exclusionis à Regno: vndè docebant, quod in misero, & infælici statu servitutis, & peccati revelatum, & promissum fuit Regnum Cœlorum, aperta mysteria legis gratiæ manifestus sensus spiritualis scripturarum, & spiritus evangelij datus Judæis in Christum credentibus ex fide illius legis, quam non negabant hæretici.

Contra hos perfidos Hæresiarcas bellum indixerunt Patres Latini, & Græci, & Pauli accinti gladio, & divino spiritu muniti, dignitatem divinæ gratiæ, quam per primum peccatum homo amiserat cognoscentes; pœnas, languores, culpam, maculas, tenebras, cæcitatem, & alia infirma in posteros transmissa confitentes; naturaque humana lapsa, & læsa in naturalibus, & gratuitis spiritualibus iustè privata, generi humano corrupto per peccatum pauca fuisse revelata docuerunt ante redemptionem, quæ inquisitionem humanam excederent, & contra hæreticos vno ore docent, quod Regnum Cœlorum non fuit revelatum in veteri lege, nec promissa hæreditas Patriæ Cœlestis, nec sensus spiritualis scripturarum apertus, nec mysteria legis gratiæ manifesta, nec spiritus evangelij datus; sed omnia in figura contingebant illis, & vt servi sub lege terrenis manuducebantur, vt parvuli, & timore vt servi. Hæc sperabant ex communi fide illius legis, & si aliquibus paucis, vel paucissimis (vt ait Augustinus) ex pijssima Dei misericordia, & speciali revelatione interna concessum fuit è longinquo aliqua videre in vmbris contenta, numquam luce, veritate, claritate, & propinquitate novi testamenti, vt docet D. Thomas. Nullus vmquam Sanctus Pater dixit, quod in veteri lege, antequam genus humanum liberaretur à corruptione, languoribus,

pœ-

pœnis, cæcitate, & tenebris peccati originalis, institutus fuisset status verus substantialiter evangelicus, eiusdem rationis cum Christiano, in quo homines sufficienter essent illuminati ad cognoscendum virtutes, & consilia evangelica, vt spiritu legis gratiæ viverent, & manifestarentur præmia æterna, vt vota emitterent propter Regnum Cœlorum, antequam removeretur impedimentum peccati, & natura humana repararetur per Christum, & quod hic status esset in illa lege publicus non vni, vel alteri, sed omnibus illum profiteri volentibus. Hic status veteris legis, & ante redemptionem generis humani corrupti per peccatum Adami non fuit auditus in Christi Ecclesia: vel afferant aliquem Patrem, & Doctorem tàm alte sentientem de Synagoga, & hanc gratiam docentem de statu communi servitutis veterites stamenti.

Nostro sæculo, & præterito, quidam Historici, & Theologi in lucem prodiderunt in nostra Hispania: quod S. Propheta Elias instituit in veteri testamento verum Monachatum, seu statum Religiosum cum consilijs evangelicis in spiritu legis gratiæ ante evangelium evangelicum, & ante Christum Christianum eiusdem substantiæ, & rationis cum statu Religioso evangelico Christiano, in quo revelabantur exemplaritas Christi, & vita ipsius, & votum virginitatis Deiparæ, vt vitam Christi amplecterentur, & votum B. Mariæ imitarentur, ex fide communi illius legis, vel speciali revelatione omnibus facta, vota emittebantur propter Regnum Cœlorum; spiritus evangelij dabatur, & omnes circumcisi profitentes erant veri Monachi, & Religiosi veri substantialiter evangelici; & nouissimè afferunt aliqui Theologi hanc sententiam esse probabiliorem, antiquam in Ecclesia, communem SS. PP. & DD. approbatam à Sede Apostolica in Officijs Ecclesiasticis, & confirmatam in Bullis Pontificijs, quam specialiter atribuunt D. Thomæ.

Illustrissimus Araùjo Primarius Doctor Salmanticensis, & Magister, Dominicanus, doctrina, ingenuitate, & Religione in-

insignis, testatur, eam nouam iudicasse Sapientissimos eiusdem Vniversitatis Magistros suo calculo, & negativam docere D. Thom. cum omnibus suis discipulis. Quis non mirabitur (sanè orbis litterarius admirabitur) quod oculatissimis Magistri, & lynceis Doctoribus Salmanticensibus ignota esset antiqua, & communis SS. PP. doctrina ab Ecclesia approbata, & confirmata in Officijs Ecclesiasticis, & Bullis Pontificijs, eamque novam iudicasse, & alijs indicasse censuris? Areopagus Salmanticensis Atheniensi sapientior, & prudentior præcipitanter in re gravi, & theologica iudicium protulit? Silentium miratur silentio; astra silent, & verbum Domini permanet in Cœlo.

Hic status verus Religiosus cum votis, & consilijs evangelicis vetus, & novus est, EXCELLENTISSIME PRINCEPS, quia ex veteri, & novo testamento institutus mundo apparuit, antiquis, & novis propositionibus defensus. Antiquæ propositiones vniversales limitantur ad novum, & particulare subiectum, & determinatum statum. Pseudo-Apostoli hanc vniuersalem propositionem defendebant: status veteris legis fuit verus, ministeria eius bona, & perfecta; licèt non omninò, vel consummatè bona vera, & perfecta; sicut status, & ministeria legis gratiæ, & legalia miscebant cum evangelio in præsenti Ecclesia. Hi neoterici Theologi ad statum particularem veteris legis descendentes hoc affirmant: status Religiosus ab Elia institutus in veteri testamento fuit verus veritate evangelica, & in spiritu legis gratiæ substantialiter perfectus, eiusdem rationis cum Christiano, licèt non omninò perfectus sicut evangelicus, & in illo statu spiritus, & veritas legis gratiæ miscebantur cum legalibus in Synagoga veteris legis: Vniversalem Pseudo-Apostolorum damnavit D. Paul.

Manichæus, Faustus, & Pelagius alia perditionis via procedebant, & hanc vniversalem propositionem docebant: in statu veteris testamenti Regnum Cœlorum fuit revelatum,

&

& promissum fidelibus illius populi, sensus spiritualis scripturarum apertus, mysteria legis gratiæ cognita, & spiritus evangelij manifestus, intellectus fide illius legis illuminatus ad cognoscendas virtutes, & veritates legis gratiæ, & perfectionem illius. Hi Theologi affirmant: in statu Religioso vero evangelico substantialiter instituto efficienter ab Elia antequam removeretur impedimentum peccati Adami fuit revelatum Regnum Cœlorum, & promissum, vt vota emitterent propter illud; intellectus fuit sufficienter illuminatus ad cognoscendum virtutes, & excellentiam votorum legis gratiæ in exemplaritate Christi revelata omnibus profitentibus manifestabatur vita Christi imitanda, & perfectio legis gratiæ amplectenda, & in spiritu legis gratiæ profitebantur vitam evangelicam omnes, qui ex Iudæis viri, aut fœminæ professionem emittebant in illa veteri lege.

Universalis propositio damnatur à Sanctis Patribus Latinis, & Græcis, præsertim à Maximo Doctore in Pelagium, & D. Augustin. eam detulit, vt Pelagianam Innocentio Primo. Ostendere debent hi Theologi qua gratia, quo privilegio institutus fuit status ille evangelicus verus, in quo omnibus circum isfis profitentibus revelabantur Regnum Cœlorum, & præmia æterna, & vitæ Christi exemplaritas in spiritu legis gratiæ, ante redemptionem à corruptione peccati Adami, languoribus, & pœnis.

Plura addunt novissimi propugnatores inaudita in Christi Ecclesia ad defendendum statum Religiosum Elianum veteris legis, scilicèt: quod sub illa lege servitutis fuit status filiationis Dei, adoptionis, iustitiæ, iustificationis, & perfectionis: Asserunt etiam: quod in illa lege erant Christiani in *re*, ac perconsequens filij Dei, & hæredes in *re*: Nimis exaltant Synagogam, & iustificationes Iudæorum: vtuntur antiquis Rabbinorum argumentis ex sanctitate personarum, ad statum perfectionis veteris legis, & alia plurima asserunt in laudem status Religiosi veteris legis supra statum Religiosum legis gratiæ.

Hæc

Hæc controversia, non est facti Historialis, & Monastica, vt aliqui autumarunt; sed iuris divini theologica, & dogmatica ad radicem pertinens Christianæ fidei, quæ est lex gratiæ, multis principijs, & conclusionibus Theologicis connexa, & implicata, præsertim ad intelligentiam discriminum novi, & veteris testamenti; & distinctionibus, subdistinctionibus, & argutijs, quibus hic status Religiosus defenditur; plurima possunt Judæi excogitare argumenta ad perfectionem veteris legis in illo statu Moysaico, & aliæ excitantur difficultates ex hac novitate, quæ Catholicorum mentes oppriment. Curis Archiepiscopatus Valentini non parcens, sed solicitè incumbens in controversijs contra Gallos de Pontificis Romani authoritate, infallibilitate, & spirituali potestate insudasti, Cathedram Petri summo labore, & mira eruditione firmasti in tot voluminibus Ecclesiæ necessarijs, & Summo Pontifici Christi Vicario gratis; in Petro, EXCELLENTISSME PRINCEPS, doces stabilitam, institutam primam Sedem, Cathedram, & potestatem evangelicam, & spiritualem ad gubernandum Ecclesiam evangelicam, & omnes status Christianos nulli ante Petrum concessam, & post Petrum solis Christi in terris Vicarijs. Ex novitate status Religiosi veri evangelici substantialiter in spiritu legis gratiæ instituti in Synagoga insurgunt gravissimæ quæstiones inter Hispanos necessario disputandæ circa authoritatem Pontificiam veteris, & novæ legis. Prima: an in Synagoga fuerit congregatio aliqua fidelium visibilis, & sensibilis substantialiter evangelica eiusdem rationis cum aliquo statu Christiano, subiecta Pontifici illi Aaronico figurativo in spiritualibus legis gratiæ; cui tenentur respondere affirmativè prædicti status Religiosi defensores Theologi. Secunda: an Pontifices Aaronici habuerint potestatem spiritualem ad approbandos, & confirmandos status verè, & substantialiter institutos in illa lege secundum spiritum legis gratiæ: etiam tenentur respondere affirmativè. Tertia: an

prima dignitas ſubſtantialiter evangelica cum poteſtate ſpirituali ad gubernandum ſtatus verè evangelicos in ſpiritu legis gratiæ inſtituta fuerit in Elia in Synagoga, vel in Petro in præſenti Eccleſia: & tenentur reſpondere quod in Elia in Synagoga, quia in illa fuit primus Prælatus in ſtatu evangelico ad gubernandum evangelicum ſtatum in ſpiritu legis gratiæ. Quarta: an Chriſtus Dominus inſtituerit vitam evangelicam Apoſtolorum in ſtatutis Elianis Religioſis veteris legis, vel ſtatum Religioſum evangelicum in Apoſtolis. Reſpondent: quod vita evangelica inſtituta fuit à Chriſto in ſtatutis Elianis veteris legis. Quinta: ſuppoſito ſtatu communi ſervitutis illius legis, in quo propter peccatum Adami omnia erant figurativa, & in littera occidente, & humana natura in pœnam peccati originalis languores, & infirmitates patiebatur in naturalibus, & ſpiritualibus, & erat ſub iugo illius legis carnalis: An Pontifices Aaronici habuiſſent poteſtatem ſpiritualem ad concedendam indulgentiam à pœnis, & infirmitatibus peccati Adami, vt omnes profitentes illum ſtatum ex vi profeſsionis fierent Religioſi ſubſtantialiter evangelici, ſpiritum legis gratiæ acciperent in veritate illius ſtatus, & mentes eorum illuminarentur ad intelligentiam vitæ Chriſti, & Regnum Cœlorum ſperandum pro præmio; tenentur reſpondere: quod hæc poteſtas data fuerit Pontifici Aaronico, vel Eliæ ad conſtituendum ſtatum verè evangelicum cum ſuis indulgentijs, & gratijs ante reparationem generis humani, & remotionem impedimenti, & læſionis peccati Adami.

Hæ, & aliæ difficultates pullulant ex novitate veri ſtatus evangelici Eliani veteris legis, qui pulchris exornatur verbis, tituliſque decoratus antiquis, latenter proponitur ſub vmbra veteris legis imperfectè; ſed verè ſubſtantialem perfectionem, & principalem rationem legis gratiæ in Synagoga ſuadent; aliud verba ſonant, & aliud intentio argumentorum probat; plurima de Elia huius ſtatus inſtitutore in ſtatu

tu præterito iactant, & inverosimilia in futuro statu prædicant, & scribunt: & cum Maximo Doctore ad Pontificem Maximum Hispanum Hispanos interrogo, epist. 57. ibi: *Qui, quæso, ista Apostoli prodiere? Quis novus Magister, Gentium Paulus hæc docuit?* Et de Eliæ disputationibus ad rem, epist. 148. ad Marcellam, ibi: *De Enoch autem, & Elia, quos venturos Apocalysis refert, & esse mortuos, non est istius temporis disputatio: cum omnis ille liber, aut spiritualiter intelligendus sit, vt nos existimamus; aut, si carnalem interpretationem sequimur, Iudaicis fabulis acquiescendum sit, vt rursum ædificetur Hierusalem, & hostiæ offerantur in templo, & spiritali cultu imminuto, carnales obtineant cæremoniæ.* Relegantur attente quæ de Elia, & de hoc statu Religioso veteris testamenti referuntur, & citantur, & videbitur nova Hierusalem de Cœlo descendens (Ecclesiam Christi dico) in Synagoga palam descripta. Contra hunc novum statum substantialiter evangelicum veteris legis, & illius nouitates monumenta Pontificia produco, Officia Ecclesiastica Breviarij Romani propono, testimonia Sanctorum Patrum fideliter refero, & producta à recentioribus Theologis pro sua sententia ad rem non pertinere demonstro, omnia Ecclesiæ submitto, & defero, vt iudicet Sancta Sedes.

Est etiam in Hispania, qui Sedis Apostolicæ authoritate iudicet: Supremus, Sanctæ Inquisitionis Sapientissimus integerrimusque Senatus, in quo primam sedem feliciter obtines, EXCELLENTISSIME PRINCEPS ROCABERTINE, VALENTINE ARCHIEPISCOPE, olim Sacri Ordinis Prædicatorum Magister Generalis, & Regij Cœnobij Prædicatorum filij. Mira nobilitatis, dignitatum, Religionis, & professionis coniunctio! Non casu, sed altissimo (vt reor) consilio, Filius Conventus Prædicatorum Valentiæ; quia Apocalysis Angelus D. Vincentius Ferrarius eiusdem domus filius, orbi evangelizauit: quod status Religiosus institutus fuit primo in Apostolis, & in eo Christus Dominus fuit primus Prior: Magister Generalis Ordinis; quia alius Angelus, Ordinis vni-

versalis Magister D. Thomas Aquinas hanc sententiam docet, repetit, probat, & confirmat, in Summa, in Sententiarijs, in Opusculis, in libris contra Gentiles, in expositionibus ad Evangelia, & ad Pauli Epistolas, quam quidem sententiam ex Magistris, & Doctoribus Ordinis, qui supra Stellas sedent in Coelis, & quos supra Altaria venerantur in terris, docent Magnus Albertus, Antoninus Florentinus, & Apostolus Valentinus Vincentius, & omnes cum Christo regnantes celeberrimi Magistri: Archiepiscopus Valentinus; quia eiusdem Sedis Antistes, D. Thomas à Villanova Ecclesiæ prædicavit: quod Domina nostra Virgo Maria sine præcepto, exemplo, & consilio prima Deo voto virginitatem obtulit, & maledictum infæcunditatis abstulit in mundo; admisso statu Religioso cum votis in veteri lege. Hæc excellentia Virginis Virginum, & Virginitatis negatur Deiparæ Dominæ nostræ, & conceditur Eliæ, INQVISITOR GENERALIS ROCABERTINE! Hic sistere oportet paulisper.

Antiqua ROCABERTINORVM domus; vndè nomen sumpserit, & originem, non facilè invenitur in monumentis lapideis. Vetustior est litteris, & Hieroglificis; celsitudinem, Dei gratia accepit in Montanis nobilitatis sublimibus; Orbem redimivit coronis, Sceptra dedit Imperijs, & Cœlis Divos; è Cœlo accersivit Dei gratia, & è ROCABERTINA STIRPE fama, nobilitas, immortalitas, & gloria mundi. Qui in terris originem quærunt, & inquirunt, cacumina montium speculantes super inaccessam rupem sideribus Stellisque connexam domum invenerunt ROCABERTINAM; à rupe aperta lumem accipiunt, nomen imponunt, & nomen clauturam capiunt, & insignia. Sit igitur rupes aperta ROCABERTINA NOBILITAS, non clausa; quia nulli clauditur ad gratiam rupes, quæ habet viscera regia: Ab hac rupe aperta, ad aliam sublimiorem elevatur discursus: nulla in terris; super astra Christus, à quo firmitas fidei; super hanc rupem fundatur Ecclesia; Clausa ne, vel aperta rupes Christus? In veteri

lege

lege clausa erat rupes Christus in duritie litteræ vmbricata,operta nebulis,& conclusa figuris. In lege gratiæ, in qua convertit rupem in fontes aquarum, seipsum aperuit,& à rupe aperta, latereque excisso aquam dedit, & lumen, & in aqua, & sanguine, spiritum, veritatem, perfectionem, & gratiam infudit in primos lapides ex aperta rupe excissos, & Ecclesiæ vnitos. Ex his omnibus structura Ecclesiæ Christi, & omnes status illius sunt fundamenta Maximi ædificij mystici. Loquimini ad petram ait Dominus: ad apertam rupem Christum Dominum Authorem fidei in Cœlis loquor, per quem accepimus veritatem, spiritum, & substantialem perfectionem status Religiosi evangelici, non per Eliam: & ad rupem apertam in Hispania ad causas fidei EXCELLENTISSIMVM DOMINVM ROCABERTINVM. Vale, & vive fœliciter.

AD REVERENDISSIMOS Patres Magistros Dominicanos pro Angelico Doctore exoratio.

B*Enè scripsisti de me, Thoma*: Respondit Angelico Doctori ipsa veritas in imagine Crucifixi, quam Neapoli lætabundus humiliter adoravi, & gaudio ineffabili vidi. De Christo Domino scripsit Div. Thomas: quod statum Religiosum cum votis instituit in consilijs evangelicæ perfectionis, quæ in veteri lege convenienter non fuerunt data: ergo hæc erit optima consequentia, RR. PP. MM. in veteri lege non instituit Elias verum statum Religiosum cum evangelicis consilijs. Qui benè scripsit de Christo, qui est finis vtriusque testamenti, benè scripsit etiam de pertinentibus ad vtrumque testamentum. Div. Thomas scripsit: quod in veteri lege instituta fuerunt, quæ spectant ad imperfectionem, & in nova quæ ad perfectionem pertinent: ergo hæc erit optima propositio: Elias non instituit in veteri lege illa consilia, quæ pertinent ad perfectionem evangelicam. Qui benè scripsit de Christo, benè scripsit de statu fidei in Christum futurum, & de statu fidei passionis Christi. D. Thomas scripsit: quod licèt Christus futurus in apprehensione animæ iustificaret per fidem in veteri lege; ad ritum, & vsum exteriorum rerum Religionis Christianæ, & evangelicæ, necessaria fuit Christi præsentia, & influentia efficienter: ergo hæc erit optima propositio: Elias non instituit efficienter in veteri lege, ex fide in Christum futurum, statum verum evangelicum publicum, & exteriorem secundum vsum, & ritum Religionis Christianæ, qui quidem status exterior esset eiusdem rationis cum statu evangelico Christiano. Qui benè scripsit de fide in vtroque testamento, benè scripsit de revelatis in vtraque lege: D. Thomas scripsit: quod in veteri lege pauca fuerunt revelata, quæ humanam inquisitionem excederent: ergo hæc erit optima propositio: Elias non instituit in veteri lege statum publicum, & notorium omnibus circumcisis, in quo omnibus profitentibus Monachis, & Monialibus revelabantur exemplaritas vitæ Christi, & Apostolorum, votum virginitatis Deiparæ, Mysteria Incarnationis, & mortis Christi in paupertate, virginitate, & obedientia, &

vita

vita evangelica, vt sequelam Christi amplecterentur. Qui benè scripsit de Christo in vtroque testamento, benè scripsit de præmijs revelatis, & promissis in vtraque lege; D. Thomas scripsit: quod in veteri lege fuerunt promissa terrena, & in nova spiritualia, & coelestia: ergo hæc erit optima propositio: Elias non instituit in veteri lege verum statum eiusdem rationis cum Christiano, in quo revelarentur præmia æterna, vt omnes Judæi profitētes emitterent vota evangelica propter Regnum Coelorum. Qui benè scripsit de Christo, qui est finis virtutum vtriusque legis, benè scripsit de virtutibus pertinentibus ad vtramque legem: D. Thom. scripsit: quod virginitas non erat laudabilis in illa lege; quod nullum præmium ei redderetur; quod matrimonium præferebatur virginitati; quod consilium virginitatis fuit reservatum novæ legi: ergo hæc erit optima propositio: Elias non instituit in veteri lege statum publicum, in quo laudaretur virginitas, & commendaretur castitas, vt virtus, & Deo voto consecraretur in illa lege. Qui benè scripsit de excellentijs Christi, benè scripsit de prærrogativis Matris: D. Thomas scripsit: quod Domina nostra fuit prima, quæ Deo virginitatem obtulit, & quod votum emisit conditionatum ante desponsationem cum Joseph: ergo optima erit hæc propositio: Elias non instituit statum publicum in illa lege, in quo omnes viri, & foeminæ votum emittebant absolutum virginitatis. Qui benè scripsit de plenitudine gratiæ Christi, benè etiam scripsit de plenitudine gratiæ Matris: D. Thomas scripsit: quod sicut plenitudo gratiæ aliquomodo inchoata fuit in B. Maria, & perfectè fuit in Christo; ità observatio consiliorum aliquomodo inchoata fuit in Deipara, & perfectè fuit in Christo: ergo hæc erit optima propositio: Elias non instituit in veteri lege statum verum Religiosum, in quo inchoata fuit observatio consiliorum, vel in quo imperfectè incepit eorum observantia.

Omnes sunt propositiones expressæ, & ad litteram D. Thomæ cuius loca citantur, & verba formalia dantur in hac controversia. Eas propugnant omnes Thomistæ antiqui, & moderni. Ex Dominicana familia primi, ex Beatis Albertus Magnus, Antoninus Florentinus, & Vincentius Ferrarius: non adhibeo testes dormientes, sed fideles servos, & Beatos, quos vigilantes invenit Dominus super suam domum, & familiam, quos sequuntur omnes Dominicani Doctores cum Angelico Magistro. Pactum pepigistis cum illis; & in verba iurastis Magistri: Vigilate igitur, quia quidam insurgunt Theologi, qui fidelissimi discipuli D. Thomæ existimantur,

tur, & contra Magiſtrum affirmant, & per vniverſum orbem ſcribunt: quod in veteri lege fuit verus ſtatus Religioſus cum votis, quod conſilia evangelica fuerunt data in illa lege, quod virginitas fuit laudabilis, & matrimonio præferebatur, quod conſilium virginitatis fuit revelatum in illa lege, & viri, & fœminæ votum emiſerunt abſolutum, & omnes propoſitiones Magiſtri impugnant, vt verum ſtatum Religioſum veteris legis inſtituant: & addunt, quod ſua ſententia eſt approbata à Sede Apoſtolica in Bullis, & confirmata in ſuis Eccleſiaſticis Officijs, & quod mirum eſt, defendunt quod credi non poteſt de fide divina Theologica communiter dicta. Si ita eſt, neceſſe eſt improbare quamplurimos D. Thomæ articulos; ſed ne miracula D. Thomæ his novis propoſitionibus inter Thomiſtas improbentur; veras eſſe antiquas D. Thomæ oſtendo in hac controverſia ex monumentis Pontificijs, ex Officijs Eccleſiaſticis Breviarij Romani, ex Sanctis Patribus, & Doctoribus Eccleſiæ, & præcipuè ex D. Paulo iuxta explicationem Angelici Magiſtri. Si erravi; ò fœlix error, qui talem habuit Magiſtrum, cui Dominus è Cruce dixit: *Benè ſcripſiſti de me, Thoma*, & eius Vicarius de ipſius doctrina Innocentius VI. *Qui eam doctrinam tenuerit, numquam à veritatis tramite deviaſſe, & qui eam impugnaverit, ſemper de veritate ſuſpectum fuiſſe.* Sic docetis, ſcribitis, & prædicatis: & ego ſubſcribo. Sic ergo defendite Magiſtrum contra adverſarios, ſivè Thomiſtas, ſivè Anti-Thomiſtas. Valete, vt prævaleat veritas veſtra antiqua, & ingenua doctrina.

PRÆSENTEM STATUM CONTROVERSIÆ *proponit, & explicat Author, & totum hoc opus Sancto Inquisitionis Tribunali submittit.*

VArios status, & casus habuit circumcissus Monachatus Elianus veteris testamenti in nostro sæculo; primùm in nostra Hispania apparuit, tàm in vulgaribus historijs, quàm in disputationibus scholasticis verus in veritate evangelica, in spiritu legis gratiæ institutus cum solemnitate votorum, & clavium potestate ex Dei expresso mandato ante Evangelium Evangelicus, & ante Christum Christianus; & Sanctum Inquisitionis Supremum Tribunal deleri, & expungi præcepit solemnitatem, & potestatem clavium, & omnimodam perfectionem quammodo habet ex Christi Domini institutione in lege gratiæ, prout in decreto anno 1639. Iterum ad examen vocatus permittitur cum eisdem limitationibus, & declarationibus, & præcipitur deleri institutus ex Dei expresso mandato, & quod dicatur, ex divina institutione, prout in decreto anno 1673. His terminis circumscriptum permisit Sanctum Tribunal Monachatum circumcissum Elianum veteris legis scribi, imprimi, & legi in nova.

Decreta permissiva Sedis Apostolicæ, seu fidei Tribunalium circa aliquas propositiones censuram prohibent; sed intellectum non captivant in illarum obsequium, disputari, & impugnari possunt, nisi aliter iustis de causis à Iudicibus in decretis præscribatur. In hac controversia post decretum anni 1639. scripsit Illustrissimus Araùjo, & ob sapientissimi Tribunalis decretum probabilem Monachatum Elianum appelians ex communi consensu Thomistarum sententiam affirmativam impugnat: Romæ etiam in Magisterio Sacri Palatij constitutus, Monachatum veteris testamenti impugnavit Emminentissimus Cardinalis Capisuccus cum communi

¶¶¶ Theo-

Theologorum consensu, & Magister Nazarius Italus eiusdem Ordinis Dominicani novam sententiam Monachatus Eliani reijcit in suis disputationibus scholasticis; & In celeberrima controversia de scientia media, vel conditionata apud Sedem Apostolicam toties ventilata, partibus auditis, vtraque sententia permittitur defendi, & impugnari hinc inde, sine censura, quia Sancta Sedes veritatis Magistra in rebus Theologicis, Ecclesiasticis, & dogmaticis necdum diffinitis, disputationes permittit, & saepè praecipit, vt magna conquisitione facta, quid Spiritui Sancto, & sibi visum est, declaret, & diffiniat, vt in Actis Apostolorum legitur, c. 15.

Hac igitur submissione erga Sanctum, & Supremum Inquisitionis Tribunal iuxta decreta probabilem dico Monachatum circumcissum, sed quia post decreta plurima addunt, in quibus transgredi videtur decretorum terminos nova, & vetera impugno: addunt post vltimum decretum, quod ille Monachatus fuit substantialiter, & essentialiter evangelicus, eiusdem rationis cum Christiano, & novitatem hanc novis exemplis, paritatibus, & statibus confirmant desumptis ex praesenti Ecclesia, ad statum veteris testamenti translatis, quae in decretis Sancti Officij non continentur, & examine indigent: vndè haec controversia mutavit statum, quia ante decreta, vt ipsi propugnatores saepè asserunt, directè historialis erat, & facti, & indirectè Theologica; nunc autem ex novis assertis directè dogmatica est, & iuris divini, & indirectè historialis, & facti, & praeter argumenta ex imperfectione legis veteris facta, oportet etiam disputare: an genus humanum in communi illo misero statu per peccatum Adami constitutum mortis, irae, servitutis sub potestate diaboli capax erat, vt institueretur in illo status visibilis specialis verus essentialiter evangelicus in spiritu legis gratiae, & eiusdem rationis cum statu Christiano redempto, & à misero statu mortis, & servitutis liberato, & an Elias purus homo ante remotionem impedimenti peccati Adami potuit secundum

tum quod constat ex scripturis efficienter instituere statum verè substantialiter evangelicum, & in spiritu legis gratiæ, & libertatis ex Christi sibi, & suis revelatâ exemplaritate; nam spiritus legis gratiæ in statu hominum ex Christi meritis præsentis, & passi efficienter fuit datus in præsenti Ecclesia generi humano iuxta doctrinam D. Pauli.

Dogmata hæc, quæ supponunt adversarij in suis assertis, nova sunt; ad cuius intelligentiam reflectendum est ad Sacri Concilij Tridentini decreta sess. 6. in qua statum generis humani declarat, & cap. 1. de misero statu servitutis ante redemptionem, ibi: *Primum declarat Sancta Synodus, ad iustificationis doctrinam probe, & sincere intelligendam, oportere, vt vnusquisque agnoscat, & fateatur, quod cum omnes homines in prævaricatione Adæ innocentiam perdidissent facti immundi, & vt Apostolus inquit, natura filij iræ, quemadmodum in decreto de peccato originali exposuit, vsque adeò servi erant peccati, & sub potestate diaboli ac mortis, vt non modo gentes per vim naturæ, sed ne Iudæi quidem per ipsam etiam litteram legis Moysi, indè liberari, aut surgere possent; tametsi in eis liberum arbitrium minimè extinctum esset, viribus licèt attenuatum, & inclinatum.* Hæc Sancta Synodus: & hic erat hominum status post prævaricationem Adami; servitutis, mortis, peccati, iræ, sub potestate diaboli; & liberum arbitrium licèt non extinctum, viribus attenuatum, & pronum in malum.

Sequenti cap. 2. felicem statum hominum post redemptionem declarat, ibi: *Quo factum est, vt Cœlestis Pater, Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, Christum Iesum, Filium suum, & ante legem, & legis tempore, multis Sanctis Patribus declaratum, ac promissum, cùm venit beata illa plenitudo temporis, ad homines miserit, vt & Iudæos, qui sub lege erant, redimeret, & gentes, quæ non sectabantur iustitiam, iustitiam apprehenderent, atque omnes adoptionem filiorum reciperent. Hunc proposuit Deus propitiatorem per fidem in sanguine ipsius pro peccatis nostris; non solum autem pro nostris, sed etiam pro totius mundi.* Hæc Sancta Sy-

nodus de statu felici hominum in lege gratiæ, & præsentis Ecclesia, in qua iustitiam, & adoptionem accepimus in spiritu, & veritate ex meritis Christi præsentis efficienter in sanguine ipsius in statu ex lege gratiæ.

In quibus decretis advertendum est: quod licèt Deus in exemplari ostenso, & revelato Moysi in monte legem dederit Iudæis, ritum, & sacrificia; littera tamen occidebat, omniaque in figura fuerunt sine spiritu, sine veritate, & populus ille in eodem statu permansit, in quo erat per peccatum Adami. Inter hos status mortis per Adam, & vitæ per Christum nullum statum medium audivit Ecclesia per purum hominem institutum efficienter in spiritu legis gratiæ eiusdem rationis cum Christiano, in quo præmia æterna promittebantur, & mysteria legis gratiæ in Christi futuri vita imitanda proponebantur, & revelabantur Iudæis: Hunc statum persuadere conantur propugnatores novissimi veri Monachatus circumcisi ante beatam plenitudinem temporis.

Nova hæc propositio magnam conquisitionem requirit; nam ante remotionem peccati Adami, si vera esset; Elias per suam legem, vel ritum sui Monachatus efficienter dedisset in statu visibili Monastico spiritum, & veritatem legis gratiæ pro omnibus profitentibus illum, & Christus Dominus missus à Patre inveniret spiritum suæ legis, & gratiæ, in quo vivimus redempti, & filij, datum per Eliam in vero statu evangelico substantialiter, & Christiano; quod impossibile videtur; nam status ille Elianus visibilis esset, quod non negant adversarij: visibilis status substantialiter evangelicus in spiritu legi, gratiæ institutus exteriori ritu, & visibilibus signis debuit constitui, gratiam, & spiritum conferentibus; nam invisibilis infusio gratiæ ex actibus internis, licèt actu iustum constituat, statum visibilem non facit, nec iustificatum ponit in statum iustificationis, & gratiæ. Quibus ergo signis? quo ritu? instituit Elias statum illum circumcissum in veritate, & spiritu legis gratiæ? nam si gratia non dabatur in ritu, & pro-

fes-

fessione illius status, non esset in spiritu legis gratiæ institutus, licèt eisdem visibilibus vterentur, quibus Religiosi Christiani in lege gratiæ; nec esset evangelicus, substantialiter eiusdem rationis cum Christiano, vt asserunt adversarij novissimè, sed purè, & nudè figurativus, & vmbraticus.

Celebris est ad rem doctrina Angelici Doctoris in 3. part. quæst. 38. art. 6. in corpore, vbi irrationabile reputat dictum Magistri asserentis, quod baptizati baptismo Ioannis, qui ponentes spem in Christum, & Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctum credebant, non erant postea baptizandi in baptismo Christi; vndè Angelicus Magister irrationabile iudicat asserere, quod baptismus Ioannis, præsente Christo Domino in fide expressa Trinitatis, & spe in Christum tùnc præsentem, licèt in eadem aqua, fide, & spe, verus in veritate evangelica esset, & evangelicus substantialiter eiusdem rationis cum baptismo Christiano, & rationem assignat, quia baptismus Ioannis in eadem aqua, eadem fide, & spe, ante redemptionem Christi, nec gratiam conferebat, nec Spiritum Sanctum dabat, sed tantum ablutionem à puro homine in illo statu; dato igitur, & non concesso, quod Elias institueret statum illum, & Monachatum in cucula, regula, & votis, non potest dici substantialiter evangelicus, & eiusdem rationis cum Christiano in spiritu, & veritate legis gratiæ, quia institutio Eliæ, nec gratiam contulit, nec collatam supponebat ex lege, nec caracterem imprimebat, nec supponebat impressum ritu aliquo Christiano; essetque status magis figurativus, & vmbraticus ex exemplaritate Christi futuri, quam baptismus Ioannis ex revelatione Christi præsentis: est ergo novum dogma asserere, quod purus homo Elias instituit verum statum evangelicum substantialiter eiusdem rationis cum Christiano, vt asserunt post decreta Sancti Officij; quod dignitati Christi capitis derogare videtur.

Certum est, quod à gratia Christi capitis omnes status evangelici ordinantur in præsenti Ecclesia. Quis igitur fuit

pri-

primum caput, à quo spiritus legis gratiæ fuit datus efficienter statui vero evangelico Eliano circumcisso? Non Christus Dominus; quia Christus futurus efficienter spiritum legis gratiæ non dedit in aliquo statu hominum. Dicunt novissimè adversarij: quod ex exemplaritate Christi constitutus fuit Elias verus minister in spiritu legis gratiæ, qui statum illum efficienter instituit ex illa exemplaritate, quod novum est, nam Christus Dominus in tempore existens homo, non esset primum caput efficienter illius status, nec à gratia Christi capitis institutus fuisset in novo testamento, siquidem per Eliam iam antea fuerat datus spiritus evangelij in illo statu substantialiter evangelico circumcisso, quo labefactari videtur dignitas Sacerdotij Christi Domini.

Quia omnes status, & gradus præsentis Ecclesiæ participationes sunt Sacerdotij Christi, & ad Sacerdotium Christi ordinantur, hic status Elianus circumcissus substantialiter evangelicus eiusdem rationis cum Christiano, & permanens in lege gratiæ in eadem substantia, & essentia veteris leges ad quod pertinebat Sacerdotium? An ad Sacerdotium Aaronicum, & ad statum prioris tabernaculi, de quo D. Paulus ad Hebr. cap. 9. vers. 8. ibi: *Adhuc priore tabernaculo habente statum*: vel ad Sacerdotium Christi, & ad statum præsentis Ecclesiæ? si ad primum Sacerdotium, & statum prioris tabernaculi, non fuit substantialiter evangelicus, nec in spiritu legis gratiæ, nec in nova lege permanet, quia status prioris tabernaculi, & Sacerdotij translatus fuit, vt docet Apostolus ibidem ad Rom. cap.7. vers.17. *Translato Sacerdotio, &c.*

Si dicatur: quod Elias vt Minister Christi futuri instituit prædictum statum eiusdem rationis cum Christiano independenter à statu, & Sacerdotio prioris tabernaculi, qui verè, & substantialiter evangelicus erat, etiam Elias vt Vicarius Christi futuri esset primum caput substantialiter evangelicum, & visibile dependens à Christo futuro invisibili capite in sua exemplaritate, quod magis videtur institutio Ecclesiæ, quàm

Mo-

Monachatus, & priore teſtamento habente ſtatum, duo eſſent ſuprema capita in Synagoga; ſummus Sacerdos figurativus ſuper populum, & Elias Miniſter Chriſti ſuper illum ſtatum medium Elianum eiuſdem rationis cum Chriſtiano, ac perconſequens dignitas capitis ſtatus veri, & ſubſtantialiter evangelici, & eiuſdem rationis cum Chriſtiano, prius participata fuiſſet Eliæ reſpectu illius ſtatus circumciſi ante Evangelium Evangelici, & ante Chriſtum Chriſtiani à Chriſto futuro exemplariter, quam Petro reſpectu præſentis Eccleſiæ efficienter in ſuo ſanguine.

Si tertium dicant: quod ſtatus ille medius fuit verus in veritate evangelica eiuſdem rationis cum Chriſtiano, & ſimul vmbraticus, & figurativus, ſtatus Religioſi perfecti præſentis Eccleſiæ, manifeſtam implicat contradictionem hoc aſſertum, & vtrique legi repugnantiam, nam nulla figura veteris legis habebat ſubſtantiam, veritatem, & ſpiritum ſtatus legis gratiæ, quem præfigurabat, aliàs non eſſet figura, & vmbra, ſed veritas, & lux. Tùm etiam: quia ſecundum adverſariorum aſſerta, omnia quæ habet ſtatus Religioſus conſumate perfectus in præſenti Eccleſia, poſt inſtitutionem Eliæ, accidentia quædam ſunt eidem ſtatui, vt ſolemnitas votorum, & poteſtas clavium; vndè ſubſtantia evangelica, & veritas in veteri teſtamento præfigurarent, accidentia ſtatus Religioſi gratiæ, & eſſet figura perfectior figurato in ſubſtantialibus.

Ex his novis aſſertis poſt decreta Sancti Officij novum habet controverſia ſtatum; & vt illum defendant, nova addunt argumenta, quæ omnimodam perfectionem concludunt in veteri lege, quam confirmant novis etiam paritatibus, & exemplis, Eccleſiæ, gratiæ, fidei, filiationis, & adoptionis ſtatus præſentis Eccleſiæ, quæ toto zelo materiam, & ſubiectum diſputationis variant; nam, nunc non diſputatur: an in Carmelo extiterint aliqui eremitæ ſub aliquibus particularibus ſtatutis, caputium, & capam albam portantes, quia hæc

hæc quæſtio facti eſt,& ad præſens inſtitutum inutilis, & impertinens, nam habitus non facit Monachum: ſtatus igitur præſentis controverſiæ ex novis aſſertis poſt decreta Sancti Officij altior eſt, & ſubtilior: an, ſcilicèt, in miſero hominum ſtatu poſt peccatum Adami, & ante remotionem impedimenti peccati per Chriſtum adhuc Priore tabernaculó habente ſtatum: Elias purus homo inſtituerit medium ſtatum Religioſum ſubſtantialiter evangelicum in ſpiritu, & veritate legis gratiæ eiuſdem rationis cum Chriſtiano? In quo profitentes: erant Chriſtiani in *re* Religioſi veri evangelici vita Chriſti proponebatur imitanda, & præmia cœleſtia revelabantùr in ſpiritu legis gratiæ, & veritate evangelica. Hunc ſtatum cum omnibus ſuis inſtantijs, exemplis, & argumentis impugno ſub correctione Sancti Officij Tribunalis,& quamvis plurima lateant ad ſtatum vniverſalem Chriſtianiſmi pertinentia, relinquo intacta quæ montes tangunt, & fumigata nubecula parva Carmeli, culmina Eccleſiæ operiunt caligine nubium, & vmbrarum veteris teſtamenti, quæ Deo dante, in alio parvo opuſculo demonſtrabo. Calamum reſtringuo ad Monachatum tantum, & ad humilem vallem ſtatus Religioſi deſcendens, Sanctorum Patrum, & Doctorum torrentem ſequor, deſertum Chriſti floribus, & gemmis vernans,& viridans irrigantem,& fluentem in abyſum Thomam Angelicum Doctorem: nullam invenies in hoc parvo rivulo guttulam ex alio fonte: nullum ſtillicidium, quod abyſum non ſapiat.

EPI-

R.mi P. Fr. FRANCISCI DE LOS SANTOS, Chronistæ Generalis Ordinis, Ex-Prioris Regij Monasterij Sancti Laurentij del Escurial, *Visitatoris Generalis in Regnis Castellæ, & Legionis, & ad Episcopatum Cotronensem, quem recusavit, electi.*

EPIPHONEMA

HUIUS CONTROVERSIÆ, SEU ACCLAMATIO, & Reverendissimi, atque Præstantissimi Authoris Elogium.

HOc magnum Opus (Reverendissime Pater M. N. Fr. Francisce Galiano, Sacræ nostræ Religionis Generalis dignissime) hæc structura nobilis, hæc fabrica sublimis, verum statum Religiosum in veteri lege Mosaica cruditè respuens, & solum in lege gratiæ optimè affirmans, atque validissimis fundamentis confirmans: Arx veritatis est; turris munitissima, quæ armorum Christianæ intelligentiæ copiosa multitudini, facilimam studiosis contra Adversarios victoriam offert. Sacræ Scripturæ, Apostolorumque, & Sanctorum Doctorum Patrum, atque Scriptorum sententijs, ac Dogmatibus, quasi propugnaculis abundat. Mille clypei pendent ex ea, in quibus contrariorum jacula, noviter præcisiva, & distinctiva, nihil operantur, sed potius confringuntur, & sagittæ argumentorum suorum factæ sunt plagæ eorum. Omnis enim armatura fortium, vexillum Christi sequentium, in qualibet parte huius controversiæ, in quolibet Discursu, & Paragrapho, animosè pugnat, & iustè, vt non tribuatur legi vmbraticæ, quod propriè cóvenit legi lucis veræ, quæ illuminat omné hominem venientem in hunc mundum.

Quapropter vt Emminentissimus Cardinalis Caietanus docuit 2.2. quæst. 1. *Standum est doctrinæ antiquorum, & Sanctorum Patrum, quos illustratos credimus divino lumine, & quoad*

doctrinam, & quoad vitam, magis quam posterorum, vbi discrepant posteriores ab illis. Et benè notat, *vbi discrepant*; quia doctrina discrepantium ab illis, vel caret stabili fundamento, vel fundamentum fingit, vel lucem veritatis fugit, vt in hac quæstione ostenditur. In illa cuncti Heroes Catholici, Ecclesiæ Sanctæ Proceres doctissimi, superædificati supra fundamentum Apostolorum, & Prophetarum, ipso Summo angulari Lapide Christo Iesu, nullum perfectum Monachatum admittunt, neque vota essentialia, neque consilia Evangelica, nisi in lege Gratiæ. Pro hac veritate invincibiliter militant; hanc veritatem vno ore defendunt; vno labio pronunciant, *& labium veritatis* (vt Sapiens asserit Proverv. 12.) *firmum erit in perpetuum*. Nam quamvis: *Veritas laborare potest* (inquit D.P. Hier. contra Pelagianos) *vinci non potest*. Quare igitur Adversarij discrepant ab illis? sed hoc concedere nolunt, & tamen cogitaverunt consilia, quæ non potuerunt stabilire. Cogitaverunt consilia Evangelica inter vmbras, & figuras Sinagogicæ legis introducere; sed in illa quid aliud nisi vmbraticum, & figurativum in hac materia inveniri potest sicut in alijs? Et cogitaverunt consilia, vt eorum doctrina, Sanctorum Patrum, loquutionibus, & sermonibus consonaret; sed non potuerunt stabilire; nam talis doctrina, *potius est sonus, quam loquutio, vel sermo*: vt eleganter de simili affirmavit Augustinus in Psalm. 82. & vt Methodius insinuauit Epiphan. §. 64. *Nihil habet sanum, & firmum, sed imaginarium, & sophisticum.* Vndè vt cum Seneca loquamur Epist. 65. de aliquorum scriptis: *Quædam scripta* (inquit) *clarum tantum habent nomen: cætera exangula sunt. Instituunt, disputant, cavillantur, sed non faciunt animum, quia non habent.*

Hoc autem scriptum, & Eruditissimum Opus, cuius nitor atticus, cuius concinnitas grata, cuius Religiosa pietas, & strenua doctrina legi Evangelicæ nitens, opera tenebrarum abijcit, arma lucis induit; nihil non Apostolicum admittit. Omne truncatum, aut non verum diligentissimè notat in au-

thoritatibus, vt adverſariorum caliditas appareat, Horat. in Epiſt. *Moueatque cornicula riſum, furtiuis induta coloribus*, atque alienis pennis falaci ornatu compoſita. Quare Rev. & Sapient. Author, omni fidelitate, & veneratione, dicta SS. PP. referens, poteſt dicere cum D.P.N.Hieron.Epiſt.ad Paulin. *Malo alieni operis interpres exiſtere, quam (vt quidam faciunt informes Corniculæ) alienis me coloribus adornare.* Et verè ſic ſe habet in hoc nervoſo volumine. Quidquid docet, & authoritatibus argumentis, atque rationibus probat, mentem vincit, & convincit, integrum, & inviolatum SS. PP. ſenſum circa hanc materiam relinquens. Omnia miro ordine diſponit, in quibus Ingenij acumen, eruditionis vires, affluens doctrina concertant, & fœderantur ad ingentem doctiſsimi Scriptoris gloriam, & vt de ipſo potiori iure dicatur illud Auſonij ad ſuum Gratianum: *Quis aut dicenda prudentius cogitauit, aut conſultius cogitata diſpoſuit, aut diſpoſita maturius expediuit?* Planè Opus eſt ad materiæ gravitatem mirabili ſtilo ad amuſsim reſpondens, proindeque digniſsimum vt Typis non ſolum mandetur, ſed vt omnium veri Monachatus claritatem deſiderantium, teratur manibus, & celebretur linguis præſertim cum in nullo à Chriſtiana morum deviet honeſtate, vel Orthodoxæ Fidei diſſentiat, imò in omnibus cum illa mirificè cohæreat. Sic ſentio in hoc Regali D. Laurentij Monaſterio die 18. menſis Febr. anno 1696.

V.R.Humilis filius,

Fr. Franciſcus de los Santos.

CENSVRA Rmi. P. M. IOSEPHI DE ALCARAZ, SOCIETATIS IESV, Theologiæ Professoris Primarij, Sanctæ Inquisitionis Qualificatoris, in Hispaniarumque Apostolici Nuntij Tribunali, Theologi.

1 EST liber, cuius titulus *de Origine, & Institutione veri Monachatus*, compositus à Rmo. P. M. P. Fr. Francisco Galiano Spuche, dignissimo Inclytæ Hieronymianæ Familiæ Generali, Opus ex omni parte, meo iudicio, perfectum, atque numeris omnibus absolutum.

2 In eo se gerit Sapientissimus Doctor, vt Egregius Philosophus, vt Eximius Theologus, vt Eruditissimus, & solidissimus Historiographus. Indagat veritatem attentè, adinvenit feliciter, defendit imperterritè. Vincit, non mordet, suos Adversarios. Telis fortissimorum argumentorum adoritur, non dicterijs offendit. Triumphat, non lædit famam alienam.

3 Scribit calamo non felle intincto, sed potius melle inuncto; non oblitus, sed memor Charitatis Christianæ, quæ, vt ait Apostolus, *non agit perperam*.

4 Dum percurrebam lætus hunc gloriosum laborem, videbar mihi legere Magnum aliquem Patrem ex ijs, quos prisca tulere Sæcula, quemdam Hieronymum, quemdam Ambrosium: adeò gravis stylus, doctrinæque fœcunditas tantorum sapit genium Doctorum.

5 Dissipat tenebras clara intellectus face, queis sæpè verum latebat tectum; monstratque falsum habitu alieno indutum, ne deinceps fallat, vt solebat, incautos, pulchra, mentita tamen, ornatum veste.

6 Nemo, qui illum per lustret, velit esse eius Censor. Sanè ego tantum ero Laudator, licèt meritis impar.

7 Nil est in hac gravissima elucubratione non doctum, nil pietati contrarium, nil bonis, ac Christianis Moribus absonum, nil demum Fidei Romanæ principijs infallibilibus oppositum.

8 In nostro hoc Imperiali Madritensi Societatis Iesu Collegio. Die 12. Februarij, Anno Dñi 1696.

Iosephus de Alcaràz.

LICENCIA DEL ORDINARIO.

NOs el Licenciado D. Alonſo Portillo y Cardos, Dignidad de Chantre de la inſigne Colegial de Talavera, Inquiſidor Ordinario, Vicario de eſta Villa de Madrid, y ſu Partido. Por la preſente, y por lo que à Nos toca, damos licencia para que ſe pueda imprimir, è imprima el libro Latino Theologico Dogmatico, intitulado: *De Origine, & Institutione veri Monachatus*, eſcrito por el Rmo. P.M. Fr. Franciſco Galiano Spuche, General de la Religion de San Geronimo, por quanto de nueſtra orden, y comiſsion ha ſido viſto, y reconocido, y no contiene coſas contra nueſtra Santa Fè Catolica, y buenas coſtumbres. Fecho en Madrid à 13. de Febrero de 1696. años.

Lic. D. Alonſo Portillo y Cardos.

Por ſu mandado,

Juan de Herrera.

CEN-

CENSVRA D. D. D. SIMONIS FERNANDEZ MOLIÑILLO,
Olim in Maiore D. Ildephonsi Collegio Complutensi Toga condecorati, nunc Ecclesiæ Sanctæ Crucis Matritensis Rectoris meritissimi.

M. P. S.

REgij Senatus iussu legi librum, cui titulus est *de Origine, & Institutione veri Monachatus, Authore Rmo. P. M. Fr. Francisco Galiano Spuche, Inclytæ Hieronymianæ Familiæ Generali*: In quo non solum nihil bonis moribus adversum; Fideivè Catholicæ oppositum reperi, sed illum Romanæ Ecclesiæ statim iudicavi summè necessarium. Vocari namq; liber hic meritissimè debet *Evangelicæ propugnaculum veritatis*; cum in eo Evangelij lux ab vmbris Synagogæ, Dei voce, per Sanctos Patres expressa, distinguatur: lex vetus, & nova, sicut lux, & tenebræ distinguuntur: & licèt vna, & eadem sit Ecclesia ex veteri, & nova lege, sic est eadem, sicut ex vespere, & manè vnus est dies. In prima dierum conditione primum dicitur vespere, postea manè: *Factum est vespere, & manè dies vnus, Genes.* 1. Sic lex vetus præcessit, vt vesperum: lex evangelica successit, vt manè: & sicut tenebræ vocari lux non possunt, licèt ex tenebris, & luce non fiunt duo; sed vnus dies; sic veteris legis vmbras appellare evangelicam lucem, quia ex duabus legibus non duæ, sed vna componitur Ecclesia, Christi Dñi passio, & merita, Matrisque eius non patitur exemplaritas.

Quid igitur aliud est in veteri lege consilia evangelica cum votis consummatæ perfeccionis adstruere, nisi tenebras cum luce velle gratis confundere? Ipse rerum Opifex Deus, qui ex tenebris, & luce diem vnum composuit: *Divisit lucem à tenebris, applellavitque lucem diem, & tenebras noctem*: Vndè licet tenebræ cum luce eumdem componant diem; tenebræ tamen nox sunt, nec dies vocari possunt, qua parte dies dicit lucem. Hoc doctissimus Magister libri huius Eruditissimi Opifex felicissimè persequitur; suoque calamo præclarissimo tenebras veteris à luce evangelicæ legis distinguit. Sanctorum Patrum, Ecclesiæ luminum, vestigijs insistens; fidei Catholicæ dogmatibus innixus pro evangelij dignitate decertat. Miro rationum pondere adversarios insequitur, eorum argumenta ingenio dissipat; fallacias detegit acutissimè. Alto, atque maturo iuditio opposita ponderat fundamenta: Pontificia diplomata circumferri, & vulgò decantari solita in examen vocat, supra illorum veritatem, & authoritatem rationibus reflectens efficacissimis:

mis: Ecclesiastica Officia, hucusque permissa: Revelationes, & Traditiones antiquas fideliter appendit in statera, vt Ecclesia iudicet, an inveniantur minus habentia. Qua eruditione antiquitatem evolvit? Qua gravitate, quasi Os Dei, separare contendit pretiosum à vili; vmbram ab imagine, promissionem à donatione, litteram à spiritu, mortem à vita, servitutem à libertate, ancillam à Domina, timorem ab amore, sanguinem hircorum à Sanguine Christi? In his omnibus, secundum Apostolum, differunt vetus, & nova lex: In quibus, posito statu perfectionis evangelico, cum votis, & consilijs verum Monachatũ constituentibus, nullatenus viderentur distingui, contra Scripturæ, SS.PP. & Ecclesiæ Catholicum sensum.

Maximum Romanæ Ecclesiæ obsequium præstat ingeniosissimus hic Magister, ea oculis eius obijciens, quæ accuratissimo proculdubio indigere videntur examine. Rectè sanè, & alto consilio aurei huius operis Author illud Sanct. D. N. Innocentio Pontifici Maximo; Maximoque Hispaniarum dirigit Inquisitori, vt ostendat, quam sincerè, & non ex contentione, pro evangelica perfectione status Religiosi decertet: vtque tanti Pontificis, tantique Fidei Iudicis attentionem rapiat, vt ad rem tanti momenti seriò se convertant, remque tantis expositam periculis, vel certò reprobent, vel certò definiant. Nihil enim tàm periculosum in Christi Ecclesia, quàm posse prudenter à fidelibus dubitari: An Ecclesia ea dixerit, quæ tanquam ab ea dicta commendantur. In præsenti igitur controversia, quid certò sentiendum sit ab omnibus, ab ipsamet Ecclesia definiri vtilissimum foret, ne ornatus Sponsæ novæ cum Christo descendentis de Cœlo, omnia in evangelica lege nova faciente, veteri, ancillæ, atque repudiatæ tribuantur. Sponsæ huius novæ doctissimus huius controversiæ Scriptor causam agit dignissimam, quæ à Summis Præsulibus audiatur, quæ in tanti Magistri eruditione laudetur, præmijsque maioribus afficiatur. Matriti in hac Sanctæ Crucis Ecclesia, die 18. mensis Februarij, anno Dñi 1696.

Doct. D. Simon Fernandez Molinillo.

SVMA DEL PRIVILEGIO.

Tiene Privilegio de su Magestad el Rmo. P. M. Fr. Francisco Galiano Spuche, para imprimir por espacio de diez años el libro intitulado: *De Origine, & Institutione veri Monachatus*, y que otro ninguno le pueda imprimir, ni vender sin su permisso, segun mas largamente consta de su original, despachado en Madrid à veinte dias del mes de Febrero de mil seiscientos y noventa y seis años, en el Oficio de Diego Guerra de Noriega, Escrivano de Camara.

ERRA-

ERRATA SIC CORRIGE.

Pag.3.lin.3.alijs,lege,alij. Ibidem,lin.29.diximus,lege,dicemus.Pag.8.lin.14.potet,leg.patet.P.12.lin.9.Modernoris,leg.Moderniores. P.17.lin.17. minor,leg. maior.P.24.lin.9.terrenarum,leg.terrenorum.P.25.lin.5.supra, leg.infra.P.33.lin.9. supra,leg.infra.P.35.lin.10.in vitæ,leg.in vita. Ibid.lin.32.§.1.leg.§.2. P.38.lin.19. supra, leg.infra. P.49. lin. 32. Religioso cum Evangelio ,leg. Religioso Evengelico. P.52.lin.39. probatus, leg.probatur. P.53.lin.36. pollet,leg.potest. P.58. lin.19. Iudaico, leg.Iudaicus. P.60.lin.35.vivebant, leg.vivebat. P.61.lin.14. Christiana, leg. Christianæ. P.64.lin.14.Præceptori,leg. Præceptoris. P.68. lin.2. adversarij, leg.adversarijs.P.73.lin.26.cæteri,leg.cæteris.P.74.lin.6.statu,leg.status.P.88.lin.5.Monastices, leg.Monastici. P.89.lin.6.hanc.leg.hac. P.89.lin.23. Consilijs, leg. Concilijs. P.95.lin.43.veri,leg.viri.P.127.lin.4.docerent,leg.docent.P.128.lin.4.an,leg.hanc. P.129.lin.4.suam,leg.sua. P.130.lin.2.Ecclesia, leg. Ecclesiam. P.137.lin.11.præcipitur ,leg.percipiatur.P.162.lin.15.gratiæ,leg gratia. P.167.lin.11.leges,leg.legis. P.196.lin.28.doctrinam,leg.doctrina. P.201.lin.17.suposito,leg.suppositio. P.212. lin.19.posuit,leg.proposuit.P.214.lin.5.prohibito,leg.prohibitio.P.215.lin.37.instituti,leg.institut. P.221.lin.26.in illo,leg.in nullo. Pap.234.lin.2. non manifeste, leg. manifeste. P.239.lin.28. iudebat,leg.iubebat. P,268. lin.37. Nazareis, leg. Nazarei. P.275.lin.12.audiat.leg.audeat . Pag.277.profanatis, leg. profanatus. P.281. lin.1. præstantur,leg.præstantior. Ibid. lin.35.auditibus , leg.auditis.P.294.lin.7. Deipara, leg Deiparæ.P.302.lin.21.revalatis,leg.revelantis. Ibid. lin.26. virginum, leg. virginem.Ibid.lin.37.revelare,leg.revelaret.P.307.lib.7.reflectere,leg.reflecterent. P.333. lin.5.negare,leg.negare. P.335.lin.24.§.4.leg.§.2. P.339.lin.34. receperunt, leg.pervenerunt. P.344.lin.22.præventem,leg.præventæ. P.345.lin.35.inter illa, leg.in illa. Pag.448.lib.24.imperfectionis.leg.imperfectioni. P.355.lin,1.vera,leg. vero. P.357. lin.1.pacificus,leg.specificus.P.359.lin.14.fidelium,leg.infidelium.Ibid.lin.31.totius, leg.eius. P.369.lin.12 magis,leg.magnis. P.373. lin.13. fide supernatnrali, leg. fides supernaturalis. P.375.lin.27.accideret,leg.occideret.P.376.lin.11.& 13.coniugi, leg. coniungi.P.381.lin.6.pietatem.leg.potestatem.P.422.lin.1.num,leg.nam.

Iussu Suppremi Castellæ Senatus vidi librum , cuius titulus est, *de Origine, & Institutione veri Monachatus.* Et his demptis erratis,sue respondet originali. Matriti die 4. Maij,anno 1696.

Lic. D.Simon de Olivares & Balzzar.

SUMA DE LA TASSA.

Los Señores del Consejo tassaron este libro,intitulado: *De Origine, & Institutione veri Monachatus*, à seis maravedis cada pliego , à cuyo precio se ha de vender. Despachado en el Oficio del Secretario Diego Guerra de Noriega , en Madrid à 5. de Mayo de 1696.

Præ-

LIcèt vna ſemper fuerit Eccleſia ab initio mundi, eius ſtatus ante redemptionem,& poſt redemptionem generis humani ſicut Cœlum, & terra diſtinguuntur: vndè præſens Chriſti Eccleſia Regnum Cœlorum dicitur in evangelio, quia ſecundus homo de Cœlo cœleſtis in ſpiritu, & veritate legis gratiæ nova fecit omnia, Cœlum inclinavit, & firmamentum deſcendit in terram in ſummis montibus præſentis Eccleſiæ: Primus homo prævaricatione cœleſtia, & ſpiritualia amiſsit,& terrenus factus,& terrenorum filiorum Pater conſtitutus terrenum Regnum inſtituit, in quo mors,& peccatum regnabat,& imperium tenebat temporalium cupiditas, cui legem dedit Deus carnalem ſine ſpiritu, & veritate, terrenis tantum promiſsis, quibus manuducebatur cæcum humanum genus,ne in foveam infidelitatis incideret, & terrenorum ſpe Redemptorem ſpectaret promiſſum viſibilibus præfiguratum, & inviſibilia futura,& ſpiritualia non intelligens, quia lumen perdiderat propter peccatum, ſpiritu carebat, & veritate, & omnia in figura contingebant illis. Erat enim ſtatus Eccleſiæ ante redemptionem à peccato terrenus, terrena,& temporalia promittens, & ſtatus præſentis Eccleſiæ cœleſtis eſt, & ſpiritualis in ſanguine Chriſti promittens cœleſtia,& ſpiritualia tribuens.

Vndè præſens controverſia non eſt inanis contentio inter regulares ſuper temporis antiquitatem,quia vanitas vanitatum eſt pro tempore diſputare, qui temporalia

lia omnia reliquerunt propter æterna. Quid inanius quam ſucceſsivam, & momentaneam prioritatem præteritis inſtantibus continuatam quærere in terris ab his qui temporalibus omnibus contemptis, æternitatem tantum, & cœleſtia cogitare debent? Itaque qui tempus diligunt, ſæculorum ſucceſsione contenti, tempora diſtinguere debent vtriuſque teſtamenti, ne cœleſtia præſentis Eccleſiæ confundant cum terrenis Synagogæ, & tempus acceptabile, ſalutis, & felicitatis cum tempore mortis, peccati, & miſeriæ. Itaque graviſsima hæc controverſia non verſatur inter Religiones pro antiquitate, ſed inter Religionem Elianam Carmelitanam, & præſentem Eccleſiam pro ſpiritu, & veritate legis gratiæ, ſcilicèt, an Religio Eliana Carmelitana prius fuerit in ſtatu viſibili ſubſtantialiter evangelico in ſpiritu, & veritate evangelica, quam Religio Chriſtiana evangelica: vel, an veritas, & ſpiritus legis gratiæ prius tempore fuerit in ſtatu viſibili, & ſenſibili Religionis Elianæ Carmelitanæ veteris legis, quam in ſtatu præſentis Eccleſiæ, & ex his aliæ inſurgunt difficultates inter Eccleſiam, & Religionem Elianam Carmelitanam: an, ſcilicèt, ſpiritus legis gratiæ prius datus fuerit diſcipulis Eliæ in ſtatu vero evangelico ſubſtantialiter, ſub lege ſervitutis inſtituto, quam diſcipulis Chriſti Dñi in ſtatu vero, & viſibili præſentis Eccleſiæ ſub lege gratiæ & libertatis: & ex hac, alia oritur difficultas: an Prælati, ſeu Superiores illius Congregationis Elianæ Carmelitanæ ſubſtantialiter evangelicæ veteris legis in ſtatu illo ſervitutis circumciſſo acceperit in ſtatu viſibili ſpiritum

filia-

filiationis, & libertatis ad gubernandas animas ſubditorum in ſpiritu, & veritate legis gratiæ, antequam Chriſtus Dñs inſtitueret Apoſtolos ſuos, & conſtitueret Epiſcopos in ſpiritu legis gratiæ ad gubernandam Eccleſiam, quam acquiſivit ſanguine ſuo: & tandem, an primitiæ ſpiritus legis gratiæ prius datæ fuerint Elianis Carmelitis in vero viſibili ſtatu Religioſo circumciſſo eiuſdem rationis cum Chriſtiano, quam Apoſtolis in hoc viſibili ſtatu Chriſtiano præſentis Eccleſiæ. Hæc dubia ingentem habent difficultatem etiam ex dictis Carmelitarum, quia conſtanter aſſerunt, quod ſua Religio fuit inſtituta in veteri lege in ſpiritu, & veritate legis gratiæ in vero ſtatu viſibili ſubſtantialiter evangelico, & noviſsimè orbi proponunt quod Religio Carmelitana eſt primogenita Eccleſiæ in ſpiritu, & veritate quo Eccleſia in Chriſto regeneratur vndè tenetur explicare quomodo hæc Religio ſit filia primogenita Eccleſiæ in ſpiritu, & veritate legis gratiæ, & antiquior Eccleſia in ſtatu vero viſibili ſubſtantialiter evangelico circumciſſo eiuſdem rationis cum ſtatu Religioſo evágelico Chriſtiano baptizato: ſi ergo licèt Carmelitis defendere pro antiquitate ſui Ordinis veritatem, & ſpiritũ legis gratiæ in ſtatu viſibili Religioſo Eliano circumciſſo vero ſubſtantialiter evangelico eiuſdem rationis cum Chriſtiano, iure optimo pace, & Chriſtiana charitate poſſumus filij præſentis Eccleſiæ pro dignitate, & excellentia matris pugnare, & defendere, quod ſpiritus legis gratiæ non fuit datus in ſtatu viſibili, nec evangelica veritas fuit data niſi per Chriſtum præſentem, mor-

tuum, & passum in statu visibili evangelico præsentis Ecclesiæ, quod præcipuum, & primarium prævilegium est privative concessum sponsæ, & reginæ postquam genus humanum liberavit in sanguine suo à statu infelici servitutis, mortis, & peccati.

Hanc antiquam doctrinam, & veritatem demonstrare intendo contra asserentes, quod Elias instituit in veteri lege verum statum Religiosum in veritate evangelica, & spiritu legis gratiæ substantialiter evangelicum, & eiusdem rationis cum Christiano, vt priores, & antiquiores in spiritu legis gratiæ appareant in statu visibili, & substantiali evangelico, quam præsens Ecclesia, Apostoli, Summus Pontificatus, Episcopi, & omnes ordines, & status Ecclesiastici, quod verum non est, & Ecclesiasticæ traditioni repugnat; nam præter principia dogmatica, quæ in controversia proponuntur, in alma vrbe quæ caput Ecclesiæ est, ex antiquissima Ecclesiæ traditione Clericalis status præcedit Monastico Ordini, quia antiquior, & dignior, vt sæpè declararunt Pontifices Romani: est enim prima sors Ecclesiæ status Clericalis, quod testantur Canones antiqui, & Sancti Doctores, & Patres, & pro brevitate sufficit nunc Maximus Ecclesiæ Doctor Parens meus Hieronymus epist. 10. ad Furiam, ibi: *Iunguntur nostri Ordinis, qui & roduntur, & rodunt adversus nos loquaces, pro se muti: quasi & ipsi aliud sint, quam Monachi: & non quidquid in Monachos dicitur, redundet in Clericos, qui Patres sunt Monachorum.* Hæc D. Hieronymus.

Etenim Clericalis ordo prior tempore fuit in Ec-

clesia, & in eo instituit Christus Dominus vitam evangelicam, & Apostolicam, & ex eo ortum habuit Monachatus verus evangelicus, & ab exordio Ecclesiæ, vt illius primogenitus in spiritu legis gratiæ, vt prior tempore, & dignitate vbicumque terrarum ordo Clericalis præcedit Ordini Monastico. Contra hunc ordinem Hierarchiæ Ecclesiasticæ insurgunt novissimi Patres Carmelitani, & vt suam hanc Religionem prioritate spiritus, & veritatis legis gratiæ tempore præferant ipsi Ecclesiæ, Apostolis, Summo Pontificatui, Episcopis, & Ordini Clericali, asserunt, & defendunt, quod Sanctus Propheta Elias in veteri testamento ex Christi exemplaritate prævisa, seu revelata instituit verum statum Religiosum Monasticum, visibilem, Evangelicum ante Evangelium, & ante Christum Christianum in veritate, & spiritu legis gratiæ in statu publico, & visibili eiusdem rationis cum Christiano evangelicis consilijs votis sensibilibus constitutum in Synagoga, & vniverso Orbi, & Principibus proponunt, quod hæc successio, quam vocant hæreditariam ab Elia in spiritu, & veritate legis gratiæ, approbata est à quindecim Summis Pontificibus, sæpè in Sacra Rituum Congregatione proposita, & confirmata, & à Sanctis Doctoribus tradita, sed Bullas Pontificias fidedignas nondum vidimus, Sacra Congregatio numquam approbavit, quod Elias instituit verum statum Religiosum Monasticum in spiritu legis gratiæ cum votis evangelicis in statu visibili evangelico eiusdem rationis cum Christiano, vera, & le-

legitima Sanctorum Patrum testimonia in vero, & proprio sensu adhuc desiderantur.

Quapropter pro Primatu, & prioritate Ecclesiæ in spiritu, & veritate legis gratiæ in statu vero visibili substantialiter evangelico Christiano pro tenuitate ingenioli mei propugno, vt demonstrem in hac controversia, quod mirabilissimum opus gratiæ (vt verbis D. Thomæ vtar) alienationis, sive abdicationis, & contemptus omnium rerum temporalium propter spiritualia, & æterna in statu vero, & visibili cum votis, ita est proprium, & præcipuum prævilegium præsentis Ecclesiæ à Christo datum, & institutum in hoc statu visibili evangelico Christiano, & ante Christi Domini adventum, mortem, & passionem, per quam redemptum fuit genus humanum à servitute, & languoribus peccati, nulli statui visibili vero fuerit datum, revelatum, seu concessum in veritate, & spiritu legis gratiæ. Pro hac antiqua doctrina in gratiam, & gloriam Sanctæ Matris Ecclesiæ refero testimonia evangelij, & D. Pauli, & præter alios Doctores antiquos, hanc veritatem testantur præcipui Doctores Ecclesiæ, qui in Monachatu primitivo floruerunt, præsertim S. Basilius Magnus Monachus, & Monachorum institutor, & Episcopus hanc doctrinam docuit in Grætia, & ex eo Ecclesia in Breviario Romano. D. Ioannes Chrysostomus Monachorum propugnator, Monachus, & Patriarcha Constantinopolitanus, & ex eo Ecclesia in Breviario Rom. D. Hieronymus Cardinalis Monachorum institutor in Beth-

leem,

lcem,& ex eo Ecclesia in Breviario Romano. Ioannes Casianus Monachus, & Monachorum institutor in Gallia. D. Augustinus Monachus, & Monachorum Eremitarum, & Clericorum Regularium institutor in Africa, & ex eo Ecclesia in Breviario Romano, quod maiora præcepta, seu consilia propter Regnum Cœlorum data fuerunt in tempore legis gratiæ. D. Gregorius Magnus Monachus Romanus Pontifex Maximus, & Monachorũ institutor in Anglia, & ex eo Ecclesia in Breviario Romano. Div. Bernardus Monachus Benedictinus Abbas Clarevallensis, & præcipuus institutor inclytæ Congregationis Cisterciensis. Hi ex antiquis ordinibus Monasticis docent, quod abdicatio rerum temporalium propter spiritualia, & æterna in Christo, & per Christum incæpit in Sacrosancto Evangelio, & quod in veteri lege non fuit proposita, nec audita. Post Ordines Monachales incæperunt Mendicantes in Sanctissimis Patriarchis Dominico, & Francisco, & in prima Sacra Dominicana Familia Angelicus Doctor antiquam Sanctorum Patrum doctrinam illustravit, confirmavit, & munivit, & nullus in hac Familia contra Div. Thomam scripsit in hac propositione, nec Durandus aliter sensit, licèt in alijs Magistrum negavit: Seraphica quoque Religio cum suis Magistris D. Bonaventura, & Scoto, & alijs idem semper docuit, & prædicavit. Quid enim sentiant aliæ Religiones, notum est in suis antiquis Magistris consulantur. Hec antiquum Ecclesiæ dogma propono defendendum in hac con-

tro-

troversia, quam in tres divido partes: in prima fundamenta à ratione, & authoritate propono: in secunda argumenta historici prophetici, & Apologiæ refero; & diluo: in tertia nova argumenticula PP. Salmanticensium adduco, & fallatias, æquivocationes, & argutias eorum demonstro. Testis est mihi Deus, quod pro veritate scripsi, non æmulatione aliqua, sed charitate, & christiana ingenuitate, vt à viris doctis docear, & vt Sancta Mater Ecclesia in re gravissima, quæ radicalem perfectionem legis gratiæ, & Christianismi tangit, quid tenendum sit proponat, definiat, & declaret. VALE.

DE

DE ORIGINE, ET INSTITUTIONE VERI MONACHATUS.

CONTROVERSIA UNICA.

Contra verům Statum Religiosům, quoad ſubſtantiam, & eſſentiam evangelicum Votis eſſentialibus Inſtitutum ab Elia in veteri Lege.

PRIMA PARS.

Vera ſententia proponitur, & ſtabilitur teſtimonijs Sacræ Scripturæ, & Sanctorum Patrum.

DISCVRSVS PRIMVS.

Ex imperfectione veteris Legis oſtenditur impoſsibilis verus Monachatus cum Votis quoad eſſentiam, & ſubſtantiam evangelicus in veteri Lege.

§. I.

Verus ſtatus Controverſiæ, certis ſuppoſitis, & notabilibus, aperitur.

1 STATVM Verum Religioſum cum votis eſſentialibus in veritate evangelica conantur adverſarij probare in Synagoga Iudæorum, Chriſto Domino adveniente, permanſurum in eadem eſſentia, ſubſtantia, & veritate, vt ab Elia antea fuit inſtitutus, & votis conſtitutus; nam licèt inter veteris teſtamenti vmbras exordium ſummeret, Elias tamen eius Inſtitutor, vt lux Monachorum, & purioris vitæ Author natus fuit

ante Evangelium Evangelicus, & ante Christum Christianus. Sic expresis verbis habetur in Historia Prophetica Carmelitana, libro 1. cap. 38. num. 8. & in eodem libro, cap. 1. num. 8. quod Christus Dominus perfecit, & approbavit Monachatum ab Elia fundatum. Et cap. 21. num. 2. Quod benè potest dici, Christum voluisse, quod discipuli sui Principem, & Imperatorem status virginalis, ipsum Dominum nostrum cognoscentes; Eliam quoque Ducem generalem recognoscerent ex veteribus Monachis circumcisis, & novis legis gratiæ baptizatis, vna familia constituta, in eodem statu, & Religioso in vtroque continuato testamento. Et ibidem num. 6. Quod vocatio Prophetica Eliana non tantum similis Apostolicæ fuit; sed vnus status continuatus, sicut Nilus qui præterijt, & nunc transit, quamvis Christus Dominus postea eum perfecerit, & sublimaverit. In hoc conveniunt, & converfire tenentur defendentes verum statum Religiosum Iudaicum illius legis.

2 Quem vt extitisse persuadeant in Synagoga, ex virginate, paupertate, & obedientia Sanctorum veteris testamenti, præcipua summunt divisivè argumenta, quibus concessis, intentum non probant, quia, vt observantia illarum virtutum statum Religiosum concluderent, simul, & in eodem subiecto debent probare obedientiam, paupertatem, & castitatem, vt patet ex essentia, & substantia veri status Religiosi: vnde licèt Elias, & Eliseus virgines extiterint, filij Prophetarum pauperes, & Rechabitæ obedientes, nullus verus status Religiosus probari potest; sed tantum in omnibus vmbra, & figura Evangelici Monachatus; nec ex observantia prædictarum virtutum, etiam propter Regnum Cœlorum, simul, & in eodem subiecto, verus status Religiosus probatur quoad iudicium Ecclesię, nisi aliqua lege, vel voto firmetur, vt expresè docet D. Thomas 2. 2. quęst. 184. art. 4. Vnde illa tantùm testimonia, si essent, adversariorum intentum concluderent, quæ docerent aliquos in veteri testamento paupertatem, virginitatem, & obedientiam perpetuo voto, simplici, vel solemni custodisse ligatos in aliqua Religione. Cętera autem testimonia in quibus prędictę virtutes in veteri testamento laudantur, figurativum, vmbraticum, & symbolicum Monachatum supponunt in Synagoga; quem nos etiam libenter concedimus cum Sanctis Patribus.

3 Notari etiam opportet, quod in veteri testamento aliqui speciales modi, seu status colendi Deum instituti fuerunt secundum illam legem, & illius Ritum, & cultum, vt Sacerdotum, Levitarum, Nazareorum, & Rechabitarum, de quorum institutis in

sacris

sacris litteris mentio fit, qui licet Religiosi essent, quatenus specialem cultum Deo dabant, viuentes in illis, vmbram tantum statum legis gratiæ tenebant; quia vota nostra non committebantur in eis, nec secundum Ritum Religionis Evangelicæ, & Christianæ Deo dedicabantur, vt constat in Samuele, & Sansone Nazaræis perpetuis, & alijs, qui vxores duxerunt filiosque procrearunt, & viri Religiosi appellantur à Sanctis Patribus, & Doctoribus; & de statu Sacerdotali Exodi cap. 28. vers. 9. dicitur ibi: *Eruntque Sacerdotes mihi Religione perpetua.* Et Sacerdotium illius legis per carnalem generationem filijs Aaron fuit concessum, nullusque dixit, nec dicere potest, quod Religio Sacerdotum veteris, & novi testamenti, vna, & eadem est in vtraque lege, & in eodem sensu loquuntur Sancti Patres, qui Nazareos, Rechabitas, Eliam, & Eliseum, & filios Prophetarum Religiosos appellant, non ex eo quod vota nostra emisserint evangelica, sed quia sese Deo dicarunt speciali cultu in illa lege.

4 Nec Patres, qui Monachos eos appellant, & vitam, & mores eorum ad exemplum, & imitationem proponunt Monachis evangelicis, Veros illos Monachos intelligunt secundum formam evangelicam, & cultum legis gratiæ, quia Sanctus Pater noster Hieronymus, qui præcipuus fuit in hac locutione, Monachos veteris testamenti expresse fuisse dicit, & nullis alijs clarioribus verbis eos figurativos Monachos explicare potuit iuxta Apostolum dicentem: *Omnia in figura contingebant illis.* Erant enim Monachi illius legis sicut Sacerdotes, & Levitæ, qui statum Sacerdotalem legis gratiæ præfigurabant, & illi Monachi statum Religiosum demonstrabant futurum. Tum etiam: quia secundum Doctorem Maximum Epist. 22. Monachus solum, vel solitarium significat, cap. placuit 19. quæst. 1. Et secundum hanc nominis significationem Elias, & alijs in solitudinibus degentes, recte Monachi solitarij, & Monachorum Principes dicuntur in illa lege; sed ex hoc vota, & statum verum Religiosum in veritate evangelica non probantur, vt notum est, & ex ipsis Patribus constat; nam qui illos veteris testamenti Monachos appellant, vota, & formam Monachatus evangelici in Christo incæpisse docent, vt ostendimus in hac, 1. part. disc. 2. per totum: Minus enim adversarijs favent Patres, qui veteris testamenti Monachos ad exemplum nobis proponunt, qui præcipui, & qui frequenter proponuntur sunt Nazarei, & ex his Sanson, & Samuel, qui vt sæpe diximus, in Matrimonio vixerunt; ergo exempla eorum non adducuntur in veritate,

& identitate status, sed in similitudine, & figura, sicut in Pontificibus, & Sacerdotibus illius legis frequenter contingit, quod in exemplum referantur à Sanctis Patribus, & Doctoribus, & proponantur Pontificibus, Episcopis, & Sacerdotibus legis gratiæ, vt illorum virtutes imitentur, vel eorum vitia arguant, & non licèt arguere idem Sacerdotium, & Pontificatum in vtroque testamento; ergo neque eumdem statum Religiosum, quia discursus Sanctorum Patrum procedit à figura ad figuratum, ab vmbra ad lucem, ab Imagine ad veritatem, quia aliter intelligi non possunt in sensu Catholico, & fideli de veteri ad novum testamentum, quoad status Ecclesiæ Christi discurrentes.

5 Nec ex perfectione iustorum veteris testamenti, quos summis laudibus extollunt Patres, status perfectionis probatur; quia vt docet D. Thom. infra videndus, multi sunt perfecti, qui in statu perfectionis non sunt, & aliqui sunt in statu perfectionis, qui tamen perfecti non sunt; vndè Sancti Patres, Viros perfectos in veteri testamento laudantes, internam perfectionem, & statum animę per gratiam ex Christi meritis communicatam, celebrant, ex omni statu illius populi coniugatis, divitibus, Principibus, & Sacerdotibus infusam: Nullus verò statum perfectionis lege aliqua externa constitutum, & evangelicis votis laudavit in Synagoga Iudæorum, in quo circumcisi ad perfectionem legis, & finem eius pervenire possent, si vellent, & in eo professi ad perfectionem tendere tenerentur ex votis. Hæc vota, paupertatis, scilicèt, obedientiæ, & castitatis in veteri testamento negamus, quia simpliciter statum mutant, vt ex D. Thoma ostendimus in hac 1. part. Alia verò vota, quæ simpliciter statum non mutant, certum est reperiri in veteri lege, vt Nazareorum peregrinationis, & aliarum virtutum: Sed illa quibus homo totam vitam suam Deo obligat, vt in operibus perfectionis ei deserviat, in veteri testamento negamus, & propria esse legis gratiæ statuimus. Nec vota perpetua in veteri testamento negamus, sed secundum veterem legem, vt in ipso Nazareątu constat, in quo Sanson, & Samuel Nazaręi, & Religiosi perpetui vxores duxerunt; ergo Patres, & Doctores, qui Nazaręos, Rechabitas, & filios Prophetarum, Monachos, vel Religiosos perpetuos in illa lege appellant, iuxta Ritus, & statum illius legis sunt intelligendi, & non quoad formam evangelicam. Frustra enim laborant adversarij ex Nazaræatu, & Rechabitatu ad verum statum Religiosum evangelicum concludendum.

6 Notandum etiam est, quod licèt Regnum Cœlorum, &

præ-

præmia æterna continerentur in veteri testamento, sub vmbris fuerunt velata terrenis promissis, & populo Iudaico non fuerunt revelata, quod dogma catholicum est, vt fiet manifestum ex Patribus: nam in illa lege nec fides Trinitatis, cui Regni Cœlorum ingressus reservatus fuit per baptismum, fuit promulgata Iudæis, nec gratia ex lege promissa, qua Regnum Cœlorum, & gloria, vt corona iustitiæ datur: itaque Christum Dominum sperabant temporalis Regni Israel Redemptorem, vt constat ex Lucæ cap. 24. vers. 21. ibi: *Nos autem sperabamus, quia ipse redempturus esset Israel.* Vnde fides implicita Redemptoris sufficiens fuit in illa lege, vt ex meritis eius futuri iustificarentur in ea, secundum illam viuentes. Mysteria autem crucis, & cætera redemptionis Sacramenta, vitaque Apostolica, Iudæis, & populo non fuerunt cognita, iustis tamen aliquibus, interna revelatione aliqua revelata fuerunt, non omnia omnibus iustis; sed aliqua aliquibus, secundum altissimam Dei providentiam, & inscrutabilem voluntatem, vt nobis prophetata in figuris relinquerent, & Ecclesiæ Christi per Spiritus Sancti adventum manifestarentur, & populo Christiano palam prædicarentur. Ex quibus patet, quod iusti illi, quibus vita evangelica interiùs revelata fuit, exteriùs tamen secundum illam legem vivebant, quod pulchrè D. Bernardus dixit infra videndus, disc.2.§.5. & alij Patres in hac controversia; ergo sancti illi, & iusti, perfectique secundum illam legem, cæremonias, & mores, eadem agebant, & quærebant, populo carnali ex charitate adhærentes, vt ait D.Bernardus. Ex quo patet, quod perfectionem legis gratiæ ex meritis Christi futuri tenentes, nullum statum perfectionis publicum, & verum iuxta evangelicam perfectionem constituerunt in illa veteri lege.

7 Ex dictis evidenter colligitur, quod revelatio Christi Domini, vitæque Christianæ, & voti Deiparæ nulli statui illius populi fuit facta, neque iustis illis præmia æterna virtutibus evangelicis promissa, Mysteria fidei, sacramenta, & vota legis evangelicæ exemplaria fuere, vt secundum Ritum Religionis evangelicæ, & Cultum legis gratiæ viuerent, & operarentur; sed vt iuxta præcepta à Deo data, & Ritum, & Cultum illius legis populo adhærentes, spiritum, & veritatem legis gratiæ mirantes, & sub vmbra servitutis, & peccati Redemptorem expectantes futura credebant, & iuxta præsentia operabantur, expectabant tempus acceptabile, & dies salutis, vt revelata eis adimplerent. Quod patet: nam Christus Dominus aliquibus revelatus fuit, vt Author Sacramentorum, & Sacerdotij

æterni, non ad exemplar illius legis, sed gratiæ: Nullus enim ad instar exemplaris revelati Sacramenta confecit, nec Sacerdotium evangelicum instituit, nec vllum statum verum Ecclesiæ; ergo licèt vota Religiosa, vitaque evangelica aliquibus fuerint revelata ad perfectionem internam, nullus tamen publicum statum eorum instituit in illa lege, quia secundum D. Augustinum laudatum in hac 1. p. & disc. 1. §. 3. Secundum ordinatissimam providentiam dedit minora præcepta populo, quem adhuc timore alligari oportebat, & maiora populo, quem iam charitate liberari convenerat, quia ab eo dantur, qui novit congruentem suis temporibus generi humano exhibere medicinam.

8 Denique advertendum est, quod vota possunt esse perpetua, & ad tempus, vt notum est in novo, & veteri testamento, & ita omnes Patres, & Doctores, qui ex aliquo capite virginitatem perpetuam in veteri testamento observatam fuisse negant, ex voto, vel ex lege, & consuetudine, vel quod Domina nostra virgo Deipara fuit prima, quæ virginitatem Deo vovit, & voto sacravit: Si aliquando dixerint, aliquos in illa lege viros, vel mulieres se Deo virginitatem voto sacrasse, de temporali voto sunt intelligendi, ne sibi ipsis sint contrarij, & ratio hanc intelligentiam suadet: nam qui virginitatem perpetuam in illa lege negant voto Deo consecratam, vel ex opprobio, & contemptu in quo habebatur, vel ex maledicto in fæcunditatis, & Deiparam Dominam nostram primam in hoc cultu fuisse affirmant, nisi perpetuum votum explicent, quod à nullo antiquo Patre fit, de temporali loqui necesse est, quod optime congruit tempori illius legis, & SS. PP. menti, & sensui. Circa vota simplicia est etiã, quod tria illa Religiosa in Religione approbata emissa, vt in Societate, constituunt veros Religiosos, extra Religionem minimè; Sacra quoque Societas Iesu non constituitur votis simplicibus tantùm, sed etiam solemnibus, quæ melior, nobiliorque pars eiusdem in professione emittit; at novissimi defensores veri Monachatus Eliani veteris testamenti intendunt fundare in illa lege verum statum Religiosum cum votis tantum simplicibus sine aliqua solemnitate, nec in votis, nec in aliqua professione, nec in approbatione status in communi, nec in vlla speciali Religione, vndè institutum Societatis nihil eis ad intentum prodest, imò contra eos pugnat. His ergo suppositis, argumenta adversariorum facillimè solvuntur, & ad intentum nil probare demonstrabitur; sed quia plura afferuntur ab adversarijs, præcipuè in Historia Prophetica, & eius Apologia, vt singula vota divisivè probent, quibus facilis potest esse solutio, res-

pon-

pondendo statum verum Religiosum, non concludere à diversis, & distinctis personis singula emissa: tamen vt falsitas adversariorum doctrinæ appareat, eo ordine, quo in Apologia proponuntur servato, vim argumentorum enervabimus.

§. II.

Ex imperfectione veteris legis impossibilis ostenditur verus status Religiosus, essentialibus votis constitutus in ea.

9 Nihil ad perfectum statum veterem legem adduxisse docet D. Paulus ad Hebræos cap.7.vers.19.ibi: *Nil enim ad perfectum adduxit lex*, sed in egenis, infirmisque elementis, & vmbraticis figuris Mosaicæ legis observantias sistere. Ibidem cap.10.vers.1. ibi: *Vmbram enim habens lex futurorum bonorum, non ipsam imaginem rerum.* Quam plurima sunt testimonia Apostoli de veteris legis imperfectione, quæ, quia communia sunt, omittuntur: quod etiam prædixerat Ezechiel cap.25. ibi: *Dedi eis præcepta non bona*, idest, imperfecta, vt communiter Patres, & Doctores interpretantur, qui ex multis imperfectionem veteris legis contra Iudæos ostendunt.

10 Hac igitur Catholica doctrina supposita, verus status Religiosus cum votis evangelicis, in quibus perfectio legis gratiæ consistit, ad finem divinæ legis acquirendum, incompatibilis cum veteris legis imperfectionibus ostenditur. Sed prius supponendum est, quod cum statum perfectionis negamus in populo circumciso, non illam hominis internam intelligimus dispositionem, qua in statu perfectionis per comparationem ad divinum iudicium iusti in illa lege constituebantur ex meritis Christi futuri: Sed statum perfectionis excludimus à Synagoga, secundum ea, quæ exteriùs aguntur, quibus homo ad perfectionem tenetur, & ad statum spiritualem, per comparationem ad Ecclesiam aliqua lege externa ligante, vel solvente. Hac distinctione procedit D.Thomas 2.2.quæst.184. art.4. in corp. & concludit ibi: *Ideò nihil prohibet aliquos esse perfectos, qui non sunt in statu perfectionis, & aliquos esse in statu perfectionis, qui tamen non sunt perfecti.* Idem docet opusc.18. cap.15. ibi: *Contingit autem aliquos opera perfectionis facere non voventes, aliquos verò totam vitam suam voto obligantes ad perfectionis opera, quæ non implent; vndè patet quosdam perfectos quidem esse, qui tamen statum perfectionis non haberent; aliquos verò perfectionis statum habere, sed perfectos non esse.* Secundum hanc doctrinam D. Thomæ, perfectos ali-

quos in Veteri lege ex Christi gratia futuri concedimus, & perfectionis statum negamus, quia ex perfectione iustorum ad statum perfectionis in illo populo, fallax est toties repetitum à defensoribus veri Monachatus circumcisi argumentum.

11 His præmissis, & adnotatis eiusdem Angelici Doctoris Doctrina, conclusio verum Monachatum in veteri lege negans, evidenter stabilitur; nam Monachatus ille Iudaicus votis, & consilijs evangelicis obedientiæ, paupertatis, & castitatis in lege veteri ponitur, at sic constitutus ad statum perfectum perveniret in lege, quod omnino est negandum; ergo Monachatus verus votis essentialibus constitutus imperfectioni veteris legis repugnat: Maior totis suis viribus defenditur, & propugnatur ad adversarijs; Minor est expressa D. Thomæ opusc. 17. cap. 7. ibi: *Non enim consilia data fuerunt in veteri testamento, sed in novo, quia nihil ad perfectum adduxit lex, & hoc potest per Glossam, quæ quinque panes dicit esse præcepta legalia, septem autem panes evangelicam perfectionem.* Ergo ex imperfectione veteris legis negat D. Thomas in ea consilia, sine quibus status verus Religiosus defendi non potest.

12 Confirmatur ex eodem D. Thoma 1.2. quæst. 107. art. 2. in corp. Vbi explicans Angelicus Magister, quomodo Christus Dominus legem adimplevit, & postquam, per passionem suam quoad iustificationem ostenderit adimpletam, opere in circumcisione, & tripliciter sua doctrina adimpletam per Christum, docet, & ad rem ibi: *Tertiò adimplevit Dominus præcepta legis, superaddendo quædam perfectionis consilia, vt patet Matthæi 19. Vbi dicenti se observasse præcepta veteris legis, dicit, vnum tibi deest, si vis perfectius esse, vade, & vende quæ habes, &c.* Ergo sentit D. Thomas, quod consilia evangelica, verum statum Religiosum constituentia, in veteri lege non extiterunt, sed à Christo Domino instituta fuerunt, & in nova superaddita, vt vetus adimpleretur.

13 Ex hac D. Thomæ doctrina, alia efformatur ratio contra verum Monachatum circumcisum: Christus Dominus consilijs paupertatis, obedientiæ, & castitatis legem adimplevit, statum Religiosum in ea instituens, sic D. Thomas; Sed in veteri lege Elias vota instituit, eadem consilia dedit, vt adversarij docent: Ergo Elias veterem legem quoad statum Religiosum, votis, & consilijs evangelicis adimplevit, & perfecit; & antequam Christus Dominus in mundum veniret, omnes illi Religiosi circumcisi in statu legis adimpletæ, & perfectæ, quoad illum statum vixère; nihil enim illi statui Iudaico Religioso deesset, ex his, quæ Christus in lege gratiæ instituit

tuit ad perfectionem status Religiosi quoad substantiam, & essentiam pertinentibus.

14 Ex alia veteris legis imperfectione assumptum probatur expressis Angelici Doctoris verbis, ex 1.2.quæst.108.art.4.in corp. ibi: *Dicendum quod hæc est differentia inter consilium, & præceptum, quod præceptum importat necessitatem, consilium autem ponitur in opinione eius cui datur, & ideò convenienter in lege nova, quæ est libertatis, supra præcepta addita sunt consilia, non autem in veteri lege, quæ erat lex servitutis.* At sine consilijs prædictis, de quibus D. Thomas, non potest verus status Religiosus intelligi votis essentialibus constitutus, ergo in via D. Thomæ, non potest defendi verus Monachatus circumcissus. Discursus Angelici Præceptoris in doctrina D. Pauli fundatur, qui sæpè veterem legem servitutis appellat, per quam populum Iudaicum statui servitutis subiecit: Erant enim omnes circumcisi in statu servitutis à lege illa Mosaica ligante; sed status verus Religiosus consilijs evangelicis constitutus est status legis libertatis; ergo non potuit esse in veteri lege, nec vnus, & idem cum illo Iudaico, vt ab adversarijs ponitur, quia sub lege servitutis esset status perfectæ libertatis, quod implicat.

15 Consonat doctrina Angelici Magistri cum ipsa veteri lege; nam in Deuteronomio, postquam Deus legem dedit præceptaque, & omnia moralia, cæremonialiaque, & iudiciaria populo in terra promissionis observanda proposuit, ac de sacrificijs, & de alijs minimis legis observantijs, circa omnes status illius populi statuit, & ordinavit, cap. 10. 15. 30. Vltimum præceptum imposuit, ibi: *Quod præcipio tibi hoc tantum facito Domino, nec addas quidquam, nec minuas.* Vbi libertatem addendi, vel minuendi in lege abstulit in illo populo, quia erat sub lege servitutis. Vndè novus status supra illam legem, novis regulis, & consilijs voluntarijs in illa non contentis constitutus, videtur prohibitus ex ipsa servitute legis, in qua non invenitur facultas addendi, & approbandi vota, & consilia voluntaria, quæ constituunt statum libertatis evangelicæ.

16 Tùm etiam: nam in eodem Deuter. cap. 12. & alibi, locus in quo victimæ, sacrificia, holocausta, & vota Deo offerri debebant, designatur ibi: *Sed ad locum quem elegerit Dominus Deus vester de cunctis tribubus vestris, vt ponat nomen suum ibi, & inhabitet in eo, venietis, & offeretis in loco illo holocausta, & victimas vestras, & primitias manuum vestrarum, & vota, atque donaria primogenita boum, & ovium.* Sed de votis Religiosis, neque

de

de loco, in quo emittenda essent per sacrificium spirituale, quo totus homo Deo immolatur, & offertur, nihil disponitur in lege: ergo hoc sacrificium spirituale per vota professionis, non fuit cognitum in illo populo per legem, nam alias Deus curaret de minimis cæremonijs imperfectorum sacrificiorum, & perfectius sacrificium omitteret sine lege, quod non est dicendum. Confirmatur, quia vota illa, licèt simplicia essent (vt nouissimè intendunt Monachatū illum circumcissum defendentes) per professionem sensibilem in Religione aliquo modo approbata, de quo infra, fieri debebant, vt statum verum Religiosum per comparationem ad illam Ecclesiam constituerent, & vt illi Monachi Iudæi cogi possent ad votorum obseruantiam, & Regulæ: Sed neque in lege, neque in Prophetis, neque in aliquo libro veteris, vel noui testamenti, fit aliqua mentio huius status Religiosi Iudaici, & professionis; ergo non potest defendi, vel nullum datur fundamentum, vt defendatur in illa lege: nam ea, quæ maximi ponderis sunt, nisi expressis verbis explicentur, non censentur disposita in lege, vt notum est, nec credibile fit, quod perfectior status illius populi relinqueretur à Spiritu Sancto sub silentio in libris Sacris, & Prophetis.

17 Non minoris roboris efformari potest argumentum ex alia differentia inter vtramque legem assignata à Div. Thoma 1. 2. quæst. 107. artic. 1. in corp. Scilicèt, quod lex noua propinquius ordinat, & facilius ad finem legis consequendum; vetus autem remotius; vnam esse docet nouam, & veterem legem, quia vnus est finis earum, scilicèt subiectio hominum ad Deum, qui vnus est in nouo, & veteri testamento: distinguuntur tamen secundum propinquitatem, & distantiam ad finem, & in hoc, lex noua distinguitur à veteri, sicut perfectum ab imperfecto, quia lex gratiæ propinquior est fini legis: Tùm sic; sed per consilia euangelica votis Deo promissa constituitur status Religiosus fini legis propinquior in quo possunt profitentes melius, & expeditius finem legis acquirere; ergo admissis consilijs euangelicis, & votis in aliqua Religione firmatis in veteri lege, statum constituerent fini diuinæ legis propinquiorem, qui in ratione status non distingueretur à statu Religioso nouæ legis per distantiam, & propinquitatem ad finem consequendum; Consequentia est certa, nam eisdem medijs, & consilijs appropinquarentur Religiosi circumcisi in Synagoga, votis scilicèt Religiosis, quibus Religiosi Christia-

stiani appropinquantur ad finem divinæ legis consequendum in Christi Ecclesia.

18 Minor in qua est difficultas probatur ex D. Thoma 2.2. quæst. 184. art. 3. in corpore, ibi: *Nam præcepta alia à præceptis charitatis ordinantur ad removendum ea, quæ sunt charitati contraria, cum quibus charitas esse non potest. Consilia autem ordinantur ad removendum impedimenta, quæ tamen charitati non contrariantur.* Et in eodem articulo ad 3. ibi: *Ideò, ex ipso modo loquendi apparet, quod consilia sunt, quædam instrumenta perveniendi ad perfectionem, dum dicitur, si vis perfectus esse, vade, & vende, &c. & hoc faciendo, ad hunc finem pervenies.* Sed Religiosi circumcisi in illo statu Religioso Iudaico haberent in Synagoga eadem consilia evangelica, ad removendum impedimenta, quæ charitati non contrariantur, eademque instrumenta perveniendi ad perfectionem legis, quæ sunt vota Religiosa in vera Religione emissa; ergo eisdem medijs, & instrumentis gauderent in Synagoga Iudæorum, vt finem legis acquirere possent Monachi circumcisi, quibus Monachi Christiani fini divinæ legis appropinquantur per evangelium, & in hoc lex gratiæ, non distingueretur à veteri, tamquam perfectum ab imperfecto, vt docet D. Thomas.

19 Quod, ex eodem Angelico Præceptore vrgetur, nam 1.2. quæst. 108. art. 4. in corp. de consilijs statum Religiosum constituentibus in lege gratiæ, ait ibi: *Consilia oportet esse de illis, per quæ melius, & expeditius potest homo consequi finem prædictum: Est autem homo constitutus inter res mundi huius, & spiritualia bona, in quibus æterna beatitudo consistit, itaque quanto plus inhæret vni eorum, tanto plus recedit ab altero, & è converso qui ergo totaliter inhæret rebus huius mundi, vt in eis finem constituat, habens eas quasi rationes, & regulas suorum operum, totaliter excedit à spiritualibus bonis, & ideò huiusmodi inordinatio tollitur per præcepta; sed quod homo totaliter ea, quæ sunt mundi, abijciat, non est necessarium, ad perveniendum in finem prædictum, quia potest homo vtens rebus huius mundi, dummodo in eis finem non constituat, ad beatitudinem æternam pervenire, sed expeditius pervenit, totaliter bona huius mundi abdicando, & ideò de hoc dantur consilia evangelica.* Hæc Div. Thomas. Sed illi Monachi circumcisi profiterentur in illa lege eadem consilia evangelica, per vota Religiosa verum statum Religiosum constituentia; ergo ex vi sui status, totaliter essent à rebus huius mundi abdicati, ac ex vi status facilius, & expeditius possent æternam beatitu-

titudinem consequi, eisdem consilijs, & medijs, quibus Monachi evangelici, & in hoc lex noua nihil distingueretur à veteri, in qua etiam esset status perfectionis expeditior, aptiorque ad consequendam vitam æternam, sicut in lege Christi Domini evangelica.

20 Angelicus Magister perpetuus fuit, multis in locis in hac doctrina, semperque docuit verum statum Monasticum à Christo Domino institutum fuisse in sua Ecclesia; sed quia modernioris Iudaici Monachatus defensores, verum statum Religiosum in circumcisione excogitarunt, eisdem votis, ac consilijs evangelicis institutum ab Elia, sine perfectione tamen evangelica, eumdem Angelicum Præceptorem audiamus, in quo consistat perfectio evangelica status Religiosi, 1. 2. quæst. 108. artic. 4. in corp. ibi: *In quibus tribus* (votis, scilicèt, & consilijs Religiosis) *fundatur omnis Religio, quæ statum perfectionis profitetur, nam diuitiæ abdicantur per paupertatem, delitiæ carnis per perpetuam castitatem, superbia vitæ per obedientiæ servitutem: hæc autem simpliciter observata, pertinent ad consilia simpliciter proposita.* Ex quibus verbis procedit discursus. Monachatus ille circumcissus, vt afferunt adversarij, esset verus status Religiosus, veris votis, paupertatis, castitatis, & obedientiæ constitutus; sed in his fundatur perfectio evangelica status Religiosi legis gratiæ, ex Div. Thoma, ergo status ille Religiosus in Synagoga esset simpliciter perfectus, eadem perfectione, in qua fundatur status Religiosus evangelicus; Itaque, implicatorium est in doctrina D. Thomæ ponere statum verum Religiosum, veris evangelicis votis constitutum, sine perfectione evangelica, quæ ad illum statum pertinet.

21 Discursus ex doctrina Div. Thomæ deductus, fit luce meridiana clarior, si in statu Religioso distinguatur, quod habet ex Christi Domini institutione ab his, quæ in eo postea ordinauit Ecclesia; nam ea, quæ secundum temporum varietatem, Ecclesia addidit, & addere potest, ad substantiam, & essentiam status Religiosi non pertinent, sunt enim accidentia illius status, iure positivo adinventa, sine quibus perfectio evangelica in eo integrè conservaretur, vt solemnitas votorum, & alia huiusmodi ab Ecclesia instituta, & introducta. Certum, & de fide est, quod Christus Dominus in tribus consilijs assignatis, perfectum instituit, imo, & perfectissimum statum Religiosum perfectione evangelica, nam vt dixit D. Thom. his consilijs, veterem perfecit legem, sua perfectione evan-

evangelica; sed Monachatus ille Iudaicus, vt supponitur ab adv. r- sarijs, erat verus, verisque votis, in eo emittendis, institutus, & cum in ratione status haberet eamdem perfectionem, ex votis, & consilijs, quam ex institutione Christi habet status Religiosus evangelicus, sicut verus erat ex veritate votorum, perfectus etiam esset, ex consilijs perfectione evangelica.

22 Alia mirabili in D. Thomæ doctrina, manifestè probatur, & confirmatur repugnantia veri status Religiosi, eisdem evangelij consilijs constituti, sine evangelica perfectione. Opusc. enim 18. de perfectione vitæ spiritualis, cap. 15. Quid requiratur ad statum perfectionis proponit explicandum in titulo, & in corpore ait ibi: *Sic ergo, dum aliquis vovet aliquod particulare opus, puta peregrinationem, & ieiunium, aut aliquod huiusmodi, non simpliciter conditionem, aut statum mutauit; sed secundum quid tantum: Si verò totam vitam suam Deo obligauit, vt in operibus perfectionis ei deserviat, iam simpliciter conditionem, vel statum perfectionis assumpsit.* Hæc Doctor Angelicus. Sed circumcisi Iudæi in illo vero statu Religioso totam vitam suam obligarent Deo in consilijs, perfectionis, per vota emissa, ergo simpliciter conditionem mutarent, & statum perfectionis assumerent in lege veteri.

23 Quod confirmatur; nam circumcisi illi Monachi, vel mutabant statum per professionem, & vota, vel in eodem statu legis imperfectæ permanebant cum populo: Si in eodem statu imperfecto legis veteris perseverabant, non potest dici verus status Religiosus, sed symbolicus, & figurativus, quia omnis status illius populi figuralis erat, vt ait D. Thomas ex Augustino 1. 2. quæst. 104. art. 2. in corp. ibi: *Omnis status illius populi, qui per huiusmodi præcepta disponebatur, figuralis erat, secundum illud Apostoli ad ad Corinthios 1. Omnia in figura contingebant illis.* Ergo ex D. Thoma nullus fuit status verus in veteri lege, veritate evangelica. Si mutabant statum, per consilia, & vota, in professione, assumerent statum perfectionis, secundum consilia, quæ profitebantur in illa Religione, & distingueretur ille status Religiosus, à lege, sicut perfectum ab imperfecto, eo modo, quo lex gratiæ distinguitur à veteri; vel tenentur assignare in illo populo aliquem statum publicum quoad Ecclesiam, medium inter legem novam, & veterem, hucusque Ecclesiæ, & Patribus ignotum, & neque in novo, neque in veteri testamento inventum.

24 In via D. Thomæ persistendo, alia ratione, ex Angelicis verbis deducta, prædictus Monachatus circumcisus impugnatur.

In

In eodem opusc. 18. cap. 6. Agit de perfectione, quæ cadit sub consilio, & ait: Quod perfectio consistit in eo, quod possimus æmulari perfectionem comprehensorum per consilia, & vota Religiosa, ibi: *Et cum Apostolus dixisset, non quod iam comprehenderim, aut perfectus sim; subdit tertio, sequor autem, si quomodo comprehendam, & postmodum subdit quarto, quicumque ergo perfecti sumus, hoc sentiamus: ex quibus verbis manifestè accipit, quod etsi comprehensorum perfectio, non sit nobis possibilis in hac vita, æmulari tamen debemus, vt in similitudinem perfectionis illius, quantum possibile est, nos trahamus, & in hoc perfectio huius vitæ consistit, ad quam per consilia invitamur.* Per prædicta consilia, vota Religiosa explicat Angelicus Præceptor, ibidem cap. 7. 8. 9. 10. expressius cap. 11. ibi: *Omnia igitur consilia, quibus ad perfectionem invitamur, ad hoc pertinent, vt animus hominis, ab effectu rerum temporalium avertatur, & sic liberius mens tendat in Deum, contemplando, amando, & eius voluntatem adimplendo.* Sed in veteri lege essent verus status Religiosus, vera vota cum consilijs eisdem evangelicis, per professionem adimplenda; ergo etiam esset in illo populo Iudaico, status publicus in Synagoga, in quo, ex vi status, & professionis deberent profitentes in eo æmulari perfectionem comprehensorum, sua vota adimplendo, in quo consistit summa perfectio evangelica, essetque status ab Elia institutus, vndequaque perfectus in veteri lege.

25 Aliud efficax argumentum formatur, ex traditis ab eodem Angelico Magistro 1. 2. quæst. 108. art. 1. In quo disputat, an lex nova sufficienter exteriores actus ordinauerit, & affirmatiuè respondet; cum verò sibi ipsi, in tertio argumento obiecisset, quod Christus Dominus aliquas observantias dedit Ministris Dei, seu Apostolis, post solutionem ex Augustino, aliam ex aliorum SS. PP. doctrina proponit sub his verbis, ad 3. ibi: *Alio modo possunt intelligi secundum aliorum Sanctorum expositionem, vt sint quædam statuta temporalia, Apostolis data, pro illo tempore, quo mittebantur ad prædicandum in Iudæam, ante Christi passionem; indigebant enim discipuli, quasi adhuc parvuli, sub cura Christi existentes, accipere aliqua specialia instituta à Christo, sicut quilibet subditi, à suis Prælatis, præcipuè, quia erant paulatim exercitandi, vt temporalium solicitudinem abdicarent, per quod redebantur idonei ad hoc, vt evangelium per vniversum orbem prædicarent; nec est mirum, si adhuc durante statu legis, & necdum perfectam libertatem spiritus consequntis quosdam determinatos modos instituit, quæ quidem statuta, imminente passione, remouit, tanquam discipulis iam per eam sufficienter exercitatis.*

Mul-

26 Multa reflexione digna continentur in prædictis Angelici Magistri verbis, nam in primis, Apostoli sub cura Christi vocati, & electi, adhuc erant ante mortem eius in statu parvulorum illius legis, & nondum perfectam libertatem spiritus consequuti fuerant, ideoque imperfectos dicit Chrysostomus. homil. 66. in Matthæum, recepta, & approbata ab Ecclesia in festo S. Iacobi maioris;ergo ante Christi Domini passionem,nondum erant Apostoli sub verò statu evangelico; ergo potiori iure illi circumcisi Monachi institutum Elianum tenentes, non possunt dici in statu verò Religioso existentes, ante Christi adventum: non enim negaret Deus ex gratia Christi præsentis Apostolis sub filij sui cura, quod Elianis Monachis circumcisis, ex gratia Christi futuri, antea concesserat.

27 Notatu etiam dignum est in prædictis verbis; quod Christus Dominus pro illo statu Apostolorum, sub ejus cura, ante mortem, & crucem suam degentium, specialia quædam statuta dedit, vt in abdicatione rerum temporalium, paulatim exercitarentur; ergo non erat institutus ab Elia status verus Religiosus cum votis, qui in totali consistit rerum temporalium abdicatione. Vt quid Christus Dominus tēporalia statuta daret discipulis,paulatim in abdicatione rerum temporalium exercitandis, quæ iam antea Elias perpetua statuerat pro illo,& Ecclesiæ tempore,in quibus Monachi circumcisi exercitati fuerant per multa sæcula.

28 Luculenter etiam notat D. Thomas, quod statuta illa, imminente passione, removit Christus Dominus, tanquam discipulis sufficienter exercitatis per ea, illis remotis,consilia dedit, quibus discipuli instruendi erant in lege gratiæ, non pro illo tempore, sed pro tota duratione Ecclesiæ: removit igitur Christus Dominus, morte sua imminente, statum illum Apostolorum, sub cura ipsius illis specialibus institutis constitutum, pro illo tempore; quia ille non erat verus status, pro rerum abdicatione postea à Christo Domino instituendus, pro lege gratiæ, & libertatis; ergo status Religiosus ab Elia institutus, si extitisset, non fuit verus in Synagoga, sed vmbraticus, & figurativus, & imminente passione Christi, velut vmbra evanuit: nam aliàs statuta Eliæ, in fide Christi futuri fundata sub lege veteri, perpetuò permanerent, & Christi Domini statuta, sub eius cura discipulis existentibus sub eadem lege in fide Christi præsentis data, eius morte removerentur. Quis enim dicere audebit, quod firmiora essent statuta Eliæ, pro abdicatione rerum temporalium sub lege veteri,quam Christi

Do-

Domini, discipulis data, in tempore vtriusque legis? Vndè certum est, ex verbis D. Thomæ, quod Elias nullum fundauit statum verum Religiosum in veteri lege, sed institutum fuisse per Christum Dominum, & orbi Christiano annuntiatum per suum Sacrosanctum Evangelium.

29 Vlterius probatur nostra conclusio ex relatis à D. Thoma, locis supra citatis; nam ea, quæ ad facilius, & melius instituta sunt ad aliquem finem acquirendum, inutiliter dantur ei, qui simpliciter, non potest illum finem consequi; sed status populi Iudaici, ex lege illum constituente, simpliciter non poterat consequi finem divinæ legis; ergo inutiliter ponerentur in ea vota Religiosa, & consilia, quæ ad facilius acquirendum finem legis dantur. Maior per se constat, minor probatur ex doctrina Catholica, communiter recepta à SS. PP. & Doctoribus Ecclesiasticis, quod lex illa vetus præcipere poterat, & imperare, iuvare autem non poterat, vt præcepta adimplerentur, nec vires dabat, nec auxilia conferebat ex se, vt finis divinæ legis, & præceptorum acquiri posset in statu illius populi, eratque inanis, & vacua, vt sæpè docet D. Paulus. Confirmatur, quia vota, & consilia Religiosa, sunt instrumenta acquirendi perfectionem, vt supra diximus ex D. Thoma, & receptum est in Dei Ecclesia, sed inconvenienter dantur instrumenta ei, qui simpliciter non potest efficere opera, ad quæ ordinantur instrumenta, quoadusque virtutem habeat ad illa efficienda, ergo inordinate ponuntur vota, & consilia Religiosa in populo Iudaico, qui ex sua institutione, statu, & lege perfectionem divinæ legis acquirere non poterat.

30 Secundò confirmatur ex eodem D. Thoma 1. 2. q. 106. art. 2. in corp. Vbi docèt, quod ad legem gratiæ duo pertinent, vnum primarium, alterumque secundarium, primarium est gratia spiritus, interius data, in quo essentialis, & primaria legis novæ perfectio consistit; secundariò pertinent ad legem novam præcepta ordinantia actus humanos, & quælibet scriptura extra homines existens, etiam moralium præceptorum, qualia continentur in evangelio, & quantum ad hoc, lex nova non iustificat, nec homines perfectos faceret, quia vt ait ibi D. Thomas ex Augustino, nisi adesset interius gratia Spiritus Sancti, etiam littera evangelij occideret. Secundum hanc D. Thomæ doctrinam, Christus Dominus legem adimplevit primariò, tribuens ei gratiam per passionem suam, & Sancti Spiritus adventum, vt ex se homines iustificare possit; Secundariò, sua scilicèt doctrina, per documenta

fidei,

fidei, & præcepta ordinantia actus humanos, verum intellectum spiritualem legis, & scripturarum exprimens, vt simpliciter possent homines per gratiam Spiritus Sancti, interius datam ex lege Christi, finem legis acquirere, & iustificari ex ipsa lege, addidit etiam cōsilia perfectionis evangelica, vt finis legis facilius, & expeditius consequi posset, vt supra diximus ex eodem D.Th.ibid.q.107.art.2. in corp.

31 Hac D. Thomæ doctrina supposita, quæ à nullo negari potest, certum est etiam primariam adimpletionem, vel perfectionem legis, in nullo statu publico, ab aliqua lege constituto in populo Iudaico datam fuisse per Spiritus Sancti gratiam, interius ex illa lege receptam. Ex quibus formatur discursus: Inordinatè ponitur in veteri lege secundaria illius adimpletio, ante primariam adimpletionem, & perfectionem illius; sed concesso vero statu Religioso in lege, ante primariam adimpletionem, & perfectionem illius legis, poneretur secundaria adimpletio legis; ergo non potest concedi verus status Religiosus in illa lege: minor per se constat, quia secundarium supponit primarium, & dependet ab illo: Minor est evidens, quia primaria adimpletio legis, quæ in gratia spiritus interius recepta consistit, nulli statui illius populi fuit concessa, nec ante Christi Domini passionem, & mortem est concedenda in statu: Quod autem consilia evangelica ad secundariam adimpletionem legis pertineant, nulli dubium est, vt ex toties repetitis principijs ex D. Thom. traditis, manet probatum: at si talia vota Religiosa darentur in illa lege, sine spiritus interius gratia recepta, vacua, inaniaque essent vota, sicut ipsa lex, nullumque statum constituere possent verum, sed vmbraticum, figurativum, ac symbolicum, sicut erat omnis status illius populi, sub illa lege vacua, & imperfecta.

32 Denique ex eadem doctrina D.Th. dictum probatur; quia concessis, & revelatis votis Religiosis, & consilijs evangelicis Monachis circumcisis, esset apertus populo Iudaico sensus spiritualis scripturarum, & revelata spiritualis intelligentia legis; sed hoc non potest dici pro cōmuni statu illius populi; ergo neque vota, & consilia evangelica sunt concedenda in lege: Maior est certa; nam in votis, & consilijs evangelicis consistit perfectio vita spiritualis, quæ figurabatur in lege, continentur etiam in eis spirituales promissiones, æternæque vitæ præmia; ergo revelatis votis, & consilijs evangelicis, spiritualis intelligentia scripturarum, & legis, præmiaq; æterna populo Iudaico revelata essent, & aperta. Min. prob. ex D. Th. vbi sup. 1.2.q.106.art.2.in corp. vbi docet, quod Christus Dñs perfeçit etiam legem, sensum spiritualem sua doctrina aperiendo, &

probatur ex Lucæ cap. 24. vbi discipulis dubitantibus de Resurrectione, & expectantibus redemptionem Regni Israel, spiritualem sensum scripturarum, & legis ad aperuit, ibi: *Et incipiens à Moyse, & omnibus Prophetis interpretabatur illis in omnibus, quæ de ipso erant.* Est etiam in Sanctis Patribus manifestum, quod vsque ad Christum Dominum, & Spiritus Sancti adventum, spiritualis scripturarum sensus, populis non fuit revelatus, neque apertus, vnde neque intelligentia spiritualis vitæ in aliquo statu populi Iudaici ex lege aliqua potest concedi. Adversariorum fundamenta, quibus conantur probare verum statum Religiosum non repugnare cum imperfectione veteris legis, proponuntur, & diluuntur infra 2. part. discurs. 5. §. 6. & 7. & 8.

§. III.

Verus status Religiosus quoad substantiam, & essentiam evangelicus, non potuit institui, nec fundari in veteri lege, in qua non fuerunt revelata præmia æterna, & Regnum Cœlorum.

33 CErtum est, quod in illo populo circumciso, aliqua Deo vota offerebant fideles secundum illam legem, in qua terrena tantum præmia erant Iudæis promissa; quia vetus testamentum, cœlestia quæ continebat, in figuris velabat, & populus solum à Deo sperabat terrena, ideoque omnis status illius populi, fuit vmbraticus, & figurativus: Post Christi Domini adventum, revelata fuerunt præmia cælestia in novo testamento Ecclesiæ, & Regnum Cęlorum incepit prædicari fidelibus vocatis ex gentibus, ideoque nullus status potest dici evangelicus, nisi lege aliqua, vel voto constituatur propter præmia cęlestia promissa in evangelio: Quapropter in hoc, §. disputatur, an Regnum Cęlorum revelatum fuerit Iudæis, vt in Religione Eliana emitterent vota Religiosa propter Regnum Cęlorum, vt constituerent in illa lege verum statum Religiosum, quoad substantiam, & essentiam evangelicum? quia sine hoc fine, & præmio cęlesti, esset figurativus, & vmbraticus, sicut alij status illius legis.

34 Nullus Catholicus dubitare potest, verum statum Religiosum constitui per vota emissa propter Regnum Cęlorum, & præmia æterna divinitus promissa; nam propter alium aliquem finem emissa, verum statum Religiosum non constituerent ex defectu finis, vt patet Matth. 19. ibi: *Sunt eunuchi, qui se castraverunt propter Regnum*

num Cælorum. Sunt, & alij quamplurimi textus in Sacrosancto Iesu Christi Evangelio, hanc veritatem infallibiliter attestantes. Vndè omnis status illius populi, figurativus erat, & vmbraticus, quia propter præmia temporalia, & terrena in lege promissa, præcepta eiusdem legis observabat, & custodiebat, vt constat ex Isaia cap. 1. ibi: *Si volueritis, & audieritis me, bona terrena comedetis.* Et ibi S.P.N. Hieronymus, ibi: *Certè, quia Iudæis loquebatur, qui nec dum poterant capere spiritualia, pollicetur eis bona præsentis sæculi, vt saltem præsentibus invitati, faciant quæ præcepta sunt.* Constans est SS. PP. consensus, & Ecclesiasticum dogma, vt infra videbimus. Hac supposita doctrina, contra Monachatum circumcisum proceditur legitimo discursu. Vt vota, & consilia constituant verum statum Religiosum, & vera sint in veritate legis gratiæ, debent emitti propter Regnum Cęlorum, & præmia æterna; sed in veteri lege, non fuit revelatum Regnum Cęlorum populo ex ipsa lege, neque ex institutione alicuius status fuerunt promissa præmia æterna in eo: ergo non extiterunt vera vota, & consilia in aliqua Religione emissa verum statum Religiosum constituentia. Maior supponitur vt certa; Minor est communis SS. PP. doctrina contra Pelagium, & Faustum asserentes in veteri testamento revelatum fuisse Regnum Cęlorum, & præmia æterna promissa Iudæis sub illa lege: attamen probatur D. Thomæ testimonio ex 1.2.q.99.art.6.in corp.ibi: *Imperfectorum autem est, quod temporalia bona desiderent in ordine tamen ad Deum: perversorum autem est, quod in temporalibus bonis finem constituant; vndè legi veteri conveniebat, vt per temporalia bona, quæ erant in affectu hominum imperfectorum manuduceret homines ad Deum.* Idem docet lib. 1. de regimine Principum, cap. 14. ibi: *Quia in veteri lege promittebantur regna terrena, non à dæmonibus, sed à Deo vero Religioso populo exhibenda; indè est in lege veteri Sacerdotes Regibus esse subiectos.* In epist. D. Pauli ad Hebræos cap. 10. lect. 1. hoc primum discrimen, inter veterem, & novam legem constituit, ibi: *Primò, quia in verbis novi testamenti fit expressa mentio de bonis futuris, & promissionum autem in veteri, sed tantum de carnalibus.* Ex quibus constat promissiones factas populo Iudaico secundum doctrinam D. Thomæ temporales fuisse, & terrenas.

35 Sed ne viam effugio relinquamus, ad Patres, & Doctores accedamus promissiones æternas notas fuisse, & Regnum æternum revelatū Iudæis expressè negantes. In primis Sanctus Ioannes Chrysostomus inauditum docet Regnum Cęlorum Iudæis, vsque ad Nicodemum Homil. 23. in Ioann. cap. 3. ad illa verba: *Nisi quis renatus*

fuerit, &c. ibi: *Duo ei dubitationem faciebant, & generatio talis, & Regnum; neque enim Regni nomen auditum erat Iudæis vnquam, neque huiusmodi generatio.* Et tom. 5. orat. 8. de petitione filiorum Zebedæi, ibi: *Quod si ista nesciebant, multo magis alia ignorabant, cuiusmodi est de Cælesti Regno.* Et postea interpretatur, quod per Regnum à Christo Domino propositum Hierosolymitanum intellexerunt Apostoli repromissum. Faustus, & Pelagius sceleratissimi hæretici inter alios suæ pravitatis errores, Regnum Cœlorum, & præmia æterna promissa, & revelata Iudæis docuerunt in veteri testamento. Contra quos insurrexerunt duo illa luminaria magna Ecclesiæ SS. PP. N. Hieronymus, & Augustinus hunc errorem damnantes, & impugnantes: Hieronymus contra Pelagianos lib. 1. ibi: *Addis præterea Regnum Cælorum etiam in testamento veteri repromitti, ponisque testimonia de Apocryfis; cum perspicuum sit Regnum Cælorum primum in evangelio prædicari per Ioannem Baptistam, & Dominum Salvatorem, & Apostolos.* D. August. epist. 95. eumdem errorem detulit ad Innocentium Papam, ibi: *Iam dictum fuerat diliges proximum tuum sicut te ipsum, in quo sermone Apostolus omnem legem dicit impleri, & quoniam nisi diligat Deum, nemo diligat seipsum; ideo Dominus in his duobus præceptis totam legem, Prophetasque dicit pendere; quæ duo præcepta iam erant omnibus divinitus data; at æternum præmium iustitiæ promissum nondum erat. Hoc ipse* (Pelagius scilicèt) *non dicit qui in suis litteris posuit, etiam in veteri testamento Regnum Cælorum esse promissum? Si ergo ad faciendam, perficiendamque iustitiam, iam erat natura posibilitas per liberum arbitrium, iam erat legis Dei sanctum, & iustum, bonamque mandatum, iam erat promissum præmium æternum: ergo Christus gratis mortuus est.* Hæc D. Augustinus. Hanc sententiam semper docuit idem S. P. Augustinus multis in locis, præcipuè libro de spiritu, & littera, & de Regno spirituali Salvatoris, quo nos liberavit à Regno mortis. Libro 1. de baptismo parvulorum, seu de merito, & remissione, cap. 11. ibi: *Hoc namque occultabatur in veteri testamento pro temporum dispensatione iustissima; quod nunc revelatur in novo.*

36 Ex quibus conficitur argumentum contra verum Monachatum circumcissum: status Religiosus institutus in populo Iudaico supponit præcepta data ad faciendam iustitiam; consilia, vel vota Religiosa, quibus constituitur ad illam perficiendam; præmia æterna promissa, & revelata, vt vota propter illa profitentes emitterent; posibilitatem etiam ex gratia Christi futuri, vt profitentes possent præcepta, & vota adimplere, & præmia æterna consequi: ergo Christus gratis mortuus est, vt infert

D. Au-

D. Augustinus contra Pelagium. Quod patet: nam præcepta ad faciendam iustitiam data fuerunt populo in ipsa lege; vota, & consilia ad consequendam perfectionem ipsius legis data essent per Eliam in vera institutione status Religiosi, præmia æterna revelata essent, vt propter illa, vota sua emitterent profiteri volentes: ergo etiam ex institutione status Religiosi promissa esset gratia profitentibus ex illius status Religiosi institutione: non enim promitteret Deus præmium æternum alicui statui cui ex sua institutione non daret media, & possibilitatem ad illud consequendum, aliàs vana esset repromissio præmij.

37 Nec prædictus status Religiosus verus potest in veteri lege, votis, & consilijs excogitari, quin eius institutio esset contraria institutioni illius legis pro illo populo; nam vetus testamentum ex sua institutione, Regnum Cœlorum, quod præfigurabat, vmbris terrenarum promissionum operuit; at status Religiosus votis suis, temporalia despiciens, & terrena relinquere præcipiens propter æterna, vmbram tolleret, & figurata populo Iudaico manifestaret: ergo institutio status Religiosi contraria esset institutioni legis, siquidem illa populo palam faciebat præmia æterna, quæ lex operiebat. Maior in qua est difficultas, probatur ex Div. Augustino contra Faustum subtiliter arguente, lib. 22. cap. 75. ibi: *Vndè, & vetus testamentum secretum Regni Cœlorum tempore opportuno aperiendum, promissionibus terrenis operuit, & quodammodo vmbrosum occupauit; vbi autem venit plenitudo temporis, vt novum testamentum revelaretur, quod figuris veteris velabatur, evidenti testificatione, iam demonstrandum erat, esse aliam vitam, pro qua debet hæc vita contemni, & alium Regnum, pro quo opportet omnium terrenorum adversitatem sapientissimè sustineri.* Ex dictis constat ex Augustino, testamentum vetus operuisse populo Iudaico secretum Regni Cœlorum promissionibus terrenis: at status Religiosus verus præciperet terrena despicere propter præmia æterna, & Regnum Cœlorum: ergo status Religiosus manifestaret populo Iudaico, quod vetus testamentum operiebat, essetque institutio status Religiosi contraria intentioni veteris testamenti.

38 Sed dices ex eodem D. Augustino; quod viris illis iustis Patriarchis, & Prophetis revelata fuerunt præmia æterna in veteri lege; itaque rebus terrenis non fuerunt deditι: ergo in veteri testamento revelatum fuit Regnum Cœlorum, & propter illud potuerunt iusti illius legis vota Religiosa emittere in sua professione. Antecedens probatur ex Div. Augustino lib. 4. contra Faustum

cap. 1. vbi ait: *Non itaque spes nostra in temporalium rerum promissione defixa est, quando quidem, nec ipsos illius temporis Sanctos, & spirituales Viros, Patriarchas, & Prophetas his terrenis rebus fuisse deditos credimus: intelligebant enim, revelante sibi spiritu Dei, quid tempori illi congrueret, & quibus modis Deus, per illas res gestas, & dictas futura præfiguranda, & prænuntianda decerneret, magisque desiderium eorum de novo testamento erat; sed præsens functio corporalis ad figuranda nova ventura sollicitationibus veteribus præbebatur; itaque illorum hominum, non tantum lingua; sed & vita Prophetica fuit: Carnalis autem populus promissis vitæ præsentis inhærebat.* Ex dictis, à D. Augustino manifestum est, quod vita spiritualis, præmiumque æternum manifesta fuere iustis Patriarchis, & Prophetis veteris testamenti; vndè vota emittere potuerunt propter præmia æterna, & Regnum Cœlorum ad vitam spiritualem evangelicam amplectendam.

39 Verissima certè est doctrina D. Augustini; sed de facto Monachatum verum circumcissum in veteri lege non probat, nec discursum nostrum Augustini verbis infirmatur, sed potius roboratur, & confirmatur; nam nos non negamus in veteri testamento fuisse aliquos Viros spirituales, quibus Deus Mysteria aliqua novi testamenti, aliamque vitam spiritualem revelauerit; sed tanquam servis, & sub lege servitutis degentibus non omnia, quæ ad legis gratiæ pertinent, & amicorum propria sunt, iustis illis manifesta fuerunt in veteri testamento, vt docet Sotus in 4. distinct. 2. quæst. 1. art. 4. Qui inter alias differentias inter Sanctos veteris, & novi testamenti, hanc afsignat; ibi: *Quin vero in hoc etiam habebantur vt servi, quia secreta diuina non illis communicabantur, vt in lege nova: quare Christus ad eorum differentiam ait evangelij cultoribus, Ioann. 15. Iam non dicam vos servos, sed amicos, quia quæcumque audiui à Patre meo, nota feci vobis.* Hanc etiam differentiam docuit Divus Augustinus inter duo testamenta, lib. 1. de peccatorum meritis, & remissione, cap. 27. propè finem, ibi: *Nomina eorum erant prius filij carnis, filij sæculi, filij iræ, filij diaboli, immundi, peccatores, impij: postea vero filij Dei, homini novo, nomen novum canticum novum, cantanti novum, per testamentum novum.* Sed vota Religiosa propter Deum emissa, sunt propria status amicorum, & filiorum, vt ex se patet: ergo licèt Deus revelaverit iustis illis veteris testamenti promissiones æternas sub lege servitutis, vota Religiosa non ostendit, quæ sunt propria amicorum, & filiorum sub lege libertatis, & gratiæ.

Cæ-

40 Cæterum iusti illi Patriarchæ, & Prophetæ, licèt terrenis rebus dediti non erant, vt ait Augustinus, terrena possederunt, vt constat ex Sacra Scriptura, finem in eis non constituentes, quod imperfectorum est, vt ait D. Thomas supra citatus 1. 2. quæst. 92. art. 6. in corp. Totalem ergo abdicationem rerum temporalium non legimus eis revelatam, in qua verus status Religiosus consistit, imò potius ex Augustino colligitur, temporalibus pollicitationibus, & terrenis possessionibus præditi, ad ventura nova figurata manuduci; vndè vita eorum, vt ait Augustinus, prophetica fuit; quia ipsis rebus temporalibus, quibus vtebantur, futura, quæ sperabant præfigurabantur: Vndè statum Religiosum verum, licèt perfecti essent, constituere non poterant.

41 Tùm etiam: quià adhuc revelatis promissionibus æternis per internam revelationem eis factam, quam non negamus, non indè infertur verus status Religiosus in veteri lege; quia ad verum statum Religiosum constituendum, revelatio debebat esse per aliquam legem publicam, & notam omnibus profiteri volentibus, tàm viris, quàm fœminis, & illo statu instituto in populo Iudaico cum votis propter Regnum Cœlorum emittendis, Regnum Cœlorum ex vi huius status revelatum fuisset in veteri testamento, quod Hieronymus, & Augustinus contra Faustum, & Pelagium acriter impugnant: at, quod ex institutione illius status Religiosi, nota esset revelatio, & omnibus palam fieret Regni Cœlestis repromissio, manifestum est, quia Monasterijs extructis in locis publicis institutum notum esset omnibus, & populus sciret, quod in illa Religione bona terrena promissa in lege contemnebantur propter æterna, & omnibus notum, & apertum esset, quod vota emittebantur in Monasterijs Eliæ, propter Regnum Cœlorum, quod SS. PP. negant in veteri testamento, & ad rem D. Augustinus in Psalm. 72. ibi: *Ergo Synagoga illa animadvertit, quæ acceperit à Deo, & quæ promisserit Deus populo illi, abundantiam rerum terrenarum, Patriam, pacem, fælicitatem terrenam; sed in his omnibus figura erat, & non intelligens, quid sibi lateret in rebus figuratis, putauit hoc pro magno dare Deum, nec habere melius, quid dare posset diligentibus se, & servientibus sibi.* Ex quibus formatur sylogismus. Synagoga, ex D. Augustino, animadvertit, quod promisserat illi populo Deus abundantiam rerum terrenarum, Patriam, pacem, & fœlicitatem terrenam, & non intelligebat, latere in illis figuris aliud præmium, diligentibus Deum, & ei servientibus retribuendum: Sed posito, & instituto statu vero Religioso in Synagoga cum vo-

tis propter Regnum Cœlorum emittendis, sciret Synagoga esse aliud præmium æternum, diligentibus Deum, & ei servientibus in illo statu Religioso Eliano: Ergo talis status non est admittendus, vt doctrina D. Augustini subsistere possit. Confirmatur; nam secundum D. Augustinum, promissa populo Iudaico fuerunt abundantia rerum terrenarum, patria, pax, fęlicitasque terrena: hæc populus sperabant, & Synagoga, vt promissa à Deo; sed veris Religiosis votis admissis in vero statu Religioso hæc omnia subsistere non poterant: nam per votum paupertatis abdicaretur abundantia terrenarum, per votum obedientiæ patria renuntiaretur, & per votum castitatis fęlicitas filiorum contemneretur: ergo Synagoga intelligeret alias esse divinas promissiones, haberetque in statu Religioso promissiones divinas, & præmia, quæ non intelligeret ex lege, vndè ille status esset oppositus promissis illi populo in sua lege.

42 Sed quibus fuerit revelatum novum testamentum in veteri dixerat D. Augustinus vbi supra in Psalm. 72. ibi: *Ipsum novum testamentum, quod in Christo est, prioribus illis temporibus occultum erat, solis Prophetis cognitum, & paucissimis pijs, non ex manifestatione præsentium, sed ex revelatione futurorum.* Et ibidem paulo infra ibi: *Hic autem populus melior erat gentibus, quod quamvis præsentia bona, & temporalia, tamen ab vno Deo quærebant, qui est creator omnium, & spiritualium, & temporalium: Cum ergo illi pij secundum carnem attenderent, idest Synagoga, quæ erat in bonis pro temporalibus bonis, non spiritualibus, quales erant ibi Prophetæ, quales pauci intellectores Regni Cælestis.* In his authoritatibus Div. Augustini notari oportet, paucos, imo, & paucissimos fuisse, pios Viros, qui in veteri testamento Regnum Cęlorum intellexerunt, & ex eis divites, & vxorati, vt patet in Patriarchis, & Prophetis, qui quidem constituere verum statum Religiosum non potuerunt: vndè ergo existere potuerunt tot millia Monachorum circumcisorum, vt adversarij contendunt probare, in veteri testamento?

43 Deindè ex Augustino paucissimi fuerunt intellectores Regni Cęlestis, & hi iusti, & pij; sed instituto vero statu Religioso in illa lege, essent quamplurimi Regni Cęlestis intellectores, viri ac fęminæ, Sacerdotes, Pontifices, & Levitæ, & omnes prædictum statum agnoscentes: ergo notum esset in omni populo Iudaico Regnum Cęlorum, & præmium æternum, non solum iustis, sed iniustis profiteri volentibus, lapsis etiam post professionem revelatum esset præmium æternum, quod doctrinæ SS. PP. repugnat, & errori Fausti, & Pelagij favere videtur.

Deni-

44 Denique ex dictis tantum probare possunt adversarij ex D. Augustino: quod aliquibus paucis, & particularibus personis ex illo populo fuerint revelata, spiritualia, & cęlestia interna revelatione in actu, animæ secundum statum fidei illius legis nudè, vel in figura in aliqua generalitate, vt supra ostenditur ex D. Thom. §. seq. Non vero in statu, quia ad statum, requiritur lex proponens, vel cōsulens revelata omnibus amplectentibus statum, cui promittuntur coelestia: & hoc intendebat Pelagius, quod in veteri lege fuit omnibus revelatum in statu Regnum Coelorum ex lege: Hoc dogma tenentur defendere Monachatus veri circumcisi defensores, ex institutione status cum votis propter Regnum Cęlorum, vt patet; quia ille status verus Religiosus substantialiter evangelicus cum votis propter Regnum Cęlorum (vt asserunt) erat publicus in illa lege, & Synagoga, & à Pontificibus illis approbatus tacitè; vel expressè, & Iudęis propositus, vt perfectior statu communi illius legis, ergo non solum iustis paucis, vt ait Augustinus. Sed omnibus Iudæis fuit revelatum in statu Regnum Cęlorum in Synagoga: & consilia evangelica essent revelata, & proposita Iudæis in Synagoga ab Elia: sicut nunc proponuntur Christianis in evangelio per Christum Dominum nostrum: vndè reflectendum est; quod licèt Pelagius legem veterem perfectam dixerit, & in ea reuelatum Regnum Cęlorum, nunquam tantum exaltauit Synagogam, vt dixerit, quod in veteri illa lege fuerunt data, & revelata consilia evangelica in statu, vt nunc dicitur ab adversarijs deffendentibus non solum, quod in veteri lege, & Synagoga fuit revelatū Regnum Cęlorum in statu vero Religioso eiusdem rationis cum Christiano, sed quod etiam data, & revelata fuerunt consilia evangelica Iudæis ante redemptionem generis humani, vt facilius possent perfectionem legis adquirere, & Regnum promissum consequi æternum, quod tunc erat clausum propter peccatum.

45 Argumenta quæ ex sacris litteris excogitari possunt ad probandum, quod in veteri lege revelatum fuerit Regnum Cęlorum sibi ipsi opposuit S. P. Augustinus lib. 19. contra Faustum, cap. 31. ibi: *Denique, quod non temere dixerim, nescio vtrum quisquam in illis libris invenit nomen Regni Cœlorum, quod tam crebro nominat Dominus; dicitur quidem ibi: Diligite sapientiam, vt in æternum regnetis, & ipsa vita æterna, si non illis in manifesto prædicaretur, non diceret Dominus etiam malis Iudæis, scrutamini scripturas, in quibus putatis vos vitam æternam habere, ipsæ testimonium perhibent de me, quo enim nisi ad hoc pertinet, quod ibi scriptum est, non moriar, sed viuam, & narrabo ope-*

ra Domini, & illumina oculos meos, ne vnquam obdormiam in morte? & iustorum animę in manu Dei sunt, & non tanget illos tormentum? & paulo post: Illi autem sunt in pace, & si coram hominibus tormenta passi sunt spes illorum immortalitate plena est, & in paucis vexati, in multis benè disponentur; & in alio loco: Iusti autem in perpetuum viuent, & apud Dominum est merces eorum, & cogitatio eorum apud Altissimum, & idcò accipient Regnum decoris, & diadema speciei de manu Domini. Hæc & alia multa, siue apertissima, siue subobscura inveniuntur illic testimonia vitæ æternæ, & de ipsa corporum resurrectione, non tacuerunt Prophetæ. Vndè Pharisæi adversum Saducæos, eam non credentes acerrimè confligabant, quod non solum in his actibus Apostolorum canonicis, quos isti non accipiunt, ne de adventu veri Paracleti, quem promisit Dominus convincantur, evidenter apparet: Verum etiam in euangelio vbi ei proponunt Saducæi quæstionem de muliere, quæ septem fratribus sigillatim nupserat, cum in eius connubium, alteri morienti, succederet, cuiusnam eorum in resurrectione vxor esset futura. Hæc sibi obiecit ex sacris litteris S. P. Augustinus.

46 Sed ipsum Sanctum Doctorem hæc argumenta subtiliter, profundè, ac breviter diluentem audiamus ibidem: *Proindè testimonijs vitæ æternæ, & resurrectionis mortuorum abundat illa, scriptura, sed hoc nomen, idest Regnum Cœlorum, de nullo indè loco mihi occurrit, hoc enim proprie pertinet ad revelationem novi testamenti, quia illa corpora, quæ terrena fuerant, mutatione illa, quam Paulus Apostolus apertius commemoret in resurrectione, fiant spiritualia, ac per hoc cœlestia, in quibus possideamus Regnum Cœlorum: quòd oris eius etiam nominandum servabatur, quem Regem ad regendos, & Sacerdotem ad sanctificandos fideles suos, vniuersus ille apparatus veteris testamenti in generationibus, factis, dictis, sacrificijs, observationibus, festiuitatibus, omnibusque eloquiorum præconijs, & rebus gestis, & rerum figuris parturiebat esse venturum, qui plenus gratia, & veritate, & ad præcepta facienda adiuvando, per gratiam, & ad promissa implenda curando per veritatem venit legem non solvere, sed adimplere.* Elegantèr, & profundè explicat D. Augustinus contra Faustum quomodo intelligenda sint Sacræ Scripturæ testimonia de Regno æterno, vitaque æterna, & resurrectione in veteri testamento loquentia, quæ quidem licèt veritatem continerent, velata tamen latitabant Mysteria Regni Cęlestis, vita spiritualis, & resurrectio ad cęlestia, quæ per gratiam Christi in novo testamento posidemus, vt expressè docet libro de Spiritu, & littera, cap. 15. ibi: *Hæc gratia in testamento vetere velata latitabat, quæ in Christi euangelio reuelata est dispensatione tem-*

temporum ordinatissima, sicut Deus novit cuncta disponens. Et postquam terrena promissa fuisse in veteri testamento docuerit, & æterna figurasse, & cęlestia hæc, & spiritualia ad novum pertinere testamentum per revelationem incorruptibilium, spiritualium, & intelligibilium, asserit cap. 21. ibi: *Tamen, quia in eo, sicut dixi promissa terrena, & temporalia recitantur, quæ bona sunt huius corruptibilis carnis, quamvis eis sempiterna, atque cœlestia, ad novum scilicèt testamentum pertinentia figurarentur, nunc ipsius bonum cordis promittitur, mentis bonum, spiritus bonum, hoc est, intelligibile bonum, cum dicitur: dabo leges meas in mentes eorum, & in cordibus eorum scribam eas.* Ergo ex mente D. Augustini, bonitas mentis, spiritus, & intelligibilitas spiritualium, & cęlestium non fuit promissa, nec revelata populo Iudaico in veteri testamento, sed in novo per Christum Dominum, qui legem gratiæ dedit in mentibus nostris, & eam in cordibus nostris scripsit, veterem adimplendo legem. Itaque Iudæi, & populus circumcissus in testimonijs supra citatis Regnum hoc terrenum æternum futurum esse expectabant, & in resurrectione, hanc vitam immortalem desiderabant habere, nam aliam vitam cęlestem, & spiritualem in Regno Cœlorum posidendam non intelligebant.

§. IV.

Exemplaritas vitæ Apostolicæ in Christo futuro, & voti Virginitatis Deiparæ non fuit revelata in veteri lege ad statum verum Religiosum instituendum quoad substantiam, & essentiam evangelicum in illa lege.

47 DEiparam Dominam nostram, votum sacræ Virginitatis ad imitationem Eliæ, Deo obtulisse ex antiquorum Carmelitarum inconcussa traddicione refert Apologista in sua Historia Prophetica lib. 3. cap. 28. num. 10. Ipse verò cum cæteris modernioribus, veri circumcisi Monachatus defensoribus, Patrum suorum, semitam deferens novissimè asserit, revelatam fuisse illis Monachis veteris testamenti exemplaritatem Apostolicæ vitæ in Christo futuro, & voti Virginitatis Deiparæ Dominæ nostræ, vt vota sua Religiosa emitterent in Synagoga; sic in eodem libro cap. 27. num. 8. Et in hac Apologia sæpè citandus: ex quibus manifestum est, nullum firmum, & securum fundamentum tenere, vt verum Monachatum circumcissum, quoad substantiam, & essentiam evangelicum in Dei Ecclesiam introducant; siquidem antiqui fal-

sum

sum posuere illud, quod Deipara votum Virginitatis emisit ad imitationem Eliæ, & moderniores alia declinantes via, nunc asserunt, quod Sanctus Propheta Elias, & alij veteris testamenti Monachi, vota sua emiserunt ad imitationem revelati voti Deiparæ.

48 In hac exemplaritate Domini nostri Iesu Christi, & B. Mariæ Matris eius illis Monachis revelata, vt vota emitterent in illa lege, præcipuum, imo, & vnicum fundamentum adversariorum consistit; itaque vt claritate procedamus, ad veram intelligentiam huius difficultatis supponendum est ex Angelico Doctore 2.2.q.1. art.7. in argumento sed contra, ex D. Gregorio, ibi: *Sed contra est, quod Gregorius dicit, quod secundum incrementa temporum crevit scientia SS.PP. & quanto viciniores adventui Salvatoris fuerunt, tanto sacramenta salutis plenius perceperunt.* Et in corpore quomodo, quantum ad explicationem crevit numerus articulorum, explicat ibi: *Quia quædam explicitè cognita sunt à posterioribus, quæ à prioribus non cognoscebantur explicite.* Et quæ fuerint revelata Patribus illis de cognitione fidei docet in eodem articulo ad 3. ibi: *Et ideò tantum dabatur Patribus de cognitione fidei, quantum opportebat, pro tempore illo, populo tradi, vel nude, vel in figura.*

49 Quomodo revelaverit Deus Patribus, & Prophetis veteris legis Mysteria Christi, & Ecclesiæ, explicat Angelicus Magister, ad illa verba Apost. ad Ephesios cap.3. ibi: *Prout potestis legentes intelligere prudentiam meam, in Mysterio Christi, quod alijs generationibus non est agnitum filijs hominum, sicut nunc revelatum est Sanctis Apostolis eius, & Prophetis in spiritu*: ad hæc verba Angelicus Præceptor lect.1. ibi: *Licèt enim Mysteria Christi, Prophetis, & Patriarchis fuerint revelata; non tamen, ita clare, sicut Apostolis; nam Prophetis, & Patriarchis fuerunt revelata in quadam generalitate; sed Apostolis manifestata sunt, quantum ad singulas, & determinatas circumstantias.* Hæc fuit expresior cognitio fidei, quam de Mysterijs Christi, & statibus Ecclesiæ habebant Patres, Prophetæ, & Patriarchæ in illa veteri lege, in quadam generalitate, & sine circumstantijs singularibus, & determinatis.

50 Nunc supponendum est, ex eodem D. Thoma, quod vt Christus Dominus esset causa meritoria iustificationis in veteri testamento per fidem in illum futurum, sufficiens fuit, quod esset in apprehensione animæ desideratus, vt finis; sed ad iustificationem, quæ fit per vsum exteriorum rerum, requiritur præsentia Christi Domini, vt moveat efficienter, ex meritis eius passi, & hac ratione Sacramenta novæ legis conferunt gratiam, ex meritis Christi passi, quam

quam quidem virtutem vetera non habebant ex eiusdem meritis apprehensi, & desiderati: vndè ibidem in Responsione ad 2. ait, ibi: *Illa sanctificatio erat figuralis; per hoc enim sanctificari dicebantur, quod applicabantur cultui divino secundum Ritum veteris legis, qui totus ordinabatur ad figurandum passionem Christi.* Quibus manifestè, docet D. Thomas, quod licèt illi veteris legis Patres, Christum Dominum sperarent futurum, & crederent, & meritis illius iustificarentur, quatenus per fidem erat desideratus in apprehensione animæ; iustificatio eorum figuralis erat, quia applicabantur cultui divino secundum Ritum veteris legis.

51 Certum est, & indubitatum; secundum Catholicam fidem, quod Ritus veteris, & novæ legis distinguuntur; illius legis Ritus transierunt, vt vmbra, & novæ legis Ritus, per cultum exteriorum rerum Religionis Christianæ à Christo Domino efficienter institutus, permanet, & sacramenta novæ legis ordinantur ad perficiendam animam in his quæ pertinent ad cultum Dei, secundum Ritum Religionis Christianæ, vt docet D. Thom. 3. part. quæst. 63. art. 1. in corpore, & de hoc Ritu, ibidem art. 3. in corp. ibi: *Totus autem Ritus Riligionis Christianæ derivatur à Sacerdotio Christi.* Certum etiam est, quod status Religiosus evangelicus, est specialissimus cultus Deo datus, per tria vota essentialia illum constituentia, secundum Ritum Religionis Christianæ.

52 Notum est, Phisicis, & Theologis, quod causa exemplaris, seu finalis, vt influat, & moveat, debet esse cognita ab omnibus ad instar illius operantibus, secundum quod, vel ad quod movet, & influit, vt constat ex eius diffinitione: vndè si Christus Dominus, prout erat in apprehensione animæ fidelium veteris testamenti, moveret, vt exemplar ad vota Religiosa secundum vitam Apostolicam evangelicam emittenda, & votum Deiparæ Dominæ nostræ fuisset exemplar revelatum ad votum castitatis; saltem omnibus profitentibus statum Religiosum in lege illa deberet esse cognitus, vt Author status Religiosi futuri in lege gratiæ, formaque vitæ Apostolicæ revelata fuisset secundum Ritum legis gratiæ cum votis illius propter Regnum Cœlorum, manifestumque esset, & cognitum, quod Christus Dominus nasciturus erat ex Matre Virgine Deo sacrata voto; quod omnibus Monachis, & Monialibus illius legis deberet esset apertum, revelatum, & notum, vt vota sua emitterent ad instar exemplaritatis Christi, & B. Mariæ, secundum Ritum, & formam legis evangelicæ Christianæ.

53 Vndè hic non vertitur in dubium; an aliquibus iustis illius legis

legis ex interna aliqua, & ſpeciali revelatione revelatus fuerit Chri-ſtus Dominus, vt Author virtutum legis gratiæ, & Virginitas Dei-paræ fuit aliquomodo cognita, vt ſecundum cultum,& Ritum ex-teriorum rerum illius legis operantes exterius, quoad animam per-fectionem divinæ legis acquirerent, & eſſent perfecti. De hoc non dubitatur, ſed an in illa lege, in qua etiam iuſtificatio figurativa erat, & Patres illius, Patriarchæ, & Prophetæ applicabantur cultui divino ſecundum Ritum,& vſum exteriorum rerum illius legis, re-velatus ne fuerit Chriſtus Dominus, vt Author ſtatus evangelici, vitaque Apoſtolica propoſita cum ſuis conſilijs, & votum virgini-tatis Deiparæ cognitum, vt exemplar ad inſtituendum in veteri le-ge, per purum hominem efficienter ſtatum, non vmbraticum, & figurativum ſecundum cultum, & Ritum veteris legis, ſed verum ſtatum Religioſum, veritate legis gratiæ,quoad ſubſtantiam, & eſ-ſentiam evangelicum, ſecundum cultum vitæ Apoſtolicæ, & Ri-tum Religionis evangelicæ, vt defenditur, & proponitur noviſsimè ab adverſarijs? Sub his terminis procedit quæſtio.

54 Hanc exemplaritatem Chriſti Domini, votique Deipa-ræ revelatam fuiſſe ad inſtituendum ſtatum Religioſum evangeli-cum negamus, ad profitendum in eo; quod faciliter probatur ex ſuppoſitis à D. Thoma: Patribus veteris legis revelatus fuit Chri-ſtus Dominus, vt ſecundum, quod erat in apprehenſione animæ iuſtificarentur per fidem, & applicarentur divino cultui ſecundum Ritum, & vſum exteriorum rerum illius legis: Sed ſecundum cul-tum, Ritum, & vſum exteriorum rerum veteris legis, non potuit conſtitui ſtatus verus Religioſus, quoad ſubſtantiam, & eſſentiam evangelicus, ſecundum Ritum, & cultum vitæ Apoſtolicæ Chri-ſtianæ: ergo Chriſtus Dominus non fuit revelatus in veteri teſta-mento, vt ab aliquo puro homine inſtitueretur verus ſtatus, quoad ſubſtantiam, & eſſentiam evangelicus, vnus, & idem cum ſtatu Religioſo à Chriſto Domino inſtituto, ſecundum Ritum, & cul-tum Religionis Chriſtianæ, & iuxta formam evangelij, vt propo-nitur ab adverſarijs: Maior huius ſylogiſmi veriſsima eſt, & ſup-ponitur ex D.Thom. ſupra citatus: Minor probatur ex eodem An-gelico Doct. vbi ſupra: Iuſtificatio Patrum veteris legis per fidem Chriſti futuri, & deſiderati figurativa fuit; quia applicabantur cul-tui divino per Ritum, & vſum exteriorum rerum illius legis; ſed totus Ritus, & vſus exteriorum rerum illius legis, quoad eſſen-tiam, & ſubſtantiam fuit figurativus, & vmbraticus, quia totus or-dinabatur ad figurandum paſsionem Chriſti, vt expreſsè advertit D.
Tho-

Thomas vbi sup. 3.p. q.62. art.6.ad 2. Ergo ex cognitione Christi Domini futuri, vt secundum Ritum, & vsum exteriorum rerum veteris testamenti applicarentur, non potuit constitui status verus Religiosus, quoad substantiam, & essentiam euangelicus, secundum Ritum vitæ Apostolicæ, & iuxta formam perfectionis evangelicæ.

55 Confirmatur ex eodem D. Thoma vbi supra, art. 6. in corp. vbi docet, quod ad continuationem per fidem, quæ fit per actum animæ sufficit cognitio Christi secundum, quod est in apprehensione animæ desideratus, & ait,ibi: *Sed illud, quod nondum est in rerum natura non movet, secundum vsum exteriorum rerum: vndè causa efficiens non potest posterior esse ordine durationis, sicut causa finalis*; sed verus Monachatus cum votis est status specialis evangelicus, secundum Ritum, cultum, & vsum exteriorum rerum Religionis Christianæ: ergo ad illum instituendum in veteri lege non fuit sufficiens cognitio Christi Domini,vt finis,quatenus erat in apprehensione animæ desideratus; sed necessaria fuit ipsius præsentia in genere causæ efficientis, & influentis ad instituendum statum secundum Ritum,& vsum exteriorum rerum ReligionisChristianæ. Maior est D. Thomæ. Minor patet, quia verus Monachatus evangelicus est status sensibilis, & visibilis Ecclesiæ Christi constitutus per professionem externam, & vota publica emissa, quæ exteriores res sunt secundum Ritum Religionis Christianæ.

56 Id ipsum vrgetur; nam ille status Religiosus ab Elia institutus ex Christi exemplaritate, vel ordinabatur ad Synagogam, seu Ecclesiam in illo statu servitutis, secundum Ritum, & vsum exteriorum rerum illius legis, vel ordinabatur ad Ecclesiam Christi in statu evangelicæ libertatis, secundum Ritum, & vsum exteriorum rerum Religionis Christianæ: Si primum dicant, non potuit esse evangelicus, quoad substantiam, & essentiam, vnus & idem cum statu Religioso legis gratiæ; sed figurativus, & vmbraticus secundum illam legem: Si secundum affirment, fuisset in veteri testamento status in quo sine caractere Christi Domini recepto in anima in genere causæ efficientis per Baptismum, ordinarentur homines ante adventum Christi ad cultum præsentis Ecclesiæ, secundum Ritum Religionis Christianæ; sed hoc est falsum, & admitti non potest iuxta D. Thomam supra citatum, 3.p. q. 63. art. 3. ad 3. ibi: *Similiter caracter fidelium est, quo distinguuntur fideles Christi, à servis diaboli, vel in ordine ad vitam æternam, vel in ordine ad cultum præsentis Ecclesiæ, quorum primum fit per charitatem, & gratiam,*

vt obiectio procedit; secundum autem sit per caracterem sacramentalem ergo exemplaritas Christi non fuit revelata in veteri lege, vt Elias efficienter instituerer in ea statum Religiosum verum evangelicum quoad substantiam, & essentiam, in quo circumcisi Monachi sine caractere Christi impresso in anima, ordinarentur ad cultum præsentis Ecclesiæ secundum Ritum Religionis Christianæ, & vitæ Apostolicæ.

57 Vlterius: Si exemplaritas Christi Domini fuisset revelata in illa lege, vt Elias institueret in ea verum statum Religiosum evangelicum quoad substantiam, qui vnus, & idem esset cum statu Religioso legis libertatis; sequeretur, quod in veteri testamento ex exemplaritate Christi tantum, purus homo instituisset efficienter quoddam signum sensibile, quo circumcisi sub lege servitutis ante adventum Christi Domini, & passionem eius transire possent ad statum, quoad substantiam, & essentiam evangelicum, & legis libertatis: Sed hoc non est admittendum, ergo, &c. Sequella probatur, quia adversarij supponunt, quod ille status Religiosus ab Elia institutus fuit evangelicus vnus idem cum Monachatu Christiano; sed per externam professionem, & votorumemissionem, quæ signum sensibile sunt, transirent circumcisi profitentes ad statum Religiosum evangelicum, quoad substantiam, eumdemque, & continuatum cum Religioso Christiano, vt asserunt: ergo ex exemplaritate Christi instituisset Elias in veteri lege efficienter signum sensibile, quo circumcisi fideles transire possent ad statum, quoad substantiam evangelicum, eumdemque cum statu Religioso Christiano legis gratiæ, & libertatis. Dicta à ratione procedunt ex doctrina Div. Thomæ. Nunc ad alia argumenta accedamus ex dictis eiusdem Angelici Magistri, & aliorum SS. PP.

58 Nec ignota fuit SS. PP. hæc Christi Domini exemplaritas, vt constat ex antiquis in D. Athanasio, qui expresse docuit, quo tempore incepit revelari, vt votum virginitatis à Christi Domini discipulis in sua Ecclesia emitteretur, cuius authoritas, vt refert Baronius ad annum 366. à num. 27. constat ex Epist. ad Constantinum, ibi: *Dei filius, & Salvator noster Dominus Iesu Christus homo propter nos factus, profligata morte, & liberato è servitute, & corruptione genere humano, inter cætera dona sua largitus est nobis exemplar Angelicæ virginitatis.* Et paulo inferius, ibi: *Numquam alibi sanctum illud, & cæleste æternæ fælicitatis mandatum fæliciter adimpletur nisi dumtaxat apud nos Christianos.* Hæc divinus Athanasius

In illis primis Ecclesiæ sæculis de virginitate: ergo ante mortem Christi, nec virginitas fuit culta voto, nec Christus Dominus se exemplar dedit, vt hoc votum emitteretur, nisi post redemptionem generis humani ab illa lege seruitutis,& peccati.

59 Exemplaritas Christi Domini ad verum statum Religiosum instituendum in veteri lege iuxta formam evangelicæ perfectionis, demonstrativè impugnatur, & falsitate convincitur ex D. Bernardo serm. de Verbis Evangelij: *Ecce nos reliquimus omnia*, cuius verba ad longum referuntur supra disc. 2. §. 5. & euangelicæ perfectionis formam, & exemplar conversationis in vitæ Religiosa Patribus veteris testamenti negat reuelatam fuisse,& in nova lege incepisse apertè docet, ibi: *Antiquorum sane Patrum diebus, donec in terris videretur, & conversaretur inter homines Dominus Maiestatis, non erat euangelicæ forma perfectionis; sed spiritum Domini solo interim spiritu sequebantur: At vbi verbum caro factum est, & habitavit in nobis, iam nobis in eo tradita est imago vitæ, & conversationis exemplar, quod oporteat etiam corporaliter imitari, vt vtroque sequentes vestigio, non vlterius cum Patriarcha Iacob altero fœmore claudicemus. Vbi enim audiuimus, quia dictum sit antiquis: Nisi quis renuntiauerit omnibus quæ possidet, non potest meus esse discipulus? Et item: Si vis perfectus esse, vade, & vende? &c.* Verba Melliflui Doctoris luce meridiana clariora sunt, & difficultatis punctum, & apicem explicant, nam perfectionem veterum Patrum concedens, adhuc altero fęmore claudicare in veteri testamento cum Iacob docet, quia formam evangelicæ perfectionis non habebant, nec conversationis Apostolicæ exemplar.

60 Div. Thomas, qui à SS. PP. communi doctrina numquam recedit, eamque sententiam docuit, opusc. 17. cap. 4. ibi: *Constat discipulos in sua conversione ad fidem, esse assumptos ad Christi Collegium, in quo primum consiliorum exemplar apparet.* Verba Angelici Magistri clarissima sunt, & suæ doctrinæ convenientissima, vt patet ex traditis §. 1. & evidenter probatur ex 1. part. quæst. 28. art. 4. in quo docet votum Virginitatis Deiparæ fuisse conditionatum: ex quibus formatur argumentum. Exemplaritas Christi Domini non fuit revelata Deiparæ, vt votum virginitatis emitteret absolutum: ergo neque Eliæ, nec Monachis eius circumcisis: Antecedens est Divi Thomæ loco citato: Consequentia est evidens, quia aliàs expresiorem revelationem habuissent circumcisi illi Monachi ad votum absolutum emittendum, quam Deipara Domina nostra ad consecrandam Deo suam

virginitatem, quod nullus Catholicus sine scandalo audiet: Itaque prædicta exemplaritas noviter adinventa defendi non potest in via D. Thomæ.

61 Est enim figmentum excogitatum, quod communiter à Theologis reijcitur, & impugnatur, & novissimè ab Emminentissimo Domino Cardinali Capisucco, tom. 1. controvers. 16. §. 3. brevi hac, sed efficaci ratione convincitur, ibi: *Ad rationem exemplaris requiritur, vt illud cognoscatur ab agente ad instar eius operante, vt patet ex illius diffinitione: ad hoc igitur, vt B. Virgo sit exemplar eorum, quos adversarij volunt vovisse in veteri lege castitatem, debuit eis innotescere Beatam Virginem emissuram tale votum: afferant adversarij aliquem textum Sacræ Scripturæ, in quo prædicetur Beatam Mariam nuncupaturam fuisse votum virginitatis.* Hæc Emminentissimus Dominus Cardinalis. Vel afferant aliquem Sanctum Patrem, & Doctorem, qui doceat, revelatam fuisse Monachis circumcissis exemplaritatem vitæ Religiosæ in Christo, & voti virginitatis in Deipara, vt vota emitterent in Synagoga: nullus certè invenitur textus in sacra pagina, nullum in Patribus testimonium: ergo sine fundamento ponitur prædicta exemplaritas.

62 Novitatem hanc excogitarunt Monachatus circumcissi novissimi propugnatores, vt dictis satisfaciant SS. PP. vno ore Deiparam Dominam nostram laudantium in Primatu voti virginitatis, & Christum Dominum in Primatia institutionis veri Monachatus in lege gratiæ, vt hanc communem SS. PP. doctrinam enervent, Primatum dignitatis, & excellentiæ Christo Domino, & Deiparæ concedunt adversarij in genere causæ exemplaris: at vero Eliæ Primatum temporis in genere causæ efficientis, quod faciliter impugnatur ab erudito Thoma Hurtado de Martyrio fidei, resolut. 54. §. 4. Nam si hoc esset verum, omnes virtutes Christi Domini, & Deiparæ Mariæ, quæ heroicæ fuerunt, haberent causalitatem exemplarem, respectu Patrum veteris legis, possetque dici, quo B. Virgo Maria prima credidit, prima amauit, prima se humiliauit priorate dignitatis, & excellentiæ, quod nullus SS. PP. dixit, quamvis ad Cælum vsque virtutes virginis declamauerint: & licèt Christus Dominus se humiliauit vsque ad mortem, & Deum Patrem supra omnes creaturas amauerit, cæterasque virtutes excellentius exercuerit, nullus tamen dixit, quod primus Deum amauit, & quod primus se humilliauit: ergo SS. PP. dum Primatum institutionis Monachatus veri in Christo Domino concedunt, & Deiparam Dominam no-

stram

ſtram ex Primatia voti virginitatis laudant, de prioritate temporis ſunt intelligendi, non ſolum in genere cauſæ exemplaris, ſed etiam in genere cauſæ efficientis, alias quid ſpeciale in hoc Primatu laudarent?

63 Ex dictis exemplaritas noviter adinventa reijcitur ex regula ab Eccleſia admiſſa, & à Divo Gregorio Nazianzeno tradita 2. de theolog. ibi: *Nobis ſatis eſt, quod nemo ex his, qui diuino numine afflati ſunt ex Patribus illis, & Magiſtris noſtris, hanc ſententiam hactenus, vel pronuntiauerit, vel pronuntiatam probauit.* Sed neque in Sacra Scriptura, neque in aliquo ex Patribus noſtris, & Magiſtris reperitur revelatio Eliæ, & Monachis circumciſsis facta de Chriſti exemplaritate in votis emittendis, neque de voto virginitatis Deiparæ, vt caſtitatem conſecrarent: ergo non eſt admittendus Primatus temporis Eliæ, quia ſine fundamento ponitur, nullaque authoritate fulcitus in Dei Eccleſiam introductus eſt.

64 Id ipſum probatur ex dictis §. antecedenti, nam facta revelatione votorum in Chriſto, & voti Virginitatis in Maria Domina noſtra, etiam Regnum Cœlorum, & præmia æterna, propter quæ emittenda erant in lege gratiæ vota Religioſa, revelarentur ſtatui illi Religioſo circumciſo, ab Elia inſtituto, ex lege Monaſtica illum conſtituente: vndè omnibus profitentibus, & profiteri volentibus Monachis circumciſsis, & Monialibus Iudæis eſſent revelata præmia æterna, ac perconſequens Pontifices, & Sacerdotes, & omnis populus ſciret eſſe Regnum æternum promiſſum pro præmio ex cognitione illius ſtatus Religioſi; ſed hoc negant Patres Eccleſiæ, vt hæreticum dogma Fauſti, & Pelagij: ergo prædicta exemplaritas communiter revelata illi ſtatui Religioſo publica in illa lege, non eſt admittenda in lege gratiæ.

65 Cum nullus inveniatur Doctor, qui hanc novam exemplaritatem præteritis ſæculis agnoſcat revelatam Monachis circumciſsis, Hiſtoricus propheticus noſtro ſæculo, eam fundare conatur varijs ſophiſmatibus, tàm in ſua Hiſtoria prophetica, quàm in ſua Apologia, præſertim propoſit. 2. §. 4. ex Divo Thoma 1. part. quæſt. 65. art. 3. ibi: *Quando aliqua cauſa eſt ſuperior, tanto ad plura ſe extendit in cauſando.* Et 3. contra gentes, cap. 24. ibi: *Quanto aliquid invenitur melius, tanto ad remotiora bonitatem ſuam diffundit.* Ex quibus Angelicus Doctor concludit: *In quantum vnum-*

quodque bonitatem diffundit in alia, fit aptior causa. Et subiungit Author; Sed posita, & revelata exemplaritate Christi, & voti Deiparæ Dominæ nostræ, ad instar cuius Monachi circumcisi vota emitterent in veteri testamento, ad plura se extenderent, & ad remotiora bonitatem suam diffunderent Christus Dominus, & B. Virgo Maria: ergo hac exemplaritate revelata, augetur gloria Matris, & filij.

66 Huic argumento, quod vnicum fundamentum est ad novam hanc exemplaritatem Christi Domini revelatam in veteri testamento ad institutionem status veri Religiosi breviter, & demonstrativè respondetur ex eodem Angelico Magistro, qui supra laudatus 2. 2. quæst. 1. artic. 7. ad 2. ait ibi: *Tantum dabatur Patribus de cognitione fidei, quantum oportebat pro tempore illo, populo tradi, vel nude, vel in figura.* Sed ex eodem Divo Thoma 1. 2. quæst. 108. artic. 4. in corpore, supra laudato §. 2. Consilia evangelica convenienter non fuerunt data in veteri lege, quæ erat lex servitutis: ergo ex Divo Thoma, convenienter non fuerunt revelata consilia evangelica, & vota Religiosa ad instituendum statum verum Monasticum in illa lege.

67 Consonat Divus Bernardus, qui ad rem, in quo consistat perfectio causalitatis divinæ explicat Homil. 2. super *Missus est*, recepta, & approbata ab Ecclesia in Officio Desponsationis Beatæ Mariæ, quæ pro sermone recitatur in 2. Nocturno, in omnibus ditionibus, ac dominijs Catholici Regis nostri, ibi: *Oportebat à Principe mundi, aliquamdiu celari divini consilij Sacramentum, non quod Deus si palàm opus suum facere vellet, impediri posse ab illo metueret; sed quia ipse, qui non solum potenter, sed etiam sapienter quæcumque voluit fecit, sicut in omnibus operibus suis, quasdam rerum, vel temporum congruentias propter ordinis pulchritudinem servare consuevit: Ita in hoc quoque tam magnifico opere suo, nostræ videlicet reparationis, non tantum potentiam suam, sed & prudentiam ostendere voluit.* Et in 3. Lect. de Mariæ desponsatione cum Ioscpho, ibi: *Quid sapientius? Quid dignius divina providentia? Vno tali consilio, secretis cœlestibus, & admittitur testis, & excluditur hostis, & integra servatur fama Virginis Matris.* Ex verbis D. Bernardi constat, quod perfectio divinæ causalitatis non consistit in eo, quod actu se extendat ad plura, sed quod posit ea producere dum velit, & à nullo impediri metuat, & sicut in omnibus operibus suis, non solum

po-

potentiam suam manifestam fecit, sed sapientiam, simulque prudentiam manifestauit, congruentias aliquas rerum, & temporum observando, sic in coelestium mysteriorum suorum revelatione tempus acceptabile, & dies nostrę salutis expectavit: Inter cætera autem mysteria, & secreta coelestia, quæ populo Iudaico celauit, præcipuum fuit Virginitas Matris, & desponsatio cum Iosepho, vt ait ibi Melifluus Bernardus: ergo votum Deiparæ Dominæ nostræ, non fuit revelatum Monachis circumcisis, vt suum castitatis profiterentur in veteri lege.

68 Evidens est D. Bernardi doctrina ad infirmandam adversariorum illationem ex perfectione causarum, & sua ipsa falsitate confunditur; nam neque omnipotentia divina imperfectior remanet, ex eo quod plures alios mundos non creaverit, nec prædestinatio, quia omnes efficaciter non vocauerit, nec Christi Domini Redemptio, quia ad omnes homines quoad efficaciam non se extenderit; nam hæc omnia non sunt regulanda per suam divinam omnipotentiam, sed per suam ineffabilem sapientiam, & prudentiam; sic etiam mysteria coelestia, præcepta divina, & consilia evangelica revelauit omnipotens Deus, secundum congruentias temporum vtriusque legis, quod expressè docet Augustinus, lib. 1. de serm. Domini in monte recepto, & approbato ab Ecclesia in Officio omnium SS. in 3. noct. ibi: *Vnus tamen Deus, per Sanctos Prophetas, & famulos suos secundum ordinatissimam distributionem temporum dedit minora præcepta populo, quem charitate iam liberari conveniebat. Cum autem minora minoribus, maiora maioribus dantur, ab eo dantur, qui solus novit congruentem suis temporibus generi humano exhibere medicinam: nec mirum est, quod dantur præcepta maiora propter Regnum Cœlorum, & minora data sunt propter Regnum terrenum, ab eodem vno Deo, qui fecit Cœlum, & terram.* Hæc D. Augustinus, in quibus perspicuum est, quod secundum distributionem temporum dedit Deus præcepta minora populo sub lege servitutis per Sanctos Prophetas, maiora populo sub lege libertatis per filium suum; sed revelata Christi exemplaritate vitæ Religiosæ, & voti virginitatis Deiparæ, vt Monachi circumcisi vota sua emitterent in Synagoga, tempora vtriusque legis confunderentur, quia non solum meliora præcepta, sed præcipua consilia evangelica legis gratiæ data essent per Sanctos Prophetas in veteri testamento: ergo prædicta exemplaritas secundum doctrinam Div. Augustini, admitti nullo modo potest in Dei Ecclesia.

69 Ex relatis à D. Augustino etiam constat, qua ratione non

extenderit Deus ad Synagogam exemplaritatem Christi futuri, vt vota Religiosa emitterent sub lege servitutis; nam secundum altissimam suam providentiam novit congruentem suis temporibus generi humano exhibere medicinam, quæ summa Dei perfectio est. Tùm etiam ex eodem D. Augustino, maiora præcepta, & consilia evangelica data sunt propter Regnum Cęlorum; minora autem propter Regnum terrenum ab eodem vno Deo, qui fecit Cęlum, & terram: Cum autem in veteri testamento Regnum Coelorum non fuerit revelatum, vt superiori §. latè probavimus, ideò non fuit conveniens populo illi maiora præcepta, & consilia euangelica ex Christi exemplaritate revelare.

70 Ratione etiam probatur discursus ex Augustino illatus, nam Patres veteris testamenti, secundum doctrinam Apostoli, vixerunt, & viuere tenebantur secundum formam doctrinæ, & legis, in qua traditi erant, vt constat ex cap. 6 ad Romanos, vers. 17. ibi: *Gratias autem Deo, quod fuistis servi peccati, obedistis autem ex corde in eam formam doctrinæ, in qua traditi estis.* Sed secundum illam legem virginitas non erat grata Deo in populo illo, & Matrimonium præferebatur virginitati, vt pluribus in locis supra videndis; discurs. 3. §. 4. docet D. Thomas ex Augustino: ergo Christus Dominus in illa lege, & populo, non se præbuit exemplar virginitatis, vt status verus Monasticus publicus institueretur, in quo, omnes profitentes castitatem vovere tenebantur. Confirmatur; nam secundum illam legem, vt sæpè diximus superiori, §. promisit Deus custodientibus bona temporalia, & filiorum fęcunditatem, vt notum est in libris veteris testamenti; sed Christi Domini paupertatis exemplar, & virginitatis, vt vota emitterent circumcisi Iudæi in vero statu Religioso, oponitur divinis promissionibus in illa lege contentis, quia per publicam professionem relinquerent profitentes promissa in sua lege: ergo exemplaritas Christi ad verum statum Religiosum instituendum, in quo omnes circumcisi possent abdicare, si vellent, promissa in sua lege, non est admittenda.

71 Vlterius confirmatur: nam si Christus Dominus revelatus esset in populo Iudaico, vt exemplar votorum legis gratiæ ad sequellam vitæ ipsius amplectendam, crucemque spiritualis vitæ legis gratiæ tollendam, cęlestia, sempiternæque vitæ bona revelata essent in illo statu profitentibus, esset in lege servitutis veteris testamenti status veræ amicitiæ cum Deo publicus in Synagoga, notus omnibus illum amplecti volentibus, sed hoc non est dicendum: ergo

ergo Christus Dominus non se præbuit, nec revelauit, vt exemplar votorum, & Consiliorum euangelij, crucisque, & vitæ æternæ consequendæ, vt verus status Religiosus constitueretur in veteri lege. Maior, in qua est difficultas probatur, quia ius amicitiæ, & filiationis inter Deum, & hominem fundatur in promissione vitæ æternæ per crucem Christi ex eius meritis; sed in illo statu Religioso Iudaico, vt asserunt adversarij, & constat, revelarentur vota legis gratiæ, præmia æterna promitterentur, & reuelarentur professis, & observantibus ea ex Diuina revelatione omnibus facta: ergo ille Monachatus circumcissus esset publicus status amicorum, & filiorum Dei in veteri lege: Antecedens probatur ex Ioanne cap. 15. ibi: *Iam non dicam vos servos, sed amicos, quia quæcumquè audiui à Patre meo, nota feci vobis.* Sed illis Monachis circumcisis revelaret Deus ex exemplaritate Christi eius incarnationem ex Virgine, mortem, crucem, & passionem, vitamque spiritualem legis gratiæ, atque perfectionem ipsius legis ad vitam æternam consequendam: ergo ille status verus Monachorum circumcissorum, esset status amicorum Dei sub lege servitutis, quod neque iustis, & sanctis illius legis concessum fuit, ad differentiam sanctorum legis gratiæ, vt docet Magister Sotus in 4. distinct. 2. quæst. 1. art. 4. ibi videndus.

72. Prædicta ratio, fortiori discursu firmatur, quia vel omnes Monachi veteris legis iusti erant, & in sua vocatione sine lapsu perseverabant, vel non: Si omnes Religiosi Eliani in veteri testamento iusti erant, & sancti, nullusque à sua vocatione recedebat illa Religio ab Elia fundata esset status prædestinatorum ad gloriam, perfectiorque statu Religioso à Christo instituto in Sacrosancto suo Evangelio per sanguinem suum, & Spiritus Sancti adventum, in quo quotidie miserrime labimur Religiosi, & à vocatione aliqui recedunt: Si verò aliqui Monachi circumcisi à vocatione post professionem recedebant, vota non adimplentes, & in suis peccatis vitam finiebant, indè sequitur, quod peccatoribus, & iniustis Religiosis circumcisis ex sua professione, & instituto revelaret Deus in veteri testamento mysteria coelestia, præmiaque æterna, quod vix iustissimis illius legis invenitur concessum, quod quidem manifestum est, quia omnes Monachi circumcisi boni, & pessimi, sub eadem professione emitterent vota ex Christi exemplaritate eis revelata propter Regnum Cœlorum, & præmia æterna.

73. Nec obstat si adversarij dicant, quod in veteri testamen-

to, aliqui, post iustitiam in fide Christi acceptam, ingrati Deo à gratia ceciderunt, & in peccato suo mortui fuerunt; non, inquam, vim argumenti enervat, nam illis non fuit Christus revelatus, nec eius merita ostensa ex aliquo statu externo, sed ex Dei reuelatione interna, argumentum vero convincit, quod in veteri lege esset status publicus, in quo Deus per publicam professionem, iustis, & iniustis illius status revelaret mysteria cęlestia, præmium æternum, perfectionem vitæ spiritualis legis gratiæ, quæ vix iustis in illa lege concessit, quod indè patet; nam ille status Religiosus ab Elia institutus cum votis propter præmia æterna emittendis ad exemplaritatem Christi Domini, & voti virginitatis Deiparæ, publicus conceditur ab adversarijs, & notus Iudæis, siquidem Elias, & discipuli eius quamplurima Monasteria struxerunt, in quibus Monachi, & Moniales, vsque ad adventum Christi Domini permanserunt; sed omnes emittebant vota sua ex vi status propter vitam æternam, ad exemplar Christi Domini, & B. Mariæ: ergo in illa lege fuit status, in quo viris, & fęminis, iustis, & peccatoribus professis, & profiteri volentibus revelata fuerunt secreta cœlestia vitæ æternæ, legis gratiæ perfectiones, & Sacrosanctum incarnationis Mysterium ex Virgine, quod admitti non potest in Dei Ecclesia: ergo neque novitas exemplaritatis Christi Domini, & voti virginitatis Deiparæ revelatæ Monachis circumcisis veteris legis, pro vero statu Religioso instituendo, potest admitti in Christi Domini Ecclesia.

74 Nec intelligi potest, quomodo nova hæc exemplaritas Christi revelata fuit Monachis circumcisis, vt verum statum Religiosum constitueret in illo populo, nam in primis non fuit reuelata in Scriptura Sancta, neque in lege, neque in Prophetis, quia nobis etiam constaret ex veteri testamento, & nullibi reperitur in eo; nec constat in euangelio, neque in scripturis canonicis noui testamenti, quod reuelata fuerit Iudæis, vel Eliæ ad vota emittenda, quia nota esset Christi Ecclesiæ, neque fuit reuelata, & scripta in lege illa Monastica ab Elia data, & successoribus tradita, si vera esset quæ ab adversarijs in lege illa dicitur instituta, & ab Elianis professa, quia in ea possent legere omnes Iudæi præmia æterna promissa, & secreta cęlestia revelata Monachis circumcisis, sciretque omnis populus esse aliam vitam æternam, & Regnum Cœlorum, quod Sancti Patres impugnant, & negant contra Faustum, & Pelagium; nec potest dici, quod per traditionem sciebant profitentes Regnum æternum, & Mysteria cęlestia in

suo

suo vero statu Religioso promissa, hæc enim traditio; vt circumcisi Monachi possent vota emittere, & statum constituere in illa lege, scilicèt, contra fœcunditatem filiorum, & bona temporalia promissa, quod intelligebat populus, vt ait Augustinus, deberet aliquo testimonio diuino confirmari, quo saltem profitentibus constaret sic fuisse reuelatum Eliæ, & successoribus eius Monachis circumcisis; sed nullum est testimonium in Sacra Scriptura; neque in Sanctis Patribus reperitur de hac traditione exemplaritatis Christi reuelatæ: ergo nullum habet fundamentum, vt post tot sæcula introducatur hæc nouitas in Dei Ecclesiam.

75 Neque in ipsis Carmelitanis fundari potest hæc traditio, nam Historicus propheticus, lib.3.cap.28.num.10. edit. 1630. refert ex Ioanne Hierosolymitano, traditionem fuisse antiquorum Carmelitarum, Deiparam Dominam nostram, suæ sacræ virginitatis, & puritatis votum ad imitationem Eliæ Deo obtulisse, vndè ex antiqua traditione Elias fuit exemplar voti virginitatis Deiparæ, quod omnino contrarium est nouissimæ exemplaritati Deiparæ Dominæ nostræ, ad cuius imitationem, Elias, & cæteri Monachi circumcisi vota emisserunt, vt asserunt aduersarij nostri sæculi: ergo neque in Sacris Scripturis veteris, & noui testamenti, neque in Sanctis Patribus, neque in ipsis Carmelitis fundari potest vera, & secura traditio exemplaritatis Christi, & B.Mariæ, reuelatæ Eliæ, & Monachis circumcisis.

76 Historicus propheticus, lib.3.cap.27.num.8. Communem reuelationem omnibus Monachis circumcisis de voto à Virgine Maria emittendo, concedit, vt ad exemplar illius, votum virginitatis, vel castitatis emitterent; sed hæc reuelatio inuincibilem patitur difficultatem; nam vel fiebat in professione, vel ante professionem, vt vota emitterent, & illis promissa erat dicta reuelatio, ex suo statu, & professione, quod est ponere in illa lege statum cui ex diuina promissione debitum esset lumen propheticum indeficiens in profitentibus, & permanens in omnibus Religiosis Elianis, quod admittit Historicus propheticus, edit. 1. lib. 3. cap. 27. num. 8. Sed hoc libere dicitur, & nullo nititur fundamento in Sacra Scriptura, nec in Patribus, & tamquam falsum reijcitur, & impugnatur ex doctrina D.Thomæ 2.2.quæst. 171.art.4. in corp. vbi docet ex D. Gregorio Magno, quod lumen propheticum animæ in est per modum passionis transeuntis: at illis Monachis circumcisis communicaretur lumen propheticum, quod idem fieret in Monialibus per modum habitus permanentis ex sua professione, effet-

gue

quæ indeficiens in Monachis, & Monialibus reuelatio exemplaritatis Christi, & Deiparæ Dominæ nostræ, ex vi sui status, & professionis; ergo esset in statu Religioso Eliano veteris legis aliud lumen propheticum ignotum Ecclesiæ, & Sanctis Patribus vsque ad nostrum sæculum.

77 Nec valet dicere, quod licèt vota publicè emitterentur in professione, tamen revelatio Regni Coelorum, & præmij æterni esset interna in Monachis circumcisis profitentibus, & illi statui Religioso tantum reuelata, & nota: vndè status esset publicus, & populo cognitus, finis vero incognitus extra statum illum Religiosum: non, inquam, hoc valet, nam secundum D. Thom. tempore illius legis oportebat generationi insistere, tàm viros, quam mulieres, & secundum intelligentiam communem illius populi, videbatur lege prohibitum non dare operam ad relinquendum semen super terram, Patresque communiter docent, vel virginitatem fuisse prohibitam in illa lege, vel contemptum illius populi, vel nullo modo in vsum Iudaicæ gentis, vndè ortum habuit Mysteriosum illud dubium in B. Virgine, vt votum suum emitteret conditionatum, vt docet D. Thomas 3. part. quæst. 28. art. 4. per totum: Vndè manifestum est, institutionem illius status Religiosi cum votis, & consilijs evangelicis magnum in illo populo dubium generasse ex votis ipsis, quæ legi, & observantijs illius populi videbantur contraria: ergo Summi Sacerdotes, & Pontifices nouitatem hanc examinare debuerunt, & super illam decernere, quo instinctu, & fine, quibusque legibus institutus fuisset status ille Religiosus, novus & incognitus in illo populo, ac perconsequens non solum status, & vota manifesta essent in populo Iudaico, sed etiam finis status, Regnum Coelorum, & præmia æterna.

78 Confirmatur, quia in veteri lege erat præceptum suscitandi semen fratris, vxorem eius accipiendi in propriam post mortem illius, vt docet D. Augustinus de bono coniugali, cap. 9. & 22. & lib. 12. contra Faustum, cap. vltimo, & lib. 32. cap. 10. iuxta legem latam in Deuteronomio, cap. 25. vers. 5. ibi: *Quando habitauerint fratres simul, & vnus ex eis absque liberis mortuus fuerit, vxor defuncti non nubat alteri; sed accipiet eam frater eius, & suscitabit semen fratris sui.* Tùm sic, dato casu mortis fratris vxorati alicuius Monachi circumcisi, præceptum suscitandi semen illius erat publicum in lege: revelatio autem exemplaritatis Christi Domini ad votum virginitatis emissum, erat interna, & privata, populo, & Pontifici Summo ignota: ergo poterat, & deberet Pontifex illius

po-

populi compellere Monachum circumcisum ad implendum præceptum accipiendi vxorem fratris sui, quod patet, quia præceptum erat expressum in lege, & ignorabat quo iure, & fine esset status ille institutus in ea. Hoc ipsum confirmatur, nam non potest esse materia voti, quod directè, vel indirectè opponitur præcepto expresso divinæ legis, sed votum virginitatis in veteri lege saltem indirectè opponeretur præcepto de suscitando semine fratris: ergo non fuit reuelatum votum virginatis pro omni statu Religioso illius legis, quia alias esset status publicus in veteri lege, cum voto opposito ipsi legi, vel consilio.

79 Quod autem Christi Domini exemplaritas, & voti Deiparæ Dominæ nostræ ad statum verum Religiosum constituendum ignota fuisset Pontificibus, & Sacerdotibus, & ipse status non existeret in Synagoga, convincitur ex Historia satis recepta in Dei Ecclesia, & ab antiquis Patribus tradita, quam referunt Petrus Dorlando in vita S. Annæ cap. 6. & Landulphus de Saxonia cap. 3. Affirmant hi Doctores, quod audito voto virginitatis Deiparæ Dominæ nostræ Pontifex illius temporis trepidavit, conciliumque congregauit, vt super hanc rem novam, & inauditam consulerent Deum, quid esset faciendum; ergo votum virginitatis ignotum erat tempore Dominæ nostræ Pontificibus, & Sacerdotibus, & ignotus status Religiosus omni populo, nam si esset ab Elia institutus cum voto virginitatis, & in eo Monialium Monasteria, vt adversarij asserunt, non esset locus dubio, & facilis esset exitus Dominæ nostræ, è templo, in quo votum emisit, ad aliquod Monialium Monasterium.

80 Antecedens, in quo dubium Pontificis continetur probatur, ex Patribus illud referentibus: In primis Gregorius Nisenus oratione de Sancta Christi Nativitate, ibi: *Deliberantes igitur in hanc sententiam, diuinitus conuenerunt, vt eam connubij nomen cuipiam desponderent; qui tamen ad custodiam eius dumtaxat esset idoneus, etenim naturæ legis illam subijcere, vt cuipiam matrimonio collata, absurdissimum videtur, instar enim sacrilegij fuisset, si muneris Deo Sacri Dominus homo fieret, legibus enim erat constitutum, vt maritus dominaretur vxori, mulierem rursus inter Sacerdotes in templo versari, atque in Sanctis ædibus conspici, nec lex, nec grauitas permittebat.* Simeon Metafrastes dubium de voto Deiparæ virginis inter Pontifices, & Sacerdotes expresius refert in oratione de ortu, & dormitione Deiparæ, ibi: *Consilium ceperunt quidnam sacro illi corpori facientes, in Deum non peccarent,*

eam

eam enim legi naturæ subijcere, & eam dare in servitutem ei, qui eam duceret, videbatur absurdissimum; existimandum est enim plane sacrilegium, si divini donarij, homo fieret Dominus, quandoquidem à lege est constitutum, vt maritus esset Dominus coniugis: vt autem in templo versarentur mulieres cum Sacerdotibus, & inter eos viderentur, nec lege permittebatur, nec res erat honesta. Hoc ipsum narrat Nizæphorus Calixtus lib. 2. Hist. Ecclesiast. cap. 7. ibi: *Consilium Sacerdotes agitarunt, quid de ea statuerent, ne in sacrum eius corpus admittere quidquam viderentur sacrilegum, nam se commissuros putabant, si vero eam coniungerent, atque in servitutem coniugalis legis redigerent, quæ simul Deo dicata esset, è diverso autem, puellam eo ætatis flore in sacratiori templo versari, nec permissum in lege putabant, nec rem satis honestam, nec decoram.* S. P. N. Hieronymus, vel Author operis de *Ortu Mariæ*, ibi: *Pontifex vero in angustijs constitutus animi, cum nec contra scripturam, quæ dicit vouete, & reddite, votum infringendum putaret, nec morem genti insuetum introducere auderet, præcepit vt ad festiuitatem, quæ eminebat omnes ex Hierosolymis, & vicinis locis primores, quód consilium sane posset, quid de tam dubia re faciendum esset, quod cum fieret, omnibus in communi placuit, Dominum consulendum.*

81 Hæc historia à gravissimis, & antiquis, satisque receptis Doctoribus in Ecclesia euidenter probat tempore Deiparæ Dominæ nostræ insolitum, inauditumque, & contra morem populi Iudaici esse votum castitatis, vel virginitatis, quod etiam Summis Pontificibus, & Sacerdotibus ignotum fuisse, certum est ex relatis, siquidem Summus Pontifex consilium congregat, in quo omnibus placuit Dominum consulendum: ergo nec exemplaritas Christi, & voti Deiparæ, nec status Religiosus, nec Monasteria aliqua Monialium, nec Monachorum, tunc existebant, nec instituta antea fuerunt in populo Iudaico: quod supposita historia relata euidenter concluditur, sed quia adversarij contendunt, vt Monachatum circumcissum suum probent in lege, mulieres aliquas in templo vsque ad mortem in virginitate perpetua permansisse, notanda sunt verba, & testimonia relata, ex quibus evidenter constat, virgines in templo permansisse post nuptiarum ætatem, nec rem esse honestam, nec decoram, quod etiam docuit D. Ioannes Damascenus oratione 1. de *Dormitione Virginis*, de Domina nostra, ibi: *Cum ad ætatis florem iam perveniret, atque intra septa templi manere lege prohiberetur, sponso, hoc est, virginitatis Custodi Iosepho traditur.* Et Hieronymus de *Ortu*

Mo-

Mariæ: Pontifex publicè denuntiabat, vt virgines, quæ in templo constituebantur; & hoc ætatis tempus implessent, domum reverterentur, & nuptijs secundum morem gentis, & ætatis maturitatem operam darent. Certum igitur est, exemplaritatem voti virginitatis, neque in Christo, neque in Maria Domina nostra revelatam fuisse populo Iudaico, nec aliquos virgines ex voto perpetuo permansisse in illa lege, falsamque esse novam exemplaritatem adinventam ab adversarijs, vt Monachatum circumcissum defendant ab impugnationibus, & argumentis deductis ex communi doctrina Sanctorum Patrum.

82 Falsitas prædictæ exemplaritatis ostenditur, nam revelato Monachis circumcisis voto virginitatis Deiparæ Dominæ nostræ, ab institutione illius status Religiosi, scirent Monachi circumcisi, & Moniales veteris legis, verbum æternum assumpturum carnem ex virgine, & nasciturum ex ea, Deo voto consecrata, ac perconsequens Mysterium incarnationis, quod vocant Patres secretum illis sæculis occultum, publicum esset inter Monachos circumcissos, & inter Moniales Elianas; sed hoc dici non potest: ergo exemplaritas, vt ponitur revelata, est falsa. Antecedens non potest negari ab adversarijs, quia in ipsa exemplaritate supponitur revelatum votum Matris Christi futuri, vt ad eius exemplar votum emitterent Monachi circumcisi Eliani: ergo ab origine illius Religionis scirent Monachi circumcisi, quod Christus, quem sperabant nasciturus erat ex Matre Virgine Deo voto sacra, ac perconsequens fidem expressam haberent incarnationis verbi æterni ex virgine.

83 Minor in SS. PP. est certa, & probatur ex Parenti nostro Hieronymo in cap. 53. Isaiæ, vbi de temporali Christi conceptu ex Virgine, ait ibi: *Denique cum Mariæ diceretur ab Angelo: concipies, & paries filium, illa respondit; vnde mihi hoc, quia virum non cognovi, cui rursum Angelus, Spiritus, inquit, sanctus veniet super te, & virtus Altissimi obumbrabit tibi, vt vel ab Angelo, vel ab Evangelista tantum Nativitatis huius Sacramenta dicantur.* Hoc ipsum docet S. Doctor in cap. 7. vt infra videbimus: ergo Maximus Ecclesiæ Doctor Natiuitatem Christi Domini ex Virgine occultam illis sæculis fuisse docet, vsque ad Annunciationem Angeli, & Evangelicam prædicationem, quæ quidem doctrina approbata est ab Ecclesia in Officio Conceptionis die octauo ex Homilia 22. Div. Ioannis Chrysost. in Matth. quæ legitur ad Matutinum, lect. 9. ibi: *Possumus vero aliam quoque, & altiorem quidem proferre rationem, ob*

quam parentes virginis prætermissi sunt, sed quæ ea est? Noluit Euangelista recenti adhuc tempore noui illius, admirandique partus Iudæis esse manifestum; quod Christus natus esset ex Virgine: ergo ex sententia D. Ioannis Chrysostomi, quam tenet approbatam Ecclesia, non solum ante Christi Domini adventum, sed etiam post eius Natiuitatem recenti Euangelistarum tempore ignotum fuit Iudæis, quod Christus Dominus natus esset ex Virgine: ergo exemplaritas illa Eliana, in qua omnibus Monachis circumcisis revelabatur partus Christi futuri ex Virgine, Deo voto consecrata, imaginatio quædam noua est contra SS. PP. & Ecclesiæ doctrinam. Idem habetur in Homil. S. Ambrosij, quæ ab vniuersa Ecclesia recitatur, Feria 6. infra Hebdomadam 3. adventus, lect. 1. ibi: *Morale est omnibus, vt qui fidem exigunt, fidem astruant. Et ideò Angelus, cum absconditа nuntiaret, vt fidem astrueret exemplo senioris fœminæ sterilisque, conceptum Virgini Mariæ nuntiauit: vt possibile Deo omne, quod ei placuerit, assereret.* Erat igitur absconditus conceptus Virginis: ergo Monachis, & Monialibus Elianis non fuit revelatus, nam Angelus non indigeret exemplo sterilis vti, vt fidem astrueret mysterii Elianis prærevelati.

84 Non solum Sanctis Patribus noua exemplaritas repugnat; sed etiam ipsi Euangelio videtur opponi; nam si attente considerentur Annunciatio incarnationis ad Virginem, & responsio Virginis ad Angelum, nec ipsi Deiparæ Dominæ nostræ revelatam fuisse Conceptionem Verbi Æterni ex Matre Virgine cum voto videtur; licèt singulari revelatione revelata esset Virginitas Matris, nam Angelo prænuntianti Deiparæ incarnationem Verbi Divini, vel dubitanter ex Augustino, vel modum inquirens ex D. Ambrosio, respondit stupefacta Virgo Maria: *Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco?* Ex voto Virginitatis interrogatio procedit, secundum Patres: ergo videtur, quod non fuerit ei revelatum votum Virginitatis Matri Mesiæ, quem sperabat futurum, quia non dubitaret ex voto, si ei fuisse revelatum votum Matris Mariæ futuræ, quod satis manifestum est in D. Thoma ex prædictis Patribus Augustino, & Ambrosio, 3. part. quæst. 30. art. 3. ad 2. ibi: *Ad secundum dicendum, quod Ambrosius expressè dicit super Lucam, quod B. Virgo de verbis Angeli non dubitauit; dicit enim temperantior est Mariæ responsio, quam verba Sacerdotis: hæc ait, quomodo fiet istud, ille respondit, vndè hoc sciat, negat ille se credere, quod negat ista se scire, non dubitat esse faciendum, quod, quomodo fieri possit, inquirit: Augustinus tamen videtur dicere, quod dubitauerit, dicitur enim in libro*

bro qq. veteris, & noui testamenti: Ambigenti Mariæ de conceptu, possibilitatem Angelus prædicat; sed talis dubitatio magis est admirationis, quam incredulitatis.

85 Ex relatis verbis D. Thomæ constat ex Ambrosio, quod B. Virgo Domina nostra conceptum ex Virgine ab Angelo annuntiatum credens, se illum scire in responso ad Angelum, negavit, & ex Augustino, quod de possibilitate stupefacta ad mirationem dubitanter explicuit secundum Div. Thomæ piam explicationem; ergo Deiparæ Dominæ nostræ videtur, quod non fuerit revelatum votum Virginitatis futuræ Matris Messiæ, quem spectabat venturum: Si vero omnibus Monachis circumcisis, cum quibus (vt asserunt adversarii) familiaris fuit Virginis conversatio, revelatum fuit votum Virginitatis futuræ Deiparæ, & conceptus Divini Corporis Christi futuri ex Spiritu Sancto, quid miratur Maria stupefacta propter votum virginitatis emissum? Vt quid dubitanter respondit Angelo, propter votum, quod in futura Christi Domini Matre, omnibus Monachis circumcisis revelatum, & notum erat in exemplaritate prævissa, de quo, neque antiquorum Monachorum circumcissorum legitur dubitatio, nec eorum propugnatores dicunt dubitasse? Ergo expressior, & perfectior esset revelatio facta circumcisis Monachis in exemplaritate Christi nasciturì ex Virgine, & ipsius virginis voti, quam ipsi Deiparæ in ipso incarnationis facto, siquidem Deipara dubitanter interrogat, admiratione mota, de quo nullus dubitauit ex Monachis circumcisis.

86 Nec valet dicere, quod nota erat in veteri testamento, & Synagoga prophetia de Virginitate Deiparæ per Isaiam, cap. 7. ibi: *Ecce Virgo concipiet, & pariet*: ergo ex hac prophetia potuerunt Monachi circumcisi Virginitatem Deiparæ intelligere, & votum, vt illud imitarentur in sua professione: non, inquam, hoc valet; nam virginitatem prophetauit Isaias, & votum non fuit notum vsque ad Evangelium: quid igitur intellexerunt Iudæi ex hac prophetia Isaiæ, explicuit S. P. N. Hieronymus contra Elvidium, ibi: *Quis enim in tempore illo Virgini crederet, de Sancto ergo Spiritu eam concepisse, venisse ad eam Angelum Gabrielem, Dei detulisse mandatum, ac non magis quasi adulteram iuxta exemplum Susanæ, sententiæ omnium condemnassent, cum hodie iam toto credente mundo, argumententur Iudæi, Esaia docente de Maria, & Virginitate eius. Ecce Virgo in vtero concipiet filium, in Hebræo iuvenculam scriptum esse, non virginem? Adversus quos in alio loco competentius differemus; denique excepto Ioseph,*

ſeph, & Eliſabeth, & ipſa Maria, paucis quemadmodum ſi quos au diſſe, ab his poſſumus exiſtimari, omnes Ieſum filium exiſtimabant Ioſeph, in tantum, vt etiam euangeliſtæ opinionem vulgi exprimentes, quæ vera hiſtoriæ lex eſt, Patrem eum dixerint Salvatoris. Verba Doctoris Maximi luce meridiana clariora ſunt contra prætenſam exemplaritatem Monachis circumciſsis revelatam, & in ea votum Deiparæ cognitum, non ſolum in diebus Eliæ, ſed etiam in ipſo tempore Nativitatis Matris, & filij; nam etiam poſt natum Chriſtum exceptis Ioſeph, Eliſabeth, & Maria, & paucis, ſi ab eis audiviſſe exiſtimare poteſt omnibus alijs Conceptio Chriſti ex Virgine minimè cognita erat. Exiſtebant tunc ex Elianis diſcipulis quamplurimi, vt adverſarij contendunt, nullus ſcivit Chriſtum Dominum natum ex Virgine, ſed ex Ioſepho genitum credebant Meſiam: ergo falſa eſt, ſecundum Divi Hieronymi Patris noſtri doctrinam, exēplaritas voti virginitatis Deiparæ revelata omnibus Monachis circumciſsis, quod patet, nam, vel natum ex Virgine prædicarent iuxta exemplaritatem revelatam, vel non crederent eſſe Meſiam eis revelatum Ioſephi filium iuxta opinionem vulgi, repugnat etiam doctrinæ D. Auguſtini exemplaritas noviter introducta, nam ſi vera eſſet, ſequeretur quod Monachis omnibus circumciſsis revelata fuiſſet obedientia Chriſti Domini ad Patrem, vt ad eius exemplar votum obedientiæ emitterent, vndè Iudæi ſcirent in divinis eſſe Patrem, & filium; ſed hoc negat Auguſtinus fuiſſe revelatum Iudæis, in Ioannem cap. 13. ad illa verba: *Manifeſtaui nomen tuum hominibus,* ibi: *In hoc vero, quod Pater eſt huius Chriſti, per quem tollit peccata mundi, hoc nomen eius prius occultum omnibus, nunc manifeſtauit eis; quos dedit ei Pater ipſe de mundo.* Idem docet ſerm. 197. de Trinitate: ergo exemplaritas obedientiæ Patris ad filium revelata Monachis circumciſsis, opponitur doctrinæ D. Auguſtini, qui omnibus nomen Patris docet occultum. Fides Trinitatis non fuit revelata, vſque ad Baptiſmum Chriſti, quo ianuas Cœli aperuit, ideò Patres veteris teſtamenti deſcendebant in Lymbum. Alio principio ex D. Auguſtino petito, dicta exemplaritas reijcitur; nam in ea revelarentur Iudæis circumciſsis Monachis, & ex eis omni populo Crux Chriſti amplectenda, ſequella eius vitæ cum abnegatione ſui ipſius, & ſcirent Monachi, & Meniales mortem Chriſti, & moriturum expectarent Iudæi à Monachis inſtructi, quod Auguſtinus expreſsè negat, libro 17. de Civitate Dei, cap. 18. ibi: *Iudæi autem, Chriſtum quem ſperabant, moriturum eſſe non ſperabant.* Ergo ſecundum D. Auguſtini doctrinam prædicta exemplaritas ad inſtituendum

dum verum statum Religiosum, non potest admitti in veteri lege.

87 Ex eodem D. Augustino, & D. Thoma falsitas novæ exemplaritatis concluditur, nam Christus Dominus revelatus Monachis circumcisis, vt verus status Religiosus constitueretur in illa lege, esset exemplar illorum, quæ legi veteri non conveniebant, hoc non potest dici: ergo nec exemplaritas illa admitti. Antecedens probatur, nam secundum Div. Augustinum, supra in hoc §. laudatum. Secundum ordinatissimam distributionem temporum, dedit Deus minora præcepta populo convenientiora sub lege timoris, & servitutis; sed secundum D. Thomam supra relatum §. 2. in 1. 2. quæst. 108. art. 4. in corp. in lege veteri non conveniebant consilia, quibus status Religiosus constituitur: ergo secundum Augustinum, & Div. Thomam, exemplaritas Christi Domini prævisi ad vota Religiosa emittenda, daretur ad illa quæ non conveniebant in veteri lege.

88 Sed dicunt adversarij, quod ex vi exemplaritatis Christi Domini prævisi institutus fuit ab Elia verus status Religiosus in veritate evangelica, qui quidem ante Christi Domini adventum, & mortem, erat Evangelicus, vnus & idem cum Christiano à Christo Domino (vt dicunt) postea amplectendo, sic ex necessitate consequentiæ dicere debent, præcipuè Historicus propheticus, lib. 1. cap. 1. num. 8. edit. 1630. asserit quod Christus Dominus approbavit statum Religiosum, antea ab Elia institutum, & fundatum, & alibi sæpè asserit, quod ille status veteris testamenti fuit ante Christum Dominum Christianus, & ante evangelium evangelicus, ex quibus ad nostrum argumentum respondere possunt, quod licèt consilia evangelica non essent convenienter revelata populo sub lege servitutis, esset tamen congruenter revelata in Christi exemplaritate Monachis circumcisis, vt vota sua emitterent in veteri testamento in statu illo Religioso cum evangelico.

89 Sed hoc opus hic labor est, & dicta probare debent adversarij, scilicèt, quod esset status verus Religiosus in veteri lege; nam probare statum Religiosum per exemplaritatem, & exemplaritatem per verum statum Religiosum, circulus manifestus est, & sine ratione volvitur, & circulatur, ex hoc quidem circulo eadem inconvenientia sequuntur, quæ probata sunt superioribus §§. scilicèt, quod Regnum Cœlorum, & præmia æterna, secretaque cœlestia, revelata fuissent non solum Mona-

chis, & Monialibus circumcisis, sed ex consequenti omni populo Iudaico, & nunc speciali discursu insurgimus contra prædictam solutionem, quod vt melius percipiatur, supponenda est distinctio statuum populorum veteris, & novi testamenti; lex vetus constituebat populum Iudaicum in statu servitutis in illa veteri Synagoga, lex vero gratiæ evangelica constituit populum Christianum in statu libertatis in Christi Ecclesia; hæc certè doctrina Catholica est ab Apostolo Paulo sæpissimè repetita, & in suis Epistolis tradita & ad Romanos cap. 8. vers. 15. ibi: *Non accepistis spiritum servitutis iterum in timore.* Et D. Gregorius Magnus lib. 14. Moral. cap. 19. ibi: *Quid enim Iudaicus populus, nisi servus fuit, qui non amore filij obsequebatur Domino, sed timore servuli?* Veri circumcisi Monachatus propugnatores contendunt statum Religiosum ab Elia fundatum, non esse vmbraticum, & figurativum, sed verum, & evangelicum, vnum ipsumque cum statu Religioso Christiano, & ea tenacitate defendunt hanc conclusionem; vt Pater Franciscus de Villavieja in suis comitijs provincialibus Abulæ defendendum proposuit die 11. Maij, anno 1688. in quinta conclusione posse credi fide divina Theologia, vel ad minus fide divina communiter dicta, & assensu supernaturali infalibili, qui falso subesse non possit.

90 Neque obstat discursui facto Angelici Doctoris, & Div. Augustini communis doctrina qui de Sanctis veteris testamenti loquentes sæpè dicunt, magis pertinere ad evangelium, quam ad veterem legem: ergo etiam illi Monachi circumcisi in illo statu evangelico, quoad substantiam, & essentiam in veteri testamento instituto ab Elia magis pertinerent ad evangelium, quam ad legem veterem, idemque potest dici de statu vero Religioso instituto ex Christi exemplaritate.

91 Nam contra est, quod §. 1. supponimus ex Div. Thoma, scilicèt quod ex personis particularibus ad statum communem non valet argumentum, quia persona particularis, & Sancti, iustique veteris legis interna Dei gratia divinitus communicata perfecti potuerunt esse, & sub illa lege ad evangelicum pertinere, quantum ad divinum iudicium, at vero status publicus lege aliqua externa constitui debet, quoad iudicium publicum Ecclesiæ, vndè iusti illi per internam gratiam Christi futuri pertinerent ad evangelium, at vero Monachi circumcisi per externam, & sensibilem professionem constituerentur in statu publico vere evangelico,

quod

quod repugnat ipsi evangelio, nam ante Christi baptismum nullum fuit signum sensibile status veri evangelici.

92. Tùm etiam, quia secundum D. Thomam, & Augustinum solum pertinebant ad evangelium iusti illi, & Sancti ex Christi gratia interna iustificati, sed constituto, vel instituto statu vero Religioso quoad substantiam, & essentiam evangelico, non solum Monachi iusti, sed etiam iniusti pertinerent ad evangelium per suam professionem, ex exemplaritate Christi emissam: ergo ipsa doctrina D. Thomæ, & Augustini impugnatur effugium adversariorum: Antecedens notum est, nam illi Monachi circumcisi, sivè iusti, sivè iniusti essent in vero statu, quoad substantiam, & essentiam evangelico, vt asserunt adversarij, quia vt ait Div. Thomas infra relatus, §. 1. potest aliquis esse in statu perfectionis, & non esse perfectus. De quo infra 2. part. disc. 5. §.7. in quo adversarijs respondebitur.

93 Ex Div. Paulo etiam impugnatur prædicta exemplaritas, vt proponitur ab adversarijs revelata ad constituendum verum statum Religiosum quoad essentiam, & substantiam evangelicum in veteri lege; quia si in illa fuisset hic status verus Religiosus, ex Christi exemplaritate institutus, ex eadem exemplaritate esset status libertatis, & omnes sub illo contenti essent, liberi à servitute legis quoad essentiam, & substantiam; sed hoc est falsum, & contra doctrinam D. Pauli; ergo prædicta exemplaritas non potest concedi, in veteri lege ad constituendum verum statum quoad substantiam, & essentiam evangelicum. Maior videtur certa; nam implicat, quod ille status Religiosus extiterit in veteri testamento quoad substantiam, & essentiam verè, & non figurativè evangelicus, vel idem, & continuatus cum evangelico, & quod non fuerit quoad suam essentiam, & substantiam liber à servitute illius legis, ex vi legis illum constituentis, nam esse status verè evangelicus quoad substantiam, & quoad ipsam suam substantiam esse sub statu servitutis, & figuratiuo, est esse verus, & figurativus, & liber quoad substantiam à servitute legis, & sub servitute legis, quod implicat.

94 Minor probatur ex Div. Paulo ad Galatas 4. vers. 1. ibi: *Quanto tempore hæres parvulus est, nihil differt à servo, cum sit Dominus omnium, & sub tutoribus, & actoribus est, vsque ad præfinitum tempus à Patre, ita, & nos cum essemus parvuli sub elementis mundi eramus servientes, at vbi venit plenitudo temporis, misit Deus filium suum factum sub lege, vt eos qui sub lege erant, redimeret, vt adoptionem*

 filio-

filiorum reciperemus: ergo ante Christi Domini adventum, & præfinitum tempus à Patre, nullus fuit status quoad substantiam, & essentiam verè Religiosus, & idem cum evangelico, qui est status legis libertatis. Confirmatur, quia nullus potest concipi status verè Religiosus sicut evangelicus, quin fuerit liber à servitute illius legis, nam si esset sub illa, verè vmbraticus extitisset, sicut omnis populus Iudaicus; sed non potest intelligi in veteri lege status quoad substantiam liber à servitute illius: ergo neque status verè Religiosus institutus ex Christi exemplaritate. Minor probatur: ex eodem Div. Paulo, non potest intelligi in illa lege status verus Religiosus, quoad substantiam, & essentiam evangelicus, & legis libertatis institutus ex Christi exemplaritate, quin fuerit etiam liber à maledicto veteris legis; sed ante adventum Christi Domini, & eius crucem, & mortem, nullus fuit status hominum in populo Iudaico liber à maledicto legis: ergo neque liber à servitute illius, & verè quoad substantiam, & essentiam status libertatis. Maior est certa, quia eadem redemptione, qua Christus Dominus liberauit populum Iudaicum à servitute legis, redemit illum à maledicto illius. Minor probatur ex Div. Paulo ad Galatas cap. 3. vers. 13. ibi: *Christus nos redemit de maledicto legis, factus pro nobis maledictus, quia scriptum est, maledictus homo, qui pendet in ligno*: ergo sicut nullus concedi potest status in veteri lege liber à maledicto illius ex Christi exemplaritate ante mortem ipsius, & passionem, ita neque verus status Religiosus, verè quoad substantiam, & essentiam evangelicus institutus ex eadem exemplaritate, quia alias antea fuisset status in populo Iudaico redemptus à Christo Domino prævisо in genere causæ exemplaris, quam fieret redemptio hominum ab eodem Christo Dño in genere causæ efficientis per suam mortem, & passionem.

95 Nec valet dicere, quod esset ille status verus veritate evangelica, sed non evangelica perfectione, nam vt supra vidimus, hæc nova excogitatio verè effugium est sine veritate, & nunc iterum reijcitur, & impugnatur, nam si ex illa exemplaritate Christi prævisa, esset in illa lege institutus verus status Religiosus veritate evangelica, licèt non evangelica perfectione, introduceret Deus in illa lege, & in manufacta sancta illius, exemplaria verorum legis gratiæ, sed hoc est contra doctrinam D. Pauli: ergo non est admittenda prædicta exemplaritas. Maior est certa, nam adversarij introducunt in vetus testamentum, & Synagogam veritatem evangelicam status Religiosi legis gratiæ. Minor probatur ex Div. Paulo ad Hebræos cap. 9. vers. 23. ibi: *Non enim in manufacta sancta introiuit*

Chri-

Christus exemplaria verorum, sed in ipsum Cœlum, vt appareat nunc vultui Dei pro nobis. In quibus verbis S. Ioannes Chrysostomus virtutem, & veritatem euangelij intelligit Homil. 16. ad illum locum, ibi: *Nam quæ formam habent alicuius, tantum exemplar habent, non autem virtutem, sicut in imaginibus exemplar hominis habet imago, non etiam virtutem*: ergo non potest concedi in Synagoga exemplaritas Christi Domini reuelata ad statum aliquem constituendum Religiosum, qui quoad substantiam, & essentiam in veritate, & virtute euangelica esset institutus in veteri lege.

96 Est & aliud principium contra prædictam exemplaritatem, quo falsitas eius, & inutilitas manifestantur, nam nullus potest excogitari verus status Religiosus ex Christi exemplaritate institutus imperfectior statu communi vitæ Christianorum, sed ille status Religiosus in veteri lege adhuc ex Christi exemplaritate institutus, imperfectior esset statu communi Christianorum sine consilijs euangelicis degentium: ergo frustra ponitur illa exemplaritas Christi Domini ad instituendum illum statum Religiosum verum in populo Iudaico. Maior est certa, & ab adversarijs negari non potest, nam si ille status Religiosus Iudaicus esset imperfectior statu communi Christianorum, nec esset verus status Religiosus, nec vnus, & idem cum euangelico, vt defendunt. Minor probatur, nam ille status est imperfectior, in quo ex vi illius, & legis sub qua est, non potest acquiri finis diuinæ legis; sed in statu illo Religioso Iudaico, neque ex vi illius, neque ex vi legis sub qua erat, potuissent profitentes illum finem divinæ legis acquirere in veteri testamento, & sub statu communi vitæ Christianorum ex vi illius, & legis gratiæ, sub qua constituitur, possunt Christiani omnes acquirere finem divinæ legis: ergo ille status Religiosus Iudaicus imperfectior esset statu communi vitæ Christianorum. Maior sylogismi est certa, & minor probatur, nam in veteri testamento, neque ex vi legis communis, neque ex vi legis particularis illius status, poterant iustificari Monachi in illo statu profitentes, nec finem vitæ æternæ consequi, quia alias esset status sub lege servitutis, qui ex se haberet virtutem legis gratiæ, at sub statu communi vitæ Christianorum, & legis gratiæ quilibet Christianus ex lege posset iustificari, & finem illius acquirere: ergo hic status perfectior esset statu illo Religioso circumciso. Discursus procedit ex doctrina D. Thomæ 2. 2. quæst. 106. art. 1. in corp. ibi: *Quod est potissimum in lege noui testamenti, & in quo tota virtus eius consistit, est gratia Spiritus Sancti, quæ datur per fidem Christi.* Quod probat

habebat ad iustificandum, & iuvandum ad illa adimplenda, inanis dicitur à D. Paulo, & veritatis quam præfigurabat vacua: itaque ab eodem Apostolo Paulo de ea dicitur ad Hebræos cap. 10. verſ. 1. ibi: *Vmbram enim habens lex futurorum bonorum, non ipsam imaginem rerum.* Vbi D. Chrysostomus Homil. 17. explicat, ibi: *Hoc est non ipsam veritatem*: ergo si ille status Religiosus circumcissus virtute evangelij careret, nullo modo veritatem potuit habere evangelicam, essetque vmbra status veri Religiosi legis gratiæ.

99 Deindè, quia sacramenta, & cæremoniæ veteris testamenti, licèt veritate litteræ essent vera sacramenta, & cæremoniæ, quia virtutem legis gratiæ, quam præfigurabant non habebant, virtute quoque evangelij carebant, & populum figurativum constituebant: ergo etiam vota illa si extiterint in veteri testamento, licèt observarentur in illa lege, statum constituerent vmbraticum, & figurativum, & non verum veritate evangelica: vndè adhuc admissa Christi exemplaritate reuelata ad statum Religiosum constituendum, verus non esset, sicut euangelicus, quia Christus Dominus vt exemplar non ei dedisset virtutem, & veritatem evãgelicam, quod satis colligitur ex D. Chysost. supra citatus super epistolam ad Hebr. Homil. 17. ibi: *Proindè veritas, & exemplar communicant invicem, exemplar enim æquale est, virtus autem nequaquam, sic etiam in Cœlo, in tabernaculo quippè æquale exemplar est: Sancta enim erant, virtus autem, & cætera non eadem.* Ergo licèt ille status Religiosus esset institutus ab Elia ex Christi exemplaritate, & exemplar esset futuri status Religiosi novi testamenti figurativus, symbolicus, & vmbraticus fuisset futuri status Religiosi evangelici, sicut tabernaculum, & cætera veteris legis, quæ exemplaria futurorum erant, quia eamdem virtutem legis gratiæ in veteri testamento non habebat. Confirmatur, quia & si fideles illius populi Iudaici potuerunt per fidem coniugi Christo incarnato, & passo, & ita iustificari, quorum fides, & observatio cæremoniarum quædam protestatio erat, quod illum sperabant venturum, & sic iusti ad legem gratiæ magis pertinebant, vt diximus ex D. Thoma, & Augustino, tamen totus status illius populi, & iustorum figurativus erat, vt ex eisdem Doctoribus supra probavimus: ergo licèt illi Monachi circumcisi, quos negamus, vota emitterent sub lege ex Christi exemplaritate, & ex fide ipsius venturi iustificarentur, ad legemque gratiæ magis pertinerent, quam ad vetus testamentum, statum tamen Religiosum constituerent figurativum, & vmbraticum, non verum veritate evangelica legis gratiæ, & Christi Domini adventu cessaret cum

Sacerdotio, & lege, ac perconsequens nullo modo potuisset esse vnus, & idem quoad substantiam, & essentiam cum evangelico, vt adversarij contendunt.

100 Denique confirmatur ex doctrina D. Thomæ in 3. p. quæst. 28. art. 6. vbi in argumento *sed contra* docet ex Augustino, quod baptizati baptismo Ioannis, postea baptizandi erant Christi baptismo. Et in corpore irrationalem appellat penitus sententiam Magistri in 2. distinct. 4. asserentis, quod illi, qui spem non posuerunt in baptismo Ioannis, & Patrem, & filium credebant, non fuerunt postea baptizati, sed impositione manuum ab Apostolis super eos facta Spiritum Sanctum receperunt. Dictum Magistri impugnat Angelicus Præceptor in corp. ibi: *Quia baptismus Ioannis, neque gratiam conferebat neque caracterem imprimebat, sed erat solum in aqua, vt ipsemet dicit Matth. 3. vndè baptizatis fide, spe, quam habebant in Christo, non poterant hunc effectum supplere.* Ex quibus sic argui potest. Baptismus Ioannis receptus in fide, & spe Christi præsentis, non fuit verum baptisma legis gratiæ, neque eius virtutem, & veritatem habuit ante Christi mortem, quia gratiam ex se non conferebat, quem effectum, fides, & spes baptizatorum tunc supplere non poterant, nec veri baptizati erant illud baptisma recipientes: ergo neque status Religiosus, si extitisset in veteri lege cum votis ex Christi exemplaritate, & fide institutus, verus esset, nec idem quoad veritatem, essentiam, & substantiam cum evangelico, nec profitentes essent veri Monachi, quamvis suam professionem, & vota emisissent in fide, & spe Christi futuri Consequentia patet ex paritate, & identitate rationis, quia baptismus Ioannis fuit institutus in fide Christi præsentis, eius ritus non fuit ab homine, sed ab ipso Deo datus, quia familiari Spiritus Sancti revelatione misit Ioannes ad baptizandum; præparatorius erat ad Christum, Minister fuit Ioannes à quo Christus Dominus voluit etiam baptizari, institutus fuit in eadem materia baptismi legis gratiæ, recipiebatur orto iam sole iustitiæ, & in spe, & fide lucis illius, quæ illuminat omnem hominem, & tamen non fuit verum baptisma euangelicum; sed vmbraticum, & figurativum: ergo neque ille status Religiosus ab Elia in veteri lege ex imposibili admissus veritatem euangelij attingeret, licèt fuisset institutus ex exemplaritate Christi. Quantis igitur sit exemplaritas Christi, vt ab adversarijs novissimè ponitur, implicata difficultatibus, ex Sacra Scriptura, & Sanctorum Doctorum Patrum doctrina ab Ecclesia recepta ostendimus, cum autem sine prædicta exemplaritate verus Monachatus

cir-

circumcissus subsistere non possit, totus ruit in lege gratiæ ille veteris testamenti status Religiosus in Dei Ecclesiam introductus, sed ne nostro dircursui satisfidere videatur, ad Sanctos Patres accedimus, & in suis Ecclesiæque testimonijs manifestum fiet verum statum Religiosum in Christo Domino incepisse, ab Apostolis fundatum, & in Dei Ecclesia natum: An Elias ex hac exemplaritate esset idoneus Minister Christi ad statum Religiosum verum instituendum, infra 2. part. discurs. 6. §. 6.

DISCURSUS SECUNDUS.

Authoritate Ecclesiæ, & SS. PP. ostenditur nullum fuisse verum Monachatum in veteri testamento.

§. I.

Authoritas Sacræ Scripturæ adducitur, & sensu Ecclesiæ roboratur.

101 NOSTER Vincentius Lyrinensis, qui quarto sæculo floruit, in commentario suo contra Novatores, errorum omnium lapsus in novis doctrinis incepisse demonstrat, Sanctorumque Patrum antiquam semper in Christi Ecclesiā sequendam suadet, & commendat amplectendam. Inter alia quæ ad novitates cognoscendas observanda proponit, hanc securissimam statuit regulam, explicans illud Pauli: *O Thimothee depositum custodi devitans profanas vocum novitates*, cap. 33. ait ibi: *Profanas, inquit, vocum novitates, vocum, idest, dogmatum, rerum, sententiarumque novitates, quæ sunt vestustati, quæ antiquitati contrariæ, quæ si recipiantur, necesse est vt fides Beatorum Patrum, aut tota, aut certè magna ex parte violetur, necesse est, vt etiam omnium ætatum fideles, omnes sancti, omnes casti, continentes, virgines, omnes Clerici, Leuitæ, & Sacerdotes, tanta Confessorum millia, tanti Martyrum exercitus, tanta vrbium, tanta populorum celeritas, & multitudo, tot Insulæ, Prouinciæ, Reges, Regna, gentes, nationes, totus postremo iam penè terrarum orbis per Catholicam fidem Christo Capiti incorporatos, tanto sæculorum tractu ignorasse, errasse, blasphemasse, nescisse, quid crederet*

deret pronuntiatur. Hucusque Vincentius Lyrinensis. Consulantur igitur Patres, & Doctores, qui ab origine nascentis Ecclesiæ in toto orbe terrarum floruerunt, & vix vllus reperietur, qui verum Monachatum cum votis præter Patres Carmelitas in Christo Domino incepisse non dicat, vndè verus Monachatus Iudaicus in veris votis evangelicis ab Elia institutus, iure optimo à Dei Ecclesia, vt novum dogma excluditur: & propugnantibus illud dicere possumus, quod S. Pater Hieronymus epist. 55. ad Pamachium, & Occeanum cuidam Novatori dicebat, ibi: *Cur post quadringentos annos docere nos niteris, quod ante nesciuimus? Cur profers in medium, quod Petrus, & Paulus edere noluerunt, vsque in hunc diem sine ista doctrina, mundus Christianus fuit.* Itaque, vt novitatem adversariorum probemus, à Sacris Scripturis, & à Sanctis Patribus manifestum fiet antiquitati ignotum fuisse Iudaicum Monachatum verum, & semper apud Patres, & Doctores, vsque ad nostrum sæculum vota Religiosa à Christo fuisse instituta, ea, qua possimus brevitate ostendemus.

102 In primis certum est, quod in Sacris Scripturis veteris, & noui testamenti non reperitur status iste Religiosus verus Iudaico evangelicus, quod licèt negatiuo satis efficaci argumento probatur; nam in libro Ecclesiastici à cap. 44. vsque ad 50. viri gloriosi veteris legis summis celebrantur laudibus, nullusque commendatur ex virginitate, neque ex votis Religiosis emissis, quinimo celebrantur pro præmijs, illorum divitiæ, & multiplicatio eorum, generationum in gloriam: ergo non fuit in illo populo verus status paupertatis, & castitatis cum voto, siquidem nullus inter tot viros gloriosos ex his votis laudatur; celebris enim esset Eliana Religio inter Iudæos, & in plurimis Monasterijs virorum, & fœminarum observantia votorum floreret, vt asserunt adversarij; sed quis credet Spiritum Sanctum sub silentio reliquisse vota, & consilia euangelica, virtutes iustorum illius legis laudantem?

103 Discursus adhuc vrgetur; nam S. Propheta Elias, vt adversarij contendunt, fuit veri Religiosi status institutor à Deo optimo, & maximo, vt Patriarcha omnium Religionum, & princeps Monachorum vtriusque legis; propositus fuit etiam in Synagoga consiliorum evangelij ex Christi exemplaritate inventor, quod si ita esset, maximè Sancti Prophetæ gloriam super omnes illos iustos veteris testamenti extolleret; sed Sanctus Propheta Elias in cap. 48. Ecclesiastici ex multis virtutibus, & factis nomina-

natim laudatur, & commendatur, & nil de votis Religiosis, neque de institutione veri Monachatus dicitur: ergo non est verum adversariorum dictum, quia si ista esset, ab Spiritu Sancto non omitteretur in laudem, & gloriam huius Sancti Prophetæ.

104 Ex exemplis ibi narratis ostenditur, nam cap. 48. laudatur Abraham, ex eo quod fuit Pater multarum gentium, Iacob ex duodecim tribubus, cap. 49. Ioseph, quia fuit princeps fratrum, firmamentum gentis, cap. 45. Moyses ex Legislatione, Aaron ex institutione Sacerdotij: ergo etiam si Elias (vt asserunt adversarij) status Religiosi fuisset institutor, & Legislator Monasticus, Princeps Monachorum, omnium Religionum Pater, & votorum, & consiliorum evangelij inventor, ex his præcipuè in cap. 48. laudaretur, in quo eius virtutes, & facta commendantur; nihil ibi dicitur: ergo dictum adversariorum non fuit in veteri lege auditum, neque in noua est audiendum.

105 Argumentum negativum ex veteri testamento, positiua ratione ex nouo probatur, & confirmatur; nam si aliquis esset verus status Monasticus in veteri testamento, fuisset ille, quem discipuli Ioannis Baptistæ amp'exati fuerunt, quod adversarij concedunt, vt Iudaicus Monachatus cum evangelico identificetur; sed discipuli Sancti Ioannis Baptistæ ante Christi Domini vocationem, veri Religiosi cum votis non erant: ergo verus Monachatus Elianus sustineri non potest in veteri testamento. Maior est præcipuum adversariorum fundamentum. Minor probatur, nam si discipuli Ioannis Baptistæ verum Monachatum tenuissent Eliæ cum votis Religiosis, nullus eorum proprium haberet; sed B. Apostolus Andræas, qui fuit præcipuus Ioannis discipulus, vt constat in eiusdem Apostoli officio, lect. 4. ad Matutinum in qua frater Petri, & discipulus Ioannis Baptistæ appellatur; ante Christi Domini vocationem proprium habebat: ergo tunc in discipulatu Baptistæ, non erat verus Relig.osus cum votis, neque erat verus Monachatus ante Christi Domini vocationem. Minor probatur, scilicèt, quod B. Andræas tunc proprium habebat, ex cap. 4. Matth. in quo dicitur, Dominum vocasse Petrum, & Andræam mittentes rete in mare, & quod illi secuti sunt Dominum relictis retibus: ergo retia propria Apostolorum erant, quod de filijs Zebedæi expresse sua fuisse retia dicitur, ibi: *Reficientes retia sua*: ergo Andræas, & discipuli Ioannis Baptistæ, quod suum erant relinquerunt, ac per consequens proprium habebant, non erant igitur veri Religiosi cum voto paupertatis ante Christi Domini vocationem,

quod

quod si iam antea emisissent, nihil haberent relinquendum.

106 Confirmatur ex Homilia D. Gregorij Magni, quæ legitur ab vniversali Ecclesia in festo eiusdem Apostoli, in qua Lect. 1. ad 3. Nocturnum dicitur, ibi: *Nulla vero hunc facere miracula viderant: nil ab eo de præmio æternæ retributionis audierant, & tamen ad vnum Domini præceptum, quod possidere videbantur, obliti sunt.* Ergo si quod possidere videbantur obliti sunt, possessa tenebant, & propria. Tùm etiam: notandum est in eisdem verbis, quod nihil à Christo Domino de præmio æternæ retributionis audierant: ergo illa exemplaritas Christi Domini reuelata ad vota emittenda in statu Religioso ab Elia fundata, falsa est, siquidem Andræas nihil de præmio æternæ retributionis audierat, quia si ante Christi vocationem audivisset, discursus D. Gregorij nullus esset, & nihil in laudem Apostolorum probaret; constat igitur ex doctrina D. Gregorij, quod D. Andræas ante vocationem Christi Domini possessa retinuit in discipulatu Ioannis, in quo nihil de præmio æternæ retributionis audiuit, vt vota emitteret propter Regnum Cœlorum in vero statu Religioso Eliano veteris legis.

107 Dictum confirmatur ex eodem Div. Gregorio ibidem; nam si D. Andræas verus Religiosus extitisset in discipulatu Ioannis, desideria habendi temporalia reliquisset in eo; sed hæc non reliquit vsque ad vocationem Christi: ergo ante illam non fuit verus Religiosus cum voto paupertatis evangelicæ. Maior est certa; nam perfectio veri status Religiosi euangelici magis consistit in abdicatione affectuum, quam effectuum, vt in eadem Homil. D. Gregorij nobis proponit Ecclesia, Lect. 2. ibi: *Sed in hac re, fratres charissimi, affectum potius debemus pensare, quam censum; multum reliquit, qui sibi nihil retinuit, multum reliquit, qui quantumlibet parum totum deseruit.* Minor probatur ibidem: *Multum ergo Petrus, & Andræas dimisit, quando vterque etiam desideria habendi reliquit*: ergo ante Christi Domini vocationem desideria habendi, & affectus ad temporalia, in quo votum paupertatis consistit non reliquerant, nec in vita communi; sed in particulari ex proprijs actibus ante Christi Domini vocationem vivebant D. Andræas, vt in eodem officio testatur Ecclesia in Respons. 2. ad Matut. ibi: *Mox vt vocem Domini prædicantis audiuit Beatus Andræas, relictis retibus, quorum vsu, actuque viuebat, æternæ vitæ secutus est præmia largientem*: ergo in discipulatu Ioannis proprietatem, & vsum retium retinebat, & verus Religiosus cum votis non erat.

Ex

108 Ex dictis manifestè constat, quod neque in veteri, neque in novo testamento Monachatus verus circumcisus reperiatur ab Elia institutus, & fundatus. Nunc autem ex communi consensu Ecclesiæ, impossibilitatem eius notam facimus; nam in Festo Principum Apostolorum, qui post lapidem angularem Christum Dominum, primi in magna Ecclesiæ constructione fuerunt lapides fundamentales: sic ad Deum preces mittit Ecclesia in eorum Oratione, ibi: *Deus qui hodiernam diem Apostolorum tuorum Petri, & Pauli Martyrio consecrasti, da Ecclesiæ tuæ eorum in omnibus sequi præceptum, per quos Religionis sumpsit exordium.* Nullus Catholicus dubitare potest, quod in hac Oratione in laudem Principum Apostolorum, eis attribuit Sancta Mater Ecclesia exordium totius Religionis Christianæ; sed status Religiosus verus cum votis est potior pars, & præcipua Religionis Christiana: ergo hic status quoad substantiam, & essentiam per Sanctos Apostolos suum sumpsit exordium in lege gratiæ, non vero per Eliam, & Prophetas in veteri lege; nam alias dicere possent Iudæi, quod in Dei Ecclesia status perfectionis Religionis Christianæ, quoad eius substantiam, & essentiam à sua Synagoga originem trahit, non vero per Apostolos Christi Domini, quos posuit prima fundamenta Ecclesiæ, & omnium statuum Religionis Christianæ.

109 Scio aliquem huic rationi respondisse, Ecclesiam, status Religiosi exordium non sumpsisse per Apostolos, quoad institutionem, essentiam, & substantiam; sed quoad extensionem, & dilatationem, nam Sanctus Propheta Elias Monachatum verum instituit, quoad veritatem, & substantiam, quem postea Apostoli in Ecclesia prædicarunt. Idem tenetur respondere Historicus propheticus, qui absolutè asserit in sua Historia, anno 1630. edita, quod Dominus noster Iesu Christus, Monachatum antea fundatum ab Elia Propheta, approbavit, sic lib. 1. cap. 1. num. 8. & in eodem libro cap. 9. num. 1. quod quærentes divinam approbationem status Religiosi, ad Eliam recurrere debent, tamquam ad fundamentum antiquius, quia, quod post Eliam habet humana approbatio est, quod si ad Christum Dominum recurrere velint, minus expressa approbatio illius est, quam Eliæ, & illa Christi Domini approbatio, reualidatio approbationis Eliæ fuit, sic Author ibi profert.

110 Sed relicta pijs, & doctis viris prædictarum propositionum censura, solutionem impugnamus ex Concilio Meldensi octa-

octauo sæculo celebrato, cap. 9. ibi: *Sacrumque Ordinem Monasticum à Deo inspiratum, & ab Apostolis fundatum, seu à nominatissimis Patribus scultum, &c.* ergo hæc sancta, & venerabilis antiquitate Synodus sensit, & supponit Monasticum Ordinem, quoad eius fundationem per Apostolos sumpsisse exordium, & per Patres fuisse scultum, & propagatum, nec aliud possumus admittere principium illius, sicut nec Religionis Christianæ. Dicere possunt alij secundum sua principia, quod status verus Religiosus suum exordium quoad essentiam, & substantiam habuit per Eliam, & Sanctos Prophetas, at vero quoad suam perfectionem evangelicam per Christum Dominum, & Sanctos Apostolos suos, & in hoc sensu debet intelligi Oratio Ecclesiæ in festo Principum Apostolorum. Sed licèt hæc distinctio ex dictis reijciatur supra disc. 1. per totum, nunc contra est; quia instituerer Christus Dominus euangelicam perfectionem supra veterem statum Religiosum legis Mosaicæ, sed hoc repugnare videtur euangelio: ergo non est admittenda supra dicta distinctio. Maior admittitur ab adversarijs, & necessitate consequentiæ admitti debet. Minor probatur ex cap. 9. Matthæi vers. 16. ibi: *Nemo autem immittit commissuram panni rudis in vestimentum vetus, tollit enim pulchritudinem eius à vestimento, & peior scissura fit; nec immittunt vinum novum in vtres veteres, alioquin rumpuntur vtres, & vinum effunditur, & vtres pereunt; sed vinum novum in vtres nouos.* Textus clarus est, & in eo novitatem Ecclesiæ intelligunt Patres, mysticamque fundationem, & institutionem eius explicant, præcipuè Sanctus Maximus Homilia vltima de *diversis*; sed si Christus Dominus instituerer perfectionem evangelicam in veteri statu Religioso circumcisso, imitteret vinum novum, & optimum legis gratiæ in vtres veteres legis Moyses, & commissuram evangelij in veterem statum Religiosum, & habitum Elianum, & vota, & consilia evangelica in Monachos circumcissos: ergo euangelica perfectio non fuit instituta à Christo in statu vero Religioso Eliano; sed totus status Religiosus fuit institutus à Christo Domino, qui omnia fecit noua in sua Ecclesia.

111 Denique assumptum nostrum probatur ex alio testimonio ab Ecclesia approbato in Officio D. Marci, & ex Lectionibus, quibus in 2. Noct. vtitur ex libro Sancti P. N. Hieronymi de *Scriptoribus Ecclesiasticis*, ibi: *Assumpto itaque evangelio, quod ipse confecerat, perrexit in Ægyptum, & primus Alexandriam Christum nuntians, constituit Ecclesiam tanta doctrina, & vita continentia,*

vt

vt omnes Sectatores Christi ad exemplum sui cogeret; denique Philo disertissimus Iudæorum videns Alexandriæ primam Ecclesiam adhuc Iudicantem, quasi in laudem gentis suæ, librum super eorum conversionem scripsit; & quomodo Lucas narrat Hierosolymæ credentes omnia habuisse communia, sic ille quod Alexandriæ sub Marco fieri Doctore cernebat, memoriæ tradidit. Ex hac Historia receptum est ab omnibus Scriptoribus Ecclesiasticis, quod Esseni, de quibus Philo, primi fuerunt Christiani à D. Marco in perfectione euangelica instructi, à quibus Monasticus ordo in vita communi originem trahit. Sic Cardinalis Bellarminus tom. 2. lib. 2. cap. 5. laudatque Patres in suis locis videndos, & Patrem Serarium in trihæresi cap. 17. dicentem, à nullo Catholico posse negari, & benè quidem, nam Eugenius IV. Pontifex Maximus communem doctrinam Patrum confirmauit apud Bordonum tom. 5. cap. 1. num. 20. in Bulla pro Canonicis Lateranensibus, ibi: *Huius profecto Sacri Ordinis, & Sancti instituti post Sanctos Apostolos primum in Alexandrina Ecclesia Marcus Petri discipulus institutor, & conditor, &c.*

112 Contra hanc antiquam, & receptam doctrinam præterito sæculo, vel paulo ante insurrexerunt hæretici Magdeburgenses, & vt statum Religiosum ab Ecclesia reijcerent, & à Christo Domino non fuisse institutum, neque per Apostolos fundatum probent, constanter negant Essenos, de quibus Philo, fuisse Christianos, & pertinaciter contendunt fuisse Iudæos, contra antiquam traditionem SS. PP. Centuria 1. lib. 7. cap. 3. pag. 18. apud Bellarminum vbi supra. Hoc hæreticorum assertum, iam à Doctoribus Ecclesiasticis ex communi Patrum doctrina, & Ecclesiæ Catholicæ sententia de falsitate conuinctum nouissimè propugnat Historicus propheticus libro 3. cap. 14. & Patribus relictis in solitudine sui ipsius hæreticis fauet antiquam historiam ab Ecclesia receptam impugnans ex professo, Essenos illos Iudæos fuisse, totis suis viribus probare contendit, libro 3. cap. 22. num. 8. sed quia eisdem fundamentis, quibus hæretici Magdeburgenses, conuincitur Autor ab eius impugnatione hic nos abstinemus, postea verò de Essenis specialem disputationem instituentes, falsitatem Authoris probabimus infra 2. part. discurs. 1. §. 3.

***

§. II.

§. II.

Testimonia Angelici Doctoris proponuntur contra Monachatum Iudaicum.

113 INter Thomisticas conclusiones, nulla expresior, & toties repetita inveniri potest in Angelico Præceptore, quam nostra de institutione,& principio veri Monachatus; & quia propugnatores circumcisi Monachatus severiores Thomistæ existimantur, ideò aliqua Angelici Magistri testimonia adducentur, vt euidenter appareat, quod nec nomen Thomistarum merentur, qui in Synagoga defendunt verum statum Religiosum cum votis. In primis 3. part. quæst. 28. art. 4. in corp. votum virginitatis Deiparæ conditionatum statuit, ex quo vera vota Religiosa in Synagoga impossibilia fuisse concluditur; & ibidem ad 2. expresius docetur ab Angelico Præceptore, ibi: *Sicut gratia plenitudo perfectè quidem fuit in Christo, & tamen aliqua eius inchoatio præcessit in Matre, ita, & obseruatio consiliorum, quæ per gratiam Dei fit, perfectè quidem incepit in Christo; sed aliquomodo fuit inchoata in Virgine Matre eius*: ergo secundum doctrinam Angelici Præceptori, nullo modo defendi potest, quod verus status Religiosus aliquomodo fuit institutus, & obseruatus in veteri testamento ab Elia, siquidem obseruatio consiliorum, quibus constituitur quoad essentiam, & substantiam aliquomodo inchoata fuit in B. Virgine Maria, & quod consilia evangelica, de quibus procedit quæstio, non fuerunt data in veteri testamento, expresè docet locis supra citatis, §. 1. ex 2. 2. quæst. 108. art. 4. in corp. ibi: *Dicendum, quod hæc est differentia inter consilium, & præceptum, quod præceptum importat necessitatem, consilium autem in opinione ponitur eius cui datur, & ideò convenienter in lege noua, quæ est libertatis supra præcepta addita sunt consilia, non autem in veteri lege, quæ erat lex seruitutis.* Idem docet opusc. 17. cap. 7. ibi: *Non enim consilia data fuerunt in veteri testamento, sed in nouo, quia nihil ad perfectum adduxit lex.* Et in eodem opusc. cap. 4. dixerat, ibi: *Constat discipulos in sua conversione ad fidem esse assumptos ad Christi Collegium, in quo primum exemplar consiliorum apparet, & absque dubio cuiuscumque Religionis statum excessisset.* Et 2. 2. quæst. 107. art. 2. in corp. ibi: *Tertiò adimpleuit* Do-

Dominus præcepta legis, superaddendo quædam perfectionis consilia, vt patet Matth. 19. &c. Hæc D. Thom. quæ quidem ad litteram tàm clara sunt, & manifesta, vt nullo discursu sana mens indigeat, vt evidenter percipiat Angelicum Præceptorem constanter docere Christum Dominum verum instituisse Monachatum, & nullo modo antea fuisse fundatum, nec cognitum ab Elia in veteri lege.

114 Sunt, & alia quamplurima testimonia Angelici Præceptoris, ex quibus legitimè, & necessariè infertur impossibilitas veri status Religiosi Iudaici. Aliqua proponemus, & primum sit ex 4. lib. sententiarum ad Annibaldum distinct. 29. quæst. vnica, art. 3. ibi: *Nondum virginalis perfectionis tempus advenerat, prout advenit in Christo, quem sequuntur centum quadraginta millia eorum, qui cum mulieribus non sunt coinquinati.* Cum enim certum sit, quod sine voto virginitatis, vel castitatis institui non possit verus status Religiosus, vt à Christo Domino institutus fuit, vt etiam adversarij fatentur impossibile est in lege veteri institutum fuisse defendere secundum doctrinam D. Thomæ, qui tempus virginalis perfectionis in ea lege advenisse negat; & alio principio ex eodem Angelico Doctore probatur impossibilitas eiusdem status in eadem lege, nam vbi supra distinct. 49. quæst. 5. art. 3. quæstiunc. 1. ad 3. ait ibi: *Etiam tempore legis Moysis, quando cultus Dei etiam per carnalem actum propagandus erat, non erat omninò laudabile à commixtione carnis abstinere, vndè nec tali proposito speciale præmium redderetur, nisi ex divino processisset instinctu, vt creditur de Hieremia, & Elia, quorum coniugia non leguntur,* Et 3. part. quæst. 28. citata supra art. 4. in corp. ibi: *Verum quia tempore legis oportebat generationi insistere, tàm mulieres, quàm viros, quia secundum carnis originem cultus Dei propagabatur, antequam ex illo populo Christus nasceretur, Mater Dei non creditur antequam desponsaretur Ioseph absolutè Virginitatem vovisse.* Et ad 1. ibidem: *Ad primum dicendum, quia videbatur esse lege prohibitum non dare operam ad relinquendum semen super terram.* Et in 4. dist. 30. q. ex Augustino expressè docet in illa lege matrimonium præferri virginitati, ex quibus certis, & indubitatis conclusionibus D. Thomæ manifestum est, quod secundum suam doctrinam nullo modo defendi potest verus Monachatus Elianus institutus in tempore legis veteris, & quod manifestè pugnant cum doctrina D. Thomæ, & multa Angelici Præceptoris principia destruunt, qui verum Monachatum cum votis, & consilijs constitutum à Christo Domino, institutum fuisse, quod essentiam, & substantiam negant.

115 Aliqua ex præallegatis testimonijs D. Thomæ refert Hi-

ſtoricus Propheticus in ſua Apologia propoſit. 5. p. 2. §. 7. num. 47. & ſeq. numero omnibus vnica ſolutione ſatisfacere intendit, explicans Angelicum Magiſtrum de Chriſti exemplaritate loquutum fuiſſe, ipſumque Dominum noſtrum exemplar fuiſſe ſtatus Religioſi novi, & veteris teſtamenti, & in hoc ſenſu intelligendum eſſe D. Thomam dicentem, quod fuit origo, & exemplar omnis Religionis; ſed hac generalitate reſpondens, ſimilis eſt non reſpondenti, & manifeſtè impugnatur hoc effugium Chriſti exemplaritatis, §. 4. per totum in quo impoſsibilitas novæ exemplaritatis Chriſti Domini, revelatæ Monachis Iudæis ex doctrina Angelici Præceptoris, & aliorum SS. PP. oſtenditur.

116 Vt magis appareat interpretationis Authoris falſitas, & doctrinæ Angelici Præceptoris repugnantia, prædictum effugium ex doctrina eiuſdem Angelici Magiſtri falſum eſſe demonſtratur; nam ſupponit conſilia, & vota Religioſa in veteri lege; ſed hæc expreſsè negat Angelicus Doctor, opuſc. 17. cap. 4. & 7. & 1. 2. q. 107. art. 8. in corp. ergo in ſua explicatione ad teſtimonia D. Thomæ tradita ſupponit Author, quod Angelicus Magiſter negat in ſuis teſtimonijs. Tùm etiam, quia hac exemplaritate prætendit Author, quod Elias fuit inſtitutor paupertatis, & aliorum votorum, & Chriſtus Dominus fuit tantum cauſa exemplaris illorum; ſed 2. 2. q. 188. art. 7. in corp. vt ſupra vidimus, expreſsè docet D. Thomas, quod Chriſtus Dominus fuit inſtitutor paupertatis, & quod ſuo exemplo eam docuit: ergo ſecundum doctrinam D. Thomæ non ſolum fuit primum exemplar, ſed etiam primus inſtitutor in lege gratiæ. Tùm etiam, quia ſi in veteri teſtamento Elias inſtituiſſet verum ſtatum Religioſum cum votis, & conſilijs, etiam ex Chriſti exemplaritate, falſum eſſet, quod in B. Virgine aliquomodo inchoata fuit obſervatio conſiliorum, vt expreſsè docet D. Thomas 3. p. q. 28. art. 4. ad 2. ergo in via D. Thomæ non poteſt admitti, quod ſtatus Religioſus aliquomodo inceperit in conſiliorum obſervantia ante Deiparam Dominam noſtram: igitur falſum eſt, & doctrinæ D. Thomæ contrarium effugium Authoris; quod iterum impugnatur, nam ſi in veteri teſtamento agnoviſſet D. Thomas verum ſtatum Religioſum cum votis, & conſilijs virginitatis, obedientiæ, & paupertatis, & quod hic ſtatus gratus erat Deo, in quo Virgines ſacræ floruerant, nequaquam diceret in eodem articulo ſupra citato, quod Virgo Beata emiſsit votum conditionatum, *ſi Deo placeret*, quia videbatur virginitas prohibita in illa lege, ſic vbi ſupra ad 2. quod impoſsibile eſt in doctrina D. Thomæ, quia alias compelleremur dicere, & af-

fir-

firmare, quod Virgo Maria Dña nostra in emissione sui voti ignorauit, quod notum erat omnibus Monachis circumcisis, scilicet, quod votum virginitatis gratum erat Deo, & nulla lege prohibitum; vndè manifestè repugnat effugium Authoris cum doctrina Angelici Magistri.

117 Repugnat etiam ex alio capite, nam si esset status Religiosus cum voto virginitatis, vel castitatis, Virginitas esset laudabilis, & aliquod præmium esset ei promissum in lege illa, sed in 4. dist. 39. quæst. 3. quæstiunc. 1. ad 3. expressè docet, quod tunc non erat laudabilis virginitas; & ibidem dist. 49. art. 3. quod nullum præmium ei redderetur, & dist. 33. in initio, quod opprobrio habebatur: ergo numquam venit in mentem D. Thomæ status ille verus Religiosus veteris legis, nec secundum principia suæ doctrinæ defendi potest in nova. Denique Authoris effugium impugnatur, nam ille status Iudaicus Religiosus, secundum adversarios, non fuit vmbraticus, & figurativus, sed verus evangelica veritate; sed Angelicus Doctor 1. 2. quæst. 108. art. 2. in corp. expressè docet ex Div. Augustino, quod omnis status illius populi fuit figuralis; & 2. 2. q. 136. art. 6. in argum. *sed contra*, à figura ad figuratum ex votis circumcissorum arguit ad vota vera evangelica firmanda, ibi: *In veteri lege Nazaræi cum voto sanctificabantur, secundum illud numerorum: Vir, seu mulier cum fecerit votum, vt sanctificarentur, & se voluerint Deo consecrari, &c. per eos autem significantur illi, qui ad perfectionis summam pertingunt, vt Glossa Greg. ibidem: ergo votum requiritur ad statum perfectionis.* Ergo secundum D. Thomam vota veteri testamenti non erant vera veritate evangelica, sed votorũ legis gratiæ significativa, & præfigurativa, quod specialiter de Elia, & Prophetis docet super Paulum ad Hebræos cap. vltim. lect. 8. ad illa verba: *Egentes angustiati sunt*, ibi: *Qui carebant divitijs, in quo præfigurabant statum perfectionis noui testamenti, de quo dicitur Matth. 19. Si vis perfectus esse, vade, & vende omnia quæ possides, & hoc fuit specialiter de Elia, qui pastus fuit à corvis, & à muliere vidua, 3. Reg. cap. 17.* Ex quibus constat, quam manifesta sit doctrina Angelici Magistri contra verum statum Religiosum veteris legis, vt nullus qui legere sciat dubitare possit Angelicum Præceptorem, semper constanterque negasse vota, & consilia evangelica observata fuisse in aliquo statu veteris testamenti; sed si quæ vota in illo emissa fuere, vmbram, & figuram nostrorum tenuisse, & verum statum Religiosum quoad essentiam, & veritatem à Christo Dño in lege gratiæ incepisse, quod ita certum est in Angelici Doctoris doctrina, vt qui contrarium doceat, non possit appellari Tho-

mista, quod amplius sequenti §. demonstrabitur, dùm respondeamus testimonijs Angelici Doctoris ab adversarij adductis.

§. III.

Testimonia D. Thomæ ab adversarijs producta examinantur.

118 Historiæ Propheticæ Autor ex Angelici Magistri doctrina probare intendit verum Monachatum in Synagoga, præsertim in Apologia, part. 2. proposit. 5. §. 7. & primum ex 2. 2. quæst. 184. art. 8. in quo Angelicus Magister inquirit, vtrùm Presbyteri curati sint maioris perfectionis, quam Religiosi, & negativè respondet ex rationibus in corp. contentis, sibique obijciens in primo argumento authoritatem D. Chrysostomi dicentis in suo Dialogo, vt refert D. Thomas, ibi: *Si talem mihi aliquem adducas Monachum, qualis vt secundum exagerationem dicam Elias fuit, non tamen illi comparandus, qui traditus populis, & multorum peccata flere compulsus, immobilis perseverat, & fortis.* Cui argumento Angelicus Præceptor satisfacit, ibi: *Ad primum ergo dicendum, quod non loquitur de Sacerdote curato minoris Ordinis, sed de Episcopo, qui dicitur Summus Sacerdos.* Ex hac authoritate arguit Apologista, supponendo, quod D. Thomas, & D. Chysostomus comparant statum verum Religiosum cum Sacerdotali; sed falsum est authoris suppositum, vt constat in eodem articulo, in quo de Presbyteris, & Monachis procedit quæstio, & dubium, non vero de statu, vt patet in titulo, ibi: *An Prasbyteri, & Archidiaconi sint maioris perfectionis, quam Monachi*: Quod subtiliter advertit Cayetanus, ibi: *In articulo 8. eius quæstionis adverte primo titulum, quia hic non quæritur de statu Religiosorum, & de statu Curatorum, faciendo vim in nomine, seu ratione status, sed comparantur hic Religiosi secundum genus suum generi Curatorum, exclusis Episcopis, quod sivè sint in statu, sivè non, & quicumque nomine quomodo hic est de rebus ipsis.* Abstrahit ergo à ratione statuum Religiosorum, & Curatorum Angelicus Magister; sed secundum eorum officia, vel difficultates procedit quæstio, & fit comparatio, quod constat in littera Angelici Præceptoris, quam si integram possuisset Author, suum omitteret argumentum; nam D. Thomas duplicem aßignat solutionem. Primam secundum probabilitatem, & secundam ex propria sententia, vt patet ibi: *Ad primum dicendum, quod ad illas authoritates Chrysostomi breviter respódere posset, quod non loquitur de Sacerdote curato minoris Ordinis, sed de Episcopo, qui dicitur Summus Sacerdos, & hoc convenit intentioni libri, in quo consolatur se, & Basilium*

tium de hoc, quod erant in Episcopos electi; sed hoc prætermisso, dicendum est, quod loquitur quantum ad difficultatem: præmittit enim cum fuerit Gubernator in medijs fluctibus, & de tempestate nauem liberare potuerit, tunc merito testimonium perfecti Gubernatoris ab omnibus promeretur, & post concludit, quod supra positum est de Monacho, qui non comparandus est illi, qui traditus populis, immobilis perseuerat, & subdit causam, quia sicut in tranquilitate, ita in tempestate gubernauit se ipsum. Ex quo nil aliud ostendi potest, quod periculosior est status habentis curam animarum, quam Monachi: In maiori autem periculo innocentem se seruare est maioris virtutis indicium, sed hoc etiam ad magnitudinem virtutis pertinet, quod aliquis vitet pericula Religionem intrando, vndè non dicit, quod mallet esse in officio Sacerdotali, quam in solitudine Monachorum, sed quod mallet placere in hoc, quam in illo, quia hoc est maioris virtutis argumentum.

119 Ex verbis relatis constat, quod Angelicus Magister in præcitato articulo, nec in responsione ad argumentum ex verbis Chrysostomi factum, statum statui comparauit; sed difficultates difficultatibus, itaque falsa est suppositio Authoris dicentis comparasse statum statui, cuius falsitatem ad litteram conuincitur ex eodem Div. Thoma quodlib. 4. art. 7. in quo idem dubium proponit sub eisdem verbis, & ad eamdem authoritatem Chrysost. respondens ait ibi: *Manifestum est, quod non comparat statum statui, sed impeccabilitatem impeccabilitati, quod enim Monachus in claustro habitans non peccet, non est ita evidens argumentum virtutis, sicut si Presbyter; vel Episcopus, vel quicumque Rector populi in medijs perturbationibus abstinet à peccatis.*

120 Vndè constat, quod Sancti Doctores Chrysostomus, & Aquinas non comparant Eliam Clericis curatis in ratione status Religiosi cum votis, sed in quantum erat solitarius, quod propriè significat Monachus remotus à perturbationibus sæculi, & sine difficultatibus, & periculis, in quibus constituti sunt, qui curam gerunt animarum: ergo falsum est Authoris suppositum ex D. Thom. scilicèt, quod comparauit Eliam, vt verum Monachum quoad statum votis constitutum, & ligatum cum Clericis curatis.

121 Simili argumento vtitur ex eadem 2. 2. quæst. 187. art. 7. in quo inquirit, an Religiosis liceat sæcularia negotia tractare: & affirmativè respondens ad 3. ait ibi: *Ad tertium dicendum quod frequentare palatia Regum propter delicias, vel gloriam, vel cupiditatem non competit Religiosis, sed ea adire propter pias causas, eis competit, vndè dicitur 4. Reg. 4. quod Eliseus dixit ad mulierem, num-*

quid habes negotium, vt vis, vt loquar Regi, aut Principi militiæ? Similiter convenit Religiosis adire palatia Regum ad eos arguendos, vel dirigendos, sicut Ioannes Baptista arguebat Herodem: & infert Apologista: ergo Eliseus fuit verus Monachus, & Religiosus, quia alias paritas ex Eliseo, non vero Religioso, ad veros Religiosos non probaret. Sed argumentum D. Thomæ rectè concludit; & Author ex eo nihil probat, nam frequenter Patres, & Ecclesiæ Doctores ex his quæ licebant, vel non licebant Pontificibus, & Sacerdotibus veteris testamenti probant obligationes, vel reprobant actiones Pontificum, Episcoporum, & Sacerdotum legis gratiæ: ergo Pontifices, & Sacerdotes veteris testamenti erant in vero statu Pontificali, & Sacerdotali legis gratiæ. Hanc consequentiam nullus Catholicus concedet: ergo neque illatio Apologistæ bona est ex doctrina D. Thomæ ad verum statum Religiosum veteris legis. Consequentia D. Thomæ optima est, quia procedit à figura ad figuratum, quod est optimum arguendi genus ex veteri ad novum testamentum in his quæ mutata non sunt in lege gratiæ, ad quod sufficit, vt veteris legis status figuralis exemplar verorum teneret, vt supra diximus ex D. Paulo, procedere vero à veritate legis gratiæ ad probandam eamdem veritatem in veteri lege, vt intendit Apologista, periculosum quippè est, & ansam præbet Iudæis, vt veritatem, & perfectionem legis gratiæ introducant in veterem legem, & in eius sacrificia, & cæremonias, nam in multis per comparationem ad illa, & ex illis mysteria fidei nostræ, status Ecclesiæ, & eius immunitates, & privilegia de iure divino probant Patres.

122 Singulari etiam doctrina ex eodem Angelico Doctore ostenditur falsitas Authoris in arguendo, nam nec veritatem, nec proprium sensum D. Thomæ quærit, sed verba Angelici Præceptoris extorquens, suam novitatem invenire contendit; quia si rationem dubitandi, & medium resolvendi in eodem articulo attendimus, nihil ad rationem status propriè pertinens invenietur; nam dubitat ex prohibitione facta, tàm Monachis, quàm Clericis, & probat, licere adire palatia ex Charitate, quæ est communis finis legis; & ex dilectione proximi, quæ est vniuersalissimum præceptum omni Christiano, probat licere Monachis, & Religiosis adire palatia, & negotia tractare cum Regibus: ergo non supponit Eliseum fuisse verum Religiosum in statu specifico, quia alias non probaret pro Clerico, quia multa licent Clericis, quæ non Religiosis, & è converso: at vero vt paritas Elisei probaret esse

verum

verum statum Religiosum, deberet fundari ratio dubitandi in aliqua prohibitione facta ipsi statui Religioso, vt patet in hoc sylogismo ad probandum quod Eliseus non fuit verus Religiosus cum voto paupertatis sub hac forma: qui licitè vtitur rebus temporalibus, vt proprijs, non potest esse verus Religiosus; sed Eliseus vsus fuit bonis tēporalibus post vocationemEliæ,& de eius licentia non constat: ergo non fuit verus Religiosus: Minor probatur ex 3.Regum, cap. 19. vers. 21. ibi: *Qui statim relictis bobubus cucurrit post Eliam* In hoc vocationē Eliæ ad verum statumReligiosum statuunt adversarij, & ibidem: *Reversus autem ab eo tulit par boum, & mactauit illud, & in aratrum boum coxit carnes, & comederunt*; sed mactare bobēs, illos occidere, & comedere sunt actus proprietatis, & dominij: ergo Eliseus post vocationem Eliæ proprium habuit, & dominium, ac perconsequens votum paupertatis non emisit, quod si effugere prætendunt adversarij, ostendere debent licentiam Eliæ. Hoc argumentum rectè concludit, quia procedit ex intrinseca prohibitione status Religiosi. At verò discursus Authoris ex doctrina D. Thomæ supra tradita nihil probat, quia procedit Angelicus Doctor ex prohibitione Clerico, & Religioso communi. Tùm etiam ex medio quo vtitur D. Thomas convincitur falsitas suppositionis Authoris; nam ex præcepto diligendi proximum concludit Angelicus Doctor in præalegato articulo, quod Clerici, & Religiosi possunt adire palatia propter causas pias, & ad hoc proponit exemplum Elisei, & Ioannis Baptistæ: ergo Eliseus, & Baptista fuerunt veri Religiosi cum votis: hæc consequentia non infertur, quia non exemplificantur, nec argumentum procedit ex lege Monastica ipsius status; sed ex præcepto superiori omnibus statibus particularibus. Cæterum si argumentum probaret intentum Authoris, etiam concluderet, quod Eliseus, & Ioannes Baptista veri extiterunt Clerici in Sacris, quod sic ostenditur, ex eo quod D. Thomas comparat Monachos Eliæ, & Baptistæ, vt possint adire palatia, concludit Author, quod Sancti Prophetæ extiterunt veri Religiosi cum votis; sed posita eadem prohibitione ex eodem principio, Elisei, & Baptistæ exemplo probat Angelicus Doctor, quod etiam Clerici possunt adire palatia: ergo Eliseus, & Ioannes Baptista fuerunt Clerici in Sacris. Quis hoc infert? Argumentum Authoris, vel vtrumque concludit quoad veritatem, vel nihil probat.

123 Ex alio testimonio, desumpto ab eodem D. Thoma vbi supra eadem quæst. art. 6. probare intendit Author Monacha-

tum verum circumcissum veteris legis, quia inquirens Angelicus Magister, vtrùm liceat Religiosis vilioribus vestibus vti, quam Clericis, negativam sentētiam reijciens in argumento *sed contra* ait, ibi: *Sed contra est, quod ad Hebreos Apostolus dicit circuierunt in melotis, & in pellibus caprinis. Glossa, vt Elias, & alij.* Et infer Author Apologista Elias, & alij erant veri Religiosi cum voto, alias D. Thomas nihil probaret. Sed hæc consequentia non infertur, quoad veritatem status, sed tantum quoad figuram, quia Angelicus Doctor expresse docet super eamdem Epistolam Pauli cap. vltimo, quod Elias, & alij Prophetæ veteris testámenti præfigurabant verum statum perfectionis legis gratiæ, cuius verba dedimus superiori §.

124 Certum est apud omnes in sacris litteris instructos, quod in his, & similibus argumentis ex factis, vel rebus in veteri testamento semper procedunt Patres ad veritatem legis gratiæ probandam à figura ad figuratum, ad cuius intelligentiam venerabilis viri Iacobi Perez de Valentia Chrystopolitani Episcopi adducere placuit doctrinam, qui methodum, formamque sylogisticam concludendi à veteri ad novum testamentum docet in Prologo ad Psalterium Clav. 10. ibi: *Tota Scriptura veteris testamenti est allegorica, quia non ponitur gratia sui, sed gratia noui testamenti, ad cuius clariorem euidentiam, notandum, quod omnia gesta veteris testamenti non erant gratia sui, sed erant quadam figuræ, & picturæ, & symbola, & exemplaria, & parabolæ respectu noui testamenti, in quantum figurabant, & exemplificabant aliqua alia figura, mysteria in nouo testamento, & ideò processus, & discursus, quod facit intellectus fidelis, & Catholicus à testamento veteri in novum, tamquam à figura ad figuratum procedit discursu allegorico.* In quibus nos docet in quo sensu arguere debemus à veteri in novum testamentum, & quomodo intelligendi sunt Patres ex illis arguentes, non enim à veritate in novum ad eamdem veritatem in veteri comparare possumus res gestas in vtroque, sed in lege gratiæ in veritate, in veteri in figuris, sic contingebant illis, vt ait Paulus: probare autem ex veritate statuum legis gratiæ veritatem eorumdem statuum in veteri, non est discursus intellectus Catholici, & fidelis.

125 Hac generali doctrina supposita, ex qua satis respondetur ad consequentiam Authoris vlterius respondetur quod paritas non tenet in omnibus, sed in quibus applicatur, & comparatur; certum enim est, quod exemplum Eliæ non applicatur ad Religiosos in verbis D. Thomæ propter statum Religiosum specificum, sed secundum communem, & genericum pœnitentiæ Re-

ligio-

ligiosis, & alijs quolibet titulo Deo sacratis, vt patet in corpore eiusdem articuli, ibi: *Vndè pœnitentes vilibus vestibus induuntur, vt patet Ionæ 3. de Rege, qui indutus est Sacco, & 3. Regum. 21. de Achab, qui operuit cilicio carnem suam.*

126 Ex quibus infert D. Thomas licitum esse in lege gratiæ Religiosis vestibus vti vilioribus, & secundum discursum Authoris hanc etiam possemus inferre consequentiam: ergo Achab, & Rex ille fuerunt veri Religiosi, nam ex istis sicut ex Prophetis veteris testamenti infert Angelicus Doctor licitum esse in novo Religiosis vti vilioribus vestibus; non igitur infertur consequentia in Achab, & Rege: ergo nec ex vilibus vestibus Eliæ, & Elisei infertur veros fuisse Monachos, quia non comparantur cum Monachis in statu Religioso, sed in statu pœnitentiæ, quod manifestum fit in eodem argumento *sed contra* ab Authore allegato non integrè, sed dimidiate more suo, quia prosequitur D. Thomas immediatè ad verba supra ab Authore relata, quæ omisit; sequentia sunt, ibi: *Et in Decret. quæst. 4. dicitur, si inventi fuerint dimittentes eos, qui vilibus, & Religiosis vestibus amicti sunt, corrigantur, pristinis enim temporibus omnis sacratus vir cum mediocri, ac vili veste conversabatur.* Poterant consecrari, vel voto, vel ordine: ergo non ad statum specificum, vel ex statu Religioso particulari procedit Div. Thomas, sed ex statu communi, vel votis, vel ordine Deo sacrato, vndè consequentia Authoris nulla est ad probandum ex doctrina D. Thomæ verum in Synagoga Monachatum.

127 Notari etiam oportet, quod Apologista titulum articuli D. Thomæ mutauit, inquirit D. Thomas *an Religiosis liceat vilioribus vestibus vti, quam cæteri.* Apologista vero, sub alijs diversis terminis articuli titulum proponit, scilicèt, *si liceat Religiosis, habitum distinctum à sæcularibus portare.* In quo manifesta fraus reperitur, nam Angelicus Doctor de materia vestium, quæ communissima est, disputandum proponit: Apologista autem ad formam habitus titulum reducit, si liceat vestem portare distinctam, vt ex differentia habitus quæsitum limitet ad statum, quod manifestum est, nam potest quis vti pretiosis vestibus, & forma illarum distingui ab alio, vt sæpè videmus in Religiosis, qui secundum formam sui habitus pretiosioribus pannis vtuntur, quam multi sæculares, vtinam frequenter non accideret: ergo titulum articuli mutauit Author, vt sensum D. Thomæ extorqueret, & per comparationem ad statum, communem faceret verum Monachatum in vtroque testamento, quapropter cautè legendus est, quia pa-

rum:

rum fideliter procedit, tàm in sua Apologia, quàm in Historia prophetica in relatis testimonijs Sanctorum Patrum, & Doctorum, vt in suis locis euidenter probabitur.

§. IV.

Sanctorum Patrum Hieronymi, & Augustini testimonia pro nostra conclusione proponuntur.

128 OMnes Ecclesiastici Doctores de origine statu Religiosi disputantes Parentem nostrum Doctorem Maximum docere, quod status verus Religiosus à Christo Domino incepit, supponunt, non solum ex traditis §. 1. ex libro de *Scriptoribus Ecclesiasticis* de D. Marco; sed etiam ex Epist. 22. ad Eustochium, vbi ait: *Tùnc Iacobus, & Ioannes, relicto Patre, rete, nauicula, secuti sunt Saluatorem, affectum sanguinis, & vincula sæculi, & curam domus pariter relinquentes, tùnc primum auditum est, qui vult venire post me, &c.* Ex his verbis clare constat, quod sequella Christi in sui abnegatione, & abdicatione temporalium rerum, in quibus substantia, & essentia veri status Religiosi consistit, numquã ante Christum Dñm audita fuit, & vt melius percipiatur hæc Doctoris Maximi doctrina, notari debet, quid de perfectione essentiali huius status doceat super Matth. cap. 19. ad illa verba: *Ecce nos relinquimus omnia, & secuti sumus te*, ibi: *Et quia non sufficit tantum relinquere, iungit quod perfectum est.* Et subtiliter ad Christi Domini verba: *Amen dicò vobis, quod vos, qui secuti estis me*, reflectitur, & notat, ibi: *Non dixit qui reliquistis omnia, hoc enim, & Crates fecit Philosophus, & multi alij diuitias contempserunt; sed qui secuti estis me, quod propriè Apostolorum est, atque credentium.* Sentit ergo Doctor Maximus, quod essentia, & substantia veri status Apostolici, & Religiosi non consistit in rerum temporalium abdicatione, sed in sequella Christi Domini, & abnegatione sui per vota Religiosa; sed hoc dicit primum auditum fuisse in vocatione Apostolorum: ergo manifestè nos docet verum statum Religiosum, quoad substantiam, & essentiam, quæ propriè fuit in Apostolis, incepisse in Christo Domino.

129 Prædictum testimonium explicare intendit Historicus propheticus, lib. 3. cap. 21. §. 1. & verba Maximi Doctoris in-

ver-

vertens, ait ex eo non sequi, quod ante adventum Christi Domini auditum non fuisset, nec ab Elia prædicatum Christi Domini præconium (vt verbis Authoris vtar) *siquis vult venire post me, &c.* Vndè Author sentit, & docet, quod Elias nomine suo, vel Christi futuri (quod non explicat) iam dixerat populo Iudaico : *Si quis vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat Crucem suam, & sequatur me.* Quod novum est, & inauditum in Christi Ecclesia, & Maximi Doctoris doctrinæ manifestè contrarium, nam vix expressiora possunt inveniri verba ad denotandam prioritatem temporis cum exclusione cuiuslibet prioritatis; nam D. Hieronymus dicit: *Tùnc primum auditum est.* In quibus, & tempus, & prioritatem absolutè, & sine limitatione aliqua expressit, & signanter tùnc primum auditum fuisse affirmat: *Tùnc primum auditum est*: ergo numquam fuit antea auditum, ex verbis Hieronymi legitimè, & necessàrio infertur, quia dictum Doctoris Maximi nulla limitatur circumstantia loci, vel personæ, sed absolutum, & vniversale est.

130 Falsitas interpretationis Authoris faciliter convincitur, si ad contextum Maximi Doctoris recurrimus, quia distinguens tempus veteris, & novæ legis loco supra citato ait ibidem : *Alia fuit in veteri lege fœlicitas, ibi dicitur : Beatus, qui habet semen in Sion, & domesticos in Hierusalem, & maledicta sterilis, quæ non pariebat, & filij tui sicut novellæ oliuarum in circuitu mensæ tuæ, & repromissio divitiarum : nunc Eunuchis dicitur, ne te lignum arbitreris aridum, habes locum pro filijs, & filiabus in cœlestibus sempiternum, nunc benedicuntur pauperes, & Lazarus diviti præfertur in purpura.* Post pauca partum Virginis Mariæ refert, & vocationem Apostolorum proponens ait : *Tùnc primum auditum est : si quis vult venire post me.* Quid clarius? Distinguens tempora veteris, & noui testamenti, & quod in vtroque fuerat auditum explicat. Ante Christi Domini adventum, maledictum sterilitatis, & infecunditatis, fœlicitas in filijs, & filiabus, & divitiarum repromissio. In tempore legis gratiæ, virginitas, & paupertas, & tùnc primum auditum fuisse ait : *Qui vult venire post me, &c.* Ergo illud præconium Eliæ ad negationem sui, & Christi sequellam per castitatis, & paupertatis vota, vt supponitur ab adversarijs oppositum est vero sensui, & doctrinæ Doctoris Maximi, vt ex littera constat, quia quidquid in vtraque lege auditum fuit distinguens, tùnc primum auditum fuisse : *Si quis vult venire post me*, expressè docet in nostra, & hanc esse sententiam Doctoris maximi, constat. Eum audiamus super Isaiam

cap. 3. ibi: *Eventila omnes Synagogas Iudeorum, & nullum poteris invenire Doctorem, qui sancta præcipiat; & contemptis divitijs, sectandam doceat paupertatem.* Ergo neque in Sacris Scripturis, neque in Doctoribus Synagogæ invenit Hieronymus illud præconium Eliæ ab Authore noviter vociferatum ad sequellam Christi, & sectandam paupertatem.

131 Nec obstat testimonium Div. Hieronymi, quo vtitur Historicus propheticus ad probandum verum Monachatum in veteri lege ex Epist. 4. ad Rusticum, vbi ait ibi: *Filij Prophetarum, quos Monachos veteris testamenti legimus*: neque aliud ex Epist. 13. ad Paulinum, ibi: *Nos autem habemus propositi nostri duces Paulos, Antonios, Iulianos, & Macharios, & vt ad scripturarum authoritatem redeam, noster Princeps Elias, Præpositus noster Eliseus, nostri duces filij Prophetarum.* Ex his exultat Author Maximum Doctorem docere verum Monachatum in veteri lege, & veros Monachos Eliam, Eliseum, & filios Prophetarum appellasse; sed si ad verba Div. Hieronymi reflectimur, nil à sua doctrina magis alienum dici potest, nam S. P. Hieronymus filios Prophetarum non nuncupat absolutè Monachos, sed veteris testamenti, in quo omnia in figuris contingebant illis, vt ait D. Paulus: ergo iuxta mentem Doctoris Maximi, filij Prophetarum non erant veri Monachi, sed figurativi, & vmbratici, vt patet; nam quid expressius potest dici, vt Pontifices, & Sacerdotes veteris legis figurativos fuisse, & vmbraticos explicetur, quam eos Pontifices, & Sacerdotes veteris testamenti appellare? Et si hoc genus arguendi licèt ex dictis SS. PP. quidquid est in lege gratiæ, probari posset in veteri testamento, nam Pontifices, & Sacrificia illius legis frequenter Patres cum addito veteris testamenti appellant Sacrificia, & Sacerdotes, & ex eorum dictis arguere possent Iudæi ex nostris Patribus, suos figurativos non fuisse in ministerijs, & gradibus illius legis, sed veros, ideoque intelligendi sunt Patres iuxta doctrinam §. superiori traditam, à veteri ad novum testamentum semper discursu allegorico procedere, per quod patet ad 2. D. Hieronymi Patris nostri testimonium.

132 Div. Pater Augustinus pluribus in locis cum Doctore Maximo sentit, & sui ingenij acumine effectus Christi gratiæ divinitus explicauit ad vtrumque testamentum pertinentes, & semper constanter docuit, verum Monachatum cum votis, vitamque communem Monasticam à Christo incepisse docet, & prædicatam fuisse in Ecclesia post passionem, & Crucem suam,

san-

Sanctique spiritus adventum, vt patet sermone 21. ad fratres, ibi: *Eremitarum, & Cœnobitarum genus, & ordo, quorum vita clarissima, & sancta conversatio, tempore Apostolorum sumpsit exordium.* Et sermone 39. de *vita solitaria, & contemplat.* ibi: *Hæc est illa norma Apostolica, virga directionis, & æquitatis, quæ tempore Apostolorum prædicationis sumpsit exordium.* In quibus verbis consonat Augustinus cum Ecclesia de Apostolis dicente: *Per quos Religionis sumpsit exordium.* Et lib. 17. de *Civitate Dei, cap.* 14. ibi: *Dixerunt enim potentes illi, ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te: Hoc votum potentissimi voverunt, sed vndè hoc eis, nisi ab illo, de quo hic continuo dictum est: dans votum voventi?*

133 His testimonijs ducti quotquot scripserunt Doctores de Statu Religioso semper, & in omnibus suis disputationibus Div. Augustinum pro nostra conclusione laudant; sed ne interpretationi sit locus, testimonium adducere placuit Augustini super Psalmum 132. *Ecce quam bonum, & quam iucundum,* ibi: *Barba significat fortes, barba significat iuvenes strenuos impigros, alacres; ideò quando tales describimus, barbatus est homo dicimus: ergo illud primum vnguentum descendit in Apostolos, descendit in illos, qui primos sæculi impetus sustinuerunt, descendit ergo in illos Spiritus Sanctus, nam & illi, qui primo in vnum habitare cœperunt, persecutionem passi sunt, sed si numquam descendisset vnguentum, modo Monasteria non haberemus, sed quia descendit in oram vestimenti eius, secuta est Ecclesia de veste Domini, peperit Monasteria.* Docet igitur Augustinus, quod status Religiosus Monasticus verus, natus fuit in Ecclesia ex plenitudine legis gratiæ, & virtute Spiritus Sancti per Sanctos Apostolos, in quos primum descendit virtutis eius vnguentum, quo recepto, Ecclesia peperit Monasteria: ergo omnia illa Monasteria in Carmelo fundata per novem sæcula ante Christi adventum, vt asserunt adversarij, iuxta sententiam Augustini imaginaria sunt, & sine fundamento.

134 Quod manifestius fiet ex eodem Augustino ibidem, vbi docet vitam communem Monasticam inauditam fuisse in Iudæa vsque ad prædicationem Apostolorum per orbem terrarum, post Spiritus Sancti adventum, ad illa verba: *Ecce quam bonum, & quam iucundum habitare fratres in vnum*, ait ibi: *Ista verba Psalterij, iste dulcis sonus, ista dulcis melodia, tàm in cantico, quàm in intellectu etiam Monasteria peperit, ad hunc sensum excitati*

sunt

sunt fratres, qui habitare in vnum concupierunt, iste versus fuit tuba ipsorum, sonuit per orbem terrarum, & qui diuisi erant, congregati sunt in vnum, clamor Dei, clamor Spiritus Sancti, clamor propheticus non audiebatur in Iudæa, & auditus est in orbe terrarum. Aduersus istum sonum surdi erant inter quos cantabatur, & apertis auribus inventi sunt, de quibus dictum est, quibus non est nuntiatum de illo videbunt, & qui non audierunt intelligent. Nulla indigent ponderatione mirabilia D. Augustini verba, quia luce meridiana clarius docet, vitam Monasticam, licèt pronuntiata, & prophetata fuerit in versu Psalterij, nullo modo auditam fuisse in Iudæa ante Spiritus Sancti descensum, quia surdi erant inter quos cantabatur; imò innuere videtur primum auditam fuisse in orbe terrarum, quam in Iudæa, quod Historiæ Ecclesiasticæ consonat, ex qua habemus prius in Alexandria incepisse per discipulos Div. Marci, qui primi Christiani nominati sunt, quam in Palestina Monachatus verus, & Monasteria inceperint.

135 In eodem sensu prosequitur Div. Augustinus ibidem explicans quando, & per quos inceperit vita communis Monastica institui, & per orbem terrarum prædicari, ibi: *Verumtamen, dilectissimi, si consideremus de illo pariete circumcisionis, prius nata est benedictio, non enim omnes Iudæi perierunt, & vndè Apostoli filij Prophetarum, sicut iam scientibus loquimur? Vndè illi quingenti, qui Dominum post resurrectionem viderunt, quod commemorat Apostolus Paulus? Vndè illi centum viginti, qui simul erant in vno loco post resurrectionem Domini, & Ascensionem in Cælo, quibus in vno loco constitutis supervenit Spiritus Sanctus in die Pentecostes missus de Cælo, sic missus sicut promissus? Omnes indè erant, & ipsi primum habitauerunt in vnum, qui omnia, quæ habebant vendiderunt, rerumque suarum pretia ad pedes Apostolorum possuerunt, sicut in actis Apostolorum legitur, & distribuebatur vnicuique, sicut cuique opus erat, & nemo dicebat aliquid proprium, sed erant illis omnia communia, & quid est in vnum? Et erat illis anima vna, & cor vnum in Deo: ergo ipsi prius audierunt: Ecce quam bonum, & quam iucundum habitare fratres in vnum, primi audierunt, sed non soli audierunt, non enim vsque ad illos ista dilectio, & vnitas fratrum, venit enim, & ad posteros illa charitatis exultatio, & votum Deo.* Hucusque D. Augustinus, in quibus expresè, & manifestè docet vitam communem, fratrumque habitationem in vnum, & vo-

votum Deo primum Apostolos, & cum illis congregatos ex Iudæis audivisse, post Spiritus Sancti descensum, & veterem legem excludit per illa verba: *Non enim vsque ad illos ista dilectio, & vnitas fratrum*: ergo ante illos nulla extiterunt Monasteria fratrum habitantium in vnum, nec intellectus fuit canticus ille: *Ecce quam bonum, & quam iucundum habitare fratres in vnum.*

136 Ex ipsis verbis Augustini contra adversarios reflecti potest, quia ex officio in die Commemorationis B. Mariæ de Monte Carmelo probare intendunt, verum Monachatum in veteri lege dicentes plurimos illos viros de quibus ibi, discipulos fuisse Eliæ, & Ioannis Baptistæ, ad Christi Domini fidem, & discipulatum conversos, quod libenter admittimus; sed veros fuisse Religiosos cum votis, vt asserunt adversarij, negamus, & ex doctrina Augustini supra tradita contra illos breviter insurgimus. Viri illi ad Christi Domini fidem conversi discipuli erant Eliæ, & Elisæi, & Ioannis Baptistæ; sed isti primi cum Apostolis audierunt vitam communem, & votum Deo post Spiritus Sancti descensum: ergo antequam Christus Dominus veniret, & Spiritus Sanctus descenderet, nec illi viri, nec Magistri eorum viri Religiosi fuerant cum votis in veteri lege. Discursus ex doctrina D. Augustini est evidens.

137 Nec intactum reliquit Div. Augustinus, qualis ante Christi Domini adventum Monachatus fuerit, & figurativum fuisse manifestè docet super eumdem Psalmum, ibi: *Noe significat Rectores Ecclesiæ, quia ipse arcam in diluvio gubernauit: Daniel autem vitam quietam elegit in Cœlibatu servire Deo, idest, vxorem non quærens, erat vir Sanctus in desiderijs cœlestibus vitam gerens, tentatus in multis aurum obrizum, quam quietus erat, qui inter Leones securus erat, qui etiam vir desideriorum est appellatus, sed vtique castorum, atque sanctorum significantur servi Dei, de quibus dicitur: Ecce quam bonum, & quam iucundum habitare fratres in vnum.* Duos perfectionis status, quibus Ecclesia pollet significatos invenimus in verbis Augustini, & figuratos: in Noemo Episcoporum, & Ecclesiarum Rectorum: In Daniele Monachorum, & Religiosorum. Vterque enim figura, & vmbra erat, sed vnus ex præcipuis Monachis veteris testamenti, quem Elianum faciunt adversarij, fuit Daniel Propheta, & iste, secundum Augustini doctrinam, fuit vmbraticus Monachus, figurativus, & significativus verorum Monachorum legis gratiæ: ergo, & cæ-

cæteri veteris testamenti figurativi fuerunt, &c non veri Monachi cum votis. Est igitur certum, & indubitatum iuxta doctrinam SS. PP. NN. Hieronymi, & Augustini, quod in veteri testamento verus Monachatus non fuit auditus; sed primum in lege gratiæ institutus à Christo Domino, confirmatus per Spiritum Sanctum, & per Apostolos prædicatus; quod vero si aliqui in veteri testamento solitariam vitam tenuerunt, in vmbra veri Monachatus degentes, veritatem status Religiosi in votis non attigerunt.

§. V.

Verus sensus D. Bernardi explicatur, & aperitur contra adversariorum interpretationem.

138 DIv. Bernardus ab omnibus Scriptoribus etiam enumeratur inter Sanctos Doctores, & Magistros, & docentes verum Monachatum à Christo Domino fuisse institutum, cuius sensum sinistra quadam interpretatione, & à sana doctrina aliena à propria sententia in oppositum, & menti Doctoris contrarium convertit Historicus propheticus, lib. 3. cap. 29. §. 1. sed ita manifesta sunt Melliflui Doctoris verba, vt à nullo ingenuo Magistro, vel Doctore in alio possint intelligi sensu. Primum testimonium desumitur ex Epistola *ad Monachos Montis Dei*, ibi: *Hæc novitas non est novella vanitas, res est antiqua Religionis perfectæ fundata in Christo, pietas antiqua, hæreditas Ecclesiæ Dei à tempore Prophetarum, iamque nouæ gratiæ sole exorto, in Ioanne Baptista instaurata, & innovata ab ipso Domino familiarissimè celebrata, & ab eius discipulis, ipso præsente, concupita.* Secundum testimonium est ex Apologia ad Guillermum, ibi: *Ordinem scilicèt, qui primus fuit in Ecclesia, imo à quo cæpit Ecclesia, quo nullus in terra similior Angelicis ordinibus, nullus vicinior ei, quæ in Cœlis est Mater nostra, siuè ob decorem castitatis, siuè propter charitatis ardorem, cuius Apostoli institutores, cuius ij, quos Paulus Sanctos appellat, inchoatores extiterunt.* Sensus manifestus est, nam Apostolos, & Discipulos Domini institutores, & inchoatores ordinis Monastici appellat, & nullis alijs expressioribus verbis potuit Mellifluus Doctor propriam sententiam, & mentem explicare.

Histo-

139 Historicus vero propheticus loco supra citato, num. 6. vt D. Bernardum, aliosque Sanctos Patres in gratiam sui Monachatus Iudaici interpretetur, quamdam generalem doctrinam proponit distinguens in veteri testamento opera legis, & opera fidei: opera legis appellat sacrificia, sacramenta, altare, & arcam: opera fidei virtutes omnes, & inter eas enumerat castitatem, paupertatem, & obedientiam, ieiunia, & poenitentiam, & alia huiusmodi, & ait, quod opera legis, quia corporalia, & sensibilia erant transierunt cum ipsa lege, opera vero ex fide facta permanserunt in nova, quia eiusdem naturæ, & rationis sunt in vtroque testamento, & ex his suppositis concludit, quod Monachatus veteris legis cum fuerit fundatus, & institutus in operibus fidei permansit in novo testamento in eodem statu, in quo institutus fuit ab Elia, & in hoc sensu dicit Divus Bernardus cum alijs Patribus, præfigurasse Elianum Monachatum nostrum evangelicum, tamquam imperfectum perfectum.

140 Sed hæc doctrina supponit falsum contra D. Thomam, & D. Augustinum negantes, quod in veteri testamento data fuissent maiora præcepta, & consilia, vt probatum est supra discurs. 1. §. 2. & 4. ergo neque datæ fuerunt, & revelatæ virtutes illæ quarum observantia cum voto pertinebat ad illa præcepta maiora, & consilia evangelica, & adhuc in gratiam Authoris concesso, quod negant Patres: maiora præcepta, & consilia data fuisse, verum Monachatum non probat, quia hic consistit in virtutibus cum votis observatis, quod vt probaret, existentiam, & observantiam votorum debet ostendere in veteri lege. Tùm etiam falsa est, & parum tuta Authoris doctrina; quia licèt virtutes fidei, spei, & charitatis, & morales omnes, sint eiusdem rationis, & naturæ in vtroque testamento, in veteri tamen, quia ex se gratiam, nec meritum conferebant ex lege, totum statum illius populi constituebant figurativum, & vmbraticum sicut ipsa lex, qui quidem status pertransijt, & lege Christi cessavit: ergo dato, & non concesso illo statu cum virtutibus ex fide Christi futuri, adveniente lege gratiæ, status veteris testamenti transiret, & novus constitueretur adveniente lege gratiæ.

141 Tùm etiam, quia actus omnium virtutum fidelium illius populi erant sub illa lege, vt docet D. Thomas 1. 2. q. 100. art. 2. Atqui lex illa translata fuit, & statum mutavit, vt docet idem D. Thomas ibidem, art. 1. in argumento *sed contra* ex Div.

Paulo ad Hebræos, cap. 7. ibi: *Translato Sacerdotio, necesse est, vt legis translatio fiat*: ergo virtutes illius legis translatæ fuerunt cum ipsa lege, & quoad statum aliæ factæ sunt in lege gratiæ. Confirmatur ex eodem D. Thoma ibidem ad 1. ibi: *Dictum est supra, quod obiectum Theologicarum virtutum, inter quas est fides, est finis vltimus; sed tamen fides habet alium statum in veteri, ac in nova lege, nam quod illi credebant futurum, nos credimus factum*: ergo status fidelium alius fuit in veteri, ac in novo testamento, licèt virtutes eiusdem rationis sint in vtroque testamento, ac perconsequens status Monasticus, si extitisset, alius esset in novo, & alius in veteri testamento.

142 Hæc doctrina confirmatur ex D. Hieronymo P. N. qui ad D. Augustinum Epist. 89. aut ibi: *De plenitudine eius accepimus gratiam pro gratia, quia lex per Moysen data est, gratia autem, & veritas per Iesum Christum, pro legis gratia, quæ præterijt, gratiam evangelij accepimus permanentem, & pro vmbris, & imaginibus veteris testamenti, veritas per Iesum Christum facta est.* In quibus verbis subtiliter nos docet S. P. Hieronymus, quod licèt eiusdem naturæ sit gratia veteris testamenti, & novi, illa fuit transiens, istaque permanens; vndè gratia mutata est in novo testamento, licèt non quoad naturam, quoad statum tamen, & effectus, vt patet; nam gratia in veteri testamento ex meritis Christi futuri, constituebat, & efficiebat sanctos illos Patres servos gratos sub lege servitutis: in novo vero testamento efficit sanctos, & iustos filios sub lege libertatis iuxta illum Ioannis; *iam non dicam vos servos sed amicos.* Atqui status servorum, amicorum, & filiorum distinguuntur: ergo gratia veteris testamenti præterijt adveniente gratia evangelij permanente, vndè falsa est Authoris doctrina, quod virtutes non mutaverunt statum in lege gratiæ, ac perconsequens licèt consilia paupertatis, castitatis, & obedientiæ observata fuissent in veteri lege, vmbra fuissent, & figura status Religiosi evangelici, quem novum quoad essentiam, & substantiam instituit Christus Dominus in novo testamento.

143 Sed quia hanc novam, & falsam doctrinam introduxit Author, vt testimonijs SS. PP. satisfaceret, & præcipuè Div. Bernardi authoritati dicentis, Monachatum verum advmbratum fuisse in Prophetis, & institutum à Christo, ipsum Mellifluum Doctorem audiamus in sermone de *verbis evangelij*: *Ecce nos reliquimus omnia*, cuius verba ad longum referam, quia quidquid

con-

contra Monachatum Iudaicum diximus continent, & Authoris doctrinam falsam esse demonstrant, propè principium ait ibi: *Excusabunt aliqui fortasse dicentes Abraham, Isaac, & Iacob, cæterique sancti; numquid non terrenas divitias habuisse leguntur? Sufficit nobis esse, sicut illi fuerant, neque enim sumus nos Patribus meliores, si culpabilis esset possessio divitiarum, numquam illi in divitijs tantam à Dño gratiam obtinuissent, aut tantam gratiam consequuti, divitias nihilominus possedissent. Quid respondebimus nobis imitatoribus sanctorum veterum? Imponant certè vitulos super altare Domini, mactent arietes, hircos immolent, quia & hoc Abraham fecit, & hic ritus Patrum, quibus nonmodo meliores sumus, sed nec digni quidem solvere corrigiam calceamentorum eorum: sed hæc inquirunt statum, vltra non habent vbi revelata est veritas transiere. Quid, si ipsas quoque sanctorum divitias temporales vmbram fuisse dixerimus futurorum? In figura siquidem eis omnia legimus contigisse. Denique, quid ni terrenas palam divitias possiderent sancti, & perfecti viri, cum sola adhuc terrena palam promitterentur à Deo? Sicut enim sacrificijs illis, sic & divitijs carnalibus adhuc populis dispensatio divina morem gerebat, nimirum, vt tamquam parvuli paulatim à Gentilium secederent ritu, eadem quæ gentes dæmonijs Domino immolantes, eademque & illi, sed à Domino, non à dæmonijs expectantes. Vbi sanè cælestis promissio sonuit, spiritualia iam necesse est spiritualibus comparari, & mutari sacrificium, spè mutata; noverant hæc quicumque, vel eo tempore fuere perfecti, sed ex charitate populo cohærebant, vt in manifesto quidem, & agere eadem, & eadem quærere viderentur. An fortè violenta videtur extorsio, quod de vmbra dicimus, & significatione? Olim alter super hæc scripserat in hunc modum, nullus mihi apponat aurum templi Iudæorum, tùnc enim hoc fuit quando sanguis immolabatur, quod totum figura fuit: Aurum ergo repudiemus cum cæteris superstitionibus Iudæorum, aut si aurum placet, placeant, & Iudæi. Postremo non multos legisse me recolo, aut non afflictos graviter, aut non graviter in ipsa sæculi huius prosperitate tentatos, fortè, & periclitatos. Nimirum longe aliud est in luto aquarum multarum divisi fundo maris iter carpere, terrena licitè possidendo: aliud ipsam quoque novis gressibus vndam calcare, omnia relinquendo, sed tempori gratiæ prærogatiua hæc debebatur. Porro novum iter, & novi typus itineris servabatur: antiquorum sanè Patrum diebus, donec in terris videretur, & conversaretur inter homines Dñs Maiestatis, non erat evangelica forma perfectionis, & spiritum Domini solo interim spiritu sequebantur, at vbi verbum caro factum est, & habitauit in nobis, iam nobis in eo tradita est imago vitæ, & con-*

versationis exemplar, quod oportet etiam corporaliter imitari, vt vtroque sequentes vestigio, non vlterius cum Patriarcha Iacob, altero femore claudicemus. Vbi enim audiuimus, quia dictum sit antiquis, nisi quis renuntiauerit omnibus quæ possidet, non potest meus esse discipulus? Et item: Si vis perfectus esse, vade, & vende omnia quæ habes, & da pauperibus, & habebis thesaurum in Cælo, & veni, sequere me? Neque id dicimus tamquam salvari quis, vel hoc tempore nequeat, si secus egerit, sed vt gradum agnoscat proprium, & locum perfectionis, aut discipulatus officium non vsurpet. Habent evangelia, & perfectionis consilium, & remedium infirmitatis. Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra, hæc perfectio est, siquidem filius hominis vbi caput reclinaret non habebat; Petro, & Ioanni nec argentum, nec aurum erat. Paulus victu, simplicique vestitu contentus, hæc ipsa labore manuum acquirebat, sed non omnes capiunt verbum hoc sicut nec consilium castitatis. Hæc D. Bernardus, in quibus verbis quidquid contra Monachatum Iudaicum verum opposuimus, manifestè continetur, & exemplaritas Christi Domini Monachis circumcisis revelata, vt consilia paupertatis, obedientiæ, & castitatis amplectentur, evidenter ex verbis relatis impugnatur, & cum Sanctis Patribus Hieronymo, & Augustino concludit Mellifluus Bernardus, vitam Monasticam Religiosam ante Christi Dñi adventum, nec auditam, nec cognitam fuisse in terris.

§. VI.

Aliorum SS. Patrum, & Doctorum testimonijs comprobatur eadem nostra conclusio.

144 SEmper receptum fuit in Christi Ecclesia ex communi SS. PP. doctrina, statum Religiosum, tàm quoad essentiam, quàm quoad substantiam eius, à Christo Dño sumpsisse exordium, & per Apostolos suos mundo fuisse propositum; sed quia adversarij ex eisdem SS. PP. antiquiorem Ecclesia Monachatum intendunt facere, & veritatem status Religiosi inter vmbras veteris-testamenti quærunt à SS. PP. ducti, vt asserunt; tàm ex Græcis, quàm ex Latinis aliquos referam, vt palam fiat per omnia sæcula sensisse Doctores, & Patres verum Monachatum, vel statum Religiosum cum votis, & consilijs, quibus constituitur, primogenitum filium esse Religionis Christianæ, natum in Ecclesia ex Christo Dño, & per Sanctos suos Apostolos, qui nos per evangelium genuerunt, post Spiritus Sancti adventum propagatum, & orbi terrarum prædicatum. Sanctorum Patrum verba referam.

S. Ioan-

145 S. Ioannes Chysostomus ad populum Antiochenum de *vita Monachorum*, ait ibi: *Tanti est Philosophia à Christo introducta.* Et lib. 3. *contra impugnantes vitam Monasticam*, ibi: *Apostoli huius Philosophiæ documenta dederunt.* S. Basilius Magnus de *Constitutionibus Monasticis*, cap. 19. ibi: *Hi genus viuendi Apostolorum imitantur.* Vide Homiliam Sancti Basilij in eius festo, in qua ab Apostolis incepisse vitam Monasticam docet infra 2. part. discurs. 3. §. 3. S. Epiphanius *Haresi* 58. ibi: *Quinam hi fuerunt, qui se castraverunt propter Regnum Cælorum, quam generosi Apostoli, & vitam Monasticam degentes, deinceps Virgines.* Ioannes Casianus lib. 2. institutionum, cap. 5. ibi: *Cum in primordijs fidei pauci quidem, sed probatissimi Monachorum nomine censerentur, qui sicut à beatæ memoriæ Evangelista Marco, qui primus Alexandrinæ vrbis Pontifex præfuit, normam suscepere viuendi, non solum illa magnifica retinebant, quæ primitus Ecclesiam, vel credentium turbas in actibus Apostolorum legimus celebrasse (multitudinis scilicèt credentium, erat cor vnum, & anima vna) nec quisquam eorum, quæ possidebat, aliquid suum esse dicebat, sed erant illis omnia communia.* In quibus convenit, & consonat cum Parente nostro Hieronymo supra laudato de *Scriptoribus Ecclesiasticis* in vita D. Marci, quod etiam antea Eusebius scripserat lib. 1. cap. 15. & 16. de *Monachis Alexandrinis*, ibi: *Est autem in multis terrarum locis hoc genus hominum, oportebat enim perfecti, boni participes fieri, tàm Græcos, quàm Barbaros, verum in Ægypto in singulis præfecturis sicuti vocant, abundant, & maximè circa Alexandriam.* Videri etiam potest S. P. N. Hieronymus de *Scriptoribus Ecclesiasticis* in vita Philonis. Et à tempore Apostolorum Cœnobitarum disciplinam exordium sumpsisse, expresse docuit idem Casianus collat. 18. Posidius Sancti Augustini discipulus in vita eius, ibi: *Factus ergo Presbyter Monasterium intra Ecclesiam mox instituit, vbi cæpit viuere secundum regulam sub Sanctis Apostolis constitutam.* Pro hac quoque doctrina laudantur ab Scriptoribus Divinus Dionysius Areopagita de *Ecclesiastica Hierarchia.* Sozomænus lib. cap. 12. Niphorus Calixtus lib. 2. cap. 15. D. Isidorus de *Officijs, cap.* 15.

146 Antiquiores Ecclesiæ Patres sequuntur Beda in Prologo in Marcum, & D. Laurentius Justinianus de *Ligno vitæ*, cap. 4. ibi: *Hanc specialem paupertatis formam, tanquam perfectam Christus servauit, & Apostolis servandam instituit.* Testimonia D. Thomæ supra adduximus §. 2. per totum. Angelicum Præceptorem

torem sequuntur omnes eius discipuli, præcipuè ex eius familia S. Vincentius Ferrarius serm. in festo S. Dominici habito, ex D. Thoma hanc de origine status Religioñ propositionem protulit, ibi: *Quantum ad essentiam totum hoc iam Christus ordinauit: primus Prior fuit Christus, quia dicit S. Thomas 2. 2. quæst. 88. art. 4. ad 3. Quod Apostoli relinquentes omnia propter Christum, vouerunt pertinentia ad perfectionis statum, ex quo dicitur, quod ista vouerunt, scilicèt, paupertatem, & castitatem.* Videndus est etiam Caÿetanus in Commentarijs ad loca supra citata ex D. Thoma, & in Epist. 1. ad Corinthios, cap. 7. ad illa verba: *Consilium autem do*, statum in quo virginitas profitetur, proprium esse legis gratiæ docet, ibi: *Tertiò Paulus repetit hanc propositionem tamquam novam, vt magis imbiberetur in animis hominum, quod bonum est homini, hoc autem ideò proprium est statui novi testamenti, quia gratia interna per Iesum Christum facta est semper; tùm quia plenitudo gratiæ, ad quam spectat status virgineus, propria est noui testamenti.*

147 Ex eadem familia insignis Theologus, & Canonista celeberrimus Cardinalis Turrecremata, tract. 8. in *Regulam S. Benedicti*, ibi: *Genus Cænobitarum aliquod institutum sumpsit à cuneis Prophetarum, vndè Samuel dicitur instituisse Religiosorum Conventus ingiter psallentium Domino, vt ait Magister in Historia Ecclesiastica super illud* 1. Reg. 10. *Obviam habetis gregem Prophetarum, descendentium de excelso, & ante eos psallentium, quod autem istorum Prophetarum Conventus personas Religiosorum repræsentarent, testatur Hieronymus in Epistola ad Rusticum Monachum dicens: filij Prophetarum, quos Monachos veteris testamenti dicimus, quoad perfectam vero formam communis vitæ, & abrenunciationem terrenorum, hoc genus Monachorum, hæc Cænobitarum disciplina, vt docet Cassianus à tempore prædicationis Apostolicæ sumpsit exordium.* Magister Soto in 4. distinct. 30. quæst. 2. art. 1. ibi: *Quo circa licèt antea multi ob alios fines virginitatem servassent; tamen sub voto veræ Religionis à Beata Virgine ortum habuit: votum enim Vestalium Virginum Deorum superstitione vitiabatur, solemnitas veri evangelici voti à Christo incepit.* Magister Medina in 3. part. quæst. 28. art. 4. ex multis capitibus statum Religiosum negat in veteri lege, ibi: *Quia tùnc non erat in vsu votum solemne, tùm denique, quia votum solemne, secundum Diu. Thomam, non potest esse sine voto obedientiæ, & paupertatis, quæ non fuerunt in B. Virgine: tùm etiam, quia in veteri lege non erat status approbatus, in quo servaretur votum solemne, neque erant domus, aut*

Mo-

Monasteria huic muneri dicata. Innumeri possent referri, & laudari Magistri, & Doctores Dominicani pro nostra conclusione cum suo Magistro militantes, & novissimè eam defendunt validissimis rationibus Theologicis Illustrissimus Dominus Araùjo in Salmanticensi Academia Primarius, tom. 1. in 2. 2. quæst. 99. disputat. 4. sect. 3. & Emminentissimus Dominus Cardinalis Capisuccus ex Magistro sacri Palatij ad purpuram sacram assumptus, tom. 1. controv. 16. in qua adversariorum ratiunculis respondet & verum Monachatum veteris legis impugnat.

148 Sacra Societatis Iesu Religio in hac sententia Thomista est, & pro D. Thoma concorditer pugnat, quia omnes Doctores Societatis, tam in Scholasticis disputationibus, & controversijs dogmaticis, quàm in dissertationibus Monasticis, Historicisque, & Sacræ Scripturæ expositionibus, vno ore docent cum D. Thoma, verum Monachatum in Christo Domino incepisse; sed quia Historicus propheticus aliquos ex eadem Societate pro suo circumciso Monachatu militare dicit, lib. 3. cap. 29. num. 2. in margine. Ex laudatis, aliquos referam, vt Authoris falsitas orbi appareat, & notum sit omnibus, quam infideliter procedit in allegandis Patribus, & Doctoribus. Eximius Doctor Pater Franciscus Suarez communem SS. PP. doctrinam defendit, tom. 2. in 3. partem, disput. 6. sect. 1. & tom. 3. *de Religione*, cap. 1. & 2. Magister Vazquez tom. 2. in 3. part. disput. 124. cap. 5.

149 Cardinalis Bellarminus, qui pro suo vero Monachatu Iudaico ab Historico prophetico adducitur, contrarium expressè tenet, & docet tom. 2. controv. lib. 2. cap. 1. vbi postquam illos veteris testamenti Monachos figurativos, ex P. N. Hieronymo, appellavit, hanc conclusionem contra Magdeburgenses statuit de veris Monachis, ibi: *Sexto probatur ex Apostolorum exemplo, qui veri primi Monachi Christiani, nam quod vitam Cœnobiticam instituerint, vbi essent omnia communia, patet ex actis Apostolorum* 4. Et subdit ibidem: *Quod denique ab Apostolorum exemplo cœperint Religiones, testantur quamplurimi Patres.* Quos ibi laudat in suis proprijs locis videndos. Adducitque pro sua sententià idem Author propheticus Heribertum Rosueindum in vita Pauli: Basseum de statibus Eremiticis: Possevinum in Bibliotheca, & Cornelium à Lapide in Genesim: sed falso adducuntur ab Authore hi, sicut alij Doctores, & Patres, nam licèt Heribertus vi-

tam solitariam exemplo Eliæ laudet; Religiosam cũ votis in Christo Domino per Apostolos incepisse expresè docet ex Chrysostomo, Hironymo, & Bellarmino. Basileus contra producentem testatur libro de Anachoretarum origine, & vita, cap. 2. ibi: *Præstantiam, & nobilitatem huius status Monastices sumere possumus, primo ex origine eius, quia inchoatus est ab Apostolis, & primis Christianis, vt iam dixit Posidius in vita S. Augustini, & dixerunt cæteri Patres, & Eusebius, & Hieronymus, & Ioannes Cassianus collat. 8.* Possevinus in Bibliotheca lib. 5. cap. 49. & 50. in veteri testamento vmbram Monachatus agnoscens, vota à tempore Christi Domini, & Apostolorum incepisse constanter affirmat; & tom. 1. apparatus Monachos Carmelitanos Palestinos, & Cyrili Alexandrini Monachatum, Baronij verbis vtens, fabellam appellat. Doctissimus Cornelius à Lapide ab Authore citatus in Genesim, cap. 5. vers. 24. falso etiam adducitur, nam super num. cap. 6. differentia votorum inter Nazarenos assignans vota Religiosa, seu Monastica in veteri lege expresè negat, ibi: *Secus est in votis Religionis in lege noua quibus se homo ad nobilissima ministeria se dedicat, quæ omne pretium excedunt, ideòque nullo pretio redimi possunt, quæ vota non erant in veteri lege.* Gregorius quoque de Valentia, qui ab Historico prophetico pro vero Monachatu circumcisso laudatur, manifestè tenet, & docet verum statum Religiosum à Christo Domino incepisse.

150 Canisius, & cæteri ex Societate laudati pro Monachatu vero Iudaico, contrarium docent, & constanter defendunt ex Primatu voti Virginitatis Deiparæ, vt suo loco videbimus, & ex his relatis colligere potest lector, qua fide legendus sit Historicus propheticus, qui verum sensum Doctorum confundens sine distinctione procedit, & omnes, qui Eliam, & filios Prophetarum Monachos veteris testamenti appellant, illos à veris evangelicis distinguentes, sine distinctione pro suo vero Monachatu circumcisso laudat, eorum sensum, & mentem extorquens, vt in adductis constat, & de alijs demonstrabitur infra.

151 Scherlogus in Cantica plurimos Doctores pro eadem sententia refert, quam etiam docēt Iacobus Latomus de *Institutione Monastica*, cap. 2. Alanus Scopus, Dial. 6. cap. 6. Clotibeus *lib. 3. de Votis Monast.* & Lorinus *in Acta Apostol.* vers. 44. ibi: *Basilius multis in locis, atque Augustinus hinc eruunt prima fundamenta Monastici instituti negantes aliter concordiam inter Monachos conservari posse,*

se, Hieronymus quoque, & Cassianus agnoscunt in istis altius illud vitæ genus. Augustinus Tornelius tom. 2. Annalium ad annum mundi 3139. ibi: Nec veri simile est, quod lege Mosaica adhuc vigente, Religio vlla ad legis evangelicæ normam, quæ nondum lata erat ab Elia, aut ab alio illorum tempore fuerit instituta.

152 In hanc sententia conveniunt omnes Doctores antiqui, & moderni, eamque docuit celeberrimus Abulensis Episcopus Alphonsus Tostatus in 4. Regum cap. 1. ibi: *Dicitur de vxoribus Prophetarum, quia Prophetæ licèt essent viri sancti, tamen Matrimonio vtebantur, quia tùnc non erat Religionis votum, nec status continentiæ, qui postea in novo testamento institutus est.* Hunc etiam Doctorem pro sua sententia, etiam refert Historicus propheticus pluribus in locis, sed qua fide, & veritate ex relatis verbis constat. Antiquus Abbas Ioachimus in introductione ad Apocalyp. c.20. ibi: *Primus ordo Religiosorum institutus est ab Apostolis in primitiva Ecclesia.* Antonius Perez Episcopus Vrgensis, & Salmanticensis, Vniversitatis Primarius in Regulam S. Benedicti ad cap. 1. num. 6. idem ex priscis Ecclesiæ Patribus docet, ibi: *Sed quidquid de hoc sit Cœnobiata hoc Monachorum genus, non solum primum, sed potissimum a priscis, præsertim Basilio, Cassiano, Isidoro, & similibus habetur, & commendatur dicentibus à tempore Apostolicæ prædicationis exordium sumpsisse, quando multitudo credentium erat cor vnum, & anima vna.* Quod etiam ex Consilijs Coloniensi, Meldensi, & Rhemensi apud Acta Ecclesiæ Galicanæ ibidem probat. Doctissimus Abbas Aschanius Tamburinus de iure Abbatum, tom. 1. disput. 2. de origine, & antiquitate status Religiosi disputans, vmbraticos veteris legis supponens, quæst. 1. in 2. hanc conclusionem statuit num. 1. ibi: *Religiosorum statum, non per purum hominem, sed per verum simul Deum Iesum Christum in terris fuisse institutum Catholicorum omnium communis est assertio.* Quod probat ex pluribus ibi citatis, præsertim ex Div. Dionysio *de Cœlesti Hierarchia*, Thoma Vvaldense, Hieronymo Plato, quæst. 8. institutionem veterum à Christo Domino factam per singula discurrens, ex Sacris Evangelistis probat, & quæst. 10. huius vitæ Apostolos institutores ostendit.

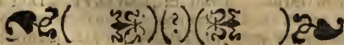
153 Basilius Legionensis Salmanticæ Academiæ Primarius, & celeberrimus Doctor, lib. 7. de Matrim. num. 1. de vero Monachatu Iudaico hanc sententiam pronuntiat, ibi: *Præter aliquos, qui refragantur, quos statim referam, qui dissentirent, aut rem*

hanc

hanc in dubium vocaret, legi neminem, & hinc patet quod merito sæpè dixerim, sine graui censura oppositum à Doctoribus Catholicis affirmari non posse. Vbi notari debet hunc authorem etiam pro sua sententia laudari ab Historico prophetico vbi supra. Miranda tom. 1. part. 1. quæst. 3. art. 2. ait ibi: *Quamvis in veteri lege, & ante adventum Christi, & Sanctorum Apostolorum, vel Religiosi status aliqua præcesserint vestigia, symbola, atque figuræ, nulla tamen verè, & propriè Religio instar earum quæ in Ecclesia sunt hodie, fuit ante tempora Christi.* Franciscus Bordonus tom. 5. cap. 1. per totum Monachatum verum in lege veteri multis solidissimis rationibus impugnat, & fundamenta ab adversarijs adducta ex ipsis Bullis, & Diplomatibus Pontificijs insubsistentia, & falsa esse ostendit. Magister Thomas Hurtado prædictum Monachatum verum Iudaicum impossibilem demonstrat, & prætensam exemplaritatem Christi ad vota emittenda Iudæis revelatam improbabilem ex Patribus esse docet, & probat in suo libro de vero Martyrio Fidei resolut. 54. §. 4. Eruditissimus quoque noster Chronista Frater Iosephus à Siguença pro suo Monachatu Iudaico vero etiam ab Historico prophetico relatus, in vita S. P. N. Hieronymi, fol. 110. contrarium expressè docet, nam licet verum sit, quod iuxta sensum S. P. N. Hieronymi Eliam, & Eliseum, ac filios Prophetarum Monachos veteris testamenti appellet, figurativos, & vmbraticos, vt patet fol. 112. veros tamen per Sanctos Apostolos incepisse concludit fol. 114. ibi: *No es invencion nueva esta, ni de ayer acà, sino vn perfecto estado, que el mismo Espiritu Santo puso en los pechos de los Apostoles, como los primeros originales, para que desde alli se trasladasse en el de todos los Fieles de la Iglesia.* Et post pauca mentem suam magis aperuit, ibi: *Digo, pues, que los Instituidores, y Fundadores de la vida, y estado Monastico fueron los Apostoles, como parece en el quarto libro de su Practica Evangelica.* Et hanc suam, & nostram sententiam eruditè probat ibidem ex Patribus.

154 In hac conclusione conveniunt omnes Patres, Doctores, & Magistri, qui à primo nascentis Ecclesiæ sæculo scripserunt vmbram Monachatus in Synagoga agnoscentes, veritatem tamen in Ecclesia per Christum Dominum confitentes, vt Alanus D. Al 2. cap. 3. docuit, ibi: *Quid enim Nazaræi? quid Rechabitæ? quid Prophetarum filij aliud fuerant, quam quædam Monachorum nostrorum prævia simulacra? Sed pro temporum ratione non omninò consummata, atque absoluta, nam quemadmodum reliquam Christiano-*

rum fidem, vitam, mores, & instituta typicis vmbris figurabant. ita & certè nostros Monachos, sed hoc idem tenuius, & obscuriùs, propter quod, si non tota, & præcipua, magna tamen felicitatis Iudæorum pars, & bonorum à Deo illis indulgendorum pollicitatio, ad temporalia quædam commoda, & præsentis vitæ commoditates referebantur, & nihil mirum si Monachorum instituta, non tam acuratè, vt hodie nostri, excolerent, apud quos sterilitas legis etiam execratione devoveretur. In eodemque sensu sententiam suam Eruditus in rebus Monasticis Antonius Dardinus Vniversitatis Tolosanæ Decanus profert in suo Asceticon lib. cap. 1. ibi: *Sed hæc omnia fuerunt tantum simulacra vitæ Monasticæ, nec Monachi Christiani possunt laudare Authores homines veteris testamenti, quod lege euangelica evacuatum est, & satis est, si admittamus eos adumbrasse figuram Monachorum, quorum longe perfectio fuit propositum solemnitate, & Religione voti.* Denique Lucas Holstenius Vaticanæ Basilicæ Canonicus, & Apostolici Palatij Bibliothecarius in suo Codice Regulari, in quo omnium SS.PP. Regulæ continentur, rem eleganter explicuit tom. 1. in Prooemiali dissertatione, cap. 1. ibi: *Frustra sunt, qui verum, & perfectum Monachismum Christianismo vetustiorem faciunt, eius in veteri testamento figura magis, quam forma, præsagia potius, quam exempla reperiuntur: Anachoresis Eliæ huius, & Elisæi discipulorum convictus Nazaræorum, & Rechabitarum instituta, tùm si quæ occurrunt alia eius generis, videri possunt quædam quasi rudimenta gratiæ Monachatus facere exordientis: Esseni quoque, quorum Hebræi meminerunt, vti & quos Philo libro proprio describit (quamquam hos Sanctus Hieronymus fuisse Christianos putet) multis, vt palam est, differentijs à Monachorum instituto discrepant.* Quamplurimi possent pro vero Monachatu evangelico enumerari, vt nostram conclusionem communem, & vniversaliter receptam in Ecclesia ostenderent; sed laudati Patres, & Doctores sufficiunt, vt Monachatus verus circumcissus contra communem Patrum doctrinam introductus demonstretur, quod quidem in §§. seqq. ex alijs capitibus fiet amplius manifestum.

Paulo ad Hebræos, cap. 7. ibi: *Translato Sacerdotio, necesse est, vt legis translatio fiat*: ergo virtutes illius legis translatæ fuerunt cum ipsa lege, & quoad statum aliæ factæ sunt in lege gratiæ. Confirmatur ex eodem D. Thoma ibidem ad 1. ibi: *Dictum est supra, quod obiectum Theologicarum virtutum, inter quas est fides, est finis vltimus; sed tamen fides habet alium statum in veteri, ac in nova lege, nam quod illi credebant futurum, nos credimus factum*: ergo status fidelium alius fuit in veteri, ac in novo testamento, licèt virtutes eiusdem rationis sint in vtroque testamento, ac perconsequens status Monasticus, si extitisset, alius esset in novo, & alius in veteri testamento.

142 Hæc doctrina confirmatur ex D. Hieronymo P. N. qui ad D. Augustinum Epist. 89. aut ibi: *De plenitudine eius accepimus gratiam pro gratia, quia lex per Moysen data est, gratia autem, & veritas per Iesum Christum, pro legis gratia, quæ præterijt, gratiam evangelij accepimus permanentem, & pro vmbris, & imaginibus veteris testamenti, veritas per Iesum Christum facta est.* In quibus verbis subtiliter nos docet S. P. Hieronymus, quod licèt eiusdem naturæ sit gratia veteris testamenti, & novi, illa fuit transiens, istaque permanens; vndè gratia mutata est in novo testamento, licèt non quoad naturam, quoad statum tamen, & effectus, vt patet; nam gratia in veteri testamento ex meritis Christi futuri, constituebat, & efficiebat sanctos illos Patres servos gratos sub lege servitutis: in novo vero testamento efficit sanctos, & iustos filios sub lege libertatis iuxta illum Ioannis; *Iam non dicam vos servos sed amicos.* Atqui status servorum, amicorum, & filiorum distinguuntur: ergo gratia veteris testamenti præterijt adveniente gratia evangelij permanente, vndè falsa est Authoris doctrina, quod virtutes non mutaverunt statum in lege gratiæ, ac perconsequens licèt consilia paupertatis, castitatis, & obedientiæ observata fuissent in veteri lege, vmbra fuissent, & figura status Religiosi evangelici, quem novum quoad essentiam, & substantiam instituit Christus Dominus in novo testamento.

143 Sed quia hanc novam, & falsam doctrinam introduxit Author, vt testimonijs SS. PP. satisfaceret, & præcipuè Div. Bernardi authoritati dicentis, Monachatum verum advmbratum fuisse in Prophetis, & institutum à Christo, ipsum Mellifluum Doctorem audiamus in sermone de *verbis evangelij*: *Ecce nos reliquimus omnia*, cuius verba ad longum referam, quia quidquid con-

contra Monachatum Iudaicum diximus continent, & Authoris doctrinam falsam esse demonstrant, propè principium ait ibi: *Excusant utique fortasse dicentes Abraham, Isaac, & Iacob, cæterique sancti; numquid non terrenas divitias habuisse leguntur? Sufficit nobis esse, sicut illi fuerant, neque enim sumus nos Patribus meliores, si culpabilis esset possessio divitiarum, numquam illi in divitijs tantam à Dño gratiam obtinuissent, aut tantam gratiam consequuti, divitias nihilominus possedissent. Quid respondebimus nobis imitatoribus sanctorum veterum? Imponant certè vitulos super altare Domini, mactent arietes, hircos immolent, quia & hoc Abraham fecit, & hic ritus Patrum, quibus non modo meliores sumus, sed nec digni quidem solvere corrigiam calceamentorum eorum: sed hæc inquirunt statum, ultra non habent ubi revelata est veritas transire. Quid, si ipsas quoque sanctorum divitias temporales umbram fuisse dixerimus futurorum? In figura siquidem eis omnia legimus contigisse. Denique, quid ni terrenas palam divitias possiderent sancti, & perfecti viri, cum sola adhuc terrena palam promitterentur à Deo? Sicut enim sacrificijs illis, sic & divitijs carnalibus adhuc populis dispensatio divina morem gerebat, nimirum, ut tamquam parvuli paulatim à Gentilium secederent ritu, eadem quæ gentes dæmonijs Domino immolantes, eademque & illi, sed à Domino, non à dæmonijs expectantes. Ubi sanè cœlestis promissio sonuit, spiritualia iam necesse est spiritualibus comparari, & mutari sacrificium, spè mutata; noverant hæc quicumque, vel eo tempore fuerè perfecti, sed ex charitate populo cohærebant, ut in manifesto quidem, & agere eadem, & eadem quærere viderentur. An fortè violenta videtur extorsio, quod de umbra dicimus, & significatione? Olim alter super hæc scripserat in hunc modum, nullus mihi apponat aurum templi Iudæorum, tùnc enim hoc fuit quando sanguis immolabatur, quod totum figura fuit: Aurum ergo repudiemus cum cæteris superstitionibus Iudæorum, aut si aurum placet, placeant, & Iudæi. Postremo non multos legisse me recolo, aut non afflictos graviter, aut non graviter in ipsa sæculi huius prosperitate tentatos, fortè, & periclitatos. Nimirum longe aliud est in luto aquarum multarum divisi fundo maris iter carpere, terrena licitè possidendo: aliud ipsam quoque novis gressibus undam calcare, omnia relinquendo, sed tempori gratiæ prærogatiua hæc debebatur. Porrò novum iter, & novi typus itineris servabatur: antiquorum sanè Patrum diebus, donec in terris videretur, & conversaretur inter homines Dñs Maiestatis, non erat evangelica forma perfectionis, & spiritum Domini solo interim spiritu sequebantur, at ubi verbum caro factum est, & habitauit in nobis, iam nobis in eo tradita est imago vitæ, & con-*

145 S. Ioannes Chysostomus ad populum Antiochenum de *vita Monachorum*, ait ibi: *Tanti est Philosophia à Christo introducta.* Et lib. 3. *contra impugnantes vitam Monasticam,* ibi: *Apostoli huius Philosophia documenta dederunt.* S. Basilius Magnus de *Constitutionibus Monasticis*, cap. 19. ibi: *Hi genus viuendi Apostolorum imitantur.* Vide Homiliam Sancti Basilij in eius festo, in qua ab Apostolis incepisse vitam Monasticam docet infra 2. part. discurs. 3. §. 3. S. Epiphanius *Haresi* 58. ibi: *Quinam hi fuerunt, qui se castraverunt propter Regnum Cælorum, quam generosi Apostoli, & vitam Monasticam degentes, deinceps Virgines.* Ioannes Casianus lib. 2. institutionum, cap. 5. ibi: *Cum in primordijs fidei pauci quidem, sed probatissimi Monachorum nomine censerentur, qui sicut à beata memoria Evangelista Marco, qui primus Alexandrinæ vrbis Pontifex præfuit, normam suscepere viuendi, non solum illa magnifica retinebant, quæ primitus Ecclesiam, vel credentium turbas in actibus Apostolorum legimus celebrasse (multitudinis scilicèt credentium, erat cor vnum, & anima vna) nec quisquam eorum, quæ possidebat, aliquid suum esse dicebat, sed erant illis omnia communia.* In quibus convenit, & consonat cum Parente nostró Hieronymo supra laudato de *Scriptoribus Ecclesiasticis* in vita D. Marci, quod etiam antea Eusebius scripserat lib. 1. cap. 15. & 16. de *Monachis Alexandrinis*, ibi: *Est autem in multis terrarum locis hoc genus hominum, oportebat enim perfecti, boni participes fieri, tàm Græcos, quàm Barbaros, verum in Ægypto in singulis præfecturis sicuti vocant, abundant, & maximè circa Alexandriam.* Videri etiam potest S. P. N. Hieronymus de *Scriptoribus Ecclesiasticis* in vita Philonis. Et à tempore Apostolorum Cœnobitarum disciplinam exordium sumpsisse, expresè docuit idem Casianus collat. 18. Posidius Sancti Augustini discipulus in vita eius, ibi: *Factus ergo Presbyter Monasterium intra Ecclesiam mox instituit, vbi cæpit viuere secundum regulam sub Sanctis Apostolis constitutam.* Pro hac quoque doctrina laudantur ab Scriptoribus Divinus Dionysius Areopagita de *Ecclesiastica Hierarchia.* Sozomænus lib. cap. 12. Niphorus Calixtus lib. 2. cap. 15. D. Isidorus de *Officijs, cap.* 15.

146 Antiquiores Ecclesiæ Patres sequuntur Beda in Prologo in Marcum, & D. Laurentius Justinianus de *Ligno vitæ*, cap. 4. ibi: *Hanc specialem paupertatis formam, tanquam perfectiam Christus servauit, & Apostolis servandam instituit.* Testimonia D. Thomæ supra adduximus §. 2. per totum. Angelicum Præceptorem

torem sequuntur omnes eius discipuli, præcipuè ex eius familia S. Vincentius Ferrarius serm. in festo S. Dominici habito, ex D. Thoma hanc de origine status Religiosi propositionem protulit, ibi: *Quantum ad essentiam totum hoc iam Christus ordinauit: primus Prior fuit Christus, quia dicit S. Thomas 2. 2. quæst. 88. art. 4. ad 3. Quod Apostoli relinquentes omnia propter Christum, vouerunt pertinentia ad perfectionis statum, ex quo dicitur, quod ista vouerunt, scilicèt, paupertatem, & castitatem.* Videndus est etiam Caycetanus in Commentarijs ad loca supra citata ex D. Thoma, & in Epist. 1. ad Corinthios, cap. 7. ad illa verba: *Consilium autem do*, statum in quo virginitas profitetur, proprium esse legis gratiæ docet, ibi: *Tertiò Paulus repetit hanc propositionem tamquam novam, vt magis imbiberetur in animis hominum, quod bonum est homini, hoc autem ideò proprium est statui novi testamenti, quia gratia interna per Iesum Christum facta est semper; tùm quia plenitudo gratiæ, ad quam spectat status virgineus, propria est noui testamenti.*

147 Ex eadem familia insignis Theologus, & Canonista celeberrimus Cardinalis Turrecremata, tract. 8. in *Regulam S. Benedicti*, ibi: *Genus Cænobitarum aliquod institutum sumpsit à cuneis Prophetarum, vndè Samuel dicitur instituisse Religiosorum Conventus ingiter psallentium Domino, vt ait Magister in Historia Ecclesiastica super illud 1. Reg. 10. Obviam habetis gregem Prophetarum, descendentium de excelso, & ante eos psallentium, quod autem istorum Prophetarum Conventus personas Religiosorum repræsentarent, testatur Hieronymus in Epistola ad Rusticum Monachum dicens: filij Prophetarum, quos Monachos veteris testamenti dicimus, quoad perfectam vero formam communis vitæ, & abrenunciationem terrenorum, hoc genus Monachorum, hæc Cænobitarum disciplina, vt docet Cassianus à tempore prædicationis Apostolicæ sumpsit exordium.* Magister Soto in 4. distinct. 30. quæst. 2. art. 1. ibi: *Quo circa licèt antea multi ob alios fines virginitatem seruassent; tamen sub voto veræ Religionis à Beata Virgine ortum habuit; votum enim Vestalium Virginum Deorum superstitione vitiabatur, solemnitas veri evangelici voti à Christo incepit.* Magister Medina in 3. part. quæst. 28. art. 4. ex multis capitibus statum Religiosum negat in veteri lege, ibi: *Quia tùnc non erat in vsu votum solemne, tùm denique, quia votum solemne, secundum Diu. Thomam, non potest esse sine voto obedientiæ, & paupertatis, quæ non fuerunt in B. Virgine: tùm etiam, quia in veteri lege non erat status approbatus, in quo servaretur votum solemne, neque erant domus, aut*

Monasteria huic muneri dicata. Innumeri possent referri, & laudari Magistri, & Doctores Dominicani pro nostra conclusione cum suo Magistro militantes, & novissimè eam defendunt validissimis rationibus Theologicis Illustrissimus Dominus Araùjo in Salmanticensi Academia Primarius, tom. 1. in 2. 2. quæst. 99. disputat. 4. sect. 3. & Eminentissimus Dominus Cardinalis Gapilluccus ex Magistro sacri Palatij ad purpuram sacram assumptus, tom. 1. controv. 16. in qua adversariorum ratiunculis respondet & verum Monachatum veteris legis impugnat.

148 Sacra Societatis Iesu Religio in hac sententia Thomista est, & pro D. Thoma concorditer pugnat, quia omnes Doctores Societatis, tam in Scholasticis disputationibus, & controversijs dogmaticis, quàm in dissertationibus Monasticis, Historicisque, & Sacræ Scripturæ expositionibus, vno ore docent cum D. Thoma, verum Monachatum in Christo Domino incepisse; sed quia Historicus propheticus aliquos ex eadem Societate pro suo circumcisso Monachatu militare dicit, lib. 3. cap. 29. num. 2. in margine. Ex laudatis, aliquos referam, vt Authoris falsitas orbi appareat, & notum sit omnibus, quam infideliter procedit in allegandis Patribus, & Doctoribus. Eximius Doctor Pater Franciscus Suarez communem SS. PP. doctrinam defendit, tom. 2. in 3. partem, disput. 6. sect. 1. & tom. 3. *de Religione*, cap. 1. & 2. Magister Vazquez tom. 2. in 3. part. disput. 124. cap. 5.

149 Cardinalis Bellarminus, qui pro suo vero Monachatu Iudaico ab Historico prophetico adducitur, contrarium expressè tenet, & docet tom. 2. controv. lib. 2. cap. 1. vbi postquam illos veteris testamenti Monachos figurativos, ex P. N. Hieronymo, appellavit, hanc conclusionem contra Magdeburgenses statuit de veris Monachis, ibi: *Sexto probatur ex Apostolorum exemplo, qui veri primi Monachi Christiani, nam quod vitam Cænobiticam instituerint, vbi essent omnia communia, patet ex actis Apostolorum* 4. Et subdit ibidem: *Quod denique ab Apostolorum exemplo cæperint Religiones, testantur quamplurimi Patres.* Quos ibi laudat in suis proprijs locis videndos. Adducitque pro sua sententià idem Author propheticus Heribertum Rosueindum in vita Pauli: Basseum de statibus Eremiticis: Possevinum in Bibliotheca, & Comelium à Lapide in Genesim: sed falso adducuntur ab Authore hi, sicut alij Doctores, & Patres, nam licèt Heribertus vi-

tam solitariam exemplo Eliæ laudet; Religiosam cũ votis in Christo Domino per Apostolos incepisse expresse docet ex Chrysostomo, Hironymo, & Bellarmino. Basileus contra producentem testatur libro de Anachoretarum origine, & vita, cap. 2. ibi: *Præstantiam, & nobilitatem huius status Monastices sumere possumus; primo ex origine eius; quia inchoatus est ab Apostolis, & primis Christianis, vt iam dixit Posidius in vita S. Augustini, & dixerunt cæteri Patres, & Eusebius, & Hieronymus, & Ioannes Cassianus collat. 8.* Possevinus in Bibliotheca lib. 5. cap. 49. & 50. in veteri testamento vmbram Monachatus agnoscens, vota à tempore Christi Domini, & Apostolorum incepisse constanter affirmat; & tom. 1. apparatus Monachos Carmelitanos Palestinos, & Cyrili Alexandrini Monachatum, Baronij verbis vtens, fabellam appellat. Doctissimus Cornelius à Lapide ab Authore citatus in Genesim, cap. 5. vers. 24. falso etiam adducitur, nam super num. cap. 6. differentia votorum inter Nazarenos assignans vota Religiosa, seu Monastica in veteri lege expresse negat, ibi: *Secus est in votis Religionis in lege noua quibus se homo ad nobilissima ministeria se dedicat, quæ omne pretium excedunt, ideòque nullo pretio redimi possunt, quæ vota non erant in veteri lege.* Gregorius quoque de Valentia, qui ab Historico prophetico pro vero Monachatu circumcisso laudatur, manifestè tenet, & docet verum statum Religiosum à Christo Domino incepisse.

150 Canisius, & cæteri ex Societate laudati pro Monachatu vero Iudaico, contrarium docent, & constanter defendunt ex Primatu voti Virginitatis Deiparæ, vt suo loco videbimus, & ex his relatis colligere potest lector, qua fide legendus sit Historicus propheticus, qui verum sensum Doctorum confundens sine distinctione procedit, & omnes, qui Eliam, & filios Prophetarum Monachos veteris testamenti appellant, illos à veris evangelicis distinguentes, sine distinctione pro suo vero Monachatu circumcisso laudat, eorum sensum, & mentem extorquens, vt in adductis constat, & de alijs demonstrabitur infra.

151 Scherlogus in Cantica plurimos Doctores pro eadem sententia refert, quam etiam docẽt Iacobus Latomus de *Institutione Monastica*, cap. 2. Alanus Scopus, Dial. 6. cap. 6. Clotibeus lib. 3. de *Votis Monast.* & Lorinus *in Acta Apostol.* vers. 44. ibi: *Basilius multis in locis, atque Augustinus hinc eruunt prima fundamenta Monastici instituti negantes aliter concordiam inter Monachos conseruari pos-*

si, Hieronymus quoque, & Cassianus agnoscunt in istis altius illud vitæ genus. Augustinus Tornelius tom. 2. Annalium ad annum mundi 3139. ibi: Nec veri simile est, quod lege Mosaica adhuc vigente, Religio vlla ad legis evangelicæ normam, quæ nondum lata erat ab Elia, aut ab alio illorum tempore fuerit instituta.

152 In hanc sententia conveniunt omnes Doctores antiqui, & moderni, eamque docuit celeberrimus Abulensis Episcopus Alphonsus Tostatus in 4. Regum cap. 1. ibi: *Dicitur de vxoribus Prophetarum, quia Prophetæ licèt essent viri sancti, tamen Matrimonio vtebantur, quia tùnc non erat Religionis votum, nec status continentiæ, qui postea in novo testamento institutus est.* Hunc etiam Doctorem pro sua sententia, etiam refert Historicus propheticus pluribus in locis, sed qua fide, & veritate ex relatis verbis constat. Antiquus Abbas Ioachimus in introductione ad Apocalyp. c. 20. ibi: *Primus ordo Religiosorum institutus est ab Apostolis in primitiva Ecclesia.* Antonius Perez Episcopus Vrgensis, & Salmanticensis, Vniversitatis Primarius in Regulam S. Benedicti ad cap. 1. num. 6. idem ex priscis Ecclesiæ Patribus docet, ibi: *Sed quidquid de hoc sit Cænobiatæ hoc Monachorum genus, non solum primum, sed potissimum a priscis, præsertim Basilio, Cassiano, Isidoro, & similibus habetur, & commendatur dicentibus à tempore Apostolicæ prædicationis exordium sumpsisse, quando multitudo credentium erat cor vnum, & anima vna.* Quod etiam ex Consilijs Coloniensi, Meldensi, & Rhemensi apud Acta Ecclesiæ Galicanæ ibidem probat. Doctissimus Abbas Aschanius Tamburinus de iure Abbatum, tom. 1. disput. 2. de origine, & antiquitate status Religiosi disputans, vmbraticos veteris legis supponens, quæst. 1. in 2. hanc conclusionem statuit num. 1. ibi: *Religiosorum statum, non per purum hominem, sed per verum simul Deum Iesum Christum in terris fuisse institutum Catholicorum omnium communis est assertio.* Quod probat ex pluribus ibi citatis, præsertim ex Div. Dionysio *de Cælesti Hierarchia*, Thoma Vvaldense, Hieronymo Plato, quæst. 8. institutionem verorum à Christo Domino factam per singula discurrens, ex Sacris Evangelistis probat, & quæst. 10. huius vitæ Apostolos institutores ostendit.

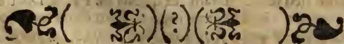
153 Basilius Legionensis Salmanticæ Academiæ Primarius, & celeberrimus Doctor, lib. 7. de Matrim. num. 1. de vero Monachatu Iudaico hanc sententiam pronuntiat, ibi: *Præter aliquos, qui refragantur, quos statim referam, qui dissentirent, aut rem*

hanc

hanc in dubium vocaret, legi neminem, & hinc patet quod merito sæpè dixerim, sine graui censura oppositum à Doctoribus Catholicis affirmari non posse. Vbi notari debet hunc authorem etiam pro sua sententia laudari ab Historico prophetico vbi supra. Miranda tom. 1. part. 1. quæst. 3. art. 2. ait ibi: *Quamvis in veteri lege, & ante adventum Christi, & Sanctorum Apostolorum, vel Religiosi status aliqua præcesserint vestigia, symbola, atque figuræ, nulla tamen verè, & propriè Religio instar earum quæ in Ecclesia sunt hodie, fuit ante tempora Christi.* Franciscus Bordonus tom. 5. cap. 1. per totum Monachatum verum in lege veteri multis solidissimis rationibus impugnat, & fundamenta ab adversarijs adducta ex ipsis Bullis, & Diplomatibus Pontificijs insubsistentia, & falsa esse ostendit. Magister Thomas Hurtado prædictum Monachatum verum Iudaicum impossibilem demonstrat, & prætensam exemplaritatem Christi ad vota emittenda Iudæis revelatam improbabilem ex Patribus esse docet, & probat in suo libro de vero Martyrio Fidei resolut. 54. §. 4. Eruditissimus quoque noster Chronista Frater Iosephus à Siguença pro suo Monachatu Iudaico vero etiam ab Historico prophetico relatus, in vita S. P. N. Hieronymi, fol. 110. contrarium expressè docet, nam licet verum sit, quod iuxta sensum S. P. N. Hieronymi Eliam, & Eliseum, ac filios Prophetarum Monachos veteris testamenti appellet, figurativos, & vmbraticos, vt patet fol. 112. veros tamen per Sanctos Apostolos incepisse concludit fol. 114. ibi: *No es invencion nueva esta, ni de ayer acà, sino vn perfecto estado, que el mismo Espiritu Santo puso en los pechos de los Apostoles, como los primeros originales, para que desde alli se trasladasse en el de todos los Fieles de la Iglesia.* Et post pauca mentem suam magis aperuit, ibi: *Digo, pues, que los Instituidores, y Fundadores de la vida, y estado Monastico fueron los Apostoles, como parece en el quarto libro de su Practica Evangelica.* Et hanc suam, & nostram sententiam eruditè probat ibidem ex Patribus.

154 In hac conclusione conveniunt omnes Patres, Doctores, & Magistri, qui à primo nascentis Ecclesiæ sæculo scripserunt vmbram Monachatus in Synagoga agnoscentes, veritatem tamen in Ecclesia per Christum Dominum confitentes, vt Alanus D. Al 2. cap. 3. docuit, ibi: *Quid enim Nazaræi? quid Rechabitæ? quid Prophetarum filij aliud fuerant, quam quædam Monachorum nostrorum prævia simulacra? Sed pro temporum ratione non omninò consummata, atque absoluta, nam quemadmodum reliquam Christianorum*

rum fidem, vitam, mores, & instituta typicis vmbris figurabant ita & certè nostros Monachos, sed hoc idem tenuius, & obscurius, propter quod, si non tota, & præcipua, magna tamen felicitatis Iudæorum pars, & bonorum à Deo illis indulgendorum pollicitatio, ad temporalia quædam commoda, & præsentis vitæ commoditates referebantur, & nihil mirum si Monachorum instituta, non tam acuratè, vt hodie nostri, excolerent, apud quos sterilitas legis etiam execratione devoveretur. In eodemque sensu sententiam suam Eruditus in rebus Monasticis Antonius Dardinus Vniversitatis Tolesanæ Decanus profert in suo Asceticon lib. cap. 1. ibi: *Sed hæc omnia fuerunt tantum simulacra vitæ Monasticæ, nec Monachi Christiani possunt laudare Authores homines veteris testamenti, quod lege euangelica evacuatum est, & satis est, si admittamus eos adumbrasse figuram Monachorum, quorum longe perfectio fuit propositum solemnitate, & Religione voti.* Denique Lucas Holstenius Vaticanæ Basilicæ Canonicus, & Apostolici Palatij Bibliothecarius in suo Codice Regulari, in quo omnium SS.PP. Regulæ continentur, rem eleganter explicuit tom. 1. in Procemiali dissertatione, cap. 1. ibi: *Frustra sunt, qui verum, & perfectum Monachismum Christianismo vetustiorem faciunt, eius in veteri testamento figura magis, quam forma, præsagia potius, quam exempla reperiuntur: Anachoresis Eliæ huius, & Elisæi discipulorum convictus Nazaræorum, & Rechabitarum instituta, tùm si quæ occurrunt alia eius generis, videri possunt quædam quasi rudimenta gratiæ Monachatus facere exordientis: Essenj quoque, quorum Hebræi meminerunt, vti & quos Philo libro proprio describit (quamquam hos Sanctus Hieronymus fuisse Christianos putet.) multis, vt palam est, differentijs à Monachorum instituto discrepant.* Quamplurimi possent pro vero Monachatu evangelico enumerari, vt nostram conclusionem communem, & vniversaliter receptam in Ecclesia ostenderent; sed laudati Patres, & Doctores sufficiunt, vt Monachatus verus circumcissus contra communem Patrum doctrinam introductus demonstretur, quod quidem in §§. seqq. ex alijs capitibus fiet amplius manifestum.

DIS-

DISCURSUS TERTIUS.

Status Religiosus verus cum votis evangelicis improbabilis ostenditur in populo circumcisso, ex defectu cultus Virginitatis in illa veteri Lege.

§. I.

Sacræ Scripturæ testimonijs nostra conclusio stabilitur.

155 UT Verum Monachatum evangelicum in veteri lege astruant adversarij, votum castitatis, & virginitatis, sine quo subsistere non potest verus Monachatus, in Synagoga observatum probare intendunt, quod Sacræ Scripturæ non convenire, & Sanctis Patribus repugnare ex multis, & efficacibus rationibus hic demonstrabitur, nam licèt virginitas non fuisset prohibita Iudæis, vt plurimi Doctores sentiunt, & aliqui pauci ex populo illo virginitatem servaverint, vel inspiratione aliqua interna, vel speciali impulsu, vt vmbram futurorum tenerent, cum voto tamen ex aliqua lege publica, vel instituto, cultuque externo oblatam Deo virginitatem negamus, ex Sacra Scriptura, & SS. PP. doctrina ab Ecclesia recepta, vel quia sterilitas, & infecunditas maledicta fuit in illa lege, vel quia virginitas fuit in opprobrium, & contemptum Iudæis, vel quia circumcisis excellentia eius non fuit cognita, nec revelata, vel quia tùnc Matrimonium præferebatur virginitati, quod in Sanctis Patribus, & Doctoribus apertè, manifesteque videbitur.

156 Plurima ex Sacra Scriptura testimonia adduci possunt ad intentum; sed pauca referam, ex quibus SS. PP. & Doctores cultum Virginitatis in veteri lege negant. Nam Deuteron. cap.7. dicitur ibi: *Non erit apud te sterilis vtriusque sexus*: & quamvis hæc

verba divinam promissionem contineant, qua Deus Iudæis fecunditatem promittat in hominibus, & pecoribus, ex hoc rectè colligitur fecunditatem in populo illo voluisse, & multiplicationem prolis gratam fore satis apertè indicavit. Et Exod. 23. ibi: *Non erit intc infecunda, nec sterilis in terra tua.* Ex quibus, & alijs in lege contentis sterilitas in opprobrium habebatur apud Iudæos, vt constat 1. Reg. cap.1. quod æmula Annæ eam affligebat, & ei exprobabat, quod sterilis esset, quod Anna amaro animo semper erat: & Genes. 30. quod cum Rachel peperisset Ioseph, dixit: *Abstulit Deus opprobrium meum.* Et Lucæ 1. cum Sancta Elisabeth in sua senectute conceptionem Ioannis sensisset dicebat: *Quia sic fecit mihi Dominus in diebus, in quibus respexit auferri opprobium meum inter homines.* Et Osseæ cap.9. pro maledicto, & punitione dicitur: *Da eis vulvam sine filijs, & vbera arentia.* Ex quibus clarè colligitur virginitatem non solum in primis temporibus legis, sed etiam in fine legis in opprobrium fuisse Iudæis, nam post conceptionem Baptistæ, qua Deus sterilitatis opprobrium abstulit, & gratias obtulit, & laudes refert Elisabeth pro fecunditate.

157 Ex quibus ratio conficitur, vt cultum virginitatis à populo illo excludatur; quia vt haberet cultum publicum virginitas in illa lege veteri, & laudabiliter in aliquo statu posset servari, deberet constare populo opprobrium infecunditatis esse sublatum, sed ex nullo textu legis, neque Prophetarum constat opprobrium infecunditatis sublatum fuisse, imò in tempore Elisabeth adhuc perseverabat in existimatione populi, vt ex verbis relatis ex Luca constat: ergo virginitas non habuit cultum in populo Iudæorum. Et confirmatur, quia vt virginitas esset materia voti in populo, in quo toties reperitur benedicta proles, & promissa à Deo fecunditas filiorum pro benedictione debuit esse cognita eidem populo, & virginitatis excellentia supra nuptias, & virginum benedictio, & maius virginibus præmium promissum, sed nullibi in veteri testamento virginitas invenitur proposita, vt melius bonum, nec maius præmium ei promissum: ergo virginitas non fuit culta in illa lege.

158 Dictum probatur ex libro Ecclesiastici, nam à cap. 44. vsque ad 55. viros gloriosos veteris testamenti ab Henoch incipientis laudare, & præcipuas eorum virtutes referre, Henoch, Eliam, & Elisæum ex multis commendat, nullus ex virginitate, castitate, vel continentia laudatur, & extollitur, quin potius in-

ge-

generationibus suis plurimi commendantur, & pro præmio, & gaudium totum felicitas in filijs, & nepotibus refertur: ergo tunc temporis virginitas cultum non habebat in illo populo, nec laudabilis erat, quia aliquis laudaretur ex ea, & notum est, quod Elias cap. 48. per totum ex multis virtutibus commendatur, & laudatur; at ex virginitate, neque ex voto continentiæ, neque ex institutione virginalis status commendatur: ergo licèt ex divina inspiratione interna virginitatem servasset, vt esset figura virginum evangelij pro illo populo virginitas laudabilis non erat, nec cultum habebat in lege veteri, nam alias inter cæteras virtutes Eliæ Ecclesiasticus eius virginitatem enumeraret, & referret. Ex quibus hoc sylogismo clauditur discursus; quod in Sacra Scriptura non reperitur laudatum, neque commendatum, cultus eius vt Deo gratus improbabilis est ex Sacra Scriptura; sed cultus virginitatis cum voto non reperitur laudatus, nec commendatus in Sacra Scriptura vsque ad Deiparam Dominam nostram: ergo cultus Virginitatis saltem cum voto improbabilis est ex Sacra Scriptura in populo Iudaico, vel afferant adversarij textum veteris testamenti, in quo laudetur virginitas vt nuptijs excellentior, & eius votum commendetur, vt melius bonum. Sed dicunt adversarij, præcipuè Historicus propheticus in sua Apologia, proposit. 1. §. 2. virginitatem laudatam, & commendatam reperiri in sacris litteris, tàm in Esaia cap. 56. quàm in Sapientialibus, cap. 3. & testimonia, ne proprius sensus appareat, imperfecta; & mutilata refert; nam ex Esaia tantum sequentia verba proponit, ibi: *Nam dicat Eunuchus, ecce ego lignum aridum*; & ex Sapientialibus: *Felix Spado, &c.* Sic sacros textus indicat Apologista, vt sensum simulet in verbis, & nominibus tantum *Spadonis*, & *Eunuchi.* Itaque vt vera intelligentia sacri eloquij manifesta fiat, verba vsque ad perfectum sensum apponam, vt ex relatis & contentis circumstantijs, tempora, de quibus loquuntur intelligantur. Verba Isaiæ sunt: *Non dicat Eunuchus, ecce ego lignum aridum, quia hæc dicit Dominus de Eunuchis, qui custodierint Sabbata mea, & elegerint quæ ego volui, & tenuerint fœdus meum, dabo eis in domo mea, & in muris meis locum, & nomen melius à filijs, & filiabus, nomen sempiternum dabo eis, quod non peribit.* Sapientialium verba sunt, ibi: *Spado, qui non operatus est per manus suas iniquitatem, nec cogitauit adversus Deum nequissima, dabitur ei donum fidei electum, & sors in templo Dei acceptissima.* Ex his arguit Apologista vbi supra: In Esaia

Esaia laudantur Eunuchi spirituales, sed in Sacra Scriptura Eunuchi spirituales significant castos, & virgines cum voto: ergo in veteri testamento reperitur laudatus cultus virginitatis cum voto.

159 Sed fallax est argumentum ex veteri ad novum testamentum, nisi à figura ad figuratum procedat, vt patet: in Esaia, qui magis Evangelista, quàm propheta videtur, vt asserit S. P. N. Hieronymus, Christus Dominus, virgo Deipara, Apostoli, & Ecclesia laudantur, & commendantur: ergo pro illo tempore in veteri testamento extiterunt quoad veritatem, infelix est, & hæretica consequentia, nam vt supra diximus ex Episcopo Christopolitano quæcumque in veteri testamento inveniuntur, non gratia sui, sed in gratiam novi testamenti ponuntur, itaque Eunuchi laudati in Esaia, & Sapientialibus, in figura commendantur evangelici, qui propter Regnum Cœlorum castrandi erant, & in hoc sensu nobis reliquit explicata Doctor Maximus verba Prophetiæ, ibi: *Qui humiliter hunc locum intelligunt, ad proselytos ex Gentibus, & verè Eunuchos referunt, qua dicuntur.* Et postea: *Hæc, inquiunt, dicitur contra Iudæos, qui nobilitatem iactant generis, & filios Abrahæ se esse dicunt, & beatos putant qui habent semen in Sion, & domesticos in Ierusalem.* Sensus manifestus est; nam proselyti ex gentibus ad Christi fidem conversi sunt ex Gentilismo, vnde qui humiliter hunc locum Isaiæ intelligunt, ad Eunuchos Christianos, & Evangelicos Isaiæ prophetiam referri debent. Tùm etiam sacer textus iuxta Doctoris Maximi intelligentiam, contra Iudæos loquitur, qui nobilitatem generis iactabant, & gloriam putabant semen habere in Sion, & domesticos in Ierusalem: ergo nullo modo intelligi potest Prophetia de virginibus illius gentis, & legis.

160 Prædictum sensum, mirabili sua doctrina Doctor Maximus aperuit, verba Prophetiæ explanans, & ad proprium suum tempus referens, ibi: *Et quomodo in Proselytis non est vlla diversitas, sed viri, & fœminæ ad salutem vocantur, sic & in Eunuchis, qui se castraverunt propter Regna Cælorum, vterque sexus accipitur, qui mortificaverunt membra sua super terram fornicationem, immunditiam, passionem, desiderium malum, donec perveniant omnes in virum perfectum, & dicant cum Apostolo: Nos neminem novimus secundum carnem, & si agnovimus iuxta carnem, Christum, sed nunc iam non novimus? ergo in Eunuchis nequaquam illi intelligendi sunt, quos ardens Poeta describens ait: Nec non infelix ferro truncata iuventus, atque*

excta virum; sed illi de quibus Dominus in Evangelio loquitur, qui se castrauerunt propter Regna Cælorum, quales erant & Apostoli, quibus admirantibus, & pro rei difficultate dicentibus, quis ergo potest saluus fieri, respondit Salvator, qui potest capere capiat, vndè, & Apostolus de huiusmodi Eunuchis, idest de virginibus, praeceptum Domini se non habere testatur. In eodem sensu Prophetiam Isaiæ explicuit in Epist. ad Eust. 22. vbi postquam veteris legis felicitatem in partubus, & parturitionibus consistere dixit, de tempore gratiæ ait, cap. 9. ibi: *Nunc Eunuchis dicitur, nec lignum arbitreris aridum, habes locum pro filijs, & filiabus in cælestibus sempiternum.* Et contra Jovinianum, lib. 1. de Virginibus legis gratiæ Prophetam loquentem explicuit.

161 Quæ quidem expositio S. P. N. Hieronymi ex ipsis verbis Prophetæ evidens demonstratur, nam si promissa Eunuchis, tàm in Esàia, quàm in Sapientialibus attente considerentur, nequaquam convenire Iudæis possunt; sed omnia impleta sunt in Eunuchis legis gratiæ promittitur enim Eunuchis, de quibus sacer textus loquitur, locum nominatum, nomen melius à filijs, & filiabus in domo Dei, & nomen sempiternum, donum fidei electum, & sors in templo Dei acceptissima, sed in toto veteri testamento nullum præmium pollicetur virginibus, nullumque locum tenebant in templo Eunuchi, imo à ministerijs templi arcebantur, & infecundi, sterilesque in contemptum populi erant, & virgines ipsæ ad ætatem nuptiarum pervenientes à templo excludebantur: ergo sacri textus Isaiæ, & Sapientialium nullo modo intelligi possunt de Eunuchis spiritualibus veteris legis.

162 Est autem sensus manifestus in Eunuchis legis gratiæ, in quibus adimpleta reperiuntur omnia, quæ in sacris litteris reperiuntur promissa, quod satis innuit S. P. Hieron. vbi sup. ad verba Prophetæ dicens, ibi: *Et qui Eunuchus fuerit, & fecerit vniuersa, quæ scripta sunt, habebit in muris eius locum optimum, vt, scilicèt, turris Domini efficiatur, & in Sacerdotali gradu consistat, & pro filijs, multos habebit filios spirituales*: ergo secundum Patrem nostrum Hieronymum, sacri textus relati intelligendi sunt de tempore, in quo spiritualis Eunuchismus coniungitur Sacerdotio, quod contrarium est dispositioni veteris legis, in qua etiam Sacerdotium etiam summum per carnalem generationem fuit institutum, nec tùnc temporis cognita fuit spiritualis regeneratio, quæ postea in lege gratiæ fuit facta in Sanguine Christi Domini per Ecclesiæ Sacramen-

menta. D. Basilius de *vera virginitate*, de virginibus legis gratiæ Isaiam explicat, sacros textus, & præsertim verba Isaiæ.

163 Nec alia promissa Eunuchis per Isaiam, verificari possunt in Eunuchis circumcisis, nec in virginibus veteris testamenti; si aliqui virginitatem servarunt, non *nomen melius à filijs, & filiabus*, quia tùnc felicitas illius populi, in filijs, & nepotibus, & in generationibus suis existimabatur, & in opprobrium habebatur infecunditas prolis; neque *sortem acceptissimam* tenebant Eunuchi Iudæi in templo, nam ab illo arcebantur, & à ministerijs separabantur vt indigni: etiam virgines excludebantur in nuptiali ætate, supra disc. 1. §. 3. Donum fidei electum nullo modo in illis Eunuchis reperiri potest, cum Summus Pontifex, cui donum fidei ad legis difficultates explicandas concessum fuit, ex Tribu Aaron per carnalem generationem descendere debebat, & Matrimonium contrahere secundum dispositionem illius legis, quæ omnia simul considerata in Eunuchis illius populi reperiri non possunt, & in Eunuchismo spirituali evangelico videmus adimpleta, nam: Summo Pontifici Romano, cui dictum fuit in Petro: *non deficiet fides tua*, donum fidei electum tribuitur, & largitur per Christum, quod etiam generali Concilio legitimè congregato conceditur, in quo omnes Eunuchi spirituales evangelici sunt, & ex ordine Sacerdotali, nomen melius à filijs, & filiabus in virginibus novi testamenti reperitur, in quo prętantia virginitatis supra nuptias explicatur, & à D. Paulo fuit prædicata Ecclesiæ, & ex his apertè constat, sacros textus ex Sapientialibus, & Isaia de evangelicis Eunuchis loqui, & ex dicendis apertius apparebit.

§. II.

Testimonijs ab Ecclesia approbatis, & in ea vniversaliter receptis supradicta intelligentia ad sacros textus roboratur, & confirmatur.

164 Officia Ecclesiastica à Breviarijs apposita, & ab Ecclesia approbata magnam habere authoritatem nullus negare potest; sed cum magna tamen differentia, nam aliqua approbata sunt positivè pro vniversali Ecclesia, de præcepto recitan-

da, aliqua vero permiſsivè pro aliquo Regno, Provincia, vel Religione, vt in ea recitari poſsint, qui velliat, & in eiſdem officijs aliqua ſunt quæ ad Hiſtorias Sanctorum pertinent, & alia quæ ad doctrinam, & veram Sacræ Scripturæ intelligentiam proponuntur, vt Homiliæ, & Sanctorum Patrum expoſitiones, vndè Sanctorum vitæ, & facta ab Eccleſia approbata pro aliqua Provincia, Religione, vel Regno cum ſint facti, & teſtimonijs fallibilibus dependeant, eam habent firmitatem, quam teſtimonia quibus adhæret approbatio Eccleſiæ: illa autem quæ ex Sanctorum Patrum doctrina aſſumuntur, & vniverſali Eccleſiæ proponuntur ad rectam intelligentiam Sacræ Scripturæ, licèt infallibilia non ſint, maximam habent authoritatem, ex Summi Pontificis poſitiva approbatione, & ex receptione vniverſalis Eccleſiæ, ad veram intelligentiam textus quem explicant Patres in ſermonibus, vel Homilijs propoſitis ab Eccleſia, & nullus Catholicus audebit negare veram eſſe intelligentiam Sacræ Scripturæ, quam Eccleſia proponit ex aliquo Sancto Doctore in omnibus Chriſtianis Eccleſijs legenda, quia hæc approbatio à Summo Pontifice tamquam è Cathedra loquente procedit ad veram Scripturæ intelligentiam.

165 His ſuppoſitis, ad intentum deveniamus. In Officio S. Cæciliæ virg. & mart. die 22. Nov. præcipit S. Mater Eccleſia, vt legatur evangelium ex cap. 19. Matt. vbi dicitur, ibi: *Simile eſt Regnum Cœlorum decem virginibus, &c.* cum Homil. S. Ioann. Chryſoſt. in qua legitur: *Magna quidem de virginitate diſſeruerat dicens: Sunt Eunuchi, qui ſeipſos caſtrauerunt propter Regnum Cœlorum, & qui poteſt capere, capiat. Nec ignorabat de virginitate magnam eſſe vulgo exiſtimationem, quippè cum ſit ea res natura ſublimis, quod indè patet, quia neque in veteri teſtamento à priſcis illis, ſanctiſque viris culta fuit, & in novo nulla legis neceſsitate iubetur, &c.* In his verbis, doctrina, & expoſitio S. Ioannis Chryſoſtomi motu proprio, & ex certa ſcientia poſitivè, & ex præcepto proponuntur ab Eccleſia, & ab omnibus Eccleſijs admittuntur, & ex præcepto recitantur à Summis Pontificibus, Cardinalibus, Epiſcopis, Doctoribus, & Magiſtris, vndè iure optimo poteſt dici, quod doctrina in verbis D. Chryſoſtomi contenta, approbata eſt poſitivè ab Eccleſia, & in ea vniverſaliter recepta; ſed apertè, & manifeſtè proponitur, quod virginitas in veteri teſtamento, à priſcis illis, ſanctiſque viris non fuit culta: ergo ſecundum doctrinam approbatam, & receptam in Eccleſia cultus virginitatis cum voto non poteſt defendi in veteri teſtamento.

Con-

Confirmatur, nam si cultum habuisset virginitas in veteri testamento, in aliquo statu illius populi, discursus ex Chrysostomo propositus ab Ecclesia, vt sublimitatem virginitatis probaret, invtilis, & inanis esset, quod inde patet, quia ideò sublimitas virginitatis legis gratiæ probatur à D. Chrysost. quia in lege veteri à priscis illis, sanctisque viris non fuit culta, & in novo nulla legis necessitate iubetur: at si in lege veteri fuisset culta virginitas ex voto in aliquo statu, sicut in novo testamento, ex falso principio procederet D. Chrysost. & ex eo Ecclesia: ergo vera intelligentia ab Ecclesia proposita super verba relata D. Matth. spiritualem Eunuchismum à veteri testamento excludit, & cultum virginitatis in veteri lege negat, ac perconsequens Eunuchi laudati, & commendati in litteris sacris veteris testamenti, non Iudæi, sed Christiani sunt intelligendi, & si aliqui illorum virginitatem servarunt, non veritatem evangelici voti, sed vmbram tantum, & figuram tenuere.

166 Reflectendum etiam est in verbis relatis, quod S. Mater Ecclesia ex D. Chrysost. consilium virginitatis, vt novum institutum in evangelio sectandum proponit, at si in veteri testamento culta fuisset virginitas cum voto in aliquo statu, institutum Eunuchismi spiritualis non esset novum in Christi Ecclesia: ergo in veteri testamento non fuit culta virginitas in aliquo statu. Tùm etiam nam cultus virginitatis veteris testamenti, vt statum constitueret, vel fuit introductus ab aliqua lege ligante, vel ab aliquo consilio suadente; sed cultus virginitatis populi circumcisi ex lege illa non constat, nec consilium invenitur, vsque ad promulgationem evangelij: ergo virginitas non fuit culta in aliquo statu veteris testamẽti, ac perconsequens in Isaia, & in libro Sapientialium non laudantur Eunuchi pro illo populo Iudaico, sed spirituales Eunuchi novi testamenti. Idem habet. in 2. Offic. de commun. Virg. in Homil. vt infra 3. part. disc. 1. §. 3.

167 Nostra Sancta mater Ecclesia hanc semper tenuit intelligentiam, quam notam fecit nobis ex Patribus, vt cultum virginitatis proprium esse legis gratiæ populo Christiano ostenderet, itaque in Ecclesiasticis Officijs, quid de virginitatis institutione, & cultu sentiat proponit, & à Christo Dño institutum fuisse in suo Sancto Evangelio apertè docet, & confitetur. Legitur etiam in communi Virginum ad 2. Noct. sermo S. Ambrosij, in quo de virginitate dicitur, ibi: *E Cœlo accersivit, quod imitaretur in terris, nec immerito vivendi sibi vsum quæsiuit à Cœlo, quæ sponsum sibi invenit in*

Cælo. Hæc ibi: ex quibus formatur discursus: Virginitas à Coelo accersivit, vt Sponsa Christi eam imitaretur in terris, & eius vsum, & cultum quæsivit à Coelo, quando sponsum in Cęlo invenit: ergo vsus, & cultus virginitatis non fuerunt revelati antequam sponsus eius manifestaretur in terris, quia alias veniret Sponsa, scilicèt, virginitas in mundum, antequam sponsus appareret in terris, quod negat D. Ambros. tùm etiam: quia si virginitas venisset in mundum sub lege veteri, & in statu servitutis, non esset Sponsa, sed serva: at vera virginitas Theologica, de qua natus fuit Christus, numquam fuit serva, sed libera, & cum eius Sponso nata ex Virginitate Matris: ergo cultus virginitatis, & vsus in ea vivendi non fuerunt aliquo statu veteris testamenti, antequam Christus Dñs in mundum veniret, & eius Sponsus manifestaretur in terris.

168 Minorem propositionem satis innuunt S.Patres nostri Hieronymus, & Augustinus, Hieronymus lib. 1. contra Jovinianum cap. 9. ibi: *in Christum renascimur virginem, qui natus ex virgine, & renatus per virginem est.* In quibus verbis naturalem, & temporalem Christi nativitatem, & misticam mistici corporis comprehendit Maximus Doctor D. Augustinus de *vera virginitate*, cap.22. ibi: *Si harum Virginum quæritur Mater, Ecclesia est, non parit virgines sacras, nisi virgo sacra, virgo illa, quæ desponsata est vni viro casta exhiberi Christo, ex illa non tota corpore, sed tota virgine spiritu nascuntur sacræ virgines, & corpore, & spiritu.* Ex dictis Hieronymo, & Augustino sequens formatur sylogisimus à corpore naturali Christi, ad eius corpus misticum procedens: sicut virginitas corporis naturalis Christi Domini non potest dici in tempore genita, & nata nisi ex vera Virgine Matre, sic similiter virginitas corporis mistici Christi non potest dici spiritualiter genita, & nata, Deoque dicata, nisi in Virgine, & ex Virgine Matre mistica; sed Ecclesia est vnica Sponsa Christi virgo, & Mater corporis mistici Christi, imo, & eius corpus misticum: ergo virginitas Deo sacra non potest dici in tempore spiritualiter genita, nisi ex Christi Sponsa Virgine Matre mistica in Christo, & per Christum Dominum. Discursus procedit ex doctrina SS. PP. Hieronymi, & Augustini, & concludit primam dedicationem virginitatis factam fuisse in templo Spiritus Sancti in Christo Domino, & in eius Matre, & in Ecclesia Christiana post Christum.

169 Et confirmatur ex supra adducto sermone Sancti Ambrosij in Officio de communi Virginum ab Ecclesia approbato,

in quo verba sequentia recitat, & canit Ecclesia Catholica Lect. 3. ibi: *Quis neget hanc vitam fluxisse de Cælo, quam non facile invenimus in terris, nisi postquam Deus in hæc terreni corporis membra descendit? Tunc in vtero virgo concepit, & verbum caro factum est, vt caro fieret Deus.* Hæc Sancta Mater Ecclesia ex Ambrosio: ergo dum relata verba approbat, canit, & recitat vniversalis Ecclesia, sentit, proponit, & docet, quod in veteri lege non fuit status, in quo terreni corporis membra Deo se virginitate dicarent, antequam caro fieret Deus, & quod virginitas non fuit culta in terris, nisi postquam verbum caro factum fuit, & homo Cœlestis.

170 Adversariorum præcipuum fundamentum sibi ipsi opposuit D. Ambrosius, ibi: *Dicet aliquis: Sed etiam Elias nullius corporei coitus fuisse permixtus cupiditatibus invenitur. Ideò ergo curru raptus in Cœlum*: ergo ante Christi Domini Nativitatem (inferunt adversarij) virginitas fuit culta, & dicata Deo. Sed huic obiectioni respondit D. Ambrosius in eodem libro de Virginitate, ex quo Sancta Mater Ecclesia sermonem assumpsit paulo post relata verba, ibi: *Sed quid dicit Apostolus? Hæc autem in figuris contingebant illis, vt essent inditia futurorum, figura enim in paucis est, vita in pluribus*: ergo virginitas Eliæ vmbratica fuit, & figurativa, & virginum legis gratiæ vmbra, & non eodem cultu, votoque dicata, & in ea non fuit vita, & veritas virginitatis legis gratiæ, neque Synagoga cognovit verum statum virginitatis publicum Iudæis, vt in eo possint, si vellent virginitatem voto Deo dicare, ac perconsequens Eunuchismus in sacris litteris laudatus non commendatur pro illa lege, sed pro Sacrosancto Evangelio, & tempore legis gratiæ.

§. III.

Eadem conclusio ex D. P. N. Hieronymo demonstratur.

171 QVoniam S. P. N. Hieronymus sæpè virgines ex veteri testamento enumerat, & Eliam, Eliseum, & filios Prophetarum in virginitate permansisse docet, præsertim Epist. 22. cap. 9. ex Doctore Maximo votum virginitatis in populo circumcisso probare intendunt adversarij, sed frustra certè, nam D. Hieronymus maxima distinctione procedit ex

veteri ad novum testamentum, tamquam à figura, & vmbra ad figuratum, & veritatem, illamque veteris testamenti virginitatem sæculi appellat, vt à virginitate propter Christum, quæ Sacra est, distinguat, vt patet in libro 1. contra Jovinianum: Filiæ Jepte virginitatem referens, sic ait ibi: *Nos enim non tàm virgines sæculi, quàm eas, quæ propter Christum sunt virgines, prædicamus.* Ergo manifestè distinguit Doctor Maximus virginitatem veteris, & novi testamenti, & illam Iudaicam sæculi appellans, & legis gratiæ propter Christum, vel Christianam nuncupat. Hac distinctione procedit vbicumque de virginitate sermonem instituit, vel contra Jovinianum, & Helvidium arguens, vel dilectam filiam Eusthochium virginitatem docens. Audiamus igitur Doctorem Maximum contra Jovinianum de virginitate disputantem, lib. 1. cap. 17. ait ibi: *Audiamus quid loquatur sponsa antequam sponsus eius ad terras veniat, patiatur, inferos penetret, ac resurgat; similitudines auri faciemus tibi cum distinctionibus argenti, quoadusque Rex in accubitu suo est, antequam resurgeret Dominus, & Evangelium coruscaret non habebat aurum sponsa, sed similitudines auri; argentum autem, quod in nuptijs habere se pollicetur, habebat varium, atque distinctum in viduis continentibus, ac maritatis: deindè sponsus respondet ad sponsam, & eam docet, quod veteris legis vmbra transierit, & veritas evangelij venerit: surge, veni proxima mea, sponsa mea, columba mea, quoniam ecce hyems transijt, pluvia abijt sibi, hoc de veteri testamento. Rursum de evangelio, & virginitate: flores visi sunt in terra, tempus sectionis advenit. Non ne tibi videtur idipsum dicere, quod & Apostolus superest, vt qui habent vxores, sint quasi non habeant? & manifestius de præconio castitatis: vox, inquit, turturis audita est in terra nostra, turtur avis pudicissima semper habitans in sublimibus typus est Salvatoris.* Verba Doctoris Maximi perpende, & nullum virginitatis aurum in Synagoga invenies, sed similitudines auri, evangelicæ puritatis in continentibus illius legis: ergo ex mente Hieronymi virgines veteris testamenti vmbram tantum, & similitudinem virginum legis gratiæ tenuerunt, aurum puritatis evangelicæ non attingentes: quomodo ergo in veritate voti evangelici aurum puritatis Deo consecrare potuerunt in veritate evangelica Elias, & alij, qui in similitudinibus tantum permanserunt? & ne locum dubitationis relinqueret Doctor Maximus, tempora expressè distinguit de veteri testamento, ait ibi: *Scilicèt similitudines auri*, & rursum de evangelio, & virginitate ait Maximus Doctor:

ctor: flores visi sunt, tempus sectionis, præconium castitatis à Christo Domino in voce turturis: ergo ante Christi Domini adventum, nec flores virginitatis apparuerant, nec votum virginitatis aud tum fuit in terra, nec aliquis fuit status in quo virginitas culta esset in Synagoga à Iudæis.

172 Virginitatis aurum in Sponsa expresse negat Maximus Doctor, antequam resurgeret Dominus, & evangelium coruscaret, argentum in viduis continentibus, & maritatis in vmbris veteris testamenti concedit: ergo cultus virginitatis saltem cum voto Doctor Maximus in veteri testamento non agnovit, quod ex multis Sacræ Scripturæ locis ostendit, præsertim contra Jovinianum vbi sup. cap. 24. verba D. Iacobi expendens: *Voluntariè enim genuit nos verbo veritatis, vt simus initium aliquod creaturæ eius.* Ex quibus Doctor Maximus in laudem virginitatis, ibi: *Nec vlla vmbra, quæ versabatur in lege, premit eos, qui de nationibus crediderunt, sed verbo nos genuit, & verbo veritatis, quia vmbra, & imago, & species quædam veritatis præcessit in lege, vt simus primitiæ creaturarum eius, & quomodo ipse primogenitus ex mortuis omnes in se mortuos suscitauit, sic ipse virgo primitias virginum suorum in se virgine dedicauit.* Tùm sic: ergo quando vmbra legis premebat, virginitas non erat cultu dedicata, & nullus ante Christi adventum eam dedicavit, quia alias Christus Dominus primitias virginum in se virgine non dedicaret, in quibus verbis Scholiator Marianus notauit suorum virginum dixisse dedicasse primitias Christum Dominum, vt ad mares referantur, nam fœminarum Virginum primitias Dei Genitrix Domina nostra dicauit, & in ea dicare incepit, vt expresse docet N. S. Pater Epist. 22. cap. 9. ibi: *Postquam vero virgo concepit in vtero, & peperit nobis puerum, cuius principatum in humeros eius, Deum fortem, Patrem futuri sæculi, soluta maledictio est: mors per Hevam, vita per Mariam, ideòque editius virginitatis donum fluxit in fœminas, quia cæpit à fœmina.* Et antea, cap. 7. dixerat, ibi: *Habeant nuptæ suum tempus, & titulum, mihi virginitas in Maria dedicatur, & Christo.* Quid clarius? Vt cultum virginitat in Christo, & Maria incepisse ostenderet?

173 Si huius Hieronymiani dogmatis rationem quærimus, in ipso Doctore Maximo fundamentum veritatis Theologicæ inveniemus, ex differentia legum, & statuum vtriusque testamenti, nam in illo veteri ex carnali imbecillitate illos servisse

nuptijs, in novo vero ex firmiori Spiritus Sancti gratia virginitatem amplecti docet in eodem libro contra Jovinianum, cap. 22. ad mentem D. Pauli, ibi: *Ego, fratres, non potui loqui vobis, sicut spiritualibus, sed sicut carnalibus, sicut parvulis in Christo lac potum vobis dedi, non escam, nondum enim poteratis; sed neque nunc potestis, adhuc enim carnales estis; quia, qui animalis est, & non recipit ea quæ Spiritus Dei sunt, stultitia est illi, nec potest intelligere, quia spiritualiter iudicatur, iste non perfectæ castitatis cibo, sed rudi nuptiarum lactè nutritur.* Hæc Doctor Maximus: Si enim ex mente Hieronymi parvuli illi in Christo perfecto castitatis cibo non nutriebantur, nec tunc nutriri poterant, sed rudi nuptiarum lactè: ergo multo minus nutriti fuerunt ante Christi Domini adventum parvuli populi Iudaici sub pædagogo legis veteris degentes perfecto castitatis cibo evangelij.

174 Rem & causam manifestius explicat cap. 19. eiusdem libri, ibi: *Quomodo de virginibus Apostolus dicit non habere præceptum, & tamen dat consilium quasi misericordiam consecutus à Domino? & hoc agit in omni illa disputatione, vt virginitatem præferat Matrimonio, & suadeat quod imperare non audet, ne injicere videatur laqueum, & plus imponere ponderis, quam potest hominum sustinere natura, ita & in Ecclesiastico ordine constituendo, quia rudis ex gentibus constituebatur Ecclesia, leviora nuper credentibus dat præcepta, ne territi ferre non possint. Denique & Apostoli, & seniores de Hierosolymis litteras mittunt, vt non amplius imponant oneris ijs qui de gentibus crediderunt, nisi vt abstineant se ab idolatria, & fornicatione, & à suffocatis; & quasi parvulis, atque infantibus lac potum dant, non solidum cibum, nec præcipiunt de continentia, nec de virginitate significant, nec ad ieiunia provocant, neque dicunt illud, quod in evangelio ad Apostolos dirigitur: ne habeant duas tunicas, ne peram, ne æs in Zonis, ne virgam in manu, ne calceamenta in pedibus, aut certè illud: si vis perfectus esse vade, & vende omnia tua, & da pauperibus, & veni sequere me. Si enim adolescens ille qui se iactauerat cuncta fecisse, quæ legis sunt, audiens hoc tristis abijt, quia habebat possessiones multas, & Pharisæi huiusmodi Domini sententiam subsanabant, quanto magis, tanta gentium multitudo, cui summa virtus erat aliena non rapere, non habebat necesse præceptum de castitate, & continentia perpetua.*

175 Multa sunt reflexione digna in verbis Doctoris Maximi, & primum occurrit, quam difficilè iudicaverit in primiti-

vam Ecclesiam consilium introducere perpetuæ continentiæ, & castitatis, & servandam persuadere propter Regnum Coelorum in evangelio revelatum: Si vero à multis retro sæculis fuisset in populo Iudaico perpetuo custodita castitas, ex instituto Eliano Deo dicata, faciliter posset persuaderi ab Apostolis, & prædicari Christianis conversis ex gentibus Iudæorum antiquo exemplo, quod non fecerunt, sed paulatim à Div. Paulo introductum fuit virginitatis consilium: ergo novum erat gentibus, & Iudæis.

176 Occurrit etiam in verbis D. Hieronymi, quod Apostolus in illa disputatione virginitatem præferendam esse Matrimonio suadeat: ergo ante promulgationem evangelij, & prædicationem D. Paulj, tàm in gentibus, quàm in Iudæis Matrimonium præferebatur virginitati. Est etiam valdè mirum, quod Sancti Apostoli post Christi Domini mortem, & Sancti Spiritus adventum tanta circunspectione procedant, vt fideles in vita Apostolica instruant, & virginitatem significent, & Elias tanto divino auxilio præditus fuerit in veteri testamento, vt tot haberet vitæ Apostolicæ sequaces, & sacræ virginitatis voti Cultores in illa lege servitutis, & peccati, onusque imponeret populo circumcisso, quod Christiano, & Ecclesiastico ordine adhuc tenero imponere non audebant Apostoli. Occurrit etiam notandum in verbis Sancti Patris nostri Hieronymi, quod adolescens ille, cui Dominus abrenunciationem temporalium proposuit, & sui sequellam docuit, vt perfectionem acquireret, tristis abijt, & quod Pharisæi sententiam Domini Salvatoris de possessionibus relinquendis subsanabant: ergo nova erant hæc omnia, & inaudita in illa lege, nam Pharisæi docti in cæremonijs, statutis statibusque suæ legis magnam etiam habebant de Elia existimationem, & scirent Sanctum Prophetam cultum virginitatis docuisse, & vitam in paupertate perpetua instituisse, Monasteria virorum, & fœminarum ab Elia, & discipulis eius fundata, vt asserunt adversarij, vidissent: ergo nec adolescens tristis abijsset propter Christi Domini consilium, nec Pharisæi sententiam Domini subsanassent de relinquendis possessionibus, vt perfectionem acquireret. Constans est igitur sententia D. P. N. Hieronymi, quod virginitatis cultum in veteri lege negat, & statum Religiosum verum in Synagoga non agnovit.

177 Eamdem doctrinam probat Maximus Doctor sed præ-

ideòque editius virginitatis donum fluxit in fœminas, quia cœpit à fœmina. Et prosequitur: *Statim vt filius hominis, &c.* In quibus profundam, & mirabilem doctrinam contemplor, nam virginitas non mortuorum, sed vivorum per gratiam virtus est: ergo prius introducta fuit vita per Mariam, quam virginitas in filios Hevæ. Tùm etiam prius soluta fuit maledictio infecunditatis, & postea introducta benedictio virginitatis, sed maledictio infecunditatis soluta fuit postquam virgo concepit in vtero, & peperit nobis puerum; ergo ante conceptum virginis non fuit culta virginitas in aliquo statu cum voto.

179 Doctrina S. P. N. Hieronymi subtilem continet rationem, nam si ante conceptum virginis Deiparæ, & nativitatem Christi Domini solveret Deus maledictionem infecunditatis, & consilium dedisset virginitatis, videtur non procedere, vt iustus Iudex, quod non est admittendum: ergo, &c. Discursus probatur, nam non procedit vt iustus Iudex, qui ante satisfactionem pro pœna, consilium dat damnatis, vt à pęna liberentur; sed si Deus in veteri testamento dedisset consilium servandæ virginitatis in aliquo statu, ante redemptionem à culpa, & pęna, possent damnati liberari à pęna per consilium ab ipso infligente pęnam concessum, & datum: ergo non procederet vt iustus Iudex pœnam imponens, & consilium dans, vt ante satisfactionem possent liberari damnati à pœna. Minor probatur, nam Hevæ, & in ea omnibus mulieribus in pęnam primi, & originalis peccati imposuit Deus, quod in dolore parturirent, sed instituto consilio, & statu virginitatis in veteri lege ante redemptionem, & satisfactionem pro culpa, mulieres, quæ vellent, liberarentur à pęna pariendi in doloribus: ergo tale consilium non dedisset Deus, vt iustus Iudex in veteri lege, antequam virgo conciperet in nova, vndè vt pęnam solverent omnes mulieres pro peccato, maledictum infecunditati imposuit, vt vel in partu pęnam solverent, vel in fecunditate maledictum, vel opprobrium legis ferrent.

180 Ex virginali Christi Domini conceptu, misticam virginum regenerationem in Christo Domino incepisse, semper Apostoli verbis adhærens probat S. Doctor, vbi supra cap. 9. ibi: *Exuentes veterem hominem cum actibus suis, & induentes novum, qui renovatur in cognitionem secundum imaginem Creatoris sui, vbi non est masculus, & fœmina, Græcus, & Iudæus, cir-*

circumcisſio, & præputium, Barbarus, ac Scytha, ſervus, & liber; ſed eſt omnia in omnibus Chriſtus; imago enim ſalvatoris non habet copulam nuptiarum, vbi diverſitas ſexus aufertur, & veteri homine exuimur, & induimur novo, ibi in Chriſtum renaſcimur virginem, qui natus ex virgine, & renatus per virginem eſt, quod autem ait: creſcite, & multiplicamini, & replete terram: neceſſe fuit prius plantare Sylvam, & creſcere, vt eſſet, quod poſſet excidi. Subtili hoc diſcurſu probat Maximus Doctor nuptiarum opera pertinere ad vetus teſtamentum, & veterem hominem, & virginitatis excellentiam ad novum, in quo veteri homine exuimur, & induimur novo, ibique renaſci virgines in Chriſto virgine, in eoque virginitatem dicari, & conſecrari Deo, id ipſum expreſsè dicit Epiſt. 22. ad Euſtochium cap. 7. ibi: *Habeant nuptiæ ſuum tempus, & titulum, mihi virginitas in Maria dedicatur, & Chriſto*: ergo apertè diſtinguit Maximus Doctor tempus nuptiarum, & virginitatis, & hanc in Chriſto, & Maria Deo dicari manifeſtè docet.

181 Mentem ſuam magis aperuit argumenta Joviniani ſolvendo; nam hæreticus vt Matrimonium virginitati præferendum eſſe probaret ex Evangelio, Matrimonia Zachariæ, & Eliſabeth, & D. Petri opponebat, cui Sanctus Doctor vbi ſupra cap. 14. reſpondet ibi: *Venit ad Evangelium, & proponit nobis Zachariam, & Eliſabeth, & Petrum, & Socrum eius, & conſueta vecordia non intelligit, iſtos quoque inter eos, qui legi ſervierunt debuiſſe numerari, neque enim Evangelium ante Crucem Chriſti eſt, quod paſsione, & ſanguine eius dedicauit, iuxta quam regulam Petrus, & cæteri Apoſtoli, vt ei ex ſuperfluo interim concedam, habuerunt quidem vxores; ſed quas eo tempore acceperant, quo evangelium neſciebant, qui aſſumpti poſtea in Apoſtolatum, relinquunt officium coniugalem, nam cum Petrus ex perſona Apoſtolorum dicit ad Dominum: ecce nos reliquimus omnia, reſpondit ei Dominus: Amen dico vobis, quoniam nemo eſt, qui dimiſſerit domum, aut parentes, aut fratres, aut vxorem, aut filios propter Regnum Dei, qui non recipiat multo plura in ſæculo iſto, & in ſæculo futuro vitam æternam.*

182 In reſponſione, vel impugnatione D. Hieronymi ad hæreticum, conſtat evidenter quod Zacharias, Eliſabeth, Petrus, & Apoſtoli præexcellentiam virginitatis ſupra Matrimonium neſciebant, quia evangelium non fuit eis notum, & promulgatum, & lege veteri ſerviebant: ergo ſenſit S. Pater, quod ante promulgationem evangelij non fuit ſtatus in quo virginitas cultu de-

dedicaretur Deo, alias discursus Doctoris Maximi contra hæreticum non probaret, vt patet, quia si esset status virginitatis in veteri testamento, & ex eo non elegerit Christus Discipulos, poterat arguere Jovinianus, statum Matrimonij, ex quo Christus Dominus Apostolos elegit, præferendum esse virginali statui, vndè vt virginitatem contra hæreticos defendamus, tenendum est cultum eius, & statum institutum fuisse in novo testamento, vt S.P.N.Hieronymus hic docet.

183 Quod expressius adversus Helvidium Deiparæ Dominæ nostræ virginitatem defendens, docuerat cap. 10. ibi: *Et quia de comparatione virginitatis, & nuptiarum sum aliqua dicturus, obsecro lecturos ne me putent nuptijs detraxisse in virginum laude, & aliquam fecisse differentiam inter Sanctos veteris testamenti, & noui, idest, inter eos qui habuere coniugia, & eos qui à complexu mulierum penitus recesserunt: verum pro conditione temporum, alij eos tunc subiacuisse sententiæ, alij nos in quos fines sæculorum decurrerunt, quando lex illa pertransijt, crescite, & multiplicamini, & replete terram, & maledicta sterilis, quæ non parit semen in Israel nubebant omnes, & nubebantur, & relictis parentibus fiebant vna caro; quando vox illa pertonuit, tempus breviatum est, vt qui habent vxores, sic sint, quasi non habeant adhærentes Domino vnus cum eo efficimur spiritus, quare? quia qui sine vxore est, cogitat ea quæ Domini sunt, quomodo placeat Deo.* Ex his, & alijs supra dictis patet S. Patrem nostrum Hieronymum semper tenuisse, & contra hæreticos docuisse excellentiam virginitatis ex eius institutione in Evangelio per Christum Dominum, & Matrem eius, & in eis incepisse Deo voto dicari, & per Sanctos Apostolos prædicari in orbe terrarum, nullumque cultum tenuisse in veteri testamento, saltem cum voto, sed si qui fuerunt qui virginitatem custodierunt ob aliquos fines particulares, vel ex instinctu interno speciali Dei, vmbram tantum Virginum tenuerunt evangelij, & verum statum virginalem non constituerunt cum voto ante Crucem Domini, & eius adventum.

)(§)(

§. IV.

§. IV.

Diu. Augustini, & Diu. Thomæ testimonijs sententia P. N. Hieronymi confirmatur.

184 DIv. Pater Augustinus in libro de bono coniugali Sanctos veteris testamenti Patres continentiam in habitu servasse, non opere propter maledictum infecunditatis, & quia tunc cultus Dei in generationibus carnalibus augebatur, expreßè docet, præsertim cap. 21. & 22. ex quo Matrimonium veteris legis cum virginitate novæ comparans, æqualis meriti facit cap. 21. ibi: *Qui vident continentiæ virtutem in habitu animi semper esse debere, in opere autem pro rerum, ac temporum oportunitate manifestare, sicut virtus patientiæ SS. Martyrum in opere apparuit, cæterorum vero æque Sanctorum in habitu fuit. Quo circa sicut non est impar meritum patientiæ en Petro, qui passus est, & Ioanne, qui passus non est, sic non est impar meritum continentiæ in Ioanne, qui nullas expertus est nuptias, & in Abraham, qui filios generauit, & illius enim Cœlibatus, & illius connubium, pro temporum distributione Christo militarunt, sed continentiam Ioannis, & in opere, Abraham vero in solo habitu habebat.* Rationem subiungit, ibi: *Illo itaque tempore cum & lex dies Patriarcharum subsequens maledictum dixit, qui non excitaret semen in Israel, & qui poterat non promebat, sed tamen habebat: ex quo autem venit plenitudo temporis, vt diceretur, qui potest capere capiat, ex illo vsque adhuc, & deinceps vsque in finem, qui habet operatur, qui operare noluerit, non se habere mentiatur.* In quibus docet D. Augustinus, & virginitatem non præferri Matrimonio in veteri lege, & maledictum impositum non habenti semen in Israel, & virginitatem habitu, & opere incepisse cum venit plenitudo temporis, & dictum fuit in evangelio, *qui potest capere, capiat*: tùnc non oportere virginitatem servare docet ibidem cap. 22. de Abraham, ibi: *Castè quippè coniugaliter vixit, esse autem castus sine connubio potuit, sed tunc non oportuit.* Pauloque inferius Matrimonio in illa lege ex Religionis speciali cultu Deo offerri propter expectationem benedicti seminis satis innuit, ibi: *Quod autem illi egerunt, sic ego non agerent, & si nunc agendum esset,*

aut si talem se iste sentit, & movit, vt salva permanente in habitu a i-mi sui virtute continentia, si ad vsum nuptiarum ex aliquo Religionis officio descendisset, talis maritus, & talis Pater esset, qualis fuit Abraham. Ergo secundum D. Augustinum Matrimonium in veteri lege contrahebatur ex officio Religionis, ac per consequens cultus Deo datus specialis fuit in ea.

185 Cultum virginitatis in illa lege expresse negat eodem cap. ibi: *Qui tantum potest, talis est, qualis fuit Abraham, potest autem fieri, vt minor sit continentiæ virtus in animo eius, qui non vtitur nuptijs, quibus est vsus Abraham, sed tamen maior est in opere eius, qui propterea tenuit coniugij castitatem, quia non potuit ampliorem.* Sentit ergo Div. Augustinus, quod continentia in habitu teneri poterat in lege veteri, & opere non poterat, & paulo post idem docet de Sara, ibi: *Tu ergo melior es quam Sara? Respondeat: ego melior sum, sed ijs quæ virtute huius continentiæ, quod de Sara non credo, fecit ergo illa cum ista virtute, quod illi tempori congruebat, à quo ego sum immunis, vt in meo etiam corpore appareat, quod illa in animo conservabat*: ergo immunitas à lege contrahendi Matrimonium secundum dicta à Div. Augustino in evangelio incepit. Idem docet cap. 9. eiusdem libri, & lib. de *nuptijs, & concupiscentijs*, cap. 3.

186 In eadem sententia fuit Div. Augustinus lib. de *Sancta Virginitate*, eam ex multis commendans, & præcipuè ex Deipara Domina nostra, & Iesu Christo eius filio, & notanda sunt illa verba ex cap. 27. ibi: *Gaudia Virginum Christi de Christo, in Christo, cum Christo, post Christum, per Christum, propter Christum.* In quibus quidquid dici potest de origine, principio, & fine virginitatis comprehendit Div. Augustinus in Christo Domino, multaque alia testimonia ex eodem libro laudari possunt pro eadem sententia, præcipuè ex cap. 11. & 15. 24. & 28. sed quia relata sufficiunt, vt sententia Div. Augustini manifesta fiat; & cum Sancto Patre nostro Hieronymo pro cultu sacræ virginitatis militare ab ijs, & alijs brevitatis causa abstinemus.

187 Angelicus Magister in doctrina Div. Augustini semper stetit, & nulla est inter Thomisticas conclusiones, clarior, & expressior, quam hæc nostra Hieronymiana, & Augustiana doctrina ad euius probationem quamplurima retulimus testimonia, discurs. 2. §. 2. per totum, vbi videri possunt dicta Angelici Magistri, & nunc addimus ex 4. sent. quæst. 28. art. 4. in corpor. ibi:

ibi: *Tempore legis oportebat generationi insistere, tàm mulieres, quàm viros, quia secundum carnis originem cultus Dei propagabatur antequam ex illo populo Christus nasceretur*, eadem verba, repetit 3. part. quæst. 28. art. 4. in corpore, & distinct. 23. quæst. 1. art. 2. in corp. ait ibi: *Quod in lege de vnitate vxoris dispensatio fuit à Deo Sanctis Patribus, & per eorum exemplum ad alios derivata est eo tempore, quo oportebat idem naturæ præceptum de vnitate vxoris prætermitti, vt maior esset multiplicatio prolis ad cultum Dei educandæ.* Et quod cultus Dei per carnalem generationem cum dispensatione de vnitate vxoris, vsque ad adventum Christi Domini perduraverit docet ad 4. ibidem: *Ad quartum dicendum, quod adveniente Christo fuit tempus plenitudinis gratiæ Christi, per quam cultus Dei in omnes gentes spirituali propagatione diffussus est, & ideò non est eadem ratio dispensationis, quæ erant ante Christi adventum, quando cultus Dei propagatione carnali multiplicabatur, & conservabatur.* Et in 4. distinct. 30. quæst. 2. art. 1. qq. 1. in corp. ait ibi: *Virginitas quamvis in se optima, tamen pro tempore illo Matrimonium præferebatur propter expectationem benedicti seminis per viam generationis venturi.* Et lib. 3. contra gentes, cap. 137. virginitatem præferendam esse in lege gratiæ Matrimonio docens, cum sibi ipsi obiecisset Matrimonium Abraham, Isaac, & Iacob, respondet ibi: *Nec tamen, quia ipsi Matrimonio vsi sunt, minus contemplationem veritatis, & divinorum amaverunt, sed secundum quod temporis conditio requirebat Matrimonio vtebantur ad multiplicationem populi fidelis, nec tamen perfectio alicuius personæ est sufficiens argumentum ad perfectionem status.* Et ibidem cap. 136. in fine, ait ibi: *Sicut autem non expedit cuilibet omni tempore actui generationis vacare, ita nec expedit ab eo omni tempore abstinere, maximè quando necessaria erat multiplicatio generationis, vel propter hominum paucitatem, sicut in principio, quando humanum genus cæpit multiplicari, sivè propter paucitatem fidelis populi, quando oportebat ipsum per carnalem generationem multiplicari, vt fuit in veteri testamento, & ideò consilium de continentia perpetua observanda reservatum est temporibus novi testamenti, quando spiritualis populus per spiritualem generationem multiplicatur.* Ex his & alijs testimonijs Div. Thomæ discurs. 2. §. 2. supra citato adductis mens D. Thomæ clarissima pro nostra sentencia apparet, & virginitatis cultum in veteri lege ex voto Angelicum Præceptorem negasse indubitatum est inter suos discipulos, itaque valdè miror, quod novissimè diebus

nostris

nostris aliqui, qui rigidiores, & severiores Thomistæ existimantur, & pro materiæ primæ inexistentia, & alijs Philosophicis quæstitis, dubijsque in via Div. Thomæ sententijs acerrime pugnent pro veritate substinenda, & in re tam gravi, & dogmatica, & in via D. Thomæ notissima, Magistrum relinquant, & novitatem pro viribus amplectentur, & sequantur, contra eius mentem, & doctrinam.

§. V.

Aliorum SS. PP. & Doctorum testimonijs eadem conclusio demonstratur.

188 EX varijs principijs Sancti Patres, & Doctores cultum virginitatis negant in veteri testamento, vel quia virginitas tempore legis naturæ fuit prohibita, & hanc prohibitionem ad tempus legis scriptæ extendunt aliqui, vt cultus Dei per carnalem generationem propagaretur in illo populo. Sunt & alij qui licèt virginitatem prohibitam fuisse, non doceant, tamen eius observantiam non convenire in lege veteri propter expectationem benedicti seminis venturi, expresse dicunt. Multi etiam sentiunt, quod Iudæi virginitatem aspernabantur, quia secundum mores Israelitarum, adhuc in vltimis diebus legis veteris, populus eam recusabat, & Matrimonium, vt gratius Deo, amplectabantur. Vndè virginitatis vsus ab illa lege excluditur à Sanctis Patribus, & Doctoribus Ecclesiasticis, & licèt ex dictis satis constet præcipuorum Ecclesiæ Doctorum sententia illam tamen ex eisdem, & alijs antiquos sequentibus, confirmatur, & roboratur testimonijs.

189 In primis constat, virginitatem voto non fuisse cultam ex novitate voti Deiparæ Dominæ nostræ, quod stupescere fecit, & mirari Pontifices, & Sacerdotes illius temporis, in quo Beata Virgo virginitatem suam Deo dicavit. Hanc historiam referunt D. Gregorius Nissenus, S.P.N. Hieronymus, Simeon Methafrastes, Nizephorus Calixtus, quorum verba dedimus supra disc. 1. §. 4. & post eos innumeri Authores de virgine Deipara scribentes, vt veram hanc historiam referunt, & tradunt.

190 Sancta Mater Ecclesia in hac doctrina semper stetit, vt ostenditur in hoc Discursu, §. 2. ex Homilia D. Ioannis Chrysost.

ibi relata in qua sententia semper fuit os aureum, vt patet in libro de *vera virginitate*, ibi: *Iudæi virginitatis laudem aspernantur, nec mirũ quando etiam ipsum natum ex virgine Christum ignominijs affecerunt: contra vero gentes admiratione virginitatis obstupescunt, quam tamen sola colit Ecclesia.* D. Basilius Magnus in libro de *vera virginitate* de Christo, ibi: *Ex eo in primis constat, quod cum in lege omnibus obtemperauerit, solum coniugium renuit*: ergo sentit D. Basilius, quod coniugium continebatur in illa lege vt præceptum, vel saltem quod virginitas non erat secundum illam legem. S. Paulinus Poemate de Ioanne Baptista de virginitate, ibi: *Sed quod in opprobrium Matrum posuere maiores*: ergo secundum D. Paulinum temporibus Ioannis Baptistæ in opprobrium posita erat virginitas. S. Isidorus Archiepiscopus Hispalensis, & Hispaniarum celeberrimus Doctor, cap. 18. de *Virginibus*, ibi: *Ante adventum quippè Christi coniugia placuere Deo, post adventum virginitas, prima enim sententia crescere, & generare præcipit, secunda continentiam suasit.* Distingu t tempora ante, & post adventum Christi, & in illo præceptum generandi, in nostro vero consilium virginitatis exprimit. S. Leander eiusdem Ecclesiæ Archiepiscopus eamdem sententiam Docuit ad Florentinam sororem de *institutione virginum*, ibi: *Verum est quod Deus præceperit nuptias, sed idcircò, vt indè nasceretur virginitas.* S. Petrus Damianus de fide Deo astricta non fallenda, cap. 3. ibi: *Tùnc enim salvo altiori mysterio dicebatur, maledictus vir qui non habet semen in Israel.* D. Bonaventura in 4. distinct. 33. quæst. 2. ibi: *Secundum tempus legis status continentiæ coniugalis omninò præfertur, & status virginitatis prohibetur.* Militant enim pro nostra sententia ex Sanctis Doctoribus, qui supra Stellas firmamenti sedent, & cum Christo regnant, vt in hoc & superioribus §§. ostenditur, Chrysostomus, & Ambrosius, & ex eis Ecclesia, Hieronymus, Augustinus, Nisenus, Damascenus, Basilius Magnus, Paulinus, Isidorus, Leander, Petrus Damianus, D. Thomas, & D. Bonaventura, quorum authoritas sufficeret, vt nostra sententia irrefragabilis fieret in Dei Ecclesia; sed vt inconcusus consensus Doctorum per omnia sæcula ostendatur, aliquos ex innumeris, qui Sanctorum Patrum doctrinam sequuntur, referam.

191 Eucherius Lugdunensis de qq. difficil. novi, & veteris testamenti in Genesim, ibi: *Rudi adhuc sæculo præceptum fuerat, crescite, & multiplicamini.* Severus in Cathena Græca ad caput 17. num. ibi: *Tanto studio tùnc temporis sobolem curabant, vt qui sine*

sine spe propaginis discederet, haberetur quasi execratus à Deo. Arnoldus Carnotensis de laudibus virginis Mariæ, ibi: *Hoc enim (vt diximus, idest coniugium) ad propagandum populum Dei, ita lex ab omnibus indifferenter exigebat, vt nec Summus Sacerdos putaretur immunis.* Guillermus Parvus in Cantica, cap. 3. ibi: *Parum est, quod dixi virginitatem, tùnc temporis non esse rem consilij, erat enim res maledicti.* Ricardus à S. Victore tom. 3. tract. de *Virginitate perpetua*, ibi: *Quando ab vno tantum populo agnitus est Deus, per legem maledicta est sterilis, vt multiplicarentur fideles.* Philippus Abbas de *silentio Clericorum*, ibi: *Denique in veteri lege Moyses ei, qui non inventus fuerit dare fructum, districtius incutit maledictum.* Lyra in Iudices cap. 11. de *filia Jepta*, ibi: *Planget virginitatem suam, quia tùnc temporis opprobrium erat mori sine prole.* Alphonsus Tostatus in cap. 30. num. quæst. 4. ibi: *In veteri testamento omnes enim tàm Sacerdotes, quàm Levitæ, & Sacerdos magnus, etiam Sanctissimi Prophetæ vxores habebant.*

192 Est igitur constans, & perpetua sentencia in Dei Ecclesia ab exordio evangelicæ prædicationis inter Sanctos Doctores, Græcos, & Latinos, & etiam inter Doctores Ecclesiasticos, quod virginitas nullum habuit cultum ex voto in veteri lege, imo observantiam eius negant laudati Patres, Doctores, & Magistri, quam tenent omnes Scholarum Principes, & eorum discipuli per vniversum orbem. D. Thomas, & D. Bonaventura locis supra citatis. Scotus in 4. distinct. 30. Durandus etiam in 4. distinct. 34. quæst. 4. Ex Sacra Societate Iesu Eximius Doctor Franciscus Suarez tom. 3. de Religione, lib. 3. cap. 1. num. 6. quem sequuntur ferè omnes Magistri, & Doctores eiusdem Familiæ. Vazquez quidem, qui laudabilem fuisse virginitatem in lege veteri tenet, cultum tamen cum voto in ea negat, in quo conveniunt Patres Societatis, vt videri possunt apud Scherlogum in Cantica.

193 Eamdem sententiam vi consequentiæ tenentur defendere, & defendunt omnes Theologi asserentes votum Deiparæ Dominæ nostræ fuisse conditionatum ante despensationem cum Iosepho, quam sententiam elucidat, & novissimè defendit Eminentissimus Dominus Cardinalis Capisuccus controv. 14. & pro ea laudat D. Augustinum, B. Albertum Magnum, Sotum, Paludanum, Richardum, Maiorem, Lyranum, Abulensem, Cayetanum, Medinam, Ledesmam, & Nazarium, & ex hac doctrina concluditur impossibilitas veri status Religiosi in veteri

testamento, ex defectu cultus virginitatis in illa lege, quod quidem commune dogma §. sequenti evidentius demonstrabitur.

§. VI.

Ex Primatu voti Virginitatis Deiparæ tempore, & dignitate quem docent Patres, verus status Monasticus circumcisus reijcitur, excluditur, & impugnatur.

194 UT certum supponitur, quod ad constituendum verum statum Religiosum evangelicum, requiritur necessario observantia castitatis cum voto, quod est vnum ex tribus consilijs à Christo Domino institutis in Sacrosancto suo Evangelio, vnde qui verum statum Religiosum in Synagoga statuere conantur, votum virginitatis, & castitatis in ea demonstrare tenentur, & non sufficit aliquos virginitatem observasse, probare, quia hæc virtus cum voto, vel sine voto observari potest perpetuo, vt docet Div. Thomas in 4. distinct. 30. quæst. 3. art. 2. ad 4. & constat, quia quamplurimæ sunt, quarum virginitas celebratur in Dei Ecclesia, & earum voto non constat, vndecim millium Virginum, quæ ad contrahendum Matrimonium navigabant, commendatur virginitas, & ab Ecclesia proponitur sine voto celebranda: ergo de virginitate ad votum non valet consequentia, nec procedit argumentum: In veteri testamento extitere aliqui virgines: ergo cum voto, nam votum virginitatis in Domina nostra incepit dicari, & observari: ergo antiquitus in illa lege non fuit status Religiosus verus in quo votum castitatis, & virginitatis, Deo circumcisi devoverent. Consequentia infalibilis est, quod autem Deipara Domina nostra prima fuerit dignitate, & tempore in dedicatione, & cultu virginitatis cum voto, defendunt tot Sancti Patres, & Doctores, ita vt contrarium sine timore non posit defendi, aliquos referam.

195 A tempore prædicationis Apostolicæ incepit Dña nostra Virgo Maria à fidelibus laudari ex Primatu voti virginitatis, quæ laus semper perennis fuit in ore omnium SS. PP. & Doctorum, vsque ad præsens sæculum, in quo pauci quidam interesse habentes (vt vulgò dicitur) contra hanc Dominæ nostræ

ex-

excellentiam insurrexerunt, eamque Sancto Prophetæ Eliæ tribuant, vt ab eo originem suæ Religionis in vero statu Religioso Iudaico trahant, & probent, sic Historicus Propheticus in sua Historia, & Apologia, & alij eiusdem familiæ Carmelitanæ. Sed contra est tota antiquitas Sanctorum Patrum, & à D. Bartholomæo Apostolo hoc dogma fuisse prædicatum in laudem, & gloriam Dei Genitricis Mariæ refert Abdias Babylonicus in vita eiusdem Sancti Apostoli lib. 8. ibi: *Hæc virgo cum execraretur omnem virum, prima Deo omnipotenti vouit: primam autem ideò dixi, quia ex quo homo factus est ab initio sæculi nulla hoc votum Deo obtulit; hæc prima inter fœminas constituit, vt in corde suo dixerit: Domine offero tibi Virginitatem meam.* Et licèt hic liber Apocryfus apud Viros doctos existimetur, non omnia, quæ in apochryfis contenta sunt, vt falsa debent contemni, vt advertit S. P. N. Hieronymus, itaque quoad Primatum voti Deiparæ à quamplurimis viris doctis, & pijs recipitur, & laudatur Abdias, & idoneus testis existimatur, præsertim à D. Bonaventura in lib. 1. Pharetræ cap. 5. & à Richardo de Sancto Victore lib. 3. de laudibus Mariæ.

196 In hac etiam sententia extiterunt antiqui Patres Græci in primis sæculis Ecclesiæ, qui firmiter docuerunt virginitatem in Christo Domino, & Maria incepisse, vndè Primatus voti in tempore rectè concluditur in Deipara Domina nostra. Verba D. Athanasij supra dedimus discurs. 1. §. 4. in quibus apertè docet Christum Dominum post mortem, & passionem suam nobis dedisse exemplum Angelicæ virginitatis, & numquam alibi, nisi apud nos Christianos hoc sanctum propositum fuisse observatum. In eadem sententia est in libro de *Incarnatione verbi Dei*, cuius verba sunt, ibi: *Quis igitur hominum, vel post mortem, vel in vita Author virginitatis fuit? An non contra arbitratus fuit eam virtutem præstare non posse? Atamen noster Salvator, & omnium Rex Christus tantum valuit in huiusmodi præcepit, vt pueri non dum maturi in legum disciplina virginitatem, quæ supra leges est, profiteantur.* Origines in Matth. cap. 13. ibi: *Arbitror rationi consentaneum, esse virilis quidem puritatis in castitate primitias fuisse Iesum: mulieбris fuisse Mariam.* S. Epiphanius hæresi 78. ibi: *Qua vero ratione non potius Petro tradidit* (scilicèt Matrem?) *Qua ratione non Andreæ, Mattheæoque, ac Bartholomæo? At manifestum est, quod Ioanni propter virginitatem: ecce enim Mater, quamquam non esset Mater*

ter ipsius Ioannis secundum carnem, sed vt ostenderet ipsam Matrem esse Principem virginitatis.

197 S. Gregorius Thaumaturgus nullam aliam virginem corpore, & spiritu ex omnibus generationibus agnovit, vsque ad Deiparam Dominam nostram, serm. 1. Annuntiat. ibi: *Convenienter igitur Angelus Sanctæ Mariæ Virgini primo omnium illud: Ave gratia plena, Dominus tecum præsignificauit, quoniam cum ipsa totus gratiæ thesaurus reconditus erat; ex omnibus enim generationibus hæc sola virgo sancta corpore, & spiritu extitit.* D. Ioannes Chrysostomus super illa verba, Psalm. 44. *Afferentur Regi virgines post eam* de Christo, & Maria ibi: *Virginitatis decor apud veteres nec nominabatur, in nova autem lege fulsurus erat, vide quomodo prædixit David: afferentur Regi virgines post eam.* Estque communis Patrum intelligentia in his verbis: Primatus Deiparæ Dominæ nostræ in voto virginitatis prædici, & annuntiari à Regio parentique suo Propheta. S. Gregorius Nazianzenus in exortatione ad virginem, ibi: *Cum vigebat lex, & vmbræ, & temporarij cultus, tunc Primas vsque deferebant nuptiæ, vel vt puerilis, at postquam se subiecit littera, spiritusque illius locum subijt Christusque ex virgine quoad carnem progressus, tunc vero fulsit Cœlibatus, mundum contrahens.* Et Poemate de laude Deiparæ Dominæ nostræ eleganter cecinit.

At postquam Christus post castæ viscera Matris,
Absque Patre, & tædis vitæ progressus in auras
Lustrauit muliebre genus, primamque Parentem
Depulit, & carnis leges abscindere iussit,
Gratiaque in medium venit, tunc denique nostro
Virginitas generi præclaro lumine fulsit.

198 S. Cyrilus Homil. 6. in Nesthorianos, ibi: *Beata Maria lampas inextinguibilis, & corona virginitatis.* D. Basilius Magnus meritum virginitatis defuisse in veteri lege, & à Christo Domino eius perfectionem doceri incepisse expresè dicit lib. *de vera virginitate*, ibi: *Nec tamen, vt dixi de virginitate, tulit per Mosen Dominus legem, vtrumque sexum intuens, hominumque naturam,*

neque

neque hanc in evangelio præcipit, sed assumpta Mosi lege, quod illi ad perfectionis meritum decrat, edocet dicens: dictum est non fornicaveris, ego autem dico tibi non concupisces, &c. Et paulo post. *Quemadmodum dicitur Dominus virginalis abscissionis, modos rogatus aperuit, & discipulus virginitatis intulit consilium, dicens: De virginibus autem præceptum Domini non habeo.* In quibus verbis de virginitati voto oblata disputat Magnus Basilius, vt expressè constat in toto libro de virginitate.

199 S. Ioannes Damascenus de Nativitate B. Mariæ, ibi: *Christianorum spes, virginitatis feracissima planta, per te enim virginitatis pulchritudo latissimè sese diffudit.* Hæc de Beata Virgine. S. Methodius sermone de Simeone, & Anna, virginitatem, statumque eius in Christi Ecclesia incepisse docet, ibi: *Cum plures Ecclesia filias habeat, vnanihilominus sola est electa, & pretiosa in oculis eius præ omnibus, agmen, scilicet virginum, quæ cum præ omnibus nominatur perfectè, & electa, illa est Apostolorum ex omnibus collecta, concinnataque omnis pulchritudinis ac virginitatis præstans sponsa.* Vndè virginitas præ omnibus perfecta, & electa non est Synagogæ filia, sed Christi Ecclesiæ. Patres Græci apud Corderium tom. 1. ad illa verba, Psalm. 44. *Adducentur Regi virgines, &c. Observa vero dictionis acurationem, nam non statim cum prima constituta est Ecclesia, floruit virginitas, sed propterea quoque ipsè postea exponit, nempè postquam ea oblita fuit populi sui, & domus paternæ.* Est igitur constans, communisque sententia inter Patres Græcos, quod virginitas Deo voto dicata in Christi Domini Ecclesia nata fuit, & quod in ea dicari incepit Deo in voto Deiparæ Dominæ nostræ, quæ prima tempore, & dignitate eam obtulit Deo.

200 Conveniunt etiam in hoc Ecclesiastico dogmate Patres, & Doctores Latini. Antiquissimus Martyr, & Doctor Div. Cyprianus de *disciplina, & habitu virginum*, & ex eo Ecclesia Romana in communi Virginum, 2. Noct. Lect. 1. hæc verba recitat, & cantat, ibi: *Flos ille Ecclesiastici germinis, decus, atque ornamentum gratiæ spiritualis, læta indoles, laudis, & honoris opus integrum, atque incorruptum, Dei imago respondens ad Sanctimoniam Domini illustrior portio gregis Christi.* Quæ nullo modo intelligi possunt nisi de virginitate Deo in lege gratiæ voto consecrata, nam si verum esset adversariorum assertum, scilicèt, quod virginitas in veteri testamento fuit Deo consecrata, haberet Synagoga

nagoga decus, atque ornamentum gratiæ ſpiritualis, eſſetque in ea opus integrum, atque incorruptum, & illuſtrior portio gregis Chriſti reperiretur in ea. Conſonat Cypriano S. Aldhelmus ſexto ſæculo ſcribens tom. 3. Bibliot. vet. PP. in libello de laudibus virginitatis, cap. 9. ibi: *Cum tres ſint ſtatus in Eccleſia, virginitas, Cælibatus, & coniugium, ex revelatione Angelica didicimus, ſi meritorum ratio habenda eſt cum has inter virtutes conſtituendum ordinem, vt ſit virginitas aurum, Cælibatus argentum, & coniugium æramentum.* Vndè ſtatus aureus Eccleſiæ in Chriſto Domino, & eius Matre incepit, vt propria dos ſponſæ, qui non fuit in Synagoga.

201 Teſtimonia S.P.N.Hieronymi ſupra dedimus, diſc. 3. §. 3. in quibus expreſsè docet virginitatem in Chriſto Domino, & Maria incepiſſe Deo dicari. Div. Ambroſius idem docet de inſtitutione virginum, cap. 5. ibi: *Egregia igitur Maria, quæ ſignum ſacræ virginitatis extulit, & intemeratæ integritatis pium Chriſti vexillum levavit, & tamen cum omnes ad cultum virginitatis Sancta Maria doſcerentur exemplo.* Div. Gregorius Magnus in Gloſſa ad cap. 1. Lucæ, ibi: *Verè gratia plena, quia prima inter fœminas munus virginitatis obtulit.* Ex relatis teſtimonijs Div. Auguſtini in hoc diſcurſ. §. 4. conſtat in hac noſtra fuiſſe ſententia, præcipuè ex cap. 27. de Sancta Virginitate, ibi: *Gaudia Virginum, Chriſti de Chriſto, in Chriſto, cum Chriſto, poſt Chriſtum, per Chriſtum, propter Chriſtum.* Et apud Magiſtrum ſententiarum in 4. diſtinct. 30. votum Deiparæ fuiſſe conditionatum, & internum docet idem D. Auguſtinus per hæc verba: *Beata Maria propoſuit ſe ſervaturam votum virginitatis in corde, ſed ipſum votum non expreſsit in ore, ſubiecit ſe divinæ diſpoſitioni, propoſuit ſe perſeveraturam virginem, niſi Deus aliter ei revelaret.* Eadem verba referuntur cap. Beata Maria cau. 27. quæſt. 2. conveniunt igitur Sancti quatuor Doctores Gregorius, Ambroſius, Auguſtinus, & Hieronymus, & ex eorum doctrinis manifeſtè convincitur, quod Deipara Domina noſtra prima fuit in voto virginitatis emittendo, non ſolum dignitate, ſed etiam tempore, & quantæ fuerit authoritatis in Dei Eccleſia iudicium quatuor Doctorum in controverſijs Eccleſiaſticis, Catholicus ignorare non poteſt, ſemper enim irrefragabile viſum fuit, & ab eorum conformi ſententia recedere temerarium iudicatur, maximè cum nullus ex Sanctis Doctoribus contrarium doceat.

Se-

202 Sequuntur quatuor Doctores omnes, qui in Dei Ecclesia sanctitate, & doctrina floruerunt per vniversum orbem. In nostra Hispania Primatum Virginis Deiparæ docuerunt ex antiquis nostris Doctoribus S. Ildephonsus Archiepiscopus Toletanus, serm. 5. de Assumpt. ibi: *Prima omnium fœminarum virginitatem obtulit.* S. Leander Archiepiscopus Hispalensis de institutione Virginum ad Florentinam sororem, ibi: *Imò ipsa Mater, & Dux Virginum Maria suum interpellauit, pro suo merito filium.* Et in regula cap. 7. ibi: *Venit veritas, vmbra discessit, venit verum sacrificium, & cessavit hostia pecudum, venit virgo virginis filius, & virginitatis præbuit documentum.* S. Thomas à Villanova Archiepiscopus Valentinus, serm. 2. de Assumpt. ibi: *Quis te docuit, ò Maria, sic placere Deo pudicitiam? Vndè servandæ virginitatis documenta perceperis? Vt neque Deum, nisi virgo concipere non assentias? Neque enim huius rei lex tibi documentum, neque antiquitas præbuerat exemplum, lex sterili fœmina maledixit, virginitatis perpetuæ dignitatem non agnoscens.* Venerabilis, & Eruditissimus Episcopus Abulensis Alphonsus Tostatus in 4. Reg. cap. 4. ibi: *Non fuit etiam Iosias similis Ezechiæ, quia Iosias destruxit omnem Idolatriam, quæ erat in terra, perfectius quam Ezechias, tamen non fuit ei similis, quia Ezechias fecit hoc à seipso non habens aliquem Priorem cuius sequeretur exemplum; Iosias autem sequutus est exemplum Ezechiæ, magna enim laus est, quod aliquis fecit bona, quæ nullus ante fecisset: Sic enim dicitur de Domina nostra: sola sine exemplo placuisti fœmina Christo, scilicèt, non fuit aliqua quæ emisisset votum virginitatis ante Dominam nostram.* Et ibidem statum continentiæ in veteri testamento negat, & in novo institutum fuisse docet, & in num. cap. 30. quæst. 12. ibi: *In veteri testamento non invenitur observatio virginitatis cum voto, vel sine voto, sed omnes accipiebant viros: Domina nostra fuit prima, quæ virginitatem observauit, & venit.* Præter aliquos, qui verum statum Religiosum ab Elia institutum fuisse contendunt, omnes Magistri, & Doctores: qui in nostra Hispania scripserunt, laudatos præcipuarum Ecclesiarum Hispaniarum Præsules, sequuntur, ex quibus aliquos postea referam.

203 Per alias quoque orbis regiones eamdem sententiam docuerunt in laudem Deiparæ Dominæ nostræ, Sanctus Anselmus de quatuor virtutibus virginis, cap. 1. ibi: *Prudentiam quidem eius, vt prima fœminarum adverteret rem quæ carebat exemplo, quam gratum est Deo pudicitiæ sacrificium, quod ipsa voverat Deo.*

Et

Et cap. 3. ibi: *Nullus has Domina prudentior, quæ antequam voueret Deo virginitatem suam, perspicaciter providit quantum profectus illud votum factum, & benè observatum, sibi & toti mundo induceret, non enim rem voueret exoticam.* Venerabilis Beda in Lucæ cap. 1. *Prima fœminarum tantæ virtuti se mancipasse curauit.* Godfredus Abbas serm. 8. de Beata Maria, ibi: *Vndè hæc sancta virgo Dei filio tantum placuisse si quæratur, dilectione videlicèt, & humilitate? quia prima Deo virginitatem devouit.* S. Fulgentius Rupensis, serm. 10. de Martyribus, ibi: *De ipso ligno virentis crucis iuxta fontem plantata, virginitas floruit castitatis.* Rupertus Abbas in Cantica, lib. 3. circa finem, ibi: *Quia votum egregium prima vouisti, votum virginitatis.* Aymus Epist. de Assumpt. ibi: *Maria prima omnium virginitatem suam, vt sine macula seruaret, docuit.* Aponius in Cantica lib. 4. ibi: *Per quam* (scilicèt Mariam) *in terra maledictionis in terra impiorum perditam terram incontinentiæ primum sanctæ virginitatis vox audita est.* Ricardus à S. Laurentio lib. 4. de laudibus B. Mariæ, ibi: *Ipsa enim prima absque humano consilio, & exemplo diuinitus inspirata, votum emisit virginitatis, sicut dicit B. Bernardus.* Cuius verba dulcedine plena in laudem Deiparæ Dominæ nostræ ex Homil. 3. super *Missus est*, sequentia sunt, ibi: *O virgo prudens, ò virgo deuota, quis te docuit Deo placere virginitatem? quæ lex? quæ iustitia? quæ pagina veteris testamenti? vel præcipit, vel consulit, vel hortatur in carne non carnaliter viuere, & in terris Angelicam ducere vitam? Vbi legeras, Beata Virgo, sapientia carnis mors est, & curam carnis ne perfeceritis in desiderio?* Et paulo post: *Vbi legeras laudandos esse, qui se castrauerunt propter Regnum Cælorum? Tu vero non dicam præceptum, sed nec consilium, nec exemplum, nisi quod vnctio docebat te de omnibus, ac sermo Dei vivus, & efficax ante tibi fuit Magister, quam filius, prius instruxerit mentem, quam induerit carnem: Christo ergo devoues te exhibere virginem, & nescis quod ipsi exhiberi te oportet etiam Matrem? Eligis in Israel esse contemptibilis, vt illi placeas cui te probasti, maledictum incurrere sterilitatis, & ecce maledictio benedictione cōmutatur, sterilitas fœcunditate recompensatur.*

204 Angelicus Magister perpetuus est in Primatu virginitatis Deiparæ, vt satis ostensum est ex locis supra citatis, Disc. 2. §. 2. per totum, & in hoc Discurs. §. 4. & eamdem sententiam quam disputando diffinivit, prædicando docuit, serm. 2. de Annunciatione Virginis, ibi: *Inchoauit vitam Angelorum, quia instituit vitam virginum.* Quam sententiam ante D. Thomam in Dominicana

cana Familia docuerant Magister eius Albertus Magnus s. per *Missus est*, cap. 182. ibi: *Beata virgo est Mater omnium in virginitate, sine praecepto, sine consilio, vel exemplo gloriosum virginitatis munus Deo obtulit.* Vincentius Belbacensis, tom. 3. in specul. moral. lib. 2. distinct. 96. art. 3. §. 3. ibi: *Primò quia Christus est amator virginum, quod patet in eo, quod supra omnes mulieres elegit habere in Matrem Beatam Virginem, & quia ea primo obtulit votum virginitatis.* Hugo primus ordinis purpuratus in Psalm. 18. de Beata Virgine, ibi: *Nulla ante ipsam professa fuerat virginitatem.* Et ibidem: *Prima est noua professio virginitatis.* Post D. Thomam eamdem sententiam tenent, & defendere tenentur omnes Dominicani Magistri, Magistrum sequentes. S. Antoninus Archiepiscopus Florentinus, part. 4. summae, cap. 20. §. 10. ibi: *Beata Maria est Mater omnium in virginitate, quia prima sine praecepto, consilio, vel exemplo gloriosum virginitatis munus Deo obtulit, & per votum virginitatis ab ea emissum virginitatis opprobrium abstulit.* Cum hac doctrina in laudem Deiparae Dominae nostrae, concepta, nata, & enutrita fuit sacra Dominicana Familia, eamque docent novissimè Illustrissimus Dominus Episcopus Segobiensis, & celeberrimus Salmanticensis Primarius Doctor Magister Araùjo, tom. 2. in 2.2. quaest. 99. disput 4. sect. 3. ibi: *Vt nouam, & temerariam, & scandalosam, tùm nouissimus index Expurgatorius, tùm Sapientissimum Inquisitionis Tribunal, Sapientissimorum Salmanticensium Magistrorum, & meo Calculo damnauit.* Haec ibi: quam postea probabilem dicit propter decretum S. Officij: & Emminentissimus Dominus Cardinalis Capisuccus tom. 1. controv. 16. per totam.

205 Notandum est, quod licèt aliqui discipuli D. Thomae virginitatem observatam ab aliquibus concedant in veteri testamento, quod à doctrina Div. Thomae alienum non est, cum voto tamen observatam fuisse, omnes concorditer negant vt Magister Sotus in 4. distinct. 27. quaest. 2. art. 1. in fine, ibi: *Quo circa licèt antea multi ob alios fines servassent, tamen id sub voto verae Religionis à Beata Virgine ortum habuit: votum enim Vestalium virginum Deorum superstitione vitiabatur, solemnitas evangelici voti à Christo incepit.* Et ibidem distinct. 30. art. 2. contra Scotum statuit, & defendit, votum conditionatum Deiparae, vt à D. Thoma docetur in 3. part. loco supra citato. Magister Medina in 3. part. quaest. 28. art. 4. de voto virginitatis Deiparae, ibi: *Sed mihi videtur,*

tur,

tur, quod fuerit simplex, quia tunc non erat in usu votum solemne, tùm deniquc, quia votum solemne, secundùm D. Thomam, non potest esse sine voto obedientiæ, & paupertatis. 3tùm etiam, quia in veteri lege non erat status approbatus, in quo servaretur votum solemnè, neque erant domus, aut Monasteria huic muneri dicata. Et ibidem virginitatem Eliæ, & aliorum veteris testamenti ex Doctore Maximo, & alijs referens, ait ibi: *Quamvis enim viri commemorati virgines fuerint, non est consequens, quod votum virginitatis Deo emiserint.*

206 In hac sententia etiam fuit Seraphica Familia ab origine Religionis nascentis, vt in omnibus scriptoribus manifestum est. D. Bonaventura supra laudatus §. præcedenti, & lib. 1. in Pharetra, cap. 5. ibi: *Bartholomæus Apostolus dicit manifestè, quod prima vouit virginitatem, & ideò prima, quia ante eam nulla.* S. Bernardinus Senensis serm. 52. de *Salutatione Angelica*, art. 2. cap. 1. ibi: *Sed hoc maledictum Maria Virginum Primiceria abolevit, dum prima suam virginitatem Domino consecrauit, & ideò Psalmus de ipsa ait: adducentur Regi virgines post eam.* Bernardinus de Bustos in suo pio, eruditoque Mariali, part. 4. serm. 4. de Beata Virgine, ibi: *Secunda prærogatiua eius est, quod fuit prima Deo dicata*: & excellentiam huius prærogativę explicat paulo post ibidem: *Profectò apparet benedictæ Matris excellentia, quia prima omnium hanc super naturam humanam cœlestem vitam inchoauit, & agredi ausa est, maior enim difficultas est vnam virtutem arripere, vbi omnes contra faciunt, quam vbi omnes eam obseruant.* Et ibidem: *Item facilè est habentem bonum Ductorem præcedentem sequi illum per rectum iter, difficilè vero est iter inconsuetum peragere sine Ductore, & omninò cum Beata Virgo omnes cerneret nubere, & solum ad generationem intendere, & maledictas steriles reputare, atque virginitatem in opprobrium habere, maxima eius virtus fuit per hanc insolitam, & arduam viam, incipere ambulare, & vsque in finem perseverare.* Et paulo inferius secundum communem Patrum intelligentiam de Primatu voti Deiparæ explicat illud Psalmi 44. *Adducentur Regi virgines, &c.* In eodem sensu loquuntur in laudem Deiparæ omnes eiusdem familiæ Doctores Magistrum suum Scotum sequentes, & licèt eruditissimus Ioannes Carthagena inter suas Homilias de Beata Virgine de Monte Carmelo, & de veteri Monachatu in eodem monte sito tempore legis, disputavit, & secundum adversariorum opinionem eorum placito adhærere videatur, vel verum cum votis evangelicis non intellexit, vel illam opinionem retractavit,

&

& propriam expressit, tom. 2. de Arcanis Sacris Deiparæ, ibi Primatum voti virginitatis Dei Genitricis Dominæ nostræ ex communi SS. PP. doctrina eruditè statuit, propugnat, & defendit: titulus Homiliæ adscribitur, ibi: *Ostenditur ex Sanctorum Patrum doctrina Beatam Virginem in templo virginitatem suam Deo expresso voto nuncupasse, atque adeò castitatem vovendi primam inventricem fuisse.*

207 Communem Sanctorum Ecclesiæ Doctorum, & Religionum Patrum doctrinam acerrime propugnat Eruditissima Familia Societatis Iesu. Devotissimus Pater Canisius de Beata Virgine, lib. 2. cap. 1. Primatum voti Dominæ nostræ supponit, & cap. 14. assumptum, ex communi Patrum consensu probat, ibi: *Convenienter, atque constanter iudicant Patres, adeoque ex ipsis evangelij verbis demonstrant Mariam ex voto virginem, atque adeò voventium primam extitisse, quæ res profectò illi eximiam prærogativam, & immortalem laudem parit.* Eximius Doctor Franciscus Suarez tom. 3. de Religione, tract. 7. lib. 7. cap. 1. ex Primatu voti virginitatis Dominæ nostræ verum statum Religiosum in veteri lege impugnat. Gabriel Vazquez, qui virginitatem laudabilem fuisse in veteri testamento contra Div. Thomam defendit, votum tamen castitatis, & virginitatis in illo tempore negat, & Deiparam primam fuisse, quæ Deo sacræ virginitatis votum mancipavit, asserit tom. 2. in 3. part. disput. 124. cap. 5. ibi: *Nullum tamen ante ipsam votum Deo nuncupasse, nam Authores, qui de alijs testantur in virginitate vixisse, non dicunt ex voto eos virginitatem servasse, at qui de Virginitate Mariæ loquuntur, planè asserunt eam Deo voto nuncupasse.* Cardinalis Bellarminus concione 2. part. 2. super *Missus est*, ait ibi: *Si nunc magnum est virginitatem conservare, cum eam filius Dei docuit, Apostolus consuluit, Patres laudaverunt, multi sexus utriusque tenuerunt, & exemplo suo servari posse demonstrarunt, quanto magis singularem istam virginem, & virginum Reginam, tunc ad palmam huius nobilissimæ virtutis aspirare potuisse, cum neque præceptum habuerat, neque consilium audierat, neque viderat exemplum, & cum nullo in pretio apud homines habebatur.* Cornelius Alapide in Cantica, cap. 4. vers. 3. sensu 3. ibi: *Rursum Beata Virgo vitam egit Religiosissimam in summa castitate, paupertate, & obedientia, nam ipsa mortalium prima virginitatem suam Deo dicauit.* Eamdem sententiam tenet in Isaiam cap. 17. In Lucam cap. 1. In Apocalypsim cap. 12. Pater Scherlo-

gus

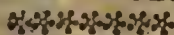
gus in Cantica, ex professo de Primatu Deiparæ disputavit, & multis rationibus hanc Deiparæ probavit prærogativam. Sunt & alij Doctores, & Magistri Societatis, qui hanc doctrinam tenent, & docent; sed quia laus Beatæ Virginis Mariæ in omnium Iesuitarum ore semper fuit, & est, eius Primatus in voto Virginitatis omnes Patres Societatis pro hac excellentia Deiparæ Dominæ nostræ possunt laudari.

208 Conveniunt in hac excellentia Dei Genitricis Mariæ omnes quotquot scripserunt in omnibus Ecclesiæ ætatibus, quos referre impossibile, & ferè infinitum esset. Ex antiquis tamen aliquos venerabiles Viros, & Eruditissimos Patres, & Doctores referam. Dionysius Carthusianus lib. 3. de laudibus gloriosæ virginis, art. 2. ibi: *Sed quoniam adhuc sub lege erat, nondum tam absolutè hanc vovit, quin hanc honestissimam conditionem addiderit, nisi Deus de ea aliud quippè disposuerit, non quod ipsa dubitaret an intacta manere vellet, sed an deberet.* Et in cap. 11. Iudicum, opprobriosam docet virginitatem in illa lege. Lanspergius Carthusianus serm. 2. in festo Annunciationis, ibi: *Planè virginitas quam Deo dicasti nullo aliarum exemplo ad hoc invitata, neque scripturis, sed Spiritu Sancto instituta.* Richardus de Media villa in 4. distinct. 30. quæst. 1. ad 1. ibi: *Potest dici, quod Beata Virgo fuit confinium veteris legis, & nouæ, sicut aurora noctis præcedentis, & diei sequentis, & ideò fuit consonam legi nouæ* (votum scilicèt virginitatis) *nec tamen contrarium legi veteri in quantum conditionem apposuit.* Primatum voti virginitatis Deiparæ defendere tenentur Magistri sententiarum Commentatores, qui conditionatum fuisse votum Deiparæ asserere debent Magistrum sequentes in 4. distinct. 30. Sic Durandus ibidem, quæst. 2. Paludanus, quæst. 2. Maior, q. 4. & alij quamplurimi. Ioannes Gerson lib. 4. de Sacramento Matrimonij, ibi: *Alia causa est, vt esset mulieribus exemplum virginitatis* (Maria scilicèt) *sicut Christus est exemplum viris.* Pelbartus lib. 8. Pomerij part. 1. art. 2. de Deipara, ibi: *Primum priuilegium est, quia est omnium prima* (Beata Maria) *primo ratione temporis, quia nec similem visa est, nec habere sequentem, vt canit Ecclesia: merito ergo dicitur virgo virginum Maria, quia est omnium Virginum Mater, virginitate prima, vel primiceria, quoniam sine præcepto, consilio, & exemplo prima omnium gloriosum munus virginitatis obtulit.* Guillermus Parvus in Cantica, cap. 3. ibi: *Prima hominum Deo omnipotenti immaculati corporis, & cordis sacrificium obtulit, malens vtique subijci maledictioni.*

Omit-

209 Omittimus alios Doctores, & Magistros, tàm ex antiquis, quàm ex modernis Scriptoribus, Theologis, Expositoribus, & Concionatoribus, qui vnó ore ab exordio Ecclesiæ docerent, & prædicant Primatum temporis Deiparæ Dominæ nostræ in voto virginitatis: Vndè iure optimo assertum adversariorum de Primatu voti virginitatis Eliæ in tempore contra communem SS. PP. Doctorum, & Theologorum iudicari potest, vt constat ex relatis per omnia §§. huius discursus, quia vel virginitatem in veteri testamento negant, vel opprobriosam dicunt, & incognitam populo Iudaico concludunt, & licèt aliqui virginitatem laudabilem in circumcisione concedant, cultum eius cum voto absolutè omnes concorditer negant, & in hac prerogativa primatum prædicant Deiparæ Dominæ nostræ, cumque status verus Religiosus sine voto castitatis intelligi non possit ex hoc Primatu Deiparæ Dominæ nostræ rectè concluditur impossibilitas veri Monachatus in veteri lege.

210 Sed quia adversarij ad particulares revelationes recurrunt Divis suæ Religionis factas de Monachatu ab Elia fundato in Sinagoga, ne hoc probationis genus in nostro discursu desideretur, aliquas etiam revelationes referam pro Primatu Deiparæ, quæ Carmelitanis visis opposita videntur: quæ autem veræ sint, & quæ falsæ, iudicent docti, nobis autem sufficit pro nostris advertere, quod à nobis laudatæ communi SS. PP. & Theologorum doctrinæ conformes sunt, quæ est vna ex præcipuis regulis ad cognoscendam, & iudicandam veritatem, vel falsitatem revelationum. In primis enim in S. Birgitta lib. 1. cap. 20. legitur revelatum ei fuisse Deiparam Dominam nostrã conditionatè votum virginitatis emisisse. In B. Mactilde lib. 1. In B. Angela de Fulgino lib. 1. de Salutatione Angelica. In S. Aldegundi lib. 1. visione 5. In B. Elisabetha lib. 3. cap. 13. de vita continentium. In B. Amadæo raptu 4. Revelatus invenitur in his omnibus Primatus voti virginitatis Deiparæ Dominæ nostræ iuxta Sanctorum Patrum, & Doctorum doctrinam, qui per omnia sæcula Christi, vsque ad nostrum, sanctitate, & doctrina floruerunt in Dei Ecclesia.

DIS-

DISCURSUS QUARTUS.

Nova adversariorum explicatio ad Sanctorum Patrum, & Doctorum testimonia refertur, & contra eorum doctrinam, & sensum esse demonstratur.

§. I.

Supposita adversariorum proponuntur.

211 Historicus Propheticus in sua Apologia, proposit. 2. §. 4. vt Deiparam Dominam nostram Primatu temporis in voto virginitatis expoliet, & Sancto Prophetæ Eliæ an excellentiam tribuat, Santisque Patribus, & Doctribus pro Dei Genitricis temporali Primatia pugnantibus satisfaciat, quatuor propositiones supponit, vt veras, & certas, & ab omnibus vniversaliter receptas; quæ quidem suas limitationes patiuntur.

212 Prima est ex D. Thoma 1. part. quæst. 65. art. 3. quod quanto aliqua causa est superior, tanto ad plura se extendit in causando. Et 3. contra Gentes cap. 24. quod quanto aliquid invenitur melius, tanto ad remotiora bonitatem suam diffundit. Et Quidlibeto 3. quæst. 3. art. 6. & quæst. 3. de potentia, art. 3. quod quanto vnumquodque bonitatem suam diffundit in alia fit altior causa. Hoc suppositum suis limitationibus verum est, sed ad intentum non pertinere, Discurs. 1. §. 4. ostendimus.

213 Secunda propositio est, quod causæ voluntatem moventes finaliter, & exemplariter, non est necessario, vt realiter existant, & in tempore effectibus suis præcedant, sed sufficit, vt in intellectu præexistant, & ab agente cognoscantur, vt ad instar illarum operetur. Quod verum etiam est, sed vt ad intentum verificetur (vt ex definitione causæ exemplaris à Philosopho tradita con-

constat) debuit innotescere omnibus Monachis circumcisis Beatam Virginem emissuram tale votum, vt ad eius exemplaritatem suam emitterent in veteri lege. Falsitatem huius revelationis exemplaritatis Deiparæ satis apertè demonstravimus, §. supra citato per totum, vndè hæc suppositio ad rem non pertinet.

214 Tertia propositio est, quod Primatus alicuius perfectionis dividitur in Primatum temporis, & dignitatis, & deindè, quod Primatus temporis per se solum nullam dicit, nec arguit perfectionem respectu posterioris, & hoc exemplificat, quia Synagoga prius fuit tempore, quam Ecclesia, lex scripta, quam lex gratiæ, Prophetæ, quam Apostoli, sacramenta veteris testamenti, quam novi, sancti quoque illius legis, quam nostræ. Imò, & ipse Dñs noster IesusChristus,&B.Mater eius posteriores fuerunt tempore Patribus veteris testamenti, quæ quidem vera sunt, quia præcedentia ordinabantur ad posteriora, & comparabantur ad illa, sicut lex illa ad nostram, tamquam imperfectum ad perfectum, figura ad figuratum, & vmbra ad lucem. Primatus dignitatis,& causalitatis ex se,& sine prioritate temporis magnam semper dicit excellentiam, quæ quidem Primatia Christo Domino ab Apostolo tribuitur dum ad Colosenses 1. vers. 15. ait ibi: *Primogenitus omnis creaturæ*: & S. P. N. Hieronymus explicat: *Primogenitum non tempore, sed honore*: vndè infert Author, quod quando Primatus temporis minuit Primatum dignitatis, & honoris, nulla est excellentia primus esse in tempore, vndè concludit, quod tùnc Primatus temporis dignior fiet, quando simul cum Primatu dignitatis, & honoris conceditur. Super hanc doctrinam Authoris reflectere possumus, quod hæc distinctio Primatuum temporis, & dignitatis non est nova, sed antiqua, & in Christi Ecclesia à Sanctis Patribus cognita, & ea vtuntur in Primogenitura omnium creaturarum Cristi Domini; at ijdem Sancti Patres, qui Primatum Deiparæ Dominæ nostræ in voto virginitatis laudant, & extollunt, omnes absolutè primam dicunt, laudant, & prædicant, sine aliqua distinctione, vel limitatione: ergo Primatum absolutum temporis, & dignitatis comprehendunt, quia si aliter intellexissent, se explicarent, sicut in Primogenitura omnium creaturarum Christi Domini, non tempore, sed honore dixit S. P. N. Hieronymus. Tùm etiam, quia in eo sensu debemus intelligere loqui Patres, in quo maior laus est Deiparæ Dominæ nostræ, sed Primatus temporis, & dignitatis in Deipa-

ra Domina noſtra, non ſolum dignitatem eius exaltat, ſed etiam excellentiam Chriſti Domini, & Eccleſia extollit, quia magna laus Eccleſiæ, & legis gratiæ eſt ponere in ea virtutes, & excellentias ex meritis Chriſti paſsi, quas non habuit Synagoga ſub lege ſervitutis ex meritis Chriſti futuri: ergo Primatus temporis, & dignitatis in voto Deiparæ Dominæ noſtræ cedit in laudem Chriſti Domini, Matris eius, & legis gratiæ, ac perconſequens in hoc ſenſu intelligi debent Patres. Tum denique, quia ſecundum doctrinam Authoris omnes effectus ſanguinis Chriſti Domini effuſi, & eius redemptionis concedere teneremur in Synagoga Iudæorum, vt Primatus temporis, non minueret Primatum dignitatis, & cauſalitatis; ſed hoc eſt falſum: ergo, & doctrina Authoris in noſtro caſu; nam votum virginitatis proprium eſt legis gratiæ ſecundum doctrinam Patrum laudantium Dei Genitricis Primatum.

215 Quarta propoſitio eſt, quod ſacra Deipara Domina noſtra eſt formalis, aut virtualiter cauſa exemplaris, & finalis totius virginitatis, præteritæ, præſentis, & futuræ: Hanc excellentiam in laudem Deiparæ Dominæ noſtræ libenter concedimus poſt Chriſtum Dominum, non ſolum in virginitate, ſed in omnibus virtutibus eo modo quo pura creatura cauſa exemplaris, & finalis poteſt eſſe creaturæ rationali, & ſecundum diverſitatem temporum veteris, & novi teſtamenti, quia ad plura ſe extenduut virtutes fidei, ſpei, & charitatis, & cæteræ virtutes in lege gratiæ, quam in veteri, & ad effectus proprios legis gratiæ, quæ in illa veteri non conveniebant, nec vt cauſa finalis manifeſtatus fuit Chriſtus, nec Deipara Domina noſtra revelata, vt cauſa exemplaris in illa lege.

216 His quatuor propoſitionibus, ſeu ſuppoſitis prætermiſsis, ex revelatione exemplaritatis Chriſti Domini, & Mariani voti omnibus Monachis circumciſsis Elianis vniverſaliter facta, communi explicatione, & interpretatione ad teſtimonia Sanctorum Patrum reſpondet, intelligendos eſſe Patres dum primam dicunt Deiparam in voto de Primatu dignitatis, honoris, & exemplaritatis, non temporis: & vt teſtimoniis Sanctorum Patrum ſatisfaciat, propoſit. ſupra citata, §. 6. ad ſeptem claſſes teſtimonia reducit, & verba in quibus vis eſt omittit, & plura alia teſtimonia, nec refert, nec meminit: Vndè vt veritas magis eluceſcat, per ſingulas claſſes diſcurremus, & novitatem

Authoris contra Sanctorum Patrum sententiam esse, & veræ eorum intelligentiæ repugnare, demonstretur.

§. II.

Explicationem ad Patres, & Doctores primæ clasis ostenditur esse falsam.

217 AD hanc primam classem reducit omnes Patres, & Doctores, qui Deiparam primam in virginitate laudantes, & votum non explicant, & de Primatu dignitatis per necessariam consequentiam intelligendos esse concludere conatur, quia multi ex eis virgines aliquos in veteri testamento extitisse dicunt: ergo vel dum primam dicunt virginem Deiparam de Primatu dignitatis sunt intelligendi, vel sibi ipsis sunt contrarij; sed hæc Authoris consequentia non rectè infertur; si verba SS. PP. sincerè legantur, & perpendantur, nam virginitas, castitas, & cœlibatus ex varijs possunt servari motivis, & speciali cultu Deo dicari: vndè licèt verum sit, quod multi SS. PP. aliquos, vel aliquas in veteri testamento virgines cōcedant, ex motivis naturalibus, vel ex alijs, vt essent indicia futurorum virginum, vt asserit D. Ambrosius: primam tamen dicunt Deiparam Dominam nostram in virginitate mentis, & corporis propter Regnum Coelorum, & in hoc speciali cultu virginitatem primam servasse, constans est verus, & legitimus sensus in eorum verbis, & sententijs, vt patet in Parenti nostro Doctore Maximo, qui virgines veteris testamenti enumerans, primam virginitatem Deo dicasse Dominam nostram expresè dicit, & in ea incepisse dicari; sed in exemplaritate revelata Iudæis non potuit dici Deo primo dicata, nec in Deipara incepisse dicari: ergo D. Hieronymus P. N. & cum eo cæteri Patres dicentes primam in virginitate Deiparam, de cultu virginitatis Theologicæ sunt intelligendi, propter Regnum Coelorum mentis, & corporis Deo dicatæ. Hæc doctrina satis apertè invenitur in testimonijs S. P. N. Hieronymi supra laudati, Disc. 3. §. 3. præsertim, in quo virgines veteris testamenti sæculi virgines appellat, & legis gratiæ propter Regnum Cęlorum virgines prædicat: ergo dum Deiparam Dominam nostram primam virginitatem dicasse dicit, de Primatu temporis in virginitate propter

Regnum Cęlorum est intelligendus, & in eodem sensu loquuntur Patres; & ex eis Sancta mater Ecclesia.

218 Nam vt supra vidimus Disc. supra citato, §.2. in officio Sanctæ Ceciliæ approbatum tenet Ecclesia, quod in veteri testamento à priscis sanctis illis viris, virginitas non fuit culta: & in officio de communi Virginum, quod non facilè invenitur in terris, nisi postquam Deus in hæc terreni corporis membra descendit, ibique, quod Elias nullius corporei coitus permixtus cupiditatibus invenitur: ergo specialem aliquem cultum recognoscit Ecclesia in virginibus legis gratiæ, quem non tenuit virginitas veteris testamenti; sed nullus alius potest assignari nisi observantia virginitatis, & eius consecratio propter Regnum Cœlorum cum voto: ergo in hoc sensu primam dicunt tempore, & dignitate Deiparam Dominam nostram Patres, & Ecclesia, quia aliàs falsum esset, quod vniversaliter canitur in toto orbe terrarum, ex D. Ioanne Chrysostomo, quod virginitas, neque in veteri testamento à priscis Sanctissimis viris culta fuit, & in novo nulla legis necessitate iubetur.

219 Alia differentia colligitur ex D. Ambrosio ab Ecclesia relato in officio de comm. Virgin. cuius verba dedimus Disc. & §. supra citatis, ait enim, post verba in officio relata, quod Elias, & virgines veteris testamenti indicia fuere futurorum virginum, & addidit: *Figura enim in paucis est vita in pluribus*: ergo virginitas veteris testamenti, & Deiparæ Dñæ nostræ distinguuntur, tamquam figura à figurato, & vmbra à veritate, at res gestæ in veteri testamento figurativæ tantum erant, quia propter Regnum Cęlorum, & præmia æterna non erant factæ, sed propter terrena: ergo virginitas Deiparæ Dñæ nostræ in vero sensu SS. PP. & Ecclesiæ prima Deo consecrata fuit tempore propter Regnum Cœlorum, & præmia æterna, in quo vera, & Theologica virginitas consistit.

220 Cæterum, si Authoris intelligentia vera esset, probaret vtique, quod omnibus virginibus veteris testamenti revelata fuit etiam virginitas Deiparæ Dñæ nostræ, & eius votum, vt illorum virginitatis exemplar esset, quod probare Author debet; sed hoc non probat, nec probari potest: ergo falsa est explicatio ab eo tradita, & aliena à vera SS. PP. intelligentia, nam omnibus illis virginibus ex vi status revelatum fuisset etiam Regnum Cœlorum, vt propter illud votum virginitatis emitterent, quod secundum SS. PP. doctrinam admitti non potest ex dictis disc. 1. §. 3. & 4.

Ad

221 Ad hanc classem pertinet etiam Angelicus Doctor, cui vt satisfaciat Historicus propheticus in sua Apologia, propos. 2. §. 3. num. 24. testimonium eiusdem Angelici Magistri refert ex 4. distinct. 33. quæst. 3. art. 2. ad 2. in quo distinguens circumstantias temporis illius legis, & multiplicationem generis humani primis sæculis sub præcepto fuisse statuens concludit, ibi: *Sed postea facta multiplicatione generis humani, & locupletato satis cultu divino, certè non peccasset virginitatem servans, vel in lege Moysi, vel in statu naturæ integræ, nec fecisset contra præceptum, quia multiplicatio poterat fieri per alios.* Et ex his, supponit Author, Angelicum Præceptorem suæ favere opinioni; sed quantum distet Angelici Præceptoris sensus à voto virginitatis, notum est omnibus verba tantum percipientibus; nam Angelicus Præceptor, solum dicit, non peccare virginitatem servantem in illa lege post multiplicationem generis humani, & adimpletionem divini cultus: ergo virginitas fuit materia voti in illa lege: non infertur consequentia, vt notum est, quia votum debet esse de meliori bono, in nostra enim lege gratiæ, qui nubit non peccat: ergo Matrimonium est materia voti, & Deo promitti potest, vt excellentius virginitati, fallax certè, & insubsistens est hæc consequentia.

222 Angelici Præceptoris doctrina certa est, & ab eius discipulis admissa, eamque illustravit novissimè Emminentissimus Dom. Cardinalis Capisuccus controv. 14. & Matrimonium præferri virginitati in illa lege docet, §. 7. per totum, & §. sequenti adversariorum argumenta ex eodem D. Thoma eruditissimè solvit, quod vt magis appareat sensus Apologistæ menti D. Thomæ contrarius, sequentes propositiones in doctrina D. Thomæ indubitatæ ex dictis, & relatis Discurs. 2. §. 2. sunt in memoriam revocandæ. Prima quod B. Virgo votum virginitatis emisit conditionatum, quia virginitas videbatur prohibita in illa lege. Secunda; quod non erat omninò laudabile a commixtione carnis abstinere in ea, nec præmium virginitatis redderetur, nisi ex divino instinctu eius propositum processisset. Tertia, quod non dum virginalis perfectionis advenerat tempus, prout advenit in Christo. Quarta, ex relatis testimonijs, Discurs. 2. §. 4. quod tempore legis oportebat generationi insistere propter propagationem cultus Dei, & expectationem benedicti seminis per viam generationis venturi. Quinta, quam sæpè repetit Angeli-

tur, quod fuerit simplex, quia tunc non erat in vsu votum solemne, tum seniquc, quia votum solemne, secundum D. Thomam, non potest esse sine voto obedientiæ, & paupertatis. Tum etiam, quia in veteri lege non erat status approbatus, in quo servaretur votum solemne, neque erant domus, aut Monasteria huic muneri dicata. Et ibidem virginitatem Eliæ, & aliorum veteris testamenti ex Doctore Maximo, & alijs referens, ait ibi: *Quamvis enim viri commemorati virgines fuerint, non est consequens, quod votum virginitatis Deo emiserint.*

206 In hac sententia etiam fuit Seraphica Familia ab origine Religionis nascentis, vt in omnibus scriptoribus manifestum est. D. Bonaventura supra laudatus §. præcedenti, & lib. 1. in Pharetra, cap. 5. ibi: *Bartholomæus Apostolus dicit manifestè, quod prima vouit virginitatem, & ideò prima, quia ante eam nulla.* S. Bernardinus Senensis serm. 52. de *Salutatione Angelica*, art. 2. cap. 1. ibi: *Sed hoc maledictum Maria Virginum Primiceria abolevit, dum prima suam virginitatem Domino consecrauit, & ideò Psalmus de ipsa ait: adducentur Regi virgines post eam.* Bernardinus de Bustos in suo pio, eruditoque Mariali, part. 4. serm. 4. de Beata Virgine, ibi: *Secunda prærogatiua eius est, quod fuit prima Deo dicata*: & excellentiam huius prærogativę explicat paulo post ibidem: *Profectò apparet benedictæ Matris excellentia, quia prima omnium hanc super naturam humanam cœlestem vitam inchoauit, & agredi ausa est, maior enim difficultas est vnam virtutem arripere, vbi omnes contra faciunt, quam vbi omnes eam observant.* Et ibidem: *Item facilè est habentem bonum Ductorem præcedentem sequi illum per rectum iter, difficilè vero est iter inconsuetum peragere sine Ductore, & omninò cum Beata Virgo omnes cerneret nubere, & solum ad generationem intendere, & maledictas steriles reputare, atque virginitatem in opprobrium habere, maxima eius virtus fuit per hanc insolitam, & arduam viam, incipere ambulare, & vsque in finem perseverare.* Et paulo inferius secundum communem Patrum intelligentiam de Primatu voti Deiparæ explicat illud Psalmi 44. *Adducentur Regi virgines, &c.* In eodem sensu loquuntur in laudem Deiparæ omnes eiusdem familiæ Doctores Magistrum suum Scotum sequentes, & licèt eruditissimus Ioannes Carthagena inter suas Homilias de Beata Virgine de Monte Carmelo, & de veteri Monachatu in eodem monte sito tempore legis, disputavit, & secundum adversariorum opinionem eorum placito adhærere videatur, vel verum cum votis evangelicis non intellexit, vel illam opinionem retractavit,

& propriam expressit, tom. 2. de Arcanis Sacris Deiparæ, ibi Primatum voti virginitatis Dei Genitricis Dominæ nostræ ex communi SS. PP. doctrina eruditè statuit, propugnat, & defendit: titulus Homiliæ adscribitur, ibi: *Ostenditur ex Sanctorum Patrum doctrina Beatam Virginem in templo virginitatem suam Deo expresso voto nuncupasse, atque adeò castitatem vovendi primam inventricem fuisse.*

207 Communem Sanctorum Ecclesiæ Doctorum, & Religionum Patrum doctrinam acerrime propugnat Eruditissima Familia Societatis Iesu. Devotissimus Pater Canisius de Beata Virgine, lib. 2. cap. 1. Primatum voti Dominæ nostræ suppo nit, & cap. 14. assumptum, ex communi Patrum consensu probat, ibi: *Convenienter, atque constanter indicant Patres, adeòque ex ipsis evangelij verbis demonstrant Mariam ex voto virginem, atque adeò voventium primam extitisse, quæ res profectò illi eximiam prærogativam, & immortalem laudem parit.* Eximius Doctor Franciscus Suarez tom. 3. de *Religione*, tract. 7. lib. 7. cap. 1. ex Primatu voti virginitatis Dominæ nostræ verum statum Religiosum in veteri lege impugnat. Gabriel Vazquez, qui virginitatem laudabilem fuisse in veteri testamento contra Div. Thomam defendit, votum tamen castitatis, & virginitatis in illo tempore negat, & Deiparam primam fuisse, quæ Deo sacræ virginitatis votum mancipavit, asserit tom. 2. in 3. part. disput. 124. cap. 5. ibi: *Nullum tamen ante ipsam votum Deo nuncupasse, nam Authores, qui de alijs testantur in virginitate vixisse, non dicunt ex voto eos virginitatem servasse, at qui de Virginitate Mariæ loquuntur, planè asserunt eam Deo voto nuncupasse.* Cardinalis Bellarminus concione 2. part. 2. super *Missus est*, ait ibi: *Si nunc magnum est virginitatem conservare, cum eam filius Dei docuit, Apostolus consuluit, Patres laudaverunt, multi sexus utriusque tenuerunt, & exemplo suo servari posse demonstrarunt, quanto magis singularem istam virginem, & virginum Reginam, tunc ad palmam huius nobilissimæ virtutis aspirare potuisse, cum neque præceptum habuerat, neque consilium audierat, neque viderat exemplum, & cum nullo in pretio apud homines habebatur.* Cornelius Alapide in Cantica, cap. 4. vers. 3. sensu 3. ibi: *Rursum Beata Virgo vitam egit Religiosissimam in summa castitate, paupertate, & obedientia, nam ipsa mortalium prima virginitatem suam Deo dicavit.* Eamdem sententiam tenet in Isaiam cap. 17. In Lucam cap. 1. In Apocalypsim cap. 12. Pater Scherlo-

gius

gius in Cantica, ex professo de Primatu Deiparæ disputavit, & multis rationibus hanc Deiparæ probavit prærogativam. Sunt & alij Doctores, & Magistri Societatis, qui hanc doctrinam tenent, & docent; sed quia laus Beatæ Virginis Mariæ in omnium Jesuitarum ore semper fuit, & est, eius Primatus in voto Virginitatis omnes Patres Societatis pro hac excellentia Deiparæ Dominæ nostræ possunt laudari.

208 Conveniunt in hac excellentia Dei Genitricis Mariæ omnes quotquot scripserunt in omnibus Ecclesiæ statibus, quos referre impossibile, & ferè infinitum esset. Ex antiquis tamen aliquos venerabiles Viros, & Eruditissimos Patres, & Doctores referam. Dionysius Carthusianus lib. 3. de laudibus gloriosæ virginis, art. 2. ibi: *Sed quoniam adhuc sub lege erat, nondum tam absolutè hanc vovit, quin hanc honestissimam conditionem addiderit, nisi Deus de ea aliud quippè disposuerit, non quod ipsa dubitaret an intacta manere vellet, sed an deberet.* Et in cap. 11. Iudicum, opprobriosam docet virginitatem in illa lege. Lanspergius Carthusianus serm. 2. in festo Annunciationis, ibi: *Planè virginitas quam Deo dicasti nullo aliarum exemplo ad hoc invitata, neque scripturis, sed Spiritu Sancto instituta.* Richardus de Media villa in 4. distinct. 30. quæst. 1. ad 1. ibi: *Potest dici, quod Beata Virgo fuit confinium veteris legis, & nouæ, sicut aurora noctis præcedentis, & diei sequentis, & ideò fuit consonum legi nouæ* (votum scilicèt virginitatis) *nec tamen contrarium legi veteri in quantum conditionem apposuit.* Primatum voti virginitatis Deiparæ defendere tenentur Magistri sententiarum Commentatores, qui conditionatum fuisse votum Deiparæ asserere debent Magistrum sequentes in 4. distinct. 30. Sic Durandus ibidem, quæst. 2. Paludanus, quæst. 2. Maior, q. 4. & alij quamplurimi. Ioannes Gerson lib. 4. de Sacramento Matrimonij, ibi: *Alia causa est, vt esset mulieribus exemplum virginitatis* (Maria scilicèt) *sicut Christus est exemplum viris.* Pelbartus lib. 8. Pomerij part. 1. art. 2. de Deipara, ibi: *Primum priuilegium est, quia est omnium prima* (Beata Maria) *primo ratione temporis, quia nec similem visa est, nec habere sequentem, vt canit Ecclesia: merito ergo dicitur virgo virginum Maria, quia est omnium Virginum Mater, virginitate prima, vel primiceria, quoniam sine præcepto, consilio, & exemplo prima omnium gloriosum munus virginitatis obtulit.* Guillermus Parvus in Cantica, cap. 3. ibi: *Prima hominum Deo omnipotenti immaculati corporis, & cordis sacrificium obtulit, malens vtique subijci maledictioni.* Omit-

209 Omittimus alios Doctores, & Magistros, tàm ex antiquis, quàm ex modernis Scriptoribus, Theologis, Expositoribus, & Concionatoribus, qui vno ore ab exordio Ecclesiæ docerent, & prædicant Primatum temporis Deiparæ Dominæ nostræ in voto virginitatis: Vndè iure optimo assertum adversariorum de Primatu voti virginitatis Eliæ in tempore contra communem SS. PP. Doctorum, & Theologorum iudicari potest, vt constat ex relatis per omnia §§. huius discursus, quia vel virginitatem in veteri testamento negant, vel opprobriosam dicunt, & incognitam populo Iudaico concludunt, & licèt aliqui virginitatem laudabilem in circumcisione concedant, cultum eius cum voto absolutè omnes concorditer negant, & in hac prerogativa primatum prædicant Deiparæ Dominæ nostræ, cumque status verus Religiosus sine voto castitatis intelligi non possit ex hoc Primatu Deiparæ Dominæ nostræ rectè concluditur impossibilitas veri Monachatus in veteri lege.

210 Sed quia adversarij ad particulares revelationes recurrunt Divis suæ Religionis factas de Monachatu ab Elia fundato in Sinagoga, ne hoc probationis genus in nostro discursu desideretur, aliquas etiam revelationes referam pro Primatu Deiparæ, quæ Carmelitanis visis oppositæ videntur: quæ autem veræ sint, & quæ falsæ, iudicent docti, nobis autem sufficit pro nostris advertere, quod à nobis laudatæ communi SS. PP. & Theologorum doctrinæ conformes sunt, quæ est vna ex præcipuis regulis ad cognoscendam, & iudicandam veritatem, vel falsitatem revelationum. In primis enim in S. Birgitta lib. 1. cap. 20. legitur revelatum ei fuisse Deiparam Dominam nostrã conditionatè votum virginitatis emisisse. In B. Mactilde lib. 1. In B. Angela de Fulgino lib. 1. de Salutatione Angelica. In S. Aldegundi lib. 1. visione 5. In B. Elisabetha lib. 3. cap. 13. de vita continentium. In B. Amadæo raptu 4. Revelatus invenitur in his omnibus Primatus voti virginitatis Deiparæ Dominæ nostræ iuxta Sanctorum Patrum, & Doctorum doctrinam, qui per omnia sæcula Christi, vsque ad nostrum, sanctitate, & doctrina floruerunt in Dei Ecclesia.

DIS-

DISCURSUS QUARTUS.

Nova adversariorum explicatio ad Sanctorum Patrum, & Doctorum testimonia refertur, & contra eorum doctrinam, & sensum esse demonstratur.

§. I.

Supposita adversariorum proponuntur.

211 HIstoricus Propheticus in sua Apologia, proposit. 2. §. 4. vt Deiparam Dominam nostram Primatu temporis in voto virginitatis expoliet, & Sancto Prophetæ Eliæ an excellentiam tribuat, Santisque Patribus, & Doctribus pro Dei Genitricis temporali Primatia pugnantibus satisfaciat, quatuor propositiones supponit, vt veras, & certas, & ab omnibus vniversaliter receptas; quæ quidem suas limitationes patiuntur.

212 Prima est ex D. Thoma 1. part. quæst. 65. art. 3. quod quanto aliqua causa est superior, tanto ad plura se extendit in causando. Et 3. contra Gentes cap. 24. quod quanto aliquid invenitur melius, tanto ad remotiora bonitatem suam diffundit. Et Quidlibeto 3. quæst. 3. art. 6. & quæst. 3. de potentia, art. 3. quod quanto vnumquodque bonitatem suam diffundit in alia fit altior causa. Hoc suppositum suis limitationibus verum est, sed ad intentum non pertinere, Discurs. 1. §. 4. ostendimus.

213 Secunda propositio est, quod causæ voluntatem moventes finaliter, & exemplariter, non est necessario, vt realiter existant, & in tempore effectibus suis præcedant, sed sufficit, vt in intellectu præexistant, & ab agente cognoscantur, vt ad instar illarum operetur. Quod verum etiam est, sed vt ad intentum verificetur (vt ex diffinitione causæ exemplaris à Philosopho tradita

constat) debuit innotescere omnibus Monachis circumcisis Beatam Virginem emissuram tale votum, vt ad eius exemplaritatem suam emitterent in veteri lege. Falsitatem huius revelationis exemplaritatis Deiparæ satis apertè demonstravimus, §. supra citato per totum, vndè hæc suppositio ad rem non pertinet.

214 Tertia propositio est, quod Primatus alicuius perfectionis dividitur in Primatum temporis, & dignitatis, & deindè, quod Primatus temporis per se solum nullam dicit, nec arguit perfectionem respectu posterioris, & hoc exemplificat, quia Synagoga prius fuit tempore, quam Ecclesia, lex scripta, quam lex gratiæ, Prophetæ, quam Apostoli, sacramenta veteris testamenti, quam novi, sancti quoque illius legis, quam nostræ. Imò, & ipse Dñs noster IesusChristus,&B.Mater eius posterio res fuerunt tempore Patribus veteris testamenti, quæ quidem vera sunt, quia præcedentia ordinabantur ad posteriora, & comparabantur ad illa, sicut lex illa ad nostram, tamquam imperfectum ad perfectum, figura ad figuratum, & vmbra ad lucem. Primatus dignitatis,& causalitatis ex se,& sine prioritate temporis magnam semper dicit excellentiam, quæ quidem Primatia Christo Domino ab Apostolo tribuitur dum ad Colosenses 1. vers. 15. ait ibi: *Primogenitus omnis creaturæ*: & S. P. N. Hieronymus explicat: *Primogenitum non tempore, sed honore*: vndè infert Author, quod quando Primatus temporis minuit Primatum dignitatis, & honoris, nulla est excellentia primus esse in tempore, vndè concludit, quod tùnc Primatus temporis dignior fiet, quando simul cum Primatu dignitatis, & honoris conceditur. Super hanc doctrinam Authoris reflectere possumus, quod hæc distinctio Primatuum temporis, & dignitatis non est nova, sed antiqua, & in Christi Ecclesia à Sanctis Patribus cognita, & ea vtuntur in Primogenitura omnium creaturarum Cristi Domini; at ijdem Sancti Patres, qui Primatum Deiparæ Dominæ nostræ in voto virginitatis laudant, & extollunt, omnes absolutè primam dicunt, laudant, & prædicant, sine aliqua distinctione, vel limitatione: ergo Primatum absolutum temporis, & dignitatis comprehendunt, quia si aliter intellexissent, se explicarent, sicut in Primogenitura omnium creaturarum Christi Domini, non tempore, sed honore dixit S. P. N. Hieronymus. Tùm etiam, quia in eo sensu debemus intelligere loqui Patres, in quo maior laus est Deiparæ Dominæ nostræ, sed Primatus temporis, & dignitatis in Deipa-

ra Domina nostra, non solum dignitatem eius exaltat, sed etiam excellentiam Christi Domini, & Ecclesia extollit, quia magna laus Ecclesiæ, & legis gratiæ est ponere in ea virtutes, & excellentias ex meritis Christi passi, quas non habuit Synagoga sub lege servitutis ex meritis Christi futuri: ergo Primatus temporis, & dignitatis in voto Deiparæ Dominæ nostræ cedit in laudem Christi Domini, Matris eius, & legis gratiæ, ac perconsequens in hoc sensu intelligi debent Patres. Tum denique, quia secundum doctrinam Authoris omnes effectus sanguinis Christi Domini effusi, & eius redemptionis concedere teneremur in Synagoga Iudæorum, vt Primatus temporis, non minueret Primatum dignitatis, & causalitatis; sed hoc est falsum: ergo, & doctrina Authoris in nostro casu; nam votum virginitatis proprium est legis gratiæ secundum doctrinam Patrum laudantium Dei Genitricis Primatum.

215 Quarta propositio est, quod sacra Deipara Domina nostra est formalis, aut virtualiter causa exemplaris, & finalis totius virginitatis, præteritæ, præsentis, & futuræ: Hanc excellentiam in laudem Deiparæ Dominæ nostræ libenter concedimus post Christum Dominum, non solum in virginitate, sed in omnibus virtutibus eo modo quo pura creatura causa exemplaris, & finalis potest esse creaturæ rationali, & secundum diversitatem temporum veteris, & novi testamenti, quia ad plura se extendunt virtutes fidei, spei, & charitatis, & cæteræ virtutes in lege gratiæ, quam in veteri; & ad effectus proprios legis gratiæ, quæ in illa veteri non conveniebant, nec vt causa finalis manifestatus fuit Christus, nec Deipara Domina nostra revelata, vt causa exemplaris in illa lege.

216 His quatuor propositionibus, seu suppositis prætermissis, ex revelatione exemplaritatis Christi Domini, & Mariani voti omnibus Monachis circumcisis Elianis vniversaliter facta, communi explicatione, & interpretatione ad testimonia Sanctorum Patrum respondet, intelligendos esse Patres dum primam dicunt Deiparam in voto de Primatu dignitatis, honoris, & exemplaritatis, non temporis: & vt testimonijs Sanctorum Patrum satisfaciat, proposit. supra citata, §. 6. ad septem classes testimonia reducit, & verba in quibus vis est omittit, & plura alia testimonia, nec refert, nec meminit: Vndè vt veritas magis elucescat, per singulas classes discurremus, & novitatem

Au-

Authoris contra Sanctorum Patrum sententiam esse, & veræ eorum intelligentiæ repugnare, demonstretur.

§. II.

Explicationem ad Patres, & Doctores primæ classis ostenditur esse falsam.

217 AD hanc primam classem reducit omnes Patres, & Doctores, qui Deiparam primam in virginitate laudantes, & votum non explicant, & de Primatu dignitatis per necessariam consequentiam intelligendos esse concludere conatur, quia multi ex eis virgines aliquos in veteri testamento extitisse dicunt: ergo vel dum primam dicunt virginem Deiparam de Primatu dignitatis sunt intelligendi, vel sibi ipsis sunt contrarij; sed hæc Authoris consequentia non rectè infertur, si verba SS. PP. sincerè legantur, & perpendantur, nam virginitas, castitas, & cœlibatus ex varijs possunt servari motivis, & speciali cultu Deo dicari: vndè licèt verum sit, quod multi SS. PP. aliquos, vel aliquas in veteri testamento virgines cõcedant, ex motivis naturalibus, vel ex alijs, vt essent indicia futurorum virginum, vt asserit D. Ambrosius: primam tamen dicunt Deiparam Dominam nostram in virginitate mentis, & corporis propter Regnum Coelorum, & in hoc speciali cultu virginitatem primam servasse, constans est verus, & legitimus sensus in eorum verbis, & sententijs, vt patet in Parenti nostro Doctore Maximo, qui virgines veteris testamenti enumerans, primam virginitatem Deo dicasse Dominam nostram expresśe dicit, & in ea incepisse dicari; sed in exemplaritate revelata Iudæis non potuit dici Deo primo dicata, nec in Deipara incepisse dicari: ergo D. Hieronymus P. N. & cum eo cæteri Patres dicentes primam in virginitate Deiparam, de cultu virginitatis Theologicæ sunt intelligendi, propter Regnum Cœlorum mentis, & corporis Deo dicatæ. Hæc doctrina satis apertè invenitur in testimonijs S. P. N. Hieronymi supra laudati, Disc. 3. §. 3. præsertim, in quo virgines veteris testamenti sæculi virgines appellat, & legis gratiæ propter Regnum Cęlorum virgines prædicat: ergo dum Deiparam Dominam nostram primam virginitatem dicasse dicit, de Primatu temporis in virginitate propter

221 Ad hanc classem pertinet etiam Angelicus Doctor, cui vt satisfaciat Historicus propheticus in sua Apologia, propos. 2. §. 3. num. 24. testimonium eiusdem Angelici Magistri refert ex 4. distinct. 33. quæst. 3. art. 2. ad 2. in quo distinguens circumstantias temporis illius legis, & multiplicationem generis humani primis sæculis sub præcepto fuisse statuens concludit, ibi: *Sed postea facta multiplicatione generis humani, & locupletato satis cultu divino, certè non peccasset virginitatem servans, vel in lege Moysi, vel in statu naturæ integræ, nec fecisset contra præceptum, quia multiplicatio poterat fieri per alios.* Et ex his, supponit Author, Angelicum Præceptorem suæ favere opinioni; sed quantum distet Angelici Præceptoris sensus à voto virginitatis, notum est omnibus verba tantum percipientibus; nam Angelicus Præceptor, solum dicit, non peccare virginitatem servantem in illa lege post multiplicationem generis humani, & adimpletionem divini cultus: ergo virginitas fuit materia voti in illa lege: non infertur consequentia, vt notum est, quia votum debet esse de meliori bono, in nostra enim lege gratiæ, qui nubit non peccat: ergo Matrimonium est materia voti, & Deo promitti potest, vt excellentius virginitati, fallax certè, & insubsistens est hæc consequentia.

222 Angelici Præceptoris doctrina certa est, & ab eius discipulis admissa, eamque illustravit novissimè Emminentissimus Dom. Cardinalis Capisuccus controv. 14. & Matrimonium præferri virginitati in illa lege docet, §. 7. per totum, & §. sequenti adversariorum argumenta ex eodem D. Thoma eruditissimè solvit, quod vt magis appareat sensus Apologistæ menti D. Thomæ contrarius, sequentes propositiones in doctrina D. Thomæ indubitatæ ex dictis, & relatis Discurs. 2. §. 2. sunt in memoriam revocandæ. Prima quod B. Virgo votum virginitatis emisit conditionatum, quia virginitas videbatur prohibita in illa lege. Secunda; quod non erat omninò laudabile a commixtione carnis abstinere in ea, nec præmium virginitatis redderetur, nisi ex divino instinctu eius propositum processisset. Tertia, quod non dum virginalis perfectionis advenerat tempus, prout advenit in Christo. Quarta, ex relatis testimonijs, Discurs. 2. §. 4. quod tempore legis oportebat generationi insistere propter propagationem cultus Dei, & expectationem benedicti seminis per viam generationis venturi. Quinta, quam sæpè repetit Angeli-

eus Magister ex Patribus, quod virginitas in opprobrium, & contemptum habebatur in illa lege. Ex his manifestè concluditur in via D. Thomæ virginitatem non fuisse materiam voti in veteri testamento, licèt qui eam servaret non peccaret, sicut accidit in multis, quæ licèt peccata non sint, laudabilia, & meritoria non sunt, nec Deo possunt offerri, vt vota.

223 Supposita hac irrefragabili intelligentia Angelici Doctoris, pro Primatu Deiparæ Dominæ nostræ virginitatis, ex eius voto conditionato, Apologistæ doctrina notari debet circa votum Deiparæ conditionatum, loco supra citato, num. 25. ait, quod licet Virgo Maria opinionem vulgi non tenebat circa prohibitionem virginitatis, sed desuper illustrata licitam, & laudabilem, practicatamque in multis agnosceret, cor suum purissimum ad votum eius potentissimè eam inclinaret, vt ait D. Thomas, tamen considerans, quod tempore illo convenientius poterat Matrimonium esse propter propagationem divini cultus, & singulariter in descendentibus de Tribu Iuda, cui per carnalem successionem directè promissus fuerat Messias, considerans etiam Deipara Domina nostra magnam, tùnc Matrimonium habere existimationem, quod obligatorium vulgariter reputabatur, his rationibus, exemplis, & congruentijs inter Matrimonium, & virginitatem anceps Deipara, perpendens an Matrimonium, aut virginitatem amplecteretur, dubitavit, quia Spiritus Sanctus noluit, tùnc maiorem notitiam, & claritatem sanctissimæ suæ voluntatis Deiparæ tribuere propter suæ providentiæ altissimos fines, & fortè, vt Matrimonium cum Ioseph contraheret à Deo congruenter decretatum: itaque Deipara Domina nostra his rationibus mota votum virginitatis emisit conditionatum. Hæc Author vbi supra, in quibus apertè fatetur Deiparam Dominam nostram Christum nasciturum ex virgine ignorasse, & Spiritum Sanctum virginitatem futuræ Matris Dei Deiparæ non revelasse propter altissimos fines suæ divinæ, & inscrutabilis providentiæ: ergo propter eosdem fines Monachis circumcisis, & Monialibus Elianis non fuit revelata virginitas futuræ Matris Dei, vt ad instar eius votum suum emitterent virginitatis.

224. Tùm etiam, quia adversarij supponunt Deiparam Dominam nostram familiarem conversationem cum Carmelitanis Monachis habuisse, eiusque colloquijs frui potuisse, & antequam in mundum veniret, Domina nostra, Sacel-

cellum virgini pariturae in Carmelo construxisse, & nullus pius, & catholicus credet virginitatem Deiparae futurae ignotam fuisse eidem Dei Matri, & in Carmelo notam, publicamque inter Monachos, & Moniales Carmelitas: ergo Authoris doctrina incredibilia, & inverisimilia continet, magnaque inconsequentia piè, & catholicè discurrendo laborat. Est igitur constans D. Thomae, & SS. PP. doctrina pro Primatu temporis Deiparae, qui eam in virginitate primam dicunt, & rationem causamque Primatus explicationi Authoris oppositam, & incompatibilem assignant Patres, vel ex maledicto, & contemptu virginitatis in illa lege, vel quia virginitas erat, vel videbatur prohibita, vel quia Iudaeis non erat cognita, & Matrimonium virginitati praeferebatur, & tempus castitatis non advenerat, vt constat ex testimonijs Ecclesiae, & SS. PP. & Doctorum, traditis Discurs. 3. §. 1. 2. 3. 4. & 5. sed admissa Authoris explicatione de Primatu virginitatis Eliae, Monachorum, & Monialium in tempore ante Dominam nostram Dei Genitricem Mariam, rationes, & causas, quibus eam dicunt primam, corruunt, & non subsistunt; quia virginitas fuisset culta in statu publico, vero, & Religioso, laudabilique, & apud Iudaeos cognito, laudato, & benè viso: ergo expositio Authoris vero Sanctorum Patrum, & Doctorum sensui opponitur, & contrarius est eorum sententijs, testimonijs, & dictis.

§. III.

Eadem explicatio testimonijs Patrum secundae classis etiam repugnat.

125 AD hanc classem reducit omnia illa testimonia Sanctorum Patrum, & Doctorum, qui varijs titulis, & encomijs votum virginitatis explicant, & primum dicunt vovisse Beatam Virginem Mariam, & omnes necessario intelligendos esse de Primatu dignitatis tantum, & non temporis contendit Author, & rationem subiugit ibidem, quia haec locutio tam absoluta, & generalis necesse est, vt intelligatur in eo sensu, in quo maior significetur excellentia Deiparae, sine aliquo addito minuente, vel limitante: cum autem Primatus dignitatis ad vetus, & novum testamentum se extendat: & Primatia tempo-

poris ad novum tantum, ideò ne limitet excellentiam dignitatis Primatus Deiparæ, de Primatu dignitatis, & exemplaritatis intelligendi sunt Patres, Deiparam Dominam nostram primam laudantes in voto virginitatis.

226 Sed frustra laborat Author in hac nova SS. Patrum, & Doctorum explicatione, nam Patres, & Doctores intelligendi sunt in eo sensu, quo maior excellentia Deiparæ explicatur, quando non derogant dignitatem filij, nec excedunt excellentiam Matris, nec sacro alicui textui scripturæ opponuntur, sed Primatus temporis, & dignitatis simul maiorem excellentiam explicat, quam Primatus dignitatis tantum, vt ex se patet, & excellentiam Matris non excedit, nec dignitatem filij minuit, Sacræque Scripturæ non solum non opponitur, sed conformior est: ergo Patres intelligendi sunt de Primatu temporis, & dignitatis.

227 Nec valet dicere, quod Primatus temporis minueret, & limitaret Primatum dignitatis, & exemplaritatis, quia exemplaritas Christi Domini, & B. Mariæ in virginitate non se extenderet ad vetus testamentum: non inquam, hoc valet; nam perfectio causæ exemplaris non consistit in eo, quod magis, vel minus imitetur, sed in eo, quod in se contineat maiorem perfectionem imitabilem: operari enim, vel non operari ad instar causæ exemplaris perfectio, vel imperfectio est ad agentes pertinens, non ad ipsam causam exemplarem, vndè ex Primatu virginitatis in tempore Deiparæ infertur tantũ, quod in veteri testamento non extiterunt operantes ad instar eius votivirginitatis, quod intendunt Patres, & ex hoc Deiparam laudant; non vero quod dignitas exemplaritatis eius minueretur, quæ licèt tùnc ad homines non extendebatur, ab Angelis admirabatur, vt inimitabilis: nec Patribus illis veteris testamenti imputabile fuit, ad instar voti Deiparæ non operari, quia vel non fuit cognitum in illa lege, vel non fuit revelatum, vt imitabile, quia vt quamplurimi Patres, & Doctores dicunt, virginitatis tempus non advenerat, & nuptijs oportebat, tùnc operam dare. Certum est enim, quod aliquibus Sanctis Patribus, & Prophetis revelatum fuit Eucharistiæ Sacramentum in quo Christus Dominus Primatum tenet temporis, & dignitatis: Non ne exemplaritas Christi Domini minuitur, & limitatur, eo quod non se extenderit ad Patres veteris testamenti in conficiendo hoc Sacramentum? Minimè, quia proprium est legis gratiæ, & Christi Ecclesiæ reservatum: Certum

etiam

etiam est, quod Christus Dominus se præbuit exemplar omnium virtutum in lege gratiæ; minuitur ne Christi Domini exemplaritas, eo quod multi ad instar eius virtutum non operentur? Nequaquam, quia dignitas, & excellentia exemplaritatis Christi in sua intrinseca, & inimitabili perfectione consistit, non autem in hominum voluntate exposita, sic certè Patres dicunt, primam Deiparam virginitatem vovisse; & nullam antea; quia status virginitatis proprius est legis gratiæ, & ideò cum primam dicunt, de Primatu temporis sunt intelligendi, quod dignitas exemplaritatis non limitatur.

228 Quod autem vt magis præcipiatur, ad Patres reflectimur laudatos Discurs. 3. per totum, præsertim §. 6. S. Athanasius profligata morte, & genere humano liberato Christum dedisse nobis exemplar virginitatis, & quod numquam alibi, nisi apud nos Christianos propositum eius fuit servatum expresse dicit. S. Ioannes Chrysostomus, & cum eo Ecclesia, cultum virginitatis à priscis illis Patribus veteris testamenti negat, vt supra vidimus Discurs. citato, §. 2. & §. 6. decorem virginitatis apud veteres nec nominari, & in nova fulsurum. S. Gregorius Thaumaturgus, quod ex omnibus generationibus sola Deipara mente, & corpore virgo extitit. Nazianzenus, quod postquam gratia in medium venit, tùnc denique nostro virginitas generi præclaro lumine fulsit, cecinit. S. Basilius, quod virginitas ad perfectionis meritum in veteri lege defuit. S. Augustinus gaudia virginum in Christo, per Christum, post Christum, & propter Christum tantum agnoscit. S. P. N. Hieronymus virginitatem in Christo Domino, & Maria incepisse dicari expresse dicit. Sunt & alij quamplurimi, qui primam dicunt in voto, vel quia virginitas non erat cognita, vel adhuc infæcunditas sub maledicto erat, vel quia Deipara opprobrium eius abstulit, qui omnes explicationem Authoris non admittunt, quia si exemplaritas voti Deiparæ ad vetus testamentum se extenderet, maledictum infæcunditatis esset ablatum, virginitas esset cognita, eius observantia laudabilis, propositum eius servatum, & gaudium virginitatis ante Christi Domini adventum esset hominibus gratum; vt ex se patet, & Author concedere tenetur contra mentem SS. Patrum.

229 Magis repugnat Authoris explicatio sensui SS. PP. & Doctorum dicentium, Deiparam primam vovisse virginitatem,

poris ad novum tantum, ideò ne limitet excellentiam dignitatis Primatus Deiparæ, de Primatu dignitatis, & exemplaritatis intelligendi sunt Patres, Deiparam Dominam nostram primam laudantes in voto virginitatis.

226 Sed frustra laborat Author in hac nova SS. Patrum, & Doctorum explicatione, nam Patres, & Doctores intelligendi sunt in eo sensu, quo maior excellentia Deiparæ explicatur, quando non derogant dignitatem filij, nec excedunt excellentiam Matris, nec sacro alicui textui scripturæ opponuntur, sed Primatus temporis, & dignitatis simul maiorem excellentiam explicat, quam Primatus dignitatis tantum, vt ex se patet, & excellentiam Matris non excedit, nec dignitatem filij minuit, Sacræque Scripturæ non solum non opponitur, sed conformior est: ergò Patres intelligendi sunt de Primatu temporis,& dignitatis.

227 Nec valet dicere, quod Primatus temporis minueret, & limitaret Primatum dignitatis, & exemplaritatis, quia exemplaritas Christi Domini, & B. Mariæ in virginitate non se extenderet ad vetus testamentum: non inquam, hoc valet; nam perfectio causæ exemplaris non consistit in eo, quod magis, vel minus imitetur, sed in eo, quod in se contineat maiorem perfectionem imitabilem: operari enim, vel non operari ad instar causæ exemplaris perfectio, vel imperfectio est ad agentes pertinens, non ad ipsam causam exemplarem, vndè ex Primatu virginitatis in tempore Deiparæ infertur tantū,quod in veteri testamento non extiterunt operantes ad instar eius voti virginitatis, quod intendunt Patres,& ex hoc Deiparam laudant; non vero quod dignitas exemplaritatis eius minueretur, quæ licèt tùnc ad homines non extendebatur, ab Angelis admirabatur, vt inimitabilis: nec Patribus illis veteris testamenti imputabile fuit, ad instar voti Deiparæ non operari, quia vel non fuit cognitum in illa lege, vel non fuit revelatum, vt imitabile, quia vt quamplurimi Patres, & Doctores dicunt, virginitatis tempus non advenerat, & nuptijs oportebat, tùnc operam dare. Certum est enim, quod aliquibus Sanctis Patribus, & Prophetis revelatum fuit Eucharistiæ Sacramentum in quo Christus Dominus Primatum tenet temporis, & dignitatis: Non ne exemplaritas Christi Domini minuitur, & limitatur, eo quod non se extenderit ad Patres veteris testamenti in conficiendo hoc Sacramentum? Minimè, quia proprium est legis gratiæ, & Christi Ecclesiæ reservatum: Certum

etiam

etiam est, quod Christus Dominus se præbuit exemplar omnium virtutum in lege gratiæ; minuitur ne Christi Domini exemplaritas, eo quod multi ad instar eius virtutum non operentur? Nequaquam, quia dignitas, & excellentia exemplaritatis Christi in sua intrinseca, & inimitabili perfectione consistit, non autem in hominum voluntate exposita, sic certè Patres dicunt, primam Deiparam virginitatem vovisse; & nullam antea; quia status virginitatis proprius est legis gratiæ, & ideò cum primam dicunt, de Primatu temporis sunt intelligendi, quod dignitas exemplaritatis non limitatur.

228 Quod autem vt magis præcipiatur, ad Patres reflectimur laudatos Discurs. 3. per totum, præsertim §. 6. S. Athanasius profligata morte, & genere humano liberato Christum dedisse nobis exemplar virginitatis, & quod numquam alibi, nisi apud nos Christianos propositum eius fuit servatum expresè dicit. S. Ioannes Chrysostomus, & cum eo Ecclesia, cultum virginitatis à priscis illis Patribus veteris testamenti negat, vt supra vidimus Discurs. citato, §. 2. & §. 6. decorem virginitatis apud veteres nec nominari, & in nova fulsurum. S. Gregorius Thaumaturgus, quod ex omnibus generationibus sola Deipara mente, & corpore virgo extitit. Nazianzenus, quod postquam gratia in medium venit, tùnc denique nostro virginitas generi præclaro lumine fulsit, cecinit. S. Basilius, quod virginitas ad perfectionis meritum in veteri lege defuit. S. Augustinus gaudia virginum in Christo, per Christum, post Christum, & propter Christum tantum agnoscit. S. P. N. Hieronymus virginitatem in Christo Domino, & Maria incepisse dicari expresè dicit. Sunt & alij quamplurimi, qui primam dicunt in voto, vel quia virginitas non erat cognita, vel adhuc infæcunditas sub maledicto erat, vel quia Deipara opprobrium eius abstulit, qui omnes explicationem Authoris non admittunt, quia si exemplaritas voti Deiparæ ad vetus testamentum se extenderet, maledictum infæcunditatis esset ablatum, virginitas esset cognita, eius observantia laudabilis, propositum eius servatum, & gaudium virginitatis ante Christi Domini adventum esset hominibus gratum; vt ex se patet, & Author concedere tenetur contra mentem SS. Patrum.

229 Magis repugnat Authoris explicatio sensui SS. PP. & Doctorum dicentium, Deiparam primam vovisse virginitatem,

vel eam Deo obtulisse primam; plurimi enim sunt, qui Primatum eius hac frasi explicant. Sed vovere, & Deo offerre virginitatem esset causalitas causæ efficientis, & in hoc dicunt primam Dominam nostram: ergo Patres, qui primam vovisse dicunt, necessario intelligendi sunt de Primatu non solum causæ exemplaris, sed etiam causæ efficientis, quæ temporis supponit Primatiam, & Prioritatem, quod patet ex sæpè repetitis, nam Sancti Patres, & Doctores dignitatem, & exemplaritatem fidei, spei, & charitatis, aliarumque virtutum in Deipara celebrant, & summis laudibus extollunt, nullus tamen dixit, quod prima amavit, speravit, & credidit, & se humiliavit, &c. ergo dum primam dicunt vovisse, & Deo obtulisse virginitatem, eam ex primatu temporis, & dignitatis laudant; & prædicant: est igitur explicatio Apologistæ contra mentem, & proprium sensum SS. PP.

§. IV.

Testimonia tertiæ classis propugnantur, & verus eorum sensus ostenditur.

230 IN hac classe explicat testimonia Sanctorum Patrum asserentium, Deiparam Dominam nostram, primam, sine exemplo, consilio, & præcepto obtulisse Deo suam sacratam virginitatem, & primatum temporis ex dictis Sanctorum Patrum non inferri; sed solum concludere, quod non præcessit in veteri lege aliud virginitatis votum, quod esset exemplar ipsi Deiparæ, eam movens, vt suum emitteret. Verba Sanctorum supra dedimus Discurs. præcedenti, §. 6. & Primatum temporis concludere, ex eorum littera constat, Primus in hac frasi fuit Mellifluus Bernardus, & post eum eisdem ferè verbis B. Albertus Magnus, D. Antoninus, D. Thomas à Villanova, Ricardus à S. Laurentio, & alij qui sensum, & verba D. Bernardi sequuntur. D. Anselmus rem exoticam, novam, & peregrinam, quæ carebat exemplo, votum Deiparæ nuncupat; quod præexistente Eliano voto, à multis retro sæculis instituto, & observato, nec novum esset Deiparæ, nec à D. Anselmo appellaretur exoticum: ergo in sensu D. Anselmi carebat exemplo à Deipara

parâ emissum, non quia aliud praexstiterit ei exemplar, quod imitaretur, sed quia numquam fuit visum, nec factum, antequam à Domina nostra suum emitteretur.

231. Div. Bernardus Dominae nostrae voto in admirationem ductus, sic ad virginem Deiparam affatur: *O Virgo prudens, quis te docuit placere Deo virginitatem? quae lex, quae iustitia, quae pagina veteris testamenti praecipit, vel hortatur in carne non carnaliter vivere? vbi legeras laudandos esse, qui se castrauerunt propter Regnum Coelorum?* In quibus verbis notandum est, quod in nulla pagina veteris testamenti praecipitur, nec hortatur virginitatis votum, nec alibi reperiebatur scriptum laudandos esse, qui se castraverunt propter Regnum Coelorum; vndè miratur D. Bernardus ex novitate voti Deiparae Dominae nostrae numquam visi, nec auditi, nec scripti: ergo Primatum temporis verba D. Bernardi concludunt, ex quibus alia adversariorum narratio falsitatis convincitur. Narrant modeniores Carmelitani Scriptores Deiparam Dominam nostram Monasteria sua frequenter visitasse, & familiari virginis conversatione Monachos illos circumcisos Elianos fuisse fruitos, quod D. Bernardi verbis repugnat; nam si dictum Carmelitanum verum esset votum, quod in veteri testamento non reperiebatur scriptum ad praeceptum, neque ad consilium, in regula Eliana inveniret Virgo Deipara, & in constitutionibus Elianis legeret, laudandos esse, qui se castraverunt propter Regnum Coelorum: ergo praedicta narratio Carmelitana, verbis D. Bernardi, vt fabella reijcitur. D. Bernardi sensus adhuc manifestius aperitur, quia contemptibilem esse in Israel propter votum emissum Mariam Virginem elegisse, expressè dicit Bernardus vbi supra citatus, quod directè repugnat cum Authoris explicatione, nam qui tùnc temporis virginitatem contemptibilem appellat ex praescripto legis illius populi, nullum votum recognoscit in illo, & ex hoc miratur, quod Virgo Deipara suo se mancipasse Deo in virtute populo contemptibili.

232. Div. Thomas à Villanova eisdem ferè verbis D. Bernardi in laudem Dei Genitricis vtitur, & votum eius exaltat, adiungens vbi supra, ibi: *Lex steril i foemina maledixit, virginitatis perpetuae dignitatem non agnoscens.* Quid clarius dici potuit pro Primatu temporis voti Dei Genitricis? Sit ergo certus, & constans sensus Sanctorum, & Doctorum in verbis D. Bernardi laudantium votum Deiparae, quod nullum ante eam fuit in lege veteri.

teri votum emissum, nec virgini ad exemplar, nec alijs ad documentum, & institutum, quia in verbis, & sensu vero D. Bernardi, & D. Thomæ à Villanova dignitas virginitatis perpetuæ ante Deiparam non fuit, scripta in lege, nec audita in populo, neque in Synagoga visa.

233. Denique ipse Apologista ibidem advertit, quod licèt, aliquod reperiatur testimonium asseverans, quod Domina nostra habuit in veteri lege aliquod votum, ad cuius imitationem suum emitteret, non est intelligendum de exemplo movente illam, quæ solum ex Dei voluntate, & illustratione Spiritus Sancti mota fuit, sed exemplo, hoc est, de aliquo actu simili alijs proportionato finibus, sed hoc testimonium solum reperitur in Ioanne illo Ierosolymitano, vel vt melius dicam in Authore libri, qui ei falsò adscribitur, in quo ex antiqua traditione Carmelitarum refertur, Dei Genitricem Dominam nostram votum suum emisisse ad imitationem Eliæ: hoc testimonium nullius momenti est, quia si veri Ioannis Ierosolymitani liber est, origenista fuit, & vt in hac hæresi comprehensus à D. P. N. Hieronymo acriter carpitur, si alterius Authoris, multa irrationabilia continet, quæ ab eruditis Doctoribus censura gravi notantur. Vndè testimonium huius Authoris, nobis non afficit, nec ipsis modernis Carmelitanis prodest, quia ex eo manifestè constat antiquos sui ordinis novam revelationem exemplaritatis Christi Domini, & Deiparæ, vt ad instar eius vota sua emitterent Monachi circumcisi, non cognovisse, & noviter inventam esse in nostro sæculo, vt difficultatem, & impossibilitatem veri status Religiosi circumcisi vincerent.

§. V.

Testimonijs quartæ classis prædicta explicatio non convenit.

234 Testimonia huius classis sunt illa SS. Patrum, & antiquorum Doctorum dicentium, Dominam nostram rem novam fecisse in voto virginitatis, qui licèt pauci Apologistæ videantur, plurimi sunt, qui ex novitate votum eius sacrum celebrant, & mirantur, vt patet in laudatis supra Discurs. 3. §. 6. & vt explicatio tradita ab Authore reijciatur, ad aliquos reflectendum est.

est. D. namque Gregorius Nissenus. Simeon Methafrastes, Nicephorus Calixtus, S. P. N. Hieronymus, Discurs. 1. §. 4. relati, & ex eis Dorlandus, & Landulphus de Saxonia ex novitate voti Deiparæ genti illi insueti, concilium congregasse, stupefactum dicunt Pontificem Summum, vt quid super rem illam insolitam facerent, determinarent; cui antiquæ satisque receptæ historiæ ex multis explicatio Authoris repugnat, qui ad testimonia huius classis dicit, non intelligenda esse, dum votum Deiparæ novum appellant, quod practicatum antea non fuit in veteri lege, sed quia proprium erat legis novæ, & gratiæ, vndè votum Deiparæ novum novitate spiritus celebrant Patres, non temporis. Hæc Author.

235 Sed falsa certè, & à vero Sanctorum Patrum sensu aliena est prædicta explicatio, & in eo sensu non solum Deiparam rem novam fecisse in voto virginitatis, sed in omnibus suis virtutibus potest dici, rem novam fecisse novitate spiritus legis novæ, & gratiæ; quia ad illam pertinebant, & propriæ erant ipsius legis novæ opera illius: & similirer idem potest dici, & affirmari, de omnibus iustis, & sanctis veteris testamenti, qui spiritu legis gratiæ virtutes adimplerunt in veteri, & ad legem gratiæ pertinebant, vt docet D. Augustinus, & D. Thomas; vndè mens Sanctorum Patrum manifesta est, & suis proprijs verbis Authoris explicationem reijciunt, nam votum Deiparæ insuetum, & contra mores illius populi prædicant, & laudant, qua novitate in angustijs constitutus Pontifex veteris legis, Concilium congregavit, vt quid faciendum de illo corpore Deo consecrato, consuleret; at si votum virginitatis fuisset antea practicatum in Monachis, & Monialibus Elianis per tot sæcula, vt contendunt adversarij, nullum esset dubium, nec Pontifex in angustijs constitueretur ex voto Deiparæ, vt ex se patet: ergo non solum ex novitate spiritus laudatur votum Deiparæ, sed ex novitate temporis miratur, & prædicatur. Tùm etiam falsitas eiusdem explicationis ostenditur; quia si vera esset, Deiparæ votum, nec spiritus novitate fuisset novum; quia Elias, & cæteri Monachi circumcisi in eadem novitate spiritus votum suum emisissent in statu vero Religioso, ante evangelium evangelico, & ante Christum Christiano, vt asserit Author in Historia prophetica, lib. 1. cap. 38. num. 8. ergo in eodem spiritu legis gratiæ Elias, & Monachi circumcisi præcisissent Deiparæ in voto virginitatis, ac per-

con-

consequens votum Deiparæ Dominæ nostræ, nec esset novum novitate temporis, nec novitate legis novæ, & gratiæ. Quis enim vota virginitatis hoc nostro sæculo emissa nova appellavit, quia in spiritu legis gratiæ, & novæ Deo consecrantur: ergo nec votum Deiparæ Dominæ nostræ appellarent Patres novum ex novitate spiritus legis gratiæ, si in eodem spiritu, alia præcesserint in veteri testamento.

236 Instantia Authoris ex cap. 13. Ioannis in quo dicitur à Christo Domino, ibi: *Mandatum novum do vobis*, ad rem non pertinet, nec Authoris illatio procedit ex minori adiuncta, scilicèt, sed mandatum de diligendo proximo datum fuit in veteri testamento, & observatum in lege: ergo non proponitur novum, novitate temporis, sed novitate spiritus legis novæ; hæc consequentia admissa, sequentem negamus, scilicèt, ergo eodem sensu sunt intelligendi Patres novitatem voti Deiparæ mirantes, & prædicantes, nam disparitas manifesta est, quia mandatum de diligendo proximo expressum reperitur in veteri testamento, votum vero virginitatis minimè reperitur, imò potius ex veteri lege probant Patres non extitisse tempore illo, & ex novitate in Deipara Domina nostra mirantur: ergo consequentia ex mandato de diligendo proximo ad votum virginitatis Deiparæ non valet.

237 Tum etiam prædicta explicatio reijcitur, quia mandatum de diligendo proximo, vt à Christo Domino ponitur, non solum fuit novum novitate spiritus, sed etiam novitate temporis, quia vt à Christo Domino ponitur ibi, numquam fuit datum in veteri testamento, nam in eo solum dicitur: *Diliges proximum tuum, sicut te ipsum*, Christus Dominus, ait: *Mandatum novum do vobis, vt diligatis invicem, sicut dilexi vos*, quod est diligere proximum plusquam nosmetipsos, quia Christus Dominus vitam suam dedit pro nobis, in quo mandatum Christi novum fuit, non solum novitate spiritus, sed etiam temporis, sic explicant Ioannis textum Patres Græci communiter, & Latini: ergo explicatio Authoris, & illatio ex hoc textu impertinens est ad nostrum intentum. Est igitur certus, & indubitatus sensus SS. Patrum laudantium Deiparam ex novitate spiritus, & temporis, dum dicunt rem novam fecisse in voto virginitatis, quia in sensu Authoris, nec novum esset spiritu, nec tempore.

§. VI.

§. VI.

Testimonia quintæ classis ab Authoris explicatione defenduntur.

238 MVlti antiqui Patres, & Doctores dixerunt, quod Beata Virgo fuit prima fœminarum, quæ votum virginitatis emisit, & alij ex antiquis, vt S.P.N. Hieronymus, & Origines, quod sicut Christus primitias tenuit virginitatis inter homines, sic Maria Domina nostra inter fęminas. Hic loquendi modus antiquus est in Christi Ecclesia, & quamplurimi Doctores eo vtuntur, vt virginitatem propriam esse temporis legis gratiæ explicent in laudem Matris, & Filij, quibus Author sua generali explicatione respondet intelligendos esse de Primatu dignitatis, & exemplaritatis, & vim in comparatione Primatus Matris cum Primatia filij faciens, sic arguit: Certum est, quod Primatia Christi Domini in omni iustitia, & perfectione, & consequenter in voto puritatis, non fuit temporis, sed causalitatis causæ exemplaris influentis, non solum in tempore legis gratiæ, sed etiam in tempore veteris legis; sed Patres comparant Primatum Matris, & Filij in virginitate: ergo Primatus Matris in dignitate est intelligendus, sicut & filij, quod certum supponit ex dictis in hac propositione secunda sæpè citata, §. 5. num. 40. & ibi asserit, quod in diuinis litteris, & communiter à Sanctis Patribus Christus Dominus dicitur, & iure optimo appellatur Rex, Princeps, Pater, Magister, Dux, Caput, Primitiæ, exemplar, Gloria, Corona, & Honor totius iustitiæ, virtutis, & perfectionis, & quod nullus audebit Primatum temporis sanctitatis, iustitiæ, & perfectionis ei tribuere, imò potius tenentur Primatum temporis Christo negare, & ei Primatiam tantum dignitatis concedere: ergo in eodem sensu sunt intelligendi Dominam nostram appellantes Reginam, Principem, Ducem, Magistram, Matrem, Caput, Primiceriam, Honorem, Coronam, & exemplar totius virginitatis.

239 His ab Apologista suppositis, ab eo inquiro, quis ante Christum Dominum fuerit, & in tempore præcessit Caput, Magister, Dux, & exemplar totius sanctitatis, virtutis, & perfectionis, vt his titulis Primatus temporis Christo Domino dene-

ge-

getur? Certum enim est, quod in veteri testamento nullus hominum extitit, qui Caput, exemplar, causaque finalis fuerit totius virtutis, perfectionis, & sanctitatis, quia licèt aliqui iusti, & sancti in illa lege ad exemplum virtutum aliquarum proponantur, Caput totius perfectionis, exemplar totius sanctitatis, & finis totius virtutis nullus potuit, nec potest esse nisi Christus Dominus, qui est finis, & exemplar vtriusque testamenti: ergo nullus audebit negare Christo Domino Primatum Capitis, exemplaritatis, & causæ finalis, dignitatis, temporis, & æternitatis, totius virtutis, iustitiæ, perfectionis, & sanctitatis: siquidem in veteri testamento nullus antea præextitit in hoc Primatu totius perfectionis, & sanctitatis; at secundum doctrinam Authoris Sancti Patres comparant votum virginitatis Deiparæ Primatui totius sanctitatis, & perfectionis Christi Domini, in quo nullus præcessit in tempore: ergo neque in voto virginitatis Deiparæ secundum doctrinam Sanctorum Patrum.

240 Nec valet dicere, quod licèt nullus extiterit in veteri lege, qui Caput, & exemplar fuerit totius sanctitatis, & perfectionis, præcesserunt tamen multi in exercitio virtutum, quod non derogavit, nec minuit excellentiam exemplaritatis Christi Domini: ergo licèt aliqui præcesserint in voto virginitatis non derogant, nec minuunt Primatum exemplaritatis Deiparæ, non, inquam, hoc valet; procederet vtique discursus, si esset paritas in exemplaritate, cum vero Virgo Deipara non posset esse nec dici principium, exemplar, & finis totius sanctitatis, & virtutum, vtriusque legis, sicut Christus, qui est Alpha, & Omega vtriusque testamenti, Primatu temporis Beatæ Virginis negato, nulla ei Primatia absoluta relinquitur in voto virginitatis, non temporis, vt ab adversarijs supponitur, non causalitatis causæ finalis, & exemplaris, quia hoc solum potest Christo Domino absolutè concedi, quia etiam fuit finis, & exemplar virtutum sanctitatis, & perfectionis ipsius Matris: ergo negatur ab adversarijs Primatus absolutus, qui potest virgini concedi, & Patres, qui primam absolutè dicunt, de absoluto Primatu intelligi debent temporis, qui Deiparæ Dominæ nostræ potest competere.

241 Ex eodem principio ab Authore supposito discursus supra positus confirmatur. Patres omnes fatentur Primatum exemplaritatis Christi Domini, capitis, & finis omnium virtutum; nullus tamen dixit, quod primus virtutes exercuit, in quibus ali-

alliqui præcesserunt in veteri testamento: quis vmquam dixit, quod primus oravit, primus ieiunavit, primus se humiliavit, &c cætera huiusmodi; sed de Beata Virgine concorditer dicunt plurimi, quod prima virginitatem mentis, & corporis servavit, prima vovit, & prima votum emisit: ergo de Primatu temporis laudant Deiparam in exercicio, actu, & causalitate temporis, servandi, vovendi, & emittendi votum virginitatis: Hanc sibi obiectionem proposuit Apologista loco supra citato, §.8. & apparentem appellat, & eam ex multis infirmare conatur.

242 Primò, quod Sancti Patres, & Doctores summis laudibus celebrant fidem, spem, charitatem, contemplationem, humilitatemque Deiparæ, & eo modo virtutes in particulari laudant, vt cuilibet singularitatem se ferre videatur, ita vt celebritas singularis vnius virtutis, communis est omnium, itaque cum primam dicunt in virginitate Primatum exemplaritatis Deiparæ in omnibus virtutibus celebrant. Hæc Apologista. Sed quis non miratur voluntarium hominis discursum in sua sola imaginatione fundatum. Patres enim laudes Virginis Mariæ explicant, & non confundunt; nam particulares excellentias cuiuslibet virtutis Deiparæ scientes, ex earum prærogativis, & privilegijs eas prædicant, celebrant, & laudant. Nota fuit Sanctis Patribus, & Doctoribus antiquis excellentia Deiparæ Dominæ nostræ in omnibus virtutibus; charitatem, fidem, spem, orationem, humilitatem, fortitudinem, & alias super Angelicas virtutes extollunt, & nullus ex Patribus primam dicit, nec primam exercuisse affirmat virtutes in quibus alij præcesserunt in tempore: ergo cum eam laudant primam in voto puritatis mentis, & corporis, singularitas huius laudis non est communis alijs virtutibus, sed particularis virginitati, in eo quod verificari potest; sed nullus Primatus potest esse particularis nisi temporis, quia Primatus dignitatis communis est omnibus virtutibus: ergo de Primatu temporis loquuntur Sancti Patres. Tùm etiam, quia vt supra vidimus, qui primam dicunt in voto ex singularitate huius Primatus mirantur; at si esset Primatia communis alijs virtutibus, non mirarentur Patres, quia communis, & quæ in multis reperiuntur, admirationem non causant: ergo Sancti Patres singularitatem Primatus celebrant in hoc voto, quæ non reperitur in alijs virtutibus, nullus alius potest excogitari Primatus, nisi temporis: ergo hunc laudant.

243 Secundò respondet ibidem, Patres, & Doctores Pri-

matum voti Deiparæ singulariter celebrare propter ingentem difficultatem, quæ reperitur in servanda virginitate, quam dicunt, legem naturalem transcendere, vitam Angelicam attingere, & in carne vivere sine carne. Sed dictum Authoris verum sensum Sanctorum Patrum confirmat de Primatu temporis; nam populus ille Iudaicus carnalis erat, & terrenus, debilis, & infirmus, quod sæpè repetit Div. Paulus, præsertim ad Corinthios cap. 3. & 15. ergo in illo populo non fuit status virginitatis leges naturales transcendens, & Angelicam vitam attingens in carne sine carne: Ex quo Div. Athanasius sæpè laudatus dixit, quod Christus Dominus post mortem suam, & liberato è servitute, & corruptione humano genere, largitus est nobis exemplar Angelicæ virginitatis, & cæteri Sancti Patres ex imperfectione illius legis, ex infirmitate, & debilitate populi Iudaici statum virginitatis negant in illo tempore, & in diebus salutis, & tempore gratiæ nostræque reparationis incepisse docent: Sic Div. Ambrosius laudatus, dict. 3. §. 2. S. P. N. Hieronymus, §. 3. & alij quamplurimi, §. 6. ergo ex ingenti difficultate servandi virginitatem sentiunt Patres, statum eius cum voto reservatum fuisse tempori salutis, & gratiæ, & Deo incepisse dicari in Deipara Domina nostra in tempore acceptabili: ergo ex eodem principio, quo Patres primam dicunt Deiparam in tempore, contra Sanctorum Patrum mentem, & verum sensum negat Author eius Primatum.

244 Tertiò, rationem asignat, qua Sancti Patres potius laudant in Deipara Primatum virginitatis, quam aliarum virtutum, & ait, quod virginitas reperitur simul cum maternitate, & fœcunditate, quæ mirabiliorem puritatem eius faciunt, & ideò Patres ex Primatu virginitatis cum maternitate primam dicunt. Sed hæc explicatio menti SS PP. non convenit, neque Ecclesiæ laudibus, vt virgini, & vt Matri Deiparæ datis, nam in litania in qua Domina nostra ex præcipuis attributis laudatur ab Ecclesia, *Virgo singularis* dicitur, & *Mater admirabilis*, singularis ex Primatia voti, in quo singularis fuit Primatu temporis, & imitari potest, admirabilis in maternitate, in qua vnica est, & inimitabilis, & in hoc sensu cum distinctione laudant eam Patres ex virginitate, & maternitate, præsertim Div. Cyprianus ab Authore laudatus vbi supra, num. 62. ibi: *Erat ei privilegium speciale, quod nulla mulierum, nec ante, nec deinceps meruit obtinere, quod erat simul*

mul Mater, & Virgo singulis titulis insignita. Div. Ildephonsus: *Illud est inestimabile, illud inconprebensibile, illud admirabile, illud inenarrabile, illud inauditum, illud insitatum, vt virginitas concepta clarescat, matrem quoque, vt virginitas glorificet.* Et Div. Bernardus: *Vnum est in quo nec primam similem visa est, nec habere sequentem, gaudia Matris habens cum virginitatis honore, Mariæ privilegium est, non dabitur alteri.* Et paulo ante dixerat: *Ecce enim si in ea laudavero virginitatem, mihi multa virgines post eam videntur offerri*: ergo Sancti Patres Deiparæ laudes distinguunt ex virginitate tantum, & ex virginitate cum Maternitate simul, privilegium Maternitatis cum virginitate est, quod nec primam similem visa est, nec habere sequentem; virginitatis vero, quod prima similis non fuerit visa, & post eam multæ sequantur iuxta illud Psalm. 44. *Afferentur Regi virgines post eam*: ideòque Mater admirabilis dicitur ex Maternitate cum virginitate, in qua non est imitabilis, & virgo singularis ex Primatu temporis, cuius votum nobis proponitur imitandum.

245 Id ipsum confirmatur, nam Sancti Patres, vt ex testimonijs eorum constat, Primatum Deiparæ laudant in eo, quod proponunt imitandum, sed virginitas, & Maternitas simul imitari non potest: ergo non eam laudant ex Primatu virginitatis, & Maternitatis, sed ex singularitate Primatus temporis in voto virginitatis, quod proponitur imitandum. Apologista huic argumento respondens ait vbi supra num. 65. quod licèt verum sit, quod vnio virginitatis, & Maternitatis non sit imitabilis, Maternitas tamen Dei tantum elevat virginitatem intra suam lineam, & spheram; tantam, & talem excellentiam, & eminentiam ei communicans, & tribuens, vt titulo Maternitatis mereatur virginitas modo posibili ab omnibus imitari, vndè Maternitas cum virginitate licèt inimitabilis sit, motivum tamen est in Deipara, vt eius imitetur virginitas, sed contra est; nam Maternitas Dei eamdem excellentiam, & eminentiam tribuit alijs virtutibus Beatæ Mariæ, vt ex se patet, & nullus Sanctus Pater dixit, quod prima amavit, oravit, ieiunavit, credidit, & speravit, licèt Maternitas Dei intra eamdem earum spheram, virtutes omnes, vsque ad summum elevavit: ergo cum primam dicunt vovisse, & obtulisse Deo virginitatem suam, non debent intelligi, nec possunt de Primatu, & excellentia virginitatis ex maternitate; sed de Primatu temporis, in quo eam prædicant sin-

singularem, alias nihil laudarent speciale in voto virginitatis, quod in alijs virtutibus non haberet Deipara virgo, & Mater.

§. VII.

Verus sensus testimoniorum sextæ classis defenditur, & Authoris explicatio impugnatur.

246 NOn minus repugnat explicatio Authoris testimonijs huius classis, & sunt illa quæ vniversaliter non negant in veteri lege votum virginitatis, sed talibus explicant verbis Primatum Deiparæ, quod temporis Primatum videantur significare, quibus respondet solum concludere, quod Deipara fuit prima in tempore legis gratiæ: sed hac interpretatione admissa primam debemus eam appellare in omnibus virtutibus, quia nullus ante eam credidit, amavit, oravit, se humiliavit, &c. in lege gratiæ, quia Deipara fuit aurora legis gratiæ, & ante splendorem eius nullus in hac die ambulavit, & hac ratione dixit Div. Thomas, quod in ea aliquomodo inchoavit perfectio legis gratiæ, quam postea perfecit Christus Dominus: erant omnes in veteri testamento in tenebris, nunc autem lux in Domino, vt ait Apostolus in hac luce dici legis gratiæ, prima omnium B. Virgo virtutes vidit, & prima ambulavit, vndè in hoc sensu intellecti, & explicati Patres, nullam specialem prærogativam, & excellentiam laudarent in voto virginitatis, nam in alijs virtutibus etiam fuit prima, quæ in lege gratiæ adimplevit eas: ergo Sancti Patres Primatiam Deiparæ laudant in voto respectu temporis vtriusque legis, quarum confinium fuit, vt docent PP. & Doctores Ecclesiæ.

§. VIII.

Refertur responsio ad testimonia septimæ, & vltimæ classis.

247 HÆc testimonia sunt, quæ vniversalem negativam concludunt, scilicèt, quod ante Deiparam Dominam nostram

ſtram nullus fuit in tempore,qui virginitatemDeo voto conſecraret;ſed nullum ſe vidiſſe reſpondet huius generis teſtimonium,ſaltem contra votum virorum veteris teſtamenti , quod ſuum principale intentum eſt, vt Monachatum verum Elianum in Synagoga extitiſſe probet, & defendat ; ſed quia in hac prima parte, præſertim Diſc. 3. per totum aliquos ex innumeris Doctoribus laudavimus, quorum dedimus verba , iudicio ſapientium relinquimus, an negativam vniverſalem voti virginitatis in veteri teſtamento concludant , ſaltem in aliquo vero ſtatu , & publico illius populi , quod ad noſtrum ſufficit intentum , vt verus ſtatus Religioſus in veteri lege abſolutè negetur, vt antiquæ Sanctorum Patrum doctrinæ contrarius,& oppoſitus, quod in 2.part. etiam demonſtrabitur,& videbitur.

248 Doctores modernos ſuæ novitati plurimos contrarium docere fatetur, ſed ijs ſatisfacere non curat,quia multi etiam pro ſuo placitu militant , vt aſſerit , & in controverſijs ſolum ad maiorem Authoritatem allegantur , & proponuntur ; iterumque repetit , ſe ex antiquis nullum vidiſſe , qui directè contra votum virorum veteris legis expreſsè loquatur. Vazquez autem in Sanctis Patribus Eruditus,qui virginitatem in veteri teſtamento laudabilem fuiſſe docet, Diſc.3.§.3.num. laudatus , votum eius negat,& nullum ſe vidiſſe Patrem teſtatur, qui virginitatis votum in veteri teſtamento extitiſſe dicat,& doceat: Apologiſtæ vero Carmelitano pro antiquitate ſui ordinis pugnanti , fides non eſt adhibenda tamquam intereſſe habenti in voto Eliano,niſi perlectis , & perſpectis teſtimonijs pro vtraque parte productis , & prolatis. Certum eſt, quod in ſæculo Alberti Magni , D. Thomæ, Durandi, & Scoti , & aliorum Theologicarum Scholarum Principum, communis fuit aſſertio pro Primatu temporis voti Deiparæ , & quod nullus Doctor meminit huius Primatus dignitatis, & exemplaritatis noviter adinventi, cum extenſione ad votum virginitatis veteris teſtamenti.Certum eſt etiam,quod poſt prædictos Magiſtros,& alios Theologos eiuſdem ſæculi,ab omnibus Scriptoribus defenditur Primatum temporis Deiparæ ex communi antiquorum Patrum conſenſu: ergo omnes Doctores, & Theologi à ſæculo D. Thomæ vſque ad noſtrum,intellexerunt, & intelligunt Sanctos Patres de Primatu voti virginitatis Deiparæ in tempore: ergo hæc nova Authoris explicatio communi conſenſui Theologorum opponitur,& eorum intelligentiæ eſt oppoſita.

249 Neque Carmelitani Authores moderni cum antiquis concordant, quia antiqui docuerunt ex Ioanne Ierosolymitano, virginem Deiparam ad imitationem Eliæ votum suum emisisse: moderniores aliter philosophantur ex sua novitate, dicētes, Eliam, & omnes Monachos, & Moniales veteris testamenti votum emisisse ad imitationem voti Deiparæ omnibus revelati, & adhuc est dissensus inter Scribentes Carmelitanes, nam Pater Ludovicus à Sanct. Iacobo Galus vir Doctus, & Eruditus in vita Beat. Aloysi de Rabàta ad quærellas Carmelitarum, numer. 14. & 15. ait ibi: *Vt intelligas quam longe alterius mentis sim, en Bibliotheca Carmelitana, opus iam ferè paratum prælo, quod ab Alberto Legislatore nostro exordior; quæcumque illo, & Bertholdo primo Priore antiquiora esse prætenduntur, non sunt nisi somnia nostrorum.* Hæc Carmelitanus ille, & plures alij eiusdem Familiæ idem dicerent, nisi sua prima constitutione ad respondendum, & scribendum pro antiquitate sui ordinis compellerentur; ex quibus colligitur Primatum temporis Deiparæ Dñæ nostræ in voto virginitatis à primis Ecclesiæ sæculis receptum fuisse inter Doctores, vsque ad sæcula D. Anselmi, Bernardi, Bonaventuræ, D. Thomæ, & aliorum illius temporis, & post eos eamdem sententiam docuisse, & prædicasse omnes, qui doctrina, & sanctitate floruerunt. D. Antoninus, & D. Thomas à Villanova, & alij doctrina, & sanctitate insignes, quibus non fuit audita, nec cognita hæc nova revelatio exemplaritatis voti Deiparæ, Carmelitis Monachis, & Monialibus facta in veteri lege, quæ nunc non admittitur, nisi ab aliquibus Carmelitanis, nec admitti debet, vt opposita Ecclesiasticæ vetustati, & antiquitati, quæ ex D. Atanasio supra citato Disc. 1. §. 4. docet exemplar virginitatis datum nobis à Christo fuisse post mortem eius, & liberato à corruptione genere humano, & quod propositum virginitatis numquam alibi, nisi dumtaxat apud nos Christianos fuit observatum: ergo novum dogma est Apologistæ assertum, & explicatio tradita ad testimonia Sanctorum Patrum, vero eorum sensui contraria, & communi intelligentiæ Thologorum opposita, vt ex dictis constat, & ex dicendis in secunda parte clarius apparebit.

)(§)(

SECUNDA PARS.

ADVERSARIORUM ARGUMENTA SOLVUNTUR.

DISCURSUS PRIMUS.

Proponuntur motiva quibus probare intendunt votum Virginitatis in veteri lege.

§. I.

Nazaræorum votum virginitatis perpetuum fuiſſe ex ſua inſtitutione falſo adducitur ab adverſarijs.

1 VOTVM Virginitatis perpetuæ ex Nazaræis perſuadere conatur in 1. propoſit. Apolog. §.1.quod deducere intendit ex cap. 6. Numer.verſ. 2. ibi: *Vir ſeu mulier cum fuerit votum, vt ſanctificentur, & ſe voluerint Deo conſecrare, &c.* ex quo textu, votum caſtitatis in omnibus Nazaræis non probari, nec ſtatui illi neceſſario connexum fuiſſe ingenue Apologiſta fatetur, ſed quod in plurimis reperiebatur propter perfectionem illius ſtatus: Cum vero in prædicto textu votum abſolutè ponatur, ſine caſtitate; ad verſionem ſeptuaginta interpretum recurrit iuxta Xyſtinam correctionem in qua ſic legitur: *Vir, aut mulier quicumque*

magne voverit votum purificandi puritatem Domino, & pro voto castitatis laudat D. Ioannem Damascenum libro 4. de fide, cap. 25. dicentem: *An non denique lex, ingens votum castitatem numcupauit?* Div. Ioannem Chrysostomum Homil. 4. in Vigil. Epiphaniæ, ibi: *Nazaræi secundum legem numcupabantur.* Hæc ex Sacra Scriptura, & Patribus contra nostram conclusionem obijcit Apologista.

2 Sed quam levi fundamento in re gravissima procedat Author ex ipsa litteræ sacri textus inspectione constat; nam capite numerorum citato solum disponitur, à quibus abstineri debeant Nazaræi voto sanctificati, & continentiam castitatis sacer textus nec innuit, Xystina versio vulgatæ sensum non mutat, sed puritatem vitæ iuxta ritus illius legis explicat, quæ etiam in coniugatis Nazaræis reperiri potuit, vt in Sansone, & Samuele, qui puritatem Nazaræatus observarunt; sed quidquid sit de puritate in purificatis, & sanctificatis requisita, certum est votum illud Nazaræorum ex legis institutione perpetuum non fuisse, sed temporale iusta eiusdem legis præscriptum, vers. 13. ibidem: *Ista est lex purificationis, cum dies quos ex voto decreverat complebuntur, &c.* Et vers. 21. ibi: *Ita est lex Nazaræi cum voverit oblationem suam Domino tempore consecrationis suæ.* Ex quibus manifestè constat, quod votum Nazaræorum ex institutione Nazaræatus perpetuum non fuit, sed ad certum tempus tantum, vt ex toto illo cap. 6. numer. legenti constabit.

3 Nec ex Damasceno voti perpetuitas probatur, sed tantum votum castitatis iuxta illam legem, vt patet in verbis relatis: *An non denique lex ingens votum castitatem numcupavit?* At lex Nazaræorum, ad quam refertur sensus verborum, votum temporale instituit, non perpetuum: ergo D. Ioannes Damascenus temporale votum castitatis intellexit iuxta institutionem legis. Verus sensus Damasceni confirmatur, quia satis innuit virginitatem in illa lege ad certum tantum tempus servari posse, nam oratione prima de *dormitione virginis* expressè docet sacras illas virgines, quæ in templo Domino præsentabantur, & Deo consecrabantur, vsque ad ætatis florem, in qua iuxta legem sponsis debebant tradi, in virginitate, & templo perseverare; sic enim de Domina nostra, ait ibi: *Cum ad ætatis florem iam perveniret, atque intra septa templi manere lege prohiberetur, sponso, hoc est, virginitatis custodi Iosepho traditur.* Sentit igitur Damascenus, quod virgi-

gines in templo præsentatæ, vsque ad ætatis florem tantum virginitatem Deo consecrabant: ergo nullum votum castitatis perpetuum agnovit in veteri testamento, sed temporale tantum, de quo intelligi debet dum votum Nazaræorum, castitatem legem dici nuncupasse asserit.

4 S. Ioannes Chrysostomus ex multis virginitatis perpetuæ cultum in veteri testamento negat, vt ostendimus 1. part. discurs. 3. §. 2. & 5. itaque de eius vero sensu dubitari non potest; sed quisquis Author fuerit præcitatæ Homiliæ, votum perpetuum ex eius verbis non probatur, & quod de temporali voto loquatur satis colligitur ex eadem Homilia in qua paulo post verba citata, Sansonem Nazaræum proponit, ibi: *Dictus quoque Nazaræus est Sanson vir potens in spiritu, & roboris in virtute, sed in typo.* Sed Sanson vxorem duxit, & Matrimonium contraxit, vt ex Sacra Scriptura constat: ergo votum illud Nazaræorum, de quo in Homilia, temporale fuit vsque ad nuptias, & in typo, vt figura esset voti virginitatis perpetuæ legis gratiæ.

5 In eodem sensu intelligi debent moderniores Doctores ab Apologista laudati, nam Eugubinus votum explicat castitatis Nazaroærum, non vero perpetuitatem. Hugo Cardinalis, qui primam in voto virginitatis Deiparam Dominam nostram dixit, & novam professionem emissionem illius, certum est, quod Nazaræorum votum, & castitatem perpetuam in Nazaræatu non agnovit. Eadem ratione Cornelius Alapide, qui pluribus in locis constanter dixit Deiparam Dominam nostram primam Deo virginitatem perpetuo consecrasse: ergo neque ex Sacra Scriptura, neque ex Patribus, & Doctoribus ibi citatis probat Apologista votum Nazaræorum perpetuum fuisse, quod necessario requiritur ad verum statum Religiosum, & Monachatum, & licèt hoc votum probaret perpetuum, statum tamen Religiosum non concluderet in Nazaræis ex defectu votorum obedientiæ, & paupertatis. Tandem Nazaræi, vel Nazareni inter hæreticos numerantur in lege gratiæ, quorum errores referunt SS. PP. Augustinus tom. 6. ad quod vult Deum, num. 9. In veteri lege vota eorum ex sua institutione non erant perpetua in lege gratiæ à fide recesserunt: ergo neque in veteri, neque in novo testamento potest in eis fundari votum castitatis perpetuæ in vero statu Religioso.

§. II.

§. II.

Argumentum ex Eunuchis spiritualibus veteris testamenti nihil probat.

6 CAstitatem, spiritualium Eunuchorum in veteri lege probare intendit eadem propositione, §. 2. ex Isaia cap. 56. vers. 4. ibi: *Non dicat Eunuchus, ecce ego lignum aridum*: & ex libro Sapientialium, cap. 3. vers. 14. ibi: *Felix Spado, &c.* ex quibus suum format argumentum: In veteri lege extiterunt Eunuchi, qui vt spirituales laudantur, igitur virgines extiterunt in veteri testamento Deo voto consecrati. Huic argumento satisfecimus 1. p. disc. 3. §. 1. ex doctrina S. P. N. Hieronymi verum sensum Isaiæ explicantis, de Eunuchismo spirituali legis gratiæ, quorum præmia, honores, & dignitatem Isaias prophetavit, & nunc explicationem, & interpretationem Sancti Patris nostri Hieronymi confirmamus, & contra argumentum Authoris insurgimus. Isaias, & Salomon loquuntur de Eunuchis, quibus promissum est nomen sempiternum in domo Dei, in quo Regnum Cœlorum, & præmia æterna intelligunt Patres, præsertim D. Basilius, & D. August. in suis libris de *vera virginitate*, sed nulli statui illius populi ex sua institutione promissum, & revelatum fuit præmium æternum: ergo præcitati textus non possunt intelligi de Eunuchismo spirituali veteris testamenti. Tùm etiam in præcitatis textibus promittitur Eunuchis nomen melius à filijs, & filiabus, hoc est, quod virginitas præferretur Matrimonio, sed in illa lege Matrimonium præferebatur virginitati, vt sæpè diximus, & probavimus ex D. Augustino, & D. Thoma 1. part. disc. 2. §. 4. per totum: ergo ex præcitatis textibus non potest probari votum virginitatis in veteri testamento, sed prænuntiatum fuisse votum Eunuchismi spiritualis à Christo Domino instituendi in lege gratiæ: quod confirmatur ex D. Thoma in Matth. ad illa verba, cap. 19. *Qui potest capere, capiat*, quibus Eunuchismum spiritualem explicuit Christus Dominus, ad quæ Angelicus Doctor, ibi: *Vel qui potest secundum opportunitatem temporis, & conditionem temporis, vt Abraham, vndè Cœlibatus Ioannis non præfertur coniugio Abrahæ*: sed præcitati textus loquuntur de Eunuchis secundum tempus in quo virginitas præfer-

tur Matrimonio, vt docet D. Augustinus libro de *vera virginitate*, cap. 24. ad illa verba Isaiæ: *Dabo eis locum meliorem*, ibi: *Ostendit, & coniugatis dari, sed multo inferiorem*: ergo præcitati textus Eunuchos spirituales temporis gratiæ laudant, non vero veteris testamenti in quo virginitas non erat laudabilis, vel Matrimonio post ponebatur.

7 Secundum hanc intelligentiam explicuit Div. Augustinus verba Isaiæ loco supra citato, nam de eisdem Eunuchis loqui Prophetam docet, de quibus Christus Dominus Matth. cap. 19. Qui se castraverunt propter Regnum Cœlorum, ibi: *de quibus autem Spadonibus loquitur Deus per Isaiam Prophetam, quibus se dicit daturum in domo sua, & in muro suo locum nominatum meliorem multo quam filiorum, atque filiarum, nisi de his qui se ipsos castrant propter Regnum Cælorum.* Hæc Augustinus ad illa verba Matth. *Sunt Eunuchi, &c.* Sed Christus Dominus in suo Sacrosancto Evangelio loquitur de Eunuchis spiritualis legis gratiæ: ergo & Propheta de illis prophetavit. Nec aliter possunt intelligi præcitati textus secundum doctrinam Augustini, & aliorum Sanctorum Patrum dicentium, quod Regnum Cœlorum non fuit promissum, & revelatum in veteri testamento, nam secundum eosdem Patres, Eunuchis, de quibus Propheta, promittitur Regnum Cœlorum, ergo loquitur, & laudat Eunuchos temporis gratiæ, in quo Regnum Cœlorum revelatum, apertum, & promissum fuit, vt præmium.

8 Confirmatur prædicta Sanctorum Patrum intelligentia ex verbis Christi Domini Eunuchismum spiritualem instituentis, nam cap. 19. Matth. citato: Vnicam repudij causam Domino explicanti responderunt discipuli, vers. 10. ibi: *Si ita est causa hominis cum vxore, non expedit nubere.* Quibus Dominus, ibi: *Non omnes capiunt verbum istud, sed quibus datum est, &c. qui potest capere, capiat.* Atsi Eunuchi spirituales antea extiterint in veteri lege, & laudati fuissent in aliquo statu publico in voto virginitatis Deo emisso, & Iudæis noto, omnes caperent verbum Christi: ergo secundum verba Christi Domini in veteri testamento non extiterunt Eunuchi spirituales in aliquo statu, & solum laudantur, & commendantur in præcitatis textibus Eunuchi spiritualis evangelici à Christo Domino istituendi: concluditur ergo quod ex præcitatis textibus non probantur virgines perpetuo voto in veteri testamento, & si aliqui virgines extitere ex aliquo interno impulsu, vel motu, Eunuchi, seu Cælibes fuerunt sine voto, vt advertit P. Suarez tom.

tom. 1. de Religione, lib. 3. cap. 1. num. 6. & dato, & non concesso, quod virginitatem suam Deo offerrent in illa lege aliqua interna inspiratione moti, hoc non sufficeret ad verum statum Religiosum constituendum, & instituendum, vt patet ex dictis: D. Bernardus, & D. Thomas à Villanova supra laudati, 1. part. disc. 3. § 6. expresse dicunt, quod Deipara in nulla pagina veteris testamenti votum virginitatis legerat, nec in lege invenerat: ergo in verbis citatis ex Isaia, & Sapientialibus, Eunuchismus spiritualis non intelligebatur pro illa lege, quia alias Deipara Domina nostra prophetiam, quam legerat intellexisset, & in eo votum virginitatis invenisset, & legisset, & in Sacris Scripturis edocta virginitatem suam Deo dicaret, quod prædicti Patres, & alij Doctores negant, falsum igitur est adversariorum assertum ex Isaia, & Sapientialibus.

§. III.

Argumentum ex Essenis insufficiens esse demonstratur.

9 PRo Essenorum virginitate, & votis in Monachatu Eliano toto corde, & animo pugnant adversarij, præcipuè Historicus Propheticus in sua Historia Prophetica, lib. 3, à capite 7. & deinceps, & in sua Apologia hac propositione, §. 3. summis laudibus virginitatem eorum extollit, ita vt ex Solino asserit, quod nullus in Essenatu admittebatur, nisi quem castitatis fides, & innocentiæ meritum prosequebatur, & subiungit; sed fides castitatis idem est, quod votum secundum D. Paulum 1. ad Thimotheum 5. ibi: *Quoniam primam fidem irritam fecerunt*; ex quo textu, antiquitatem voti castitatis probant concilia, & Patres contra hæreticos: ergo Esseni votum emittebant castitatis: Vim huius argumenti quilibet mediocriter in Theologicis instructus satis percalet, & ridet; quia si ex Gentilium dictis, & Sacræ Scripturæ verbis licèt argumenta componere, monstrua, inferrentur in conclusione. D. enim Paulus alio spiritu locutus est de virginitate, ac Solinus Gentilis, cuius decorem, vt ait D. Ioannes Chrysostomus: *Gentes ignoraverunt*; sed qua fide castitatem servabant Esseni refert antiquior Iosephus lib. 2. cap. 7. ibi: *Nuptias fastidium, non quia connugia, vel humani generis successionem censeant esse perimendam, sed quia cavendum putent intemperantiam fœminarum, nullam earum vni*

viro fidem servare credentes. Hac fide castitatem servabant Esseni ex infidelitate fœminarum, non propter virtutem ipsius castitatis, quod ad essentiam voti necessarium est, neque in hac fide perpetuo perseverabant, nam triennio toto fœminarum fide experta, solemni modo eas Matrimonio suscipiebant, vt refert Serarius ex Iosepho in lib. 1. Machabæorum in Bachidem cap. 7. & 14. cui videtur favere D. P. N. Hieronymus in 1. Paralypom. cap. 28. num. 1. in quæstionibus Hebraicis, ibi: *Quæri potest cur hic Eunuchi ad tam grande concilium vocati esse dicantur? tradunt Hebræi in hoc loco illos vocari Eunuchos, qui ab omnibus actibus sæculi alieni, orationi tantum, & lectioni vacabant, & vxores non causa libidinis, sed suscipiendæ prolis gratia habebant, quos Iosephus secundum eorum hæresim Essenos vocat.* Hanc D. Hieronymi P. N. authoritatem refert Author in sua Historia prophetica, lib. 3. cap. 8. num. 6. & verba: *Illa secundum eorum hæresim*, sub silentio prætermisit, vt antiquitatem probaret, & eorum hæresim occultaret, quod notari oportet, vt Author cautè legatur in authoritatibus Sanctorum Patrum, quas sæpè extorquet; in aliumque sensum vertit, & fideliter non refert, nec integras, vt verus sensus non percipiatur, vel proprium mutent in alium.

10 Constat igitur Essenos, Matrimonia contraxisse, fœminis in fide expertis, & si qui nuptias fastidiebant, non eas tædio habebant propter virtutem castitatis, sed propter intemperantiam fœminarum, quia nullam earum, fidem vno viro servare credebant, vndè continentia Essenorum votum Deo firmare non potuit, ex hoc errore procedēs, vt ex se constat, quia materia voti virtus est, & non error. Cæterum hæreticos in vtroque testamento fuisse Essenos refert D. Epiphanius hæresi 19. ibi: *Manserunt vsque ad adventum Christi, & post Christi in carne adventum, vsque ad eam devastationem, quæ facta est Tito Rege fratre Domitiani filio vero Vespasiani Regis: post expugnationem vero Hierosolymorum pertransijt, tùm hæc, vt alia modico tempore, quæ videlicèt hæreses appellantur, Saduzæorum, inquam, Scribarum, Pharisæorum, Hemerobaptistarum, Nazaræorum, Essenorum, Herodianorum, donec singulæ pro occasione, & tempore solutæ sunt.* In quibus verbis inter hæreticos veteris, & novi testamenti enumerat Epiphanius Essenos, de quorum erroribus hæresi 10. egit. Philistratus, qui anno Domini 380. claruit, tom. 4. Bibliot. VV. PP. de Essenis scripsit, ibi: *Esseni autem sunt, qui Monachorum vitam exercent, escas delicioßas non summentes, nec studium in vesti-*

mentis gerentes, nec possidentes aliquid, lectioni autem, & bonis operibus insistentes, in locis autem separatis habitantes, Christum autem Dei filium non spectantes, neque in lege, neque in Prophetis cum Deum agnoscentes annuntiatum, sed vt Prophetam, & Dominum solum credentes spectant. Guido Carmelitarum Generalis, & Maioricensis Episcopus in summa de hæresibus, Essenos inter hæreticos novi testamenti refert errore 12. ibi: *Duodecimus error quorundam Iudæorum, qui dicuntur Esseni; dicunt enim, quod Ioannes Baptista fuit Christus, qui eos docuit omnem abstinentiam, cui erat cibus locusta, & mel sylvestre, & erat vestitus de pillis Camelorum, & Zona pellicea circa lumbos eius, & prædicauit dicens: facitè fructum dignum pænitentiæ, propter tàm admirabilem pænitentiam dixerunt isti perfidi Esseni, quod Ioannes Baptista fuit Christus.* Floruit Guido Generalis Carmelitarum anno 1330. & Essenos, vt perfidos hæreticos damnat, & sequenti sæculo eiusdem ordinis fratres, vt Sanctos, & Apostolorum Coadiutores summis laudibus celebrant, & exaltant.

11 Emminentissimus D. Cardinalis Capisuccus controversia 14. de Matrimonio Beatissimæ Virginis cum Sancto Iosepho cum sibi obiecisset Essenorum virginitatem contra suam conclusionem, in qua cum D. Thoma defendit, quod Matrimonium in veteri lege præferebatur virginitati, §. 8. post alia ad infirmandum hoc argumentum, §. quoad Essenos, respondet ibi: *Illud vero vti omninò certum concludit Baronius Essenos Iudæos si extiterint, non nisi tempore Herodis maioris extitisse. Falsum proindè à Plinio antiquos dictos, eorum antiquitatem cum Iudæorum antiquitate confundente; habebantur in honore propter simulatam sanctitatem, & aliqua bona externa, in quibus exercebantur, nec cogimur dicere eos habitos fuisse in honore propter castitatis cultum, qualiscumque ille fuerit, sicut etiam de Pharisæis mox dicemus.* Hæc Emminentissimus Dominus ex Cardinali Baronio de Essenis quoad cultum, & laudem castitatis, & benè quidem; nam Plinius qui Gentilis fuit, & iuxta Gentilium leges vixit cultum castitatis perpetuæ laudare non potuit, nam secundum Gentilitatis leges, qui Cęlibem vitam ducebant apud antiquos puniebantur, vt refert Valerius Maximus; & Plato gentiliter sacrificavit, vt perpetua eius continentia, tamquam peccatum aboleretur, perversæ opinioni Civium cedens, vt dixit D. Augustinus libro de *vera Religione*, cap. 3. & ex eo D. Thomas 2. 2. quæst. 152. art. 2. ad 3. ergo ex dictis, existentia Essenorum Iudæorum dubia est quoad antiquitatem, eorum fides erroribus macula-

culata, castitas, si aliqui eam servarunt propter in continenen am fœminarum, & laus apud Gentiles propter perpetuam castitatem improbabilis.

12 De Essenis Alexandrinis egit Emminentissimus Dominus Capisuccus, controv. 16. §. 5. & cum Eusebio, & S.P.N. Hieronymo, & tota antiquitate SS. PP. & Doctorum concludit: primos Christianos fuisse illos de quibus Philo, conversos ad veram fidem à D. Marco, vt receptum est ab Ecclesia in officio eiusdem Sancti Evangelistæ: at si aliqui ex Alexandrinis Essenis diversi fuerunt à primis illis Christianis, de illis asserit Dominus Cardinalis, ibi: *Verum admisso aliquos Essenos à Christianis diversos fuisse, aut tamen multum antiqui fuerunt, sed tempore Herodis maioris, vt supra etiam diximus, & hi Chrismate ab alijs Iudæis divisi, vt ait Baronius in apparatu, vndè & si aliquam speciem probitatis haberent, alios tamen errores contra legem habebant; & Epiphanius, eosdem inter Samaritas enumerat, ac proindè non est de illis habenda ratio, & qualescumque fuerint castitatem non vovebant, nec huiusmodi voti aliquis Scriptor meminit*: ergo ex Essenis, votum castitatis ante Christi Domini adventum in statu Religioso probari non potest, nam vel Esseni Alexandrini, de quibus Philo, primi Christiani erant à D. Marco conversi, vt docent Patres antiqui, & Doctores moderni contra hæreticos Magdeburgenses, vt advertimus ex Bellarmino, 1. part. disc. 2. §. 1. illos vitam Apostolicam admisisse, & sicut primi Christiani, ita primi Religiosi iure optimo nominari certum est, sin autem ab illis Christianis diversi fuerunt, & Iudæi in tempore Herodis maioris inceperunt schismatici, & alios errores habebant contra illam legem, vt refert D. Epiphanius, & alij quos nos supra laudavimus: ergo ex nullis Essenis potest probari votum virginitatis in veteri lege, quoad statum verum Religiosum instituendum.

13 Constat igitur Essenes, sive Iudæos, sive Alexandrinos, si hi à Christianis distinguantur, nec virginitatem servasse, nec fidem; hæreticos quoque fuisse in vtroque testamento, itaque miror, Catholicum Authorem eos talibus efficere laudibus, vt super eos, Christum Dominum Ecclesiam Catholicam fundasse, primos lapides ex eis elegisse, ad Ecclesiæ fundamentum positos, electosque, affirmat Historicus Propheticus lib. 3. cap. 6. num. 1. & 7. & lib. 3. c. 21. num. 8. videantur editiones 1630. & 1641. & eodem lib. cap. 10. num. 1. quod quælibet culpa in sæculo com-

commissa ianuam claudebat, ne in Angelicam habitationem eorum ingrederetur quisquam, & ibidem, quod quamvis post evangelium æquales habuerint in paupertate, & obedientia, non vero in integritate castitatis, hoc est, in cura, & solicitudine quam adhibebant, vt eam conservarent purissimam, & libro 3. cap. 27. num. 8. quod quamvis concedatur necessariam fuisse, aliquam communem revelationem, vt votum emitterent in illo tempore; quà ratione negabitur generaliter concessa sanctitatis singularis viris? Hæc & alia asserit Author de Essenis, tàm in sua Historia Prophetica, quàm in sua Apologia, quod iudicio piorum, & doctorum virorum relinquitur iudicandum, sed reflexione dignum est, quod asserit libro 3. cap. 10. num. 1. vt Sanctitatem Essenorum probet ex difficultate, primativa statuta in suo rigore observandi, scilicèt, quod à raptu Eliæ, vsque ad Christum Dominum per novem sæcula sua servaverunt Esseni ad apicem, & mirum est; quod post Christi Domini adventum, & sacramenta per suum sanguinem recepta, eadem Religio Eliana, vt contendunt adversarij, in lege gratiæ à Christo confirmata, & approbata, privilegium à Deo concessum in veteri testamento amisserit, nam licèt sanctissima Religio sit quæ hodie nobilitatem, & antiquitatem suam ab Elia quærit, lapsu temporis, Ecclesiastica, & Canonica statuta veneranda se ipsam reformavit, quia à primævis statutis, & primitiva regula declinaverat, neque habent superiores illam revelationem Essenis concessam per novem sæcula, vt non admittantur impuri, & vt in sæculo culpa commissa ostium claudat ad Religionis ingressum, ex quibus infertur, quod status ille Religiosus excellentioribus privilegijs, & gratijs frueretur in veteri testamento, quam gaudet in novo post Christi mortem, & sanguinem, & ab eodem Domino confirmatus, & approbatus in novo testamento.

14 Nec authoritates ab Authore productæ novitati suæ favent, nam vt optimè notavit Emminentissimus Dominus Capisuccus, nullus Author scripsit Essenos votum castitatis emisisse, licèt aliqui continentiam, & Cœlibatum eorum laudent, nec Author, ex antiquis aliquem refert pro voto, & moderni contrarij sunt, nam Bellarminus, Suarez, Vazquez, Sotus, Ioannes à Cartagena ab Apologista laudati pro Primatu voti virginitatis, & castitatis Deiparæ Dominæ nostræ militant, vt ostendimus 1. part. disc. 3. §. 6. Robertus Arboricensis Essenorum continentiam com-

commendat, qualis est, quæ ordini Monastico congruit, sed votum non explicat, vndè qualitas convenientiæ non est in voto, sed in virtute. Episcopus Luzensis ex filijs Prophetarum Essenis dictis, vitam Monasticam Eliæ celebrat, sed votorum non meminit, vndè si vitam Monasticam tenuerunt in veteri testamento, vmbratica, & figuratiua fuisset, non vera, & euangelica legis gratiæ de qua procedit quæstio.

§. IV.

Alijs testimonijs ab adversarijs allatis fit satis.

15 PLurima congregant adversarij testimonia ex Sanctis Patribus, & Doctoribus antiquis, vt votum virginitatis in veteri testamento probent Deo fuisse oblatum, sed quia nullum expressum inveniunt, ad illationes recurrunt, & ex perpetua virginitate quam aliqui innuunt, vel ex proposito illam servandi, votum concludere conantur, pro quo est advertendum; quod D. Thomas in 4. distinct. 33. docuit, quod virginitas servari potest cum voto, vel sine voto, & distinct. 49. art. 3. quæst. 1. expressè votum à proposito distinguit, & virginitatem perpetuam proposito, sine voto servari docet, ibi: *Et ideò aliter potest dici, quod meritum omni actui virtutis debetur à charitate imperato, virginitas autem secundum hoc ad genus virtutis pertinet, secundum quod perpetua incorruptio mentis, & corporis sub electione cadit, vt patet ex his quæ dicta sunt 33. distinct. & ideò illis tantum virginibus aureola propriè debetur, quæ propositum habuerunt virginitatem perpetuo conservandi, sine hoc propositum voto servaverunt, siue non.* Igitur ex mente D. Thomæ virginitas potest seruari perpetuò proposito, sine voto, ac perconsequens ex proposito seruandi virginitatem perpetuam non infertur votum, & secundum hanc doctrinam intelligendi sunt Patres, qui Eliam, & alios veteris testamenti virginitatem, vel propositum illius perpetuò conservasse dicunt, vt docet idem Angelicus Magister ibidem ad 3. qualiter in veteri testamento virginitati speciale præmium redderetur, ibi: *Sed mutata humanæ naturæ conditione, virginitas specialem decorem habet, & ideò speciale præmium ei redditur: etiam tempore legis Moysi, quando cultus Dei etiam per carnalem actum propagandus erat, non erat omninò laudabile à commixtione carnis abstinere, nec tali proposito speciale præmium*

redderetur, nisi ex diuino processisset instinctu, vt creditur de Jeremia, & Elia, quorum coniugia non leguntur. Ergo ex mente Angelici Doctoris Jeremias,& Elias virginitatem perpetuam seruarunt ex proposito,non ex voto, & hoc argumento negatiuo creditur, quia eorum coniugia non leguntur.

16 Ex dictis discuersus aduersariorum ex proposito perpetuæ virginitatis ad votum ruit; & facilis est solutio ad SS. PP. & Doctorum testimonia, quæ propositum perpetuæ virginitatis in Elia, Jeremia, Daniele, & in alijs veteris testamenti concedunt, vt noster D. Isidorus Hispaniarum Doctor ab Apologista laudatus hic, nec D. Aldelmus aliter intelligendus est, eo quod Eliam virginem sacrum appellauerit, & Danielem semper virginem cecinerit,nam sacra potest dici virginitas ex proposito interno, sicut ipsum propositum sanctum dicitur, quia omne sanctum sacrum est, & omnes virtutes Dei gratiæ sacræ, & sanctæ fiunt, & Deo consecrantur, & licèt virginitas speciali cultu, vt virtus specialis est, Deo voto firmetur, vt docet D. Thomas 2. 2. quæst. 152. art. 3. hic cultus specialis in Deipara Domina nostra incepit, vt ostendimus 1. part. disc. 3. § 6. per totum, & ita SanctiPatres, & Doctores de virginibus noui testamenti, & virginitate legis gratiæ loquentes, sacroque nomine vtentes, de virginitate, vt specialis virtus est in lege gratiæ Deo voto consecrata, sunt intelligendi contra hæreticos: at vero cum virginitatem in veteri testamento laudant perpetuam, in illis paucis ex proposito sacram dicunt, secundum, quod particulari instinctu eam seruare in animo suo proposuerunt, nam virginalis status, vt specialis virtus est voto firmata, proprius est Christi Ecclesiæ, & inter omnes status pretiosior, vt docet idem D. Aldelmus in libro de laudibus virginitatis, cap. 9. vbi inter status Ecclesiæ virginitatem, vt aurum, Cælibatum, vt argentum, coniugium, vt æramentum collocat. Argumentum igitur Apologistæ in hoc §. num. 24. ex D. Isidoro, & D. Aldelmo solutum manet, quia veteris testamenti virgines Deo virginitatem suam dicarunt, & sacram, sanctamque fecerunt proposito, & non voto, vt supra ostendimus ex Div. Thoma.

17 Abulensis ab Authore citatus contrarium tenet plurimis in locis,& primam in voto virginitatis expresse laudat Deiparam, vt supra vidimus 1. part. disc. 3. §. 6. & alibi: Cæteri autem Authores, quos refert,modernìores sunt, qui licèt magnæ authoritatis sint, in his tamen controuersijs ad Sanctorum Patrum, & Docto-

ctorum Ecclesiæ est reflectendum, vt supra diximus ex eodem Apologista, & aliqui laudari hic, concionando in suis domibus, & pro suis sanctis nouitati eiusdem familiæ vrbanè adhæserunt, quorum propria sententia ab illis petenda est, non pro Carmelitis orantibus, sed serio scholasticèque scribentibus.

§. V.

Congruentias, & rationes pro eodem voto nullius esse roboris demonstratur.

15 PRima ratio, seu congruentia, qua §. 5. probare intendit virginitatem in lege scripta, sub hac forma proponit. In veteri lege extiterunt quamplurimi in castitate perpetua non solū priuatæ personæ, sed etiam communitates integræ, sicut Elias, Eliseus, & filij prophetarum, qui in vita communi degebant, vt referunt Patres à Sanchez laudati, qui ex communi Patrum sententia docet virginitatem Eliæ, & pro Essenis refert Philonem, Iosephum, & Serarium, in quibus communitatibus fuit perpetua obseruantia castitatis per nouem sæcula, & amplius ab Elia vsque ad Christum: ergo votum emiserunt eam custodiendi: hanc consequentiam euidentem non esse in rigore methaphisico, sed magnam vim habere moraliter loquendo intra limites congruentiæ asserit; nam vt docet D.Thomas 2.2. quæst. 8. art. 11. & quæst. 186. art. 6. ad 1. vbi ab Authore laudatur, ad statum Religionis non sufficiunt obedientia, castitas, & paupertas, nisi voto firmentur: ex quibus Author; quomodo intellectus ingenuus sibi persuadebit; quod tot personæ, & communitates per tot sæcula stabiles permanserint in puritate, quæ difficilior est inter virtutes statui Religioso necessarias, sine voto.

19 Sed hoc argumentum falsum supponit; nam nullum hucusque vidimus Patrem, & Doctorem ab Authore fideliter relatum, nec inveniri potest, qui dicat extitisse in veteri testamento aliquam communitatem, quæ ex communi aliqua lege, vel consuetudine virginitatem obseruauerit, imò contrarium docent communiter Patres negantes vsum virginitatis in illa lege, vel quia videbatur Iudæis prohibita, vel sub maledicto habebatur, & opprobrio, vel quia contra mores illius populi eius obseruantia erat, vt ostendimus 1. part. disc. 2. per totum, & D. Ambrosius,

qui figurativam virginitatem docet, ait ibidem citatus: *Figura in paucis*: ergo falsum supponit, & contra communem Sanctorum Patrum doctrinam, & veritatem, quod castitas perpetua obseruata fuit non solum in privatis personis circumcisis, sed in communitatibus Iudaicis.

20 Essenos, de quibus Iosephus, hæreticos fuisse in illa lege, & continentiam servasse ob intemperantiam fœminarum, quas per triennium expertas in vxores accipiebant, ex eodem Iosepho, & Serario, ab Apologista citatis, superiori §. 4. probauimus. Palæstinos, de quibus Philo, primos Christianos fuisse Alexandriæ à D. Marco conversos, constans est Sanctorum Patrum sententia, & si aliqui ab eis diuersi fuerunt, schismatis, & aliorum errorum censura ab Emminentiss. Capisucco damnantur, & nullum Scriptorem eos continentiam voto obseruasse dixisse, affirmat: vbi ergo est multitudo Sanctorum Patrum laudantium tot virgines, & virginitatem in communi vita servatam in veteri testamento? Falsum igitur est fundamentum ab Authore toties vociferatum.

21 Vt insufficientia huius argumenti magis, ac magis manifesta fiat, falso eius supposito admisso, adhuc consequentia non infertur, nam vt superiori §. ostendimus ex D. Thoma, propositum virginitatis servari potest cum voto, vel sine voto: ergo licèt in veteri testamento illæ personæ, ac communitates in proposito vixerint virginitatis, votum legitimè non infertur: quomodo autem in castitate permansissent perpetua, sine voto firmata? Respondemus, quod ex gratia Christi futuri sic disponente vt votum huius virtutis, quod excellentius est, reservaretur instituendum vt consilium ex meritis Christi præsentis.

22 Nec authoritas D.Th. ex 2.2.q.189.art.6. novitati suæ favet, nam ibi Angelicus Præceptor loquitur de necessarijs ad statum Religiosum; quatenus ad exteriorem ordinem Ecclesiæ pertinent, & ad statum perfectionis quoad iudicium Ecclesiæ, ad quem optimè docet, quod virtutes paupertatis, obedientiæ, & castitatis non sufficiunt nisi voto, vel aliqua solemnitate firmentur, perfectio vero interna, quæ ad Dei iudicium ordinatur, sine voto acquiri potest, expressè docet ibid. q. 184. art. 4. in corp. vndè malè procedit Author ex his, quæ ad statum exteriorem, & extrinsecum iudicium Ecclesiæ pertinent, ad illa quæ requiruntur ad statum animæ internum, & Dei iudicium. Igitur doctrina Div. Thomæ novitati Authoris non favet; nam virgines, & casti veteris testamenti continentiam perpetuam servare potuerunt ex proposito

interno ſine voto, & de facto ſic contigiſſe clarè infertur ex doctrina D. Thomæ ſuperiori §. adducta ex 4. ſententiarum, quæſt. 5. art. 3. quæſt. 1. ad 3. vbi de virginitate Eliæ, & Jeremiæ agens, ait, quod in veteri teſtamento: *Non erat omninò laudabile à commixtione carnis abſtinere, vndè nec tali propoſito ſpeciale præmium redderetur, niſi ex divino proceſſiſſet inſtinctu, vt creditur de Ieremia, & Elia*: ergo Div. Thomas ſolum credidit, quod virginitas perpetua obſervata fuit ab Elia, & Jeremia, & alijs veteris teſtamenti in propoſito, & inſtinctu interno tantum, & non in voto, & quod continentes tantum fuere in ſtatu interno animæ, quoad Deum ex propoſito, non vero in aliquo ſtatu vero externo voto firmato, & conſtituto.

23 Secunda Authoris ratio, vel coniectura fundatur in eadem multitudine ſanctiſsimorum virorum, qui in illa lege caſtitatem perpetuam ſervantes in ieiunijs, orationibus ad perfectionem aſpirabant, & in ſacris litteris inſtructi virtutes votis qualificatas inveniebant: ergo ſi votum in Sacra Scriptura commendatum, & virtutes celebratas agnoverunt, & præcipuè caſtitatem, quare negandum eſt viris perfectis quod votum, & caſtitatem amplecterentur.

24 Sed ex eodem ſuppoſito falſo procedit hoc argumentum: in primis, quia licèt in Sacris Scripturis verſatiſsimi eſſent, nullum in eis invenirent ex caſtitate, vel virginitate laudatum, vt patet in Eccleſiaſtico à capite 44. vſque ad 50. in quibus viros glorioſos veteris teſtamenti laudat, & nullum ex caſtitate, vel virginitate commendat, & licèt aliqui, vt Elias, Jeremias, & alij, quorum coniugia non leguntur, virgines à Sanctis Patribus numcupantur, D. P. N. Hieronymus in exponendis Sacris Scripturis Doctor Maximus, & antiquæ eruditionis celeberrimus Magiſter per vniver ſis ſcripturam veteris teſtamenti virgines, & perpetuo caſtos quærens, vt contra Jovinianum, & Helvidium eos opponeret, omnibus numeratis in veteri teſtamento, vix aliqua communitas poteſt componi: ergo falſum eſt argumentum Authoris ex multitudine virginum veteris teſtamenti. Tùm etiam, quia Div. Auguſtinus paucos fuiſſe dicit iuſtos Regni Cœlectis intellectores, vt conſtat ex eius verbis relatis 1. part. diſc. 1. §. 3. & in virginitate, & caſtitate iuſti, & ſancti illius legis non vixerunt omnes, vt ex Sacra Scriptura conſtat: ergo virgines, & caſti pauciſſimi fuerunt, & ij per diverſa tempora, & ſæcula. Quomodo igi-

igitur intelligi poteſt, quod in congregatione aliqua tot virgines, & caſti vixerunt in illa lege? Afferat Apologiſta aliquem Cathalogum virginum ex libris veteris teſtamenti, & ei credemus, quia gratis dictum iuſte negatur.

25 Nimis etiam argumentum probaret, ſi concluderet rectè; nam tota vis conſiſtit in hoc: iuſti illi in caſtitate perpetua cognoverunt bonitatem virtutis caſtitatis, & excellentiam voti videbant commendatam in ſacris litteris: ergo caſtitatem cum voto amplexati fuerunt, & ſtatum caſtitatis inſtituerunt. Reſpondetur, quod ex communi fide illius populi virginitas non fuit cognita, vt virtus, quia tunc Matrimonium præferebatur virginitati, & cultus Dei per carnalem generationem multiplicabatur, vt ex D. Thoma, & Auguſtino ſæpè oſtendimus, & præcipuè conſtat in 4. diſtinct. 30. quæſt. 2. art. 1. quæſtiunc. 2. in corpore, ibi aſſerit; quod Beata Virgo votum emiſsit conditionatum, quia dubitavit an in virginitate permanere deberet; & contra Gentes lib. 3. cap. 136. ibi: *Sicut non expedit cuilibet omni tempore actui generationis vacare, ita nec expedit ab eo omni tempore abſtinere, maximè quando neceſſaria erat multiplicatio generis, vel propter hominum paucitatem, ſicut in principio, quando humanum genus cæpit multiplicari: ſiue propter paucitatem fidelis populi, quando oportebat ipſum per carnalem generationem multiplicari, vt fuit in veteri teſtamento: & ideò conſilium de continentia perpetua obſervanda, reſervatum eſt temporibus noui teſtamenti, quando ſpiritualis populus per ſpiritualem generationem multiplicatur.* Paupertas, vt virtus non fuit revelata populo Iudaico, quia bona terræ promittebantur, vt præmium in lege, nec Religioſa obedientia ex voto cognita fuit vt virtus; nam hoc voto renuntiatur patria, & in veteri lege patria deſiderabatur, vt ſumma illorum fęlicitas.

26 Tùm ſic, Thobias virtutem, & opus miſericordiæ ſepeliendi mortuos, & curandi infirmos cognouit, & excellentiam voti non ignorabat in veteri ſua lege: ergo Thobias opus miſericordiæ ſepeliendi mortuos, & curandi infirmos voto adimpleuit in illa lege, & veram Religionem inſtituit, à qua inſtitutum ſuum ſumpſit S. Ioannes Dei in lege gratiæ: quis hoc infert ex cognitione virtutis, & voti excellentiæ?

27 Eodem modo philoſophari poteſt: Ieſus Nauè meritum, & virtutem obedientiæ erga Pontificem cognouit in illa lege, & vota grata eſſe Deo in illa legebat: ergo votum obedientiæ

tiæ erga Summum Pontificem emisit, familiamque instituit sub hoc voto, ex qua Jesuitarum Religio legis gratiæ originem sumpsit, & exordium? Illegitima est hæc consequentia, & falsum antecedens. Abraham etiam hospitalitatem exercuit, & votum cognovit: alij Redemptionem Captivorum laudabilem legebant in sacris litteris, & vota; ergo illa emiserunt in his virtutibus, & Familiam Religiosam statuerunt sub illis sicut in lege gratiæ? Fallax certè est hoc argumentum, quia alias potest dici de Synagoga, quod de Ecclesia Christi cecinit Regius Propheta Psalm. 44. *Astitit Regina à dextris tuis in vestitu deaurato circumdata varietate*: quod de institutis, & statibus leges gratiæ intelligunt Patres, & Doctores. Quare autem virtutes dederit Deus obseruandas simpliciter, & non vota, & consilia, diximus ex D. Thoma 1. part. disc. 1. §. 2. quia illa lex servitutis erat, cui non conveniebant consilia, & vota, quæ posita sunt in voluntate, & ad legem libertatis pertinent, & ex D. Augustino eodem disc. §. 4. quod secundum ordinatissimam distributionem temporum per Sanctos Prophetas, & famulos suos dedit minora præcepta populo, quem adhuc timore ligari oportebat, & per filium suum maiora populo, quem charitate iam liberare conuenerat, & quod ab eo dantur, qui solus nouit congruentem suis temporibus generi humano exhibere medicinam.

28 Aliud ab aduersarijs proponitur argumentum ex virtutibus Theologalibus fidei, spei, & charitatis, quæ maioris perfectionis sunt, quam castitas, virginitas, & votum; sed in veteri testamento iusti illi prædictas virtutes obseruarunt, vsque ad Martyrium, in quo actus maioris charitatis consistit ex Christi Domini verbis: *Maiorem charitatem nemo habet, &c.* ergo & virginitatem seruarunt, & vota Religiosa emiserunt: consequentiam probant à maiori ad minus: antecedens supponunt certum ex Sacra Scriptura.

29 Facilis est solutio huius argumenti ex D. Thoma opusc. 18. cap. 5. & 6. distinguendo illa, quæ pertinent ad perfectionem de necessitate salutis, ab illis quæ pertinent sub consilio: virtutes Theologales pertinent ad perfectionem divinæ legis ex necessitate salutis, vota vero Religiosa, & consilia evangelica cadunt sub consilio, itaque in veteri lege data fuerunt præcepta fidei, spei, & charitatis, sine quibus perfectio divinæ legis acquiri non potuit sub servitute illius legis; cum autem fideles illius populi ad acqui-

rendam perfectionem divinæ legis tenebantur, non defecit Deus in necessarijs præceptis, & cum lex illa ligaret, & non iuvaret, & consilia ad perfectionem acquirendam iuvant, vt media, & instrumenta, non fuerunt data sub illa lege, quæ iuvare non poterat. Tùm etiam, quia in ipsis præceptis fidei, spei, & charitatis aliqua servauit Deus præcipienda ad perfectionem legis in novo testamento acquirendam, quæ non revelauit, nec præcepit in veteri testamento, nam Mysterium Sanctissimæ Trinitatis in lege illa non revelauit credendum, nec Christum Dominum moriturum sperabant, sed redempturum Regnum temporale Israel, nec præcepit Deus inimicorum dilectionem, quæ quidem in lege gratiæ de necessitate salutis credenda, & observanda sunt, vndè optimè dixit D. Augustinus, quod maiora præcepta dedit Deus populo, quem iam liberare convenerat; eodemque modo philosophandum est in alijs virtutibus, quæ licèt revelatæ fuissent in populo illo, media autem ad illarum finem consequendum, quæ sub consilio cadunt, & ad facilius dantur, vt vota, & consilia Religiosa, nec revelata fuere, nec data fidelibus illis sub lege servitutis viuentibus: vndè patet, quod argumentum procedens ab eis, quæ necessaria sunt ad salutem ad illa, quæ ad melius dantur, nihil probat, nec probare potest, à lege servitutis ad legem libertatis, in qua Christus Dominus, & præcepta adimpleuit, & consilia dedit vt adimplerentur.

30 Historicus Propheticus lib. 1. cap. 4. num. 5. aliud proponit argumentum, & ait: In veteri testamento possibile fuit votum, & castitas, quare igitur non fuit possibile castitatis votum? Quod vt probet in castitate (vt eodem modo in paupertate, & obedientia) duas supponit difficultates, vnam quæ nascitur ex ipso opere, ipsum concomitans, licèt sine voto sit; alteram ex ipso voto: & ita maior difficultas in votis Monasticis procedit ex operibus virtutum, quam ex ipsimet votis: ergo si Elias, & eius familia castitatem, paupertatem, & obedientiam perpetuo servarunt, quare illis negandum est votum, quod minorem habet difficultatem?

31 Hoc argumentum, si probaret, possibilitatem tantum concluderet, sed non factum, attamen nil probat ex propositione disiunctiva ad coniunctivam; nam ex cognitione voti, & virtutis non rectè infertur emissio voti in illa virtute; nam in aliquo casu potest laudabilis esse observantia alicuius virtutis sine voto, vt pa-

tet

tet in vnico successore alicuius Regni, qui castè viuere posset, & votum emittere non ei liceret si ex defectu successionis bella inter Principes Christianos orirentur, vndè cum in lege illa infecunditas sub maledicto erat, & fecundi benedicebantur in generationibus suis, licèt aliqui propter specialia motiva in castitate vixerint, voto se ligari, & libertatem procreandi adimere, nec congruum, nec conveniens videretur in illa lege, semperque in hoc proposito conditionem, *si Deo placeret*, apponerent, vt de B. Virgine in voto docuit D. Thomas supra sæpè citatus: Itaque votum castitatis perpetuæ absolutè negamus revelatum, & cognitum fuisse in veteri lege, Eliæ, Jeremiæ, & alijs, quorum coniugia non leguntur conditionatum propositum concedimus, si Deus aliter non disposuerit, quod doctrinæ D. Thomæ, & SS. PP. conformius est, & ex natura illius legis optimè infertur, vel afferant adversarij textum Sacræ Scripturæ, vel aliquem Doctorem Ecclesiæ, qui votum castitatis perpetuæ revelatum dicat in veteri testamento.

32 Nec ratio Authoris intentum suadet, imò falsam doctrinam continet, nam votum difficultatem in opere virtutum non auget, imò vota ad facilius, & expeditius dantur, vt instrumenta virtutum, alias peioris conditionis essent in tentationibus carnis, qui se castrauerunt propter Regnum Cœlorum, quam Cœlibes, qui ex lege tantum eam servant cum libertate ad contrahendum. Meritum, & perfectio voti non consistunt in eo, quod votum difficultatem aliquam addat in opere, vel actu virtuits, sed quia libertatem ad contrarium perimet, & virtutem ad Religionis cultum elevet, voluntatemque in bono firmet, vt docet Div. Thomas, ex D. Augustino 2. 2. quæst. 186. art. 6. ad 3. ibi: *Inter alia quæ licèt nobis non impendere, est etiam propria libertas, quam homo cæteris rebus chariorem facit, vndè cum aliquis propria sponte sibi adimet libertatem abstinendi ab his, quæ ad Dei servitium pertinent, hoc fit Deo acceptissimum: Vndè Augustinus dicit in Epistola ad Armentarium, & Paulinam: non te vovisse pæniteat, imò gaude iam tibi non licere, quod cum tuo detrimento liceisset, fœlix necessitas, quæ in meliora compellit.* Ex hoc principio meritum, & perfectio voti oriuntur, dicere autem, quod votum difficultatem adhibet in actu, & opere virtutis, nec vera, nec secura doctrina est in materia voti, itaque Authoris discursus falso nititur fundamento.

§. VI.

§. VI.

Conclusio Authoris proponitur.

33 EX dictis per recapitulationem concludit Author in hac propositione: In lege veteri fuit votum perpetuæ castitatis, & virginitatis, quod probat hoc brevi, sed efficaci argumento (vt asserit) in lege scripta extiterunt Nazaræi perpetui, Eunuchi spirituales, Esseni, Prophetæ, filij Prophetarum, & alij, qui puritatem suam Deo voto consecrarunt: ergo fuit in illa lege votum perpetuæ castitatis, & virginitatis: consequentiam evidentem esse dicit, non vero antecedens, sed quod pro se, tot habet testimonia Sacræ Scripturæ, Patrum, & Doctorum Ecclesiæ, aliorumque gravissimorum, & doctissimorum virorum, congruentias, & coniecturas, quod in materia historiali, quæ facti est, negari non potest, quod sit evidenter probabilissimum. Hæc Apologista.

34 Falsitas antecedentis ostenditur, 1. part. disc. 2. per totum, præsertim §. 6. in quo ex communi Sanctorum Patrum consensu probavimus Deiparam Dominam nostram primam fuisse in virginitatis perpetuæ voto emittendo. Argumenta adversariorum in hoc discursu proposita falsis suppositionibus fundari, manifestum fecimus, & rationum fallaciam, & insufficientiam demonstravimus, quod vt magis appareat sequentes propositiones contra vltimum Authoris argumentum proponuntur.

35 Prima, quod in Sacra Scriptura non invenitur, ex Sacra Scriptura non est probabile; sed votum virginitatis perpetuæ Iudæorum, non invenitur in Sacra Scriptura: ergo ex Sacra Scriptura non est probabile: contra minorem propositionem debent adversarij adducere textum aliquem exprimentem, vel continentem votum perpetuæ virginitatis veteris testamenti.

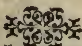
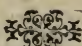
36 Secunda, ea quæ supremus, & sapiens Legislator in sua lege non expressit, vel noluit, vel ei grata non fuerunt; sed Deus infinitè sapiens Legislator in sua lege scripta, minima circa suam observantiam notauit, & aduertit, & voti virginitatis perpetuæ non meminit, igitur in illa lege hoc votum noluit, vel ei non placuit, quia si voluisset, expressisset.

Ter-

37 Tertia, contra id, quod Deus instituit in lege pro populo, laudavitque infligendo poenam maledicti contrarium facientibus, nullus nisi ipsemet Deus declarare potest, quod oppositum institutioni divinæ, & eius dispositioni sit melius; & perfectius; sed Matrimonium in lege naturæ instituit Deus, & præcepit; in lege scripta laudauit, & persuasit, proposuitque etiam statui Sacerdotali illius legis, maledictum infligendo infæcundis: ergo nullus nisi Deus potuit declarare, quod virginitas fuit in illo populo materia voti, Matrimonio perfectior, & magis grata ipsemet Deo. Afferant ergo adversarij textum aliquem veteris testamenti, in quo Deus virginitatem proponat, vt Matrimonio præferendam, vel in quo laudet aliquem ex voto virginitatis, vel emissum, vel factum approbet, sicut declaravit, approbauit, laudavit, & persuasit in novo testamento.

38 Quarta propositio, quod ad Sacram Scripturam, & dogmata fidei pertinet, nullum habens fundamentum in aliquo sacro textu, cuius contrarium approbauit Ecclesia ex communi Sanctorum Patrum consensu, non debet admitti in Dei Ecclesia; sed virginitatem non fuisse cultam in veteri lege approbauit Ecclesia in officio S. Cæciliæ ex communi doctrina Patrum dicentium, quod in veteri testamento videbatur prohibita, & sub maledicto, & quod opprobriosa erat, & quod Deipara Domina nostra prima fuit in tempore, quæ illam obtulit Deo, vt ostendimus 1. part. disc. 2. per totum: ergo propositio asserens, quod virginitas in veteri lege floruit in voto perpetuo per novem sæcula, & amplius, non solum inter privatas personas circumcissas, sed in congregationibus circumcissorum non potest admitti in Dei Ecclesia, & hoc dicimus contrariam opinionem non censurando, sed in vim argumenti contra illam disputando.

DIS-

DISCURSUS SECUNDUS.

Propositio secunda Apologiæ examinatur, in qua votum fœminarum veteris testamenti intendit probare.

§. I.

Primum argumentum proponitur.

39 EIsdem medijs, quibus superiori propositione vsus fuit ad probandum votum virginitatis perpetuæ in viris, vtitur in hoc §. vt votum in fœminis veteris legis concludat, itaque eisdem rationibus, quibus votum in viris discursu superiori impugnatur, in fœminis etiam reijcitur. In primis Nazaræorum votum proponit ex cap. 6. numi. citato: *Vir, seu mulier cum fecerit votum, &c.* & vtrumque sexum includere manifestum est; sed votum virginitatis perpetuæ, neque in viris, neque in fœminis continetur in lege illa, vt ex dictis superiori discursu, §. 2. patet in Samuele, & Sansone: ergo licèt aliquæ fœminæ Nazareæ fuissent, nec virginitas, nec votum ex Nazaræatu probatur, & cum ex iure, & institutione Nazaræatus, virginitas perpetua, nec votum probetur, ad quæstionem facti reducitur controversia, an aliquæ fęminæ in veteri lege votum emisserint virginitatis perpetuæ in Nazaræatu, quod de facto contigisse probarè debet aliquo authentico testimonio, vel ex Sacra Scriptura, vel ex Sanctis Patribus, quia factum in dubijs non præsumitur, nisi probetur, & præcipuè cum in contrarium sit communis sententia Sanctorum Patrum dicentium B. Virginem primam in voto Deo virginitatem emisisse; qua convicti primi Iudaici voti virginitatis defensores in vero statu Monastico, in viris tantum virginitatem perpetuam propugnabant, vt Primatum DeiparæDñæ nostræ inter fœminas inofensum relinquerent ob Sanctorum Patrum, & Ecclesiæ vniuersali consensum; Author vero, & alij eiusdem familiæ moderniores, qui novissimè votum fęminarum in veteri legè ad-

adstruunt contra Patres Ecclesiæ, & suos antiquos Carmelitanos, & consequenter Primatum eiusdem voti Dei Genitrici negant: votum fęminarum veteris testamenti probare debent de facto in aliqua fęmina illius legis; nam rationes pro viris adductæ falsæ sunt, & licèt admittantur, pro fęminis non probant, quod quidem ex Sacra Scriptura colligitur; nam maledictum infæcunditatis, & eius opprobrium magis exprimitur contra fęminas, quam contra viros: ergo licèt aliqui viri virginitatem servassent perpetuam, non indè sequitur, quod fęminæ eam custodierint in illa lege.

40 Contra primam propositionem ostendimus, vota Nazaræorum, de quibus cap. 6. Numeror. temporalia tantum fuisse ex institutione legis, & nunc reflectimus, quod explicans lex omnes status mulierum, quæ facere vota, & iuramenta in illa lege poterant, virginum status non meminit, quia puellaris ætas, de qua ibi. virgini, & corruptæ communis est, & puella sine virginitate, & virginitas extra hanc ætatem inveniri possunt, vt ex se patet; vndè, & puella sine virginitate subijceretur huic legi, & virgo extra puellarem ætatem liberaretur ab ea: ergo neque in cap. 6. Numeror. neque ex 30. virginitatis status comprenditur sub votis, & iuramentis. Quoad statum Religiosum probatur, quia in omnibus qui iuris sui non erant, declarauit Deus, quis vota eorum poterat irrita facere, sed de votis, & iuramentis factis in statu Religioso, nec de voto virginitatis perpetuæ non declarauit Deus in illa lege, quis ea irrita facere poterat, dispensare, vel commutare: ergo vota hæc, & status in quo emitterentur non extiterunt in veteri lege, siquidem nec instituta inveniuntur, nec de illis disponit lex, sicut de alijs votis, & iuramentis.

41 Ex Eunuchis spiritualibus arguit: In veteri lege extiterunt Eunuchi spirituales: ergo & virgines fęminæ Deo voto consecratæ perpetuo. Antecedens supponit ex textibus Isaiæ, & Sapientialium supra relatis 1. part. disc. 3. §. 1. consequentiam probat, quia sub nomine Eunuchi spiritualis debent intelligi viri, & fœminæ, eo quod ex regula scripturæ, & Sacrorum Canonum sub masculino fęmeninum comprehendatur, quando materia communis est, præsertim quando lex est favorabilis Religioni.

42 Sed falso principio nititur hoc argumentum; nam vt supra loco citato probavimus ex D.P.N. Hieronymo in veteri lege non extiterunt Eunuchi spirituales, sed evangelicos legis gratiæ laudaverunt Isaias, & Salomon in illis textibus, & eodem modo, & sensu explicant verba Isaię D. Basilius Magnus, & D. Augustinus.

nus in suis libris de *vera virginitate*, & est communis intelligentia Doctorum Ecclesiæ, vt constat ex dictis in hac 2.part. disc. 1. §.3. ergo totus discursus ruit. Falsum est etiam secundum SS.PP. doctrinam, quod virginitas perpetua favorabilis fuit Religioni Iudaicæ; nam secundum illam legem videbatur prohibita, & in opprobrium,& contemptum habebatur, & sub maledicto illius legis, vt patet in testimonijs SS.PP.supra relatis 1.part. disc.2.per totum:ergo dato, & non concesso, quod in veteri lege Eunuchi extiterint spirituales,non valet consequentia ad fœminas,quia materia in illo populo erat odiosa, & sub pena, & in odiosis, & pœnalibus sub masculino non comprehenduntur fœminæ. Nec argumentum ex Eunuchis spiritualibus,de quibus D. Matth. cap. 19. aliquid probat: Certum est enim,quod sub illis verbis: *Sunt Eunuchi, qui se castrauerant propter Regnum Cælorum*, comprehenduntur etiam fœminæ; nam habemus testimonia expressa noui testamenti,votum, & Eunuchismum spirituale feminarum explicantia: constat etiam in nouo testamento virginitatem favorabilem esse Religioni Christianæ, in eaque laudatur pro viris, & feminis: ergo ex nouo ad vetus testamentum non valet consequentia.Ex quibus patet, quod Doctores,qui Eunuchismum spiritualem pro vtroque sexu à Christo institutum docent, nullo modo adversarijs favent; vt constat ex eorum verbis,quibus virginitatem legis gratiæ probant, & laudant in vtroque sexu.

43. Ad argumentum ex Essenis respondetur ex dictis superiori disc. §.4. in quo eorum errores ex SS.PP. & Doctoribus ostendimus, turpemque suam continentiam, ex infidelitate feminarum, aliquos observasse, & alios fecunditatem feminarum toto triennio expertos fuisse,antequam solemni modo eas ducerent, vt refert Serarius in lib.1.Machab.in Bachid. cap.7. & 14. ex quibus constabit quod ex Essenis virginitas feminarum probari non potest, eo magis, quia licèt inter Essenos mulieres aliquæ conversarentur, & eorum institutum sectabantur, in quo virgines tantum recipiebant,tamen infæcũdæ, & ad senectutem pervenientes, quia ad generationem ineptæ erant,ab eorum congregationibus expellebantur.

§. II.

Alijs congruentijs, & testimonijs fit satis.

44 EX cap. 30. Numeror. sæpè citato arguit in hoc §. 1. in hoc textu (inquit) disponitur circa vota, & iuramenta

à

à filiabus sub patria potestate facta, vel emissa; sed votum, quod emittere poterant, erat castitatis, & virginitatis perpetuæ: ergo in illa lege quamplurimi virgines illud emiserunt. Minorem probat ex D. Augustino quæst. 57. in Numer. ibi: *Merito quæritur in hoc loco de voto virginitatis*, laudatque Rupertum in Glossa, & Lorinum ad præcitatum textum, vbi asserit ex D. Augustino, quod mulieres sui iuris poterant continentiam vovere, licet rarus esset in veteri testamento hic status.

Ad hoc argumentum facilis est solutio ex doctrina Emminentissimi D. Cardinalis Capisucci controv. 16. §. 6. in quo ad argumentum contra Primatum Deiparæ ex ritu vouendi, seu aliquid consecrandi per votum Deo, iure naturæ, & legis scriptæ factum respondet, ibi: *Quamvis vota de singularibus actionibus essent in vsu, tàm in lege naturæ, quàm in lege scripta; tamen vota de rebus perpetuis, & quæ varios, & difficiles poterat habere eventus, eo tempore non fiebant, quia superabant perfectionem illius status, & ideò fieri potuit, vt etiam viri sancti talia vota non emitterent, & quia lex illa erat imperfecta, vt dictum est, debuit perfectio hæc reservari pro lege evangelica, quæ est lex perfecta.* Et paulo post, ibi: *Nec ex eo solum, quod voti sanctitatem, & perfectionem agnoscerent, sufficiens coniectura sumitur, vt dicamus, illos virginitatem, seu castitatem vouisse, quia virginitas non erat in communi observantia illius temporis, nec in lege consulebatur, sed potius videbatur commendari fœcunditas, & ideò licèt illam fortassè servarent, quamdiu aliud Deo placere eis non constabat, non tamen in perpetuum Deo promittere audebant, sine speciali Dei revelatione.* Hæc Dominus Cardinalis. Sed non constat, nec adversarij probabunt factam fuisse revelationem alicui fœminæ, vt votum virginitatis perpetuæ emitteret contra observantiam illius temporis, & foecunditatem laudatam, & commendatam in illa lege: ergo votum perpetuum in re difficili, & quæ humanas vires transcendit, vt dicunt Patres, non debet concedi in illa lege imperfecta.

45 Ad authoritatem D. Augustini, ex dictis facilis est solutio, & vera illius intelligentia, quod intelligi non potest de voto virginitatis perpetuæ, sed temporalis vsque ad nuptiarum tempus; nam iuxta suam doctrinam illa lege Matrimonium præferebatur virginitati, & eam servare non oportebat, vt proprijs suis verbis supra ostendimus 1. part. disc. 3. §. 4. in principio, & ex eodem Augustino docet Div. Thomas sæpè citatus ibidem: ergo secundum doctrinam Div. Augustini virginitas in illa lege non erat materia voti perpetui, sed temporalis tantum, secundum observantiam

illius

illius temporis, quod patet; quia vt esset virginitas materia voti perpetui debebat Matrimonio præferri, & esse maioris meriti sed ex D. Augustino Cœlibatus, & virginitas Ioannis non fuit maioris meriti, quam Matrimonium Abrahami: ergo ex mente D. August. virginitas non fuit materia voti perpetui in illa lege.

46 Abulensem falso laudat pro sua novitate; nam quæst. 22. super caput 30. Numer. disp. *An ista puella in veteri testamento posset vouere obseruare virginitatem, cum esset in Patris potestate*, & affirmativè respondet, rationemque subiungit, ibi: *Non enim erat aliquid illicitum virginitas in veteri testamento, cum aliqui viri, & fœminæ eam obseruauant.* In quibus verbis solum docet, quod virginitas non fuit illicita in illa lege scripta, quod etiam docet D. Thomas, & alij quamplurimi Doctores, ex quo benè infert Abulensis quod potuit virginitas licitè Deo offerri, sed an de facto oblata fuerit Deo voto perpetuo alia est quæstio, & an de facto fuerit observata perpetuò sine voto, etiam disputatur ab ipso Abulensi super eumdem textum, cap. 30. Numer. & quæst. 12. asserit, quod in veteri testamento non invenitur observatio virginitatis cum voto, vel sine voto, sed omnes accipiebant viros: Domina nostra fuit prima, quæ virginitatem observauit, & vouit, & in 4. Reg. quod in veteri testamento non erat Religionis votum, nec status continentiæ, qui postea in nouo testamento institutus est: & ibidem, quod non fuit aliqua, quæ emisisset votum virginitatis propter Deum ante Dominam nostram: falso igitur adducitur ab Apologista pro sua sententia Abulensis, qui contrariam tenaciter tenet, & defendit, itaque nulla fides dari ei potest in testimonijs citatis; quia sæpissimè in veritate deficit, vel verba omittendo, vel sententiam Doctorum expressam confundendo, vt in Abulensi, & alijs manifestum est.

47 Secundò arguit ex libro 2. Machab. cap. 3. ibi: *Sed & virgines, quæ clausæ erant præcurrebant ad Oniam*: ergo in veteri testamento extiterunt aliquæ virgines: quod confirmat authoritate SS. PP. Ambrosij, Nisseni, Damasceni, Nizephori, Evodij, Hieronymi, Origenis, Cyrili Alexandrini, Theophilacti, & ex modernis Serarij, Canisij, Baronij, Claudi Spincei, & Petri Crespesij.

48 Hoc argumentum tetigit Emminentissimus D. Capisuccus vbi supra, cuius verba apponam hic: *Ad illud de virginibus clausis ex lib. 2. Machabæorum, cap. 3. facilis est responsio, ibi non significari virgines fuisse clausas in Monasterijs, & speciale vitæ genus coluisse, sicut in lege evangelica; sed sermo est de virginibus illis, quæ in parentum domi-*

domibus custodiebantur, vnde Hugo Cardinalis in locum illum ait, condusæ, idest, in parentum domibus custoditæ. Idem ait Lyranus, sed & virgines, inquit, quæ clausæ erant, idest, de domibus parentum non exibant ratione verecundiæ, & pudicitiæ virginalis, tamen in illa turbatione exibant præter morem solitum currentes ad Oniam. Idem affirmat Gorionides apud Tyrinum in librum secundum Machabæorum cap. 3. Aliam expositionem aliquorum refert Lyranus, quod aliquæ virgines nubiles propè templum custodiebantur inclusæ, vsquequo nutui traderentur. Vel etiam ibi est sermo de virginibus, quæ intra templi certa claustra custodiebantur. Et post pauca ait ibidem, quod inter tales dicitur enutritam fuisse Beatam Virginem vsque dum Matrimonio iungeretur Ioseph, sicque sensisse Nisænum, Evodium, Damascenum, Baronium, Espenceum, Suarez, & Serarium in proprijs locis laudatos, sed nullus ex ijs dixit, quod votum perpetuæ castitatis emitterent virgines illæ clausæ, imò quod virgines illæ, quæ ibi conservabantur, nupturæ postmodum, & in Matrimonium tradendæ custodiebantur, tempore nuptiarum adimpleto, quia intra templi claustra permanere, nec lex permittebat, nec honestum videbatur, referunt D. Gregorius Nissenus, P. N. Hieronymus, Metaphrastes, Nizæphorus Callixtus supra citati, 1. part. discurs. 1. §. 4. & D. Damascenus in hac 2. part. discurs. 2. §. 2.

49 Sed vt insubsistentia discursus Apologistæ manifestior fiat, supponendum est, quod de virginitate veteris testamenti, plures excitantur quæstiones inter Doctores, scilicèt, an fuerit prohibita toto tempore legis scriptæ, & supposito quod non fuerit prohibita ex lege, an fuerit laudabilis, & meritoria, & an fuerit voto perpetuo Deo consecrata in illa lege, & materia voti sacri. Vltima hæc quæstio à superioribus non dependet, quia quamplurimi Doctores, qui prohibitionem virginitatis impugnant, & laudabilem fuisse affirmant, votum perpetuum negant: sic Vazquez, Medina, & Soto, & alij quamplurimi: ergo licèt aliqui Patres, & Doctores virginitatem laudabilem dicant in veteri testamento: licitamque, & honorabilem, votum ex illis probari nequaquam potest, nec tùnc materiam voti fuisse ex his principijs defendi potest, quod manifestè probatur, in lege gratiæ; nam nuptiæ honorabiles sunt, & laudabiles, & virgo non peccat si nubat, & qui Matrimonio iungit virginem suam, benè facit, ex D. Paulo ad Corinthios 1. cap. 7. ergo licèt in veteri testamento virginitas esset honorabilis, & qui eam servaret non

peccaret, sed benè faceret, non indè sequitur, quod esset materia voti perpetui, vt patet in paritate nuptiarum, quia qui virginitatem voveret in illa lege, non melius faceret, siquidem Matrimonium præferebatur virginitati, & nullum ei præmium redderetur, vt sæpè diximus ex D. Thoma. Tùm etiam, quia admissa opinione D. Thomæ contraria, quod virginitas præferebatur Matrimonio, nec dum votum probatur ex Patribus, & Doctoribus hanc sententiam docentibus, nam Vazquez, qui eam acriter defendit, votum absolutè negat ex eo, quod nullus Sanctus Pater, qui virginitatem laudabilem in veteri testamento prædicauit, votum affirmauit, in quo primam laudant Deiparam, nec aliqua ratione convincitur ex virginitate perpetua votum, sed propositum, & desiderium eam servandi, vt ex se patet, & supra ex D. Thoma probauimus: ergo Patres, & Doctores, qui virginitatem in veteri testamento laudabilem dicunt, novitati vori non favent, nec ex illis probari potest votum virginitatis in viris, neque in fœminis illius legis.

50 Refert etiam Apologista Emerentianam Christi Domini proavam ex colloquijs cum Carmelitanis veteris legis votum virginitatis emisisse conditionatum, *si Deo placeret*, quæ postea ex revelatione Carmelitis eius spiritualibus Magistris facta, quod ex Emerentiana per filiam suam Annam, & nepotem Mariam Christus nasciturus erat, cui revelationi, & Carmelitarum consilijs obediens Matrimonium contraxit Emerentiana, ex quo concepit Annam: hanc fabellam ex libro cuiusdam Cyrilli refert Apologista; sed hic liber suppositiitius existimatur à Baronio ad annum 444. num. 18. & fabella illa de voto conditionato Sanctæ Emerentianæ contemnitur à viris cordatis, & ex ipsa sua narratione falsitate convincitur; nam tùnc virgines, vel in templo claudebantur, vel in domo parentum conclusæ erant, vt ex 2. Machabæorum cap. 3. constat, & communiter docent Patres, vt supra ostendimus in hoc §. Falsa igitur familiaris conversatio S. Emerentianæ virginis Deo voto conditionato consecratæ cum Carmelitis in Carmelo habitantibus. Revelatio Emerentianæ, & Elianis, quod ex illa Christus nasciturus erat ex nepote sua Maria, fabella quædam anillis est, quam in sacris concionibus sæpè audiui, & Sanctis Patribus opponitur, qui huius Mysterij arcanum celebrant, quod nec ipsi Deiparæ revelatum fuit vsque ad Angelicam salutationem, qua audita, sacra virgo turbata fuit, quia si Carmelitis fuisset revelatum, quod Maria Emerentianæ ne-

nepos Christi Mater erat futura, non ignoraret Deipara, quod iam Carmelitis fuerat revelatum.

51 Argumentum ex D. Hieronymo P. N. qui libro 1. contra Jovinianum cap. 26. ex Græcis, Latinis, Barbarisque historijs virginitatem semper tenuisse pudicitiæ Principatum docet, nullius roboris est, nam virginitatem illam gentium superstitionibus Gentilitatis maculatam fuisse, ex multis docet, & filiam Jeptæ, & alias veteris testamenti, ad distinctionem virginum legis gratiæ propter Regnum Cœlorum, virgines sæculi appellat, virginitatemque propter Regnum Cœlorum, de qua procedit quæstio, à Christo Domino, & Beata Maria incepisse dicari docet pluribus in locis supra relatis 1. part. disc. 2. §. 3. vndè Doctor Maximus cultum sacræ virginitatis cum voto in veteri testamento negat, & contrarius semper est Apologistæ novitati. Manifestum est igitur, quod Patres, & Doctores in hoc §. ab Apologista laudati opinioni suæ non favent, imò quamplurimi contrarij sunt, vel oppositum voto perpetuæ virginitatis ex illis evidenter concluditur.

§. III.

Proponuntur rationes quibus Apologista in hoc §. & sequentibus satisfacere intendit argumentis factis contra votum virginitatis veteris testamenti.

52 PRimum probare conatur, quod virginitas non fuit prohibita in veteri testamento post multiplicationem generis humani, quod etiam concedimus cum D. Thoma in 4. distinct. 33. quæst. 3. titulo 2. ad 3. quæ quidem sententia receptissima est inter Thomistas, nec Patres, & Doctores qui contrarium videntur sentire, referuntur contra virginitatem illius legis post propagationem generis humani, & divini cultus dilatationem; sed vt ex eis manifestum fiat, quod votum virginitatis perpetuæ quidquid sit de eius prohibitione in veteri lege non admittunt, nec secundum eorum doctrinam admitti potest: itaque admissa sententia dicente, quod virginitas non fuit prohibita in illa lege, ex ea, & Doctoribus illam defendentibus nihil probat contra nega-

tivam voti, quia ex multis alijs capitibus excluditur à veteri testamento, vt sæpè diximus, vel quia videbatur prohibita virginitas, vel quia erat contra mores illius populi, vel quia Matrimonium præferebatur continentiæ castitatis, vel quia votum virginitatis propter Regnum Cælorum non fuit revelatum in illa lege, sed reservatum legi gratiæ, vt ex D. Thoma contra Gentes lib.3. cap. 136. supra diximus in hac 2. part. disc. 1. §. 5. Ex his principijs in quibus conveniunt Patres, & Doctores, licitam fuisse virginitatem in illa lege concedimus, & in aliquibus paucis observatam interno Dei instinctu, vt esset figura futurorum, vt ait D. Ambrosius, & votum perpetuum negamus, quod debent probare adversarij testimonijs Sanctorum Patrum illud exprimentibus, vel ex illis per necessariam consequentiam illatum: itaque concessa doctrina ab adversarijs tradita, & eorum sententia admissa, respondemus; oleum, & operam perdere. Sit ergo licita virginitas in veteri testamento: ergo & votum factum? hanc consequentiam negamus, quia Patres, & Doctores qui antecedenti consentiunt, votum negant, & præsens quæstio non procedit de virginitate, sed de voto quod numquam probarunt adversarij. Explicationem ad authoritatem D. Th. hic ab Apologista traditam, falsam esse, & contra mentem D. Thomæ ostendimus 1. part. disc. vlt. §. 2. & de mente D. Thomæ 1. part. disc. 3. §. 4.

53 In 4. §. à num. 26. persuadere conatur exemplaritatem Christi Domini, & voti Deiparæ Dominæ nostræ revelatam fuisse Monachis, Monialibus, & virginibus veteris testamenti, vt ad exemplar illius votum suum virginitatis emitterent; sed quia imposibilitas huius novitatis ex Sacra Scriptura, & Sanctis Patribus demonstratur 1. part. disc. 1. §. 4. per totum, ab eius impugnatione nunc nos abstinemus. A §. 5. vsque ad 8. huius secundæ propositionis insudat Apologista, vt testimonijs SS. PP. laudantium Deiparam Dominam nostram in Primatu virginitatis satisfaciat, suis certè cavillationibus, & sophismatibus, quorum falsitatem, & insubsistentiam demonstrauimus 1. part. disc. vlt. per totum, in quo ostendimus adversariorum explicationes, & intelligentias vero Sanctorum Patrum sensui repugnare, qui verbis ita expresis, & claris dicunt Deiparam primam fuisse in voto virginitatis, vt sine iniuria laudis Dei genitricis, & falsitate in eorum dictis, negari non posit Deiparæ Dominæ nostræ Primatus in tempore, & dignitate.

Ex

54 Ex dictis ab Apologista suam conclusionem statuit §. 9. tamquam in Epilogo, in quo sequentes propositiones continentur. Prima, quod Deipara Domina nostra exceptis modernis Authoribus, nullum habet pro Primatu voti virginitatis in tempore. Secunda, quod viri, & fęminæ veteris legis pro Primatu sui voti virginitatis in Synagoga Iudæorum plurima habent testimonia Sanctorum Patrum, ita clara, & expressa, vt explicationem, & interpretationem in fauorem Primatus Dei Genitricis non admittant. Tertia, quod omnia testimonia in fauorem Primatus temporis Deiparæ ex Patribus producta, nullius ponderis sunt, & admittunt genuinam, & propriam intelligentiam in fauorem voti virginitatis Iudæorum, imò quod voto in Synagoga antea emisso fauent. Quarta, quod Primatus voti Iudæorum efficatioribus probatur, quam Primatus Deiparæ. Quinta, quod Primatus temporis virginitatis Synagogæ, est maior excellentia Deiparæ Dominæ nostræ. Sexta, quod in lege veteri fuit perfectio ad quam aspirabant, & consecuti fuerunt quamplurimi viri insignes in puritate.

55 Septima, quod in illa lege fuit cognita excellentia, quam virginitas, & aliæ virtutes ex voto accipiebant, & vsus earum cum voto fuit in Sacris Scripturis veteris testamenti approbatus, & in populo Iudaico practicatus. Octaua, quod in veteri lege extiterunt communitates cum voto perpetuo virginitatis. Nona, quod lex vetus in sua imperfectione potuit se extendere ad perfectionem voti virginitatis euangelicæ. Has propositiones in conclusione supponit, vt quidquid Deiparæ Dominæ nostræ negat in Primatu temporis virginitatis, Sancto Prophetæ Eliæ tribuatur, statumque verum Religiosum in Synagoga constituat antiquiorem Christo, Deipara, & Apostolis, Elianum, ante euangelium euangelicum, & ante Christum Christianum. Relicta censura prædictarum propositionum fidei iudicibus, falsitas earum in tota hac controuersia demonstratur ex sacris litteris, & ex Patribus, quorum doctrina manifestis, & efficacibus rationibus comprobatur, nunc autem solum aduertimus, quod prædictis proprositionibus admissis, tota felicitas legis gratiæ in veteri lege fuit, & Christus Dominus excellentia primi Authoris perfectionis euangelicæ priuatur, & Eliæ in veteri Synagoga concluditur, velamen veteris legis tollitur, Regnumque Cœlorum Iudæis demonstratur, & circumcisis præmium æternum reuelatur promissum, haberetque Synagoga ex meritis Christi futuri eadem

media, & eosdem effectus Sacramentorum, quibus nunc gaudet ex meritis Christi passi possentque Iudaei gloriari de perfectionibus, excellentijs, & praerogatiuis in sua Synagoga concessis, sicut nos in Christi Ecclesia in Cruce Christi gloriamur, quod mihi credibile non est; an credi possit, iudicent alij.

DISCURSUS TERTIUS.

Propositio tertia de voto perpetuo obedientiae veteris legis.

§. I.

Votum obedientiae Nazaraeorum proponit probandum.

56 CERTVM, & indubitatum est, quod ad verum statum Religiosum constituendum non sufficit quaelibet obedientia etiam si voto sit firmata; sed requiritur, quod votum, siue simplex, siue solemne emittatur in manibus alicuius legitimi Praelati, vel vices illius gerentis, qui possit votum admittere, & acceptare, vndè licèt aliqui obedientiam promisserint, imò, & paupertatem, & castitatem alicui particulari, tamquam Patri spirituali, veri Religiosi non essent, neque in lege scripta, neque in lege gratiae. Ex hac infallibili veritate euidenter colligitur, quod licèt Nazaraei, Rechabitae, & alij in veteri testamento obedientiam aliquam promisserint, non indè verum statum Religiosum probarent aduersarij, nisi votum in manibus alicuius legitimi Praelati emissum ostenderent, è authoritate superioris statum illum approbantis, vel confirmantis cum votis. Caetera autem, quae aduersarij ex veteri testamento adducunt, vmbra, & figura sunt obedientiae Religiosae legis gratiae, vt patet per singula discurrendo.

57 Votum obedientiae Nazaraeorum persuadere vult in hoc §. 1. ex vulgari textu Numer. cap. 30. vers. 3. ibi: *Si quis virorum votum Domino vouerit, aut se constrinxerit iuramento, non facit irritum verbum suum, sed omne quod promisserit, adimplebit.* Sed ex hoc textu votum obedientiae non potest inferri, sed tantum obligatio ad-

implendi vota, & iuramenta facta Deo, vt communiter docent Patres, & Theologi probant votorum, & iuramentorum adimpletionem esse de iure diuino; sed speciale votum obedientiæ huiusque ingi, ex hoc textu probari quoad eius institutionem, & existentiam in veteri lege, ex ipso textu constat nil de paupertate, & obedientia disponi, nec in statu, nec extra statum Religiosum, sed de filiabus, & vxoribus, siue sub patria potestate, siue sub potestate viri fuerint, vt viduis, & repudiatis: de viris autem nullum determinat statum, sed quidquid vouerint, ad adimplendum constringit: ergo ex hac generali dispositione quoad viros, votum paupertatis, & obedientiæ non probatur in particulari; & circa hoc votum expressior debuit esse dispositio voluntariæ paupertatis, & abdicationis rerum temporalium in populo, cui præmia terrena repromiserat Deus sub illa lege, vt constat ex dictis 1. part. disc. 1. §. 3. per totum: ergo paupertatis votum contra promissiones diuinas in illa lege, non potest admitti, nisi aliquo textu expresso, reuelatio paupertatis, & eius meritum, & præmium explicentur in iure aliquo diuino.

58 Abulensis ab Apologista in §. laudatus vota explicat, & diuidit quoad suam emissionem, & materiam; sed ad intentum Authoris nil dicit, nec dicere potest, nam hic Doctor semper, constanterque docuit, quod status Religionis non fuit in veteri testamento, vt suis proprijs testimonijs, & verbis ostendimus supra 1. part. disc. 2. §. 2. Vbaldensis licèt insignis Doctor, Carmelitanus est, & in hac quæstione non est audiendus, qui etiam in hac controuersia dubius est, & pro vtraque parte à Doctoribus laudatur.

59 Nec D. Thomas fauere potest adversariorum nouitati, qui pluribus in locis consilia paupertatis, castitatis, & obedientiæ in veteri testamento negat, & à Christo Domino statum Religiosum institutum fuisse, docet, vt patet ex dictis in 1. part. disc. 1. §. 2. citato, & loco ab Apologista citato ex 1. 2. quæst. 186. art. 7. expressè loquitur de voto obedientiæ emisso in statu Religioso, quem expressè negat in veteri testamento, ad cuius pleniorem intelligentiam notari oportet doctrina eiusdem Angelici Præceptoris ex opusc. 18. cap. 15. in quo vota distinguit, quæ simplicitèr statum non mutant, sed secundum quid tantum, vt cum aliquis Deo vouet aliquod particulare opus, puta peregrinationem, ieiunium, aut aliquod huiusmodi, vel aliquod aliud pro aliquo tempore faciendum: alia vero sunt vota, quæ simplicitèr conditionem mutant, & statum, cum totam suam vitam Deo voto aliquis obli-

gauit, vt in operibus perfectionis ei deserviat: vota hæc, & consilia quæ statum hominis mutant, & propria legis libertatis sunt, cum D. Thoma in veteri testamento negamus. Cætera autem, quæ in rebus particularibus, siue spiritualibus, siue corporalibus, vel pro aliquo tempore emittuntur; quia conditionem, & statum hominis non mutant simpliciter, in lege illa concedimus ab aliquibus emissa, vt essent inditia futurorum; sed ex his nec verus status Religiosus probatur in illa lege, nec vota Religiosa, & Monastica inveniuntur in ea, licèt cognitæ fuissent eorum virtutes.

§. II.

Argumentum ex voto obedientiæ Rechabitarum diluitur.

60 REchabitarum obedientiam commendat Deus per Isaiam contra inobedientiam populi Iudaici; nam exhibito, & proposito eis vino vt biberent, Jeremiæ cap. 35. responderunt verso 6. & 7. ibi: *Non bibemus vinum, quia Ionadab filius Rechab Pater noster præcepit nobis dicens, non bibetis vinum vos, & filij vestri vsque in sempiternum.* Et vers. 8. ibi: *Obediuimus ergo voci Ionadab filij Rechab Patris nostri in omnibus, quæ præcepit nobis, ita vt non biberemus vinum cunctis diebus nostris, nos, & mulieres nostræ, filij, & filiæ nostræ, & non ædificaremus domos ad habitandum, & vineam, & agrum, & sementem non habuimus.* Ex his arguit: hæc obligatio obediendi in Rechabitis non fuit ex aliquo præcepto naturali positiuo humano, vel diuino: ergo ex voto: Consequentia legitima est (vt asserit) quia nullum aliud principium inducere potest libertati obligationem in rebus perfectionis, & Religionis, nisi votum, aut præceptum, quod autem hæc obligatio ex præcepto non oriretur probat; quia nullum est præceptum naturale, & divinum quod ad illa statuta Rechabitarum constringat, neque positivum humanum, quia si esset, vel imponeretur à potestatibus illius Reipublicæ, vel à parente suo Jonadab, sed neque illæ potestates, nec pater sub præcepto potuerunt eos ligare in rebus arduis, & difficilimis, vt ait Cornelius Alapide super hunc locum Jeremiæ: ergo obligatio Rechabitarum obediendi Patri suo ex voto oriebatur.

61 Ad hoc argumentum respondemus ex D. August. sup. Psalm. 70. concione 1. vbi ait ibi: *Jonadab homo fuit quidam, commendatur nobis ex prophetia Ieremiæ, qui filijs suis præceperat vt vinum non biberent, neque in domibus residerent, sed in Tabernaculis habitarent: præceptum autem Patris filij tenuerunt, & servauerunt, & ex hoc benedici*

à Domino meruerunt: Dominus autem hoc non praeceperat, sed Pater ipsorum. Sic autem hoc acceperunt tamquam praeceptum à Dño Deo suo, quia etsi Dominus non praeceperat, vt non haberent vinum, & in Tabernaculis habitarent, praeceperat tamen Dñs, vt filij Patri obedirent: In ea ergo re sola filius non debet obedire Patri suo, si aliquid Pater ipsius iusserit contra Dominum Deum ipsius, neque enim debet irasci Pater, quando sic ei proponitur Deus, vbi enim hoc iubet Pater, quod contra Dominum non sit, sic audiendus est, quomodo Deus, quia obedire Patri iusit Deus. Verbis D. Auguft. solvitur argumentum, nam ex præcepto divino obediendi Patribus obedientiam Rechabitarum provenire docet ex lege diuina, & non ex voto. Docet etiam Auguft. quod filij obedire tenentur Patribus suis in his, quæ præceptis diuinis non opponuntur, quia præceperat Dñs vt filij Patri obedirent, & sic audiendus est Pater quomodo Deus, qui obedire Patri iusit. An autem filij teneantur obedire Patribus in rebus arduis, & difficilimis alia est quæstio, sed nulli dubium potest esse, quod meritorium sit, & laudabilius in eis Patribus obedire; hanc igitur obedientiam obiecit Deus in Rechabitis inobedienti populo illi, & propter illam benedixit Deus filios Jonadab, vt advertit D. Auguft. ibid. & ex sacro textu constat eodem cap. Jerem. ibi: *Hæc dicit Dominus exercituum, Deus Israel, vade, & dic viris Iuda, & habitatoribus Ierusalem, numquid non recipietis disciplinam, vt obediatis verbis meis dicit Dñs? Praualuerunt sermones Ionadab filij Rechab, quos præcepit filijs suis, vt non biberent vinum, & non biberunt vsque ad diem hanc, quia obedierunt præcepto Patris sui.* In quibus præceptum paternum diuino comparans, ex minori obligatione Rechabitarum exprobauit Dñs filiorum Israel diuinis præceptis inobedientiam, at si obedientia Rechabitarum ex voto Deo facto proveniret, de iure diuino esset, maiorque obligatio in eis nasceretur ex voto, maiusque peccatum committerent non obediendo, sacrilegium scilicèt, quam filij Israel, qui ex lege tantum obedire diuinis præceptis tenebantur, in quorum transgresione peccatum mortale tantum committerent: ergo ex ipso textu infallibiliter refertur, quod Rechabitarum obligatio ex minori præcepto oriebatur, quam Iudæorum obediendi necessitas, & constat ex eadem doctrina D. Augustini, quia Rechabitarum præceptum mediate diuinum erat, vel in diuino præcepto fundatum, & populi Iudaici immediatum, & à Deo immediatè præceptum in sua lege, & scriptum.

62 Certum igitur, & indubitatum est, quod Rechabitarum obedientia ex præcepto fuit, & non ex voto, quod ex ipso sacro textu constat ibi: *Quia obedierunt præcepto Patris sui*, sed adhuc falsa do-

doctrina adversariorum admissa, quod fuisset ex voto, intentum non probant, quia licèt hoc votum emitterent veri Religiosi, sicut evangelici, Rechabitæ non possunt dici, quia in Matrimonio vixerunt, vxores habebant filios, & filias procreántes, vt constat ex ipsomet Jerem. loc. citat. ibi: *Ita vt non biberemus vinum cunctis diebus nostris, nos, & mulieres nostræ, filij, & filiæ nostræ*, & propter obedientiam promisit eis Dñs generationem eorum permaniuram cunctis diebus, vers. 19. ibi: *Non deficiet vir de stirpe Ionadab filij Rechab stans in conspectu meo cunctis diebus*: ergo Rechabitatus non fuit status Religiosus in Tribus essentialibus votis constitutus.

63 Vt hanc difficultatem vincant adversarij, quamplurima imaginarunt nullo fundamento enixa. Historicus Propheticus lib. 2. cap. 9. num. 9. quod Jonadab ab Eliseo instructus in disciplina prophetica, & vita Monastica Eremitica omnibus Rechabitis præcepit, vt regulas Elisæi observarent, castitate excepta; quapropter à Religione prophetica non sunt separati, quia in nostris temporibus videmus, quod Tertiarij S. Francisci vnum corpus, vnamque Religionem faciunt cum fratribus, & etiam Clerici Ordinum Militarium, qui castitatem absolutam vouent, eamdem Religionem constituant cum equitibus vxoratis ex dispensatione Summi Pontificis, quam concederet Jonadab Elisæus, qui supremam habuit potestatem in rebus Ecclesiasticis: Sic in eadem Historia Prophetica lib. 2. cap. 20. num. 4. edit. 1630. quam sententiam etiam tenet in Apologia part. 2. §. 10. num. 74. distinguens duo genera Rechabitarum, castos scilicet, & coniugatos; sed sicut hæc faciliter effinguntur, facilimè etiam impugnantur. Certum enim est, quod Matrimonium Rechabitarum constat ex Sacra Scriptura, & votum castitatis non reperitur in eis, promissio filiorum pro benedictione expressa est in præcitato loco Jeremiæ. Adversarij nullo modo, stabili fundamento hanc suam nouitatem probant, nec iuxta sua principia defendi potest, nam primi Carmelitani dixerunt, quod Elias suam Religionem instituit virginalem ex Dei expresso mandato, vt constat ex Ioanne Ierosolymitano, & Historico Prophetico, lib. 1. cap. 17. n. 1. edit. 1630. Moderniores Religionem illam castam fuisse ex Dei inspiratione dicunt; sed cum hac institutione ex Dei inspiratione incompatibile est Matrimonium, & filiorum procreatio: ergo tota distinctio Rechabitarum in castis, & vxoratis ruit.

64 Dicere autem, quod sicut Pontifex Christi Vicarius dispensavit in Militaribus Ordinibus, vt equites Matrimonium contraherent, sic Eliseus dispensauit in Rechabitis vt vxores ducerent in Religio-

ligione Eliana, quia supremam potestatem habebat in rebus Ecclesiasticis, gratis dicitur, quia hæc suprema potestas Ecclesiastica non reperitur in sacris litteris Elisæo concessa, & graui inconuenienti non caret, quia esset in illo populo duplex potestas suprema in rebus Ecclesiasticis, vna in Elisæo, vt supponitur ab adversarijs, alia in Summo Pontifice Ierosolymitano cui concessam fuisse à Deo constat ex Sacra Scriptura, ac perconsequens essent in illo populo duo suprema capita in rebus Ecclesiasticis dispensandis, quod non est dicendum, nec admitti potest inter Catholicos: ergo tota Authoris doctrina falso nititur fundamento.

65 Confirmatur, nam Rechabitis propter suam obedientiam promisit Deus, quod non deficeret vir de stirpe sua cũctis diebus, quæ quidem repromissio in benedictionem eorum fuit facta, sicut in alijs Sacræ Scripturæ locis reperitur alijs expressa; sed votum castitatis, & virginitatis opponeretur huic promissioni, & benedictioni: ergo à nullo Rechabita fuit factum, nec indigebant dispensatione, vt diuinę promissioni insistentes filios in Matrimonio procrearent.

66 Vt huic argumento occurrant adversarij, ex Bolduc Carmelitano dicunt, quod supra dicta repromissio non fuit facta à Deo Rechabitis in generatione carnali, sed spirituali, in filijs, & filiabus spiritualibus, quod quidem probant ex eodem Bolduc, quia Jonadab dicitur filius Rechab, cuius nominis non reperitur vir in sacris litteris, itaque Jonadab filius Rechab dicitur, quia discipulus fuit Eliæ, & Elisæi, qui primi hoc nomine vsi fuerunt. Sic Author vbi supra num. 12. & cap. 19. num. 2. & 13. eodem modo explicat Cinęorum generationem, de quibus 1. Paralypomenon cap. 2. vers. 55. ibi: *Hi sunt Cinæi, qui venerunt de calore Patris domus Rechab.*

67 Hæc autem solutio potius confusio dicenda est, quia multa confundit, quæ Sacræ Scripturæ contraria videntur. In primis falsum est, quod huiusmodi homo Rechab non inveniatur in sacris litteris, nam præter citatum locum Jeremiæ, Jonadab filius Rechab dicitur 4. Reg. cap. 10. vers. 15. Et 2. Esdræ cap. 3. vers. 14. dicitur ibi: *Et portam sterquilinij ædificauit Melchias filius Rechab*: ergo ex Sacra Scriptura certum est, quod huius nominis homo Rechab extitit in rerum natura. Falsum est etiam, quod Cinęorum generatio ex Rechab spiritualiter sit intelligenda; nam enumerans sacer textus præcipuas generationes, ab Adamo incipiens, inter alias per carnalem propagationem descendens à cap. 1. lib. 1. Paralyp. incipiens cap. 2. vers. 55. Cinęorum ex Rechab enumerat, & sequentibus

tibus capitibus quamplurimas alias per carnalem generationem refert: omnes illæ generationes ante, & post carnales fuerunt, & in hoc sensu debent intelligi secundum litteram Sacræ Scripturæ: ergo & Cinæorum generatio ex Rechab; nam alias liberum esset cuilibet expositori quam valet ex alijs spiritualem facere, & totus ordo, & series illarum inverteretur: ergo hæc interpretatio ab Apologista admissa, violenta, abusiva, & Sacræ Scripturæ contraria videtur: ex qua etiam generatio Christi Domini secundum carnem, spiritualis potest dici in eodem sensu; nam nullis alijs terminis explicatur, nisi quod sit filius David, filius Abraham, sicut dicitur Jonadab filius Rechab: ergo hæc interpretatio hæreticis favet negantibus temporalem generationem secundum carnem.

68 Quoad Rechabitas expresse in littera constat filios, & filias, vxoresque habuisse, ibi: *Nos, & mulieres nostræ, filij, & filiæ nostræ.* Nullibi enim reperitur mulieres nostræ in sensu spirituali appellari, & in sensu litterali scripturæ veteris testamenti filij, & filiæ secundum litteram carnaliter intelliguntur; nam regeneratio spiritualis non fuit illis revelata, nec cognita, nec tùnc erant media huius regenerationis, vt infra disc. 5. §. 7. & disc. 6. §. 1. 2. nec status filiorum spiritualium, quæ quidem generatio lucis est, & filij lucis nominamur, & sumus in lege gratiæ, vt constat ex D. Paulo ad Ephesios cap. 5. vers. 8. *Eratis aliquando tenebræ, nunc autem lux in Domino, vt filij lucis ambulate.* Et 1. ad Thesalonicenses, cap. 5. vers. 5. ibi: *Omnes enim vos filij lucis estis, & filij diei: non sumus noctis, nec tenebrarum*; sed in veteri testamento non fuit revelata hæc spiritualis filiatio in Domino quoad statum, vt constat ex dictis 1. part. disc. 1. §. 3. ex D. Chrysostomo, qui regenerationem spiritualem inauditam fuisse vsque ad Nicodæmum docet, & D. Augustinus lib. 1. de peccato, merito, & remissione, cap. 27. ibi: *Nomina eorum erant prius filij carnis, filij sæculi, filij iræ, filij diaboli, immundi, peccatores, impij; postea vero filij Dei, homini nouo, nomen novum, canticum novum, cantanti novum, per testamentum novum*: ergo in veteri lege non fuit status generationis spiritualis ex aliqua lege, nec cognita generatio spiritualis in illo populo, licèt iusti filij Dei essent quoad animam per gratiam interius infusam.

69 Tùm etiam, quia hæc filiatio spiritualis fit in Christo Domino, vel gratiam eius communicando in aliquo Sacramento, vel per evangelicam doctrinam filios gignendo iuxta doctrinam Apostoli dicentis: *Per euangelium ego vos genui*, & alibi: *Filioli mei, quos iterum parturio*; sed huiusmodi generatio spiritualis non fuit re-

revelata in veteri testamento alicui statui: ergo sub illa lege nullus fuit status filiorum spiritualium: minor probatur, nam nulla regeneratio, & filiatio spiritualis fuisset revelata, antequam Christus Dñs adoptionem filiorum præsignaret, sed adoptio filiorum Dei in Transfiguratione Christi Dñi fuit præsignata, & revelata: ergo in veteri testamento nulli statui fuit revelata regeneratio spiritualis: minor probatur ex Oratione Ecclesiæ in festo Transfigurationis, ibi: *Deus, qui fidei Sacramenta, in Vnigeniti tui gloriosa Transfiguratione, Patrum testimonio roborasti; & adoptionem filiorum perfectam, voce delapsa in nube lucida, mirabiliter præsignasti, &c.* ergo sensus spiritualis regenerationis, & filiationis non fuit revelatus populo illi carnali, sed filij, & filiæ secundum carnem existimabantur. Denique Emminentissimus Capisuccus loco supra citato ait de Rechabitis, quod licèt in ea sanctitate vitæ degerent, & per totum vitæ suæ tempus tabernaculo inservirent, non tamen votum aliquod paupertatis, continentiæ, & obedientiæ emittebant, sed in reliquis extra illa, quæ sibi à Jonadab præscripta fuerant, laicorum more vivebant, & filios procreabant.

70 Nec valet dicere, quod in Concilio Senonense Dec. 9. de voto Monastico dicitur ibi: *Si quis igitur votum aliquod huiusmodi, scilicèt obedientiæ, & paupertatis voverit Domino, etiam si perpetuum fuerit, non faciet irritum verbum suum, sed Deiparæ Virginis, Annæ Matris Samuelis, & Rechabitarum exemplo, omne quod promisit impleuit.* Quæ verba ita clara, & manifesta videntur Apologistæ, vt nulla alia ponderatione, nec explicatione indigeant, vt votum Rechabitarum concludant.

71 Sed ac hoc argumentum respondet Emminentissimus Capisuccus vbi supra, & suis verbis respondeo, ibi: *Ad id quod addebatur de Concilio Senonensi Provinciali celebrato anno 1528. tempore Clementis Septimi Decreto 9. respondetur, falso omninò esse, quod Concilium ibi admittat in Rechabitis, & in Anna Matre Samuelis votum quoad statum Religionis, & consiliorum perfectionem: tantum enim ibi Concilium hortatur fideles ad votorum impletionem exemplo Deiparæ, Annæ Matris Samuelis, & Rechabitarum, qui quod promisserant impleverunt, non tamen hi voverant virginitatem, nisi Beata Virgo.* Verba Concilij sunt hæc: *Si quis igitur, &c.* vt supra, *vbi Concilium admittit in Rechabitis promissionem, & votum aliquod, at non admittit in eis votum castitatis, sicut nec in Anna Matre Samuelis, nec in ipso Samuele, quem constat vxorem, & filios habuisse, qui numerantur* 1. Reg. 8. *Hi ergo solum promiserant Deo servitium præstare in Cultu tabernaculi, &*

abstì-

abstinere à vino cum alijs, qui sibi præscripta fuerant, & vota huiusmodi impleuerunt. Concludit igitur Emminentissimus Dominus Cardinalis, quod Rechabitæ votum castitatis non emisserunt, quod ex Concilio Senonensi castitatis, nec paupertatis, & obedientiæ inferri vota possunt, nam alias etiam Anna Mater Samuelis vota huiusmodi emisisset, siquidem ad exemplum ponitur Monachis, & Religiosis, vt sua adimpleant; sed Anna nullum ex prædictis votis emisit, vt constat ex Sacra Scriptura: ergo Anna, & Rechabitæ non proponuntur, quia vota emisserunt; sed quia impleverunt, quod promiserunt: ergo ex hoc decreto nihil possunt probare adversarij quoad verum statum Religiosum Rechabitarum.

§. III.

Argumentum ex voto obedientiæ Elisæi, filiorumque Prophetarum, & Essæorum proponitur, & impugnatur.

72 UT votum obedientiæ Elisæi probet, supponit Apologista in hoc §. quod quando Elias ex divino præcepto Elisæum in Prophetam vnxit, palioque super humeros impositoeum operuit, non solum vocauit Elisæum ad ministerium prophetiæ, sed etiam ad professionem vitæ Religiosæ. Hoc supposito votum obedientiæ Elisæi intendit probare sub hac forma: Divinæ vocationi ab Elia intimatæ humili executione, & sumissione respondit Elisæus; igitur votum obedientiæ emisit. Consequentiam planam vocat ex suppositione, quod vocatus fuit ad obediendum Eliæ in vita Religiosa: Antecedens constare dicit ex Sacra Historia dicente, quod Elisæus reliquit Patres, cognatos, bona temporalia, bobes mactauit, & instrumenta acquirendi igne consumpsit in aratro, & statim Eliam secutus fuit, vt Magistrum, & Prælatum, vt significatur in textu sacro ex 3. Reg. cap. 19. ibi: *Qui statim relictis bobus cucurrit post Eliam.* Et ibid. *Tulit per boum, & mactauit illum, & in aratro boum coxit carnes surgensque abijt, & secutus est Eliam, & ministrabat ei.* Ex quibus Apologista ait; omnes supra dictas actiones Eliæ, & Elisæi significare quandam perfectissimam obedientiam ex voto simillimam obedientiæ, qua Apostoli à Christo Domino vocati sequuti sunt eum: laudat D. Hieronymum, Abulensem, Hugonem Cardinalem, quorum verba ponderare promittit proposit. 5. 2. part. §. 7. & proposit. 4. num. 5. sed in

his

his locis citatis nihil ex his Doctoribus hic laudatis invenitur.

73 Hoc argumentum in sua prima superficie falsitatem eius ostendit, & manifestat; nam ex sacro textu supra citato vmbra tantum voti obedientiæ colligi potest; sed veritatem in vero statu Religioso nequaquam inferri certum est, & legenti litteram apparet. Multi enim fuerunt, qui Apostolos, & Discipulos Domini sequentes, eis ministrabant, & obediebant, & votum obedientiæ in vero statu Religionis non emiserunt: & alios legimus, & quotidie experimur viros qui Apostolicos prædicatores, vel Magistros sequentes, voto obedientiæ non mancipantur, quæ quidem sequela licèt culmen perfectionis non attingat, laudabilis est: ergo ex sequela Elisæi, vt in littera ponitur, votum obedientiæ non probatur.

74 Discursus Apologistæ ex falso principio procedit, scilicèt, quod Elias non solum vocavit Elisæum in Prophetam, sed etiam ad professionem vitæ Religiosæ, vt supponit probatum; ex quo patet vocationem Elisæi fuisse Religiosam, ex vita Religiosa ab Elia præinstituta probat, & vitam Religiosam ab Elia fuisse institutam, ex hac vocatione Elisæi, in quo manifestus est circulus, & omnia probare debet, quod neque in hac Apologia, neque in sua Historia Prophetica quamvis hinc indè sese referat, nullibi probabili fundamento novitatem hanc probat, nec probare potest.

75 Vt insubsistentia illius discursus appareat, aliqua motiva, ex quibus vitam Religiosam ab Elia fundatam supponit, referam. De vocatione Elisæi ad statum Religiosum agit in Historia Prophetica lib. 1. cap. 21. & plurima incredibilia supponit; nam num. 4. asserit quod Elias in desertum fugit, ieiunavit quadraginta diebus, ab Angelis ministratur, visitatur à Deo in altissimis visionibus, tentatur à Jezzabele, & postea ab ipso Deo, & concludit; quod videtur spiritum sanctum voluisse, quod istæ Eliæ actiones fuissent, figura illorum; quæ Christus Dominus operaturus erat, antequam discipulos suos convocaret, vt intelliegeremus quam similes erant in mente sua, hæ duæ vocationes; vbi notari oportet, quod in edit. 1630. ideam dixerat opera Eliæ fuisse vocationis Christi, & in vltima editione 1641. figuram apposuit; sed in eadem editione vltima, lib. 2. cap. 1. num. 12. in eamdem incidit sententiam, vbi ait: tantum resplendet vocatio prophetica, quod fuerit Religiosa, signis manifestis, vt cum prima esset ianua, & exemplar vitæ castæ, conveniens fuit sic fervorosam, generosamque

que fuisse, vt in illa quod imitarentur haberent futuri: ergo non solum prima ianua, sed etiam exemplar vitæ castæ fuit vocatio Eliæ futuris Monachis legis gratiæ, ac perconsequens Elias esset exemplar Monachis futuris, & Christus futurus esset exemplar Monachis illis præteritis veteris legis.

76 Hoc suum assertum confirmare conatur ex textu Reg. supra citato, vbi post relata verba dicitur ibi: *Quod cum venisset Elias ad eum misit palium suum super illum*, & cap. supra citato, num. 8. inquirit Apologista: quid significare potest hæc ceremonia, nisi vocationem ad statum Religionis? & quo alio efficatius, & expressius nunc admisionem ad nostrum statum significamus, nisi nostri habitus induitione? & ibidem num. 6. ex hoc textu, aliam rationem excogitatis pro habitu Eliano, vocationem Eliæ Christi vocationi comparans, multa reflexione digna inculcat. Primum enim, quod Christus Dominus in desertum exijt sicut alter Elias, alios quærere suæ prædicationis adjutores, & divinæ doctrinæ ministros, sciensque, quod ad ripam Jordanis vbi secundus Elias prædicabat, Esseni Elisæi discipuli perseverabant, illuc pergit, & biduum post exitum à deserto, duo ex discipulis Ioannis Christum Dominum secuti fuerunt, ex quibus vnus vocabatur Andræas, qui primus lapis fundamentalis ædificij Apostolici fuit, non dignitate, in qua primus fuit Petrus, sed tempore, volens Deus, quod in hoc similes fuissent vocationes Elianæ, & evangelicæ; & sicut in prophetica Jonas fuit primus in tempore, & Elisæus dignitate; sic in Apostolica D. Andræas tempore præcessisset, & D. Petrus in dignitate.

77 De hac Christi Domini prima vocatione asserit ibidem quod eius effectus tantum fuit pro tùnc, quod D. Andræas recognosceret domum Christi, & suum fratrem Simonem; & alios amicos secum ferret, vt Christum Dominum recognoscerent, & se aliquantulum inclinaret ad credendum, quod erat Mesias, quia D. Ioannes Agnum, qui peccata tollebat prædicabat; & ex hac vocatione, ait ibidem, quod neque D. Andræas, neque aliquis alius in domo Christi permanserunt in vita Religiosa: D. Andræas ad Magistrum suum reddijt, & cæteri alij ad sua officia, licèt aliquando Christum Dominum comitaverint cum nomine discipulorum sine abdicatione retium, & domorum; annoque ferè elapso, cum iam ad credendum dispositi essent propter miracula, quæ viderant, & Christum audierunt dicentem: *Venite post me, & faciam vos piscatores hominum*; relictis omnibus secuti sunt eum, & lib. 2. cap. 1. num.

num. 11. ad illa verba ex loco citato Regum: *Qui statim relictis bobus, cucurrit post Eliam*, ait ibi: Quod duo in his verbis proponit Spiritus Sanctus intelligenda; Primum: virtus illius facræ melotæ, quæ sanctificata in numeris Eliæ, Elisæum tangens eius intellectum aperuit, vt cognosceret quanto maiora bona contenta erant sub pellibus illis, quam in duodecim iugis boum arantibus, corque suum à temporalibus rebus eradicavit, quæ sine mora reliquit: & postea num. 12. ait; notum esse in evangelio Ioannis, quod licèt primus in Sequela Christi fuerit Beatus Andræas, & secum in agnitione Domini duxerit fratrem Petrum, cum Christo non permanserunt in domo sua, nec adhuc firmes in fide Messiam credebant, quia ex eodem Evangelista constat; discipulos non credidisse Christo, nisi viso in Canà Galileæ nuptiarum signo, itaque Andræas, & Petrus non se totaliter determinarunt in Christi Sequela, quoadusque plena erat terra signis eius, & miraculis, & testimonium Ioannis præcesserat circa securitatem doctrinæ Christi, & eius divinitatis, sed Elisæus quid fecit? Necdum visis miraculis in Elia, absque aliorum consultatione, sine alieno testimonio cucurrit post Eliam; Dei mandatum intelligit in tactu; bobes relinquit, non retia; regimen, non servitutem: Sic resplendet vocatio prophetica in manifestis signis, quod fuit Religiosissima, quia cum prima erat, ostium, exemplar vitæ castæ, oportebat, quod esset tàm ferverosa, tàmque generosa, quod in ea futuri quid imitarentur haberent, & sic fecit Deus in vnico instanti in anima Elisæi, quod per multum tempus facit in animabus aliorum. Hæc Apologista in sua Historia Prophetica loco supra citato.

78 Antequam ad singula Authoris asserta reflectamus, primum generaliter respondemus, ex principio falso procedere, & contra Sanctorum Patrum doctrinam ab Ecclesia receptam, qui omnes constanter docent abdicationem rerum temporalium in vita evangelica, & Religiosa suum originem, & principium summere in illis verbis Christi Domini: *Si quis venit ad me, &c. & nisi quis renuntiaverit omnibus quæ possidet*, & alibi: *Si vis perfectus esse vade, & vende omnia quæ habes, &c.* cui vocationi respondentes Apostoli ore Petri dixerunt: *Ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te.* Hoc primum principium, exordium, initium, & exemplar vitæ Religiosæ, & abdicationis rerum temporalium, tenent Patres, & constanter docent, & hac fide vitam evangelicam professi fuerunt, qui ab origine Ecclesiæ floruerunt in Monachatu degentes, quod quidem ante Christi Domini adventum non fuit au-

ditum, vt ostendimus ex Parenti nostro Hieronymo in 1.part.disc. 2. §. 4. & ibidem ex Div. Augustino; & ex D. Bernardo §. 5. & hic demonstratur ex D. Basilio Magno in Homilia ad evangelium Lucæ cap. 14. ad illa verba: *Si quis venit ad me*, desumpta ex lib. 1. Regul. fusius explicatarum ad interrogationem 8. quæ ab vniversali Ecclesia recitantur in festo eiusdem Sancti Doctoris ad Matut. in 3. Noct. ibi: *Perfecta quidem renunciatio in eo consistit, vt id assequamur, ne ad ipsius etiam vitæ affectionem propensi simus, & responsum mortis habeamus, vt non simus fidentes in nobis ipsis. Huiusmodi autem renunciatio initium sumit ab alienatione rerum externarum, veluti à possessionibus, ab inani gloria, à viuendi consuetudine, à rerum invtilium amore: quemadmodum etiam suo exemplo nobis ostenderunt sancti Domini nostri discipuli, Iacobus quidem, & Ioannes, relicto Patre Zebedæo, & ipsa quoque navicula, de qua omnis illorum victus ratio pendebat: Matthæus vero, cum ab ipso telonio surrexit, ac Dominum secutus est.* Ex verbis relatis satis evidenter constat, quod exemplum alienationis rerum temporalium in Apostolis primum recognovit D. Basilius.

79 Quis autem documenta dedit prima, dixerat in initio eiusdem responsionis, ibi: *Cum Dominus noster Iesus Christus post multa, eaque multis, & rebus gestis firmissimè à se tradita documenta ad omnes loquatur, ac dicat, si quis venit ad me abneget semetipsum, tollat crucem suam, & sequatur me, & item, sic igitur quicumque ex vobis, qui non renuntiat omnibus quæ possidet, non potest meus esse discipulus*: ergo exemplum alienationis rerum temporalium ab Apostolis, & documenta à Christo Domino data fuisse docet Basilius, & expressius initium, & institutum ex evangelio prodiisse, ait ibidem circa finē de hac ipsa alienatione, ibi: *Nostra conversatio in cœlis est, & (quod omnium maximum est) similitudinis, quam cum Christo habere debemus initium, qui ipse cum dives esset, egenus factus est propter nos, quam sine controversia, nisi prius consequemur, nunquam viuendi ex evangelio Christi institutum poterimus attingere.* In quibus verbis manifestè docet D. Basilius, quod alienatio rerum temporalium, initium in Christo paupere habuit, & institutum ex Sacrosancto suo Evangelio: ergo secundum hanc doctrinam, quæ Sanctorum Patrum communis est, falsa est nova imaginatio Authoris de vocatione Elisæi ad alienationem, & abdicationem rerum temporalium in vita Religiosa ante evangelium evangelica, & ante Christi Domini adventum quoad substantiam, & essentiam Christiana, vt sæpè asserit Apologista.

80 Hac doctrina Sanctorum Patrum supposita ex qua con-

stat

stat Elisæum non fuisse vocatum ad vitam Religiosam, & rerum temporalium abdicationem omnimodam, qualis requiritur ad statum perfectum Religiosum, ad singula Authoris dicta reflectendum est, vt falsitas eius suppositionis magis appareat. In primis comparat vocationem Eliæ ad statum Religiosum vocationi Christi Domini ad suum discipulatum, & Apostolatum; non solum in similitudine, sed in essentia, substantia, & identitate, vt constat ex loco supra citato Historiæ Propheticæ lib. 1. cap. 21. num. 6. vbi asserit vocationem propheticam, & Apostolicam vnum, & eumdem statum esse continuatum, sicut Nilus hodie transiens, & qui præterijt præteritis sæculis; licèt posteà à Christo Domino ad perfectionem evangelicam fuit sublimatus, quæ quidem falsa sunt, quia quocumque modo consideretur vocationes, vel ratione temporis, vel ex parte vocantium, vel ex parte finis, vel effectus, quoad statum, & hominum vocatorum, vnum, & idem statum quoad substantiam, essentiam, & identitatem constituere non possunt ratione temporis, quia Elias vocavit sub lege servitutis, in qua nullus fuit status quoad essentiam, substantiam, & identitatem legis libertatis, vt ostendimus 1. part. disc. 1. per totum, præsertim §. 4. ex parte vocantium nomine eædem possunt esse vocationes Eliæ, & Christi Domini; nam Elias fuit purus homo, Christus Deus, & homo, Elias vocare potuit extrinsicè tantum per verba: Christus Dominus discipulos suos vocavit extrinsicè per verba, & intrinsicè gratiam conferens, & auxilia præstans ad consentiendum vocationi; neque quoad efectus in vocatis identitas vocationum verificari potest, quia alias eosdem effectus fecisset Deus in vocatis ab Elia in veteri lege, quos fecit per filium suum vnigenitum ob nimiam dilectionem discipulorum suorum, & Ecclesiæ in lege gratiæ quoad finem divinæ legis consequendum in vno, & eodem statu ex lege Monastica vtriusque testamenti.

81 Nec obstat, quod Author dicit; quod Christus Dñs postea, vel vocationem, vel statum sublimavit; nam sibi ipsi contrarius est, quia in Hist. Proph. lib. 2. cap. 1. num. 12. asserit; quod vocatio prophetica manifestis signis fuit Religiosissima in illa lege; quid sublimius Religiosissima vocatione? Tùm etiam ex dictis Authoris sublimior, & perfectior fuit vocatio prophetica Eliæ Christi vocatione: nam illa est perfectior, & efficatior vocatio, qua posita prius correspondet vocatus; sed ex traditis ab Authore, Elisæus statim cucurrit ad Eliam, & ad eius Sequelam in vita Religiosa, & Apostoli audita Christi Dñi vocatione post multum tempus, ferè

anno elapso, secuti sunt Dominum: ergo ex dictis Authoris, legitimè concluditur vocationem Eliæ perfectiorem, & efficaciorem esse Christi vocatione, ac perconsequens Author sibi ipsi est contrarius. Tùm etiam: illa est perfectior, & efficatior interna vocatio, qua posita, nullis visis signis, & miraculis consentit, & credit vocatus; sed ex dictis Authoris, Elisæus consensit vocationi Eliæ, & secutus est eum, nullis visis signis, & miraculis, & Apostoli consenserunt vocationi, & Christo Dño crediderunt cum iam orbis terræ plenus erat eorum signis, & miraculis: ergo perfectior, & efficatior fuit interna vocatio Eliæ ad statum Religiosum Elisæi, quam Christi Dñi vocatio ad Apostolatum. Tùm etiam: illa est perfectior, & efficatior vocatio cui correspondet, & consentit vocatus, nullo alio suadente, prædicante, vel docente; sed Elisæus cōsensit immediatè Eliç, nullo alio suadente; & discipuli, & Apostoli Andræas, & Simon cōsenserunt vocationi Christi ex dicto Ioannis: ergo Eliana vocatio fuit perfectior, & efficatior. Tùm etiam: perfectior, & efficatior vocatio est, quæ fit ex mandato Dei vocantis, quam illa quæ fit ex Dei consilio; sed Elisæus secutus fuit Eliam, & ei obedivit in vocatione ad vitam Apostolicam ex Dei mandato, vt asserit Author, & Apostoli licèt ad vitam Christianam tenerentur de necessitate salutis, ad vitam Religiosam, quæ in votis paupertatis, obedientiæ, & castitatis consistit, vocati fuerunt ex consilio: ergo perfectior, & efficatior fuit vocatio Eliana ex Dei mandato.

82 Certum igitur, & indubitatum est, quod ex principijs Authoris, per necessariam consequentiam infertur vocationem internam, & externam Eliæ perfectiorem fuisse, & efficatiorem; sed quia ex principijs falsis procedit, totus discursus Apologistæ ruit. Doctrinam, & eius asserta non solum falsa, sed etiam legi gratiæ, Apostolis, & vocationi Christi iniuriosa mihi videntur, quod sic ostendo; nam supponit Author, quod Elisæus post vocationem Eliæ statim secutus est eum in alienatione rerum temporalium, & quod Apostoli in hac vocatione secuti sunt Christum Dominum post multum temporis; sed ex sacro textu Matthæi cap. 4. expresè constat Apostolos, Andræam scilicèt, & Petrum statim vt vocati fuerunt, secutos fuisse Christum Dominum, vt dicitur Matth. cap. 4. ibi: *Et ait illis, venite post me, & faciam vos fieri piscatores hominum, at illi continuo relictis retibus secuti sunt eum.* Et de Jacob. & Joan. fratre ibid. *Vidit alios duos fratres Iacobum Zebedæi, & Ioannem fratrem eius in naui cum Zebedæo patre eorum reficientes retia sua, & vocauit eos, illi autem relictis retibus, & patre secuti sunt eum:*

ergo

ergo dictum Authoris de mora Apostolorum in vocatione Christi Domini ad abdicationem rerum temporalium opponitur litteræ evangelij D. Matthæi. Falsum est etiam, quod Apostoli Christo crediderunt, & secuti sunt, iam miraculis, & signis orbe terrarum pleno; nam in festo D. Andreæ legitur ad Matit. ab vniversali Ecclesia Homilia Sancti Gregorij Papæ ad illud Matthæi: *Vidit duos fratres, &c.* Et ait ibi: *Audistis, fratres charissimi, quia ad vnius iussionis vocem Petrus, & Andræas relictis retibus secuti sunt Redemptorem. Nulla vero hunc facere adhuc miracula viderant, nihil ab eo de præmia æternæ retributionis audierant: & tamen ad vnum Domini praeceptum, hoc quod possidere videbantur, obliti sunt. Quanta nos eius miracula videmus, quot flagellis affligimur, quantis minarum asperitatibus deterremur, & tamen vocantem sequi contemnimus?* Manifesta sunt verba D. Gregorij, & apertus eorum sensus: ergo doctrina Authoris de discipulorum mora in sua vocatione ad rerum temporalium alienationem opponitur sententiæ D. Gregorij approbatæ à Sede Apostolica, & ab vniversali Ecclesia recepta, indecensque assertum hoc Sanctis Apostolis, & Christi Domini vocationi videtur.

83 Confundit etiam Author in suis assertis Christi Domini vocationes; nam secundum Div. Thomam in Matthæum cap. 4. trina fuit vocatio Apostolorum. Primò vocati sunt ad Christi familiaritatem in primò anno eius prædicationis secundum Ioannem cap. 1. Secundò vocati fuerunt ad discipulatum, Lucæ cap. 5. Tertiò vocati fuerunt vt totaliter Christo adhærerent, & de ista vocatione hic cap. 4. Matth. in prima, & secunda vocatione non fuerunt vocati Apostoli ad rerum temporalium omnimodam alienationem, quia ad propria redierunt, vt advertit D. Thomas in Ioannem lect. 15. ibi: *Tertia fuit ad Apostolatum, de qua dicitur Matthæi 4. quæ fuit perfecta, quia postea non redirent ad propria, &c.* ergo si Elisæus vocatus fuit ab Elia ad alienationem rerum temporalium, vt non rediret ad propria; sed vt totaliter Deo adhæreret, vocatio Eliæ fuit perfecta, sicut Apostolica, & Authoris assertum pervertit ordinem vocationis Christi secundum doctrinam D. Thomæ.

84 Quod quidem confirmatur ex doctrina Angelici Magistri super Ioannem vbi supra, qui vocationes Christi distinguens, & Ioannem Dominum discipulis demonstrantem considerans ait ibi: *Quod enim Ioannes inchoavit, consummatur per Christum, quia neminem ad perfectum adduxit lex, vt habetur ad Hebræos* 7. sed ex eodem D. Thoma, Baptista incepit vocare discipulos ad familiaritatem Christi, & Christus Dominus consummavit vocationem, eos

vocando ad omnimodam alienationem rerum temporalium, quia neminem ad perfectum adduxit lex: ergo falsum est, quod ex dicto Ioannis Apostoli secuti fuerunt Christum Dominum in abdicatione rerum temporalium, & falsissimum, quod in eadem vocatione Elisæus secutus fuit Eliam in omnimoda rerum abdicatione, quia alias ex doctrina D. Thomæ aliquid ad perfectum adduxerit lex.

85 Intentio Authoris in hoc asserto manifesta est, quia in tota sua Historia Prophetica, & hac Apologia contendit persuadere, quod Elias fuit Author, & institutor veri status Religiosi in veteri illa lege cum votis, & consilijs legis gratiæ, qui quidem status permansit vsque ad Christum in filijs Prophetarum Rechabitis, cuius congregationis fuit Caput, Princeps, & Generalis D. Ioannes Baptista, vt aliqui ex adversarijs dicunt, & ex his discipulis Ioannis primos Ecclesiæ lapides Christum Dominum elegisse ad mysticum, & spirituale Ecclesiæ ædificium, & vt tota hæc spiritualis fabrica Eliano instituto tribuatur, nunc asserit, quod discipuli vocationi ad vitam Religiosam ex dictis, & prædicatione Baptistæ consenserunt, vt vocatio discipulorum inciperet in vocatione Eliana, quia Baptista, vt asserunt, tunc erat Elianorum Generalis, quod indè patet, quia libro 2. supra citato, cap. 1. num. 12. asserit vocationem Elianam fuisse ostium vitæ castæ; ergo ex mente Authoris, discipuli consentientes Christi vocationi, ad hunc statum per ostium ab Elia apertum, ingressi fuerunt in Christi Domini discipulatum, quod quidem falsum est, nam idem Christus Dñs dixit Ioan. cap. 10. *Ego sum ostium, per me si quis introierit, salvabitur*: ergo ante Christi Domini adventum nullum fuit ostium, per quod in statum evangelicum possent homines intrare, neque in eius Ecclesiam ingressi fuerunt discipuli per ostium, quod Elias aperuit in suo statu Religioso Monastico, neque ex dictis Ioannis Baptistæ abdicationi totali rerum temporalium consenserunt; sed ex vocatione Christi, eius gratia interna adiuvante, itaque Christi Domini vocatio independens fuit à vocatione Eliana.

86 Illud autem de melota Eliæ, de tactu Elisæi, de sanctificatione eius, chimæricum est, & sine fundamento; nam inferre Monasticum, & Religiosum habitum, ex eo quod Elias super humeros Elisæi palium superposuerit, læta quædam imaginatio est, quæ nec allegoricum sensum facit, vt ex se constat, quia multi alij repeniuntur in sacris litteris pallio cooperti, qui hoc discursu Religiosi poterant appellari. Eadem imaginatione confingitur, quod D. Andræas

dræas in habitu Religioso Eliano secutus est Christum Dominum Religiosus iam factus in discipulatu Ioannis; nam ex Sacra Historia constat Ioannis cap. 1. citato, quod ad propria redijt, & piscatoriam artem exercuit vsque ad tertiam Christi vocationem: ergo nec Religiosam vitam degebat in discipulatu Ioannis, nec in habitu Religioso Eliano venit ad Christum, sed in habitu piscatorum, sicut Petrus suus frater. Sunt ergo Authoris asserta nec rationi consentanea, nec litteræ textus convenientia, sed Sacræ Historiæ contraria, vt ostenditur 1. part. disc. 2. §. 1.

87 Nec minus abusiva, & violenta similitudo est illa de Primatia temporis in vocationæ Jonæ, & dignitatis Elisæi ad ædificationem, vel institutionem Ordinis Eliani, vt similis esset vocatio prophetica evangelicæ, in qua D. Andræas fuit primus vocatus in tempore, & D. Petrus in dignitate ad vitam Apostolicam, quia nullibi constat Jonam vocatum fuisse ab Elia ad vitam Religiosam Monasticam. Tùm etiam, quia nulli dubium est, vocationem ad discipulatum, & vitam Christianam præcessisse electioni Apostolorum, quæ facta fuit ex omnibus discipulis, vt constat Lucæ cap. 6. ibi: *Et cum dies factus esset, vocauit discipulos suos, & elegit duodecim ex ipsis, quos & Apostolos nominauit, Simonem, quem cognominauit Petrum, & Andræam fratrem eius, &c.* In hac electione primus fuit electus Petrus tempore, & dignitate. At vero in vocatione ad vitam Christianam, & familiaritatem cum Christo, & discipulatum eius, primus vocatus, & primus Christianus fuit D. Andræas, vt docet D. Thomas in Ioannem cap. 1. de vocatione D. Andreæ, ibi: *Tùm, quia prior conversus est ad fidem Christi perfectè, tùm etiam, quia Christum prædicauit; vndè sicut Stephanus fuit primus Martyr post Christum, ita & Andræas fuit primus Christianus*: ergo similitudo vocationis propheticæ, & evangelicæ ab Authore tradita confundit vocationem ad fidem, & electionem ad Apostolatum, ad quem D. Petrus fuit primus electus tempore, & dignitate, & primus lapis fundamentalis Ecclesiæ, & Apostolatus hoc nomine à Christo Domino inter alios vocatus.

88 Satis ex dictis constat, quibus fundamentis, & rationibus conantur adversarij post tot sæcula introducere in Dei Ecclesiam Monachatum verum circumcissum Elianum, & votum obedientiæ Elisæi ad vocationem Eliæ ad vitam verè Religiosam, & Monasticam, vocationem Christi Domini confundentes cum vocatione Eliæ in veteri testamento, sine distinctione veteris legis, & gratiæ. Patres Ecclesiæ, qui Elisæi obedientiam, & paupertatem

laudant, votum in vita Religiosa nequaquam dicunt emisisse, sed vmbram tantum veri status Monastici recognoscunt in his, & alijs Sacræ Scripturæ veteris testamenti factis, vt ex ipsi verbis constat, & ex dicendis constabit discursu sequenti, §. 2.

DISCURSUS QUARTUS.

Propositio quarta Authoris proponitur, scilicèt, in veteri lege fuit votum voluntariæ paupertatis, & impugnatur.

§. I.

Argumentum ex Rechabitis reijcitur.

89 ANTEQVAM Ad votum paupertatis descendat in particulari, duo supponit vt certa. Primum quod in veteri lege extiterunt viri generosi spiritus evangelij discipuli, qui voluntariè temporalia contemnentes in paupertate evangelica, bona quærebant æterna. Secundum quod hæc paupertas non solum ab aliquibus particularibus personis, sed etiam in communitatibus integris fuit observata. In prima propositione concedimus aliquos in veteri testamento extitisse, quibus vita spiritualis evangelica revelata fuit, sed hi pauci fuerunt, vt ostendimus ex D. Augustino 1. part. disc. 1. §. 3. ex his paucis intellectoribus Regni Coelestis, ferè omnes secundum promissa in illa lege potentes erant in suis divitijs, quia licèt spiritus paupertatem cognoverint, ex charitate populo adhærebant secundum doctrinam D. Bernardi ex sermone de verbis Domini: *Ecce nos reliquimus omnia*, supra citato 1. part. disc. 2. §. 5. ergo paucissimi fuerunt, qui in paupertate voluntaria degebant sub illa lege, & hi iusti, & spiritu pauperes interno instinctu divitias contempserunt, non vero ex aliqua lege, vel consilio legis veteris, neque ex voto, quia nec lex, nec votum, nec consilium reperitur in veteri testamento circa divitiarum contemptum, vt advertimus

ex Parenti nostro Hieronymo 1. part. disc. 2. §. 4. imò in toto veteri testamento promisit Deus divitias pro præmio, vt constat ex dictis 1. part. discurs. 1. §. 3. & 4. & alibi: infra 3. part. discurs. 1. §. 4. & 5.

90 Ex hac doctrina, quæ inter Sanctos Patres communis est, & litteræ legis, statuique illius populi conformior, concluditur falsitas secundæ propositionis, scilicèt, quod in veteri testamento extiterunt integræ communitates voluntariam paupertatem tenentes propter præmia æterna, nam hæc paupertas statum supponit. Si status observandi paupertatem propter præmia æterna, & Regnum Cœlorum esset in veteri testamento ex institutione status, & votorum emissione, revelaretur Regnum Cœlorum omnibus profiteri volentibus, & consequenter omnis populus Iudaicus sciret Regnum Cœlorum esse promissum æternum, vt Faustus, & Pelagius docuerunt, quod damnant Patres, & Doctores Ecclesiæ, præsertim Hieronymus, & Augustinus, vt ostendimus supra loco citato §. 3. & 4. ergo suppositio Authoris in hac propositione de paupertate voluntaria in communitatibus veteris testamenti impossibilem, & falsam continet doctrinam. Nos igitur cum Sanctis Patribus, & Doctoribus concedimus aliquos in veteri testamento, diversisque temporibus, & sæculis in paupertate voluntaria ex Dei interno instinctu vixisse, vt essent figura, & inditia futurorum pauperum legis gratiæ, sed in vero statu lege externa, vel voto in veteri testamento voluntariam paupertatem fuisse observatum negamus ex dictis in tota 1. part. & nunc ad fundamenta adversariorum respondemus.

91 Primum argumentum proponit in hoc §. 1. ex Hieremia cap. 35. supra citato, in quo præcepit Deus Rechabitis, ibi: *Domum non ædificabitis, sementem non feretis, & vineas non plantabitis, nec habebitis, sed in tabernaculis habitabitis cunctis diebus vestris.* Abulensem laudat in 1. Paralyp. 3. quæst. 21. ibi: *Per hæc intendebat Jonadab ducere filios suos ad quatuor perfectiones, prima erat paupertas voluntaria secunda contemptus rerum, nam faciebat quod filij sui contemnerent omnes divitias sæculi, & cessantes ab his ducebant vitam pauperem: ista etiam fuit perfectio evangelica, quia venientes ad Christum relinquebant omnia, & sequebantur ipsum, sicut dixit B. Apostolus Petrus: ecce nos reliquimus omnia*, citatque Rabànum Maurum dicentem: *Respuentes possessiones, ipsas Deo obtulerunt.* Et Theodoretum ibi: *Vitam curis vacuam, & prædijs carentem adamauerunt, & quod maximè omnium superat opinionem, habentes liberos, parvi pendebant*

pos-

possessiones, toti quoad se, suaque à fiducia in Deum pendentes. Reproducit etiam Concilium Senonense decreto nono cuius verba refert proposit. 3. num. 10. ex quibus sequens format argumentum. Vnum ex præcipuis capitulis Rechabitarum instituti erat voluntaria paupertas, vt constat ex dictis, sed hoc institutum, & obediendi Patri promittebant cum voto, vt in ipsa proposit. 3. num. 8. & 9. remanet probatum: ergo votum paupertatis emittebant, quia Religiosus promittens obedientiam secundum regulam, licèt nil aliud exprimat, paupertatem, & castitatem promittit, quia istæ observantiæ sunt substantiales status, & instituti, vt docet D. Thomas, & doctè explicat Suarez.

92 Sed ex falsis principijs procedit argumentum; semperque supponens institutum Rechabitarum ex voto, quod falsum est, vt probavimus de voto obedientiæ supra discurs. 2. §. 2. ex Augustino, & rationibus ibi adductis, ex quibus formatur ratio contra votum paupertatis: eodem principio obligabantur Rechabitæ ad paupertatem, quo tenebantur ad obedientiam, sed ad obedientiam non tenebantur ex voto, sed ex præcepto paterno: ergo neque ad paupertatem. Maior constat ex littera textus, Minor ex dictis loco citato, consequentia legitimè infertur, & ex littera textus constat, quod Rechabitæ ex lege paterna illam paupertatem observabant. Nunc autem ex eodem textu contra votum paupertatis insurgimus. Nisi quis renuntiaverit omnibus quæ possidet, non potest esse verus pauper voto Religioso evangelico, vt constat ex ipso evangelio, & ex verbis Christi Domini; sed Rechabitæ ex suo instituto non renuntiabant omnibus, sed domui, sementibus, & vineis: ergo non erant pauperes ex voto paupertatis Religiosæ, quia alia poterant habere bona mobilia, vel immobilia, quæ in suo statu non erant prohibita. Hoc argumentum efficaciter probat, quod ex littera textus institutus Rechabitarum non præcipiebat omnimodam abdicationem rerum temporalium, sicut expressè continetur in evangelio, erat enim tantum figura, & ad perfectionem legis gratiæ non adduxit paupertatem vetus lex: Probent igitur adversarij omnimodam paupertatem, & votum in Rechabitarum instituto ex aliquo sacro textu, vel Doctore antiquo, vt suum concludant intentum; nam ex laudatis contrarium infertur. Abulensis votum paupertatis in veteri testamento absolutè negat pluribus in locis, & præcipuè supra citato 1. part. disc. 2. §. 6. & ex ipsis verbis ab Authore relatis constat, quod Rechabitæ paupertatem non observabant in vero statu Religioso, ibi: *Nam faci-*

fiebat vt filij sui contemnerent omnes divitias, at filios procreare non poterant in vero statu Religioso: ergo Abulensis consequenter ad suam doctrinam votum paupertatis, & verum statum Religiosum in Rechabitis negat. Quibus renuntiaverint Rechabitæ explicuit Abulensis loco citato, & similitudinem tantum paupertatis evangelicæ docet ibi: *Quia delectabile est possidere domos & agros, & habitare in pulchris, & dispositissimis domibus., & hæc omnia subtrahebat Ionadab posteris suis; nam non poterant habitare in domibus, neque ædificare illas, neque etiam ædificare, vel plantare vineas, & serere sementem, & ista perfectio assimilatur perfectioni Religionis, quæ est in continentia.* Et ibi: *Quod isti erant viri Religiosi in veteri testamento, sicut nunc sunt Monachi.* Est ergo Abulensis sententia manifesta, quod illa paupertas Rechabitarum assimilativa tantum erat perfectionis Religionis, & quod Rechabitæ viri Religiosi fuerunt symbolici, & figurativi in veteri testamento, nam in 4. Reg. cap. 4. asserit, quod tùnc non erat Religionis votum, nec status continentiæ, qui postea in novo testamento institutus est.

93 Theodoretus nullo modo novitati adversariorum favet, quia licèt parvipendisse possessiones Rechabitas dicat, votum non explicat, pauperes tantum fuisse concluditur, quod nos etiam concedimus, & filios procreasse expressè afirmat, quod vero statui Religioso evangelico repugnat. Rabànus Maurus possessiones suas Deo obtulisse dicit, quod sine voto fieri potest, & multi possessiones suas Deo, & Ecclesiæ obtulerunt sine paupertatis voto, vt constat: ergo ex traditis ab Authore votum paupertatis Rechabitarum non probatur, sed contrarium infertur quoad statum Religiosum.

§. .II

Votum paupertatis Elisæi excluditur.

94 PAuperem Sanctorum Prophetam Elisæum fuisse ex Sacra Scriptuta constat 3. Reg. cap. 19. vbi dicitur, reliquisse boves, mactasse illos, & pauperem etiam Eliam secutum fuisse. Quæ omnia ex Dei speciali instinctu fecisse in illa lege, vt esset figura futurorum legis gratiæ, vt certum supponimus, votum vero, & professionem huius status cum abdicatione omnium rerum temporalium, & affectuum, sicut fit ex Christi institutione post præ-

prædicationem evangelij negamus, quia ex loco citato Regum non infertur, & doctrinæ Sanctorum Patrum pugnat. Vt adversarij votum Elisæi probent D. P. N. Hieronymi authoritatem afferunt, ex epist. 28. ibi: *Boves, & iuga prioris operis vetit in vota.*

95 Ad hoc argumentum respondet Emminentissimus Dominus Capisuccus controv. 16. sæpè citata, ibi: *Hieronymi sensum apertum esse, nam cum dicit Elisæus boves, & iuga prioris operis vertit in vota, nomine voti intelligit desiderium, quod Elisæus ostendit cum dicenti sibi Elia: Postula quod vis, vt faciam tibi, antequam tollar à te, ipse respondit: Obsecro, & fiat in me duplex spiritus tuus; nam his verbis Elisæus, quod ab Elia desideraret, ostendit, scilicèt, quod fieret in ipso duplex spiritus Eliæ, desiderium autem elegantius dicitur votum, vt certum est apud omnes.* Et post pauca ad rem ibidem: *Vndè cum Hieronymus de Elisæo tantum dicat, quod boves, & iuga prioris operis vertit in vota, ex hoc quoque evidens est, ipsum votorum nomine desiderium illud Elisæi intellexisse; falso autem aliqui testimonium illud Hieronymi allegant, adducentes etiam in Elia, vertit in vota Elias, &c. nam Sanctus Hieronymus in epistola illa hoc prorsus modo loquitur, Elias cur raptus ad Cœlum melotem reliquit in terris, Elisæus boves, & iuga prioris operis vertit in vota.* Optimè quidem explicat Doctorem Maximum Emminentissimus Cardinalis; nam in frasi D. Hieronymi Patris Nostri votum desiderium significare certum est, vt constat ex epistola 80. ad Augustinum, ibi: *Vt quos gladijs nequeunt, voto interficiant.* Ergo in sensu Doctoris Maximi votum desiderium efficax significat, vt explicat Emminentissimus Capisuccus. Hoc desiderium in Elisæo concedimus, & ex Patre nostro Hieronymo votum paupertatis inferri constanter negamus ex sua doctrina, quia ad filiam suam Eustochium epist. 22. dixerat, quod numquam auditum fuerat in veteri testamento verbum Domini dicentis: *Si quis vult venire post me, &c.* in quibus abdicatio rerum temporalium continetur, vt latè ostendimus 1. part. disc. 2. §.4. & ibidem, quod nullus invenitur Doctor in Synagoga, qui doceat sectandam esse paupertatem: ergo ex paupertate Elisæi votum non infertur in sententia Div. Hieronymi P. N. & in collectis, seu orationibus Ecclesiæ frequenter vota pro desiderijs proponuntur.

96 Nec favet adversarijs (vt contendit Apologista) Theologorum argumentum, qui ex verbis Christi, paupertatem consulentis: *Nisi quis renuntiaverit, &c:* votum colligunt; quia quidquid a Deo consulitur materia voti est; ergo ex paupertate Elisæi

vo-

votum colligi potest. Sed hoc argumentum ex novo ad vetus .e- stamentum procedit, & non probat, nisi quod votum paupertatis figuratum fuerit in veteri testamento, non vero quod in veritate legis gratiæ emissum fuerit in lege veteri. Tùm etiam, quia paupertas, vt à Christo Domino in abdicatione rerum temporalium consulitur in evangelio, non reperitur proposita, nec consulta in veteri testamento, in quo divitiæ proponebantur vt præmium; sed si aliqui in paupertate spiritus vixerunt ex Dei speciali, internoque instinctu eam custodiebant, quo constitui non potuit status pauperum sub illa lege: ergo à novo ad vetus testamentum quoad votum non valet argumentum. Doctrina D. Thomæ ab Apologista tradita hic, & sæpè repetita ex 2. 2. art. 6. ad 1. vbi asserit, ibi: *Hæc autem immobilitas sequellæ Christi, firmatur per votum*, impertinens est ad adversariorum intentum; nam ibi Angelicus Doctor loquitur de immobilitate sequellæ Christi in vero statu perfectionis, qui lege aliqua externa ligante, vel solvente constituitur, vel voto, vt docet ibidem D. Thomas; sed extra statum certum est, quod paupertas, sicut & aliæ virtutes sine voto acquiri possunt, quia alias nullus esset pauper spiritu, nisi qui voto in aliqua Religione firmaretur, nec aliæ virtutes perpetuo observari possent sine voto, quod non est dicendum: ergo benè potuit Elisæus relinquere propria, & sine illis vivere absque paupertatis voto, nec Elisæus secundum litteram textus, omnia reliquit, sed bobes, & aratrum, quæ sunt mobilia: Apostoli vero secundum institutionem Christi, omnia reliquerunt: *Ecce nos reliquimus omnia, &c.* ergo argumentum ex Apostolis ad Elisæum ex littera novi, & veteris testamenti solvitur.

97 Nullius momenti est Apologistæ ratio, quæ ex verbis Apostolorum: *Ecce nos reliquimus omnia*, confirmare intendit argumentum factum, ex eo quod Theologi, & præcipuè Pater Suarez, contra quem specialiter invehitur in tota hac Apologia, conformiter asserunt; quod perfecta renunciatio rerum temporalium necessario votum petit, quia perfectè non relinquit possessa, qui ius ad illa possidenda sibi reservat: ergo si Sanctus Propheta Elisæus perfectam fecit suam alienationem perpetuam, votum emissit secundum Doctorum Catholicorum discursum, & argumentum. Sed hæc Apologistæ confirmatio ex falso procedit supposito, sicut & argumentum ab eo factum. Doctrina Patris Suarez vera, Catholica, & evangelica est, & consequentia Authoris non infertur, quia supponit Elisæum perfectam fecisse renunciationem rerum temporalium, quoad affectum, & effectum, quę quidem in Chri-

Christo Domino incepit, vt sæpè ex Patribus diximus locis supra citatis, & ex D. Basilio ostendimus hic, disc. 2. §. 3. Nec argumentum ad perfectam renunciationem Elisæi ex D. Ambrosio, Abulensi, Lyra, & Valentia factum ab Apologista vmbram voti habet, quia neque ex illis votum concluditur, nec innuitur, & votum in Christo incepisse docent Abulensis, Valentia, & alij.

98 Ex Sacra Tridentina Synodo arguit sessione 25. de Regularib. cap. 2. in qua disponitur, ibi: *Nemini Regularium, tàm virorum, quàm mulierum, liceat tanquam propria, aut etiam nomine Conventus, possidere, vel tenere, sed statim ea superiori tradantur, Conventuique incorporentur.* Sed 4. Reg. cap. 4. Devotus quidam obtulit Elisæo viginti panes ordeaceos, quos Sanctus Propheta sibi non reservavit, sed distribuere præcepit inter Religiosos Conventus prophetici, & ait Salianus, quod hoc fecit, quia de communi vivebant vt viri Religiosi, itaque noluit sibi retinere, ne paupertati quam profitebatur contrahiret Sanctus Propheta: ergo Elisæus votum paupertatis emiserat.

99 Supposita veritate decreti Sacræ Tridentinæ Synodi, respondemus, minorem propositionem multa falsa extra, & contra Sacram Historiam continere: verba ex cap. 4. Reg. 4. sunt hæc, ibi: *Vir autem quidam venit de Baal-Salisa deferens viro Dei panes primitiarum, & viginti panes ordeaceos, & frumentum novum in pera: at ille dixit, da populo vt comedat: responditque ei minister eius, quantum est hoc, vt apponam coram centum viris? Rursum ille ait, da populo, vt comedat, & supererit, posuit itaque coram eis, qui comederunt, & superfuit iuxta verbum Dei.* In quibus constat solum verũ esse ex Apologistæ dictis in minori propositione, quod vir ille obtulit Elisæo viginti panes ordeaceos, cætera autem, scilicèt, Religiosorum Conventus propheticus, vitaque communis chimærica sunt, & contra litteram sacri textus, nam ibi dicitur: Da populo, vt comedat: ergo viri illi centum ex populo erant, vel populum constituebant: ergo non erant in aliquo Conventu prophetico, in quo votis Religiosis ligabantur, sed Elisæum tamquam ex populo sequebantur. Nec valet dicere: congregationem illam, seu populum componi ex filijs Prophetarum, quia filij Prophetarum, de quibus ibi sacer textus filij per carnalem successionem Prophetarum erant, vt constat eodem cap. 4. ex littera, præcipuè, ibi: *Mulier quædam de vxoribus Prophetarum clamabat ad Elisæum dicens, servus tuus vir meus mortuus est*, vers. 1. & vers. 17. de Sunamitide, quæ ex illis erat, ibi: *Concepit mulièr, & peperit filium in tempore*, & vers. 14.

In

In medio populi mei habito: ergo ex sacro textu congregatio illa, seu populus ex filijs Prophetarum viris, & mulieribus vxoratis constituebatur, qui seorsim habitabant in illo populo. Vbi igitur erat Conventus ille propheticus in vita communi, & in paupertate, obedientia, & castitate? Nec Salianus favet novitati Authoris, verba eius sunt ibi: *Acceptum munus Elisæus in communem impendit vtilitatem, erat enim eis mensa communis, vt Religiosis viris, nec Elisæus sibi proprium habere voluit paupertatis studio repugnante.* Vtilitas communis, communis vita Religiosa non est, nec studium paupertatis votum, sed desiderium: ergo verba, & sensum Saliani extorquet Author, vt votum paupertatis in vero statu Religioso, & Monasterio prophetico reperiatur, quod non somniavit Salianus.

§. III.

Votum paupertatis filiorum Prophetarum minimè probatur.

100 DIv. Hieronymum P. Nostrum pro voto paupertatis filiorum Prophetarum laudat in epistola 4. dicentem, ibi: *Filij Prophetarum quos Monachos veteris testamenti legimus ædificabant sibi casulas propè fluenta Jordanis, & turbis vrbium derelictis, polenta, & herbis agrestibus victitabant.* Ex quibus Author sequens format dilema: vel Sanctus Doctor laudat in Monachatu paupertatem, vel in paupertate Monachatum, & quodcumque dixerit, recognoscit paupertatem Monasticam, quæ voto constituitur perpetuo; sed si attente considerentur verba Doctoris Maximi paupertatem, & Monachatum veteris testamenti laudat, & votum paupertatis evangelij excludit, nam ædificasse casulas sibi propè fluenta Jordanis dicit, quod voto paupertatis evangelico repugnat, quod nihil sibi retinere præcipit, quia in omnium rerum abdicatione consistit: ergo ex ipsis verbis Doctoris Maximi satis apertè colligitur Prophetarum filios votum evangelicæ paupertatis non emisisse; sed paupertatem servasse secundum imperfectionem illius legis, vt essent figura pauperum legis gratiæ, nec aliter potest intelligi Maximus Doctor, quia Monachos eos appellat, siquidem Monachus solum significat secundum eiusdem Doctoris Maximi sensum, & cum in veteri testamento Monachos fuisse dicit, vmbraticos, & figurativos intelligere debemus, quia omnia in figura contingebant

in

in illa lege, ficut nunc etiam Pontifices in veteri teftamento legimus, & veros Pontifices in ftatu Pontificali legis gratiæ negamus.

101 Ratio, qua Apologifta intendit probare votum paupertatis filiorum Prophetarum defumitur ex dictis fuperiori §. de Elifæi voto, ex panibus inter Religiofos prophetici Conventus diftributis fubditos Elifæi obedientiæ, & infert: ergo votum paupertatis emittebant, fiquidem nil aliud poterat effe caufa huius obligationis inter Subditos, & Prælatos; fed hoc argumentum eifdem rationibus reijcitur, quibus votum Elifæi fuperiori §. impugnatur, & ex dictis ibi evidenter concluditur, quod filij Prophetarum paupertatem non obfervabant in vita Religiofa; nam vxores habebant, filiosque generabant, cafulas fibi, & familijs fuis ædificabant propè fluenta Jordanis, populumque conftituebant, vt conftat ex 4 Reg. 4. fupra citato: ergo paupertatem non fervabant voto aliquo in vero ftatu Religiofo emiffo, fed voluntariè pauperes erant in domibus fuis cum vxoribus, filijs, & filiabus fuperflua contemnentes, non omnia.

102 Vim huius rationis ex littera textus deductæ conantur infringere adverfarij dicendo; quod filij Prophetarum Elifæi difcipuli fpiritualiter funt intelligendi fecundum filiationem fpiritualem, qua per obedientiam Prælati Patres dicuntur, & fubditi filij appellantur. Sed contrarium habetur in facro textu, in quo, & concepiffe vxores legimus, & filorum fuorum viros fuos Genitrices appellabant Patres, quod Matrimonium, & carnalem generationem litteraliter fignificat. Tùm etiam quia filij Prophetarum dicuntur in illo populo, feu congregatione: ergo tot effent in ea Prælati, quot Prophetæ filios procreantes, effetque illa Congregatio potius confufio, quam ordo, & vnum non poterat conftituere Conventum propheticum, quia in quolibet Monafterio vnus debet effe tantum Prelatus & Pater. Tùm etiam, quia filiatio fpiritualis fummam habet difficultatem in veteri teftamento, in quo cultus Dei per carnalem generationem propagabatur, vt docent D. Auguftinus, & D. Thomas, & cum eis Theologorum Schola convenit, cum autem propagatio per generationem fpiritualem divini cultus in Chrifto Domino incepit per fuum Sacrofanctum Evangelium, impofsibile videtur, quod Iudæis revelata fuiffet, & in populo carnali filij fpirituales appellantur, in fpiritu Eliæ, & Elifæi geniti.

103 Nec valet dicere, quod effent geniti, & regenerati in fpiritu Chrifti Domini revelati, ficut iufti illius legis, filij erant Dei

ex

ex gratia Christi futuri, qua iusti erant. Nam licèt verum sit, quod iusti veteris testamenti filij Dei essent per gratiam Christi futuri, non habebant tamen statum filiorum, sed servorum, quia erant sub lege, ac consequenter sub spiritu timoris, & servitutis, & pro illo statu carebant fructu adoptionis, & non poterant cælestem hæreditatem cernere, antequam eam aperiret Christus, qui à Jugo, & servitute legis nos liberando vnicum adoptionis, & amoris spiritum in lege nova substituit, vt ex Chrysostomo, Anselmo, & Augustino docet Cornelius Alapide in epist. ad Galat. vers. 4. ergo in veteri testamento nulla fuit filiatio, & regeneratio in spiritu Christi in aliquo statu, nec illi dicebantur filij Prophetarum, quia regenerati fuerunt spiritualiter in statu Religioso vero essentialiter, & substantialiter evangelico, sed quia verè geniti erant per carnalem generationem, & nati ex vxoribus Prophetarum, vt ait ibidem sacer textus: cæteri autem Doctores ab Apologista laudati; vt Cassianus, & Isidorus voluntariam paupertatem, & eius studium laudant in filijs Prophetarum, quod nos etiam concedimus cum Parenti nostro Hieronymo, sed totalem, & omnimodam abnegationem evangelicam, quæ per votum fit ex sacris Doctoribus non indè infertur, vt legenti eorum verba patebit, nec aliquid aliud consideratione dignum ab Apologista pro voto paupertatis hic assertur.

§. IV.

Essenorum votum paupertatis etiam impugnatur in veteri lege.

104 SAnct. P. N. Hieronymus in Matth. cap. 19. veram, & evangelicam paupertatem explicans non solum in contemptu divitiarum, sed in sequela Christi consistere, & perfici docet, ibi: *Non dixit qui reliquistis omnia, hoc enim, & Crates fecit Philosophus, & multi alij divitias contempserunt; sed qui secuti estis me, quod propriè Apostolorum est, atque credentium*: ergo licèt Esseni divitias contempserint, & tantum victui, & vestitui necessarijs vixerint in sua secta, non indè infertur Religio in fide, nec votum paupertatis in Religione, siquidem Philosophus Gentilis etiam divitias contempsit.

105 Eisdem rationibus, & argumentis, quibus supra disc. 1.

DISCURSUS QUINTUS.

Propositio quinta, in veteri lege fuit verus Monachatus, veraque Religio Monastica impugnatur.

§. I.

Proponuntur notanda Apologistæ, & fit super ea reflexio.

106 PRimo supponit vt certum, quod status Religiosus est de iure divino, quia Christus Dominus fuit eius originalis Author, & fundator. Hoc supposito inquirimus; quo tempore instituit Christus Dominus hoc ius, & fundavit hunc statum? An in tempore legis veteris, vel legis gratiæ? Si in tempore legis veteris tenentur adversarij admittere, quod Christus futurus fuit Legislator in veteri lege, & constituit in ea statum verum Ecclesiasticum de iure divino evangelico antequam Deus fieret homo, carnem sumeret, nos redimeret, & populum suum liberaret à lege servitutis, & peccati: si hoc ius divinum instituit Christus Dominus, Deus & homo factus: ergo ante Christi Domini adventum status ille ab Elia fundatus non fuit de iure divino à Christo Domino institutus, & fundatus. Tùm etiam, quia ius divinum institutum à Christo futuro ad statum Religiosum verum evangelicum quoad essentiam, & substantiam constituendum, approbandum, vel confirmandum, debuit proponi, & revelari vniversali popolo, vt illo vterentur fideles in illa lege; sed nullibi reperitur hoc ius divinum in illa lege pro illo populo à Christo futuro institutum, & revelatum: ergo tale ius non est admittendum in illa lege, vel afferant adversarij textum in quo Christus futurus hoc ius divinum Monasticum, & Religiosum instituerit, approbaverit, vel confirmaverit pro illo populo Iudaico.

107 Supponit etiam, quod status Religiosus constituitur essentialiter, & substantialiter in tribus votis, vel consilijs, paupertatis, scilicèt, obedientiæ, & castitatis, & quod solemnitas voto-

rum, & aliæ circumstantiæ regularum, & institutorum particularium ordinum, quibus status Religiosus perficitur, restringitur, vel ampliatur, accidentia quædam sunt positivo iure Humano, Canonico, vel Monastico postea introducta: vndè secundum adversariorum doctrinam Elias instituit statum verum Religiosum in Synagoga cum votis constitutivis illius, & solemnitas votorum, cæteræque observantiæ, huius status accidentia post Christum Dominum iure positivo humano ádventa, & addita: ergo secundum adversariorum doctrinam nihil aliud habet status Religiosus à Christo Domino in Ecclesia, nisi approbationem, & confirmationem illius, & accidentia: ergo nullam perfectionem essentialē propriam habet status Religiosus verus ex Christi institutione, & iure divino evãgelico preter approbationem, & confirmationem, & accidentia.

108 Hac doctrina adversariorum supposita inquiritur ab eis: an status Religiosus ab Elia institutus ante hanc Christi Domini approbationem in evangelio fuerit in veteri testamento de iure divino approbatus? affirmativè respondentes, tenentur ostendere quo iure, qua authoritate, & approbatione, & ostendere in veteri testamento quando Deus posuit Synagogæ consilia paupertatis, obedientiæ, & castitatis sequenda propter Regnum Cœlorum. Recurrere ad revelationem factam Eliæ de spiritu legis gratiæ, & de perfectione evangelica, vt in ea Christum futurum sequerentur, idem inquirimus: vbi hæc revelatio sit? nam status non constituitur de iure divino in aliquo populo, nisi aliqua lege divina revelante, vel præcipiente, vel aliquo ministro divina authoritate vtente, vt populo legem, vel consilium proponat, & prædicet; sed hoc non reperitur in veteri testamento: ergo nullum est certum principium, quo dici possit statum Religiosum ab Elia institutum fuisse de iure divino in illa lege, ideò rectè dixit Tamburinus quod non per purum hominem; sed per verum simul Deum institutus fuit status Religiosus, ita tom. 1. disput. 2. quæsit. 2.

109 Vt certum etiam supponit, sufficere ad statum verum Religiosum constituendum, quod vota sint simplicia ex Bulla, *Ascendente Domino*, pro Sacra Societate Iesu; super quod est advertendum, quod Sacra Societas Iesu, non fuit instituta in votis simplicibus tantum, sed simul in solemnibus, quæ post simplicia emittũtur in ea, & licèt simpliciter emittentes veri sint Religiosi, status tamen Societatis principaliter constituitur per vota solemnia, quibus in Religione perfectius firmantur, & ligantur solemniter profitentes. Tum etiam: simplicia illa vota Societatis emittuntur in Religione

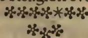
so-

solemniter approbata ab Ecclesia, & sunt tria illa vota essentialia de iure divino instituta, & approbata à Christo Domino; Religio vero ab Elia instituta constitueretur per vota simplicia tantum, non solum in essentialibus, sed etiam in particularibus observantijs sine aliqua authentica, & solemni approbatione instituta, & fundata, essetque in Synagoga Religio vera, & vangelica, qualis non cognoscitur in Ecclesia: ergo institutum Sacræ Societatis Iesu non favet vero statui Religioso Iudaico Eliano.

§. II.

Reflectitur super doctrinam traditam ab Apologista in primo, & secundo §.

110 PRromissionem Deo factam in votis necessariam supponit esse in 1. §. ad statum Religiosum verum ex communi sententia omnium Theologorum; & traditionem, seu donationem sui ipsius, quæ fit per vota, quibus Religiosus constituitur in statu ingenuæ servitutis ex D. Thoma 2. 2. quæst. 184. art. 4. & ex vniversaliori Theologorum doctrina. In 2. §. pro certo statuit, & supponit, necessariam etiam esse acceptationem Prælati, vel alicuius potestatem habentis, vel quod promissio, & professio fiat coram aliquibus testibus saltem domesticis, vt in Societate post biennium: Hæc Author, & adversarij; sed hæc omnia, scilicèt, traditio, professio, promissio, & vota, vt verum statum Religiosum evangelicum constituant, debent fieri propter Regnum Coelorum, vt ex evangelio constat, & omnes Theologi expositivi, & Scholastici docent: ergo vel populo Iudaico revelatum fuit Regnum Coelorum ex institutione veri status Religiosi veteris testamenti, vt Pelagius, & Faustus docuerunt, & tamquam error in fide impugnatur à Sanctis Patribus Hieronymo, Augustino, Chrysostomo, Div. Thoma, & alijs, vt supra ostendimus 1. part. vel in lege veteri non fuit verus status Religiosus institutus quoad essentiam, & substantiam evangelicus cum votis propter Regnum Coelorum emittendis, quod est de substantia, & essentia status Religiosi evangelici.

§. III.

Asserta in 4. & 5. §. proponuntur, & examinantur.

111 AN necessaria sit approbatio Ecclesiæ in 4. §. ante Concilium Lateranense sub Innocentio Tertio, & Lugdunense sub Gregorio X. inquirit Apologista; nam post hæc Concilia certum est requiri approbationem Summi Pontificis ad aliquam novam Religionem instituendam, quæ quidem prohibito, vel limitatio de iure positivo est (vt asserit) quod antea non erat; ita quæstio procedit de iure divino; an scilicèt possit, vel potuerit institui, vel fundari in Ecclesia aliqua Religio, vel institutum Religiosum particulare, sine approbatione alicuius potestatem habentis ab ipsa Ecclesia? Negativam sententiam tenet cum Basilio Legionensi, qui supposita institutione, & approbatione Christi Domini ad statum Religiosum quoad substantialia, & essentialia, tacitam approbationem Ecclesiæ sufficere ad aliquam Religionem instituendam sub hoc statu, secundum diversas constitutiones, & regulam, quia de iure divino substantialibus approbatis, ad accidentalia non requiritur de iure divino approbatio Ecclesiæ.

112 Sed hæc sententia Legionensis, licèt quoad approbationem expressam Summi Pontificis satis probabilis sit, tamen omnem Ecclesiæ approbationem excludens, suas patitur difficultates; nam de iure divino Religiones pertinent ad statum Ecclesiæ, & distinctio statuum de fide est: ergo de iure divino semper fuit necessaria aliqua authoritas positiva, qua declararetur, hanc Religionem, vel institutum pertinere ad hunc statum determinatum Ecclesiæ. Tùm etiam, quia ab origine Ecclesiæ, Religiosi sub potestate Episcoporum erant, non solum quoad disciplinam Christianam, & Ecclesiasticam, sed etiam quoad Monasticam, & Episcopis per vota subiacebant, vt tradunt Doctores: igitur aliqua probatio positiva Ecclesiæ semper fuit necessaria, vt Religiosi iudicio externo Episcoporum essent subiecti. Tùm etiam, quia Religiones semper institutæ fuerunt, vt secundum suas regulas, & statuta viventes, certo & infallibiliter finem legis divinæ acquirere possent; sed in statutis, regulis, & constitutionibus ab hominibus particularibus factis, potest esse error, vt benè notavit Suarez tom. 3. de Religione, lib. 2. cap. 15. ergo semper fuit necessarium aliquod positivum iudicium Ec-

Ecclesiæ, vt declararetur quod statuta illa particularia non recedebant à statu Religioso instituto à Christo Domino in suo sancto Evangelio. Nec instantia Authoris vim argumenti enervat, ait ibi: Sine authoritate Ecclesiæ potest quis votum simplex acceptare in nomine Dõmini: ergo sine authoritate Ecclesiæ potuerunt admitti vota in Religione. Hoc argumentum non concludit, quia votum simplex obedientiæ emittens extra Religionem solum subijcitur Dei iudicio; at vero votum in Religione emittens subijcitur iudicio exteriori Ecclesiæ, & ita vt huic statui subijciatur, requiritur Ecclesiæ approbatio, potestas spiritualis signoque externo: ergo instantia Authoris non est ad intentum.

113 Denique quidquid sit de sententia Legionensis adversarijs non favet, quia hic Author procedit supposita approbatione status Religiosi quoad substantiam, & essentiam à Christo Domino facta, & quoad particularia statuta secundum institutionem Christi approbationem Ecclesiæ requiri negat, quia accidentia sunt, & non repugnantiam Ecclesiæ, vel permissionem sufficere docet, vt asserit Author: Adversarij vero non solum regulam, & particulares observantias Eliam instituisse dicunt, sed etiam, essentiam, & substantiam status veri Religiosi evangelici: ergo approbationem positivam debent ostendere quoad substantiam, & essentiam status Religiosi à Deo factam, vel ab aliquo ministro hanc potestatem habente, vt ad particulares observantias ab Elia inventas approbatio positiva Ecclesiæ non fuerit necessaria: Si vero dicant: quod quidquid ab Elia institutum fuit approbavit Deus in veteri testamento pro illa Religione particulari, sic de iure divino esset confirmatum, ac perconsequens, nec Pontifices possent in illis dispensare, nec Religio posset ab illis recedere in lege gratiæ: hæc autem improbabilia sunt: ergo sententia Legionensis, qui approbationem de iure divino supponit quoad substantiam status, non favet adversarijs, qui omnem approbationem Ecclesiæ ad statum Religiosum necessariam fuisse negant.

114 Clavium potestatem ad verum statum Religiosum instituendum omninò excludit, & necessariam esse negat, & consequenter affirmat, quod si ChristusDominus potestatem clavium, & iurisdictionis Ecclesiæ non dederit, sicut in Synagoga. Deus non dedit, adhuc posset instituti status Religiosus in Dei Ecclesia, votis tantum, & acceptatione constitutus; sed in hoc casu sicut aliud esset Ecclesiæ gubernium, alia esset Religiosi status institutio. Quæstio ex vi præsentis providentiæ procedit; an Christi Ecclesia fundata,

& instituta sub potestate clavium, possit institui in ea aliquis status Ecclesiasticus verus, & perfectus sine hac clavium potestate? & sicut potest dubitari an Ecclesia Dei, sine hac potestate clavium instituta, esset alia, ita status Religiosus institutus, esset alius secundum illam providentiam: ratio dubitandi est, quia status ex doctrina D. Thomæ communiter ab omnibus recepta, constituitur à lege ligante, vel solvente; sed si Christus Dominus non dedisset potestatem clavium Ecclesiæ, mutaretur lex quoad suum regimen & gubernium: ergo omnes status Ecclesiæ mutarentur: ego vero firmiter teneo potestatem clavium ita propriam, & inseparabilem esse à lege gratiæ, vt sine ea concipi non possit Ecclesia Christi sponsa perfecta, essetque quasi Synagoga, sine hac mirabili potestate, qua ex meritis Christi ligamur, & solvimur in terris, ac per consequens, quod omnes status Ecclesiæ à Christo Domino instituti sub hac potestate fuerunt, ita vt sine illa intelligi non possent, nec fundari, nec institui, itaque semper fuit necessaria hæc clavium potestas, & iurisdictio in aliquo Prælato, à Sede Apostolica concessa, vt Religiosi spiritualiter gubernarentur, quia status Religiosus fundatus fuit supra firmam petram Ecclesiæ, & licèt aliquando in Prælatis regularibus hæc potestas non fuerit, erat autem in Episcopis, qui tùnc veri eorum Prælati erant, tàm quoad disciplinam Ecclesiasticam, quàm quoad Monasticam, & in nullo statu Ecclesiæ extiterunt Religiones sine hac potestate clavium, sivè in ipsis, sivè in Episcopis, sivè in alijs à Sede Apostolica Delegatis, qui veri eorum Prælati extiterunt.

115 Sed dato, & non concesso, quod hæc potestas clavium non sit necessaria ad statum Religiosum in Christi Ecclesia, quia sic institutus fuit à Christo in ea sub lege libertatis. Argumentum non procedit ad vetus testamentum, in quo omnes status erant servitutis, & non constat, quod dederit Deus potestatem alicui ad instituendum statum evāgelicum quoad substantiam in veteri lege; nec verum est, quod Apologista in sua Historia Prophetica satis apertè innuit, lib. 2. cap. 2. num. 4. ad illa verba 4. Regum cap. 2. vers. 9. ibi: *Pete quod vis*, scilicèt, quod Elias obtulit Elisæo spiritualia plusquam magna, & sine limitatione, & quod assimilatur traditioni Christi Dni discipulis suis dicentis: *Quodcumque solveritis in terris erit solutum, & in Cœlis.* In quibus Author clavium potestatem videtur asserere concessam fuisse in raptu Eliæ, Elisæo, quod in edit. 1630. scripserat lib. 2. cap. 2. num. 4. & cap. 4. num. 4. & cap. 16.

§. IV.

§. IV.

Refertur doctrina Authoris in §. 6. & 7. contenta ad probandam in veteri lege potestatem ad Religiones approbandas.

116 POtestatem positivam ad Religiones approbandas dividit in speculativam, & practicam, speculativa est, qua status declaratur bonus, & ad serviendum Deo conformis, & aptus: practica est, qua quasi de facto Religio fundatur, & erigitur tribuens ei potestatem acceptandi professiones, eligendi Prælatos, statuendi leges, & recipiendi ad Religionem venientes, & has potestates extitisse in Synagoga pro conclusione statuit, quam vt probet supponit in Pontificibus illius legis, & legitimis concilijs infallibilem, & specialem assistentiam Spiritus Sancti, vt in rebus fidei, & Religionis ne errarent, & hanc esse communem sententiam Doctorum, quam nos etiam supponimus. Sed difficultas non procedit sub his terminis, scilicèt, an Pontifices veteris legis habuissent potestatem approbandi statuta aliqua specialia, modosque vivendi secundum illam legem, de qua non dubitatur in præsenti? sed an Pontifices veteris testamenti habuerint potestatem practicam, vel speculativam approbandi institutum, modosque vivendi, leges instituendi, & Prælatos eligendi, acceptandique professiones, & statum erigendi, & fundandi secundum legem gratiæ, & evangelium in Sinagoga? nam adversarij defendunt statum ab Elia fundatum evangelicum fuisse quoad substantiam, & essentiam, & secundum spiritum legis gratiæ institutum, & fundatum in Synagoga: ergo admissa, & concessa illa potestate approbativa, practica, & speculativa in Pontificibus veteris legis, & in Synagoga, vt status approbarent, & Religiones instituerent secundum illam legem, non indè sequitur, quod potestatem haberent ad approbandum, erigendum, & instituendum statum secundum legem gratiæ, & declarandi leges, & statuta illorum statuum esse conformia, consonaque spiritui evangelij, & legis gratiæ.

117 Quod probatur, nam ad hoc vt Pontifices illius legis hanc potestatem haberent, debuit eis revelari ex institutione illius Pontificatus per infallibilem assistentiam Spiritus Sancti perfectio legis gratiæ, & spiritus evangelij, vita Christi, & Apostolica, & evan-

evangelica ab eo instituenda, Regnum Cœlorum, & præmia æterna, propter quæ vota erant emittenda, essetque in Synagoga apertus, & manifestus sensus spiritualis scripturarum; sed hæc omnia non fuerunt revelata in veteri testamento Pontificibus illius temporis, sed in tempore gratiæ per Christum Dominum nostrum, vt constat ex evangelio, & Sanctis Patribus: ergo non fuit in illa lege potestas speculativa, nec practica ad instituendum, & approbandum statum verum Religiosum quoad substantiam, & essentiam evangelicum, nec ad erigendam aliquam Religionem in populo Iudæorum in spiritu, & veritate evangelica, vt adversarij supponunt fuisse statum ab Elia institutum, & fundatum in ea.

118 Discursus confirmatur ex doctrina tradita à Francisco Victoria ab Apologista hic laudato, qui relectione prima de potestate Ecclesiæ, sect. 5. proposit. 5. num. 4. potestatem Synagogæ explicans, ait ibi: *Ergo nec illi Sacerdotes habebant claves, nec erat in eis vera potestas spiritualis; vndè dico, quod nullum effectum purè spiritualem poterant conferre; sed omnia erant temporalia, & materialia, signum dumtaxat, ac figura spiritualium rerum, & Sacerdotes Levitici habebant solum claves templi materialis; vndè nec remittebant peccata, nec aliquam potestatem purè spiritualem habebant, sed omnia quæ gerebant, erant media ordinata ad gratiam novæ legis.* Hæc ibi: ex quibus sequens formatur syllogismus: Approbatio Superioris solum potest constituere statum approbatum, secundum potestatem quam habet; sed Pontifices veteris testamenti non habebant veram spiritualem potestatem, nec effectum purè spiritualem poterant conferre; sed omnia erant materialia, & temporalia, signum, & figura rerum spiritualium novæ legis: ergo in Synagoga non fuit potestas ad approbandum statum verum Religiosum spiritualem in veritate evangelica institutum, & secundum legem gratiæ fundatum; sed tantum fuit potestas approbativa statuum in vmbris, & figuris secundum illam legem, & consequenter status verus Religiosus quoad substantiam evangelicus non potuit erigi in Synagoga, nec ab ea approbari.

119 Authoritatem, & potestatem legislativam absolutè concedit in Synagoga, & in Pontificibus illius, quam nos etiam concedimus limitatam ad illam legem, vt secundum illam præcipere possent, populumque obligare, quæ quidem magis executiva fuit, quam dispositiva, quia Pontifices veteris testamenti sub lege servitutis erant, & ideò non fuit eis concessa absoluta potestas dominandi, & præcipiendi, & sic Deus, observantias, cæremonias, &

rius illius legis præscripsit, vt valdè limitatam relinqueret authoritatem Pontificiam in eis dispensandi, & circa ea disponendi, quod satis colligitur ex Deuteronomio cap. 12. vers. 32. ibi: *Quod præcipio tibi, hoc tantum facito Domino, nec addas quidquam, vel minuas.* In quibus, licèt opera supererogationis non prohibeantur secundum illam lem, potestas tamen præcepta condendi, legesque ferendi, limitata videtur, & magis apparet authoritas executiva, quam legislativa; at vero in lege gratiæ, quæ libertatis est, & filiorum pauca, & vniversalia præcepta dedit nobis Christus Dominus, amplissimam potestatem relinquens Ecclesiæ, & suis Vicarijs ferendi leges, instituendi, & fundandi status, confirmandi regulas, & approbandi Religiones secundum spiritum, & veritatem evangelij; vndè ex dictis evidenter convincitur, quod concessa authoritate in Synagoga ad approbandum Religiones vmbraricas, & figurativas secundum illam legem; non indè infertur potestas ad approbandum statum, quoad substantiam, & essentiam evangelicum, & Religionem institutam in spiritu, & veritate evangelij.

§. V.

Solvuntur argumenta quibus probare intendunt adversarij iurisdictionem spiritualem, & approbationem positivam, & practicam in veteri lege, & determinatè ad Religionem propheticam.

120 SPiritu Sancto dictante, Deoque mandante institutam, & approbatam fuisse Religionem Elianam, divinoque decreto confirmatam, asserit in hoc §. ex Ioanne Jierosolymitano de institutionibus Monachorum cap. 2. & quia hic liber primus inventor fuit veri status Religiosi in votis essentialibus ab Elia fundati, operæ pretium duxi, hic apponere iudicium quo à doctissimis viris hic liber inter spurios existimatur, & enumeratur. Emminentissimus Cardin. Baron. ad ann. 444. ait ibi: *Facessat igitur huiusmodi de Monachismo Cyrilli fabella, sicut huic, haud impar quæ traditur, & Ioannes Ierosolymitanus Episcopus etiam Monachus Carmelita: sicut enim hæc leviter effinguntur, ita, & facilè refelluntur: flagrans quidem cupido nobilitatis à vitæ cogit interdum homines delirare.* Epistola Cyrilli, liber Ioannis Jerosolymitani, & vtri usque Monachatus, vt fabella con-

contemnuntur à modestissimo Cardinale. Emminentissimus Bellarminus de Scriptoribus Ecclesiasticis ad annum 390. ibi: *Tribuitur eidem Ioanni liber ad Caprasium de institutione Monachi, qui habetur tomo 9. Bibliot. VV. PP. edit. 2. sed hic liber videtur scriptus ab aliquo longe posteriori, siquidem in ipso libro dicit Author se esse Ordinis Carmelitarum, & describit habitum Carmelitanum: at illis temporibus nomen Carmelitarum erat planè inauditum, vt etiam Cardinalis Baronius asserit tom. 2. Annal. ad annum 444. adde quod liber est hominis latini, & temporum posteriorum.* Emminentissimus Dominus Cardinalis Capisuccus controv. 16. sæpè citata §. 6. ibi: *Quoad Ioannem Episcopum Ierosolymitanum respondetur cum Araùjo loco citato, in illo opere, de institutione Monachorum modicæ authoritatis esse apud Bellarminum, vbi supra, & Baronium tom. 4. Annal. anni 393. & fortè opus illud non est eiusdem Ioannis, & ipsi falsò adscriptum.* Mag. Sac. Pal. infra disc. 7. §. 1. eadem censura vtitur: Hac nota etiam imprimitur in Bibliot. VV. PP. editione novissima, & ab omnibus viris doctis post rectum iudicium suppositititium existimatur, & spurium: ergo quotquot scripserunt in fide huius Authoris falsò fundamento nituntur, nullamque maiorem authoritatem habent, quam hic liber falsò Ioanni Jerosolymitano adscriptus: ergo tota approbatio, & institutio veri status Religiosi Carmelitani, Elianique ex Dei mandato, decretoque divino Spiritu Sancto dictante in veteri testamento in Dei Ecclesia ruit, & si hæc falsa sunt, cætera quæ in eodem libro continentur de Monachatu Carmelitano veteris, & novi testamenti eodem sunt damnanda iudicio.

121 Post Ioannem Jerosolymitanum apparuit Iosephus Antiochenus antiquior illo toti antiquitati ignotus, quem in Bibliot. Barberina Romæ vidi à Philippo Ribot Carmelitano, & in Cathaloniæ Principatu Provinciale luci editum sub titulo *de militia primitivæ Ecclesiæ*, qui inter alia rationi, & historiæ Ecclesiasticæ dissona, multa de Carmelitis secundo Christi sæculo refert: sed liber hic suppositititius etiam existimatur ab omnibus viris doctis, & ipse titulus *de militia primitivæ Ecclesiæ* suspectum reddit totùm opus, nam tùnc primitivæ Ecclesiæ nomen in vsu non erat; nec in illius temporis Patribus reperitur.

122 Post authoritatem Ioannis Jerosolymitani ad Sacram Scripturam recurrit, vt institutum Eliarum ex Dei mandato institutum, & divino decreto approbatum, ostendat, & ex 3. Reg. cap. 17. ait ibi: *Recede hinc, & vade contra Orientem, & abscondere in torrente Carith.* Et ibidem cap. 19. ibi: *Eliseum filium Iosapha vnges Prophetam*

tem prote. Et subiungit Apologista hic num. 37. vix reperitur actio Eliæ, quæ ex mandato expresso Dei non sit facta: ex mandato Dei ad torrentem Carith. & ad viduam Sereptanam adijt, 3. Reg. cap. 17. bis occurrit Achab Regi 3. Reg. cap. 18. 21. Propter mandatum Dei sacrificavit in Carmelo extra templum, & Prophetas Baal decapitavit, 3. Reg. cap. 18. propter Dei mandatum Elisæum vnxit in Prophetam, & Azaelem in Regem Syriæ: ergo si hæc omnia fecit Elias ex Dei expresso mandato, quanto magis maximum opus, rarum, singulareque illis sæculis numquam visum, vt est institutio vnius Religionis, quod vix potest credi, ex Dei præcepto faceret? Imò credere debemus, quod ex præcepto Dei, rem hanc fecit Elias, siquidem tot scripturæ testimonijs secundum Patrum, & Doctorum expositionem, ita docent vt vidimus. Hæc Author ibi.

123 Sed Patres, & Doctores adhuc desiderantur, quia nullus ex laudatis hic ab Apologista novitatem divini mandati cogitavit, nisi Apochryfus, & suppostititius Ioannes Jerosolymitanus, & Ioannes Soret eiusdem familiæ, qui divinam revelationem innuit. Ad authoritates Sacræ Scripturæ concedimus, omnia memorata opera Eliæ facta fuisse ex Dei mandato, sicut alij Prophetæ facto super eos verbo Domini quidquid eis imperatum fuit adimplerunt: concedimus etiam ex Dei mandato recessisse contra Orientem, & se abscondisse in torrente Carith, vnxisseque Elisæum in Prophetam: ergo ex Dei mandato veram Religionem instituit cum votis, quam ex decreto divino approbavit, vel Deus confirmavit? Frigidam hanc consequentiam negamus, quia in illo textu scripturæ continetur, vt ex præmisis, & allegatis inferatur.

124 Nec prædictum mandatum Dei expressum admitti potest determinatè ad illam Religionem propheticam veteris testamenti, vt supponit titulus; quia non solum institutum Religiosum quoad substantialia, & essentialia esset de iure divino, sed etiam quoad particularia, & singulares observantias, quibus constitueretur in suo esse specifico prophetico; sed in suo esse specifico prophetico, vt talis Religio, & vt determinatus status ad regulam particularem, & observantias determinatas comprehendit; non potest dici, quod Religio Eliana veteris testamenti fuit approbata ex Dei mandato, & de iure divino: ergo nulla fuit approbatio in illa lege determinatè ad illam Religionem ab Elia institutam: Minor in qua est difficultas probatur; quia observantiæ, constitutiones, & regu-

la

la illius Religionis non pertinerent ad cæremonialia, vel figurativa illius legis, sed ad veritatem, & spiritum legis gratiæ, cuius erat status ab Elia institutus, & fundatus; ac per consequens deberent permanere in lege nova sicut status ex Dei mandato fundatus; sed hoc admitti non potest: ergo nulla fuit approbatio in veteri testamento de iure divino determinatè ad illam Religionem Elianam: Maior est certa, & minor probatur, quia si illa Religio in suo esse specifico, vt talis, in talibus constitutionibus, observantijs, & regula esset de iure divino, hæc omnia de eodem iure permanerent in lege gratiæ, & indispensabilia essent in Dei Ecclesia, ac per consequens in suo esse, & conservari non dependerent a Summo Pontifice; nec in eis dispensare posset; sed sæpe in regula Carmelitana, & in eius constitutionibus, vel dispensavit, vel mitigavit vt constat, sicut in alijs Religionibus: ergo illa Religio non fuit approbata de iure divino determinatè, & specificè.

125 Denique ex decreto Sanctæ Inquisitionis Hispanicæ die 25. Februarij 1673. expungi præcipitur, & deleri in Historia Prophetica: *Fundatum totum ex mandato Dei speciali, & ex expresso Dei mandato*, & loco horum verborum præcipitur, vt ponatur: *Ex Dei inspiratione*; sed Religio, & institutum, & status ex Dei inspiratione fundata indigent publica, & authentica Ecclesiæ, vel Pontificis approbatione, & confirmatione, vt verum statum Ecclesiasticum constituant, vt constat in Religionibus legis gratiæ ex divina inspiratione fundatis: ergo illa Religio Eliana, si extiterit, vt fundatio, & institutio eius permaneret, & firma esset, licèt ex Dei inspiratione interna esset fundata, indigeret approbatione authentica, & solemni, vt statum constitueret externum, & in illa lege stabilis permaneret: ergo, sublato Dei mandato, nulla remanet approbatio pro illa Religione Eliana in veteri testamento ex Dei inspiratione fundata. Hæc autem procedunt admissa inspiratione Dei in Elia ad fundandum, & instituendum verum statum Religiosum quoad substantiam, & essentiam evangelicum cum votis, quod debent probare adversarij, & nos, ex principijs in hac controversia relatis, cum Sanctis Patribus, & Doctoribus negamus.

§. VI.

§. VI.

Institutio veri status Religiosi evangelici in veteri lege ex Christi exemplaritate non augeret excellentiam Christi, sed minueret gloriam eius præsentis, & passi, & excellentiam præsentis Ecclesiæ deprimeret.

126 HAnc exemplaritatem Christi, & voti Deiparæ de facto non fuisse revelatam Iudæis ad statum verum Religiosum plurimis fuit demonstratum argumentis in 1. part. disc. 1. §. 4. per totum; sed quia Apologista in 1. part. 4. propositionis, §. 9. & 10. à num. 40. proponit, quod Christus Dominus exemplariter in omni tempore influxit, vt Magister totius perfectionis, & quod non minuit gloriam Christi Institutoris, & Fundatoris status Religiosi veri evangelici, existentia huius status in veteri lege, immo quod augeret excellentiam eius ex Christi exemplaritate: Vt veritas magis elucescat examinare oportet, hanc Authoris propositionem de aumento excellentiæ Christi præsentis, & passi ex institutione veri status Religiosi in veteri lege: Hoc dubium pendet ab alia quæstione, scilicèt, an augeret excellentiam Christi præsentis, & passi, quod lex gratiæ, vel nova, instituta fuisset ab aliquo puro homine ex Christi exemplaritate ante eius adventum, mortem, & passionem, quia cum status ille Religiosus veteris legis, secundum Apologistam, esset verus evangelicus, & in spiritu legis gratiæ institutus ab Elia, ex eisdem principijs demonstratur augmentum excellentiæ Christi ex institutione novæ legis in veteri: quod evidenter probatur, nam fundamenta efficacissima huius propositionis sunt eadem, quæ proposuerat §. 4. & 5. in 2. proposit. huius Apologiæ, vt asserit hic §. 10. num. 46.

127 Fundamenta in loco citato nulla alia sunt, nisi illa verissima doctrina D. Thomæ, quod illa est nobilior, & perfectior causa, quæ ad plures se extendit effectus in causando; sed si exemplaritas Christi futuri se extenderet ad institutionem novæ legis in veteri, ad plures se extenderet effectus in causando: ergo institutio novæ legis in veteri augeret gloriam Christi præsentis, & passi, at hæc institutio non fuit facta in veteri lege: ergo diminuta fuit glo-

gloria Christi in institutione legis gratiæ post adventum Christi, hoc falsum est: ergo deficit argumentum Apologistæ, & omnia eius fundamenta ruunt, & fabrica huius status Religiosi veteris testamenti demolitur in lege gratiæ: ostendere debent adversarij, quare augeatur excellentia Christi Domini ex institutione Eliæ, & non augeatur ex institutione Adami, vel Abrahami in quibus etiam se extenderet exemplaritas Christi ad plures effectus, præsertim in Abrahamo cui facta fuit repromissio legis gratiæ.

128 Prædicta ratio reducitur ad sequentem syllogismum: non augeret excellentiam Christi præsentis, & passi, sed deprimeret gloriam eius secundum præsentem providentiam, si ex eius exemplaritate futuri institutus esset ante eius adventum status communis legis gratiæ; sed Monachatus verus cum votis, & consilijs novæ legis quoad substantiam evangelicus, est status specificus, & perfectionis legis gratiæ: ergo secundum præsentem providentiam, non augeret gloriam Christi præsentis quod ab aliquo puro homine fuisset institutus in veteri lege ante adventum eius in spiritu, & veritate legis gratiæ.

129 Præcedens discursus comprehenditur in alio syllogismo Angelici Magistri, qui 1. 2. quæst. 106. art. 3. inquirit: *Vtrum lex nova debuerit dari à principio mundi*, negativè respondet, & in argumento sed contra est; sic arguit ex D. Paulo ad Corinthios 1. cap. 15. *Non prius, quod spirituale est, sed quod animale; sed lex nova est maximè spiritualis: ergo lex nova non debuit dari à principio mundi.* Tùm sic, sed status verus Religiosus votis, & consilijs institutus est spiritualior status, legis maximè spiritualis, in quo homines magis spiritualizantur in lege nova: ergo hic status non debuit dari in veteri lege ante legem novam, nec augeret gloriam Christi præsentis, & passi, si ante adventum eius institueretur ab aliquo puro homine in spiritu, & veritate legis gratiæ ex eius exemplaritate futuri.

130 Nec obstat dicere; quod status verus Religiosus tantum esset institutus evangelicus in spiritu legis gratiæ quoad substantiam, & essentiam; non vero quoad alias perfectiones legis gratiæ ac perconsequens augeret gloriam Christi futuri, & non deprimeret excellentiam Christi præsentis & passi; sed hoc effugium chimericum est, & sine fundamento in scripturis, & Sanctis Patribus, quod evidenter impugnatur ex doctrina Angelici Doctoris vbi supra: Vt ille status esset substantialiter, & essentialiter evangelicus, & institutus in spiritu legis gratiæ quoad substantiam, deberet

beret habere primarium effectum substantialem, vel essentialem rationem constitutivam legis gratiæ, & principalem effectum spiritus constituentis illam; sed ante adventum Christi Domini, & mortem eius non potuit habere substantialem effectum legis gratiæ, nec essentialem perfectionem spiritus constituentis legem evangelicam, nec augeret excellentiam Christi quod à puro homine efficienter hæc haberet in veteri lege: ergo ille status non esset substantialiter evangelicus, nec institutus quoad essentiam in spiritu legis gratiæ, nec augeret excellentiam Christi præsentis institutus à puro homine in veteri lege ex eius exemplaritate futuri: Maior est certa, & minor probatur ex prima ratione, qua Angelicus Præceptor probat, quod lex nova non debuit dari ab origine mundi supra loco citato in corp. ait ibi: *Dicendum quod triplex ratio potest assignari, quare lex noua non debuit dari à principio mundi: Prima est, quia lex noua, sicut dictum est, principaliter est gratia Spiritus Sancti, quæ abundanter dari non debuit, antequam impedimentum peccati ab humano genere tolleretur, consummata redemptione per Christum.* Et ibidem art. 1. in corp. asserit, quod potissima ratio, & virtus legis gratiæ consistit in gratia Spiritus Sancti, sed ante adventum Christi non potuit ille status Religiosus habere hanc gratiam Spiritus Sancti, & sine illa non potuit esse substantialiter, nec essentialiter institui in spiritus legis gratiæ, nec verè evangelicus substantialiter dici, nec augeret excellentiam Christi passi, quod ab aliquo puro homine ante eius adventum institueretur status verè evangelicus in spiritu legis gratiæ, non consumata redemptione generis humani: ergo ante adventum Christi Domini ille status Religiosus ab Elia institutus non potuit habere essentialem, & substantialem, principalemque effectum legis gratiæ, & spiritus evangelici, ac perconsequens chimericum est hoc augmentum gloriæ Christi Domini mortui, & passi ex eius exemplaritate futuri in institutione status Religiosi veri evangelici veteris testamenti.

131 Confirmatur nostra conclusio ex secunda ratione D. Thomæ: Non augeret gloriam Christi præsentis, quod Moyses non instituisset statum communem illius populi figurativum, & vmbraticum; sed verum, & quoad substantiam evangelicum, & in spiritu legis gratiæ: ergo non augeret gloriam Christi præsentis, quod Elias institueret in illa lege statum verum Religiosum evangelicum quoad essentiam: Antecedens certum est, consequentia satis constat à paritate, sed probatur ex identitate rationis

ex D. Thoma vbi supra, ibi: *Secunda ratio potest assignari ex perfectione legis novæ, non enim aliquid ad perfectum statum adducitur à principio, sed quodam temporali successionis ordine, sicut aliquis prius fit puer, & postmodum vir*: ergo secundum præsentem providentiam non augeret excellentiam Christi præsentis quod in illo statu imperfecto pucrili vmbratico, & figurativo aliquis purus homo instituerct, ex Christi futuri exemplaritate statum verum, non vmbraticum perfectioris quoad substantiam legis gratiæ in spiritu, & veritate evangelij.

132 Ad tollendam equivocationem, vel potius confusionem veteris, & novi testamenti qua laborat Author in tota hac Apologia, & in sua Historia Prophetica, oportet explicare in quo consistat excellentia Christi Domini, & gloria Redemptoris in vtroque testamento. Maior Christi excellentia consistit in adimpletione divinæ voluntatis secundum præsentem providentiam, qua ordinavit redemptionem generis humani propter merita Christi mortui, & passi, qui non venit facere voluntatem suam, nec quęrere gloriam eius, sed Patris, vndè excellentia Christi Domini consistit in executione divinæ voluntatis, secundum quod Deus decrevit in vtroque testamento: præordinavit igitur Deus Ecclesiam ex fidelibus vtriusque testamenti permansuram, vsque ad finem mundi, & postea triumphantem in Coelis, & status eius decrevit secundum differentiam temporum, & legum, in statu legis naturæ, in statu legis scriptæ, & servitutis, & in statu legis gratiæ, & libertatis; in veteri lege decrevit Altissimus, & ideavit statum Ecclesiæ vmbraticum, & figurativum, vsque ad redemptionem generis humani: post adventum Christi decrevit statum libertatis Ecclesiæ in spiritu legis gratiæ; vndè cultus Dei secundum illam legem, & figuras illius, excellentia Christi fuit, quia ordinabatur ad Christum præsentem in nova lege, & omnes iusti illius legis ex meritis Christi futuri, licèt ad gratiam novi testamenti pertinebant, Deum colebant, & Redemptorem sperabant adimplendo divinam voluntatem secundum ministeria, sacrificium, cultum, & statum illius legis.

133 Hanc doctrinam illustravit insignis Theologus, & Sacræ Scripturæ Eruditissimus Interpres Cornelius Alapide in epist. ad Galatas cap. 4. num. 120. ibi: *Nota 3. Isaac, id est, Christum dici natum ex Sara, hoc est, Ecclesia, non quasi Ecclesia fuerit à parte rei Mater Christi, aut prior Christo, cum à Christo cœperit, & fundata sit, sed quod in mente Dei, & idea divina quodammodo Ecclesia fuerit prior, ac Christi ma-*

mater. Deus enim voluit, primo existere Synagogam, deindè ei subrogare Ecclesiam: itaque habuit Deus primo in mente, & intentione ideam Synagogæ, deindè Ecclesiæ, & ex hac voluntate, decreto, & intentione voluit, & decreuit, quasi in secundo instanti, & signo rationis, vt loquuntur Scholastici, creare, & producere Mosen, quasi primum ideæ huius filium, qui reliquum ideæ exequeretur, ipsamque Synagogam inchoaret, & institueret. Pari modo ex voluntate ac decreto condendi Ecclesiam voluit creare, & producere Christum quasi primum ideæ huius, id est Ecclesiæ, prout erat in mente Dei, filium, qui reliquum ideæ exequeretur, ipsamque Ecclesiam quasi primus, & angularis illius lapis inchoaret, fundaret, institueret: sic Christus, & Christiani vocantur versu sequenti, & alibi: filij promissionis, & prædestinationis Dei: quia eorum, vti & Matris, id est Ecclesiæ, productio purè, & merè fuit opus, & creatio solius Dei, diuinaque voluntatis, & prædestinationis tamquam Patris, & diuinæ Conceptionis, ac ideæ tamquam Matris. Ex quibus interrogo: hic status verus Religiosus evangelicus circumcisus in eadem veritate, & eodem spiritu legis gratiæ, institutus ab Elia in veteri lege, & permansurus in eadem entitate, & essentia in novo testamento, in quo decreto, vel in qua idea fuit prædestinatus? Non in decreto Synagogæ, quia in hac idea omnia fuerunt figurativa, & symbolica iuxta illam legem: Non in decreto, vel idea Ecclesiæ, quia iuxta hoc decretum omnes status veri evangelici quoad substantiam, & essentiam in spiritu legis gratiæ præordinavit Deus iuxta prædestinatum tempus post Christum Dominum, & mortem eius, consumata redemptione: ergo hic status verus Religiosus circumcisus verè evangelicus quoad substantiam in spiritu legis novæ institutus ab Elia in veteri chimericus est, & humana idea, nec ad Synagogam pertinens, nec ad ideam Ecclesiæ: vel ostendant adversarij aliquod decretum conditionatum, vel medium huius status veri evangelici circumcisi inter decreta Synagogæ, & Ecclesiæ.

134 In sacris litteris veteris, & novi testamenti non invenitur fundamentum decreti, quo Deus hanc ideam prædiffiniuerit status veri Religiosi evangelici quoad substantiam in spiritu legis gratiæ instituti in circumcisione, & permixti cum legalibus veteris legis: sed postea aliam similem ideam imaginarunt quidam Pseudo Apostoli, vt refert D. Thomas in 2. ad Corinthios cap. 3. lect. 2. ibi: *Sed quia possent Pseudo Apostoli dicere, quod licèt maius ministerium sit noui testamenti, quam ministerium veteris testamenti, non tamen est multum maius, & ideò bonum est, quod illi ministerio, & isti intendamus, quod & faciebant, quia simul observabant legalia cum evangelio.* Hæc D. Thom.

Hi Pseudo Apostoli post Christum Dominum chimericam ideam excogitabant Synagogæ,& Ecclesiæ legalia præterita cum evangelicis præsentibus componentes: Ad instar huius ideæ videtur imaginari status verus Religiosus in spiritu legis gratiæ institutus in veteri lege quoad substantiam evangelicus,quia illi Monachi tùnc instituti legalia præsentia servarent vt bona figurativa, & sine spiritu legis gratiæ,& futura evangelica custodirent vt meliora in veritate,& spiritu veteris testamenti,quod est chimera quædam coniungens Cœlum novi testamenti cum terra veteris legis: An sicut illi Pseudo Apostoli erraverunt servantes legalia præterita cum evangelio, errent, qui post Christum affirmant quod illi Monachi in veteri lege circumcisi simul servabant legalia præsentia figurativa, & evangelica vera iudicent alij ad quos pertinet.

§. VII.

Christus futurus vt revelatus in veteri lege non fuit in ea Magister virtutis, & perfectionis in spiritu legis gratiæ in aliquo status veteris legis.

135 INsuper Apologista §. 9. num. 40. in titulo proponit,quod Christus vt Magister totius virtutis, & perfectionis influxit exemplariter ante, & post adventum eius, & ex hoc Magisterio maiorem excellentiam Christi demonstrare intendit; sed hac generalitate Magisterium Christi futuri in veteri illa lege ad omnem virtutem, & perfectionem sustineri non potest; quia Christus futurus,erat Magister futurus,& eo modo quo futurus erat Magister in lege gratiæ, non fuit Magister in lege veteri, vndè hæc doctrina Apologistæ confundit Magisterium Christi præsentis in lege gratiæ cum Magisterio Prophetarum veteris testamenti ex meritis Christi futuri; quod manifestè probatur ex doctrina Apostoli, qui divinum Magisterium secundum novum,& vetus testamentū nobis demonstravit in epist.ad Hebr. cap. 1. ibi: *Olim locutus fuit Deus per Prophetas nonissime diebus istis locutus est nobis in filio*:ergo in Prophetis instituit Deus Magisterium veteris legis in Synagoga,& in Christo Dño Magisterium legis gratiæ in Ecclesia.Confirmatur,nam secundum quod nobis constat ex sanctis scripturis,duas instituit Deus Cathedras ad docendum populum suum fidelem, vnam in veteri lege in Moyse, & alteram in lege nova in Christo; Cathedra Moy-

sis

ſis fuit materialis, & figurativa, & Magiſterium, eius figurarum: Cathedra Chriſti Domini fuit ſpiritualis, veritatis & lucis: inſtituit etiam ſucceſſores in Cathedra Moyſis Pontifices illius legis, & Miniſtros ſuos Prophetas: in Cathedra Chriſti inſtituit ſucceſſores, ſuos Vicarios, & Apoſtolos: Magiſterium veteris legis fuit vmbræ, Magiſterium legis gratiæ fuit lucis: *Ego ſum lux mundi*, dixit Chriſtus, & ad diſcipulos ſuos: *Vos eſtis lux mundi.* His ſuppoſitis, inquiro, in qua Cathedra ſedit Chriſtus futurus, vt eſſet Magiſter in veteri teſtamento totius perfectionis legis gratiæ? in Cathedra Moyſis non ſedit Chriſtus: Cathedra legis gratiæ non dum erat inſtituta, quia nondum locutus fuit Deus in filio: ergo hoc Magiſterium Chriſti futuri tantum poteſt excogitari ſecundum quod erat in apprehenſione Prophetarum, ſed quatenus erat in mente Prophetarum non fuit Magiſterium legis gratiæ, ſed vmbrarum, & ſecundum illam legem: ergo ex hoc Magiſterio non poteſt probari inſtitutio veri ſtatus Religioſi in ſpiritu, & veritate legis gratiæ.

136 Tùm etiam, quia miniſter Chriſti futuri ad inſtituendum efficienter hunc ſtatum Religioſum verum in ſpiritu legis gratiæ eſſet Elias; ſed hoc non poteſt dici: ergo Magiſterium Chriſti ad hunc ſtatum fundamento caret: Maior ſupponitur ab Apologiſta, de quo directè ſequenti §. minor probatur, quia vt Elias eſſet miniſter Chriſti futuri ad inſtituendum ſtatum verum evangelicum in ſpiritu legis gratiæ debuit eſſe diſcipulus lucis Chriſti præſentis, & lux participata ex Chriſto ad docendum, & inſtituendum in Synagoga verum illum ſtatum evangelicum in luce, & veritate evangelica, & non in vmbra figurativa, & prophetali, fuiſſetque Elias lux evangelica in veteri lege antequam oriretur ſol iuſtitiæ, & ex inſtitutione illius ſtatus manifeſtaret in Synagoga veritatem lucis legis gratiæ in illo ſtatu evangelico vero, quod eſt confundere lucem cum vmbris, quod ſecundum præſentem providentiam contradictionem manifeſtam implicat.

137 Ex Sacra Scriptura nobis conſtat quando incepit Chriſti Magiſterium, & in Actis Apoſtolum cap. 1. dicitur ibi: *Cæpit Ieſus facere, & docere*: ergo ante adventum eius non docuit in Synagoga, nec fuit Magiſter perfectionis evangelicæ in ſpiritu legis gratiæ, quia tùnc poſt adventum eius incepit revelare myſteria Regni Cœlorum, & ſpiritum legis gratiæ, & perfectionem evangelicam. Hoc argumentum, vt frivolum, & puerile con-

terminitur ab Apologista hic num. 4. & respondet ab inconveniente, quia sequeretur quod Christus Dñs non fuisset Redemptor præcedentium in tempore, quod est hæreticum; sequelam probat. S. Lucas asserit quod cæpit Iesus facere, & docere: ergo si hac ratione non se extendit Magisterium ad fideles veteris testamenti, nec opera, nec merita, ac perconsequens, qui tempore præcesserunt non esset redempti.

138 Sed quis non miratur Theologum sic discurrentem, & confundentem prædestinationem ad gloriam, & redemptionem, & effectus gratiæ Christi in vtroque testamento, nisi velit, quod fideles veteris testamenti redempti fuissent ex exemplaritate Christi futuri: certum enim est, quod genus humanum fuit redemptum à Christo Domino in tempore prædiffinito à Patre: certum etiam est, quod licèt omnes homines ex meritis Christi futuri essent redimibiles ex Dei pijssima misericordia, redempti non fuerunt nisi ex meritis Christi præsentis, & passi: ergo ante adventum Christi non erant redempti, quia redemptio facta fuit in sanguine Christi: ergo redemptiò generis humani ante adventum Christi non se extendit ad fideles veteris testamenti sub lege servitutis, & peccatis sed consumata redemptione in sanguine ipsius se extendit ad iustos omnes, qui adventum Redemptoris expectabant ex Christi futuri meritis, quibus aliquos effectus gratiæ receperunt secundum statum illius legis, & tempus.

139 Nec ex redemptione sequitur extensio Magisterij Christi ad vetus testamentum, quod manifestè docuit Apostolus ad Galatas cap. 3. vers. 23. ibi: *Prius autem quam veniret fides sub lege custodiebamur conclusi in eamdem fidem, quæ revelanda erat, itaque lex pædagogus noster fuit in Christo, vt ex fide iustificemur, at vbi venit fides iam non sumus sub pædagogo*: ergo secundum Apostolum in Christo futuro lex fuit pædagogus in veteri testamento in timore, & correctione, & ibidem lect. 8. ait D. Thomas: *Sed hoc officium cessavit postquam venit fides*: ergo Magisterium Christi in spiritu legis gratiæ non se extendit ad vetus testamentum; sed in novo incepit, in quo cæpit Iesus facere, & docere, vt in cap. 1. Actorum differentiam inter pædagogum legis veteris in Christo futuro, & Magisterium legis novæ in Christo præsenti asignavit Div. Ioannes Chrysost. in eumdem textum D. Pauli, ibi: *Papæ quanta fidei vis, & quomodo cum progressu sermonis aperit! Prius enim ostendit, quod fides redderet filios Patriarchæ, scitote inquiens, qui ex fide sunt, hos esse.*

esse filios Abrahæ: nunc vero demonstrat eosdem esse filios Dei, omnes enim inquit estis filij Dei per fidem quæ est in Christo. Pædagogus veteris legis in Christo futuro ostendebat Iudæos esse filios Abrahæ: Magisterium Christi præsentis in nova lege ostendit fideles esse filios Dei: ergo Christus Dominus non fuit Magister in veteri lege in spiritu, veritate, & doctrina legis gratiæ, sed tantum pædagogus in illa fide, & lege conclusus, & velatus vmbris, & figuris veteris testamento, & in novo revelatus est Magister verus in spiritu, fide, & doctrina legis gratiæ.

§. VIII.

Proponuntur motiva Apologistæ, & aliorum eiusdem sententiæ ad probandum Magisterium Christi in veteri lege ad instituendum statum verum Religiosum evangelicum quoad substantiam in eodem spiritu, & veritate legis gratiæ.

140 IN eodem §. 9. num. 41. arguit Apologista ex epist. ad Hebræos cap. 11. ibi Apostolus Cathalogum facit virorum perfectorum veteris legis, & poterat etiam laudare Ecclesiasticum à cap. 40. & sequentibus, ibi viros gloriosos illius legis ex virtutibus eorum nominatim celebrat; & proponit Martyrium Machabæorum: & num. 49. arguit sub hac forma: Daniel, Elias, Elisæus, & alij quamplurimi Patriarchæ, & Prophetæ, de quibus in scripturis, extiterunt iusti, & perfectissimi in illa lege in spiritu legis gratiæ, & ad evangelium pertinent, secundum doctrinam SS. PP. quos nominatim laudat num. 41. ergo Magisterium Christi in spiritu legis gratiæ se extendit ad vetus testamentum, & ex hoc Magisterio, & exemplaritate Christi non repugnat in illa lege institutio veri status Religiosi evangelici in eodem spiritu, & veritate legis gratiæ.

141 Hoc argumentum est vnicum fundamentum adversariorum ad stabiliendam suam novitatem, & ad solutionem argumentorum quæ eis opponuntur ex imperfectione veteris legis, quo diluto, ruit totus status verus Religiosus evangelicus veteris testamenti; & respondetur, quod hoc argumentum favet Iudæis, qui eodem discursu pertinaciter perfectionem legis Moysis conantur

 pro-

probare, & est suæ perfidiæ præcipuum argumentum desumptum ex perfectione personarum veteris testamenti; vt evidenter apparet in disputatione D. Gergentij habita coram Rege Syriæ, & Doctoribus Synagogæ contra Rabbi Herbam, vt refertur in Bibliotheca VV. PP. Parisijs anno 1589. colum. 1029. in qua contra Sanctum Archiepiscopum, vt perfectionem legis Moysis probaret, arguebat Rabbinus, ibi: *Moyses, & Elias non per hanc imperfectam legem nostram visi sunt perfecti Deo legis præclaræ, & benè facientes, quanam igitur causa legem imperfectam dixisti? Ille quidem videtur os ad os cum Deo alloqutus esse, quemadmodum quidam amicus cum amico dilecto suo, atque Ægyptum vt Deus Pharaonem flagellauit septem plagis, & alia fortasse ipse scit: Elias vero non ignem è Cœlo eduxit, & pluviæ interclusit distributiones, vt non plueret annis tribus, & sex mensibus? Non etiam quadraginta dies ieiunium interfecit? Non in Horeb in subtilissima aura pede ambulans vidit Deum legis, & inter vivos vivit vsque in diem? Quomodo igitur legem ipse affirmas parvulam, & inefficacem?* Sic arguebat Rabbinus, & sub eisdem terminis arguit Apologista, qui, si probaret perfectionem status Religiosi evangelici in veteri lege, Iudæus concluderet perfectionem eiusdem legis, quod sic ostenditur; ideò ex Apologista Magisterium Christi extensum fuit ad statum Religiosum evangelicum quoad substantiam in spiritu legis gratiæ ab Elia institutum, quia in veteri lege fuerunt viri perfectissimi in fide Christi futuri, sed in eadem fide fuerunt viri perfectissimi in spiritu legis gratiæ sub illa lege: ergo Magisterium Christi se extendit ad illos, & constituit statum veteris legis perfectum in spiritu legis gratiæ, & quoad substantiam fuit evangelicus: consequentia probatur ex Apologista: sufficit perfectio iustorum legis veteris vt ex ea inferatur status perfectus quoad substantiam evangelicus institutus ab Elia in spiritu, & veritate legis gratiæ: ergo sufficit eadem perfectio iustorum ad inferendum statum illius legis institutum fuisse perfectum à Moyse in spiritu legis gratiæ quoad substantiam evangelicum: consequentia probatur; quia illa perfectio iustorum fuit sufficiens, vt inferatur in veteri lege status perfectus secundum perfectiora consilia legis gratiæ in eodem spiritu, & veritate evangelicus: ergo potiori iure inferretur status perfectus, & quoad substantiam evangelicus secundum præcepta illius legis, ac perconsequens lex esset perfecta, vt arguebat Rabbinus.

142 Sed quia Apologista, & Rabbinus eodem principio discurrentes eadem fallacia laborant, neuter probat, quia procedunt

dunt ex perfectione personarum ad statum, & non tenet consequentia vt ex D. Thoma ostendimus in 1. part. disc. 1. §. 2. & patet, quia multi in lege gratiæ non sunt in statu perfectionis, & sunt perfectissimi, & aliqui vt mali Episcopi, & Religiosi sunt in statu perfectionis, & non sunt perfecti, quia perfectio personarum sumitur ex dilectione Dei, & gratia interius infusa, at vero perfectio status provenit à perfectione legis illum constituentis, perfectio personalis est particularis illius personæ, at perfectio status debet esse communis omnibus illum statum, & legem tenentibus.

143 Secundum hanc doctrinam respondit D. Gergentius Rabbino vbi supra: *Moyses, & Elias nihil ad salutem generis humani perficere potuerunt, nisi vnus Sanctus, vnus Dominus Iesus Christus*, & ibidem: *Non in his miraculis Respublica beatè cernitur, sed in Cruce Domini nostri Iesu Christi, per quem omne peccatum sublatum est.* Hæc fuit solutio D. Gregentij ad Rabbinum: concedit igitur perfectionem personarum, & ex illis nihil ad communem salutem generis humani perficere potuisse docet: ergo negat statum aliquem communem perfectionis in illa lege à Moyse, vel Elia: at si Elias instituisset statum verum Religiosum quoad essentiam evangelicum aliquid ad communem generis humani vtilitatem, & salutem perfecisset: ergo ex D. Gregentio ex perfectione personarum ad statum non valet consequentia, nec Elias verum statum Religiosum in spiritu legis gratiæ instituit. Notare etiam oportet ad illa verba Sancti Gregentij: *Non in illis miraculis Respublica beatè cernitur*: ergo distinguit personalem perfectionem in miraculis, & virtutibus; & perfectionem Reipublicæ, vel in statu per Crucem; itaque nulla fuit Respublica in veteri testamento evangelica quo ad substantiam, & in statu aliquo ante Crucem Domini, & redemptionem à peccato.

144 Fallacia Apologistæ ostenditur testimonio Div. Augustini, quod magni facit hic num. 51. lib. de spiritu, & littera ait Sanctus Doctor cap. 17. ibi: *Fuerunt tamen aliqui in statu veteris testamenti habentes charitatem, & gratiam Spiritus Sancti, qui principaliter spectabant promissiones spirituales, & æternas, & secundum hoc pertinebant ad novam legem*; sed hi iusti charitatem, & gratiam habentes fuerunt perfecti immò aliqui perfectissimi, & non fuerunt in statu vero quoad substantiam evangelico, sed in statu figurativo, & vmbratico imperfecto imperfectione illius legis secundum

Div.

Div. Augustinum, ibi: *Fuerunt aliqui in statu veteris testamenti*, qui secundum fidem fuit vmbraticus, & figurativus: ergo non manifestè docet Div. Augustinus quod ex perfectione personarum ad statum non valet consequentia, & fallax est discursus huius argumenti. Plurimis Div. Thomæ testimonijs poterat hæc doctrina Augustini confirmari, sed pro nunc sufficiat expositio Angelici Magistri in 2. ad Corinth. cap. 3. vers. 9. lect. 2. ibi: *Consueverunt hoc in loco fieri quæstiones de comparatione Moysi, & Pauli, sed si rectè considerentur verba Apostoli, non sunt necessariæ, quia hic non fit comparatio personæ ad personam, sed ministerij ad ministerium.* Disput. D. Paulus in hac epistola contra Iudæos, ostendens excellentiam legis gratiæ, & eius ministerij, super ministerium veteris legis. Aliqui ex perfectione Moysis, & comparatione cum Paulo in perfectione, quæstiones faciebant in hoc loco, & Div. Thomas respondet invtiles esse, quia in quæstionibus de perfectione novæ legis, & imperfectione veteris, & de differentijs ministeriorum, & statuum veteris, & novi testamenti non comparantur personæ, ad personas, sed ministeria ad ministeria, & status ad statum, quod patet, quia multi in veteri lege perfectiores fuerunt aliquibus Christianis, & tamē Christiani licèt imperfecti, sūt in statū perfecto legis gratiæ, & perfectissimi veteris legis fuerunt in statu imperfecto, & figurativo illius legis: est ergo fallax argumentum Apologistæ ex perfectione personarum veteris legis ad statum verum Religiosum ab Elia institutum in ea, & respondere tenetur Iudæis ex eadem perfectione personarum ad perfectionem status veteris legis arguentibus.

145 Arguit etiam Apologista num. 41. illustrissimo, & clarissimo testimonio (vt asserit) ex cap. 8. Ioannis, ibi: *Abraham pater vester exultavit, vt videret diem meum, vidit, & gavisus est*, & laudat patres dicentes quod vidit Abraham diem Nativitatis, vel mortis, & passionis, vel totam Christi vitam: addit etiam illud ex cap. 23. Job. ibi: *Vestigia eius sequutus est pes meus*: Ex his infert, & concludere existimat Magisterium Christi ad instituendum verum statum Religiosum in veteri lege quoad substantiam evangelicum.

146 Sed fallitur in hoc argumento; quia antecedens verissimum est, & consequentia periculosè infertur, quod sic ostendo. Moyses in monte vidit exemplar Christi, legem accepit à Deo, & cap. 2. lib. 2. Machab. dicitur ibi: *Exijt in montem in quo Moyses ascen-*

cendit, & vidit Dei hæreditatem, & multi Patres dixerunt quoad vidit divinam essentiam transeunter; sed de fide est quod Moyses non instituit in veteri lege statum verum quoad essentiam, & substantiam evangelicum in spiritu legis gratiæ, sed vmbraticum, & figurativum in littera occidente: ergo ex revelatione Christi Domini facta aliquibus personis, & ex manifestatione vitæ spiritualis legis gratiæ quoad internam perfectionem animarum fidelium illius legis periculosè infertur status verus evangelicus quoad substantiam in spiritu legis gratiæ in veteri lege servitutis, & ratio est manifesta ex principijs infalibilibus secundum fidem; quia de fide est, quod secundum præsentem providentiam gratia Dei infusa animæ est donum Spiritus Sancti iustificans, & sanctificans interius animam, quomodocumque infundatur: De fide etiam est, quod gratia ex lege non fuit infusa in veteri lege, sed in nova datur, & infunditur per Spiritum Sanctum ex meritis Christi passi, sed de fide etiam est, quod status verus quoad substantiam, & essentiam non potest institui in spiritu legis gratiæ evangelicus, non figurativus, sed verus veritate evangelica sine lege iustificante, & ex se perficiente: ergo secundum fidem Catholicam ex gratia charitate, perfectione, & revelatione personarum veteris legis non licèt inferre in veteri testamento statum verum evangelicum veritate, & spiritu legis gratiæ institutum ab aliquo puro homine.

147 Nec obstat doctrina Apologistæ, num. 51. in quo aliam proponit distinctionem novam, & inauditam, vt defectuosum ostendat argumentum ex textu D. Pauli ad Hebræos cap. 7. vers. 19. ibi: *Nihil ad perfectum adduxit lex*: Apostolum explicat distinguens in veteri lege; vivere in lege imperfecta, & vivere, & operare secundum legem imperfectam, & asserit quod illi, qui tenebant legem illam imperfectam, & secundum illam vivebant, & operabantur non potuerunt esse perfecti, nec habere statum perfectionis: at vero illi, qui viventes in lege imperfecta non gubernabantur per illam, sed litteræ superiores secundum superiorem, & perfectam legem gratiæ in spiritu evangelij operabantur, perfecti potuerunt esse, & in statu perfecto, quia re ipsa erant Christiani, evangelici, & Christi oves, & hanc esse veram explicationem ad textum Apostoli.

148 Contra hanc novam explicationem ad textum Apostoli arguitur secundum fidem Catholicam: Omnes fideles in vero Dei cultu viventes, sivè in lege naturæ, sivè in lege scripta potuerunt

runt Deum diligere, & tenebantur secundum prædictas leges, & potuerunt esse iusti, & perfecti ex meritis Christi futuri: ergo in lege naturæ, & scripta fuit status verus evangelicus institutus in quo omnes fideles, sivè vxorati, sivè Cœlibes potuerunt, vel fuerunt perfecti iusti, Christiani, & evangelici: hæc consequentia non est admittenda, quia alias ab initio mundi fuisset institutus status evangelicus, & Christianus: quid ergo fecit Christus Dominus? Dicat ergo Apologista, quando, & à quo fuit institutus hic status, quia status debet constitui aliqua lege: ergo illi viventes in lege veteri secundum legem novam, & in spiritu illius, licèt dici possent ex perfectione personali perfecti, Christiani, & evangelici quoad animam, non tamen potest dici quod fuerunt in statu evangelico Christiano, & perfecto. Confirmatur: quia licèt fideles illius temporis ante Christi adventum ex meritis eius futuri extiterunt iusti ex gratia, & perfecti ex charitate quoad animam, adhuc quoad animam non fuerunt in statu evangelico, & perfectæ libertatis Christianæ: ergo ex perfectione personarum perperam infertur status perfectus evangelicus: Antecedens probatur, vt illi essent quoad animam in statu evangelico perfectæ libertatis Christianæ, deberent esse redempti, consumata gratia passionis Christi, à pœna peccati, & liberi à lege servitutis, sed illi perfecti, & iusti veteris legis non dum erant redempti à pœna exclusionis à Regno, nec liberi à lege servitutis, & peccati: ergo licèt quoad animam extiterint iusti, & perfecti, non erant quoad animam in statu evangelico, & in re Christiano, & perfectæ libertatis evangelicæ. Statum iustorum veteris legis explicat Celeberrimus Magister Soto in 4. dist. 2. quæst. 1. art. 4. propè finem, ibi: *Sexta subindè additur excellentia, quod Cultores illius legis, non plenè perfectèque merebantur filiorum Dei nomen: nam quamvis essent Regni hæredes, non tamen in eius possessionem admittebantur, atque adeò servorum habebantur loco, iuxta verbum Pauli ad Galat. 4. Quanto tempore hæres parvulus est, nihil differt à seruo, &c. Ita & nos, cum essemus parvuli sub elementis mundi huius eramus servientes. At vbi venit plenitudo temporis, misit Deus filium suum, &c. vt adoptionem filiorum reciperemus. Qua vtique ratione ait de Christo Ioann. cap. 1. Dedit eis potestatem filios Dei fieri ijs qui credunt in nomine eius, &c. Non quod non omnes ab Adam, vsque per eamdem fidem gratiam recepissent, sed quod post Christum passum filij in paternam hæreditatem, fuerint admissi. Vndè Paul. Rom. 8. Non accepistis spiritum servitutis iterum (sicuti sub anti-*

qua

qua lege) in timore (scilicet servitutis) sed accepistis spiritum adoptionis, in quo clamamus Abba Pater: ipse enim spiritus testimonium reddit spiritui nostro, quod sumus filij, & hæredes. Hæredes quidem Dei, cohæredes autem Christi. Qui quidem, cum antea non fuisset incarnatus, non erat antiquitas digna, vt mortales tunc, eius dicerentur cohæredes. Et ibidem in fine addit: *Accedit quod si perfectè fuissent grati, & amici, loco filiorum fuissent tractati: nam amicus Dei, filius subindè eius est, atque adeò inhæreditatem paternam fuissent recepti. Inter homines namque, ob id filius, nisi mortuo patre, hæreditatem non addit, quod temporale patrimonium vtrique non sufficit: Regnum autem infinitum Dei, mundis infinitis sufficeret, & nihilominus, vti ait Paul. sicuti parvuli sub tutore, continebantur patres illi vt servi, quousque more humano (vt ad Hebr. 9. Paul. ait) morte intercedente Christi, hæreditatem adirent. Quin verò, & in hoc etiam habebantur vt servi, quod secreta divina non illis communicabantur, vt in lege noua. Quare Christus, ad eorum differentiam, ait evangelij cultoribus Ioan. 15. Iam non dicam vos servos, sed amicos: quia quæcumque audiui à Patre meo, nota feci vobis. Secreta siquidem prudentissimus quisque, non servis concredit, sed amicis pandit. Gratia ergo illius legis non ad iustum suum culmen ascenderat. Qua vtique ratione (quod rem maximè confirmat) nomen gratiæ apud Deum, in hac euangelica significatione, vix vno, aut altero loco, in toto testamento veteri reperies, sed solum nomen iustificatricis fidei, qua Paul. ad Hebr. 11. (vt paulò antè dicebamus) omnes iustos, tàm in lege naturæ, quàm in scripta, ait Deo obedientiam præstitisse. Sic ergo Cultores illius priscæ legis contemplari licèt, ac si ciues qui Regis Maiestatem læsissent, veniam ab illo deprecantes, nec repulsam, omninò paterentur, neque vero omnimodam obtinerent indulgentiam, sed expectare regium filium iuberentur, qui eorum veniam apud ipsum promereretur.* Ex quibus manifestum, & palam fit quod illi veteris testamenti iusti, licèt quoad animam filij fuerint, & amici, in loco tamen amicorum, & filiorum non erant, sed servorum, in quo iura, & possessionem filiorum non acceperunt, quia spiritus libertatis, non fuit eis datus, nec gratia consummata per Christum præsentem, & passum: ergo ad statum filiationis Dei, adoptionis, & amicitiæ, non fuit sufficiens gratia illa per fidem in Christum, Redemptorem futurum, sed necessarium est, quod genus humanum sit redemptum, & restitutum ad pristinum honorem per filium Dei, & accipiat gratiam consummatam ex lege iustitiæ ex meritis Christi, & passi; at sine hac gratia, non possunt esse Christiani *in Re*, sed in Spe, figurativè, & sine Re, quæ pro-

propriè, essentialiter, & specificè constituit Christianismum per caracterem receptum in anima: ergo licèt illi veteris legis iusti possent dici aliquo modo Christiani in spe per fidem, non possunt appellari Christiani in re per gratiam ante redemptionem generis humani.

149 Cæterum doctrina Apologistæ falsissima est, & illa distinctio confusio veteris, & novæ legis. Dicit Apologista, quod viventes in lege veteri non secundum illam legem, sed iuxta legem gratiæ poterant esse perfecti, & habere statum perfectum; at, vero qui vivebant in lege secundum illam legem non poterant esse perfecti, nec habere statum perfectum, sed omnes in veteri lege tenebantur vivere in veteri lege, & secundum illam legem, cuius observantia disponebantur homines ad gratiam Christi iustificantem vt docet Div. Thomas 1. 2. quæst. 100. art. 12. in corp. & quæst. 103. art. 2. in corp. quod fideles illius legis poterant coniungi Christo incarnato, & passo per fidem, cuius fidei protestatio erat cæremoniarum illius legis observatio: ergo fideles illius legis secundum illam vivere debebant, vt disponerentur mentes eorum ad iustificationem, & perfectionem ex fide in Christum. Tùm etiam, quia specialis cultus, quo fideles in illo populo veram fidem protestabantur, exterius, erat ritus à Deo datus secundum illam legem: ergo secundum illam vivere, & operari obligabantur, quod patet, nam Lucæ cap. 2. constat Christum Dominum etiam secundum illam legem vixisse, ibi: *Postquam impleti sunt dies purgationis Mariæ secundum legem Moysi, tullerunt illum in Hierusalem, vt sisterent eum Domino*: ergo in illa lege, & secundum illam viventes iustificabantur, & perfecti erant ex fide Christi, immo vt ex fide Christi iustificarentur, secundum legem vivere debebant.

150 Erant etiam, secundum perfectam doctrinam, alij qui in lege illa imperfecta non gubernabantur per illam in exercitio virtutum, sed supra litteram elevati non iuxta illam legem vivebant, sed iuxta legem perfectissimam gratiæ, & eius perfectiora consilia ipsis revalata, & cognita perfidem. Hæc Author. Vndè docet, quod iustis illis veteris legis ita expresse fuerit revelata lex gratiæ, & consilia evangelica perfectissima, vt in illa lege veteri secundum illa viverent, vt perfectionem legis gratiæ acquirerent in statu evangelico perfecto, quod durum est, quia illis fuisset revelatum in Synagoga per suos Prophetas, quod nobis locutus fuit Deus in filio in Ecclesia; parumque differrent lex vetus, Synagoga,

lex gratiæ, & Ecclesia: Quomodo fuerunt revelata mysteria Christi in quadam generalitate docet D. Thomas in epist. ad Ephæs. cap. 9. lect. 1. & 2. quæst. 1. art. 1. disputat de augmento fidei in nova lege, & ad 3. ibi: *Et ideò tantum dabatur Patribus illis de cognitione fidei quantum oportebat pro tempore illo populo tradi, vel nudè, vel in figura*: Nimis igitur exaltat Apologista fidem Sinagogæ.

151 Continet etiam aliam durissimam propositionem, quæ nec Iudæis, nec Christianis placere potest, scilicet, quod iusti veteris legis non gubernabantur secundum illam legem in exercitio virtutum, quia sicut nunc in lege gratiæ placemus Deo viventes secundum novam legem propter res præsentes quas habemus, & futuras quas speramus, tùnc in veteri lege placebant Deo iusti illi viventes secundum illam legem, & cæremonias non propter ipsas res secundum se consideratas, sed propter illas quas præfigurabant: ergo iusti illi, & perfecti gubernabantur in exercitiò virtutum secundum illam legem, & cæremonias, & ritum exteriorum rerum illius, vt placerent Deo, licèt alia sperarent, quia promissio rerum, quas sperabant facta fuit viventibus secundum illam legem. Tùm etiam, quia lex data fuit ad gubernium fidelium illius populi, & fuit pro tempore illo conveniens, vt Deum diligerent, & viverent iuxta divinam voluntatem: ergo durissimum est asserere, quod in exercitio virtutum non gubernabantur iusti secundum illam legem. Tùm etiam, quia in illa lege præcipiuntur virtutes, præcipuè morales, & datur ritus vt in vero Dei cultu fideles gubernarentur: ergo illa lex non impediebat exercitium virtutum, & licèt non iuvaret, iudebat observantiam virtutum, ac perconsequens viventes secundum illam legem potuerunt in virtutibus exerceri, & per legem gubernari, & per fidem in Christum iustificari, & esse perfecti Deum super omnia diligendo.

152 Sed dato, & non concesso, quod omnibus iustis, & perfectis veteris legis expressè revelata fuerunt mysteria legis gratiæ, & eius perfectiora consilia, & quod viventes secundum legem, revelata fuissent mysteria Christi Domini, & omnis status evangelij cogniti, non solum in quadam generalitate, vt docet D. Thomas supra citatus in cap. 3. ad Ephæs. lect. 1. sed etiam quantum ad singulares, & determinatas circumstantias, quod expressè negat ibidem, quod nimis Synagogam exaltat, in hac suppositione potuerunt esse perfectissimi, & non possent esse in statu

per-

perfecto evangelico, quod brevi discursu probatur: Ad constituendum statum perfectum, & evangelicum in spiritu, & veritate legis gratiæ non fuit sufficiens perfectio, vel iustificatio personarum ex fide; sed necessaria fuit iustificatio, & perfectio ex lege; sed illi non fuerunt iustificati, nec perfecti ex lege aliqua, sed ex fide in Christum, cuius mysteria, & consilia cognoverant per spirituales, & internas revelationes: ergo licèt fuissent perfecti non essent in statu perfecto, & evangelico: Maior est certa, quia status non potest constitui, nisi per legem, alias, omnes Iudæi essent in statu perfecto, & evangelico, quia per circumcisionem iustificabantur in fide Christi: Minor est de fide, quia iustificatio ex lege non fuit data nisi per Christum: *Gratia, & veritas per Christum*: consequentia legitimè infertur.

153 Confirmatur doctrina Apostoli qui ad Hebr. cap. 7. de translatione legis, & Sacerdotij veteris testamenti disputans concludit, vers. 19. ibi: *Nihil ad perfectum adduxit lex*, & cap. 11. fidem Patriarcharum veteris testamenti celebrans perfectissimos illos ex fide commendat: ergo viri illi perfectissimi veteris testamenti non fuerunt in statu perfecto, & evangelico ex perfectione per fidem in Christum futurum; patet, quia ex illa lege non potuerunt esse in statu perfecto, quia nihil ad perfectum adduxit, non per legem gratiæ, quia non dum erat instituta, & data: non per fidem, quia status fidei veteris testamenti non constituit statum perfectum, evangelicum in spiritu legis gratiæ: ergo ex perfectione personarum ad statum non valet argumentum, nec ad probandum Magisterium Christi extensum ad instituendum verum statum Religiosum evangelicum quoad substantiam in spiritu legis gratiæ in veteri. Hucusque dicta repugnantiam veri status Religiosi in illa lege ostendunt, sed quia Apologista de facto extitisse in illa lege probare conatur in 2. part. 5. proposit. fundamenta huius propositionis proponuntur, & insubsistentia demonstratur.

DIS-

DISCURSUS SEXTUS.

Motiva ad actualem existentiam veri status religiosi in Synagoga proponuntur, & impugnantur.

§. I.

§. Propheta Elias in veteri lege non fuit idoneus Minister Christi in veritate novi testamenti ad instituendum verum statum religiosum in spiritu legis gratiæ substantialiter evangelicum cum veris consilijs perfectionis.

154 IN hac 2. p. propositionis quintæ de facto extitisse verum Monachatum cum votis Evangelicis desiderat ostendere in veteri lege, & §. 2. in titulo supponit ex prædicta exemplaritate non solum Eliam verum fuisse Monachum, sed etiam Christi Ministrum ad instituendum verum Monachatum cum tribus substantialibus votis in lege scripta, vnde non solum Eliæ revelata fuissent consilia legis gratiæ, & spiritus eius datus ad perfectionem personalem, sed etiam ex fide in Christum ex exemplaritate constitutus fuisset verus Christi Minister ad instituendum statum in veteri lege verum in veritate evangelica, & evangelicum substantialiter in spiritu legis gratiæ, in quo statu omnes profitentes ex institutione Eliæ, & exemplaritate Christi futuri essent in statu vero evangelico religioso, qui idem fuit, & nunc continuatus cum statu religioso, & Monachatu Christiano: Sic Apologista cum omnibus suæ novitatis defensoribus.

155 Contra hoc novum assertum plurima occurrunt; quia vt Elias esset verus Minister Christi ad instituendũ verum statũ religiosum in illa lege in spiritu legis gratiæ ex Christi exẽplaritate, deberet habere authoritatẽ ad ferendam legem constitutivam illius status, & virtutem ad dandum legi illi spiritum, & veritatem legis gratiæ, & perfectionem illius; sed Elias in veteri lege

 non

non habebat ex Christi exemplaritate sibi revelata hanc authoritatem, nec habebat virtutem ad infundendum illi legi ab eo institutæ spiritum, & veritatem legis gratiæ, & perfectionem illius: ergo Elias non fuit in illa lege ex exemplaritate Christi futuri idoneus Minister ad instituendum verū statum religiosum substantialiter evangelicum in spiritu legis gratiæ: Maior est certa, quia status constituitur à lege, lex ab authoritatem habēte, & spiritus legis gratiæ non potest dari legi, nisi ab habente virtutem, & potestatem ad illum conferendum legi: Minor probatur; quia alias ex Christi exemplaritate esset Elias in illa lege instrumentaliter causa efficiens, seù Minister spiritus, & perfectionis legis gratiæ antequam existeret causa principalis Christus Dñs Deus, & homo. Confirmatur, quia in eo casu Elias nō esset Christi Minister, sed causa principalis in diverso genere causæ; quia operans ad instar causæ exēplaris est causa efficiēs principalis illius effectus ad instar; & exemplar cōcurrens in suo genere: ergo in Monachatu vero Evangelico in spiritu legis gratiæ Christus concurreret vt causa exēplaris, & Elias vt causa efficiens: ergo non esset Minister; sed causa efficiens, influeretque spiritum, & veritatem evangelicam in illum statum.

156 Discursus præfatus fundatur in doctrina D. Pauli, qui inter cœteros canonicos scriptores summis laudibus perfectionem legis gratiæ celebrat, & probat contra perfidiam Iudæorū, ex differentijs vtriusque testamenti, & ex discrimine Ministrorum vtriusque legis, Iudæos confundit, & convincit in 2. ad Corinth. cap. 3. v. 6. ibi: *Qui, & idoneos nos fecit Ministros novi testamenti: non littera; sed spiritu, littera enim occidit, spiritus autem vivificat. Quod si ministratio mortis litteris deformata in lapidibus, fuit in gloria, ita vt non possent intendere filij Israel in faciem Moysi propter gloriam vultus eius, quæ evacuatur; quomodò non magis ministratio spiritus erit in gloria? Nam si ministratio damnationis in gloria est; multo magis abundat ministerium iustitiæ in gloria* Hic D. Paulus apertè docet, in quo cōsistat ministerium in spiritu legis gratiæ, & in quo differāt ministri veteris, & novi testamenti, & quando, & quomodo fuerunt instituti ministri Christi in spiritu legis gratiæ; & prius intentio Apostoli aperienda est, vt argumentorum efficatia contra ministerium novum Eliæ clarius percipiatur. Cornelius enim à Lapide contra quos scripsit Apostolus explicuit ibidem n. 44. ibi: *Paulus hic legem veterem vocat mortis ministram, & quasi lictorem; eo quod ipsius esset occidere quidem reos, non autem vivificare obsequentes.*

Et

Ex hiſce ſatis patet Paulum hæc ſcribere contra pſeudoapoſtolos, eoſque fuiſſe Iudæos, atque Iudaiſmum voluiſſe inducere, & miſcere cum Chriſtianiſmo. Hac enim de cauſa Iudæos ita hic deprimit, & pungit Paulus, adeòque tam legem veterem, quàm Moyſem vocat miniſtros mortis, & damnationis: ſe vero, & Apoſtolos, legemque evangelicam vocat miniſtros iuſtitiæ, ſpiritus, & vitæ. Idem magis patebit cap. 10. & 11. vbi aperto marte hoſce Iudæos obtrectatores ſuos inſectatur. Arguebat igitur Apoſtolus contra pſeudoapoſtolos, & Iudæos, qui vt Iudaiſmum introducerent, & miſcerent cum Chriſtianiſmo in lege nova, veterem legem perfectam dicebant, miniſtros veteris teſtamenti idoneos in ſpiritu appellabant, & miniſteria illa vtilia ad ſalutem exiſtimabant, itaque eiſdem argumentis Apoſtoli inſurgimus contra Magiſtros, & Doctores Chriſtianos, qui in lege nova defendunt, quod ſpiritus legis gratiæ mixtus fuit cum Iudaiſmo in veteri teſtamento, & ante adventum Chriſti in veterem legem introductum verum miniſterium Chriſti ad inſtituendum in Synagoga ſtatum evangelicum in ſubſtantia, eſſentia, & veritate Chriſtianum: & primo ex D. Paulo: miniſtri veteris teſtamenti fuerunt inſtituti in littera occidente: idonei miniſtri Chriſti in veritate legis gratiæ inſtituti fuerunt in ſpiritu vivificante; ſed in veteri teſtamento nullus fuit ex exemplaritate Chriſti futuri idoneus miniſter Chriſti in ſpiritu vivificante; ſed omnes fuerunt miniſtri in littera occidente: ergo Elias non fuit idoneus miniſter Chriſti verus in veritate legis novæ ad inſtituendum verum ſtatum religioſum, quoad ſubſtantiam, & eſſentiam evangelicum in ſpiritu legis gratiæ: Maior, & minor ſunt ad litteram textus Apoſtoli, & conſequentia legitimè infertur. Confirmatur, vel ex illa exemplaritate Chriſti futuri fuit Elias verus miniſter Chriſti in ſpiritu vivificante, vel in littera occidente, vel ſimul in littera occidente, & ſpiritu vivificante: ſi primum, in veteri lege fuiſſet miniſterium iuſtitiæ, quod expreſsè negat Apoſtolus: ſi ſecundum, eſſet miniſterium figurativum mortis, & damnationis, ſicut miniſterium Moyſis: ſi tertium, eſſet miſcere in illa lege evangelium, & Iudaiſmum, & implicat ſimul eſſe ſpiritum vivificantem, & litteram occidentem in aliquo ſtatu vero: ergo Elias non fuit idoneus Chriſti miniſter in illa lege ad inſtituendum ſtatum verum religioſum in ſpiritu, & veritate legis gratiæ.

157 A paritate etiam excluditur verum miniſterium Chriſti in Elia ad inſtituendum ſtatum in ſpiritu legis gratiæ in ve-

teris nam iuxta doctrinam Apostoli, Moyses fuit præcipuus minister Dei in illa lege ad instituendum ministerium in ea ex Christi futuri exemplaritate ei revelata in monte, vt constat Exod. 25. vers. 44. ibi: *Inspice, & fac secundum exemplar, quod tibi in monte monstratum est* Et in Actis Apostolorum vers. 44. Et in Epist. ad Heb cap. 8. v. 5. & lib. 2. Machab. cap. 2. dicitur, quod in monte illo vidit hæreditatem Dei: in hoc monte, secundum Patres, revelatus fuit Christus futurus, & idea Ecclesię manifestata, & secundum aliquos Doctores, & Theologos, vidit transeuntèr divinam essentiam, & his revelatis ex exemplaritate Christi non fuit verus minister Christi in spiritu, nec ministerium eius in veritate legis gratiæ; sed minister in littera occidente, & ministerium eius mortis, & damnationis, vt docet D. Paulus: ergo licèt Eliæ revelata fuerit Christi exemplaritas ad aliquem statum in veteri lege instituendum, non fuit idoneus Christi minister in spiritu, nec ministerium eius in veritate legis gratiæ, sed in littera occidente, & ministerium eius non esset Evangelicum, nec status verus, sed figurativus, & vmbraticus: Antecedens est certum ex locis Sacræ Scripturæ citatis; consequentia patet ex identitate rationis, temporis, & legis, & status illius populi, & patet, quia ministerium Moysis est de fide revelatum, in sacris litteris cōmendatum, & in veteri, & novo testamento fuit Legislator illius populi, & quia nondum Christus Dñs advenerat, non fuit verus eius minister in spiritu, sed in littera. Ministerium hoc Eliæ ad instituendum hunc statum religiosum est noviter ad inventum, non invenitur in Sacris Scripturis, non cōmendatur à sanctis Patribus, nullibi reperitur nisi apud defensores recentioris status religiosi Eliani: ergo nullum est fundamentum, vt verus, & idoneus minister Christi dicatur ad instituendum statum verum religiosum in spiritu legis gratiæ in veteri, & directè opponitur doctrinæ D. Pauli.

158. Si dicant adversarij, quod numquam hucusquè dixerunt; quod Elias non fuit verus minister Christi ad instituendum statum verũ in quo ex lege aliqua perfici, vel iustificari possent profitentes, sed revelatis consilijs legis gratiæ instituit ex Christi exēplaritate illum statum cum illis consilijs, & votis: cum autē illa consilia, & vota constituāt statum verũ religiosum evāgelicũ in spiritu legis gratiæ, Elias fuit verus Christi minister, quoad essentialia, & status ab illo institutus fuit essentialiter evāgelicus in spiritu legis gratiæ; sed hoc effugium chymericum est, & impli-

plicationem involuit, quia implicat; quod aliquis status sit evangelicus,& in veritate evangelica fundatus quoad substantiam, & essentiam, & quod non sit institutus in lege gratiæ, & gratiam conferente, quia in hoc distinguuntur vetus,& novum testamentum figurativum, & verum, evangelicum, & Iudaicum, Ecclesia, & Synagoga,& sine gratia novæ legis nihil potest dici substantialiter evangelicum, quia esset evangelicum substantialiter sine substantia,& essentia legis novæ,& evangelij, quod implicat; nam licèt consilia evangelica fuissent Eliæ revelata interna aliqua speciali revelatione, vt secundum illa viveret ex proposito sicut in virginitate, vt docet D. Thomas, non inde sequitur,quod ei revelarentur ad institutionem alicuius status cum voto, vt ex se patet.

159 Sed concedimus,quod veteri illi legi repugnat, & Patres negant,quod Eliæ fuissent revelata consilia evangelica, & votum,& quod instituisset statum ex illis, vt fideles illius populi dirigerentur,& ordinarentur ad finem legis consequendum in veteri testamento; nec status potuit esse evangelicus, nec Elias minister Christi in veritate legis gratiæ,quod demonstratur: licèt in veteri testamento moralia fuissent eadem legis gratiæ,& finis idem in vtraq; lege, status institutus ab illa lege non potest dici evangelicus quoad substantiã in spiritu legis gratiæ; sed in littera occidente,quia defecit gratia ex lege,& ideò Moyses nõ fuit minister in spiritu,sed in litera: ergo quamvis Eliæ revelarentur consilia,& vota cognita fuissent,& statum instituisset in votis,& consilijs deficiente spiritu vivificante ex lege,nec status esset evangelicus quoad substantiam in spiritu vivificante, nec Elias verus Christi minister in veritate evangelica: Antecedens constat ex testimonio D.Pauli,qui Ministerium Moyses licèt ex Dei revelatione institutum,& ad Deum ordinatum cum eisdem præceptis moralibus,in littera occidente appellat,& mortis, & damnationis,quia ex lege defecit spiritus,& non iustificabat: ergo deficiente spiritu vivificante ex lege,totum ministerium Eliæ esset in littera occidente, licèt eisdem votis,& consilijs institueretur in illa lege.

160 Ratione ex littera Apostoli demonstratur, secundum doctrinam SS.PP.& præcipuè D.Thomæ, ministerium Moysis non fuit mortis,& damnationis,quia malũ,& mortem causaret ex se,sed quia præcepta dabat,& non iuvabat, & concupiscẽtiã non reprimebat spiritu legis gratiæ,ideo nũcupatur ab Apostolo

ministerium in littera occidente, mortis,& damnationis occasionaliter,quia præcepta imponens,& non iuvans occasionem præbebat mortis,& damnationis; sed revelatis consilijs Eliæ,institutoque statu religioso ex illis cum votis sine gratia ex lege aliqua præcepta adderentur,& vota sine gratia adiuvante,& sine spiritu vivificante ex lege,quæ ab Elia conferri nō poterant: ergo ille status non esset perfectionis in spiritu vivificante, sed damnationis,& mortis occasionaliter secundum illam legem, ac perconsequens nullomodo potest dici substantialiter evangelicus, nec Elias verus Christi minister ad instituendum illum in veritate legis gratiæ, licèt vota, & consilia essent revelata: Antecedens certum est ex littera Apostoli,& expresè docetur à D.Thoma ibidem lect. 2. vbi postquam dixerat quod lex occidit occasionaliter; nam littera legis dat solum cognitionem peccati,& non reprimit concupiscentiam,quæ ferventiùs fertur in rem prohibitam,ait ibi: *Licèt autem occasionaliter occidat in quantum scilicèt auget concupiscentiam,& addit prævaricationem,non tamen est mala lex vetus, quia ad minus prohibet mala, est tamen imperfecta in quantum non removet causam: est ergo lex sine spiritu interiùs imprimens legem in corde, occasio mortis, & ideo necessarium fuit dare legem spiritus qui charitatem in corde faciens vivificet, Ioannis cap. 6. Spiritus est qui vivificat, & consequenter ostendit dignitatem sui ministerij.* Hæc D.Thomas; sed Elias ex Christi exemplaritate institueret consilia religiosa cum votis,& non reprimeret concupiscentiam, nec removeret causam infundens spiritum in corda: ergo non esset minister Christi verus in veritate legis gratiæ, sed in littera occidente,& ille status esset status mortis occasionaliter,in quo concupiscentia ferventius ferret in prohibita ex votis,deficiente gratia reprimente causam,& adiuvante, essetque ille Monachatus cum illis consilijs de rebus difficillimis in illa lege status mortis,& damnationis secundum doctrinam Apostoli, vt alia ministeria veteris legis.

161 Id ipsum ostenditur alio Apostoli celeberrimo testimonio ad Heb.cap. 8. vers. 6.ibi: *Nunc autem meliùs sortitus est ministerium quanto & melioris testamenti mediator est,quod in melioribus repromissionibus sancitum est.* Ex differentia repromissionum arguit Apostolus ad demonstrandum contra Iudæos, & pseudoapostolos, excellentiam, & dignitatem ministerij novi testamenti,eo quod ministerium evangelicum in melioribus repromissionibus sit sancitum: vnde formatur argumentum; vota illa

illa secundum doctrinam Apostoli non emitterentur in veteri lege in melioribus repromissionibus novi testamenti; sed in promissis illius legis; sed ministerium sancitum in promissionibus veteris legis non potest esse, nec potest dici verum Ministerium Christi in spiritu legis gratiæ, & veritate evangelica, sed ministerium in littera occidente vmbraticum, & figurativum: ergo ministerium Eliæ non fuit verum, nec Elias fuit minister Christi ad instituendum verum statum religiosum evangelicum in spiritu legis gratiæ: Antecedens constat ex differentia assignata ab Apostolo inter ministeria veteris, & novi testamenti.

162 Si dicant adversarij, quod Eliæ revelatæ fuerunt promissiones legis gratiæ, & præmia æterna in regno Cœlorum, hoc sustineri non potest, & repugnat Apostolo Paulo; itaque vt Pelagianismus damnatur à Sanctis Patribus, præsertim à Hieronymo, & Augustino supra 1.p.disc.1.§.3.& 4. quapropter Angelicus Magister ex hoc textu Apostoli docet, quod consilia evangelica in veteri lege non fuerunt data, cognita, vel revelata: explicans igitur textum Apostoli ait lect. 2. ibi: *Ibi* (in veteri lege) *promittebantur temporalia, hic autem cœlestia, sicut supra dictum est. Sic ergo istud melius quantum ad id quod Dñs hominibus promittit. Item, in illo dicuntur quædam, quæ pertinent ad cultum Dei, & ista sunt caremonialia quædam vero, quæ ad rectitudinem vitæ, & ista sunt præcepta moralia, quæ manent, alia vero non. In novo autem adduntur consilia illis præceptis, quæ dantur perfectis, qui sunt capaces spiritualium; & sic manent præcepta eadem, sed promissa diversa.* Ergo secundum doctrinam Apostoli sensit expresse D. Thomas, quod promissiones spirituales non fuerunt revelatæ in veteri lege, & ex hac doctrina negat etiam consilia perfectionis in illa, ad quæ necessario requiritur promissio spiritualium, cœlestiumque, vt sub voto evangelico cadant.

163 Est aliud D. Pauli testimonium, quo omnia adversariorum fundamenta destruuntur, nam vt hunc novum statum verum evangelicum adstruant in veteri lege, supponunt, Christum Dñum revelatum fuisse, & in eo via Sanctorum legis gratiæ, quorum imitatione illi Monachi circumcisi vota emittebant in illa lege ex Eliæ institutione, & sic status in veteri lege evangelicus erat in spiritu legis gratiæ; sed hanc doctrinam videtur damnare Apostolus contra Iudæos arguens ad Heb. cap. 9. vers. 8. ibi: *Hoc significante Spiritu Sancto nondum propalatam esse Sanctorum viam adhuc priori testamento habente statum*: ergo secundum

dum doctrinam Apostoli in statu prioris tabernaculi non fuit status in quo propalata fuit sanctorum via: & ibidem D. Thoma lect. 2. ibi: *Durante enim veteri testamento, via Sanctorum, scilicet, Christus, qui dicit Ioann. 14. Ego sum via, nondum venerat: ipse enim est ostium per quod patet introitus in sancta sanctorum. Ioann. 10. Ego sum ostium, sed non erat propalatus, quia adhuc latebat sub figuris litteræ obumbratus, umbram habens lex futurorum.* Hæc D. Thomas: ergo in statu veteris testamenti, & tabernaculi non fuit revelatus Christus vt via sanctorum legis gratiæ, vt in illa veteri institueretur status cum consilijs perfectionis ad imitationem sanctorum legis gratiæ.

164 Quando autem, mutato statu prioris tabernaculi, incepit status novus perfectionis in manifestatione Christi, docet Apostolus aperte ibidem, quod vetera non potuerunt servientem facere perfectum vers. 9. ibi: *Quæ parabola est temporis instantis, iuxta quam munera, & hostiæ offeruntur, quæ non possunt iuxta conscientiam perfectum facere servientem, solummodò in cibis, & in potibus, & in varijs baptismatibus, & iustitijs carnis vsque ad tempus correctionis impositis.* Et ad illa verba: *Vsque ad tempus correctionis*, exponit Angelicus Magister eadem lect. 2. in fine, ibi: *Hoc verum est, quod fuissent inutiliter instituta, si semper deberent durare. Sed sicut puero primo oportet dare pædagogum, quando autem iam pervenit ad ætatem perfectam, tunc datur ei modus se habendi secundum iudicium rectoris reipublicæ: ita in veteri lege ea, quæ spectant ad imperfectionem, instituta fuerunt: sed quando venit tempus perfectum, tunc debuerunt institui illa, quæ ducunt ad perfectionem.* Quid clariùs, & expressiùs iuxta doctrinam Apostoli? Ergo Elias non fuit verus Christi minister in veteri lege ad instituendum statum verum religiosum in spiritu legis gratiæ cum consilijs perfectionis illius.

165 Ab inconvenienti etiam excluditur, & reijcitur prædictum Eliæ ministerium, quia Iudæi ex principijs adversariorum validissimum possunt conficere argumentum; quod ministerium Moysis fuit verum in spiritu vivificante, & perfectum in veteri illa lege, & arguere: Vt probabile defenditur ab his Magistris, & Theologis Christianis, quod sanctus Propheta noster Elias in nostra lege ante adventum Messiæ fuit eius minister verus, & in suo spiritu instituit quemdam statum, seù ministerium verum perfectionis ex exemplaritate Messiæ veri quem sperabat Redemptorem futurum, quod quidem ministerium in sacris litteris non constat, nec in antiquis Doctoribus veteris, & novi te-

testamenti reperitur; sed secundum quod nobis constat ex Scripturis Sanctus Propheta Moyses fuit præcipuus Dei minister in veteri lege, cui legem dedit,& præcepta,& exemplar Messiæ revelatum fuit in monte ad institutionem sui ministerij, & divinam essentiam transeunter vidit,vias Dei habuit ad ferendam legem: ergo ministerium eius fuit verum in spiritu Messiæ, & perfectum in veritate illius: vel afferant disparitatem hi Magistri, quare in veteri lege ante adventum Messię, Elias fuit verus minister in spiritu ex exemplaritate futuri Redemptoris,& ministerium eius fuit perfectum,& iustitiæ,& Moyses à Deo institutus,& datus ex eadem fide,& exemplaritate fuit minister in littera occidente,& ministerium eius mortis, & damnationis, vt docet Paulus: Nos vero faciliter confundimus Iudæorum perfidiam respondendo,quod nullum fuit ministerium verum in spiritu in lege illa secundum doctrinam D.Pauli.

166 Pelagiani etiam possunt arguere, secundum Doctores,& Catholicos Theologos defendentes verum Monachatum cum votis in veteri lege: ex institutione Eliæ regnum Cœlorum fuit revelatum in illa lege, & spiritualia bona legis gratiæ promissa,& manifesta,vt propter illa emitterentur vota, & temporalia abdicarentur ante Christi adventum, quod non repugnat in lege illa secundum hos Theologos Catholicos ex Christi exemplaritate; sed Moyses fuit Dei minister ex exemplari ostenso in monte in quo vidit Dei hæreditatem, vt supra diximus ex lib.2.Machab.cap.2. Ergo vel ex institutione Moysis,vel ex institutione Eliæ regnum Cœlorum fuit revelatum in veteri lege,& spiritualia bona promissa Iudęis, spiritualisque sensus scripturarum apertus. Respondere tenentur adversarij Pelagio,& Fausto,sed nos cum Hieronymo, Augustino, Chrysostomo,& D.Thoma, & alijs Doctoribus Ecclesiæ, regnum Cœlorum in veteri testamento revelatum alicui statui hominum negamus,& consequenter verum statum religiosum cum votis,& consilijs evangelicis impugnamus. His,& alijs difficultatibus impugnatur verum ministerium Christi in Elia ad instituendum verum statum religiosum evangelicum quoad substantiam in veteri lege in spiritui legis gratiæ: & vt magis veritas nostræ doctrinæ appareat,vera spiritualis paternitas Eliæ sequenti §. disputatur.

(o)§(o)

§. II.

S. Propheta Elias non fuit in veteri lege nec in nova potest numcupari verus Pater in veritate legis gratiæ alicuius status veri evangelici quoad substantiam, & essentiam.

167 EX dictis hæc propositio per necessariam consequentiam legitimè infertur; sed quia generatio, vel regeneratio spiritualis in quadam speciali virtute, & semine quodam consistit menti, & animæ infusso, ideò specialem requirit quæstionem, vt hanc propriam legis gratiæ virtutem esse demonstretur, & Rechabitarum illa spiritualis generatio ex Elia funditus eradicetur à veteri testamento: non enim negamus filios spirituales Dei in illa lege ex gratia per fidem, vt supra dictum est, sed statum evangelicum in quo alicui puro homini data fuerit virtus, vel infussum semen spirituale ad filios spirituales gignendos in veteri testamento in spiritu novæ legis: & vt claritate procedamus, quia relativa sunt simul natura, tempore, & cognitione, necessarium existimavi extrema spiritualis generationis explicare. In quo consistat hæc virtus generativa docet D. Thomas in Epist. ad Galat. cap. 4. lect. 3. ibi: *Duplex est generatio; vna carnalis, quæ fit per semen carnale missum in loco generationis, quod quidem semen licèt sit quantitate parvum, tamen virtute continet totum: alia est spiritualis, quæ fit per semen spirituale transmissum in loco spiritualis generationis, qui quidem locus est mens, seu cor hominis, quia in filios Dei generamur per mentis renovationem, semen autem spirituale est gratia Spiritus Sancti. 1. Ioan. vltimo: Qui natus est ex Deo non peccat, quoniam generatio Dei conservat eum, & hoc semen est virtute continens totam perfectionem beatitudinis.* Ex parte quasi augentis, vel patris inquiritur an Elias habuerit hanc virtutem, & spirituale semen principaliter, vel instrumentaliter, & ministerialiter ad gignendos filios spirituales in veteri lege.

168 Ex parte etiam geniti requiritur certa dispositio, vt sit capax terminandi, vel recipiendi generationem spiritualem: Cum autem hic quæstio procedat; an Elias potuerit esse verus Pater spiritualis alicuius status evangelici in veteri illa lege in spiritu novæ, oportet etiam explicare in quo consistat status evangelicus legis gratiæ. Statum constitui à lege certum est apud omnes, itaque status evangelici, seu Ecclesiæ lege gratiæ consti-

constituuntur,& ex plenitudine gratiæ, secundum, quod diversimodò ex capite ad membra redundat diversificantur,vt docet D. Thomas 2.2.q.183.art.2.in corp. itaque ad determinatum statum evangelicum gignendum requiritur gratia illa ex lege, quæ ex plenitudine Christi redundat in illud membrum per respectum ad perfectionem,vt in art.sequenti in corp. docet Angelicus Magister: Hinc patet, quod ad generationem spiritualem in spiritu legis gratiæ alicuius status evangelici requiritur virtus regenerativa in Patre sivè principaliter, sivè instrumentaliter efficiens, & dispositiva, seù receptiva in generato, vt generationem possit recipere, & terminare.

169 His certis suppositis, arguitur ex diffinitione generationis perfectæ, quæ huic etiam optimè adaptatur; generatio est origo viventis à vivente à principio coniuncto in similitudinem naturæ; sed ante incarnationem Verbi divini nullum fuit principium coniunctum homini,vt principaliter,vel instrumentaliter vitam communicaret spiritualem in similitudinem, vel participationem divinæ naturæ, nec vt disponeret humanam naturam ad hanc vitam spiritualem recipiendam: ergo ante incarnationem Verbi divini nullus purus homo veteris legis fuit verus pater spiritualis in spiritu legis gratiæ alicuius status evangelici quoad substantiam: Maior est diffinitio perfectæ generationis: Minor est certa,quia ante adventum Christi,incarnationem eius,& passionem, nullum fuit instrumentum productivum gratiæ, hæc enim virtus ex vnione hypostatica primum communicata fuit Christi humanitati, deinde Ministris eius, & sacramentis, membrisque Ecclesiæ, præcipuè Apostolis, qui nos genuerunt per evangelium in statu evangelico,& ante Apostolos nulli fuit data virtus regenerativa ad statum evangelicum in spiritu legis gratiæ,& de Elia sequentia probabunt argumēta,

170 Et primum ex D.Paulo in eadem Epist. ad Galat. cap.4.vers.22.ibi: *Scriptum est enim, quod Abraham duos filios habuit, vnum de ancilla,& vnum de libera; sed qui de ancilla secundum carnem natus est, qui autem de libera per repromissionem, quæ sunt per allegoriam dicta: Hæc enim sunt duo testamenta, vnum quidem in monte Syna in servitutem generans, quæ est Agar (Syna enim mons est in Arabia,qui coniunctus est ei, quæ nunc est Hierusalem, & servit cum filijs suis.) Illa autem,quæ sursum est Hierusalem libera est,quæ est mater nostra.* Hic Apostolus distinguit,& explicat generationes vtriusque testamenti: illa in littera occidenti,& ideo timoris: hæc nostra evan-

evangelica in spiritu vivificante, & ideo amoris, & libertatis: vnde non negamus in veteri testamento aliquam generationem spiritualem ex fide, qua Patriarchæ, & Prophetæ dicuntur Patres fidei secundum statum illius legis figurativum; sed veram filiationem spiritualem in vero statu evangelico, vt adversarij concedunt in illa lege ex institutione Eliæ in spiritu legis gratiæ, hanc spiritualem generationem negamus in vero statu evangelico ex defectu virtutis, dispositionis, & promissionis hæreditatis in illa lege: ex defectu virtutis in Elia patet, quia in veteri testamento secundum statum fidei data fuit virtus ad generandos servos tantum, & in timore; & ex ancilla, vt docet Apostolus: ex defectu dispositionis in fidelibus regenerandis cõstat, quia nondum erant redempti, nec sublatum impedimentum peccati: ex defectu hæreditatis, & promissionis filiorum patet, quia, vt asserit D. Thomas ad textum Apostoli lect. 8. ibi: *Per vetus autem testamentum homines efficiebantur cives civitatis terrestris, per novum autem, cælestis.* Et paulò post, ibi: *Ecclesia triumphans ante passionem Christi sterilis erat: quia non generabantur aliqui in filios eius per introitum gloriæ, nisi in spe.* Quæ quidem constituunt necessario statum verum evangelicum in spiritu legis gratiæ: ergo in veteri lege non fuit Elias verus Pater spiritualis alicuius status evangelici in spiritu legis gratiæ, nec in novo testamento verus Pater nuncupari potest in veritate evangelica status religiosi legis gratiæ, quia virtus regenerativa ad evangelicum quoad substantiam, & essentiam prius communicata fuit Christo authoritativè ex divinitate, & ex ea instrumẽtaliter humanitati, deinde sacramentis, & ministerialiter Apostolis, qui veri primi post Christum Patres spirituales fuerunt omnium statuũ legis gratiæ, & ex sanctis Apostolis, Vicarij Christi authoritate hanc virtutem, seù spirituale semen acceperunt Sanctissimi Patriarchæ legis gratiæ Religionum, ad instituendum speciales religiones supra firmam petram legis gratiæ, secundum quod desuper datum est illis ad perfectionem, & ornatum Ecclesiæ, & hæc est vera religionum descendentia, & regeneratio: à semine Verbi divini communicato humanitati Christi, à Christo Matri in qua incepit observatio consiliorum aliquomodo, vt docet D. Thomas, posteà Apostolis Sanctis, ex eis ad Sanctos Patriarchas, qui secundum altissimam Dei providentiam, Ecclesiæ authoritate institutorum diversorum varietate circumdederunt Reginam Sponsam Christi, & omnium religionum legis

gis gratiæ matrem; itaque originem, nobilitatē, & excellentiā suam confitentur ex meritis Christi Dñi per eius sanguinē, quod confundere videtur, qui huius evangelici status antiquitatē, & veritatem quærunt inter sanguinem Hircorū, & arietum veteris testamenti, & miscere videntur legalia, & Evangelica, quod nec veteri, nec novæ legi convenit, & vtriq; testamento repugnat.

171 Arguere possunt, qui Eliam Patrem status religiosi Evangelici prædicant ex eo, quod Abraham Pater fidei appellatur in lege. Tum etiam, in circumsione gratia infundebatur circumcisis ex fide: ergo tunc erat generatio spiritualis per gratiā ex fide; sed nihil probant, quia illa generatio spiritualis ex fide non fuit ad statum evangelicū, nec in spiritu libertatis legis gratiæ, sed ad statum vmbraticum, & figurativum illius legis in littera, servitute, & timore. Tum etiam: illa generatio non fuit facta per aliquem ministrū, vel ministerium instrumentaliter, vel ministerialiter infundens, & producens gratiam efficienter; sed immediatè gratia infundebatur à Deo ex fide. Tum etiam: quia non erant filij secundum repromissiones novi testamenti, quia nec dum poterant introire in Regnū Cœlorum, & hæreditatem filiorum accipere ex illa generatione spirituali: Tum deniq; hic non disputatur an in veteri lege fuerint filij Dei quoad animam; sed an extiterint filij Dei spirituales in aliquo statu evangelico quoad substantiā ab Elia instituto in veteri lege in spiritu, & veritate legis novæ libertatis, hanc Paternitatem Eliæ negamus in veteri lege, & propriam esse legis gratiæ ostendimus, qua Christus Dñs nos regeneravit in sanguine suo, & dedit suis Apostolis & Ministris hanc novam virtutem, vt nos generarent per suum sacrosanctum evangelium in vero statu filiorum Dei.

172 Etiā arguere possunt ex Canone Missæ in quo dicitur ibi: *Supra quæ propitio ac sereno vultu respicere digneris, & accepta habere munera pueri iusti Abel, & sacrificium Patriarchæ nostri Abrahæ.* Patriarcha est Princeps Patruum, & Abraham Patriarcham nostrum appellamus in statu evangelico: ergo benè possumus nuncupari Eliam Patrem, & Patriarcham veri status religiosi evangelici in lege gratiæ.

Resp. Quod hæc est specialis prærrogativa Abrahæ, qui duos filios habuit, vnum de ancilla, & vnum de libera, duo scilicèt testamenta per allegoriā, & hac allegoria possumus eum appellare Patriarcham, cui facta fuit repromissio spiritualis regenerationis per liberā, & ex sacra scriptura nō cōstat, quod Eliæ facta

fuisset

fuisset aliqua repromissio generationis spiritualis in spiritu libertatis legis gratiæ, quia in hoc spiritu, primi Patres fuerunt Apostoli, vt docuit D. Augustinus in Psalm. 44. recept. ab Ecclesia in Offic. S. Iacobi maioris pro regnis Hispaniarum in die octavæ ad 2. Noct. lect. 1. ibi: *Pro Patribus tuis nati sunt tibi filij, genuerunt te Apostoli, ipsi missi sunt, ipsi prædicaverunt, ipsi Patres.* Et in fine, ibi: *Patres missi sunt Apostoli, pro Apostolis filij nati sunt tibi, cõstituti sunt Episcopi.* Apostoli igitur sunt primi Patres, quibus datum est, virtute, & authoritate Christi illud semen spirituale ad generandos filios in spiritu legis gratiæ in vero statu evangelico. Abrahamus, & alij veteris legis, allegoricè, & figurativè possunt dici patres in lege gratiæ.

173 Nec obstat dictis, testimonium D. Pauli 1. ad Corinthios, cap. 10. v. 1. ibi: *Nolumus vos ignorare, fratres, quoniam patres nostri omnes sub nube fuerunt, & omnes mare transierunt, & omnes in Moyse baptizati sunt in nube, & in mari, & omnes eamdem escam spiritualem manducaverunt*: ergo Patriarchas veteris legis patres possumus appellare in nova: Respondetur ex eodem cap. 10. paulò post, vbi Apostolus argumentum solvit dicens, ibi: *Hæc autem in figura facta sunt nostri.* Tum etiam Apostolus ibi, Patres appellat secundum carnem, non spiritu, quia Apostoli primi acceperunt primitias spiritus, vt ad Rom. cap. 8. v. 23. constat, & primi Patres Ecclesiæ sunt, omniumque statuum eius in spiritu, & veritate legis gratiæ. Originem huius spiritualis generationis manifestavit Christus Dominus discipulis suis contra Iudæos in suis generationibus superbientes, & Matth. cap. 23. vers. 8. ibi: *Vos autem nolite vocari Rabbi, vnus est Magister vester, omnes autem vos fratres estis, & patrem nolite vocare vobis super terram, vnus est enim pater vester, qui in Cælis est, nec vocemini Magistri, quia Magister vester vnus est Christus.* Originem generationis, & Magisterij legis gratię ostendit hic Christus Dominus aliam quærere antiquiorem paternitatem quam à Christo alienum est à Christi Doctrina, vt explicat ibi Angelicus Magister; ad illa verba: *Omnes vos fratres estis*, ait ibi: *Quia à me Patre*: ergo præcipit Christus, nullum pręter se vocare Patrem in lege gratiæ, à quo paternitas, & filiatio spiritualis procedit in veritate evangelica: cęteri autem, virtute, & Christi authoritate dicuntur patres in eodem spiritu, & nullus in veteri lege verus pater dici potest in spiritu legis novę, quod ex testimonijs allatis ratio suadet: Ille potest dici verus pater in spiritu legis gratiæ, qui potest filios suos instituere hæ-

redes bonorum spiritualium, quæ promittuntur in evangelio; sed nullus in veteri lege potuit filios instituere hæredes bonorum spiritualium status evangelici: ergo nullus in illa lege potest dici verus pater in veritate legis gratiæ alicuius status evangelici. Quomodò in Monasterijs maiores dicantur patres, inquirit Angelicus Magister ibidem, & respondet ibi: *Dicendum, quod est, quantum ad authoritatem. Eph. 3. Potestis intelligere prudentiã meam in ministerio Christi.* Sunt ergo Patriarchæ legis gratiæ Patres, Christi authoritate, & ministerio, quæ quidem authoritas confertur ab Ecclesia, & capite eius visibili, vt instituentes in lege gratiæ, & supra consilia illius, determinata aliqua instituta iuxta formam evangelicam, Patres vocari possunt illius instituti; at vero pater status religiosi evangelici in veritate legis gratiæ solus est Christus Dominus, à quo omnis paternitas præsentis Ecclesiæ, & verum illius Magisterium quoad vitam Apostolicam, & evangelicam: vnus est Magister vester Christus.

174 Possunt etiam arguere ex Div. Thoma in Epist. ad Ephes. cap. 3. lect. 4. ibi: *Quicumque ergo inducit aliquem ad aliquem actum vitæ, puta, ad benè operandum, intelligendum, volendum, amandum, pater eius dici potest*; sed Elias induxit discipulos suos ad benè operandum, & intelligendum spiritualia, & ad amandum Deum per eadem consilia legis gratiæ: ergo in vtraque lege potest dici pater status instituti in veteri lege per hæc consilia, & in novo continuati in eisdem votis. Respondetur ad argumentum ex dictis; quod illi Patriarchæ, & Prophetæ, qui in statu illius fidei populum instruebant ad benè operandum, amandum, & intelligendum, patres dici possunt, & fuerunt secundum illam legem, sed non fuerunt veri patres in veritate evangelica, & in statu aliquo vero evangelico instituto in spiritu legis gratiæ, quia hic status institutus fuit à Christo Domino, & post eum primi patres fuerunt Apostoli in eius regeneratione, vt constat ex Apostolo in eadem Epist. loco citato: *Nam si decem millia pædagogorum habeatis in Christo; sed non multos patres, nam in Christo Iesu per evangelium ego vos genui.* Et D. Thomas lectione citata, ibi: *Dicit ergo Apostolus se patrem eorum in Christo, quia eis primum evangelium prædicavit.* Vnde licèt patres dicantur, respectu illius populi, *in re*, secundum legem illam pædagogi erãt, quia lex ipsa per quam populum docebant, pædagogus fuit, vt idem Apostolus docet, & secundum hanc legem instruxit Elias discipulos suos, vt viverēt, & Deo placerent: quapropter licèt in spiritu, qui vnus, & idem

in vtroque testamento est, viverent; status eorum non fuit evangelicus, quia hic status non fuit, nec concipi potest ante legem gratiæ illum constituentem: nec verum est, quod consilia evangelica instituta, & data fuerunt in veteri lege, vt sæpè diximus ex D. Thoma, ac perconsequens, nec in veteri nec in nova lege potest dici Elias verus pater status religiosi evangelici, & ex eodem D. Thoma respondetur, quod patribus illis revelatum fuit de fidei cognitione quantum oportebat tradi populo, vel nude, vel in figuris: at secundum eumdem Angelicum Præceptorem, consilia evangelica convenienter non fuerunt data in illa lege servitutis, vt ex testimonijs citatis constat: ergo Elias non fuit, nec dici potest verus Pater status religiosi in veteri, nec in novo testamento secundum doctrinam Angelici Doctoris.

175 Concluditur igitur ex dictis in hoc §. quod Elias non fuit, nec rectè numcupari potest pater, Author, & institutor, & Patriarcha verus, in veritate evangelica status religiosi evangelici præsentis Ecclesiæ; quia verus Pater, institutor, & Author status religiosi evangelici in spiritu legis gratiæ vivificante fuit Christus Dominus; nam omnia, quæ in illo statu servitutis Synagogæ præcesserunt, virtutem veritatem, & spiritum non obtinuerunt, vt certum est ex doctrina Apostoli, & Patres docent, præsertim D. Macharius Homil. 29. ibi: *Quemadmodum enim vmbra corporis ex eodem corpore est, at officium carnis implere nequit: vmbra enim vulnera alligare nequit, nec cibum præbere, aut loqui, ab ipso nihilominùs corpore manat, & præcedens præsentiam corporis declarat: ad eum modum, lex vetus vmbra est novi testamenti, præmonstrat vmbra veritatem; at mysterium spiritus non obtinuit.* Sic Elias vmbram tenuit, & non veram paternitatem, & ministerium spiritus huius status religiosi evangelici.

§. III.

Referuntur testimonia quibus ex comparatione Monachatus Eliæ, & Baptistæ verum fuisse Elianum in illa lege conantur ostendere.

176 Sanctum Præcursorem Domini verum fuisse Monachum supponit ex communi doctrina SS.PP. & ex suo Monachatu ad Elianum arguit hic §. 4. Aliqui Patres Eliam,

Eliam, & Baptistam in Monachatu comparant; sed Ioannes Baptista fuit verus Monachus cum votis: ergo, & Elias. Confirmatur: eisdem verbis recognoscunt Patres Eliam, & Baptistam Principes Monachatus, & Authores illius; sed IoannesBaptista fuit veri evangeliciMonachatusAuthor, secundum Patres: ergo, & Elias fuit etiam veri MonachatusAuthor.

177 Sed faciliter ostenditur distinctio Monachatus Præcursoris, & Eliæ; nam omnes Patres recognoscunt Eliam veteris testamenti Monachatus institutorem, & Baptistam Authorem in novo, Principesque eos numcupantes duplicem Monachatúm confitentur; quia, si vnus, & idem esset vtriusque testamenti, non potuisset Baptista Princeps Author, & institutor in novo appellari. Tum etiam respondetur: quod, si hoc argumentum probaret, etiam liceret arguere vt supra diximus: Sancti Patres, & Doctores Pontifices veteris legis cum Pontificibus legis gratiæ comparant, & eisdem verbis Pontifices veteris testamenti appellantur, & sacrificia illius veteris legis, Sacramentis, & sacrificijs legis gratiæ assimilantur; sed Pontifices legis gratiæ sunt veri Pontifices in veritate evangelica, & nostra Sacramenta, & sacrificia sunt vera, & gratiam conferunt: ergo illa veteris legis vera erant, gratiam conferebant, & Pontifices in veritate evangelica Pontificatum gerebant? Consequentiam adversarij negabunt ex differentia vtriusque testamenti, & eadem ratione illationem negamus à Monachatu Baptistæ ad Elianum, quia gesta, & facta veteris, & novi testamenti comparantur tanquam vmbra corpori, typus prothotypo, & figura figurato.

178 Nec Doctores ab Apologista hic laudati aliter intelligi possunt, nam Nizephorus Calixtus, qui ex novitate voti virginitatis Deiparę admirationem Pontificis, & Sacerdotum stuporem refert, vt constat ex eius verbis supra relatis 1. p. Disc. 1. §. 4. Monachatum cum votis nullomodo in veteri testamento cognovit; quia alias votũ virginitatis Deiparę non esset novũ in illa lege. Historia Tripartita Monachatũ vtriusq; legis distinguit, & qui distinctione procedit, cũ distinctione est intelligendus; at distinctio inter vtrumq; testamentũ veritas, & figura sunt: ergo Monachatus ille vetus figurativus fuit Em.mus Cardin. Bellarminus falso adducitur ab adversarijs; nam veteris testamenti Monachos figurativos esse docet, & veros in Christo incępisse affirmat

ex communi Patrum ſententia loco citato ſupra 1.p. Diſc.2.§. 6.& ibidem, Diſc.3.§.6.quod Deipara Domina noſtra prima votum virginitatis emiſsit in tempore: falſo ergo adducitur pro vero Monachatu Iudaico cum votis.

179 Sed ex alio principio inſurgit Apologiſta in dicto §. num.29.Bellarminus,Suarez,Baronius,& alij graves Doctores verum Monachatum Baptiſtæ contra hæreticos inferunt, & probant,eo quod Sancti Patres Principem Monachorum Præcurſorem Domini appellant, & ſpecialiter, quia à Nazianceno Baptiſta,D.Baſilio comparatur: ergo ſi ijdem Patres Sanctum Prophetam EliamMonachorumPrincipis titulo exornant,Baptiſtæ illum comparantes,neceſſe eſt,quod ſi prima illatio eſt legitima,etiam ſecunda legitimè inferatur,ſcilicèt,quod Elias verum inſtituit Monachatum,ſicut Baptiſta.

180 Hæc inſtantia frivola eſt, & inſubſiſtens; optimè enim probant Doctores Catholici verum Baptiſtæ Monachatum ex eo,quod Princeps extiterit Monachorum, & à Sanctis Patribus hoc titulo veneretur; nam vt ex verbis Chriſti conſtat Lucæ cap.16.v.16.lex,& Prophetæ vſque ad Ioannem:cũ vero Sanctus Ioannes Baptiſta ad legem gratiæ pertineat, & lucis illius,quę illuminat omnem hominem vt aurora apparuerit,vmbræque veteris teſtamenti recedere incępiſſent,ſolis iuſtitiæ ortu,verus Monachus extitit,& rectè Monachorum legis gratię Princeps appellatur,quia perfectio evangelica, quæ in obſervãtia conſiliorum conſiſtit,inchoata iam erat in Deipara Domina noſtra,vt docet D.Thomas 3.p.q.28.art.4.ad 2.ibi: *Sicut gratiæ plenitudo perfectè quidem fuit in Chriſto,& tamen aliqua eius inchoatio præceſsit in Matre, ita,& obſervatio conſiliorum,quæ per gratiam Dei fit perfectè quidem incæpit in Chriſto,ſed aliquomodò fuit inchoata in Virgine Matre eius.* Ex Virgine igitur Domina noſtra vitam verè Monaſticam,quæ in obſervantia conſiliorum conſiſtit didicit Ioannes,& ex hoc virginali exemplari Monaſticam potuit inſtituere vitam,& Principem Monachorum appellari Chriſti,qui vitam, & ſpiritum eius didicit ex Matre.

181 Elias autem,qui inter figuras veteris teſtamenti degebat, figurativum tantum potuitMonachatum tenere,& figurarum Princeps appellari,non verorumMonachorum,quia nõdum obſervantia conſiliorum fuerat inchoata inVirgine Matre Chriſti,quam omnes religiones legis gratiæ exemplar venerantur; & Matrem.

182 Sancti Odilonis,& D.Antonini testamonia adversariis non favent; non primus,qui Monasticum ordinem,qui à beato Elia,& Ioanne Baptista processerat,Apostolorum tempore inçępisse reviviscere,seù pululare affirmat,nam certum est, quod in Elia in vmbris præcessit,& in Ioanne aliquomodo fuit inchoatus,& perfectè incępit in Christo,vt supra dixit D.Thomas de observantia consiliorum in quibus consistit verus ordo Monasticus.

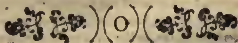
183 Nec valet dicere cum Apologista: Ordo Monasticus(vt S. Odilonus asserit) tempore Apostolorum reviviscere incępit; sed quod reviviscit vitam anteà habuit: ergo in tempore veteris testamenti fuit verus Ordo Monasticus. Non, inquam,hoc valet;nam D.Thomas ex Augustino supra citatus 1. p.Disc.1.§.2.ait: Omnis status illius populi non solum lingua, sed vita fuit figuralis;præcessit ergo vita figurativa status Monastici in illa lege; in tempore Apostolorum reviviscere incæpit in spiritu,& vita evangelij, quæ nova fuit secundum doctrinam Apostoli ad Corinth.cap.5.v.18.ibi:*Si qua ergo inChristo nova creatura,vetera transierunt: ecce facta sunt omnia nova,omnia autem ex Deo, qui nos reconciliavit sibi per Christum.*Itaque vetus Monachatus trāsijt cum vita sua figurali, & novus factus est in spiritu evangelij, & vita Christi,qui omnia fecit nova in sua Ecclesia.

184 D.Antoninus in eadem sententia est, qui renovatos fuisse in Christo docet Monachos subEliseo exortos,nec adversariorum argumento verus Monachatus in veteri lege infertur, dum arguunt: non renovatur nisi quod anteà fuit, & decursu temporis veterascit,& corruit: ergo si Monachi in congregatione viventes sub Eliseo renovati fuerunt à Christo,in lege veteri erant secundum D.Antonini doctrinam.

Respondetur,quod hoc argumentum contra adversariorum doctrinam est,si veræ Div. Augustini adhæremus intelligentiæ circa veram,& spiritualem renovationem in novo testamento factam,qui explicans vnde illud dicatur vetus, & hoc novum lib.de Spiritu,& littera cap.20.ait ibi: *Ergo illud vetus erat, quia hoc novum est: vnde igitur illud vetus,& hoc novum,cum lex eadem impleatur per novum testamentum,quæ dixit in veteri: non concupisces,quia ipsi(inquit)non perseveraverunt in testamento meo,& ego neglexi vos dicit Dominus: ergo præter veteris hominis noxam,quæ litteram iubentem, & minantem minimè sanabatur,dicitur illud testamentum vetus: Hoc autem novum propter novitatem spiritus, quæ hominem novum sanat à vitio*

vetustatis. Ex quibus sequens formatur dilema: vel ille status Monachorum sub Elia,& Eliseo fuit institutus in vetustate litteræ legis iubentis, minantis,& occidentis, vel in novitate spiritus evangelij,& legis gratiæ vivificantis: si in vetustate litteræ figurativus fuit,& mortuus cum Synagoga: Si institutus fuit in novitate spiritus evangelij,& vitæ legis gratiæ,quę hominem novum sanat à vitio vetustatis ante mortem Christi,& Baptismum esset in Synagoga status in quo homines renovari possent, & per suam professionem ex lege illa Monastica novum hominem induere in spiritu legis gratiæ,quod quidem opponi videtur Apostolo dicenti ad Romanos cap.6.v.3. ibi: *An ignoratis quoniam quicumque baptizati sumus in Christo Iesu, in morte ipsius baptizati sumus: Consepulti ergo sumus illi per Baptismum in mortem, vt quemadmodum surrexit Christus à mortuis per gloriam Patris, ita, & nos in novitate vitæ ambulemus:* Ad quæ verba D. Augustinus lib. de Spiritu, & littera cap.6. circa finem ait ibi: *Nempè satis elucet mysterio Dominicæ mortis & resurrectionis figuratum vitæ nostræ veteris occasum, & exortum novæ, demonstratamque iniquitatis abolitionem, renovationemque iustitiæ.* ergò exortum vitæ novæ in spiritu legis gratiæ in nullo statu hominum lege aliqua constituto incæpit ante mortem Christi Domini,& eius Resurrectionem, quæ fuit occasus vitæ vetustatis; ac per consequens ante mortem, & resurrectionem Christi,& Baptismum nullus fuit status novorum hominum in vita,& spiritu legis gratiæ; itaque status ille Monasticus in vita vetustatis litteræ institutus ab Elia, figurativus tantum fuit,& inter cęteras illius legis vmbras mortuus, verus autem status religiosus in nova vita,& spiritu evangelij institutus fuit à Christo Domino, non circumcisis, sed baptizatis, & consepultis cum Christo, vt iam in Baptismo renovati ad perfectionem legis gratiæ convolarent, qui quidem status vt nova creatura mundo post evangelium apparuit. Hæc ad authoritatem D. Antonini, de cuius mente dubitari non potest; nam expresè docet Carmelitas à Carmelo dici, non quia ab Elia suum habeant initium. Vide infra Disc.7.

§. 3.

§. IV.

Testimonijs Eliam vt exemplar vitæ Monasticæ proponentibus responde- tur.

185 FRequenter Sancti Patres, & Doctores rethorico argumento ab exemplis desumpto vtuntur; non solum Sanctorum Patrum veteris testamenti, sed etiam Gentilium Philosophorum, in exortationibus ad virtutes, quod optima, argumenti in increpationibus, ad vitia deprimenda, species est, vt Christianorum, & Christi fidelium mentes instruantur, & eorum vitia reprehendantur, alijsque exemplis virtutum ad earum exercitia ducantur; nam si in veteri testamento in quo nec gratia superabundavit, nec Sacramentorum vis in eo fuit ad virtutum apicem convalere potuerunt Sancti illi Patres, quanto magis in novo, in quo gratia promittitur, & datur ex lege, auxilia Sacramentorum habemus, legis perfectionem acquirere debemus, & præcepta Dominica observare tenemur, & possumus? Philosophi etiam, & Gentiles eadem ratione in aliquibus virtutum actibus ad exempla proponuntur, vt magis, ac magis Christianorum efrenata libertas confundatur ex Gentibus Deum non agnoscentibus, & iuxta naturæ legem fugientibus vitia, & morales virtutes amplectentibus. Hæc enim exempla passim reperiuntur in Sanctis Patribus, quorum longum esset Cathalogum facere, & superfluum quidem est in re notissima tempus, & operam consumere, quia hæc sufficiunt, vt Apologistæ argumentum frivolum, & insubsistens appareat.

186 Arguit ex communi Philosophorum, & Theologorum doctrina à D. Thoma tradita, quęst. 8. de veritate, quod exemplar est id ad cuius imitationem fit aliquid, & quod debet esse perfectius, aut æqualis perfectionis cum exemplatu, sed Div. Gregorius Nisenus Homil. 7. in Cant. asserit de Monachis, quod omnes quotquot ad exemplum vatis illius vitam suam instituunt, ornamenta Ecclesiæ fiunt: & D. Athanasius Alexandrinus, quod S. Antonius ex instituto Magni Eliæ exemplum cœpit, & ad illud speculum, vitam suam com-

compoſuit, & Baronius, quod Monachi illius temporis pro exemplari habebant Eliſeum, & Eliam: D. Baſilius quod, S. Gordius Martyr ad exemplum Prophetæ, relictis honoribus, & facultatibus ad vaſta ſe contulit deſerta: Caſſianus quoque, quod Anochoretæ ad imitationem Ioannis Baptiſtæ, & Eliæ vivebant: ergo exemplari ad exemplatum rectè concluditur, Eliã, & Eliſeum verum tenuiſſe Monachatum.

187. Sed argumentum, vel nimis probat, vel nihil; nam ex ſuppoſita doctrina D. Thomæ, in ſuo rigore admiſſã, non ſolùm concluditur, verum tenuiſſe evangelicum Monachatum, ſed perfectiorem, vel ad minus æqualis perfectionis cum evangelico exemplato, hoc non eſt dicendum, nec ab ipſo Apologiſta admittitur: ergo argumentum factum non procedit in riguroſa acceptione cauſæ exemplaris.

188. Proponuntur certè exempla Sanctorum Patrum veteris teſtamenti ad noſtram imitationem, vt Abrahami ad fidem, & hoſpitalitatem, Iſaac ad obedientiam, & animi puritatem, Iobi ad tollerantiam, Ioſephi ad caſtitatem; ſed non in eodem ſtatu, quia illi virtutes habebant in ſtatu ſervitutis, nos verò in ſtatu perfectæ libertatis: Illi enim vmbræ, & figura erant, nos autem in Chriſto habemus virtutem, & veritatem, eodemque modò Elias, & Eliſeus, & alij, qui in veteri teſtamento ſolitariam vitam habebant in exempla proponuntur Monachis, vt vmbram ſequentes in illis vitam, & veritatem in Chriſto per evangelium haberent, & ſicut in Principis imagine eiuſdẽ Principis veritatem veneramur, ſic in Monachis illis veteris teſtamenti aliquas Ordinis Monaſtici recognoſcimus adumbratas virtutes, quæ nobis proponuntur ad exempla, vt veritatem ſtatus in Chriſto Domino adimpletam teneamus, quod quidem D. Pauli doctrina illuſtratur cap. 9. ad Heb. v. 23. & 24. ibi: *Neceſſe eſt ergo exemplaria quidem cæleſtium bis mundari, ipſa autem cæleſtia melioribus oſtijs, quam iſtis, non enim in manufacta ſancta Ieſus introivit exemplaria verorum, ſed in ipſum cælum*. In quibus verbis exemplaria cœleſtium intelligunt Patres Moſaycum tabernaculum, teſtamentum ac populum, Eccleſiam, & ſtatus eius præfigurantia; in his ergo exemplaribus manufactis non introivit Ieſus exemplaria verorum, ſed in ipſum cœlum, hoc eſt, in Eccleſiam, & in eius ſtatus: ergo exemplaria veteris teſtamenti non proponuntur ad veritatem, ſed ad ſignificationem; at ſi Elias, & Eliſeus, & alij veteris teſtamenti eſſent vera exemplaria quoad veritatem

status religiosi, introisset Deus exemplaria verorum in vetus testamentum, quod non est dicendum iuxta doctrinam Apostoli: ergo Elias, & Eliseus non asseruntur in exemplaria verorum Monachorum in veritate status; sed quia illos præfigurabant in illa lege, & in hoc sensu intelligendi sunt Patres, quorum exempla proponunt iuxta doctrinam Apostoli traditam, quia alias verorum exemplaria confunderentur in vtroque testamento, de quo infra 3. p. Disc. 3. §. 8.

§. V.

Alia proponuntur argumenta, & eorum solutiones indicantur.

189 EIsdem Sanctorum Patrum repetitis testimonijs, argumenta multiplicat Apologistæ nil addens, nisi verborum sophismata, quibus verum sensum extorquet, vt authoritatum strepitu communem apparere faciat doctrinam, quam ferè omnes, quos ex antiquis laudat exprefsè negant, & alij cum vero Eliano Monachatu cum votis, per immediatam consequentiam pugnant, votum, & cultum virginitatis in illa lege negantes: itaque nè in repetionis vitium incidamus, testimonia ab Authore repetita insinuabimus, & proprius solutionis locus indicabitur.

Proponit in hoc §. 6. testimonia, in quibus Monachi, Elias, Eliseus, & eorum discipuli vocantur millies in hac Apologia producta, & in sua historia prophetica repetita, & primum illud S.P.N. Hieronymi ad Rusticum, vbi ait: *Filij Prophetarum quos Monachos veteris testamenti legimus.* Doctoris Maximi negativam sententiam manifestam fecimus in 1. p. Disc. 2. §. 4. & in hac 2. verum sensum, & genuinam intelligentiam huius testimonij dedimus Disc. 4. §. 3. & nunc addit D. Macharium dicentem: *Eliam, & Eliseum, ac filios Prophetarum, quos constat veraciter Monachos fuisse imitari curate.* Quod quidem testimonium in eodem sensu figurativo intelligendum est iuxta doctrinam eiusdem D. Macharij traditam in hoc Disc. §. 2. nec obest, si dicas Monachos veraciter fuisse docere D. Macharium, nam veraciter Monachus est, qui solitariam vitam degit iuxta propriam Monachi significationem à Sanctis Patribus receptam, cæterique ex antiquis, qui eos Monachos, & religiosos dixerunt in veteri testamento, nil aliud significare voluere, nisi figurativos iuxta statum

illius legis, quia veros cum votis in Christo incepisse conformiter docent, & constanter confitentur. Salianus Pseudo-Ioannē Ierosolymitanum sequutus eamdem authoritatem illius libri habet, & in hoc maiorem fidem non meretur. Vvaldensis eiusdem familiæ timide, & varie in hac disputatione processit, & aliquando in Christo, aliquando in Elia Monachorum originem invenit; itaque licèt doctissimus, & pijssimus vir extiterit, in hac tamen conclusione trepidasse videtur ex Prologo suarum constitutionum in 1. constitutione pro lege posteà inserto, qua pręcipitur Carmelitanis omnibus de origine sui ordinis interrogatis respondere iuxta novitatem huius Carmelitani asserti.

190 Contra hanc veram Sanctorum Patrum intelligentiam ab inconvenienti arguit hic num. 40. quia ex ea sequeretur, quod argumenta Theologorum Controversistarum vim non haberent contra Lutherum, Calvinum, & alios Monachatum, & vota negantes instituta fuisse à Christo in nova lege, quod probat; quia Bellarminus, Suarez, Valentia, & alij existentiam veri status religiosi in primitiva Ecclesia probant Patrum testimonijs vota non exprimentibus: ex quibus Apologista infert: ergo eadem distinctione, & explicatione possunt respondere heretici Catholicis arguentibus, qua vtimur in testimonijs ab adversarijs adductis pro Monachatu veteris testamenti, dicendo contra Catholicos, quod testimonia pro Monachatu evangelico Sanctorum Patrum vota non explicant, ac perconsequens Monachatus primitivæ Ecclesiæ, nec paupertatem, nec castitatem, nec obedientiam habebat in votis.

191 Sed hoc argumentum nihil probat, & eodem modo arguendi possunt vti Iudæi, vt perfectionem veteris legis probent ex nostris Patribus, & Ecclesiæ Doctoribus, qui multis in locis sine expressione potestatis clavium, & iurisdictionis spiritualis in animas fidelium, Pontifices nostros appellant, eodem nomine quo insigniti in veteri lege erant summi Sacerdotes, & Sacramenta, & sacrificia legis novæ eisdem verbis, quibus in veteri significabantur: ergo nè à Iudæis arguamur ex testimonijs Sanctorum Patrum contra perfectionem legis gratiæ, consentire debemus, quod in eodem sensu loquuntur respectu vtriusque legis, quia eisdem verbis vtuntur ad significandum Sacerdotium, Pontificatum, Sacramenta, & sacrificia legis gratiæ? Absit; quia verba Sanctorum Patrum intelligenda

sunt

sunt respective ad legem, & tempora, & fidelium statum: Cum vero in veteri lege omnia in figuris contigisse certum, & de fide sit, Patres; hac veritate supposita, in hoc sensu Catholico intelligendi sunt, etiam absolutè loquentes de verbis, & factis veteris testamenti, in quo omnia sub vmbris erant, & verba figuratìvè significabant. Eodem etiam modo, & sensu loquuntur de Monachis, & religiosis, vt sæpè dictum est; nam temporum, & legum differentia verborum sensum, & significationem contrahunt ad statum secundum legem illum constituentem.

192 Ex dictis patet manifesta solutio ad argumentum ex Catholicis Theologis contra hæreticos, statum religiosum negantes; contra quos rectè concludunt Doctores, & eorum perfidiam damnant: at vero contra nostram doctrinam, frivolum est; nam Doctores Theologi contra hæreticos supponunt statum religiosum institutum fuisse à Christo in lege gratiæ cum votis, & consilijs perfectionis, vt ex Evangelio, & Actis Apostolorum constat: Est etiam manifestum in libris novi testamenti, & in veteri prænuntiatum in vmbris, quod omnia in sua Ecclesia fecit nova in novitate gratiæ, & in veritate spiritus evangelij in omnibus statibus suæ Ecclesiæ, & in omnibus membris corporis sui mystici, quia reformavit corpus humilitatis nostræ configuratum corpori claritati suæ: ergo Sancti Patres de hoc, & in hoc tempore scribentes dum Monachos, & religiosos dicunt, veros intelligunt cum votis in veritate, novitate, & spiritu secundum institutionem legis gratię; itaque eisdem verbis vtentes secundum differentiam temporum, figuratum à figura distinguentes, verum statum significant in lege gratiæ secundum ritum evángelij.

193 Nec verum statum Monasticum cum votis in veteri testamento negantes Luthero, & Sequacibus favent, vt contendere videtur Apologista; nam certum, & de fide est, quod Sacramenta Ecclesiæ non fuerunt instituta in veteri lege, nisi tantum præfigurata, & adumbrata; & ex figuris veteris testamenti ad veritatem, & existentiam eorum in novo infalibile conficiunt Theologi argumentum contra hæreticos: ergo eodem discursu ex figuris Monachatus veteris testamenti arguere possunt contra hæreticos statum religiosum negantes

in

in Christi Ecclesia cum votis, & ex Christi institutione, qui legem adimplere venit, figuras illas Iudaici Monachatus in veritate evangelica fuisse adimpletas, sicut præfigurata, & præmonstrata Sacramenta: vel afferant adversarij disparitatem inter statum religiosum, & Sacramenta, vt in statu Monastico, & in votis veritas, & spiritus legis gratiæ quoad substantiam, & essentiam requiratur in veteri testamento, & non in Sacramentis, vt veritas ostendatur in nova lege.

194 Immo adversariorum novitatem hæreticis Sacramentarijs, mihi favere videtur, qui ex principijs eorum arguere possunt: Omnia, quæ in veteri testamento inveniuntur nō gratia sui, sed novi testamenti ponuntur, & instituta fuerunt; sed status religiosus cum votis institutus fuit verus in illa lege in gratiam novi testamenti, quia in eo futurus erat: ergo etiam Sacramenta futura in Christi Ecclesia instituerentur in illa lege in veritate, & spiritu legis gratiæ quoad eorum essentiam, veritatem, & substantiam, licèt sine perfectione evangelica, vt adversarij ponunt, & constituunt verum statum religiosum in illa lege; sed hæc non fuerunt instituta in illa lege in novitate legis gratiæ: ergo quia in nova non erat instituenda, arguere possunt hæretici; & hanc consequentiam vrgere: magis necessaria in novo testamento, magis exprimenda erant in figuris veteris testamenti; sed Sacramenta sunt magis necessaria in nova lege, quam Monachatus: ergo magis explicanda erant in veteri lege, in qua propter novam ponerentur: ergo si in illa lege Sacramenta non fuerunt instituta in veritate evangelica sicut Monachatus, ideò est, quia in lege gratiæ non erant instituenda, sicut à Theologis Catholicis proponuntur ex institutione evangelica; hæc enim solvere tenentur adversarij, & reddere disparitatem inter vota, & Sacramenta, assignareque vtilitatem Ecclesiæ propter quam status religiosus institutus fuit in illa lege in veritate evangelica, & non Sacramenta. Nos vero vestigijs Sanctorum Patrum inhærendo, & D. Pauli Doctrinæ insistendo faciliter nodum solvimus, dicendo, quod omnia in figuris contingebant illis, vnde Sacramenta, Pontificatus, Sacerdotium, Monachatus, & vota figurativa fuerunt in veteri lege, quia nulla potest excogitari ratio, qua statui religioso, & votis eius spiritus, & veritas legis gratiæ concedantur, & non Sacerdotio, Pontificatui, & Sacramentis, quia Sacramenta, omnes status Ecclesiæ, & vota religiosa quoad veritatem, & substan-

tiam

riam evangelicam ex meritis Christi Dñi mortui, & passi efficienter communicatis, essentialiter dependent.

§. VI.

Argumenta ex Sanctis Patribus Chrysostomo, Thoma, & Bernardo proponuntur.

195 EX D.Thoma 2.2.q.184.art.8.arguit §.7.& D. Ioannis Chrysostomi adiuncto testimonio probare intendit Eliam verum fuisse Monachum cum votis,& num.43.ex eodem loco D.Thomæ q.187.art.2.quod Eliseus in eodem vero statu vixit; sed mentem,& veram sententiam Div. Thomę ostendimus 1.p.Disc.2.§.2.per totum, & hæc argumenta solvuntur ibidem §.3.per totum,ideò in eorum solutione non immoramur. D.Bernardi testimonium contra Iudaicum Monachatum infringere connatur hic num.52.sed sententiam contrariam tenere mellifluum Doctorem loco supra citato demõstravimus §.5.ex Sermone super illud Evangelij: *Ecce nos reliquimus omnia*, in quibus quidquid in hac tota controversia dicitur, mirabili doctrina comprehenditur,qua omnia argumenta adversariorum solvuntur,& ad nihilum rediguntur.

196 Alia testimonia affert §. 8. vota Monachorum veteris testamenti exprimentia,& ex Patribus antiquis vnicum laudat Maximum Doctorem Patrem nostrum Hieronymum, qui si in vero,& genuino sensu adduceretur, sufficeret, vt mentem nostram eius authoritati captivaremus. Verba Doctoris Maximi sunt ex Epist.28.ibi: *Eliseus boves,& iuga prioris operis vertit in vota*; sed hic vota desideria significare in frasi Doctoris Maximi certum est; quam explicationem illustravit Eminentissimus D.Cardinalis Capisuccus supra laudatus in hac 2.p. Disc.4.§.2. & Ecclesiæ etiam stylo confirmatur,quæ in plurimis orationibus vota nostra pro desiderijs nostris accipit.Contra hanc Doctoris Maximi intelligentiam Vualdensem suumCarmelitanum opponit,qui iuxta Prologum suarum Constitutionum Maximũ Doctorem explicavit de veris,& religiosis votis; sed huius Doctoris novissima intelligentia Doctorum iudicio relinquitur examinanda.

197 Tritemius Abbas votum castitatis explicat in libro de laudibus Carmelitarum; sed hic liber falso adscribitur Tritemio,

mio, vt notavit Magister San Vitores in suo Sole Occidentis, qui addidit in Bibliotheca Carmelitarum Excalceatorum Matritensi fuisse repertum, & ab omnibus existimatur suppositititius. Ioannes Carthagena in suis Homilijs de Beata Virgine de Monte Carmelo Carmelitis adhærendo pro suo placito scripsit; sed tomo 2. de Arcanis B. MARIÆ propriam sententiam expresit, & ex communi SS. PP. sententia docet Deiparam Dominam nostram primam fuisse, quæ votum virginitatis, & castitatis in tempore emisit. Rev.mus noster Siguença contrarium tenet, quia Monachatum verum cum votis in Christo Domino, & Apostolis incæpisset asserit, & erudite probat, & veteris testamẽti Monachos, iuxta S.P.N. Hieronymi sensum, figurativos fuisse docet supra laudatus in 1.p. Disc. 2. §. 6. Cęteri moderniores ab Apologista laudati, qui vel in sermonibus pro Divis Carmelitanis habitis, vel rem non discutiendo, sed obviter tetigerunt, licèt suam authoritatem habeant, eis satisfacere non tenemur, vt idem Apologista notavit supra 1.p. Disc. 4. §. 8.

198 De Rechabitis iterùm hic agit §. 9. & 10. vt veros Monachos in veteri testamento cum votis probet, eosque cum Essenis confundit, & sub eodem instituto vixisse asserit: verum Monachatum ex Abulensi probare contendit quæst. 21. in 1. Paralip. cap. 2. ibi: *Rechabitæ erant veri religiosi in veteri testamento, sicut Monachi.* Sed Abulensis multis in locis mentem suam aperuit, & verum Monachatum cum votis in veteri lege negavit, vt videri potest in 1.p. Disc. 2. §. 6. religiososque fuisse, & Monachos secundum illam legem libenter concedimus, & in hoc sensu intelligendi sunt Patres, qui Monachos illos appellant, & verum Monachatum in Christo incępisse docent. Rechabitarum castitas ex antiquis Patribus non constat, stirpemque suam per carnalem generationem in sempiternum permansuram ex Sacra Scriptura certum est; filios, & filias, ac mulieres eorum cõmemorat Ieremias cap. 35. in hac 2. part. citato Disc. 4. §. 1. in quo filiationem spiritualem eorum ex Boolduc noviter introductam improbabilem ostendimus, & ignotam antiquis Patribus, qui cum Essenis eos confundunt Rechabitarum vitam, & mores maculant, nam Esseni, vt constat ex dictis in hac 2.p. Disc. 1. §. 4. multis erroribus fuerunt implicati, quod si Esseni, & Nazareis, vt asserit Boolduchius ab Apologista hic citatus, à Nazarei originem suum, & sub eorum ritibus, & institutis vivebant, secundum Epiphanium, Apostolorum tempore inter hæreti-

reticos numerabantur, legi Iudæorum, circumcisioni, & Sabbato erant ligati, igneque accenso, seipsos incenderunt, sic Epiphanius hæres.29.& quod Stephanum accusabant contra legem,& locum sanctum prædicantem, vt referunt Acta Apostolorum cap. 6. Aliquas virtutes Monasticas Essenos exercuisse antiqui Doctores,& Patres etiam tradunt, sed errores ostendūt supra laudati,& præsertim S.Nilus de Essenis sic fatur: *Cæterum quæ vtilitas, aut qui finis ex laboriosa vita potest illis esse, qui remuneratorem Christum substulerunt?* Et præter antiquos, etiam Scriptores nostri sæculi, qui hæreticorum cathalogum faciunt, Essenos indicant, vt Gabriel Prateolus in Elencho hæreticorum omnium, & Ferbadentius in annotationibus ad Sanctum Iræneum cap. 5.

199 Fateor aliquos moderniores Essenos extollere, vitamque eorum,& institutum summis afficere laudibus, vt doctissimus Magister Soto in 4. distinct.3.artic. 1. qui eorum castitatem laudat,& D.Ioannem Baptistam sui instituti Sequacem facit. Idem scripsit Singlerus in Descriptione Palestinæ; sed Magister Sotus votum virginitatis,& religiosum statum in veteri testamento negat, vt constat ex relatis in 1.p.Disc.3.§.6.Educatio D.Ioannis Baptistæ inter Essenos, nec laudabilis est, & contra Ecclesiæ laudes, quos in eius Officio intonat omnis Ecclesiasticus Chorus in Hymno ad Matutinum:

Antra deserti teneris sub annis,
Ciuium turmas fugiens petisti,
Ne leui posses maculare vitam
Crimine linguæ.

Et consonat D.Chrysostomus de Baptista Homil.38.in Matth. ibi: *Ioannes nulli hominum ante quam ad Baptismum accederet, Deo autem soli semper offerebat colloquia, neminem vidit vnquam conseruorum, neque ab aliquo visus fuit:* ergo educatio,& institutio Ioannis Baptistæ à Deo immediatè fuit, & Essenorum consortium, nec laudabile, nec decens Præcursori Domini est, & sine fundamento ab aduersarijs inter Generales veteris testamenti sui Ordinis cōnumeratur Baptista, vel primus in lege gratiæ collocatur. Ex his,& ex dictis supra loco citato de Essenis, Rechabitis & Nazareis nullum certum, nec probabile fundamentū possunt

summe-

ſummere adverſarij, vt in Synagoga Iudæorum verum ſtatum religioſum fundent, & ab Elia inſtitutum fuiſſe probent contra communem SS. PP. & Doctorum doctrinam, & omnium religionum conſenſum, quia firmiter, & conſtanter tenent cum Angelico Magiſtro, quod vita religioſa in obſervantia conſiliorum in Deipara Dña noſtra aliquando incepit, & in Chriſto Domino ſtatum perfectum habuit in Dei Eccleſia, de cuius origine per Sanctos Apoſtolos omnes religiones in Cruce Domini noſtri Ieſu-Chriſti, quam in hoc evangelico ſtatu amplectuntur, cum Apoſtolo Paulo gloriantur.

DISCURSUS SEPTIMUS.

Adverſariorum traditiones examinantur.

§. I.

Ab Elia vſque ad Chriſtum Dominum impoſsibilis oſtenditur continuata traditio Monachatus veri circumciſsi.

200 VEri Monachatus ſucceſsionem non interruptam ab Elia vſque ad Chriſtum Dominum, & per Sanctos Apoſtolos ſuos vſque ad noſtrum ſęculum in eodem ſtatu religioſo perſuadere conantur adverſarij per traditionem, quã Apologiſta hic ſtabilire intendit §. 12. à num. 101. ſed hæc traditio nullo antiquo monumento reperitur enixa, ideoque ab omnibus ſcriptoribus, qui ſerio hanc controverſiam examinarunt, contemnitur, & reijcitur; & licèt aliqui eam recipiant Ioannis Ieroſolymitani libro ducti, vel ſeducti, cum in fide Authoris loquantur, fidem Pſeudo-Ioannis merentur, quæ nulla eſt ex dictis in hac 2. p. Diſc. 5. §. 5. & nunc addimus iudicium Ioannis Maria Magiſtri Sacri Palatij in Indice librorum expurg. Romæ impreſſo anno 1607. tomo 1. à Bibliotheca VV. PP. pag. 291. apud Petrum Creſcentium in Præſidio Romano lib. 1. nu. 158. ibi: *Ex quibus, & Author huius libri fuiſſe Ioannes 44. Hieroſolymorum Epiſcopus facilè refellitur, & liber ipſe fide vacillare deprehenditur.* Et proſequitur ibi: *Denique ſtylus ipſe totus Latinus, multa ſine maiorum authoritate, & fide ambigua huic operi inſerta ſatis arguunt alium Authorem, quam Ioannem, & quidem recentiorem.* Et paulò poſt: *Putamus*

esse opus Authoris Latini, & recentioris etiam Ioanne 57. Hierosolymitano Episcopo, nec esse ex omni parte sinceræ, ac integræ fidei.

201 Eadem censura legitur ab omnibus Doctoribus huius, & præteriti sæculi, & in Bibliotheca VV. PP. indicatur: in hoc primo teste, tota Monachatus Eliani traditio nititur. Cum enim Author Latinus, & recentior sit sine authoritate maiorũ, fideque ambigua, nec ex omni parte integræ, & sinceræ fidei; traditio Eliana nullo fundamento fulcitur, fide caret, & ipsa sua novitate ruit. Videtur etiam sacris Annalibus repugnare; nec satis constat quomodò tempore captivitatum populi Israelitici status ille religiosus continuari potuit in Carmelo, & quomodò post illas, instauratus fuerit nulla facta in antiquis Hebræorum historijs mentione, vt advertit eruditus Ascanius Tamburinus tom. 1. de Iure Abbatum, disput. 2. quæsit. 3. num. 1. Cum ergo nihil certum sit de tempore illo captivitatum, idcircò traditio fundari non potest, nec continuatio probari inter vmbraticum Monachatum Elianum, & verum Christianum, quod vt probent, testes affirmativos; & idoneos illorum sæculorum producere debent adversarij.

202 Interim ex Sacra Scriptura contrarium probatur ex 4. Reg. cap. 17. in quo prævaricatio, & captivitas Regni Israel referuntur, & peccata populi, vers. 17. ibi: *Reliquerunt præcepta Domini Dei sui, fecerunt conflatiles duos vitulos, & Lucos, & adoraverũt vniversam militiam Cœli, servieruntque Baal, & consecraverunt filios suos, & filias suas per ignem, & divinationibus inserviebant, & augurijs, & tradiderunt se, vt facerent malum coram Domino, vt irritarent eum: iratusque est Dominus vehementer Israeli, & abstulit eos à conspectu suo, & non remansit nisi tribus Iuda tantummodo: sed nec ipse Iuda custodivit mandata Domini Dei sui, verumtamen ambulavit in erroribus Israel, quos operatus fuerat.* Errores in quos inciderat Israel refert Sacer textus ibidem vers. 10. ibi: *Feceruntque sibi statuas, & Lucos in omni colle sublimi, & super omne lignum nemorosum, & adolebant sibi incensum super aras in morem gentium.* Vt veri Dei cultum deleret Assyriorum Rex, Israeli capto, & Babylonem ducto, de Civitatibus Assyriorum adduxit in regnum Israel populatores, & collocavit eos in Civitate Samariæ pro filijs Israel, & fabricaverunt in excelsis fanis Deos suos iuxta gentem suam, quos Israelitæ adorabant in fanis sublimibus. Constat igitur ex verbis relatis, mõtes Samariæ sacrilegis Idolorum aris profanatos fuisse ab Assyrijs, & Israelitis cum eis degentibus post captivitatem. Mons

Car-

Carmelus præcipuus est intra Samaritanos limites: ergo inter profanatos colles est anumerandus secundum Sacram Historiam cap. 17. 4. Reg. relatam; & vniverso Israel prævaricante, montibusque aris profanatis idolatricis, ac excelsis Deis suis dicatis, vbi erant Monachi illi, & Monasteria in quibus institutum Elianum permansit? In civitatibus subsistere non possunt, quia pro filijs Israel collocati fuerunt Assyrij Idolatræ: In montibus, & excelsis minimè; quia in sublimibus Deorum fana erecta fuerunt, aræque constitutæ augurijs, & divinationibus dicatæ: ergo nullus invenitur locus in Samaria, in quo continuari posset institutum illum propheticum in Monasterijs, vero Dei cultui dicatis, cuius legem, & ritus destruere pro viribus conabantur Assyrij Hebręis lege, & religione contrarij.

203 Discursus ex Sacra Historia manifestus est, & libro Tobiæ confirmatur cap. 1. ibi: *Denique cum irent omnes ad vitulos aureos, quos Jeroboam fecerat rex Israel, hic solus fugiebat consortia omnium; sed pergebat in Ierusalem ad templum Domini, & ibi adorabat Dominum Deum Israel, omnia primitiva sua, & decimas suas fideliter offerēs.* Hæc faciebat Tobias in eadem captivitate populi Israel sub Salmanasar rege Assyriorum, vt refertur 4. Reg. loco citato: Si ergo solus Tobias, vel paucissimi cum eo in vera religione permanserunt in regno Israel, & Samaria, vbi erant Monasteria, & Communitates Monachorum, de quibus Sacra Scriptura nullam mentionem facit? Immo Monasteria, & religiosos excludit à Carmelo Historia Sacra, quæ solum Tobiam enumerat in vera religione permanentem, templumqueHierosolymitanum venerantem, omnibus alijs Israelitis vitulis Ieroboam sacrificantibus: nec credibile est, quod Sacra Historia integrum librum de fide, & virtutibus Tobiæ nobis relinquens ad exemplum, religiosorum Monachorum verum Deum adorantium, & vota sua offerentium, memoriam relinqueret intactam, & nullam faceret in sacribus Annalibus mentionem illius religionis Elianæ per tot sæcula permanentis, & in Monasterijs vtriusque sexus continuatæ in Salamanasaris captivitate, sicut pietas, devotio, fides, & cultus Tobiæ in Sacris litteris celebrantur.

204 Nec desunt in Sacris litteris Carmeli prævaricationis vaticinia, & monumenta; nam Ieremias desertum Carmelum deploravit cap. 4. ibi: *Aspexi, & ecce Carmelus desertus.* Amòs ariditatem eius prænuntiavit cap. 1. ibi: *Exicatus est vertex Carmeli.* Nahum infirmitatem eius pręvidit cap. 1. *Infirmatus est Basan, &*

Carmelus. Quę quidem Prophetarum vaticinia deplantarum arborumque,& fontium ariditate,& siccitate non sunt tantummodo intelligenda; sed de incolarum prævaricatione in veri Dei cultu,moribus,& religione, quæ facta fuit in Assyriorum captivitate,& inter Samaritanos colles Carmelum celebriorem,& Prophetarum cultu sanctificatum, profanatum, & desertum deplorant sub Assyriorum captivitate: ergo in illo mõte deserto,infirmato,& sicco Prophetarum institutio in Monachis,& Monasterijs continuari non potest.

205 Ex Sacrosanto Christi Domini evangelio non leve conficitur argumentum ad probandum idolatricum cultum in Carmelo continuatum vsque ad Salvatoris nostri tempus; nam certum est apud omnes, Carmelum in Syria Phenice situm esse, in qua Tyrus,& Sidon præcipuè civitates sunt,& in illa Provincia extolli Carmelum; Tyri,& Sidonij,& incolæ Cananæi habitatores idolatrę erant, Hebręis ritibus, fidei, legi,& religioni eorum contrarij, quod ex Christi Domini verbis Iudæorum perfidiam increpantis constat Lucæ cap. 10. vers. 13. ibi: *Ve tibi Corozaim, ve tibi Bethsaida, quia si in Tyro, & Sidone factæ fuissent virtutes, quæ factæ sunt in vobis, olim in cilicio,& cinere sedentes pœniterent.* In quibus verbis, & idolatricum cultum Samaritanum supponitur, & ex defectu signorum,& veræ religionis prædicatione,aliquam in iudicio excusationem Tyros, & Sidonios Samaritanos habituros Christus Dominus proponit; quæ non admitteretur, si in Carmelo veri extiterint religiosi propheticum institutum tenentes, qui veram religionem prædicarent, & præcepta legis cum evangelicis votis inter Tyrum,& Sidonem, vel circumcirca intra suam Provinciam observarent: nullus ergo erat in illo monte cultus religiosi status permanens in Monasterijs sub illa veteri lege. Ex veteri testamento colligitur secundum explicationem S. P. N. Hieronymi, nam ad illa verba Ioel cap. 3. ibi: *Verum quid vobis, & mihi Tyrus, & Sydon, & omnis terminus Palæstinorum*, ait Doctor Maximus ibidem: *Et hæc Iudæi adversum Tyrum, & Sidonem, & Palæstinorum terminos sive Galilæam alienigenarum dici arbitrantur, qui tempore captivitatis Iudaicæ, quando victi sunt à Romanis Dei populum persecuti sunt, immo in populo ipsum Deum*: ergo secundum explicationem Doctoris Maximi Tyrus, & Sidon,& omnes termini Palæstinorum,intra quos est Carmelus,tempore captivitatis Ro-

manorum populum Dei persequebantur, & inimici illius erant ritibus, cultu, & religione.

206 Profanæ etiam litteræ huic veritati deserviunt, & suis testimonijs famulantur; nam Suetonius, & Tacitus, de Vespasiano scribentes cultum gentilicum, & idolatricam superstitionem in Carmelo Vespasiani temporibus, testantur, Suetonius cap. 5. ibi: *Apud Iudæam Carmeli Dei oraculum consulentem, ita confirmavere sortes, vt quidquid cogitaret, volueretque animo, quodlibet magnum, id esse perventurum policerentur.* Tacitus libro 2. cap. 17. ibi: *Iudæam inter Syriamque Carmelus ita vocant montem, Deumque, nec Simulacrum Deo, aut templum (sic tradidere maiores) aram tantum, & reverentiam illic sacrificante Vespasiano, cum res occultas versaret animo, Basilides Sacerdos inspectis iterum extis, quidquid est (inquit) Vespasiane quod paras, sivè domum extruere, sivè propalare agros, sivè ampliare servitia, datur tibi magna sedes, ingentes termini, multum hominum.* Suetonius igitur, & Tacitus profanationem Carmeli testantur; Carmelum, vt Deum veneratum referunt, in eoque aram sacrilegam, divinationibus, & augurijs dicatam, sacrificium cruentum pecudis, & vaticinium Basilidis inspectis extis, gentilico more, & ritu factum tempore Vespasiani scripserunt: ergo tunc nec Monachi, nec Monasteria religiosorum in illo monte erant, nec ibi Ecclesia Deiparæ Dominæ nostræ dicata reperitur; nec Vespasianus Imperator Gentilis Christianos religiosos consuleret, nec Iudæos, quos destruere suo exercitu parabat, & vtriusque testamenti inimicus, nec ad Christianas aras, & Iudaicas adiret consulendas: ergo totus Carmelus profanatus erat, & in eo institutum Elianum continuatum impossibile est invenire Vespasiani tempore.

207 Varijs effugijs intendunt adversarij, hoc argumentum ex Gentilium testimonijs desumpto infringere. Dicunt aliqui quod, Gentilium testimonia non sunt admittenda, quia eorum Authores Christianæ religioni sunt contrarij, quod quidem verum esset si Catholicæ fidei essent opposita, vel aliqui ex nostris Patribus antiquis contrarium assererent; sed Suetonius, & Tacitus rem facti referunt, quam nullus illius temporis adnotavit, nec contrarium refert vsque ad præsens sæculum, in quo adversarij sua novitate antiquæ, & receptæ historiæ contradicunt; hi Authores in re-

rebus gestis ab Imperatoribus in pace, & bello etiam à Sanctis nostris Patribus laudantur vt veri; & rigidus ille Theologus Primarius Salmanticensis Doctor Melchior Cano Cornelium Tacitum inter Viridicos profanos Authores enumerat, lib. 2. de locis cap. 6. ibi: *Sunt enim, vt dixi, in profanis Authoribus non pauci, quorum ingenuitas, & verecundia sic hominum sermone celebrata est, vt nemo illos vnquam mendaces, & in fingendo impudentes existimaverit, quales sunt Cæsar, Valerius Maximus, Terentius, Varro, Livius, Cornelius Tacitus, &c.* Et paulò ante integritatem ab Authoribus servandam in narrationibus suis commendans, Suetonium in exemplum proponit, ibi: *Vt neque quid falsi dicere audiat, nè quid veri non audeat, nequa suspicio gratiæ sit in scribendo, neque simultatis: quæ cum ad probitatis, integritatisque officia pertinere notum sit, miror ab vno Suetonio servata esse omnia, à plerisque nostris omnia esse deserta.* Hæc Magister Cano facilitatem simultatemque nostrorum Authorum in gestis, & revelationibus Sanctorum arguens; & eadem fide recepti sunt ab omnibus Scriptoribus Tacitus, & Suetonius in suis Annalibus: ergo frustra laborant adversarij fidem eorum labefactare conantes circa sacrificium, & divinationem idolatricam Vespasiani.

208 Sortes illas à Basilide celebratas despiciunt aliqui; sed Romanorum fuisse morem per sortes divinare refert Petrus Crinitus lib. 22. cap. 3. ibi: *Nec me latet alium quoque fuisse morem Romanis Imperatoribus in aucupanda per sortes fortuna, versibus ad eam rem compositis, vel ex aliquo Poemate translatis*: & alij referunt sortibus vsos fuisse Caligolam, & Tiberium, apud Petrum Crescentium loco supra citato in suo præsidio Romano, pagina 291. Maximè Suetonio, & Tacito fides danda est, quia sacris litteris in facto consonant, vt ex dictis ex lib. 4. Regum, cap. 17. constat, nam aram, simulacrum, & fana in collibus sublimibus, excelsis, & montibus à Sacerdotibus idolatricis divinationibus, & augurijs servientibus vidimus dispersa, & adorata per totam Samariam, & vniversum Regnum Israel sub captivitate Salmanasar Assyriorum regis, idemque vaticinatum fuit per Prophetas, & tempore Redemptoris nostri Gentilicum cultum in Provincia Carmeli permansisse satis colligitur ex evangelio: at Suetonius, & Tacitus

aram, sacrificium, augurium, Sacerdotemque Gentilicum ab Imperatore Gentili consultum in Carmelo referunt: ergo hoc factum vt Sacris Historijs consonum non est reijciendum, vel contemnendum, sed admitti debet à Catholicis Scriptoribus vt fide humana verum, & vt intelligentiæ Sacræ Scripturæ deserviens.

209 Dicunt aliqui ex neotericis adversarijs; sacrificium illud fuisse Sacræ Eucharistiæ incruentum, Basilidem Priorem Carmeli, Espin in ruina §. 21. & Fratre Iosephus à Sancta Theresia Excalceatus Carmelita in suis Floribus Carmeli Hispano idiomate impressis, & dispersis, eumdem Basilidem Prophetam Dei, & Christi Sacerdotem appellat, & in festo Omnium Sanctorum sui Ordinis inter Divos eum enumerat, qua authoritate, & à quo Pontifice fuit Canonicatus adhùc non constat, nam de Basilide sacrificante in Carmelo nulla alia memoria extat, nisi ex Tacito, & Suetonio, sacrificium cruentum, & divinationem superstitiosam referentibus per exta. Periculosum quippè est, & Canonicis dispositionibus contrarium inter Sanctos referre hominem à Gentilibus consultum, & gentiliter sacrificantem, & à solis Gentilibus in suis Annalibus celebratum. Vnde igitur Basilidis sacrificium sanctificari posit, neque in sacris, neque in humanis litteris reperitur, nec inveniri potest post quindecim sæcula, quia omnes Taciti, & Suetonij Commentatores Gentilicum illud sacrificium exponunt, & ipsum montem Carmelum, vt Deum veneratum fuisse affirmant: sic Theodorus Marsilius in Expositione eiusdem Suetonij loci, ibi: *Carmeli autem Dei figmentum paganicum natum inde, quod in Carmelo Sedes Eliæ, & Elisei.* Iustus Lipsius in notis ad Suetonium 88. ibi: *Carmelus Deus.* Ioannes Bosius de idolatria, libr. 2. capit. 5. ibi: *Nempè vti nomine Dei Carmeli Suetonius in Vespasiano.* Ioannes Saldenius Syntagmate de Dijs Syrijs cap. 5. ibi: *Vti igitur Jupiter Olimpicus, Mercurius Cillenius, & ille Deus fortium Carmelus apud Suetonium à montibus appellati*: & omnes quotquot scripserunt, vel Suetonium, & Tacitum commentantes, vel factum attingentes idolatricum existimarunt Basilidis sacrificium,

Deumque Carmelum: ergo nulla potest fundari traditio veri status religiosi in illo monte.

210 Nec desunt alij, qui sacrificium illud verè Iudaicum velint, & Basilidem illius legis vero Sacerdotio prædicent insignitum, divinationemque illam divinæ illustrationis, verèque propheticam. Sed excogitatio nova est, & sacris litteris repugnans, nam prohibitum erat Iudæis extra templum Ierosolymitanum sacrificare, vt lege cautum fuit in Levitico constat in notum est, nec credibile fit Vespasianum consultorum Sacerdotum Iudęum, qui templum eorum, Sacerdotium, & gentem destruere volebat, nec tunc licitum esse potuit, nec gratum Deo cruentum sacrificium Iudaicum post prædicationem evangelicam, essetque Sacerdos ille ex Nazareis hæreticis, qui Christum credebant, & cæremonias veteris legis observabant, vt supra diximus ex Patribus illic laudatis: ergo malè in Basilide in Carmelo Priore Iudæo continuari potuit verus Monachatus Elianus: est igitur certa constansque conclusio, quod status ille Monasticus vmbraticus, & figurativus, quem in discipulis Prophetarum Elias instituit, nullatenus continuatus fuit in Carmelo ab Assyrijs profanato tempore legis, & captivitatis, & quod profanatis vsque ad tempora Christi perduravit, sicut idolatria in Samaria, & in Carmelo fictam aram Deumque montem ipsum adoratum permansisse divinationibus, & augurijs profanatum vsque ad Vespasianum: ergo nullam in illo monte possunt adversarij firmare traditionem pro vero Monachatu Iudaico circumcisso.

§. II.

Nec à tempore Christi Domini, & Apostolorum possunt adversarij veram traditionem fundare.

211 Potißimum traditionis Elianæ argumentum desumunt adversarij in lege gratiæ ex Officio B. Virginis de Monte Carmelo, quod Sacra Rituum Congregatio approbavit pro regnis, & dominijs regis nostri Catholici, in cuius lectionibus legitur in 2. Noct. *Cum Sacra Pentecostes die Apostoli cælitus afflati, varijs linguis loquerentur, & invocato augustißimo*

Iesu nomine, mira multa patrarent: viri plurimi, qui vestigijs Sanctorum, & Prophetarum Eliæ, & Elisci insliterant, & Ioannis Baptistæ præconio ad Christi adventum comparati fuerant, &c. In quibus lectionibus traditionem continuatam instituti Eliani asserunt adversarij supponi in illis discipulis Eliæ præconio Ioannis Baptistæ ad fidem Christi conversis; vnde novissime gloriantur, quod Sancta Mater Ecclesia traditiones suas, & institutum Elianum in veteri lege approbavit, ad cuius determinationem captivare omnes debent intellectum, & traditiones suas admittere saltem vt authenticas.

212 Sed in prædictis lectionibus nil, quod adversarijs faveat Sacra Congregatio approbavit; quia nullus negare potest discipulos Eliæ, si qui tempore Baptistæ permanserunt vestigijs Prophetarum insistentes in Eremo, de quibus supra 1.p. Disc.2. §.1. conversos fuisse ad Christi fidem præconio Magistri, quod Sacra Congregatio approbavit, & omnes confitemur: an vero illi, qui tempore Baptistæ vestigijs Eliæ, & Elisei insliterant ab illo Eliano instituto continuato in Carmelo descendissent, hoc opus hic labor est, nam captivitas per duo perduravit sæcula, in quibus prævaricatio regni Israel permansit in Samaria, & tempore Christi Domini permanebat, vt constat ex dictis superiori §. vestigijs ergo Sanctorum Prophetarum insliterant, & nunc etiam insistere possunt, qui solitariam vitam amplectentes soli Deo vacant, & deserta penetrant: ergo ex his lectionibusque Sacra Congregatione approbatis, nullam traditionem inferri possunt adversarij continuatam ab Elia vsque ad Christum Dominum, sed quod spiritu Eliæ suscitato in Baptista, aliqui vestigijs Prophetarum insliterant in deserto.

213 Ex evangelio non obscurè colligitur Monachorum antiquorum vmbram, quæ in Carmelo Eliæ tempore apparuerat, Baptistæ diebus non permansisse in Iudæa, sed novos, tunc esse, qui Præcursoris institutum tenebant, nam Archangelus Gabriel, inter alia magnalia Præcursoris, quæ parenti suo prædixerat in spiritu, & virtute Eliæ venturum prænuntiavit, Luc. cap.1.v.17. ibi: *Ipse præcedet ante illum in spiritu, & virtute Eliæ*: quod explicans D.Thomas in cap.1. Ioannis lect. 12. ait ibi: *Secundo: quantum ad vivendi modum, quia Elias in desertis morabatur, parco vtebatur cibo, & duris vestibus operiebatur, vt dicitur 3.Reg. 19. & 4.Reg. 1. & Ioannes in desertis erat, cibus eius locustæ, & mel sylvestre, & zona eius de pilis Camelorum.* Idem commentatur Venerabilis Beda in

Lu-

Lucam: Tum sic, si per tot retro sæcula institutum Elianum in Carmelo permansit, & in eo tot Monachi in spiritu, & virtute Eliæ florebant, quid novum? Quid mirum prænuntiavit Angelus in Baptista in spiritu, & virtute Eliæ veniente? Ergo illi non pauci viri, qui vestigijs Eliæ institerant, de quibus in Offic. de Monte Carmelo, non erant ex instituto Eliæ continuato; sed discipuli Ioannis Baptistæ, qui in spiritu Eliç venit, & eos ad deserta, & vitam solitariam convertit: hi enim observantiam cōsiliorum in Deipara inchoatam à Ioanne acceperunt, quam postea die sacra Pentecostes prædicantibus Apostolis perfectam consummatamque à Christo Domino audierunt, & professi fuerunt primi in sacrosancto evangelio.

214 Confirmatur ex doctrina SS.PP. à qua Sacra Congregatio nunquam recedit, quia S.P.N. Hieronymus supra laudatus 1.p.disc.2.§.4. expressè asserit, quod in prædicatione Christi Domini: *Tunc primum auditum est: si quis vult venire post me, &c.* Et D.Basilius Magnus 2.p.Disc.3. §. 3. Et D. Bernardus ibidem videndus 1.p.Disc.2.§.5.ibi: *Antiquorum sanè Patrum diebus donec in terris videretur, & conversaretur inter homines Deus Maiestatis non erat evangelicæ forma perfectionis, &c.* Et D. Augustinus, §. 4. citato expressè asserit, ibi: *Vnde illi centum viginti, qui simul erant in vno loco post resurrectionem Domini, & Ascensionem in Cœlum, quibus in vno loco constitutis, supervenit Spiritus Sanctus in die Pentecostes missus de Cœlo, sic missus sicut promissus? Omnes inde erant, & ipsi primo habitaverunt in vnum, qui omnia, quæ habebant vendiderunt, rerumque suarum pretia ad pedes Apostolorum posuerunt, sicut in Actis Apostolorum legitur.* Et ibidem paulò post: *Ergo ipsi prius audierunt: ecce quam bonum, & quam iucundum habitare fratres in vnum, primi audierunt, sed non soli audierunt, non enim vsque ad illos ista dilectio; & vnitas fratrum: venit enim, & ad posteros illa charitatis exultatio, & votum Deo.* Hæc Augustinus: ergo illi non pauci viri, qui vestigijs Eliæ institerant, & sacra die Pentecostes varijs linguis loquentes Apostolos audierunt ante hunc sacrum diem, & Apostolicam prædicationem vitam communem Monasticam, & votum Deo non audierant: ex illis ergo viris adversariorum traditio veri status religiosi cū votis ex veteri testamento ab Elia continuari non potest, siquidem illi primi audierunt: *Ecce quam bonum, & quam iucundum, &c. & votum Deo.* Tum etiam, quia in eodem Discursu 1. part. §. 1. probavimus, quod discipuli S.Ioannis Baptistæ ante conversionem ad Christum vota religiosa non emiserunt, quia propria

 ha-

habebant, quæ Christo Domino prædicante reliquerunt.

215 Post Spiritus Sancti adventum impossibile est adversariorum traditio continuari in Carmelo, quia præter dicta de illius montis profanatione tempore Vespasiani ex Suetonio, & Tacito: S.P.N. Hieronymus in vita S. Hilarionis, quam approbavit Gelasius Papa in Concilio septuaginta Episcoporum, his supremæ authoritatis verbis, ibi: *Item vitas Patrum Antonij, Pauli, Hilarionis, & omnium Eremitarum, quas tamen vir beatissimus scripsit Hieronymus, cum omni honore suscepimus.* In hac igitur vita ait Doctor Maximus de Sancto Hilarione, ibi: *Nondum Monasteria erant in Palestina, nec quisquam Monachos in Syria noverat: ille fundator, & eruditor huius conversationis, & studij fuit.* Quid clariùs contra continuatam traditionem in Carmelo ab adversarijs noviter adinventam? Nam Div. Hieronymus P. noster, qui totam Syriam, & Palestinam peragravit, tantoque studio Monachorum vitas scripsit, cellulas, & eorum speluncas descripsit, ignotos Monachos in illis Provincijs fuisse affirmat vsque ad Sanctum Hilarionem in eius vita, quam cum omni honore suscepit Gelasius Papa cum septuaginta Episcopis congregatis in illa Sacrosancta Synodo. Eminentissimus Cardinalis Baronius, testibus omnibus antiquitatis examinatis, nullum invenit illius Hieronymi sæculi Scriptorem, qui mentionem de Carmelitis faceret, & ad annum 444. num. 18. ait ibi: *Vel quæ apud huius temporis Scriptores mentio de cultu Carmeli à vitæ Monasticæ professoribus? Etenim apud Hieronymum, Paladium, Evagrium, Cassianum, Theodoretum, Cyrilum, Monachum, & alios sæculi huius Scriptores mentio fit de Monachis in Palestina degentibus, nusquam penitus de Monachis Carmelitanis.* Eminentissimus Cardinalis Bellarminus in Ioanne Ierosolymitano inauditum planè Carmelitanum nomen in illo sæculo fuisse affirmat. Magister Sacri Palatij superiori §. laudatus in eadem sententia est: ergo traditio adversariorum à nullo antiquo est tradita, sed noviter ab illis adinventa in nostro sæculo.

216 Quod quidem, ipsa prima Bulla confirmationis Ordinis Carmelitani probatur, quæ sic se habet: *Honorius Episcopus servus servorum Dei dilectis filijs Priori, & fratribus Eremitis de Monte Carmelo salutem, & Apostolicam benedictionem. Vt normam vivendi regulariter à bonæ memoriæ Hierosolymitano Patriarcha editam, quam ante generale Concilium vos dicitis humiliter suscepisse, in posterum vos, & Successores vestri, quantum cum Dei adiutorio poteritis, observetis,*

tis, in remissionem iniungimus peccatorum. Datum Reatæ tertio Kalendis Februarij, &c. In hac Bulla reflectēdum est, quod illi primi Carmelitæ supplicantes Pontifici proposuerunt, se ante Concilium Lateranense formam vivendi à Patriarcha Hierosolymitano suscepisse, & sub eadem postulant in posterum vivere Apostolica confirmatióne fulciti. Motivum huius recursus ad sedem Apostolicam in lectionibus Officij de Monte Carmelo explicatur in 2. lect. ad 2. Noct. ibi: *Ac demum, cum olim in Europa Ordo esset ignotus, & ob id apud Honorium Tertium non pauci pro illius extinctione instarent, astitit Honorio noctu pijssima Virgo Maria, planeque iussit, vt institutum, & homines benignè complecteretur.*

217 Ex quibus rectè colligitur primo; quod hic ordo nullam habuit ante Honorium approbationem à Sede Apostolica, nec eiusdem sedis vllis fuit munita privilegijs, vt adversarij ostendunt, quia si tot gratijs Sedis Apostolicæ gauderet, nec Ordo esset ignotus in Europa, nec multi instarent pro extinctione. Secundo etiam infertur; nullum in Europam pervenisse librū, vel Scriptorem antiquum, qui huius Ordinis memoriam, & cōtinuationem in Carmelo traderet ante Honorium, quia alias hic ordo tot ante sæculis institutus, de eius origine, tàm in veteri, quàm in novo testamento, quam plurimi Græci, & Latini scripsissent, vt adversarij prætendunt, quod si verum esset, Pontifici supplicantes proposuissent originem ex veteri testamento, approbationem Christi in novo, ac continuationem in Carmelo post Christum; sed nihil horum supplicantes proposuerunt Romano Pontifici pro confirmatione sui ordinis in vltimis suæ extinctionis angustijs constituti: ergo illi primi Carmelitæ supplicantes suam antiquitatem ignorabant, privilegia primævo instituto concessa ignota erant in Carmelo, & in tota Europa non inveniebantur libri, & antiqui Scriptores, in quibus adversarij suam antiquitatem legunt, & traditionem confirmant. Ex sua igitur prima confirmatione manifestè colligitur, quod in Carmelo non fuit continuata prætensa traditio.

218 Oponitur etiam adversariorum traditio, quam plurimis decisionibus Rotalibus, & Decretis Pontificijs, quia si illi, qui vestigijs Eliæ insiterant, essent veri Monachi in vero statu religioso cum votis, status Monasticus antiquior esset statu Clericali, qui posteà institutus fuit in Apostolis, sed contrarium censuit Sacra Rota coram Verospio apud Pignatelli tom. 4. Consult. 26. num. 7. ibi: *Ex quo Clericorum cœtus vti dignitate*

præ-

præstantur, & tempore antiquior ordini Monastico in publicis functionibus debet eum præcedere iuxta dispositionem iuris : ergo illi, qui vestigijs Eliæ insticerant non erant veri Monachi cùm votis in vero statu Monastico ante ordinationem Apostolorum post Christum. Tum etiam, quia in Cappella Pontificia Abbas Generalis S. Basilij omnibus religionum Generalibus præcedens post vltimum sedet Episcopum, ortaque quæstione inter Basilianum, & alios Generales; cæremoniarum Magister præcedentiam pro Generali S. Basilij declaravit, eo quod esset omnium Monachorum antiquissimus, vt constat ex diario eiusdem Magistri cæremoniarum apud eundem Pignatellum tom. 1. consult. 105. quo audito à Sanctissimo Domino nostro, annuit declarationi Magistri: ergo ab illis, qui vestigijs Eliæ insticerant proùt in Officio de Monte Carmelo, non descendunt Carmelitæ per continuatam traditionem, & successionem in vero statu religioso Monastico, quia alias primam sedem haberet Generalis sui ordinis inter Generales omnium religionum, quia antiquior omnibus Monachis Eliæ, & Ioannis Baptistæ esset successor in Generalatu sui ordinis per continuatam successionem, & traditionem in Monte Carmelo.

219 Vtcumque autem sit, illi qui vestigijs Eliæ, & Elisei insticerant ante Christi Domini adventum veri Monachi cum votis non extiterunt, nec Sacra Rituum Congregatio in vero statu religioso extitisse approbavit, nam in celeberrima illa cõtroversia inter Lateranenses Canonicos, & Monachos Casinienses, toties in Romana Rota repetita, & in Sacris Congregationibus proposita, præcipuus articulus fuit super antiquitatem status Clericalis, & Monastici, in qua Casinienses, antiquitatem Ordinis Monastici ab Elia in veteri testamento instituti allegarunt: Lateranenses Canonici dixerunt, Eliam, & Ioannẽ Baptistam, ceterosque veteris testamenti eiusdem instituti non Monachos, sed Eremitas tantum fuisse, & differentiam inter Monachos novi testamenti, & Eremitas veteris erudite probarunt in allegatione apud Tamburinum tom. 1. de iure Abbatum disputat. 25. à num. 127. partibusque auditibus tàm in Rota, quã in Sacra Congregatione, iudicatum fuit, Canonicos præcedere debere Monachis tàm ex antiquitate, quàm ex alijs iuris principijs, & Em.mi Cardinales in relatione huius causæ facta SS.mo inter alia, pręcipuè proposuerunt num. 292. ibi: *Secundo hanc cõclusionem nostram confirmat Bulla quadam Eugenij Quarti in actis produ-*

& pro parte Canonicorum regularium, quæ diriguntur Canonicis pijs regularibus, tunc temporis erant in Monasterio Sanctæ Mariæ de Frisonaria, illosque Eugenius appellat suis verbis, divinam in terris familiam Clericorū, qui vitam religiosam ducerent, & ad exemplum nascentis Ecclesiæ sanctam servarent institutionem Clericorum, quos Canonicos appellamus. Et paulò post: *Huius professo sacri ordinis, & sancti propositi post Sanctos Apostolos primus in Alexandrina Ecclesia Marcus Petri discipulus fuit institutor, & Conditor, & gloriosus Doctor Augustinus eos divinis regulis decoravit, ex quibus verbis Eugenij arguitur manifeste istius ordinis antiquitas & institutio.* Hæc Em.mi Domini Cardinales in relatione ad Sanctissimum, in quibus manifeste constat veri status Monastici institutionem in veteri testamento, vt insubsistentem, & improbabilem contempsisse, & religiosum ordinem in vita evangelica cum votis, post Sanctos Apostolos D. Marcum in Alexādrina Ecclesia instituisse ex verbis Eugenij Quarti secundum communionem Sanctorum Patrum doctrinam: ergo illi qui ante adventum Christi Domini vestigijs Eliæ institerant, nec in vero statu religioso fuerunt, nec consilia evangelica emiserāt, nec ex Sacra Congregationis approbatione verus illorum Monachatus inferri potest.

220 Confirmatur, quia Pius Quartus Pontifex Maximus, auditis partibus, præcendentiam pro Canonicis Lateranensibus declaravit, cuius sententiam refert Tamburinus vbi supra num. 293. quam confirmavit motu proprio, & ex certa scientia, apud eumdem Tamburinum num. 294. & inter alia motiva in Brevi Apostolico, ibi: *Qui quidem Cardinales, partibus earumvè Procuratoribus, & advocatis pluries auditis, dubijsque emergentibus ad plenum discussis, & resolutis, comperto satis per eos ex pluribus litteris Apostolicis diversisque alijs, alijs documentis, rationibus, & probationibus, quod ipsi Canonici fuerunt, & sunt de illis Clericis à Sancto Augustino, quinimò à Sanctis Apostolis institutis eosdemque Canonicos tàm suæ institutionis huiusmodi, quàm etiam dignitatis Clericalis, & c.* Cum vero in hac controversia præcipuus articulus fuerit super antiquitatem ordinis Clericalis, & Monastici, & Casinenses pro antiquiori origine, & exordio institutionem Monachatus Eliæ produxerint ex veteri testamento, & ex novo Ioannis Baptistæ ante promulgationem evangelij, & his auditis, Summus Pontifex ex antiquiori origine per Sanctos Apostolos præcedentiam pro Canonicis declaravit, & confirmavit motu proprio, & ex certa scientia, partibus auditis, dubijsque discusis, & resolutis: ergo Romanus Pon-

Pontifex sensit,& declaravit, illos veteris testamenti Eliæ, & Ioannis Baptistæ discipulos nullomodo fuisse Monachos in vero statu,& ordine Monastico,sed simplices Eremitas: ergo ex illis, qui vestigijs Eliæ institerant ante promulgationem evangelij nulla potest continuari traditio veri status Monastici absque iniuria sententiæ Summi Pontificis,& pluriumRomanæ Rotę decessionum,& Sacræ Congregationis declarationum,quę factę, & proposit̨ę fuerunt Sanctissimo Pio Quarto pro prædictę litis declaratione.

221 Militat etiam contra prædictam continuatam successionem,& traditionem Carmelitanam: quòd Carmelitæ super prędecedentiam, litem excitarunt contra amicissimos Patres Dominicanos in Opido, seù Villa turris Grecæ Neapolitanæ Diœcesis anno 1624. vt refert novissimè Illustrissimus Iacobus Pignatelli tom.1. Consult. 138. num. 14. & Neapolli anno 1628.vt ipse testatur tom.4.Consult.198.num. 28. & inter alia,ad probandum maiorem antiquitatem allegarunt Patres Carmelitani contra Religionem Dominicanam,antiquam sui Ordinis institutionem,& confirmationem in lege gratiæ sub regula Sancti Basilij; & tandem,quod nunc militant,sub regula ab Elia scripta, à Ioanne 44. Patriarcha Hierosolymitano recepta,& explicata. Quibus pro Religione Dominicana respondet Pignatellus vbi supra tom.4.Consult.citata num. 18. & 19. ibi: *Carmelitas vero,quòd militaverint sub regula D.Basilij, nonnulli affirmarunt. Sed hoc est impropriè dictum, estque solum verisimile, quod, vt notat Azor,p.1.lib.12.cap.13.& Theatrum vitæ humanæ, litt. R. Carmelitarum Religio ex parte fuit ex regula D. Basilij composita. Ipsi enim Patres Carmelitæ profitentur,se etiam nun militare sub regula ab Elia scripta, vel traditione antiquitùs recepta, & à Ioanne 44. Patriarcha Hierosolymitano in scriptis redacta, aut etiam ex regula D.Basilij reparata,& ab Alberto Patriarcha Hierosolymitano explicata, vt tradit Philippus à Sanctiss.Trinit.p.3.disp.7.dub.2.ad 5.& habetur in Theatro vit. hum.loc.cit.Baronius contra ad annum 1181.& alij tradunt, Carmelitas incepisse ab Aymenio Patriarcha Antiocheno sub eundem annum 1181. Ex quibus constat, nunquam eos sub regula D.Basilij militasse. Sed, quidquid sit de regula,sub qua aliquandò præfati Ordines vixerint,obiectio deficit in iure. Nam,vt de Carmelitis expresè ait Suarez d.tom.4.tr. 9. lib. 2.cap.1.ex hoc transitu, si verus esset, è Regula D.Basilij ad Regulam D. Augustini, vel Alberti Patriarchæ,& ad modum proprium vivendi harum Religionum, tanta facta est mutatio,etiam in substantialibus, vt sine*

alia

aliæ Religiones ab illis, quæ olim erant, & nostra lis non est cum Monachis Basilianis, sed cum mendicantibus. Et Sacra Episcoporum, & regularium congregatio declaravit præcedentiam pro Patribus Dominicanis, anno 1628. ex eo quòd primò fuerit hæc Religio confirmata à Sede Apostolica: ergo Sacra Congregatio contempsit antiquam successionem ab Elia, & alia antiquiora ex Regula Sancti Basilij, Ioannis Hierosolymitani, & Eliæ; & nullum fundamentum securum habent Carmelitani suæ antiquitatis ante Aymenium, seù Aymericum Antiochenum: vnde cautè animadvertere debent P.P. Dominicani, ne sibi, Religioni, & Angelici Doctoris Doctrinæ præiudicium causent silentio, & domesticis testimonijs; quia varij sunt eventus Belli, & habent sua sydera lites.

§. III.

Revelatio Beati Petri Thomæ examinatur, & diplomata Pontificia ab Authoribus producta prætensæ traditioni non favere ostenditur.

222 AD altissimum revelationum reffugium recurrunt adversarij, vt successivam traditionem suam divinis statuant testimonijs, & visum Beati Petri Thomæ ab Ecclesia, vt asserunt, approbatum proponunt, cui B. Virgo MARIA apparuit, & dixit, proùt in Officio Carmelitano refertur, ibi: *Confidito Petre, religio enim Carmelitarum in finem vsque sæculi est perseveratura: Elias namque eius institutor, iam olim etiam à filio meo id impetravit.* Sed hæc revelatio à nullo antiquo Authore eiusdem Beati coetanæo refertur; nam Philippus Mazerius, vel de Mazarijs eiusdem Sancti individuus comes, qui vitam, infirmitatem, & mortem scripsit, visum de Ordine Carmelitano non refert. Ioannes de Faventia in Cypro Guardianus, qui eiusdem Beati tempore vixit, vitam, & eius gesta prælo mandavit, & revelationis prædictæ non meminit. Nullus antiquus Scriptor Deiparæ Dominæ nostræ apparitionem commemorat: est ergo contemnenda secundum iudicium Cardinalis Baronij tom. 1. Ann. num. 12. ibi: *Quod à recentiore Authore de rebus adeò antiquis sine alicuius vetustioris authoritate profertur, contemnitur.*

Nec refert aliquos Scriptores eam recepisse, nam etiam eis opponitur Eminentiss. Cardinalis Baronius tom. 8. ad annum 604.num.40.ibi: *Accidere interdum solet, vt aliquid vulgo allatum, si quis certos velit examinare testes, an verum sit, neminem id serio testantem inveniat, fiatque, vt quod ab omnibus dici iactatur, asseratur à nemine, rumorque ille evanescat in auras.* Testes igitur huius revelationis moderniores Carmelitani sunt: quæ igitur fides eis danda sit ex Baronio constat, & decretorio iudicio explicuit insignis Theologus Melchior Cano lib.11.de locis,cap.6. ibi: *Illud etiam in his Gelasij verbis equidem animadverto novellas revelationes, sic eas vocat, nos admirari, & suspicere non oportere, iam enim passim non pro Ecclesiæ necessitate, sed pro hominum affectu exponuntur.* Et paulò post: *Ecclesiæ igitur Christi hi vehementer incommodant, qui res Divorum præclare gestas non se putant egregie exposituros, nisi eas fictis, & revelationibus, & miraculis adornarint.*

223 Audiendus etiam est Cardinalis Bellarminus, qui Ecclesiasticas controversias contra hæreticos eruditissimo pertractavit, & multa in fidei Catholicæ defensionem firmissime statuit, & ad rem de verbo Dei non scripto, lib.5.cap.9.ibi: *Non enim novis revelationibus regitur Ecclesia, sed in ijs permanet, quæ tradiderunt illi, qui ministri fuerunt sermonis.* Omnes Patres, & Doctores antiqui, & Concilium Meldense, vt constat in 1. p. Disc.2. per totum concorditer testantur, verum statum religiosum cum votis incepisse à Christo Domino, quod etiam Eugenius Quartus declaravit, vt supra ostendimus superiori §. cui declarationi adhæsit etiam Pius Quartus, vt ibidem constat: ergo non est recipienda nova hæc revelatio, in qua adversarij prætendunt Deiparam Dominam nostram B. Petro Thomæ revelasse statum religiosum ab Elia fuisse institutum cum votis. Obstat etiã prætensę revelationi, quod moderni Authores illam scribentes in facto non conveniunt, nam aliqui vigilanti Beato factam fuisse dicunt, aliqui dormienti; alij plura addunt, alij demunt: ergo prædicta revelatio nullo stabili nititur fundamento.

224 Sunt, & alia, quæ prędictam revelationem insubsistentem faciunt, & inter alia Martyrium eiusdem Sancti; nam Philippus de Mazerijs supra citatus, qui vitam, infirmitatem, & mortem scripsit, in lectulo suo se, morientem Beatum Petrum vidisse testatur. Ioannes quoque de Faventia, qui Beatum Petrum Thomam viventem vidit, & post mortem vitam eius scripsit, Martyrium non refert, & victoriam, triumphumque

Bea-

Beati non omitteret. Breviaria,& Missalia Ordinis Carmelitani de anno 1509. 1544. 1551.& Kalendarium eiusdem Ordinis editum ex præcepto Capituli generalis anno 1564. inter Sanctos Confessores Beatum Petrum adscribunt,& Officium Cõfessorum præcipitur recitandum in eius festo, vt notatur apud Bolandum: postea vero Martyr apparuit in Altaribus Carmelitanis contra Canones Ecclesiæ Africanæ,in quibus Decretum invenitur, num.83.ibi: *Omninò nulla memoria Martyrum probabiliter acceptetur,nisi vbi Corpus, aut aliquæ reliquiæ sunt,aut origo alicuius habitationis, vel possession s, vel passionis fidelissima origine traditur, nam quæ per somnia, vel per inanes quasi revelationes quorumlibet hominum vbicumque constituuntur altaria omninò improbentur*: ergo quoadvsque Martyrium,& revelatio Beati Petri Thomæ ab Ecclesia examinentur,& fidelissimam originem adversarij tradant. non sunt inter Doctores admittenda vt vera,vt ex eis firma traditio possit fundari.

225 Nec valet dicere, quod Officia Carmelitana, inter quæ Officium B. Petri Thomę legitur, approbata fuerunt ab Ecclesia; nam inter Officia huius sacri ordinis sub Paulo V. approbata, & recognita à Cardinali Bellarmino: Officium Beati Petri fuit approbatum, sed sine proprijs lectionibus,quæ nunc leguntur: posteà vero in vltima editione Breviarij Carmelitani Officia,Sacra Congregatio non vidit,sed indulgentia Cardinalis de Torres apposita fuerunt generali permissione eiusdem Congregationis,quæ ex consuetudine recitabantur,donec strictius à Sacra Congregatione examinarentur, quæ quidem approbatio in forma communi Pontificiam authoritatem non inducit, vt notum est: ergo Sacra Congregatio numquam ex certa scientia, prædictam revelationem cõfirmavit,& approbavit: quod si aliquando Sacra Congregatio eam approbaverit,& legi permisserit in aliqua religione, vel Provincia,hæc approbatio recipienda est iuxta doctrinam Ioãnis Gerson de his,quę credenda sunt de necessitate salutis, ibi: *Respicit iste gradus legendas,& miracula Sanctorum,vitas Patrum,visiones devotarum personarum,recitationes, & opiniones Sanctorum Doctorum,quæ omnia suscipit Ecclesia,legique permittit, non quod determinet talia de necessitate salutis esse credenda, sed quia proficiunt ad commovẽdos affectus pios fidelium,& in ædificatione ipsorum, dum in talibus nihil de certitudine scitur esse falsum.* Et secundum hoc iudicium quam plurima gesta,& acta quæ in officijs, & lectionibus Sanctorum

pro-

Iesu nomine, mira multa patrarent; viri plurimi, qui vestigijs Sanctorum Prophetarum Eliæ, & Elisei insisterant, & Ioannis Baptistæ præconio ad Christi adventum comparati fuerant, &c. In quibus lectionibus traditionem continuatam instituti Eliani asserunt adversarij supponi in illis discipulis Eliæ præconio Ioannis Baptistæ ad fidem Christi conversis; vnde novissime gloriantur, quod Sancta Mater Ecclesia traditiones suas, & institutum Elianum in veteri lege approbavit, ad cuius determinationem captivare omnes debent intellectum, & traditiones suas admittere saltem vt authenticas.

212 Sed in prædictis lectionibus nil, quod adversarijs faveat Sacra Congregatio approbavit; quia nullus negare potest discipulos Eliæ, si qui tempore Baptistæ permanserunt vestigijs Prophetarum insistentes in Eremo, de quibus supra 1.p. Disc.2. §.1. conversos fuisse ad Christi fidem præconio Magistri, quod Sacra Congregatio approbavit, & omnes confitemur: an vero illi, qui tempore Baptistæ vestigijs Eliæ, & Elisei insisterant ab illo Eliano instituto continuato in Carmelo descendissent, hoc opus hic labor est, nam captivitas per duo perduravit sæcula, in quibus prævaricatio regni Israel permansit in Samaria, & tempore Christi Domini permanebat, vt constat ex dictis superiori §. vestigijs ergo Sanctorum Prophetarum insisterant, & nunc etiam insistere possunt, qui solitariam vitam amplectentes soli Deo vacant, & deserta penetrant: ergo ex his lectionibusque Sacra Congregatione approbatis, nullam traditionem inferri possunt adversarij continuatam ab Elia vsque ad Christum Dominum, sed quod spiritu Eliæ suscitato in Baptista, aliqui vestigijs Prophetarum insisterant in deserto.

213 Ex evangelio non obscurè colligitur Monachorum antiquorum vmbram, quæ in Carmelo Eliæ tempore apparuerat, Baptistæ diebus non permansisse in Iudæa, sed novos tunc esse, qui Præcursoris institutum tenebant, nam Archangelus Gabriel, inter alia magnalia Præcursoris, quæ parenti suo prædixerat in spiritu, & virtute Eliæ venturum prænuntiavit, Lucæ cap.1.v.17. ibi: *Ipse præcedet ante illum in spiritu, & virtute Eliæ*: quod explicans D. Thomas in cap.1. Ioannis lect. 12. ait ibi: *Secundo: quantum ad vivendi modum, quia Elias in desertis morabatur, parco vtebatur cibo, & duris vestibus operiebatur, vt dicitur 3. Reg. 19. & 4. Reg. 1. & Ioannes in desertis erat, cibus eius locustæ, & mel sylvestre, & zona eius de pilis Camelorum.* Idem commentatur Venerabilis Beda in

Lucam: Tum sic, si per tot retro sæcula institutum Elianum in Carmelo permansit, & in eo tot Monachi in spiritu, & virtute Eliæ florebant, quid novum? Quid mirum prænuntiavit Angelus in Baptista in spiritu, & virtute Eliæ veniente? Ergo illi non pauci viri, qui vestigijs Eliæ institerant, de quibus in Offic. de Monte Carmelo, non erant ex instituto Eliæ continuato; sed discipuli Ioannis Baptistæ, qui in spiritu Eliç venit, & eos ad deserta, & vitam solitariam convertit: hi enim observantiam cōsiliorum in Deipara inchoatam à Ioanne acceperunt, quam postea die sacra Pentecostes prædicantibus Apostolis perfectam consummatamque à Christo Domino audierunt, & professi fuerunt primi in sacrosancto evangelio.

214 Confirmatur ex doctrina SS.PP. à qua Sacra Congregatio nunquam recedit, quia S.P.N.Hieronymus supra laudatus 1.p.disc.2.§.4.expresè asserit, quod in prædicatione Christi Domini: *Tunc primum auditum est: si quis vult venire post me, &c.* Et D.Basilius Magnus 2.p.Disc.3. §. 3. Et D. Bernardus ibidem videndus 1.p.Disc.2.§.5.ibi: *Antiquorum sanè Patrum diebus donec in terris videretur, & conversaretur inter homines Deus Maiestatis non erat evangelicæ forma perfectionis, &c.* Et D.Augustinus, §. 4. citato expresè asserit, ibi: *Vnde illi centum viginti, qui simul erant in vno loco post resurrectionem Domini, & Ascensionem in Cœlum, quibus in vno loco constitutis, supervenit Spiritus Sanctus in die Pentecostes missus de Cœlo, sic missus sicut promissus? Omnes inde erant, & ipsi primo habitaverunt in vnum, qui omnia, quæ habebant vendiderunt, rerumque suarum pretia ad pedes Apostolorum posuerunt, sicut in Actis Apostolorum legitur.* Et ibidem paulò post: *Ergo ipsi prius audierunt: ecce quam bonum, & quam iucundum habitare fratres in vnum, primi audierunt, sed non soli audierunt, non enim vsque ad illos ista dilectio; & vnitas fratrum: venit enim, & ad posteros illa charitatis exultatio, & votum Deo.* Hæc Augustinus: ergò illi non pauci viri, qui vestigijs Eliæ institerant, & sacra die Pentecostes varijs linguis loquentes Apostolos audierunt ante hunc sacrum diem, & Apostolicam prædicationem vitam communem Monasticam, & votum Deo non audierant: ex illis ergo viris adversariorum traditio veri status religiosi cū votis ex veteri testamento ab Elia continuari non potest, siquidem illi primi audierunt: *Ecce quam bonum, & quam iucundum, &c.* *& votum Deo.* Tum etiam, quia in eodem Discursu 1. part. §. 1. probavimus, quod discipuli S.Ioannis Baptistæ ante conversionem ad Christum vota religiosa non emiserunt; quia propria ha-

habebant, quæ Christo Domino prædicante reliquerunt.

215 Post Spiritus Sancti adventum impossibile est adversariorum traditio continuari in Carmelo, quia præter dicta de illius montis profanatione tempore Vespasiani ex Suetonio, & Tacito: S.P.N. Hieronymus in vita S. Hilarionis, quam approbavit Gelasius Papa in Concilio septuaginta Episcoporum, his supremæ authoritatis verbis, ibi: *Item vitas Patrum Antonij, Pauli, Hilarionis, & omnium Eremitarum, quas tamen vir beatissimus scripsit Hieronymus, cum omni honore suscepimus.* In hac igitur vita ait Doctor Maximus de Sancto Hilarione, ibi: *Nondum Monasteria erant in Palestina, nec quisquam Monachos in Syria noverat: ille fundator, & eruditor huius conversationis, & studij fuit.* Quid clariùs contra continuatam traditionem in Carmelo ab adversarijs noviter adinventam? Nam Div. Hieronymus P. noster, qui totam Syriam, & Palestinam peragravit, tantoque studio Monachorum vitas scripsit, cellulas, & eorum speluncas descripsit, ignotos Monachos in illis Provincijs fuisse affirmat usque ad Sanctum Hilarionem in eius vita, quam cum omni honore suscepit Gelasius Papa cum septuaginta Episcopis congregatis in illa Sacrosancta Synodo. Eminentissimus Cardinalis Baronius, testibus omnibus antiquitatis examinatis, nullum invenit illius Hieronymi sæculi Scriptorem, qui mentionem de Carmelitis faceret, & ad annum 444. num. 18. ait ibi: *Vel quæ apud huius temporis Scriptores mentio de cultu Carmeli à vitæ Monasticæ professoribus? Etenim apud Hieronymum, Paladium, Evagrium, Casianum, Theodoretum, Cyrilum, Monachum, & alios sæculi huius Scriptores mentio fit de Monachis in Palestina degentibus, nusquam penitus de Monachis Carmelitanis.* Eminentissimus Cardinalis Bellarminus in Ioanne Ierosolymitano inauditum planè Carmelitanum nomen in illo sæculo fuisse affirmat. Magister Sacri Palatij superiori §. laudatus in eadem sententia est: ergo traditio adversariorum à nullo antiquo est tradita, sed noviter ab illis adinventa in nostro sæculo.

216 Quod quidem, ipsa prima Bulla confirmationis Ordinis Carmelitani probatur, quæ sic se habet: *Honorius Episcopus servus servorum Dei dilectis filijs Priori, & fratribus Eremitis de Monte Carmelo salutem, & Apostolicam benedictionem. Vt normam vivendi regulariter à bonæ memoriæ Hierosolymitano Patriarcha editam, quam ante generale Concilium vos dicitis humiliter suscepisse, in posterum vos, & Successores vestri, quantum cum Dei adiutorio poteritis, observantis,*

tis, in remissionem iniungimus peccatorum. Datum Reatæ tertio Kalendas Februarij, &c. In hac Bulla reflectẽdum est, quod illi primi Carmelitæ supplicantes Pontifici proposuerunt, se ante Concilium Lateranense formam vivendi à Patriarcha Hierosolymitano suscepisse, & sub eadem postulant in posterum vivere Apostolica confirmatione fulciti. Motivum huius recursus ad sedem Apostolicam in lectionibus Officij de Monte Carmelo explicatur in 2. lect. ad 2. Noct. ibi: *Ac demum, cum olim in Europa Ordo esset ignotus, & ob id apud Honorium Tertium non pauci pro illius extinctione instarent, astitit Honorio noctu pijssima Virgo Maria, planeque iussit, vt institutum, & homines benignè complecteretur.*

217 Ex quibus rectè colligitur primo; quod hic ordo nullam habuit ante Honorium approbationem à Sede Apostolica, nec eiusdem sedis vllis fuit munita privilegijs, vt adversarij ostendunt, quia si tot gratijs Sedis Apostolicæ gauderet, nec Ordo esset ignotus in Europa, nec multi instarent pro extinctione. Secundo etiam infertur; nullum in Europam pervenisse librũ, vel Scriptorem antiquum, qui huius Ordinis memoriam, & cõtinuationem in Carmelo traderet ante Honorium, quia alias hic ordo tot ante sæculis institutus, de eius origine, tàm in veteri, quàm in novo testamento, quam plurimi Græci, & Latini scripsissent, vt adversarij prætendunt, quod si verum esset, Pontifici supplicantes proposuissent originem ex veteri testamento, approbationem Christi in novo, ac continuationem in Carmelo post Christum; sed nihil horum supplicantes proposuerunt Romano Pontifici pro confirmatione sui ordinis in vltimis suæ extinctionis angustijs constituti: ergo illi primi Carmelitæ supplicantes suam antiquitatem ignorabant, privilegia primævo instituto concessa ignota erant in Carmelo, & in tota Europa non inveniebantur libri, & antiqui Scriptores, in quibus adversarij suam antiquitatem legunt, & traditionem confirmant. Ex sua igitur prima confirmatione manifestè colligitur, quod in Carmelo non fuit continuata prætensa traditio.

218 Oponitur etiam adversariorum traditio, quam plurimis decisionibus Rotalibus, & Decretis Pontificijs, quia si illi, qui vestigijs Eliæ insliterant, essent veri Monachi in vero statu religioso cum votis, status Monasticus antiquior esset statu Clericali, qui posteà institutus fuit in Apostolis, sed contrarium censuit Sacra Rota coram Verospio apud Pignatelli tom. 4. Consult. 26. num. 7. ibi: *Ex quo Clericorum cœtus vti dignitate*

præ-

præstantur, & tempore antiquior ordini Monastico in publicis functionibus debet eum præcedere iuxta dispositionem iuris : ergo illi, qui vestigijs Eliæ institerant non erant veri Monachi cùm votis in vero statu Monastico ante ordinationem Apostolorum post Christum. Tum etiam, quia in Cappella Pontificia Abbas Generalis S. Basilij omnibus religionum Generalibus præcedens post vltimum sedet Episcopum, ortaque quæstione inter Basilianum, & alios Generales; cæremoniarum Magister præcedentiam pro Generali S. Basilij declaravit, eo quod esset omnium Monachorum antiquissimus, vt constat ex diario eiusdem Magistri cæremoniarum apud eundem Pignatellum tom. 1. consult. 105. quo audito à Sanctissimo Domino nostro, annuit declarationi Magistri: ergo ab illis, qui vestigijs Eliæ institerant prout in Officio de Monte Carmelo, non descendunt Carmelitæ per continuatam traditionem, & successionem in vero statu religioso Monastico, quia alias primam sedem haberet Generalis sui ordinis inter Generales omnium religionum, quia antiquior omnibus Monachis Eliæ, & Ioannis Baptistæ esset successor in Generalatu sui ordinis per continuatam successionem, & traditionem in Monte Carmelo.

219 Vtcumque autem sit, illi qui vestigijs Eliæ, & Elisei institerant ante Christi Domini adventum veri Monachi cum votis non extiterunt, nec Sacra Rituum Congregatio in vero statu religioso extitisse approbavit, nam in celeberrima illa cõtroversia inter Lateranenses Canonicos, & Monachos Casinienses, toties in Romana Rota repetita, & in Sacris Congregationibus proposita, præcipuus articulus fuit super antiquitatem status Clericalis, & Monastici, in qua Casinienses, antiquitatem Ordinis Monastici ab Elia in veteri testamento instituti allegarunt: Lateranenses Canonici dixerunt, Eliam, & Ioannẽ Baptistam, cæterosque veteris testamenti eiusdem instituti non Monachos, sed Eremitas tantum fuisse, & differentiam inter Monachos novi testamenti, & Eremitas veteris erudite probarunt in allegatione apud Tamburinum tom. 1. de iure Abbatum disputat. 25. à num. 127. partibusque auditibus tàm in Rota, quã in Sacra Congregatione, iudicatum fuit, Canonicos præcedere debere Monachis tàm ex antiquitate, quàm ex alijs iuris principijs, & Em.mi Cardinales in relatione huius causæ facta SS.mo inter alia, pręcipuè proposuerunt num. 292. ibi: *Secundo hanc cõclusionem nostram confirmat Bulla quadam Eugenij Quarti in actis produ-*

& pro parte Canonicorum regularium, quæ dirigitur Canonicis pijs regularibus, tunc temporis erant in Monasterio Sanctæ Mariæ de Frisonaria, illosque Eugenius appellat suis verbis, divinam in terris familiam Clericorũ, qui vitam religiosam ducerent, & ad exemplum nascentis Ecclesiæ sanctam servarent institutionem Clericorum, quos Canonicos appellamus. Et paulò post: *Huius professio sacri ordinis, & sancti propositi post Sanctos Apostolos primus in Alexandrina Ecclesia Marcus Petri discipulus fuit institutor, & Conditor, & gloriosus Doctor Augustinus eos divinis regulis decoravit, ex quibus verbis Eugenij arguitur manifeste istius ordinis antiquitas & institutio.* Hæc Em.mi Domini Cardinales in relatione ad Sanctissimum, in quibus manifeste constat veri status Monastici institutionem in veteri testamento, vt insubsistentem, & improbabilem contempsisse, & religiosum ordinem in vita evangelica cum votis, post Sanctos Apostolos D. Marcum in Alexãdrina Ecclesia instituisse ex verbis Eugenij Quarti secundum communionem Sanctorum Patrum doctrinam: ergo illi qui ante adventum Christi Domini vestigijs Eliæ institerant, nec in vero statu religioso fuerunt, nec consilia evangelicã emisserãt, nec ex Sacra Congregationis approbatione verus illorum Monachatus inferri potest.

220 Confirmatur, quia Pius Quartus Pontifex Maximus, auditis partibus, præcendentiam pro Canonicis Lateranensibus declaravit, cuius sententiam refert Tamburinus vbi supra num. 293. quam confirmavit motu proprio, & ex certa scientia, apud eumdem Tamburinum num. 294. & inter alia motiva in Brevi Apostolico, ibi: *Qui quidem Cardinales, partibus earumvè Procuratoribus, & advocatis pluries auditis, dubijsque emergentibus ad plenum discussis, & resolutis, comperto satis per eos ex pluribus litteris Apostolicis diversisque alijs, alijs documentis, rationibus, & probationibus, quod ipsi Canonici fuerunt, & sunt de illis Clericis à Sancto Augustino, quinimò à Sanctis Apostolis institutis eosdemque Canonicos tàm suæ institutionis huiusmodi, quàm etiam dignitatis Clericalis, &c.* Cum verò in hac controversia præcipuus articulus fuerit super antiquitatem ordinis Clericalis, & Monastici, & Casinenses pro antiquiori origine, & exordio institutionem Monachatus Eliæ produxerint ex veteri testamento, & ex novo Ioannis Baptistæ ante promulgationem evangelij, & his auditis, Summus Pontifex ex antiquiori origine per Sanctos Apostolos præcedentiam pro Canonicis declaravit, & confirmavit motu proprio, & ex certa scientia, partibus auditis, dubijsque discussis, & resolutis: ergo Romanus Pon-

Pontifex sensit,& declaravit, illos veteris testamenti Eliæ, & Ioannis Baptistæ discipulos nullomodo fuisse Monachos in vero statu,& ordine Monastico,sed simplices Eremitas: ergo ex illis, qui vestigijs Eliæ institerant ante promulgationem evangelij nulla potest continuari traditio veri status Monastici absque iniuria sententiæ Summi Pontificis,& pluriumRomanæ Rotę decessionum,& Sacræ Congregationis declarationum,quę factę, & propositę fuerunt Sanctissimo Pio Quarto pro prædictę litis declaratione.

221 Militat etiam contra prædictam continuatam successionem,& traditionem Carmelitanam; quòd Carmelitæ super pręcedentiam, litem excitarunt contra amicissimos Patres Dominicanos in Opido, seù Villa turris Grecæ Neapolitanæ Diœcesis anno 1624. vt refert novissimè Illustrissimus Iacobus Pignatelli tom.1. Consult. 138. num. 14. & Neapolli anno 1628.vt ipse testatur tom.4.Consult.198.num. 28. & inter alia,ad probandum maiorem antiquitatem allegarunt Patres Carmelitani contra Religionem Dominicanam, antiquam sui Ordinis institutionem,& confirmationem in lege gratiæ sub regula Sancti Basilij; & tandem,quod nunc militant,sub regula ab Elia scripta, à Ioanne 44. Patriarcha Hierosolymitano recepta,& explicata. Quibus pro Religione Dominicana respondet Pignatellus vbi supra tom.4.Consult.citata num. 18. & 19. ibi: *Carmelitas vero,quòd militaverint sub regula D.Basilij, nonnulli affirmarunt. Sed hoc est impropriè dictum, estque solum verisimile, quod, vt notat Azor,p.1.lib.12.cap.23.& Theatrum vitæ humanæ, litt. R. Carmelitarum Religio ex parte fuit ex regula D. Basilij composita. Ipsi enim Patres Carmelitæ profitentur, se etiam num militare sub regula ab Elia scripta, vel traditione antiquitùs recepta, & à Ioanne 44. Patriarcha Hierosolymitano in scriptis redacta, aut etiam ex regula D.Basilij reparata,& ab Alberto Patriarcha Hierosolymitano explicata, vt tradit Philippus à Sanctiss.Tricit.p.3.disp.7.dub.2.ad 5.& habetur in Theatro vit. hum.loc.cit.Baronius contra ad annum 1181.& alij tradunt, Carmelitas incepisse ab Aymenio Patriarcha Antiocheno sub eundem annum 1181. Ex quibus constat, nunquam eos sub regula D.Basilij militasse. Sed, quidquid sit de regula, sub qua aliquandò præfati Ordines vixerint, obiectio deficit in iure. Nam, vt de Carmelitis expressè ait Suarez d.tom.4.tr. 9. lib. 2.cap.1.ex hoc transitu, si verus esset, è Regula D.Basilij ad Regulam D. Augustini, vel Alberti Patriarchæ,& ad modum proprium vivendi harum Religionum, tanta facta est mutatio, etiam in substantialibus, vt sine*

aliæ Religiones ab illis, quæ olim erant, & nostra lis non est cum Monachis Basilianis, sed cum mendicantibus. Et Sacra Episcoporum, & regularium congregatio declaravit præcedentiam pro Patribus Dominicanis, anno 1628. ex eo quòd primò fuerit hæc Religio confirmata à Sede Apostolica: ergo Sacra Congregatio contempsit antiquam successionem ab Elia, & alia antiquiora ex Regula Sancti Basilij, Ioannis Hierosolymitani, & Eliæ; & nullum fundamentum securum habent Carmelitani suæ antiquitatis ante Aymenium, seù Aymericum Antiochenum: vnde cautè animadvertere debent P.P. Dominicani, ne sibi, Religioni, & Angelici Doctoris Doctrinæ præiudicium causent silentio, & domesticis testimonijs; quia varij sunt eventus Belli, & habent sua sydera lites.

§. III.

Revelatio Beati Petri Thomæ examinatur, & diplomata Pontificia ab Authoribus producta prætensæ traditioni non favere ostenditur.

222 AD altissimum revelationum refugium recurrunt adversarij, vt successivam traditionem suam divinis statuant testimonijs, & visum Beati Petri Thomæ ab Ecclesia, vt asserunt, approbatum proponunt, cui B. Virgo MARIA apparuit, & dixit, proùt in Officio Carmelitano refertur, ibi: *Confidito Petre, religio enim Carmelitarum in finem vsque sæculi est perseveratura: Elias namque eius institutor, iam olim etiam à filio meo id impetravit.* Sed hæc revelatio à nullo antiquo Authore eiusdem Beati coetanæo refertur; nam Philippus Mazerius, vel de Mazarijs eiusdem Sancti individuus comes, qui vitam, infirmitatem, & mortem scripsit, visum de Ordine Carmelitano non refert. Ioannes de Faventia in Cypro Guardianus, qui eiusdem Beati tempore vixit, vitam, & eius gesta prælo mandavit, & revelationis prædictæ non meminit. Nullus antiquus Scriptor Deiparæ Dominæ nostræ apparitionem commemorat: est ergo contemnenda secundum iudicium Cardinalis Baronij tom. 1. Ann. num. 12. ibi: *Quod à recentiore Authore de rebus adeò antiquis sine alicuius vetustioris authoritate profertur, contemnitur.*

Nec refert aliquos Scriptores eam recepisse, nam etiam eis opponitur Eminentiss. Cardinalis Baronius tom. 8. ad annum 604. num. 40 ibi: *Accidere interdum solet, vt aliquid vulgo allatum, si quis certos velit examinare testes, an verum sit, neminem id serio testantem inveniat, fiatque, vt quod ab omnibus dici iactatur, asseratur à nemine, rúmorque ille evanescat in auras.* Testes igitur huius revelationis moderniores Carmelitani sunt: quæ igitur fides eis danda sit ex Baronio constat, & decretorio iudicio explicuit insignis Theologus Melchior Cano lib. 11. de locis, cap. 6. ibi: *Illud etiam in his Gelasij verbis equidem animadverto novellas revelationes, sic eas vocat, nos admirari, & suspicere non oportere, iam enim passim non pro Ecclesiæ necessitate, sed pro hominum affectu exponuntur.* Et paulò post: *Ecclesiæ igitur Christi hi vehementer incommodant, qui res Divorum præclare gestas non se putant egregie exposituros, nisi eas fictis, & revelationibus, & miraculis adornarint.*

223 Audiendus etiam est Cardinalis Bellarminus, qui Ecclesiasticas controversias contra hæreticos eruditissimo pertractavit, & multa in fidei Catholicæ defensionem firmissime statuit, & ad rem de verbo Dei non scripto, lib. 5. cap. 9. ibi: *Non enim novis revelationibus regitur Ecclesia, sed in ijs permanet, quæ tradiderunt illi, qui ministri fuerunt sermonis.* Omnes Patres, & Doctores antiqui, & Concilium Meldense, vt constat in 1. p. Disc. 2. per totum concorditer testantur, verum statum religiosum cum votis incepisse à Christo Domino, quod etiam Eugenius Quartus declaravit, vt supra ostendimus superiori §. cui declarationi adhæsit etiam Pius Quartus, vt ibidem constat: ergo non est recipienda nova hæc revelatio, in qua adversarij prætendunt Deiparam Dominam nostram B. Petro Thomæ revelasse statum religiosum ab Elia fuisse institutum cum votis. Obstat etiā prætensę revelationi, quod moderni Authores illam scribentes in facto non conveniunt, nam aliqui vigilanti Beato factam fuisse dicunt, aliqui dormienti, alij plura addunt, alij demunt: ergo prædicta revelatio nullo stabili nititur fundamento.

224 Sunt, & alia, quæ predictam revelationem insubsistentem faciunt, & inter alia Martyrium eiusdem Sancti; nam Philippus de Mazerijs supra citatus, qui vitam, infirmitatem, & mortem scripsit, in lectulo suo se, morientem Beatum Petrum vidisse testatur. Ioannes quoque de Faventia, qui Beatum Petrum Thomam viventem vidit, & post mortem vitam eius scripsit, Martyrium non refert, & victoriam, triumphumque

Bea-

Beati non omitteret. Breviaria, & Missalia Ordinis Carmelitani de anno 1509. 1544. 1551. & Kalendarium eiusdem Ordinis editum ex præcepto Capituli generalis anno 1564. inter Sanctos Confessores Beatum Petrum adscribunt, & Officium Confessorum præcipitur recitandum in eius festo, vt notatur apud Bolandum: postea vero Martyr apparuit in Altaribus Carmelitanis contra Canones Ecclesiæ Africanæ, in quibus Decretum invenitur, num. 83. ibi: *Omninò nulla memoria Martyrum probabiliter acceptetur, nisi vbi Corpus, aut aliquæ reliquiæ sunt, aut origo alicuius habitationis, vel possessionis, vel passionis fidelissima origine traditur, nam quæ per somnia, vel per inanes quasi revelationes quorumlibet hominum vbicumque constituuntur altaria omninò improbentur*: ergo quoadusque Martyrium, & revelatio Beati Petri Thomæ ab Ecclesia examinentur, & fidelissimam originem adversarij tradant. non sunt inter Doctores admittenda vt vera, vt ex eis firma traditio possit fundari.

225 Nec valet dicere, quod Officia Carmelitana, inter quæ Officium B. Petri Thomę legitur, approbata fuerunt ab Ecclesia; nam inter Officia huius sacri ordinis sub Paulo V. approbata, & recognita à Cardinali Bellarmino: Officium Beati Petri fuit approbatum, sed sine proprijs lectionibus, quæ nunc leguntur: posteà vero in vltima editione Breviarij Carmelitani Officia, Sacra Congregatio non vidit, sed indulgentia Cardinalis de Torres apposita fuerunt generali permissione eiusdem Congregationis, quæ ex consuetudine recitabantur, donec strictius à Sacra Congregatione examinarentur, quæ quidem approbatio in forma communi Pontificiam authoritatem non inducit, vt notum est: ergo Sacra Congregatio numquam ex certa scientia, prædictam revelationem cōfirmavit, & approbavit: quod si aliquando Sacra Congregatio eam approbaverit, & legi permisserit in aliqua religione, vel Provincia, hæc approbatio recipienda est iuxta doctrinam Ioānis Gerson de his, quę credenda sunt de necessitate salutis, ibi: *Respicit iste gradus legendas, & miracula Sanctorum, vitas Patrum, visiones devotarum personarum, recitationes, & opiniones Sanctorum Doctorum, quæ omnia suscipit Ecclesia, legique permittit, non quod determinet talia de necessitate salutis esse credenda, sed quia proficiunt ad commovēdos affectus pios fidelium, & in ædificatione ipsorum, dum in talibus nihil de certitudine scitur esse falsum.* Et secundum hoc iudicium quam plurima gesta, & acta quæ in officijs, & lectionibus Sanctorum

pro-

proponebantur antiquitus, re meliùs inspecta, reformavit Ecclesia, vt constat in novissimis reformationibus Breviarij Romani. Expectamus igitur iudicium Ecclesiæ super hac revelatione Carmelitana, & quid nobis proponet dubitamus, quia in Offic. S. Ceciliæ in Homil. S. Ioannis Chrysostomi, quam ex præcepto proponit recitandam ab vniversali Ecclesia approbavit, & confirmavit, quod virginitas in veteri lege cultum non habuit, quod institutioni Eliani instituti cum votis religiosis in veteri lege opponitur, vt prætēditur ab adversarijs in prædicta revelatione, nec credibile est, quod in hoc sensu Sacra Congregatio prædictam revelationem confirmet contra doctrinam ferè omnium Sanctorum Patrum dicentium statum religiosum cum votis in Christo incepisse, sed his non obstantibus, iudicio Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, & fidei Censorum dictum submittimus.

226 Circa prædictam revelationem plura asserunt adversarij vt institutionem Eliæ revelatam B. Petro Thomæ explicent. Primi Authores, qui præterito, & nostro sæculo scripserunt, ex Ioanne Ierosolymitano dixerunt, quod Elias suam religionem instituit in Carith ex Dei expresso mandato: posteà dixerunt, quod ex instinctu divino: Magister Lumbier prius dixerat, quod vota emisit Elias in Thabor, vel in paradyso, quod retractavit tom. 2. Miscell. Moral. 3. §. 1. Magister Espin scripsit quod Elias vota emisit in Carith, & religionem approbavit in Thabor Christus Dominus; quam posteà confirmavit in nocte Sacratissimæ Cœnæ, in qua divinam sumpsit Eucharistiam Elias de manu Christi, & iterùm hanc religionem Elianam, & institutum Monasticum in die Sancto Pentecostes Spiritus Sanctus confirmavit, quæ si vera essent, institutum Elianum datum à Deo esset in veteri testamento, approbatum à Christo in novo, confirmatum à Spiritu Sancto, & promulgatum in die Sancto Pentecostes sicut evangelium, parumque, aut nihil differret à lege gratiæ, quæ omnia improbabilia, & incredibilia videntur, & cum ipsi domestici non conveniant, nulli dubium est, quod nullum habent suę traditionis principium certum, ac per consequens, quod nullus prædictam revelationem intelligit.

227 Tandem Bullas Pontificias producunt pro sua antiquitate, & origine ex veteri testamento, sed omnia Pontificia diplomata Honorio Tertio antiquiora nullus scriptor admittit,

quia

quia vel suppositititia sunt, vel ad rem non pertinent, quia Ecclesijs, antequam in Europa Carmelitę viderentur concessa fuerunt, vt in Romana S. Martini de Montibus notum est omnibus, cui concessæ fuerunt quàm plurimæ indulgentiæ, antequam hic ordo in Europa agnosceretur, vt in officio de Monte Carmelo legitur ibi: *Cum olim in Europa hic ordo esset ignotus, &c.* Quomodò esset ignotus hic ordo tempore Honorij III. si tantis fuisset à Romanis Pontificibus gratijs insignitus sæculis præteritis? Quomodò pro illius extinctione non pauci instarent, si tot esset Apostolicis munitus privilegijs? Hæ igitur Pontificię Bullæ, quas nec Baronius vidit, cui Romana Archivia manifesta fuerunt, nec alius Scriptor antiquus invenit, suppositititiæ existimari debent, & noster Petrus Crescentius Italus falsitatem earum probat in suo Præsidio Romano lib. 1. à numero 158. vsque ad 166. His ergo Bullis relictis vt apocryphis, alias post Honorium Tertium datas producunt, in quibus sequentia continetur verba: *Successionem hæreditariam Eliæ, & Elisei tenentes*: quę secundum institutionem vitæ religiosæ intelligunt per alia verba in Bullis reperta: *Tanquam religionis speculum, & exemplar.* Ex quibus dicunt successionem hęreditariam tenentes tanquam religionis speculum, & exemplar proponuntur à Summis Pontificibus Sancti illi Prophetæ: ergo in vero statu religioso senserunt Romani Pontifices successionem hæreditariam tenere.

228 Ex his Pontificijs Bullis parum, vel nihil colligĩ potest, quod prætensæ traditioni faveat; nam vt rectè observant Patres, & Doctores, omnia quæ secundum Datariæ, stylum in præambulo Bullarum inseruntur, ad dispositionem Pontificiam non pertinent; sed in sua fide relinquuntur, vnde verba illa: *Successionem hæreditariam Eliæ, & Elisei tenentes*: proposita fuerunt, & relata à Procuratore Generali Carmelitarum, vel à Generale eiusdem ordinis, vt constat in Bulla Sixti Quarti, ibi: *Sanè sicut exhibita nobis nuper pro parte Chrystophori Martignoni dicti Ordinis Generalis Magistri petitio continebat, &c.* Et qui his relationibus opponitur, non tàm Pontifici, quàm ijs, qui rem Pontifici exposuerunt cõtradicit. Tũ etiam: quia sæpè Sac. Rota declaravit intentionẽ Pontificis deficere in Bullis, & Expeditionibus, quæ præiudicium causant tertio secundum certissimam regulam Chancellariæ: itaque Summus Pontifex non declaravit, quod successionem hæreditariã ab Elia, & Eliseo tenebant.

sed quod ita propositum fuit à Magistro Generali Ordinis,& vt rectè advertit Cardinalis Bellarminus contr.3.lib.4.de Summo Pontifice cap.2.in controversijs facti, quæ ex informatione,testimonijsque hominum maximè pendent, falli potest Romanus Pontifex,quod etiam omnes Theologi tenent: ergo ex his, & similibus Bullis Pontificijs nullum potest interri suæ traditionis argumentum.

229 Impossibilitatem successionis per discipulos Eliæ in Carmelo persistentes supra ostendimus ex captivitate,& prevaricatione regni Israel,& ex alijs principijs ex divinis,& humanis litteris collectis;sed nunc dato,& non concesso;successio prædicta in Bullis præcitatis reperta intelligi non potest in vero statu religioso cũ votis,nam Elias,in cuius spiritu Præcursor Dñi venit,& alij institutum eius tenentes in veteri testamento, simplicem vitam Eremiticam duxerunt, vt de Ioanne Baptista constat cap.Episcopi 2. quæst.7. ibi: *Item Ioannes Baptista cum duceret Eremiticam vitam , &c.* & Eremitæ testare poterant, & possunt Cap. *Perlatum 19. quæst. 3. ibidem Glossa verbo Eremita*, poterantque Matrimonium contrahere : *Capite ex parte*, el segundo ibidem Glossa verbo *Constitutus*, & obedientiam nulli præstabant Cap. *Nulla* distinct. 93. ibidem *Glossa verbo Azephalos*; ex quibus constat, quod Eremitæ illi, qui tempore Ioannis Baptistæ institutum vitæ Eliæ tenebant , simplices erant in Eremo Anachoretę, virtutes, scilicèt, paupertatem, castitatem, & aliquam obedientiam observabant , sed sine votis: in hac igitur vita Carmelitæ successerunt : igitur hæreditariam successionem, quam in prædictis Bullis Romanis Pontificibus exposuerunt , in simplici vita Eremitica intellexerunt, non vero in statu religioso Monastico cum votis , vt manifestè colligitur ex Aschanio Tamburino tom. 2. de iure Abbatum Disput. 24. quęsit. 3. numero 2. ibi: *Prius ergo fuit S. Basilius , qui Monachos ad tria essentialia vota obedientiæ , Castitatis, & paupertatis adstrinxit, cum anteà non emitterentur talia vota , sed vnusquisque absque alia approbata regula vitam, proùt sibi magis placebat , honestam eligebat. Hoc salutiferum tanti Doctoris præceptum acceptatum deinde fuit ab omnibus religionum fundatoribus , & à Sancta Romana Ecclesia approbatum.*

230 Hanc veram fuisse antiquorum Carmelitarum intelligentiam manifestum est in Bulla Sixti IV. in Maremagnum Carmelitarum contenta, in qua confirmatio Alberti re-

peri-

peritur apud Rodriguez Bulla 37. tom. 1. ibi: *Albertus Dei gratia Hierosolymitanæ Ecclesiæ vocatus Patriarcha, dilectis in Christo filijs Brocardo, & cæteris Eremitis, qui sub eius obedientia iuxta fontem Eliæ in monte Carmeli commorantur, in Domino salutem. Quia requiritis à nobis, vt iuxta propositum vestrum tradamus vobis vitæ formulam, quam tenere in posterum debeatis, illud in primis. Statuimus, vt vnum ex vobis habeatis Priorem, qui ex vnanimo omnium consensu, vel maioris, vel sanioris partis ad hoc Officium eligatur, cui obedientiam promittat quilibet aliorum.* Circa quam Bullam observavit Azorius lib. 12. cap. 23. §. alijs vero, & §. ex his, ibi: *Et cum sparsim circa montem habitarent, tandem coivere ad fontem qui Eliæ dicitur, in cacumine montis fanum, & Monasterium construxerunt vni qui honesta præcipiebat humiliter parendo, sine tamen certo instituto, sine peculiari cultu, sine cæremonijs. Albertus Patriarcha, & Legatus certas observationis regulas illis præscripsit.* Manifestum est igitur ex præcitata Bulla, quod ante confirmationem Alberti, primi illi Carmeli Coloni simplicem vitam Eremiticam tenebant sine regula, instituto, & Monasticis cæremonijs: ergo successio illa hæreditaria non potest intelligi de vero instituto Monastico cum votis.

231 Neque in hoc genere vitæ ab Elia initium habebant, vt expressè dicit S. Antoninus Florentinus 3. part. Hist. titulo 20. cap. 5. in Honorio, ibi: *Eo tempore cum Fratres Ordinis Carmelitarum deferrent habitum, qui minus convenire videbatur viris religiosis, scilicet, cappam circulatam, quam asserebant habitum fuisse Eliæ, quod tamen neque in sacra, neque in authentica scriptura reperitur: Papa Honorius propter honestatem mandavit habitum illum dimittere, & desuper cappas ex toto albas, & tunicas subtus grisseas cum Scapularibus assumere: hi habuerunt initium sub quodam Patriarcha Hierosolymitano, cum in Syria habitabant Christiani.* Et post pauca concludit. *A Carmelo Carmelitæ dicuntur, non quod ab Elia habuerint initium.* In eadem sententia est, & circa originem, eisdem vtitur verbis Casaneus in Cathalogo gloriæ mundi, de hoc sacro ordine ibi: *Aliqui tamen referunt, quod Soldanus Sarracenorum, qui prius eos habebat in reverentia propter Eliam Prophetam, mutato habitu, fecit eos expelli de Monte Carmelo, vnde Carmelitæ dicuntur, non quod ab Elia habuerint principium.* In hac sententia conveniunt omnes Scriptores Ecclesiastici, Latini, Hispani, & Itali: Liacconius Apostolicus Pœnitentiarius Sacri Ordinis Dominicani insignis Historicus in Honorio IV. Bzovius ad annum 1215. Pe-

 trus

trus Maturi Iesuita in Hist. Ecclesiast. not. A. Antonius Possevinus in Apparatu, litt. A. Iacobus Philippus Augustinianus in Supplemento Chronicæ. Vvernus Carthusianus in Fasciculo temporum. Miranda Franciscanus in Manual. Prælat. tom. 1. q. 4. art. 7. Paulus Morigia de Origine Religionum, cap. 25. Cardinalis Baronius locis supra citatis. Maurcolus in Occeano Religionum lib. 4. Franciscus Bordonus, qui de origine Sacræ religionis Carmelitanæ disputavit tom. 5. cap. 1. per totum, & eruditè prædictam traditionem successivam impugnat: & traditio manifestè convincitur ex mùtatione habitus, quia primi illi Montis Carmeli coloni post Albertum cappam circulatam deferebant existimantes habitum fuisse Eliæ; quod in nulla authentica scriptura reperitur, vt docet D. Antoninus, quapropter Honorius habitum circulatum præcepit dimittere: ergo institutum Elianum non fuit continuatum in Carmelo à tempore Eliæ, quia continuata successione authēticè, esset notus habitus Elianus, & Summus Pontifex non præciperet, vt dimitteretur in religione à Sancto Propheta instituta, quia experientia nos docet qua solicitudine Summi Pontifices invigilant, vt religiones conserventur in habitu sui primęvi instituti.

§. IV.

Visus Beati Simonis Stochij refertur, & veritas eius examinatur, notæque suspitionis, & falsitatis proponuntur.

252 DEiparam Dominam nostram Pontifici Maximo Ioanni XXII. apparuisse referunt adversarij, & inter alia præcepisse ordinem suum Carmelitanum ab Elia, & Eliseo inchoatum, & ab Innocentio confirmatum iterùm approbare, & aliis gratiis, de quibus infra, munire: ex quibus non solum Pontificia, sed etiam Dei Genitricis authoritate exordium suum ex Elia docent, & prædicant divino, & Pontificio testimonio roboratum, & fulcitum. Adinventa fuit hæc Bulla, quæ vulgo dicitur Sabbatina, vt visum B. Simonis Stochij confirmaret Ioannes XXII. quem quidem visum variè referunt adversarij, & vt magis veritas elucescat ex littera, vt in Carmelitanis invenitur Stochianam visionem referam.

Pe-

233 Petrus Suvaingtonus Carmelita Anglus in vita B. Simonis apud Cheronium in vinditijs visionem refert ibi : *Cum effunderem animam meam in conspectu Domini, quamvis sim pulvis, & cinis, & in omni fiducia Dominam meam Virginem Mariam deprecarer, quod sicut volebat, nos appellari fratres suos, monstraret se Matrem eripiendo nos de casu tentationum, & aliquo signo gratiæ nos recommendando erga ipsos, qui nos persequebantur, dicendo illi cum suspirijs: Flos Carmeli, vitis florigere, splendor Cœli, Virgo puerpera, singularis Mater mitis, sed viri nescia, Carmelitis da privilegia, Stella maris; apparuit mihi cum grandi comitatu, & tenendo habitum Ordinis dixit: hoc erit tibi, & cunctis Carmelitis privilegium, in hoc moriens æternum non patietur incendium, & quia sua gloriosa præsentia me lætificabat vltra captum, nec ego miser Maiestatem eius sustinere poteram, disparendo dixit, quod mitterem ad Dominum Innocentium benedicti filij sui Vicarium, qui de gravaminibus remedium præstaret.* Hæc Suvaingtonus inter alia quæ omittuntur. Ioannes Grossus Tolosanus in Secunda Viridarij sui clave, Stochianam visionem brevius refert, & inter alia ibi : *Cui Sancta Virgo cum multitudine Angelorum apparuit Scapulare Ordinis sui, in benedictis suis manibus tenens, & dicens: Hoc erit tibi, & cunctis Carmelitis privilegium quod in hoc moriens æternum non patietur incendium, id est, in hoc moriens salvabitur.* Anonymus quidam Scriptor vitæ Simonis Stochij in Bibliotheca Vaticana, ibi : *Beata MARIA Virgo cum multitudine Angelorum ipsi Beato viro apparuit Scapulare Ordinis ipsius in manibus tenens, & dixit: Hoc erit tibi, & cunctis Carmelitis privilegium, in hoc moriens æternum non patietur incendium, in hoc moriens salvabitur.* Ioannes Palconidorus Carmelita Batavus lib. 3. antiquit. Ordinis sui cap. 7. visionem refert, & Deiparæ allocutionem ibi : *Dilectissime mens, recipe hoc tui Ordinis scapulare meæ confraternitatis signum, tibi, & cunctis Carmelitis privilegium, in quo moriens, æternum non patietur incendium: ecce signum salutis, salus in periculis, fœdus pacis, & pacti sempiterni.*

234 Ex hac revelatione secundum relationem Suvaingtoni Beata Dei Genitrix MARIA Simoni Stochio dixit, quod mitteret ad Innocentium benedicti filij sui Vicarium, vt de gravaminibus remedium præstaret; an Beatus Stochius ad Innocentium miserit non dum constat; sed ex hac Stochiana revelatione Sabbatinam Bullam ortum habuisse satis colligitur, nam in ea alia refertur apparitio Dei Genitricis

Ioanni XXII. prolixe alloquentis, & in hac apparitione privilegium salvationis Stochio concessum iterùm repetit Virgo Deipara, religionemque ab Elia inchoatam sub regula Alberti ab Innocentio confirmatam fuisse, & approbatam testatur Domina nostra: vnde, vt veritas ab origine perscrutetur primum, visus Simonis Stochij est examinandus, quia plurima continet, quæ suspectas reddunt Deipara apparitionem, allocutionem, & provisionem: aliqua tantum referam quæ apud eruditos viros veritati adictos adnotantur.

235 Et primum est, quod antiquiores Carmelitani Scriptores, qui paulò post mortem B. Stochij floruerunt, & de suę religionis origine, institutione, antiquitate, gratijs, & privilegijs scripserunt, Stochianæ visionis non meminerunt, quę si facta fuisset, non omitterent singulare hoc æternæ salutis privilegium, qui de privilegijs, gratijs, & indulgentijs sui ordinis scribebant: asserere autem, quod ad notitiam eorum non pervenit, ineptum quidem effugium est; nam Cheronius Carmelitanus supra citatus, & alij eiusdem ordinis conformiter asserunt, quod noluit Deus tantum Reginæ cœlestis donativum occultum, sed omnibus notum; quare statim apparitio illa cępit multis prædicari miraculis, sic laudatus Carmelitanus in vinditijs pag. 167. Quomodo ergo domesticis ignotum esse potuit, quod publicis prædicabatur miraculis orbi Christiano? Opponitur etiam silentium Vvaldensis Angli, qui in ipsa Anglia, in qua revelatio facta fuit Simoni Anglo, librum, vel tractatum de Sacramentalibus edidit pium, & eruditum, & titulo 20. cap. 93. de participatione meritorum, suffragiorum sui ordinis, exprofesso disputat, formulamque qua Carmelitani vtuntur ad hanc participationem communicandam tradit: nulla excogitari potest disputatio proprior, & aptior, quæ viso Stochiano, & Mariano æternæ salutis privilegio confirmaretur, & nullum verbum de hac visione habetur in Vvaldensi: ergo visio Stochiana tempore Vvaldensis ignorabatur in Anglia, vel si à Carmelitis prædicabatur, vt asserunt, vir doctus, & pius, eam existimavit suspectam, fictitiam vel falsam. Philippus Ribotus Catalanus, & in illo Principatu Provincialis decem composuit libros de institutione, & gestis Carmelitarum, in quibus multa incredibilia in sui ordinis laudem expresit, & visio Stochiana in Riboto desideratur.

236 Ioannes Chimitensis Magister Carmelitanus duos

elaboravit libros, quorum vnus inscribitur: *Speculum historiale declarativum status fratrum Ordinis B. Mariæ Genitricis Dei de Monte Carmelo*, & alterum: *Speculum Ordinis B. Mariæ de Monte Carmelo*, & in nullo Speculo vmbra vlla huius revelationis Sthochianæ apparet. Anonymus quidam Carmelita compendium historiæ, & iurium pro defensione institutionis, & confirmationis Ordinis scripsit, & de viso Sthochiano nihil. Quidam Prior Generalis eius Ordinis Opusculum aliud publicæ luci dedit de Successione, & institutione Ordinis B. Mariæ de Monte Carmelo, cui multum faveret Stochianus visus, & intactum reliquit, & quod mirum est Ioannes Baptistæ Mantuanus Generalis ordinis Apologiam pro Carmelitis intrepido calamo scripsit, quantum proficeret Stochiana visio notum est omnibus, & verbo non attigit. Tritemius etiam, vel Carmelitanus ille, qui librum de Laudibus Carmelitarum composuit, & visionem Stochianam à Paleonidoro iam narratam omisit, quam vel incertam, vel fabulosam existimasse credendum est in hoc Authore, qui levi calamo pro Carmelitis scripsit. Sunt, & alij quam plurimi Angliæ Historici, qui illius regni Histor ias Ecclesiasticas scripserunt, & hanc insignem revelationem memoriæ non tradunt, quamvis de Purgatorio, & de alijs mirabilibus Sanctorum illius regni plura referant: ergo hic visus Stochianus planè inauditus erat in Anglia inter extraneos, & domesticos, & etiam apud viros doctos eiusdem religionis in alijs provincijs ignotus.

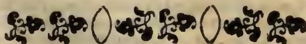
237 Revelationis Stochianæ defensores respondent ex silentio Scriptorum argumentum tantum negativum confici, quod non concludit; sed notum est omnibus quantum valeat, & probet argumentum negativum in rebus facti magni momenti, maximè cum assumptum Scriptorum validissime confirmant, & præcipuè ex testibus illius provinciæ, regni, & religionis, in quibus factum affirmatur, quorum silentium argumento æquivalet positivo, quia factum non creditur, nisi probetur: afferant ergo adversarij aliquem Scriptorem idoneum testem, qui tempore Stochij visum in Anglia referat, vel credibili fundamento eum probet testimonio illius provinciæ, & tēporis; nam secundum regulam ab omnibus admissam, & traditam, quod à recentiore Authore de rebus antiquis sine alicuius antiquioris authoritate profertur, contemnitur: vnde argumentum negativum efficax est in rebus facti ad Ecclesiasticam disciplinam, & dogmatà fidei pertinentibus, quia alias, si

Sanctorum Patrum silentium, linguas, & homiuum calamos nō refrenaret, multa circa Christi Domini facta, & Apostolorum fingi possent, quæ orbis Christianus hucusque ignoravit.

238 Insuper opponitur varia huius revelationis narratio, nam aliqui Beatum Simonem prolixius orantem proponunt, alij succinte deprecantem. Suvaingtonus missionem Deiparæ ad Innocentium Papam explicat. Grossus vero Anonymus, & Paleonidorus eam non tangunt: at si vera esset allocutio Deiparæ Dominæ nostræ, verba omnia illi Patres Carmelitani qui ea à B. Stochio acceperunt, in corde conservarent, memoriæque traderent, vt posteris de verbo ad verbum relinquerent testimonium insignis privilegij vitæ æternę: vix enim conveniunt in testimonijs; nam Suvaingtonus sic refert, ibi: *Apparuit mihi cum grandi comitatu, & tenendo habitum ordinis dixit: hoc erit tibi, & cunctis Carmelitis privilegium, in hoc moriens æternum non patietur incendium.* Ioannes Grossus aliter visionem narrat vbi supra: *. ui Sancta Virgo cum multitudine Angelorum apparuit, scapulare ordinis in benedictis suis manibus tenens, & dicens, hoc erit tibi, & cunctis Carmelitis privilegium, quod in hoc moriens æternum non patietur incendium, id est, in hoc moriens salvabitur.* In primis discrepat à primo, præcipuè quia Suvaingtonus dixit Deiparam apparuisse cum grandi comitatu, tenendo habitum ordinis. Grossus ait cum multitudine Angelorum scapulare Ordinis in benedictis suis manibus tenens. Suvaingtonus in hoc moriēs æternum non patietur incendium. Grossus addidit, id est, in hoc moriens salvabitur. Grossus etiam in aliquibus etiam discrepat ab Anonymo, vt videri potest supra relatus. Paleonidorus aliter se habet, & vix cum citatis convenit; vt patet vbi supra confraternitatem explicans, & addens: *Ecce signum salutis, salus in periculis . fœdus pacis, & pacti sempiterni*, quæ nullus alius refert. Ex his rectè colligitur, quod nullus habuit huius revelationis viridicum testimonium, quod si habuissent, in verbis Deiparæ Dominę convenirent, & de verbo ad verbum narrarent hoc magnum æternæ salutis privilegium, vnde modicæ fidei est privilegium, in quo domestici ipsi, quibus verbis indulgentia à pœnis inferni fuit concessa, & gloria æterna promissa ignorant in allocutione Deiparæ.

239 Ipsa quoque privilegij indulgentia Stochianam visionem suspectam reddit, nam concesit Deipara Domina nostra omnibus portantibus Scapulare Ordinis Carmelitani vi-

tam æternam, vnde secundum litteram, authoritate B. Mariæ Dominæ nostræ Scapulare Ordinis Carmelitani esset signum indeficiens prædestinationis, quo promittitur pœnitentia finalis omnibus Fratribus, Confratribus, & Monialibus huius Sacri Ordinis: Hæc igitur absoluta promissio, vt refertur in Stochiana visione; divinum decretum supponit, quo auxilium efficax connectitur infalibiliter cum habitu Carmelitano, vel Sacræ Virginis Scapulari, quod Paleonidorus intendere videtur in illis verbis: *Ecce signum salutis, salus in periculis, fœdus pacis, & pacti sempiterni.* Quod quidem nulli statui concessum fuit ex habitu; sed omnibus Christi fidelibus divinam legem custodientibus, & observantibus. Ex Apostolis à Christo vocatis, & electis, Iudas fuit proditor, & in æternum damnatus: ex Apostolorum Discipulis, qui primi religiosi fuerunt Anania, & Saphira à vocatione recesserunt, & pœna plectuntur æterna: ergo hoc salvationis privilegium à B. Virgine absolutè concessum, vt in Stochiana visione refertur, incredibile est, & sustineri non potest: Si vero intelligatur, quod Deipara Domina nostra portantibus habitum, & Scapulare Carmelitanum faveat, auxilietur, & protegat, verum quidem est, quod etiam omnes Sacræ religiones ex suo patrocinio obtinent, quia specialiter Mater est omnium Ecclesiæ religionum, & in ea status religiosus fuit inchoatus, vt sæpè diximus ex D. Thoma, ideòque Deiparam Dominam nostram, Matrem, & Fundatricem omnes Sacræ religiones implorant, & venerantur. Dicta, & dicenda procedunt sine præiudicio Sacræ Confraternitatis B. Mariæ de Monte Carmelo, quæ Deiparæ Dominæ nostræ mirabili protectione munitur, & plurimis gaudet Sedis Apostolicæ privilegijs iuxta Bullam Clementis VII. & Decretum Pauli V. de quibus infra.

§. V.

Ioannis XXII. Bulla, quæ vulgo dicitur Sabbatina, refertur, & suspitionis animadversiones proponuntur.

240 AD Innocentium Pontificem Maximum misit Deipara Domina nostra Beatum Simonem in sua manifestatione, vt de remedio provideret. De hoc Pontifice, qui secundum Chronologiam temporum fuit Innocentius IV. nullum vidi relatum testimonium, privilegium Marianum Simoni concessum confirmans, & approbans, sed posteà Bulla illa Sabbatina apparuit, in qua alia revelatio Dei Genitricis refertur Ioanni XXII. facta cum allocutione B. Mariæ dicentis Ordinem Carmelitanum ab Elia fuisse inchoatum, confirmatum ab Innocentio sub regula Alberti, & ipsam Deiparam Dominã nostram primo Sabbato post mortem Confratrum descensuram in Purgatorium, vt eorum animas à pœnis liberaret, fratresque eiusdem Ordinis, qui in obedientia, castitate, & paupertate perseveraverint, vel qui sanctũ intrabunt ordinem salvari; sed quia ex Bullæ ipsius contextu in verisimilitudo eius apparet, eam ad litteram producimus, vt ab ipsis Carmelitanis refertur ex exemplaribus authenticis, vel fide dignis (vt asserunt) translata.

241 Gregorius Naziancenus à Sancto Basilio in opere Galicè inscripto de adoptione filiorum Virginis, &c. eam his verbis refert ibi: ¶ IOANNES EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI, vniversis, & singulis Christi fidelibus, &c. „ Sacratissimo vti culmine paradisi Angelorum suavis reperi- „ tur melodia, &c. Hic mihi flexis genibus supplicanti Virgo „ visa fuit Carmelita sequentem affata sermonem: O Ioannes, „ O Ioannes Vicarie mei dilecti filij, veluti tuo te eripiam ad- „ versario, te Papam facio solemni dono Vicarium meis coad- „ iuvantibus supplicationibus dulcissimo meo Filio petens, quod „ gratiosè obtinui: ita, & amplam meo Sancto ac devoto Car- „ melitarum Ordini confirmationem debeas præconcedere „ per Eliam, & Eliseum in Monte Carmeli inchoato, quod „ vnusquisque professionem faciens, regulam à meo Servo Al- „ berto Patriarcha ordinatam observavit, & inviolatam obti- „ nebit, & per meum dilectum filium Innocentium approba-

„tam

„ tam, vt verus mei filij Vicarius debeat in terris assentire, quod
„ in Cœlis meus statuit semel, & ordinavit filius, quod qui in
„ sancta perseveravit obedientia, paupertate, & castitate, vel
„ qui sanctum intrabit ordinem, salvabitur: & si alij devotio-
„ nis causa in sanctam ingrediantur religionem, sancti habitus
„ signum ferentes, appellantes se Confratres, & Consorores
„ mei ordinis prænominati liberentur, & absolvantur, tertia
„ eorum peccatorum portione à die quo præfatum ordinem
„ intrabunt, castitatem, quæ vidua est, promittendo, virginita-
„ tis, quæ virgo est, fidem præstando, si coniugata, inviolati
„ observationem Matrimonij adhibendo, vt Sancta Mater im-
„ perat Ecclesia. Fratres professi dicti Ordinis supplicio solvā-
„ tur, & culpa, & die quo ipsi sæculo recedunt, ac properato
„ gradu accelerant Purgatorium, ego Mater gratiosè descen-
„ dam Sabbato post eorum obitum, & quot inveniant in Pur-
„ gatorio liberabo, & eos in montem sanctum vitæ æternæ re-
„ ducam: verum quod ipsi Confratres, & Consorores tenean-
„ tur horas dicere Canoniales, vt opus fuerit secundum regu-
„ lam datam ab Alberto: illi qui ignari sunt, debeant vitam ie-
„ iunam ducere his diebus, quos sacra iubet Ecclesia, nisi ne-
„ cessitatis causa alicui essent traditi impedimento; Mercurio,
„ & Sabbato debeant à carnibus abstinere, præterquàm in mei
„ filij Nativitate: & hoc dicto evanuit hæc Sancta Virgo. Istam
„ ergo indulgentiam accepto, roboro, & in terris confirmo, si-
„ cut propter merita Virginis Matris gratiosè Christus conces-
„ sit in Cœlis: Nulli ergo hominum liceat hanc paginam no-
„ stræ indulgentiæ, seù statuti, & ordinationis irritare, vel ausu
„ temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsump-
„ serit indignationis Omnipotentis Dei, & BB. Apostolorum
„ Petri, & Pauli se noverit incursurum. Datum Avenioni die
„ Martij tertia Pontificatus nostri anno primo.

242 Marcus Antonius Cassanate in suo libro, quem de-
cor Carmeli nominavit Bullam refert ibi: Ioannis verba sunt
„ hæc. ¶ Mihi flexis genibus supplicanti Virgo visa fuit Car-
„ melita sequentem affata sermonem: O Ioannes Ioannes Vi-
„ carie mei dilecti filij, audi, & cito verbum meum comple, si
„ te à tuo vis, vt eripiam adversario, & te solum Papam, atque
„ Christianorum Vicarium meis coadiuvantibus supplicationi-
„ bus faciam, & si quid à meo dulcissimo Filio petieris, gratio-
„ sè, ac benignè impetrabis. Ita ergo, vt gratiarū amplam meq

san-

,, sancto, ac devoto Carmelitarum ordini per Eliam, & Eliseum
,, in Monte sancti Carmeli inchoato debeas confirmationem
,, piæ concedere: quod vnusquisque professionem faciens, &
,, regulam à meo servo Alberto Patriarcha Hierosolymitano
,, ordinatam, & observandam traditam custodierit, & inviola-
,, tam obtinuerit, & per meum dilectum filium Innocentium
,, verè filij mei dignè Vicarium approbatam, ita debeas in ter-
,, ris assentire ijs, quæ in Cœlis semel statuit, & ordinavit ipse fi-
,, lius meus, quod qui in sancta perseveraverint obedientia, pau-
,, pertate, & castitate, vel qui sanctum intrabunt ordinem, sal-
,, vabuntur: & si alij devotionis causa, sacram ipsam ingredie-
,, tur religionem sancti habitus mei signum ferentes, & appel-
,, lantes se Confratres, ac Consorores mei ordinis prænomina-
,, ti, liberentur à tertia parte peccatorum à die quo præfatum
,, ordinem intrabunt, castitatem, si vidua est, promittendo, si
,, virgo est, virginitatem servando, & fidem præstando, si con-
,, iugata est, inviolatamque conservationem Matrimonij adhi-
,, bendo, vt Sancta Mater imperat Ecclesia. Fratres dicti ordi-
,, nis à supplicio absolventur, & culpa, & à die quo isti recedēt
,, ab hoc sæculo, & properato gradu Purgatorium accelera-
,, bunt, ego Mater gratiosè descendam Sabbato post eorum
,, obitum primo, & quos in Purgatorio invenero, qui habitum
,, meum portaverint, & meo amore religionem, vel Confra-
,, triam, vel societatem meam intraverint, & in hoc sæculo
,, laudabiliter vixerint à pœnis Purgatorij liberabo, & eos in
,, montem sanctum vitæ æternæ gloriosè reducam. Sed volo,
,, quod isti fratres, vel Sorores teneantur dicere horas Cano-
,, nicas quotidiè secundum regulam datam ab Alberto: & viri,
,, ac mulieres sæculares, qui, vel quæ ingressi, & ingressæ fue-
,, rint, prædictas horas dicere nescientes, teneātur dicere quo-
,, tidiè tot Pater noster, quot tenentur conversi Ordinis mei,
,, sicut in regula scripta reperiuntur, debeantque ieiunare Vi-
,, gilias, & omnia alia ieiunia quæ imperat Sancta Mater Eccle-
,, sia, nisi necessitatis causa, vel legitimo impedimento: Feria
,, quarta, & Sabbato debeant se à carnibus abstinere præter-
,, quam in mei Filij Nativitate. Ex his mihi territo dictis ac stu-
,, pefacto ab oculis meis felici, ac mirabili splendore Virgo co-
,, ruscans disparuit, & Cęlos ascendit. Et ego Ioannes Servus
,, Servorum Dei his insuetatis dictis exterritus subito illius mel-
,, lifluis sermonibus assensi, & manefacto ore proprio sanctife-
rum,

,, rum,ac splendiferum Carmelitarum Ordinem per sanctissi-
,, mos Patriarchas Eliam,& Eliseum in Monte Carmelo iam
,, diù nutu divino inchoatum coram fratribus confirmavi, &
,, essemptum,ac liberum feci,necnon multis privilegijs decora-
,, vi,& iterùm confirmo, religionemque hanc antiquissimam
,, Genitricis Dei Mariæ & singularem concessam indulgentiam
,, illi ab ea sic roboro,& confirmo in terris,sicut propter amo-
,, rem gloriosissimæ Matris suę Iesus Christus concessit, ac ro-
,, boravit in Cœlis.Nulli ergo hominum liceat, &c. Hucusque
,, Cassanate,& in margine habet:Bullam datam anno Pontifi-
,, catus sexto ex authentico exemplari,& sub eodem anno da-
,, tam refert Carthagena in suis Homilijs de B. Virgine de
,, Monte Carmelo.

243 Plaquit Bullam proût in Nazianceno, & Cassanate reperitur ante oculos ponere, vt ex ipsa littera verborum varietate,& sensuum in clausulis, evidenter appareat eius falsitas, & figmentum, quod aliquibus reflexionibus demonstratur;& supponendum primum est,quod Authores referentes Ioannis Bullam testantur se ab exemplari authentico accepisse instrumentum. In transumpto Nazianceni notatur duplex,*&c.*inusitatum in Bullis Pontificibus; in illis verbis: *Devoto Carmelitarum ordini Confirmationem de beas praconcedere*,ly *pra concedere* nō facit sensum: in clausula: *Horas dicere Canoniales*,notatur quod *Canoniales* alienum est ab stylo Bullarum: etiam in eadem Bulla notatur ibi: *Mercurio,& Sabbato debeant à carnibus abstinere* ly *Mercurio*, quia antiquísimoDecreto prohibetur nominibus planetarum in Ecclesiasticis vti pro diebus,& quod feriarum nominibus indicentur: in data: *Dei Martij tertia*, notatur, quod omnes huius Pontificis Bullæ nonis,& idibus indicantur: notandum est etiam, quod in primo exemplari dicitur *anno 1.Pontificatus* in 2. *anno 6.*

244 Respondent aliqui: vtrûque instrumentum verum esse;in anno primo concessionis; in sexto confirmationis,sed ex ipsa Bulla falsitate convincitur effugium, quia Bulla data anno sexto Pontificatus deberet esse confirmationis: at anno 6.Pontificatus alloquiturDeipara Ioāni XXII.ibi:*Te soliiPapā,atq;Christianorum Vicarium,meis coadiuvantibus supplicationibus faciam*: ergo anno 6.sui Pontificatus non dum eratPapaIoannes XXII.Quomodo ergo futurusPapa poterat confirmare privilegiū in anno 6: sui Pontificatus? Notabile etiam est in hoc exēplari secundū Cassanate VirgoDeipara sic Pōtifici alloquitur:*O Ioannes Ioanne r,*

Vi-

Vicarius dilecti filij mei, hic Vicarium Christi Ioannem appellat Deipara, in quo supponit iam esse Papam, & immediatè prosequitur: *Te solum Papam, atque Christianorum Vicarium faciam*, in quibus supponit nondum esse Papam; prius Ioannem Vicarium Christi appellat Deipara,& posteà asserit,quod Vicarium Christianorum suis supplicationibus faciet, & Pontifex numquam dicitur Christianorum Vicarius sed Christi: ergo numquam sic locuta fuit Virgo Deipara; sed hæc revelatio cum Bulla Ioannis supposititia est,& falso adinventa,& Deiparæ Dominæ nostrę indecens locutio, & indecorosa apparitio. Animadversione dignissimum est,quod in Bulla data anno sexto sui Pontificatus. Ioannes XXII. ait ibi: *Et ego Ioannes Servus Servorum Dei bis inusitatis dictis exterritus subito illius mellifluis sermonibus assensi, & manè facto ore proprio sanctiferum, ac splendiferum Carmelitarum Ordinem per sanctissimos Patriarchas Eliam, & Eliseum in Monte Carmelo iam diù nutu divino incohatum coram fratribus confirmavi*: Ex quibus; ergo iam Papa erat,& coram fratribus Cardinalibus Ordinem confirmavit, quod repugnat cum verbis Deiparæ: *Te solum Papam, & Vicarium Christianorum, meis coadiuvantibus supplicationibus, faciam*. Repugnat etiam cum Bulla anni primi Pontificatus, in qua supponitur visio Deiparæ revelatis institutum Ordinis Carmelitarum ab Elia,& Eliseo in Carmelo,& in Bulla anni sexti textatur Pontifex, quod manè facto post visionem inusitatis dictis Deiparæ exterritus *subito* coram fratribus hanc antiquissimam religionem confirmavit: ergo anno primo Pontificatus non fuit facta revelatio, nisi vellint,& Virginum apparuisse in primo anno Pontificatus ad concessionem,& in sexto ad confirmationem; sed hoc est multiplicare revelationes,& visiones Deiparæ absque necessitate,quod falsum est; nam si anno primo virgo Deipara iam Ioanni apparuisset,& cum Papam suis supplicationibus fecisset, vt ibi dicitur; anno sexto non ei promitteret, quod eisdem supplicationibus eum solum Papam faceret, ad quod necessarium esset, quod virgo Deipara Ioanni, facto,Pontifice in anno primo Pontificatus apparuisset, & posteà se revelare eidem Ioanni suis precibus futuro Pontifici in anno sexto sui Pontificatus. His, & aliis incompatibilitatibus implicantur exemplaria Bullæ Sabbatinę,quoad tempus, & factum visionis Deiparæ.

245 Sunt etiam,& alia quamplurima contenta in Bulla Sabbatina,quæ repugnare videntur,quia concedit, confirmat,

& declarat incredibilia. Concedit privilegium iuxta visum Stochianum, de quo supra: & in Bulla Sabbatina explicatur, ibi: *Quod, qui in sancta perseveraverit obedientia, paupertate, & castitate, vel qui in sanctum intrabit ordinem salvabitur.* Si hæc clausula intelligatur copulative, scilicèt, qui sanctum intrabit ordinem, & in sancta obedientia, paupertate, & castitate perseveraverit salvabitur, hoc privilegium concessum fuit à Christo Domino omnibus, qui consilia hæc servaverint, quia in illis consistit perfectio vitæ Christianæ, & evangelicæ, vt constat ex Sacrosancto evangelio: *Si vis perfectus esse, &c.* & ita apparitio, & allocutio prolixa Deiparæ Dominæ nostræ superflua esset, & nihil concederet Carmelitis: Si vero dicant, quod est disiunctiva, vt in littera explicatur ibi: *Vel qui Sanctum intrabit Ordinem salvabitur,* maximum privilegium erit ingressui Ordinis gloriam æternam promittere, & portantibus habitum ab æterno incendio liberare, vt in visione Beati Simonis narratur: ex vi huius revelationis, & privilegijs, divina auxilia, & pęnitentia finalis connexa essent cum ingressu Ordinis, & habitu Carmelitano, esseťque religio prædestinatorum ad gloriam: hoc privilegium nulli statui hominum invenitur concessum: ex Apostolis, & Discipulis Domini cecidit Iudas, fuit proditor, & in æternum damnatus: ex primis Discipulis Apostolorum Anania, & Saphira in æternum plectūtur, vt ex actibus Apostolorum constat: in omnibus religionibus legis gratię vita æterna promittitur religiosis iuxta regulā, & constitutiones viventibus; sed an omnes voccati sint electi, Deus scit, quia licèt voccatio ad religionem sit effectus prædestinationis, non est infalibile signum illius inexcrutabilis decreti.

246 Nec difficultate carent verba illa Deiparæ, ibi: *Ita gratiam, & amplam meo sancto, ac devoto Carmelitarum Ordini confirmationem debeas præconcedere*: Et posteà: *Vt verus mei filij Vicarius debeat in terris assentire, quod in Cælis meus statuit, & ordinavit filius.* In prima clausula Virgo Deipara alloquitur Pontifici, vt gratiam, & amplam confirmationem Ordini Carmelitano præconcedat. In secunda supponit gratiam, & confirmationem factam à Christo in Cęlis, quod ordinem, & promisionem factam Vicario Christi in evangelio invertit; nam Christus ait Petro: *Quodcunque ligaveris super terram erit ligatū, & in Cælis, &c.* id est: Quodcumque concesseris in terris, erit confirmatum in Cęlis. Prius Pontifex concedit in terra, & posteà Christus confirmat in Cęlo:

lo: in hac Bulla, Pontifex confirmat in terris, quod Christus concesserat in Cęlis: hæc igitur gratia alia fuit concessa providentia. Notari etiam oportet in illis verbis Pontificis: *Istam ergo indulgentiam accepto, roboro, & in terris confirmo, sicut propter merita Virginis gratiosè Christus concessit in Cœlis*, quod, confirmare concessum, Superioris, vel æqualis in potestate est, nam nullus inferius audebit dicere, quod sui superioris concessionem confirmat. Roborare est, vim, stabilitatem, & maiorem firmitatem concessis tribuere, vnde si hæc gratia in Cęlis fuisset concessa à Christo Domino, & per hanc visionem, & allocutionem fuisset Deiparę testimonio revelata Vicario Christi; numquam Summus Pontifex dixisset, quod eam confirmabat, & roborabat, quia concessa à Christo non indigent confirmatione Pontificia; sed hanc gratiam concessam fuisse à Christo Carmelitis, authentice diffiniret, & declararet, sibique fuisse revelatam testimonio Deiparæ, & hoc divinum privilegium proponeret fidelibus, vt illum lucrifacerent ex meritis B. Virginis.

247 Tum etiam: quia si hæc gratia concessa fuisset à Christo Domino in Cęlis, & revelata Ioanni XXII. qui vt Pontifex in sua Bulla de revelatione, & testimonio Deiparę fidem faceret omnibus, & singulis fidelibus, nullus Pontifex eam limitaret, vel in contrarium declararet, vel prohiberet, quod in revelatione, & Ioannis XXII. Bulla continetur, vt revelatum à Deipara; sed Paulus V. Pontifex Maximus indulgentiam Sabbatinam aliter declaravit, & imagines cum descensione B. Virginis ad animas in Purgatorio liberandas fieri omninò prohibuit, vt ex Decreto constat: ergo hæc visio facta Ioanni, & eius Bulla Sabbatina expuriam, & falsam existimavit; Decretum Pauli V. datum anno 1613. sic se habet ibi: *Fratribus Ordinis Carmelitarum permittimus prædicare, quod populus Christianus possit piè credere de adiutorio animarum fratrum, & Confratrum sodalitatis Beatæ Virginis Mariæ de Monte Carmelo, Beatissimam Virginem animas fratrum, & Confratrum in charitate decedentium, qui in vita habitum gestaverint, & castitatem pro suo statu coluerint, officiumque parvum recitaverint, vel si recitare nesciant Ecclesiæ ieiunia observaverint, & feria quarta, & Sabbato à carnibus abstinuerint, suis intercessionibus continuis, pijsque suffragijs, ac speciali protectione post eorum transitum, præcipuè in die Sabbati, qui dies ab Ecclesia eidem Beatæ Virgini Mariæ dicatus est, adiuturam. Itaque imagines, quæ à devotis de hac re solent fieri, vel depingi cum descensione B. Virginis ad animas in Purgatorio liberandas, minimè fiant, sed per in-*

ter-

tercessionem eiusdem Virginis à tanto periculo per manus Angelorum in Cælo collocari. Hæc Paulus V. Pontifex Maximus, orto dubio super prædicationem descensionis B. Virginis, & super alia contenta in Bulla Ioannis, visis instrumentis à Carmelitanis productis, statuit, & declaravit, & depingi descensionem Virginis ad Purgatorium vetuit: ergo prædictam Bullam Ioannis XXII. supposititiam exputiam, & falsam existimavit, nam alias Vicarius Christi non auderet contra verba Matris Christi declarare, & præcipere; nè imagines cum eius descensione promissa fierent à suis devotis, nec premissionem eiusdem Dei Genitricis à prædecessore suo Ioanne testificatam ex visu proprio limitaret, vnde hæc Bulla Sabbatina Sedis Apostolicæ Iudicio suspecta visa fuit, & contemptibilis.

248 Suspectam etiam reddit prædictam Bullam approbatio Innocentij Papæ Ordinis Carmelitani ab Elia in Carmelo inchoati, quia in contrarium stat authoritas Sanctorum Patrum pręcipuè Hieronymi, Augustini, & Bernardi, qui vitam Monasticam cum votis in abnegatione rerum temporalium inauditam fuisse docent in veteri lege, & revelationes contra communem Doctorum sententiam non facilè admittit Ecclesia, & constat ex Officijs Breviarij Romani, vt infra 3. p.

§. VI.

Circa Bullam Alexandrinam, fit reflexio.

249 HAnc Bullam, seù transumptum, accepisse affirmat Naziancenus iste, ex Notariorum Maioricæ instrumento, in quo Notarij illius Insulæ testantur, & fidem faciunt, quod ad suam præsentiam accedens venerabilis Frater Alphonsus de Tharamo Anglus, quamdam Bullam illis præsentavit, & publicè legi fecit Alexandri felicis recordationis Papæ IV. Cassanate citatus eamdem Bullam refert, & in ea de verbo ad verbūm Bulla Ioannis XXII. continetur confirmata ab Alexandro V. apud Sanctam Mariam Maiorem primo Pontificatus anno. Leo à Sancto Ioanne in pictura religiosæ vestis sect. 91. camdē Bullam Alexandrinam transcribit sub

Alexandro III. datam Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem anno primo Pontificatus. Evidens est falsitatis suppositio; quod eadem Bulla Alexandrina Tertio, Quarto, & Quinto Alexandro tribuitur ab ipsis Scriptoribus domesticis Carmelitanis. Respondent, qui Alexandro V. Bullam adscribunt alios errasse calamo, & pro Quinto Tertium posuisse, vel Quartum; sed gratis dicitur, quia omnes testantur ex authentico instrumento Bullam Alexandrinam accepisse, & nisi originali, vero, & authentico constet cui transumpto sit fides danda; omnia instrumenta inutilia sunt. In primis certum est, quod Alexander Tertius, & Quartus Sabbatinam Bullam Ioannis XXII. nec confirmarunt, nec potuerunt confirmare, quia Alexander Tertius fuit creatus Romę die 5. Septembris anno 1159. Alexander Quartus Neapoli die 25. Decemb. anno 1254. Ioannes XXII. creatus fuit die 7. Augusti anno 1316. ergo Alexander Tertius, vel Quintus, non potuerunt confirmare Bullam Sabbatinam Ioannis XXII. qui tot annis posteà sedit: est ergo falsum instrumentum Notariorum Maioricæ, qui fidem faciunt publicè legisse Bullam Alexandri Quarti confirmativam privilegij Ioannis XXII.

250 Nec Alexander Quintus Sabbatinam Bullam confirmavit, vt ex varietate referentium constat. Apud Cassanate data fuit Romæ apud Sanctam MARIAM Maiorem primo anno Pontificatus. Apud Carthagenam in Homilijs B. MARIÆ de Monte Carmelo in vrbe veteri ex die quo data fuit etiam redditur suspecta, nam aliqui datam fuisse in primo Pontificatus anno referunt, & dies desideratur: Alij die septima Decembris anno primo, & alij decimo septimo eiusdem mensis in eodem anno, & Alexander V. Pisijs fuit creatus die nona Iullij, sedit menses vndecim, & dies octo, Bononiæ obijt quinto nonas Maij 1410. In toto mense Decembris Romam non vidit, sed, ex Scriptoribus, & alijs eiusdem Pontificis decretis Pistorij erat: ergo Bulla Alexandri sub data Romæ, vel in vrbe veteri suspecta est.

251 Fesayus Carmelitanus respondet Alexandrum V. Romam adijsse, & quod, Bullam infeudationis Neapolitani regni, & confirmationem Sabbatinæ expedivit, & subito Pistorium redijt; sed quis credet subitaneos accessum, & re-

recessum Summi Pontificis ad vrbem in mense Decembri? in quo Summi Pontifices nec à suo Palatio recedunt propter stationis intemperiem? Nullus Historicus, vel Scriptor Romanus, vel Italus accessum hunc ad vrbem narrat, vel commemorat, sunt etenim Romani Polytici, & motuum Pontificum, & cogitationum observantissimi, causamque subitanei accessus referrent, & ad recessum reflectere suis observationibus polyticis. Tum etiam: quia si Alexander V. Romam accederet post electionem, publicam, & solemnem possessionem in Lateranensi Basilica celebraret solito comitatu Pontificio, & pompa regia, vt moris est in coronatione Summi Pontificis, notaque esset incoronatio Summi Pontificis populo Romano, & in vniverso orbe celeberrima; nullus Scriptor nec publicum nec incognitum accessum ad vrbem refert: ergo non fit credibilis confirmatio Sabbatinæ in vrbe.

252 Alij dicunt: quod Historici de rebus Alexandri verbis expresssis non negant Romam adijsse, & licèt adijsse non referant, argumentum negativum est, quod non probat; sed certum est quod in rebus facti dubij, onus probandi affirmantibus incumbit: in rebus antiquis argumentum negativum ex communi silentio scriptorum æquivalet positivo vniversali. Quis vmquam dixit expresssis verbis Sanctum Damasum in Hispaniam non adijsse, quis vmquam expressis verbis negat adventum Christi Domini in Hispaniam? Possumus nè dicere, quod Damasus in Hispaniam venit, & Toleti sedit, Romamque redijt? Licitum ne est, post tot sæcula, quod Christus Dominus in carne passibili in Hispaniam peragravit, & Iudæis qui morti eius non consenserunt prædicavit, & his peractis subito Hierosolymam redijt? Ex vniversali silentio sacrorum scriptorum, & antiquorum Doctorum firmiter credimus Christum, Hispaniam visu corporali non vidisse, licèt expressis verbis non inveniatur in antiquis hæc propositio; Christus Dominus in Hispania non fuit dum in humanis vitam agebat inter mortales; nam si Patrum antiquorum silentium in rebus, & actis Ecclesiasticis nobis silentium non indicit, multa possunt commentare nova, quæ Ecclesia non audivit, & quamplurima figmenta introducere ex defectu argumenti positivi. Ex dictis demonstratur prædictam Bullam Alexandrinam Sabbatinæ Ioannis XXII.

V 2 con-

confirmativam, sivè Tertio, sivè Quarto, sivè Quinto Alexandro tribuatur supposititiam esse, quia Alexander III. sedit in Pontificatu antequam Ioannes natus fuisset, & præcesit in sede sæculum, & dimidium. Alexander IV. præcesit Ioanni XXII. annis 54. Alexander V. post assumptionem Romam non vidit: Data Bullæ neque in loco neque in die apud testes eam producentes concordat: ergo in his Bullis nulla potest fundari traditio successionis Ordinis Carmelitani ab Elia in veteri lege inchoati.

§. VII.

Clementis VII. aliam producunt Bullam Ioannis XXII. & Alexandri V. confirmativam, & ex ea nullam traditionem fundari posse ostenditur.

253 Clementinç Bullæ verba sunt: Sanè pro parte dilectorum filiorum Nicolai Audet Generalis ac Provincialium, & Priorum domorum Ordinis B. MARIÆ de Monte Carmelo, necnon Confratrum vtriusque sexus confraternitatum in Ecclesijs domorum eiusdem Ordinis institutarum nobis nuper exhibita petitio continebat, quod alias felicis recordationis Ioannes XXII. & Alexander V. Romani Pontifices prædecessores nostri vniversis, & singulis Christi fidelibus, qui Confraternitatem de Monte Carmelo ingredi, seù Confratrum confraternitatum huiusmodi numero adscribi, ipsiusque ordinis statuta observare, ac habitum dicti Ordinis deferre seque fratres, & sorores dicti ordinis appellare, ita quod si mulier virgo castitatem, vidua vero continentiam, coniugata autem Matrimonij iura, proùt Sancta Ecclesia præcipit à tempore ingressus eorum inviolabiliter servare velle promitterent, & observarent, tertiam partem suorum peccatorum in Domino relaxarunt. Ac ipsa gloriosissima Dei Genitrix Virgo semper Maria ipsorum Confratrum, seù religiosorum, ac Sororum animas post eorum transitum, suis intercessionibus continuis, pijs suffragijs, & speciali protectione, adiuvabit; quodque Confratres ipsi gratiarum eorumdem prędecessorum participes fieri volentes horas Canonicas iuxta formã ab Alberto Patriarcha dicto ordini cõcessam & ordinatam recitare, ignari vero litterarum diebus quibus San-

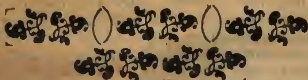
Sancta Ecclesia ieiunare præcipit, ieiunare necnon feria quarta, & Sabbato toto tempore vitæ eorum, præterquam die qua aliquam ex ferijs prædictis in Nativitate Domini nostri Iesu-Christi occurrere contigerit, à carnibus abstinere debeant.

254 In hac Bulla Clemens VII. Pontifex Maximus indulgentias à Ioanne XXII. & Alexandro V. concessas, confirmat, & roborat, & maxima reflexione dignum est quod Nicolaus studet Generalis nomine Provincialium, & domorum Ordinis, ac Confratrum pro indulgentijs tantum supplicavit, & celebre illud privilegium descensionis B. Virginis MARIÆ in Purgatorium, & allocutionem eiusdem Dei Genitricis cum Ioanne XXII. in petitione non commemorat, nec inchoationem sui Ordinis ab Elia in Bulla Ioannis contenta proposuit confirmandam: vnde vel Generalis Ordinis has Bullas Ioannis, & Alexandri Clementi præsentavit, vel non; si eas Pontifici præsentavit inquirimus: qua ratione Clemens eas in sua Bulla inseri noluit, vt moris est in Bullis confirmationis, præcipuè videns Bullam Ioannis de verbo ad verbum relatam in Alexandrina, in qua visio Deiparæ, initium Elianæ religionis, promisio vitæ æternæ cum descensione Sabbatina confirmantur: nulla alia excogitari potest ratio, vt à communi stylo recederet Clemens; nisi quia instrumenta non erant fide digna, vel quia, quæ non confirmavit suppostitia, & falsa esse existimavit; nam si Pontifex credidisset Deiparæ apparitionem veram fuisse, & Ioannis Bullam authenticam, & Alexandrinam confirmationem legitimam sine dubio eas de verbo ad verbum referret in laudem, & honorem Deiparæ Dominæ nostræ; & nullum potuit desiderare excellentius testimonium, quam Dei Genitricis suo prædecessori alloquentis: ergo quod Pontifex non confirmavit, vt falsum contempsit.

255 Nec credibile fit, quod Generalis Ordinis, alijs omisis, pro indulgentijs tantum supplicavit Clementi, nam culpabilis esset omisio in totius religionis Capite, si revelationis Deiparæ certior insigne hoc privilegium, in quo antiquitas sui Ordinis continetur, Pontifici non proposuisset confirmandũ cum ipsa indulgentia, vnde magis verosimilius videtur, quod vel Ioannis, & Alexandri Bullas non vidit, vel si eas vidit,

nullius, vel modicæ fidei existimavit instrumenta, quæ Romani Pontificis iudicio non fuit ausus exponere Generalis audet.

256 Denique observare oportet, amplissimam indulgentiam ex ore Virginis Carmelitis concessam, & à Ioanne XXII. & Alexandro V. confirmatam, & quod Generalis audet eam limitatam proposuit Clementi VII. nam nec descensio B. Mariæ ad Purgatorium, nec salvationis privilegium, nec inchoationem sui Ordinis ab Elia proposuit, sed quod ipsa gloriosa Dei Genitrix Virgo animas fratrum & Confratrum speciali protectione adiuvabit: vnde igitur hæc limitatio in precibus Generalis nomine totius religionis supplicantis ortum habere potuit, nisi ex dubio, vel contemptu aliorum privilegiorum, quæ in Ioannis XXII. Bulla continetur? Quia si Generalis Bullas Ioannis, & Alexandri authenticas haberet, & in eis contentis fidem dedisset; Clementi proposuisset, vt sua munirentur authoritate. Constat igitur ex dictis in hoc discursu ex Bullis Ioannis XXII. Alexandri Tertij, Quarti, vel Quinti nullum posse fundari probabile argumentum pro antiquitate Ordinis Eliani in veteri testamento: Cęterum confraternitatem prædicti Ordinis cum suis gratijs, & privilegijs à Sede Apostolica concessis laudamus, & cōmendamus Sanctissimamque Dei Genitricem MARIAM semper Virginem Dominam nostram speciali quadam protectione huic venerabili confraternitati auxiliari, fratribusque quamplurimum prodesse in vita, & post mortem firmiter credimus iuxta Pauli V. Decretum.

TER-

TERTIA PARS.

VENERABILES, AC DOCTISSIMI PATRES Salmanticenses Carmelitæ Excalceati longam interserunt disputationem de vero statu religioso veteris testamenti, & fundamenta Historici Prophetici, & Apologiæ varijs exemplis, paritatibus, & reflexionibus Scholasticè confirmant more suo tom. 8. in Curs. Theolog. trat 20. quam quidem disputationem, completa fere hac controversia, & in duas partes divisa, non dum videram, in qua licèt eadem sint fundamenta præcipua, necessarium existimavi novis confirmationibus ex dictis satisfacere propter authoritatem huius sapientissimi Collegij Salmanticensium, & tertiam addere partem.

DISCURSUS PRIMUS.

De his quæ pertinent ad verum statum religiosum.

§. I.

Discrimina inter Statum Ecclesiæ præsentis, & Statum Ecclesiæ veteris testamenti assignantur, & super suppositis à Salmanticensibus fit reflexio.

1 PRimum dubium proponunt Patres Salmanticenses disputandum: *Vtrum in Ecclesia ante legis gratiæ tempus fuerint aliqua consilia, & vota*, & sub hoc specioso Ecclesiæ

nomine omnes difficultates, quæ ad ſtatum veteris legis, & Synagogam pertinent, diſputant, in hoc tract. 20. diſput. 4. per totum, vt Synagogæ nomine è medio ſublatæ, ſtatum verum religioſum evangelicum præſentis Eccleſiæ in veterem Synagogam conſtituant, ſub communi, & vniverſali nomine Eccleſiæ: vnde cum numquam Eccleſia ſine determinato ſtatu fuerit ab aliqua lege illum conſtituente; vt ſine æquivocatione in hac diſputatione procedamus, neceſſarium eſt vnitatem Eccleſiæ ſecundum diverſos eius ſtatus ex nomine explicare; nam Eccleſia vna, & eadem permanens ab origine mundi, ſtatum mutavit, & quam plurima habet in hoc ſtatu legis novæ, quæ ſtatui veteris legis repugnabant, ſecundum quod nobis conſtat ex Scripturis Sacris; itaque Eccleſia conſtituitur vna vnitate fidei, & diverſi eius ſtatus diſtinguuntur ex diverſitate legum, quia ſtatus à lege ligante, vel ſolvente conſtituitur.

2 Vnde ſupponimus cum Salmanticenſibus hic, quod Eccleſia vna eſt ab origine mundi vnitate fidei, & quod fideles temporum legis naturalis, ſcriptæ, & gratiæ ad Corpus Chriſti pertinebant, vnamque Eccleſiam conſtitui ex omnibus Deo vero, Optimo, Maximo credentibus: ſed hic etiam advertendum eſt, quod ad Eccleſiam veram conſtituendam non ſufficit fides interna, ſed neceſſariò requiritur aliquod ſignum externum à Deo revelatum, quod fidei internæ proteſtatio ſit, quia Eccleſia eſt corpus myſticum ſenſibile, & ſignis viſibilibus conſtituitur in vero Dei cultu, vt optimè hic notant Salmanticenſes: vnde ſignis viſibilibus mutatis, & lege, mutatur ſtatus Eccleſiæ: ergo licèt omnes fideles ab origine mundi vnam conſtituant Eccleſiam ex fide vera, ex lege vera, & exterioribus ſignis, in diverſis fuerunt ſtatibus, quos quidem ſtatus diverſos, ſupponunt Eccleſiam habuiſſe Patres Salmanticenſes ſecundum perfectum, & imperfectum ſine mutatione eſſentiæ Eccleſiæ, ſicut idem homo prius eſt infans, deinde vir, ſola ſtatuum variatione, ſine immutatione eſſentiæ; & quod nunc Eccleſia habet perfectiſsimum ſtatum.

3 Hæc doctrina veriſsima eſt, ſed nimis generalis, & in quo conſiſtat perfectio, & imperfectio ſtatuum Eccleſiæ non totaliter explicant Salmanticenſes: in homine prius infante, & poſtea viro; quia Abraham duos filios habuit

buit vnum de ancilla, & vnum de libera, & secundum Apostolum duo filij Abraham significant duos status Ecclesiæ, in veteri, & in novo testamento: itaque status Ecclesiæ sub veteri lege non solum fuit puerilis, sed etiam servitutis, at vero status præsentis Ecclesiæ non solum est virilis: sed, & libertatis; itaque distinguuntur status Ecclesiæ sicut infans, qui natus est servus, & deinde fit vir liber à servitute, quapropter quamplurimas gratias, privilegia, dona, & hæreditates potest habere in statu virili libero, quæ habere non poterat in statu infantiæ servitutis, & omnia quæ propria sunt legis, qua constituitur vir in statu libertatis, repugnabant legi qua constituebatur infans in statu servitutis, vt notum est.

4 Ex his patet, quomodo intelligendum sit, aliud suppositum Salmanticensium numero 5. in quo gratiam novi, & veteris testamenti sua generalitate confundere videntur. Supponunt quod ante Christi Domini adventum, ipsius meritis, & fide iustificatos fuisse eadem gratia quoad naturam, & speciem, qua iustificamur in lege gratiæ in sanguine ipsius; iustosque illos eamdem fidem, spem, & charitatem habuisse, & easdem virtutes morales, & eisdem Spiritus Sancti donis fruitos fuisse, quibus in lege gratiæ iusti exornantur. Sed super hanc nimis latam, & generalem doctrinam reflectendum est, quantum Synagogam, & veterem legem exaltat; quia licèt, illi iusti eamdem gratiam fidem, spem, & charitatem habuerunt quoad naturam speciem, & essentiam, non habebant prædictas virtutes in statu libertatis; sed in statu servitutis, nec illas habebant in statu, quem ipse virtutes habent in lege gratiæ ex plenitudine Christi præsentis, & passi, quod patet; quia iustificatio, fides, spes, & charitas in veteri lege fuerunt in statu figurativo illius, & statum mutaverunt in lege gratiæ: ergo licèt eamdem essentiam, & naturam habuissent ex meritis Christi futuri in statu servitutis illius legis, gratia, fides, spes, & charitas non habuerunt in illa lege illam perfectionem essentialem propriam status libertatis, quam habent ex plenitudine gratiæ Christi præsentis, & passi in statu præsentis Ecclesiæ.

5 Secundũ hanc doctrinã, sicut Ecclesia statum mutavit in novo testamento, ita virtutes illę mutaverũt statum in lege gratię?

gratia

gratia illa veteris legis fuit transiens, & gratia evangelij permanens est, vt ex D.P.N. Hieronymo diximus 1.p. Disc.2. §. 5. & ibidem ex D. Thoma fides etiam statum mutavit, & ratione probatur; quia subiectum virtutum in veteri lege erat corpus illud mysticum Ecclesiæ veteris testamēti, sed corpus illud mysticum Ecclesiæ mutavit statum infantiæ, & servitutis in statum virilitatis, & libertatis ex plenitudine gratiæ Christi præsentis, & passi: ergo virtutes mutaverunt statum in lege gratiæ.

6 Hæc mutatio, seù novitas Ecclesiæ multis in locis veteris testamenti prophetata fuit, & in novo expresius revelata, & prædicata continetur, præsertim in Apocalypsi cap.2.3.5. & 21. & in Apostolo Paulo passim reperitur; sed causam, effectus, naturam, & perfectionem huius mutationis, & novitatis status præsentis Ecclesiæ radicitus explicavit 2. ad Corinth. cap. 5. v. 17. ibi: *Si qua ergo in Christo nova creatura, vetera transierunt, ecce facta sunt omnia nova, omnia autem ex Deo, qui nos reconciliavit sibi per Christum, & dedit nobis mysteriū reconciliationis*: ergo Ecclesia quoad omnia facta fuit nova in hoc statu virilitatis, & libertatis legis gratiæ per reconciliationem à Deo per Christum, & mysterium reconciliationis: ergo essentiam, & naturam, perfectionemque novi status Ecclesię, quæ facta est nova creatura, non habebant virtutes fidei, Spei, & Charitatis, & gratia in statu servitutis veteris testamenti; deinde virtutes, gratias, caracteres, dona Spiritus Sancti; instrumenta media, consilia, & vota, quę sunt propria, & essentialia status præsentis Ecclesiæ per renovationem legis gratiæ, & mysterium reconciliationis ex plenitudine gratiæ Christi pręsentis, & passi, nec fuerunt, nec potuerunt esse in statu illo Ecclesiæ imperfecto servitutis, quia licèt non repugnent Ecclesiæ secundum se, repugnat hic status, illi statui.

7 Instant Patres Salmanticenses pro Synagoga; vel pro Ecclesia in illo statu servitutis, & dicunt, quod gratia adoptionis, qua constituimur Filij Dei in præsenti Ecclesia, & hæredes gloriæ, eadem fuit in Synagoga, qua iusti illi filij Dei erant, & hæredes appellantur in Sacris litteris; sed hæc doctrina nimis etiam generalis est, & sic dicta quamplurimum Synagogam exaltat, & multas habet limitationes, vt catholicè vera sit, & affirmari posit; nam hæreditas patriæ cœlestis, vt premium hō fuit revelata in veteri testamento, vt ostendimus in 1.p. Disc.1. §.3. & 4. & alibi; nec adoptio, vel filiatio spiritualis per gratiam fuit revelata explicitè vsque ad Transfigurationem Domini, vt con-

constat ex dictis 2.p.Disc.3.§.2. nec ius ad cœlestem hæreditatem fuit datum vsque ad redẽptionem generis humani in sanguine Christi; itaque licèt ex meritis Christi futuri iusti illi veteris legis filij Dei aliquomodo dici posśint, & hęredes, vsque ad redemptionem in statu servitutis permanserunt, quia in veteri lege non fuit status filiationis, nec adoptionis, quia status constituitur à lege,& ante legem gratię nullus fuit status iustificationis, nec filiationis in veteri illa lege servitutis,& timoris.

8 Differentiam inter filiationem,& adoptionem iustorum veteris,& novi testamenti eleganter, & profundè aśsignavit D. Ambrosius lib.9.Epist. 73.ad Clementiarum, ibi: *Non ex lege igitur hæreditas data est, sed ex repromisśione. Etenim Abrahæ dictæ sunt repromisśiones, & semini eius, quod est Christus. Lex itaque prævaricationum gratia posita est, donec veniret semen cui repromissum est,& ideò conclusa sunt omnia sub peccato, vt repromisśio ex fide Iesu-Christi daretur credentibus. Postquam venit autem fides, iam non sub lege, hoc est, sub pædagogo sumus, quia sumus filij Dei,& omnes sumus in Christo Iesu. Si autem omnes sumus in Christo Iesu, ergo Abrahæ semen sumus secundum promisśionem hæredes. Hæc est Apostolicæ conclusio sententiæ, sed occurrit adhùc ei, quod poterat etiam Iudæus dicere, & ego hæres sum; quoniam sub lege sum. Lex autem, vetus dicitur testamentum; vbi autem testamentum, ibi hæreditas. Et licèt ad Hebræos ipse dixerit, quia testamentum non valet, nisi mors intercedat testatoris, id est, quoniam testamentum non valet quandiù vivit testator; sed eius morte firmatur: tamen quia in Hieremia Dominus locutus est de Iudæis,& ait: Facta est hæreditas mihi sicut leo, hæredes eos negare noluit: Sed sunt hæredes sine re, sunt, & cum re, & dicuntur hæredes testatore vivente, qui scripti sunt, sed sine re. Sunt etiam hæredes parvuli, qui nihil differunt à servulo, quoniam sub curatoribus sunt,& actoribus. Ita, inquit, & nos eramus Iudæi sub elementis mundi huius servientes: postquam vero venit plenitudo temporis, & Christus advenit; iam non sumus servi, sed liberi, si credamus in Christum: ergo dedit illis speciem hæreditatis, possesśionem negavit. Habent nomen hæredis, vsum non habent, quia sicut parvuli hæredes nomen nudum hæreditatis, non authoritatem vsurpant, iubendi ius, & vtendi non habent, quia plenitudinem suæ ætatis expectant, vt à curatoribus liberentur. Sicut ergo parvuli, ita,& Iudæi sub pædagogo sunt. Lex pædagogus est, pædagogus ad Magistrum ducit: Magister noster solus est Christus. Nolite dicere vobis Dominum,& Magistrum, quia Dominus,& Magister vester vnus est Christus.* Et post pauca ibi: *Si igitur vbi fides, ibi libertas: vbi libertas, ibi gratia: vbi gratia ibi hæreditas; Iudæus autem littera nō*

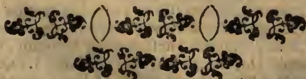
spi-

spiritu in servitute est, qui non habet fidem, non habet spiritus libertatem: vbi autem nulla libertas, nulla gratia: vbi nulla gratia, nulla adoptio: vbi nulla adoptio, nulla successio: tanquam clausis ergo tabulis cernis hæreditatem, non possidet, authoritatem non habet lectionis. Ex hac doctrina D. Ambrosij, quæ catholica est, manifestum est, quod iusti illi veteris legis erant sicut filij parvuli, & servi hæredes sine re secundum statum servitutis illius legis: iusti legis gratiæ sunt filij Dei viri perfecti, & hæredes cum re, in qua consistit vera, & perfecta adoptio ad filiationem, & hæreditatem: ergo gratia adoptionis, & filiationis ex plenitudine gratiæ Christi in statu præsentis Ecclesię maximè differt à gratia illa iustificante in veteri lege in statu servitutis, quia illa gratia, quę non fuit ex lege non constituit statum filiationis, nec adoptionis, nec iustificationis, itaque iusti illi ante redemptionem, & legem gratię fuerunt filij, & hæredes sine re, & sine statu filiationis perfectæ ex lege gratiæ constituente statum filiorum, amicorum, & hæredum ex plenitudine gratiæ Christi præsentis, & passi.

9 His suppositis, certum est: quod in his controversijs, quæ ad differentiam veteris, & novæ legis pertinent, vel inter Catholicos, vel contra Iudæos, & Hereticos Pelagianos, non comparantur personæ personis, sed status statui, quia in lege naturali, & scripta fuerunt aliqui perfecti, iusti, & perfectissimi secundum ritum, & statum legum, & tamen non fuerunt in statu perfectionis, nec iustificationis, nec filiationis, quia hic status constitutus fuit à lege gratiæ, quæ ex se iustificat, adoptat, & perficit, & illa quæ essentialiter constituunt statum evangelicæ perfectionis, & libertatis repugnant cum statu illo servitutis veteris legis; aliqua vero quæ communia sunt vtrique legi potuerunt esse in veteri secundum illum statum, quia in tempore veteris legis non repugnabant gratia, & iustificatio in personis ex fide, sed in aliquo statu ex lege, qua homines iustificari possent ex illa: vndè constat, quam necessarium sit in his controversijs, supposita vnitate Ecclesiæ ex fide, dubia proponere sub terminis, & vocibus explicantibus distinctos status Ecclesiæ, quos sub diversis legibus Ecclesia habuit; nam ante Christi mortem, & redemptionem fuit serva sub lege servitutis, vmbratica, & figurativa in alio fidei, & spei statu in littera occidente, & vacuis elementis constituta, & signis externis materialibus secundum ritum illius legis Deum colebant, & Redemptorem fu-

futurum sperabant: in statu legis gratiæ Ecclesia præsens est redempta, & libera, nata ex latere Christi regina vndequaque perfecta in spiritu vivificante, nova creatura, signis spiritualibus gratiam, conferentibus, exornata, & munita, & habet legem iustificantem, iuvantem, & perficientem ex plenitudine gratię Christi, & ex hac plenitudine omnes status evangelici præsentis Ecclesiæ participant substantiam, & essentiam, gratiam, perfectionem, veritatem, spiritum, dona, auxilia, media, consilia, & Sacramenta legis gratię.

10 Sic statibus Ecclesiæ secundum differentiam temporum, & legum explicatis, ad intentum principale huius controversię reflectendum est, vt, omni æquivocatione sublata, punctum difficultatis palam fiat. Itaque ne sub nomine Ecclesiæ, vt à Salmanticensibus disputatio introducitur, veritas confundatur: quia statum Ecclesiæ non explicant, qui in præscindibilis est in hac disputatione, in qua status Ecclesiæ comparantur, & ex eis vera resolutio pendent, ideò verus, & proprius sensus disputationis aperitur, scilicèt, An in statu servitutis veteris legis vmbraticus, & figurativus in littera occidente constitutus fuerit status verus religiosus, quoad substantiam, & essentiam institutus in spiritu vivificante legis gratiæ, consilijs evangelicę perfectionis constitutus vnus, & idem quoad essentiam, & substantiam status cum statu religioso præsentis Ecclesiæ, quod idem est, ac quærere, an status vmbraticus, & verus; figurativus, & evangelicus; servitutis, & libertatis in littera occidente, & spiritu vivificante potuerit esse simul, & in sensu composito in Synagoga ante adventum Christi, & legem gratiæ: & primum de consilijs iuxta ordinem Salmanticensium sit disputatio.

§. II.

§. II.

An in statu veteris legis, vel Synagogæ fuerint aliqua consilia, vel vota?

11 PRimum dubium proponunt Salmaticenses, & sub nomine Ecclesiæ inquirunt: an in illa ante legem gratiæ fuerint aliqua consilia, vel vota, non determinando, quæ, vel qualia fuerint vota veteris legis, & Sacræ Scripturæ testimonijs probant vota in veteri testamento, quod nullus catholicus negare potest, quia vota expresse continentur in divinis litteris veteris legis; sed hoc dubium impertinens est ad præsentem controversiam, in qua de determinatis votis & cōsilijs disputatur: itaque claritatis gratia iuxta dicta superiori §. dicimus, quod ante Legem Gratiæ fuerunt aliqua consilia & vota proportionata & convenientia statui illi servitutis & imperfecto secundum legem, non verò perfecta vota & consilia propria status libertatis, & instituta in præsenti Ecclesia.

12 Hæc distinctio votorum & consiliorum ratione fulcitur; nam consilia dantur ad observantiam legis secundum statum reipublicæ cui lex imponitur; sed adventu Christi Domini Ecclesia mutavit statum & lege nova facta sunt omnia nova, vt patet, ex dictis: ergo distincta consilia dedit Ecclesiæ in statu libertatis, ac in statu servitutis & secundum diversitatem consiliorum alia fuerunt vota veteris legis ac novæ. Confirmatur, quia Synagoga & status fidelium illius comparantur statui parvulorum, & status Ecclesiæ præsentis & Christianorum comparatur statui virorum perfectorum, vt constat ex D. Paulo; sed leges & consilia quæ dantur viris perfectis non conveniunt parvulis, vt docet D. Thomàs, & certum est: ergo alia consilia dedit Christus in statu præsentis Ecclesiæ, quæ non fuerunt data Synagogæ in illo statu.

13 Quænam igitur consilia & vota data fuerunt in statu servitutis & imperfecto Synagogæ expresse docet Angelicus Magister, & ad pleniorem intelligentiam votorum, testimonium Angelici Doctoris proponitur, ex Opusc. 18. cap. 15. ibi: *Si enim aliquis se Deo, vel homini obliget ad aliquid faciendum spirituale, & pro aliquo tempore, non simpliciter libertatem amisit, sed solum secundum illud ad quod se obligavit. Si autem se totaliter in pote-*

state

state alicuius ponat, ita quod sibi nihil libertatis retineat, simpliciter conditionem mutavit factus simpliciter servus. Sic ergo dum aliquis Deo vovet aliquod particulare opus, puta peregrinationem, aut ieiunium, aut aliquod huiusmodi non simpliciter conditionem, vel statum mutavit, sed secundum aliquid tantum. Si verò totam vitam suam voto Deo obligavit, vt in operibus perfectionis ei deserviat, iam simpliciter conditionem, vel statum perfectionis assumpsit. Hæc D. Thomàs, in quibus nos docet: quod vota alia sunt de aliquo particulari opere spirituali, & pro tempore determinato: alia sunt, quibus homo totaliter se Deo offert nihil sibi libertatis retinens: Prima sunt, peregrinationis, ieiunij, vel alia huiusmodi operis, quæ statum simpliciter non mutant: Secunda vota sunt, quibus homo totam suam vitam Deo obligat, & simpliciter statum mutant, & conditionem; & ideo hæc vota sunt perfecta, & illa imperfecta.

14 Iuxta doctrinam Angelici Magistri ad dubium Salmaticensium dicimus, quod in statu servitutis & imperfecto Synahogæ fuerunt vota illa imperfecta, quæ statum non mutant & conditionem, & hoc convincunt testimonia Sacræ Scripturæ adducta à PP. Salmantic. at verò vota perfecta, quibus homo totam suam vitam Deo obligat, & simpliciter statum & conditionem mutant, sunt propria status perfectæ Ecclesiæ, & in veteri nec fuerunt data nec revelata statui illi servitutis imperfecto. Testimonia Angelici Magistri expressissima sunt & ad litteram, & in hac controversia plurima ad rem referuntur 1. p. disc. 1. §. 1. & hic aliqua tantum reproducuntur, quæ in terminis terminantibus nostram conclusionem docent: in primis illud ex 1. 2. q. 108. artic. 4. in corpore, ibi: *Dicendum quod hæc est differentia inter consilium, & præceptum, quod præceptum importat necessitatem, & ideò convenienter in lege nova, quæ est libertatis, supra præcepta sunt addita consilia, non autem in veteri lege quæ erat lex servitutis.* Et ibidem quænam fuerint hæc consilia, quæ in lege servitutis non fuerunt data, obedientiam, paupertatem, & castitatem definit, & ait, ibi: *In quibus etiam tribus fundatur omnis religio, quæ statum perfectionis profitetur.* Et quæstione præcedenti de ad impletione veteris legis in nova disputãs, art. 2. in corp. ait ibi: *Tertio adimplevit Dominus præcepta legis super addendo quædam perfectionis consilia, vt patet, Matth. 19.*

15 In hac sententia semper fuit Angelicus Magister in Summa, in sententiarijs, in Evangelia & in Epist. D. Pauli, vt patet ex testimonijs adductis in hac controversia, & nunc re-

fle-

flectendum est ad illud relatum in 2.p.Disc.6. §. 1. ex lect. 2. in cap.8.ad Hebræos, vbi differentiam ministerij veteris, & novi testamenti explicans ex promissis, & præceptis, ait Angelicus Magister, ibi: *In novo autem adduntur consilia præceptis, quæ dantur perfectis, qui capaces sunt spiritualium.* Idem docet in cap.9.eiusdem Epist.lect.2.in fine, ibi: *In veteri lege ea, quæ spectant ad imperfectionem instituta sunt, sed quando venit tempus perfectum tunc debuerunt institui illa, quæ ducunt ad perfectionem.* Et hic explicat Div. Thomas quomodo instructus fuit populus in Synagoga sub pædagogo legis, & quomodo in tempore gratiæ instruitur presens Ecclesia in statu perfecto libertatis. Sensit evidenter D. Thomas, quod in statu servituris instituta fuerunt, quæ ad perfectionem spectant, in lege gratiæ, quę ad perfectionem ducunt, exprefsè docet, quod illa, quæ ad perfectionem ducunt, sunt consilia, quę dantur perfectis, qui sunt capaces spiritualium: ergo hæc consilia non fuerunt instituta, nec data in statu imperfecto servitutis, & Ecclesiæ, seù Synagogæ, sed in statu perfecto libertatis præsentis Ecclesiæ. Ex his, & alijs testimonijs D. Thomæ nullus Thomista ab hac sententia declinavit, & omnes Doctores, & Magistri omnium Scholarum, qui de statu religioso, sivè de origine illius scripserunt, Angelicum Magistrum pro hac sententia laudant in vniverso Orbe litterario.

16 PP. Salmanticenses extra Scholam Div. Thomæ in hoc tractatu disput. 3.§.1.n.83. Angelicum Magistrum nova distinctione Interpretantur sub hac forma: consilia evangelica, & perfectionis iuxta D.Thomam non fuerunt observata in veteri lege, ex ipsa lege concedunt, non fuerunt observata ab aliquibus per gratiam datam in fide in Christum futurum negant, & hac interpretatione intellecta testimonia D.Thomæ non premere asserunt.

17 Sed hæc distinctio, seù explicatio novum figmentum in via D.Thomæ est, vero seusui Angelici Magistri repugnans, & valdè impertinens ad testimonia prædicta; nam in testimonijs exprefsè docet D.Thomas, quod hęc consilia in veteri lege non fuerunt data; quod in veteri lege fuerunt instituta, quę pertinent ad imperfectionem, & in nova, quę ad perfectionem ducunt, quę debuerunt institui in tempore perfecto, & dari perfectis, qui capaces sunt spiritualium; sed ad hoc, vt observarentur per gratiam deberent esse instituta consilia, & data: ergo hęc distinctio Salmanticensium non est ad rem, quia distinguũt

obſervantiam conſiliorum,& teſtimonia Div. Thomæ negant eorum inſtitutionem,vt repugnantem ſtatui imperfecto,& ſervitutis Synagogæ,quantumque diſtet obſervantia legis ab eius inſtitutione notum eſt omnibus.

18 Tum etiam: quia in hac interpretatione ſupponunt Salmanticenſes in veteri lege,quod D. Thomas ſupponit non fuiſſe in illa,vt conſtat in teſtimonio ex 1.2.q.107.art.2. in quo docet D.Thomas,quomodo Chriſtus veterem legem adimplevit,& à ratione,ait ibi: *Omne perfectũ adimplet,quod imperfecto deeſt, & ſecundum hoc lex nova adimplevit veteram legem in quantum ſuoplet quod veteri deerat*.Et ibidem in Corpore: Primo, gratia Spiritus Sancti,ſecundo manifeſtatione ſenſus ſpiritualis ſcripturarum, tertio additione,ſeù inſtitutione Conſiliorum adimpletam fuiſſe veterem legem concludit: Hæc in veteri lege deerant;at Patres Salmanticenſes in ſua interpretatione ſupponunt conſilia hæc in veteri lege: ergo ſupponunt in ſtatu imperfecto illius legis,quod D.Thomas ſupponit non fuiſſe in illo ſtatu legis, quia imperfectus erat.

19 Aliud effugium adinvenerunt Salmanticenſes loco citato,vt vim teſtimoniorum D.Thomæ effugerent diſtinguẽtes conſilia,& vota in ſtatu conſumato,& perfecto, vt nunc in Chriſti Eccleſia obſervantur in ſtatu religioſo,& in ſtatu minus perfecto,& non conſumato,& hoc modo præceſſiſſe in veteri teſtamento,aſſerunt.Sed hæc intelligentia manifeſtam implicationem in doctrina D.Thomæ continet,nam in 4. diſtinct. 30. q.2.art.1.ad 2.ait ibi: *Quod perfectio conſiliorum quantum ad conſumationem incipere debuit à Chriſto, ſed quantum ad aliquam incboationem à Matre eius incæpit*. Idem repetit 3.p.q.28.art.4.ad 2. ibi: *Sicut plenitudo gratiæ perfectè quidem fuit in Chriſto, & tamen aliqua eius inchoatio præceſſit in Matre, ita etiam obſervatio conſiliorum, quæ per gratiam fuit, perfectè quidem incæpit in Chriſto; ſed aliquo modo fuit inchoata in Virgine Matre eius*. Quid clariùs, & expreſsius in Angelico Præceptore contra Salmanticenſium noviter excogitatam interpretationem? Angelicus Magiſter ſuis adhærens principijs, & Sanctorum Patrum doctrinæ, perfectam, & conſumatam obſervantiam, & inſtitutionem Conſiliorum in Chriſto Domino incepiſſe docet, & quantum ad aliquam inchoationem in Virgine Matre eius. Patres Salmanticenſes totis ſuis viribus contendunt hanc gloriam, & originem Conſilio-

liorum, quoad inchoationem à Deipara Domina nostra auferre, & Sancto Prophetæ Eliæ tribuere, in quo dogmatè manifestè D. Thomæ, & omnibus eius discipulis opponuntur, vt constat evidenter in allatis testimonijs.

20 Ratione etiam probatur, nam consilia dantur ad observantiam legis secundum statum Reipublicę, cui lex imponitur; sed Christus Dominus dedit novam legem gratiæ, novumque statum Ecclesię instituit: ergo aliqua consilia dedit secundum hanc legem huic novo statui, quæ non erant in veteri, qui fuit mutatus, & cum lege translatus. Confirmatur, quia Synagoga, & fideles illius populi comparantur parvulorum statui, & Ecclesia, & fideles Christiani statui virorum perfectorum, vt docet D. Paulus; sed consilia, quæ dantur viris perfectis non conveniunt parvulis: ergo aliqua consilia addidit Christus Dominus Ecclesię Christianorum, quæ non dedit circumcisis fidelibus in Synagoga Iudæorum.

22 Ex doctrina Angelici Magistri aliam deducimus rationem; quia hęc consilia evangelica cum votis in lege evangelica statum mutant, à perfecto ex lege gratiæ ad magis perfectum ex consilijs evangelicis; sed status magis perfectus legis gratię non potest concedi in statu imperfecto Synagogæ: ergo nec consilia, & vota, quibus homo totam vitam suam totaliter Deo offert, & obligat, & simpliciter conditionem, & statum mutat à perfecto legis gratiæ ad perfectiorem eiusdem legis.

22. Multis alijs Sanctorum Patrum testimonijs hanc nostram conclusionem fulciri possemus, quæ per totam hanc controversiam sunt adducta, & fideliter relata, præsertim 1. p. Disc. 21. & infra etiam aliquos Sanctos Patres laudabimus; nunc autem sufficiat D. Ambrosij testimonium ex Epist. 72. ad Ireneum, ibi: *Non enim otiosè dixit Apostolus, quia lex pædagogus noster fuit in Christo. Pædagogus cuius est maturioris, an adolescentis, aut pueri, hoc est, ætatis infimæ? Pædagogus ergo, sicut etiam interpretatio latina habet, doctor est pueri, qui vtique imperfectæ ætati non potest perfecta adhibere præcepta, quæ sustinere non potest. Denique per Prophetam Deus legis ait: Dabo vobis præcepta non bona, hoc est, non perfecta, quod enim bonum vtique perfectum: idem autem Deus evangelio perfectiora servavit, siquidem ait: Non veni legem solvere, sed adimplere, quæ igitur istius causa distantiæ, nisi humana varietas? Sciebat duræ cervicis populum*

lum Iudæorum, lapsum, humilẽ, perfidiæ promptiorẽ, qui aure audiret, & nõ audiret, oculis videret, & nõ videret, lubrico quodã infantiæ levẽ, & immemorem præceptorum, & idcò legem tamquam pædagogum mobili plebis ingenio, & menti adhibuit infirmæ, ipsaque legis præcepta moderatus aliud lege voluit, aliud intelligi, vt insipiens saltem, quod legeret custodiret, & à præscripto litteræ non recederet, sapiens intelligeret divinæ mentis sententiam, quam littera non resonaret, imprudens servaret legis imperium, prudens mysterium; idcò lex severitatem gladij habet, tamquam pædagogus baculum, vt imperfectæ plebis infirmitatem pœnæ saltem denuntiatione deterreat: Evangelium autem indulgentiam habet, quo peccata donantur: iure ergo ait Paulus, quia littera occidit, spiritus autem vivificat, littera igitur occidit exiguam Corporis portionem, spiritus intelligens circumcisionem totius animæ corporisque custodit, vt superfluis amputatis (quid enim tam superfluum, quàm avaritiæ vitia, libidinisque peccata, quæ natura non habuit, culpa quæsivit?) castimonia teneatur, frugalitas diligatur. Hæc ibi D. Ambrosius; in quibus verbis docet differentiam inter statum Synagogæ, & Ecclesiæ, discriminaque inter legem, & legem, præcepta, & præcepta; & quod spiritualem circumcisionem per abdicationem rerum temporalium, quę in consilijs consistit, à Deo non fuerunt data populo illo Iudaico lapso, & perfidiæ promptiori, sed reservata Christi Ecclesiæ, & evangelio: si ergo perfecta præcepta evangelio Deus servavit, potiori iure perfectiora consilia. Cui consonat Div. Augustinus Tract. 9. in Ioannem in Homilia quę legitur ab Ecclesia Dominica 2. post Epiph. & in Sermone de verbis Domini in Monte, quæ habetur in Officio Omnium Sanctorum 2. Noct. & hanc esse communem SanctorumPatrum sententiam ex infra dicendis de consilijs in particulari evidenter demonstrabitur.

()§()

§. III.

Respondetur argumentis quibus votum virginitatis probare contendunt Salmanticenses in veteri lege.

23 HOc votum in Synagoga non fuisse in 1.p. Disc. 3.per totum ex communi Sanctorum Patrum doctrina;& præcipuè ex primatu Dei Genitricis probavimus. Eadem argumenta,quibus vtitur Apologista , referunt Patres Salmanticenses; sed quia insufficientiam eorum ostendimus 2. p.Disc.1.Illis tantum obiectionibus hic occurrimus , quæ specialiter à PatribusSalmanticensibus proponuntur,& vt ad punctum difficultatis deveniamus,supponimus primo virginitatem post multiplicationem sufficientem generis humani non fuisse prohibitam,nec peccaturum,qui eam servaret in veteri testamento,vt expresse docetD.Thomas in 4.distinct.33.art.2.Supponimus secundo ex eodem D.Thoma eadem distinct. & art. ad 4.tres esse virginitatis gradus.Primus quem dedit natura in pueris ante Baptismum:Secundus in illis,qui ad tempus prædictam virginitatem servare volunt cum proposito suo tempore nubendi,qui materialiter tantum dicuntur virgines: Tertius in quo ratio completa virginitatis consistit,& ait D.Thomas, ibi: *Completa ratio virginitatis,prout est virtus,non est, nisi in illis,qui habent electionem conservandi virginitatem hactenus custoditam vsque in finem, sive sine voto, sive cum voto,& hæc electio perfecta esse non potest sine habitu informante ipsam.* Tertio supponendum est ex eodem Div. Thoma ibidem distinct.49. q. 5. art. 3. in Corp. quod aureola debetur propriè virginibus,quæ proposito, sivè sine voto , sivè cum voto perpetuam servarunt virginitatem. Quarto supponendum est : virginitatem posse perpetuò servari in statu, & extra statum. Status virginitatis dicitur,quando aliquis ex aliqua lege,vel voto ligatur ad virginitatem servandam:extra statum quando aliquis eam interno aliquo proposito vsque ad mortem custodit,quod docet D.Thomas vbi supra,ibi:*Vnde alij dicunt quod aureola debetur statui,& non actui, vt illæ tantum virgines aureolam mereantur,quæ in statu perpetuæ virginitatis servandæ per votum se posuerunt;sed hoc etiam videtur inconveniens,quia aliquis ex pari voluntate potest servare virginitatem non vovens,sicut alius vovens. Vltimò supponendum est; quod aliqui pauci in veteri testamento virginitatem ser-*

servârunt, vt essent inditia futurorum, vt ex D. Ambrosio diximus 1. p. Disc. 3. §. 1. vnde hæc difficultas consistit; an in veteri testamento virginitas observata fuerit, & custodita cum voto, vel an in illa lege fuerit status virginitatis.

24 Dignitas virginalis status maxima est in Dei Ecclesia, & virginitatem summis laudibus affecerunt Patres eam virtutibus Angelicis coæquantes, & de hac virtute primi Ecclesiæ Doctores scripserunt, cuius celsitudinis statum aliquibus eorum testimonijs oportet commendare, vt veritas nostræ conclusionis magis elucescat. D. Cyprianus, & ex eo Ecclesia: illustriorem portionem Ecclesiæ appellavit statum virginitatis. D. Augustinus tract. 9. in Ioannem, & ex eo Ecclesia in Dominica 2. post Epiphaniam in Homil. lect. 2. ait ibi: *Nec illæ, quæ virginitatem Deo vovent, quamquam ampliorem gradum honoris, & sanctitatis in Ecclesia teneant, sine nuptijs sunt, nam, & ipsæ pertinent ad nuptias cum tota Ecclesia, in quibus nuptijs sponsus est Christus.* D. Ambrosius, & ex eo Ecclesia in Officio de Communi Virg. in 2. Noct. lect. 2. ibi: *Hæc, nubes, aera, Angelos, sideraque transgrediens, verbum Dei in ipso sinu Patris invenit, & toto hausit pectore.* Et ibidem paulò post: *Nemo ergo miretur, si Angelis comparentur, quæ Angelorum Domino copulantur.* D. Athanasius in Exortatione ad Sponsam Christi apud Lucam Holstenium in Codice regulari, ait ibi: *Quantam in cælestibus beatitudinem virginitas sancta possideat, præter scripturarum testimonia, Ecclesiæ etiam consuetudine edocemur; quia dicimus peculiari illi subsistere meritum, cuius specialis est consecratio: nam cum vniversa turba credentium paria gratiæ dona percipiat, & eisdem omnes Sacramentorum benedictionibus glorientur: istæ proprium aliquid præ cæteris habent cum de illo sancto, & immaculato Ecclesiæ grege, quasi sanctiores puriores que hostiæ, pro voluntatis suæ merito à Sancto Spiritu eliguntur, & per summum Sacerdotem Dei offeruntur altario.* Et S. Leander Archiepiscopus Hispalensis apud eumdem Holstenium de institutione virginum ad sororem suam Florentiam, ibi: *Vos estis prima libatio Corporis Ecclesiæ, vos itaque ex tot a Corporis Christi massa oblationes Deo acceptæ, & in supernis altaribus consecratæ. Pro vestro enim proposito, & pro fide sua omnis Ecclesia, nomen virginitatis adepta est, dum in ea melior pars, & propensior vos estis, quæ animæ corporisque vestri integritatem Christo dedicastis.* Hæc, & alia Sancti Patres in laudem status virginitatis.

25 Hinc quæstio procedit; an in veteri illa lege in populo illo carnali Iudæorum, ac in imperfecto statu Synagogæ

fuerit hic status melior, perfectior, & illustrior Ecclesiæ tot laudibus à Sanctis Patribus celebratus? Antiquitatis sui ordinis cupiditate ducti Patres Salmanticenses, in Synagogæ laudem, statum publicum virginitatis cum voto, statuere conantur in veteri lege. Nos vero hunc cœlestem statum proprium Ecclesiæ Christi confitemur in Deipara Domina nostra inchoatum, & à Christo Domino institutum: Sic Patres laudati in 1. p. Disc. 2. per totum, & hac ratione ex dictis fulcitur: virginitas cum voto constituit specialem statum perfectiorem, illustriorem, nobiliorem, & digniorem in lege gratiæ, post adventum Christi, mortem, & passionem eius, qua gratiam consumatam dedit Ecclesię; sed ante adventum Christi, & eius passionem non potest concedi in statu imperfecto, pucrili, carnali, & servitutis Synagogę, specialis status perfectior, & dignior Christi Ecclesiæ: ergo in Synagoga non fuit virginitas cum voto, nec status virginitatis.

26 Confirmatur; cum statu imperfecto, carnali, & servitutis repugnat specialis status Maximæ excellentiæ, quo perficitur, & elevatur ad altiorem gradum, status perfectus communis præsentis Ecclesiæ; sed virginitas ex voto, seù status virginalis est specialis status singularis excellentiæ, & altissimæ dignitatis, quo perficitur, & exaltatur status perfectus communis præsentis Ecclesiæ: ergo hic status virginitatis præsentis Ecclesiæ non fuit in statu imperfecto, carnali, & servitutis Synagogæ seù veteris legis: Maior videtur certa, & ex se patet: Minor cōstat ex dictis SS.PP. consequentia legitimè infertur.

27 Hanc sententiam expresse, & clarissimè docet Angelicus Magister plurimis in locis, & sine manifesta impostura de mente D. Thomę dubitari non potest, vt constat ex testimonijs supra productis in 1. p. Disc. 3. §. 4. & quoad consilium virginitatis in proprijs terminis docet reservatum fuisse legi gratiæ, lib. 3. cap. 136. in fine, ibi: Sicut autem non expedit, &c. vt in 2. p. Disc. 1. §. 5. ad longum testimonium refertur.

28 Angelici Magistri sententia approbata est à Sede Apostolica, & recepta ab vniversali Ecclesia ex Homilia S. Ioannis Chrysost. quæ proponitur in 2. Offic. de Communi virginum ad 3. Noct. lect. 1. ibi: *Dominus noster, quia ad virginitatem hortari grave esse videbatur, à necessitate legis de non solvendo matrimonio, eos ad cupiditatem illius trahere studet. Deinde, vt eam esse possibilem ostendat, sic inquit: Sunt Eunuchi, qui ex ventre matris, ita nati sunt, & sunt,*

qui

qui ab hominibus Eunuchi facti sunt, & sunt, qui se ipsos castraverūt propter regnum Cælorum. Quibus verbis latènter eos a d eligendam virginitatem inducit, dum eam virtutem esse posibilem astr uit. Hæc vniverfalis Ecclesia recitando, & canendo docet, & præ dicat: ergo consilium virginitatis non fuit institutum ab Elia in veteri lege puro homine; quia non videretur grave Deo, & homini Christo ad virginitatem exhortari; nec latenter ad eam induceret, posibilitatem eius ostendens; si hic status fuisset tot ante sæcula ab Elia institutus, in quo sine lapsu communitates virginum ex voto floruerunt in illa lege.

29 Et ex ipsa natura illius legis, & Synagogæ, & statu illius Ecclesiæ suadetur; nam virginitas perpetua ex voto, vel status virginitatis repugnat cum statu, in quo infœcunditas, seù sterilitas maledicebatur secundum legem, & virginitas perpetua erat in opprobrium, & contemptum, & videbatur prohibita in lege; sed in statu Synagogæ, seù illius Ecclesiæ fidelium Iudæorum infœcunditas maledicebatur, & plorabatur secundum legem, & virginitas perpetua videbatur prohibita, & in opprobrium, & contemptum habebatur: ergo virginitas perpetua ex voto, vel status virginalis, & eius consilium non fuit in statu imperfecto, & carnali Synagogæ, seù veteris legis: Maior ex se patet: Minor constat ex testimonijs Sacrę Scripturæ, & SS. PP. relatis in 1. p. Disc. 3. per totum.

30 Specialiter contra Salmanticenses arguitur, qui docent cum communi sententia suæ familiæ, quod Elias statum virginitatis instituit in veteri lege, & aliqui Carmelitani dixerāt, quod Deipara Domina nostra votum suum emisit ad imitationem Eliæ; sed Elias virginitatem non servavit in statu cum voto, sed ex proposito tantum: ergo tota doctrina Salmanticensium ruit: Minor probatur apertè ex Div. Thoma distinct. & quæst. art. quę supra citatis ad 3. ibi: *Etiam tempore legis, quando cultus Dei etiam per carnalem actum propugandus erat, non erat omninò laudabile à commixtione carnis abstinere; vnde nec tali proposito speciale præmium redderetur; nisi ex divino processisset instinctu, vt creditur de Hieremia, & Elia, quorum coniugia non leguntur*: ergo ex mente Div. Thomæ, Elias non servavit virginitatem cum voto; sed ex proposito, divino interno instinctu, nec statum externum publicū virginitatis in Synagoga instituit. Canfirmatur; nam Div. Thomas, vt sæpè diximus votum virginitatis Deiparæ Dominæ nostræ conditionatum fuisse docet, hac conditione, *si Deo placeret*;

at si Elias anteà instituisset statum virginitatis cum voto cognitus,& revelatus fuisset Deiparæ Dominæ nostræ,& votum suum absolutum emitteret,sicut Elias: ergo hic status virginitatis ab Elia institutus cum voto subsistere nequit in via D.Thomæ, nec in SS.PP. communi doctrina laudantium Dominam nostram in voto virginitatis primam.

31 Hæc sufficiant pro nostra vera conclusione. Videantur,quæ supra dicta sunt 1.p.Disc.3.§.2.& sequentibus, & 2.p. Disc.1. Ad argumenta Salmanticensium faciliter respondetur ex doctrina D.Thomę distinguendo virginitatem,& observantiam eius,in statu,& extra statum,id est,cum voto,& sine voto: Ex proposito admittimus omnia testimonia Sanctorum Patrum virginitatem Eliæ laudantium,vt verba sonant,& iuxta verum sensum,& significationem,& dicimus: Eliam, & alios veteris testamenti virgines fuisse ex divino instinctu sine statu, & voto; cum proposito tantum, vt supra vidimus ex D.Thoma in Elia, & Hieremia; quæ quidem intelligentia,seù interpretatio necessario admittenda est, nè sancti Patres sibi ipsis videantur contrarijs; nam quamplurimi, qui virginitatem in aliquibus veteris testamenti laudant,Deiparæ Dominæ nostræ celebrant voti Primatum: ergo nè inconsequentia in Sanctis Patribus inveniatur, necesse est illos in Elia virginitatem sine statu laudare ex proposito,& in Deipara Domina nostra in statu cum voto; nec aliud probant Salmanticenses testimonijs productis ex Sanctis Patribus antiquis,quia nullus dixit Eliam, nec alios veteris testamenti votum emisisse,vt notavit Vazquez, sed virginitatem observasse tantum.

32 Arguunt Salmanticenses in hoc dubio,§.3. num. 24. ex cap.56.Isaiæ,ibi: *Non dicat Eunuchus,&c.* Sed ex hoc textu nihil probant; quia intelligitur de Eunuchis spiritualibus legis gratiæ, vt ostendimus 1.p.Disc.3.§.1.& 2.p.Disc.1.§.2.& nunc reflectendum est hic: quod Elias,& Eliseus, & primi illi discipuli præcesserunt Isaiæ,qui post transitum Eliæ natus fuit, & prophetavit: ergo ex vi huius textus,& revelationis non potuerunt votum virginitatis emittere; vnde minus subsistere potest,quod num.41.in hoc dubio asserunt,quod veteres illi Patres cognoverunt Beatissimam Virginem Deiparam in illis Isaiæ verbis: *Ecce Virgo concipiet,& pariet*, nam Elias primus virginitatis institutor in illa lege secundum Salmanticenses verba Isaiæ, nec videre,nec audire potuit,quia post transitum, & translationem

Eliæ

Eliæ Isaias prophetavit, neque hoc assertum Salmanticensium admitti potest; quia alias mysterium Incarnationis, & Christi Nativitatis ex Virgine omnibus esset notum, & præcipuè professis Elianis, & revelatum populo ex institutione status virginitatis in veteri lege, quod est falsum, & expresè opponitur Sanctis Patribus, & Doctoribus, & præcipuè D. Thomæ, vt ex multis probavimus 1. p. Disc. 1. §. 4. per totum, & alibi in tota hac controversia.

33 Nec Patres Salmanticenses consequenter videntur procedere; nam §. 1. n. 28. virginitatem, post sufficientem generis humani multiplicationem non fuisse prohibitam, cum Angelico Doctore docentes illud testimonium ex 3. p. q. 28. art. 4. ad 1. referentes, ibi: *Ad primum ergo dicendum, quod quia videbatur lege prohibitum non dare operam ad relinquendum semen super terram; ideò non simpliciter*: (cautè sequentia omittunt) *Virginitatem vovit Dei Genitrix, sed sub conditione, si Deo placeret*. Conditionatum votum Dei Genitricis omittunt, quia conditio in Deipara Domina nostra absolutum votum virginitatis Eliæ excludit, & huic testimonio respondent, quod in verbis Magistri illud videbatur esse prohibitum, non significat aliquod præceptum, quod revera esset in lege, sed quod adesse existimaretur ex communiori opinione observantium prædictam legem; qui communitèr multi faciebant, relinquere filios, ita vt sterilitas, vel vt quædam maledictio existimabatur in populo: hæc Patres Salmanticenses, & benè ad mentem D. Thomæ, sed inconsequenter ad suam doctrinam, & intentionem.

34 Nam tota hæc disputatio dirigitur ad defendendum statum verum religiosum publicum cum votis evangelicis institutum ab Elia in illa lege, & contendunt, quod multa virorum, & fœminarum Monasteria floruerunt in veteri testamento ex institutione Eliæ, & Elisei. In hoc statu votum virginitatis, vel castitatis emittebant profitentes; nunc asserunt, quod ex communiori opinione reputabantur maledicti, qui filios non relinquebant super terram: ergo ille status, vel non fuit institutus ab Elia cum voto virginitatis, vel maledicti existimabantur communitèr in illa lege Monachi, & Moniales vsque ad tēpus Deiparę Dominæ nostrę, de quo procedit testimonium D. Thomæ; nec intelligibile videtur, quod hic error perseverare potuisset in illo populo per tot sæcula, quia Monachi illi contra vulgi opinionem prædicarent, & Pontifices populo proposuissent

sent veritatem; sed Pontifex,& Sacerdotes voto Deiparæ stupefacti dubitaverunt, quid faciendum, vt constat 1. p. Disc. 1. §. 4. ergo secundum doctrinam Salmanticensium, & interpretationem ad testimonium D. Thomę, status virginitatis institutus ab Elia incompatibilis est cum opinione populi Iudaici in tempore Beatæ Virginis, & ipse Salmanticensium opinioni repugnat.

35 Arguunt etiam Salmanticenses, §. 2. n. 22. Virginitas licèt observari posit perpetuò sine voto, tamen connaturalius servatur cum voto ex D. Thoma, & Augustino ibi à Salmanticensibus laudatis. Atqui illi viri sanctissimi in veteri testamento perpetuam observarunt castitatem; illam vt maius bonum elegerunt: ergo voto se astrinxerunt ad illam: Consequentiam probant, quia in hominum gestis illum modum observatum fuisse credendum est, qui in talibus actibus per se loquendo cōnaturaliter, & communiter convenire solet, alias oppositum esse divinare, & supra historias sentire.

36 Hoc argumentum, ex maiori connaturalitate observandi virginitatem, votum non probat, nisi vellint Patres Salmanticenses statum Synagogæ, & Ecclesię confundere; nam quod est connaturalius in statu perfecto, non est connaturale in imperfecto, vt patet: In statu hominis virilis sunt magis connaturales, fortes, & robusti cibi, qui puerili statui non conveniūt, immo ætati repugnant; quod ad rem expressum habemus in D. Paulo testimonium 1. ad Corinth. cap. 3. v. 2. ibi: *Tanquam parvulis in Christo lac potum dedi, non escam.* Status Synagogæ erat puerilis, & puerorum, vt sæpè ex eodem Apostolo diximus: ergo illa, quæ conveniunt ad observantiam virtutum in lege gratiæ, & cum eis connaturali modo servantur in statu perfecto Ecclesiæ non fuerunt connaturalia, nec convenientia in statu puerili, & imperfecto Synagogæ. Hic modus arguendi ex Ecclesia ad Synagogam multis subiacet erroribus; nam eodem modo arguere possemus: Connaturalius, & convenientius observatur virginitas, sumpto Eucharistiæ Sacramento; sed in lege veteri ex Dei speciali instinctu, & revelatione virginitatem perpetuam observarunt aliqui: ergo sacram Eucharistiam receperunt? Cōsequentia non valet; quia hæc pendent ex divina institutione, & voluntate, qua Deus secundum ordinatissimam providentiam dedit minora præcepta populo, quem adhùc timore alligare oportebat, & maiora præcepta, & consilia populo, quem iam li-

liberare convenerat, vt ex D. Augustino diximus 1. p. Disc. 1. §. 4. Itaque illa media, seù instrumenta, quę Christus Dominus morte sua, & doctrina instituit in sua sancta Sponsa Ecclesia ad faciliùs, & connaturalius finem legis consequendum, & ad virtutes custodiendas, & acquirendas in lege gratiæ, & libertatis, concedere in Synagoga Iudaismum sapere videtur, quia vt sępè diximus ex D. Ambrosio, & Augustino, & dogma catholicum est, Deus perfectiora servavit Ecclesię, tandem meliora consilia, & Media connaturalia ad virtutes adquirendum iustè negata fuerunt in veteri lege in statu servitutis, quia nondum genus humanum erat redemptum à peccato: & iustè dantur in lege gratiæ ex meritis Christi passi consummata redemptione, & remoto impedimento peccati.

37 Aliud proponunt argumentum Patres Salmanticenses: Beata Virgo in omnium sententia votum suum virginitatis emisit ante Annuntiationem, & idem inferiori certitudine dicendum est de Sancto Iosepho; sed tunc durabat lex vetus: ergo aliqui ante illam votum virginitatis emiserant in veteri testamento, ac perconsequens votum Deiparæ non opponitur suę sententię, immo iuvat ad probandum, quod votum virginitatis non repugnat cum imperfectione veteris legis. Ad hoc argumētum facilis est solutio cum nostra conclusione, quod Beata virgo fuit prima, quæ votum virginitatis emisit, & ex voto Deiparę votum Eliæ inferrè temerarium certè est, & hæc consequentia disparata. Votum virginitatis Deiparæ non repugnat cum imperfectione veteris legis: ergo nec votum Eliæ, & Elisei: rationem reddit D. Thomas in 4. distinct. 30. q. 2. art. 1. ad 1. ibi: *Dicendum, quod B. Virgo fuit confinium veteris, & novæ legis, sicut aurora diei, & noctis, & ideo votum eius sapuit novam legem in quantum virginitatem vovit, & veterem in quantum conditionem appofuit.* Et ibidem ad 2. quod observatio consiliorum aliquam inchoationem habuit in Christi Matre. Videant ergo Patres Salmanticenses, quomodò componere posint hanc D. Thomæ doctrinam cum voto virginitatis absoluto Eliæ, & Elisei, & aliorum Monachorum, & Monialium veteris testamenti tot sæculis emisso, antequam aurora legis gratiæ mundo appareret.

38 Arguunt tamen Salmanticenses ex virginitate Essenorum, quorum errores ex Epiphanio, Hieronymo, Nilo, & alijs 2. p. Disc. 1. §. 3. per totum ostendimus, & infra aliqua dicemus; sed quidquid sit de corū virginitate, & vita, votum Essenorum

non

non constat,nec Authores à Salmanticensibus pro Essenis citati votum agnoscunt, præcipuè Magister Sotus, & Carthagena, qui Primatum Deiparæ acerrime defendunt. Abulensis pro nostra sententia militat,& quidquid sit de aliquibus modernioribus, qui novitàti Carmelitarum sine examine adhærentes, votum virginitatis in veteri testamento aliquomodo doceant tota antiquitas Sanctorum Patrum & Doctorum Primatum temporis in Deipara Domina nostra confitetur & laudat, quā sententiam fere omnes theologi propugnant & defendunt in laudem & honorem Sanctissimæ Dei genitricis.

§. IV.

De voto paupertatis veteris legis.

39 SVb nomine etiam Ecclesiæ, votum paupertatis in Synagoga quęrunt Salmaticenses, dub. 3.& mirabilius opus gratiæ Christi in populo Iudaico statuere, & stabilire intendunt; nil aliud magis Christi Domini potentiam explicat, & suæ gratię efficaciam,quam super pauperes & nihil habentes republicam instituere Christianam contra potentes sęculi, & mundi divites perseveraturam incolumem, & omnia regna mundi dominaturam in sua paupertate. Hoc opus sola Dei & hominis potentia fecit,& de eo Patres,& DoctoresEcclesię mirantur. D.Thomas lib. 1. contra Gentes, cap. 6. inter mirabilia Religionis Christianæ ait, ibi: *In qua omnem intellectum excedentia prædicantur, voluptates carnis cohibentur & omnia quæ in mundo sunt habere contemptui quibus animos mortalium assentire & maximum miraculum est, & manifestum divinæ inspirationis opus, vt contemptis visibilibus, sola invisibilia cupiantur.* Hoc maximum miraculum ab Elia factum in veteri lege, docent Salmaticenses; nos verò opus Christi in Lege Gratię fuisse tenemus, & statum paupertatis cum voto in Synagoga negamus.

40 Ad cuius intelligentiam necessarium est ad dicta reflectere,& supponere quod populo illi Iudaico & Synagogæ pręmia terrena fuerunt promissa, & nil aliud Iudæi cogitabant, Deum habere quod daret pro præmio,nisi temporalia, & terrena,vt ex D.Hieronymo,Augustino, & alijs Patribus ostendimus 1.p. disc. 1. §. 3. & alibi passim in hac controversia. Est etiam supponendum; quod licet aliqui illius legis virtutem

pau-

paupertatis agnoverint,& in divitijs finem non constituerent; sed aliud sperarent præmium æternum, populo adhærebant, eadem facientes secundum illam legem, quia tunc non erat evangelicæ paupertatis exemplar, vt ex D. Bernardo ostenditur 1.p.Disc.2.§.5. Tandem supponimus: nos non negare aliquos in veteri testamento speciali internoque Dei impulsu paupertatem amplexatos fuisse,& illam custodisse perpetuam voluntariè, quia ad præsentem controversiam non pertinet huiusmodi observatio paupertatis, sed quæstio est an in Synagoga Iudæorum fuerit aliquis status, in quo profitentes se ad sectandam paupertatem astringerent voto per abdicationem totalem omnium rerum temporalium, tàm in effectu, quàm in affectu proprietate,& vsu, in quo vera paupertas evangelica consistit, quæ verum statum constituit religiosum in Christi Ecclesia.

41 Hanc paupertatem voto firmatam in Synagoga negamus,& opus esse à Christo Domino institutum in eius Ecclesia firmiter tenemus, quam sententiam multis Sanctorum Patrum testimonijs confirmamus in tota hac controversia, prę sertim in 1.p.Disc.2.per totum,& 2.p. Disc. 3. §. 3. & Disc. 4. per totum,& nunc expressum addimus testimonium D.Augustini ex Epist.89.ad Hilarium, ibi: *Hic vtique dicunt, ideò Patres antiquos non vendidisse omnia, quæ habebant, & dedisse pauperibus, quia hoc eis non præceperat Dominus; nondum enim revelato testamento novo, quod non fieri nisi plenitudine temporis oportebat; nec eorum virtus fuerat revelanda, qua virtute hoc eos facilimè posse. Deus in eorum cordibus noverat, qui testimonium illis tam insigne prohibebat, vt cum sit omnium Sanctorum Deus tamquam de præcipuis amicis suis dicere dignaretur: Ego sum Deus Abraham, Deus Isaac, Deus Iacob, hoc mihi nomen est in æternum. Postea vero quam magnum pietatis Sacramentum manifestatum est in carne, & vocandis omnibus gentibus Christi adventus illuxit, in quem etiam illi Patres crediderant; sed huius fidei olivam suo tempore manifestandam in illius arboris de qua Apostolus loquitur tamquam radice servabant, dictum est diviti: vende omnia, quæ habes, & da pauperibus, & habebis thesaurum in Cœlis, & veni sequere me. Hac si dicant videntur aliquid rationabiliter dicere.* Et paulò post Christi Domini verba explicans Augustinus, ait ibi: *Verumtamen Magister bonus mandata legis, ab ista excellentiore perfectione distinxit, ibi dixit: Si vis venire ad vitam serva mandata, hic autem: Si vis perfectus esse vade, & vende omnia, quæ habes, &c.* Secundum hanc doctrinam D. Augustini excellentiorem virtutem paupertatis evangelicæ à mandatis legis

distinxit Christus Dominus,& antiquis Patribus veteris testaméti non fuit revelata rerum temporalium abdicatio;sed postquam vocandis omnibus gẽtibus adventus Domini illuxit, proposita,& revelata fuit Ecclesię in sacrosancto evangelio: ergo iuxta D.Augustinum votum paupertatis non fuit revelatum, & cognitum in populo Iudaico.

42 Addimus etiam testimonium Venerabilis Bedę receptum,& approbatum ab Ecclesia in Officio Conversionis S. Pauli in 1.lect.Homil.ibi: *Perfectus ille est, qui abiens vendit omnia quæ habet,& dat pauperibus,& veniens sequitur Christum.* Et in 3.lect. ibi: *Sciendum namque est, omnes qui ad exemplum Apostolorum sua reliquerunt omnia,& secuti sunt Christum, iudices cum eo venturos.* Et in Homilia, quæ dicitur ab Ecclesia in festo Sancti Bernabæ Apostoli ex D. Ioanne Chrysost. postquam in 1. lect. solicitudinem rerum temporalium à cordibus discipulorum eiecerit Dominus,& ab omnibus negotijs sæcularibus alienatos, ab omniumque temporalium rerum cura liberatos instituerit, & docuerit in 2.lect.legitur,ibi: *Iam vero,vt intelligant, novum hoc esse belli genus,& insolitum præliandi morem cum illos nudos mitteret vna indutos tunica sine calceis, absque virga,& absque Zona,& pera,& ab excipientibus ali iuberet,&c.* In his ergo Homilijs Sancta Mater Ecclesia nobis proponit novum esse,& insolitum evangelica paupertate præliari in quo Apostoli primum exemplar fuerunt: ergo hic prçliandi modus in paupertate non fuit in veteri testamento, sed novus,& insolitus à Christo institutus in suis Apostolis.

43 Statum paupertatis intelligimus,non qualem cumque, sed illum in quo omnia propter Deum relinquuntur, & simul potestas acquirendi voto perpetuo adimitur,& omnia terrena contemptu abdicantur. Mirabilem excellentiam status evangelicę paupertatis consideravit D.Thomas 1.contra Gentes cap. 6.& maximum Christi gratię miraculum existimavit ad probandam veritatem fidei Christianæ,vt ostẽdimus supra in principio huius §. In quibus Angelici Magistri verbis maximum miraculum gratiæ Christi existimat: quod Christus Dominus terrenis cordibus consilio suo evangelico terrenorum omnium affectum eradicavit,vt cœlestia promissa possiderent. Hoc mirabilissimum miraculum in statu imperfecto Synagogæ non fuisse auditum ostendimus in 1.p.Disc.2.§.4.ex Sanctis Patribus Hieronymo,& Augustino,& ex D.Bernardo ibidem §.5.

44 Ratione etiam ex dictis confirmatur comparando statum

statum Synagogæ huic statui paupertatis præsentis Ecclesiæ: status paupertatis ex consilio constitutus per votum, quo omnia terrena abdicantur, & contemnuntur propter præmium promissum incompatibilis est cum statu imperfecto Synagogæ, in qua ex lege tantum promittebantur terrena pro præmio virtutum; sed in statu imperfecto, & servitutis Synagogæ tantum promittebantur terrena pro prȩmio virtutum: ergo cum hoc statu imperfecto Synagogæ incompatibilis fuit status paupertatis præsentis Ecclesiæ constitutus ex consilio paupertatis evãgelicæ cum voto: Maior est certa ex differentia legum, & statuum: Minor constat ex dictis in tota hac controversia, prȩsertim 1.p.Disc.1.§.3.& 4.& alibi.

45 Plurimis D.Thomæ testimonijs hæc nostra conclusio probari potest, præsertim ex 2.2.q.108.art.2. ad 3. vbi Angelicus Magister docet ex Div. Augustino, quod pro illo statu Christi viventis in quo simul currebant lex, & evangelium, suis concessit discipulis, vt pro tempore illo ante suam mortem prȩdicarent, & peregrinarent in paupertate sine pera, & baculo, cum potestate eleemosynam petendi ad victum propter prædicationis Officium: ergo ante adventum Christi non fuerat institutus status paupertatis; nec votum illius cognitum, quia alias non indigerent discipuli hac concessione, siquidem ab Elia multis retro sæculis fuerat institutus status paupertatis cum voto. Videatur hoc D.Thomæ testimonium in 1.p.Disc.1.§.4.

46 Ex eodem D.Thoma confirmatur; nam in 1.2.q.108.art.4.in corp.supra citato expresse negat S. Doctor consilia evangelica in veteri lege, & ad 1.ait ibi: *ideò Dominus consilia evangelica proponens semper facit mentionem de idoneitate hominum ad observantiam consiliorum*; sed in veteri testamento non erant homines idonei ad votum paupertatis: ergo non fuit datum, nec institutum ab Elia in Synagoga: Minor probatur, quia populus ille erat divitijs deditus, & avarus. Tum etiam: ex lege nõ erant idonei, quia lex Moysis permittebat vsuras ab extraneis. Tum etiam; quia lex eis tantum promittebat terrena pro præmio, & tenerentur profitentes contemnere promissa à Deo. Denique quia in Deuter.cap.15.v.4.dicitur ibi: *Omninò indigens, & mendicus non erit inter vos*: ergo licèt aliqui iusti ex Dei speciali instinctu paupertatem amplecterentur, & divitias contemnerent, Synagoga non erat idonea, vt in illa institueretur status paupertatis publicus, in quo votum emitteretur contra bona tempora-

 lia

lia in lege promissa, in quo consistit difficultas huius controversiæ,& constat ex doctrina D.Thomæ 1.p.q.99.art.6.

47 Tædio respondent Salmaticenses huic argumento, & verba referunt Sapientissimi Patris Magistri Bartholomæi de Medina,qui ex Spiritus Sancti ductu,aliquos in veteri testamento docet consilia observasse virginitatis, paupertatis, & obedientiæ; sed quis hoc sine voto negat? Magister Medina Monachorum prævia simulacra fuisse illos docet, & vota negat in veteri testamento, vnde contra Patres Salmaticenses directe militat: respondent etiam ratione, & est vnica totius controversiæ,quod in illa lege extiterunt sanctitas & virtutes ex gratia Christi, cui veteris legis iusti media fide incorporabantur: ergo & vota religiosa: Sed tædet hic inmorari; quia sæpè diximus,quod à sanctitate & perfectione personarum ad statum non valet argumentum; quo vsus fuit Rabbi Herbam contra Sanctum Gregentium ad probandam perfectionen veteris legis, vt supra 2.p. disc.5.§.7 & ex D. Thoma supra diximus in hoc discursu §. 2. quod virginitas potest servari in statu, id est, cum voto & sine statu,hoc est,sine voto;sic & pauperes fuerūt iusti aliqui veteris testamenti extra statum paupertatis cum proposito,sine voto,nec aliud dicunt,nec intendunt laudati à Salmaticensibus,vt ex testimonijs notum est.

§. V.

Argumenta Salmaticensium pro voto paupertatis veteris legis solvuntur.

48 PRimo, aliqui in veteri testamento amplexati sunt paupertatem ex proposito voluntario: ergo ex voto.Consequentiam probant: in veteri testamento amplexati sunt paupertatem, quia cognoverunt illam conducere ad maiorem sanctitatem cui vacabant; sed etiam cognoverunt ad prædictum studium magis conducere illam servare cum voto,quam sine voto: ergo emisserunt votum.Discursum probant, quia generaliter homines veteris testamenti cognoverunt vtilitatem voti, maiorem firmitatem, & perfectionem cultum illius.

49 In subsistentiam huius discursus ostendimus 2.p. disc. 1.§.5, & nunc contra Salmaticenses magis demostratur: In

lege gratiæ,in qua vota exprefsè continentur,& eorum vtilitas est magis nota,cultusque diffinitus ab Ecclesia, quamplurimi virtutes consiliorum observant in sancto proposito sine voto, cognita eius vtilitate,& firmitate:ergo ex cognitione voti, & virtutis non infertur votum. Plurimis exemplis demonstrari potest.Observantissimi PP.Minimi ex voto vitam quadragesimalem observant,& multi alij religiosi,& Eremitæ,qui vtilitatem,& meritum eius cognoverunt in rigidiori observantia abstinentiæ perseveraverunt vsque ad mortem cum sancto proposito sine voto: ergo ex perseverantia in actibus difficilibus virtutum non infertur votum;quia gratia Dei,& donum perseverantiæ non alligantur votis: Deus enim etiam sanctis propositis favet,adiuvat,& sua gratia prævenit,ac prosequitur: & ex D.Thoma virtutes possunt observari proposito, & voto, & ex proposito ad votum non valet argumentum in 4. distinct. 38. art.1.ad 1.ibi: *Dicendum,quod velle aliquid,non est vovere,& ideò propositum non est votum,sed enuntiatio illius propositi per modum promissionis.*Et ibidem: *Si tamen simpliciter votum diceretur esse propositum, esset prædicatio per causam,quia propositum est principium voti, sicut etiam quandoque ipsum desiderium oratio vocatur: ergo.*

50 Secundo consequentiam probant: Non est minus difficilè ex parte materiæ votum castitatis, quam paupertatis; sed ex eo quod aliqui voluntariam observaverint castitatem perpetuò benè infertur votum, vt in Ioanne Baptista: ergo pariter ex eo,quod aliqui observaverint paupertatem perpetuam benè infertur votum. Respondetur, discursum Salmanticensium falsum supponere,scilicèt, quod ex observantia perpetua castitatis votum inferatur, nam Elias,& Hieremias in sententia Div. Thomæ virginitatem perpetuam custodierunt ex proposito, sine voto, & multi in lege gratiæ castitatem perpetuam tenuerunt in Cœlibatu sine voto,quia vt supra diximus ex Div. Thoma,virginitas perpetua observari potest cum voto, & sine voto;& adhuc admisso,& non concesso,quod virginitas observari non posit perpetuò,& sine voto,ad paupertatem non valet consequentia,neque ratione materiæ,neq; ratione difficultatis,quia multi Philosophi Gentiles ex naturali motivo divitias contempserunt,& voluntariè pauperes facti sunt,vt observavit Sanctus P.N.Hieronymus lib.3.in Matthæum, cap. 19.& legitur ab Ecclesia in Homilia de Communi Abbatum, ibi: *Non dixit: qui reliquistis omnia: Hoc enim, & Crates fecit Philosophus,*

& multi alij divitias contempserunt, &c. ergo non solum cum sancto proposito ex fine supernaturali, sed ex naturali motivo, & morali proposito possunt divitiæ contemni, ac perconsequens ex paupertate voluntaria ad votum non valet consequentia.

51 Addunt Salmanticenses generalem suam congruentiam in omnibus votis;quia vniformis,& continuus modus se habendi in materia ex se difficili,& naturæ repugnante,vix intelligi potest absque aliqua obligatione,quę voluntatem ad illam determinet,at vbi hæc obligatio non provenit ex lege, vt in materia consiliorum,opus est vt proveniant ex voto: ergo si illi veteris testamenti iusti paupertatem perpetuam voluntariè observarunt,voto se astrinxerunt.

52 Huic argumento in primis respondetur interrogando à Salmanticensibus,qua lege,vel voto Philosophi illi,de quibus S.P.N.Hieronymus, divitias contempserunt,& voluntariè facti sunt pauperes? Respondetur etiam: quomodo ex D.Thoma aliqui opera perfectionis observant,qui non sunt in statu perfectionis sine voto,& multi consilia evangelica sine votis in vita communi Christianorum custodiunt, & sunt perfecti ? Quia consilia nulla obligatione ligant,vt notum est, & multi Anachoretæ,& Eremitæ in summa paupertate vixerunt, qui vota non emisserunt, vt constat ex cap. Per latum 19.quæst.3. ergo sine votis consiliorum virtutes adimpleri possunt. Ex doctrina Salmanticensium necessario infertur; quod vix posit intelligi aliquis castus,pauper,& in aliqua virtute perfectus in communi vita Christianorum sine votis, quod durum est. Vix etiam intelligi posset, quod in statu Ecclesiastico sæculari pauperes spiritu sint,& divitias contemnant, pauperibusque distribuant sine voto.Hæc falsa sunt, vt ex se patet, & contra expressam Angelici Magistri doctrinam,qui asserit,quod opera perfectionis adimpleri possunt cum voto,& sine voto extra statum perfectionis,vnde ex paupertate aliquorum veteris testamenti,nec status religiosus infertur,nec votum.

53 Secundo arguunt: licèt Scriptura Sacra exprefsè non dicat,quod Apostoli votum paupertatis emisserunt, nihilominùs ex eorum factis colligitur votum; atqui similia facta repe-riuntur in aliquibus veteris testamenti: ergo benè in illis votum paupertatis infertur : Minorem probant ex Abulensi ; qui In multis comparat Eliseum Apostolis in temporalium abdicatio-

tione, & contemptu. Respondetur: quod in multis deficit hoc argumentum ex similitudine rerum, operum, & actionum veteris, & novi testamenti; nam certum est, quod figura similis est figurato, vmbra corpori, & typus Prothotypo, & hoc modo comparantur à Doctoribus Catholicis gesta veteris, & novi testamenti: arguere enim eamdem veritatem, & proprietatem ex comparatione rerum vtriusque testamenti, & similitudine, nec licèt, nec oportet in Christi Ecclesia, quia alias omnia mysteria Christi, & status Ecclesiæ, quæ in veteri testamento fuerunt adumbrata, & prçfigurata, & passim à Sanctis Patribus ad invicem comparantur, fuissent in veteri testamento in vim consequentiæ Salmanticensium; & iuxta eorum doctrinam hæc esset bona consequentiæ: Melchisedech panem, & vinum obtulit, & huic sacrificio in multis comparant Patres, & Doctores Eucharisticum legis gratiæ: ergo Melchisedech verum obtulit Deo sacrificium legis gratiç, sicut obtulerunt Apostoli in Sacrificio Missæ? Absit: ergo ex comparatione actionum, rerum, & gestorum veteris, & novi testamenti non licèt inferre identitatem, veritatem, & proprietatem, sed figuram in illa lege, & veritatem in evangelio.

54 Nec favet Salmanticensibus, quod vota Apostolorum non sint expressa in novo testamento, quia licèt hoc nomine non inveniantur aliis æquivalentibus verbis, & factis vota Apostolorum significantur, secundum doctrinam Sanctorum Patrum ab Ecclesia receptam, quia expresse constat in evangelio institutio consilij paupertatis, & in hoc consilio perfectionem evangelicam expressit Christus Dominus in illis verbis: *Si vis perfectus esse, vade, & vende omnia, quæ habes, &c.* In quibus, consilium à prçceptis distinxit Redemptor: Expressum est etiam in novo testamento, quod consilia ex voto observata sunt maioris perfectionis, & meriti: Hanc doctrinam prædicaverunt Apostoli, & præcipuè D. Paulus: expressum est etiam, quod Apostoli fuerunt fundamenta Ecclesiæ, quod primitias Spiritus Sancti receperunt; perfectissimumque statum tenuerunt, & ad culmen perfectionis evangelicæ receperunt: ergo, in his factis, gestis, & dictis Apostolorum vota, & consilia expresse significantur, & continentur.

55 Ex ipsa institutione Apostolatus constat; quod Apostoli consilia evangelica sub voto observarunt, nam in eis constituit Christus perfectissimum statum suæ Ecclesiæ, vt evangeliū suum

omni creaturę prędicarent: ergo illas virtutes, quas vniverso orbi prædicaturi erant, perfectiori modo habuerunt; at perfectior modus habendi virtutes consiliorum est cum voto: ergo vota consiliorum emisserunt Apostoli. Discursus procedit ex testimonio S. Ioannis Chrysostomi recepto ab Ecclesia in Officio eiusdem Doctoris in Homil. lect. 2. ibi: *Dicendo enim vos estis sal terræ, ostendit, vniversam hominum infatuatam esse naturam, & idcirco illas ab eis virtutes requirit, quæ maximè ad multorum salutem procurandam necessariæ sunt, atque vtiles.* Sed consilium paupertatis cum voto est vtilè ad salutem spiritualem consequendum: ergo ex ipsa institutione Apostolorum requisivit Christus Dñs ab eis votum paupertatis, vt sacrosanctum suum evangelium prædicarent vniverso orbi, & naturam humanam infatuatam, & corruptam sanarent. Nullibi in Sacris Scripturis reperitur, quod Deus in Synagoga veteris legis instituerit perfectionis statum, nec consilium paupertatis in ea fuit auditum, & revelatum, vt ostendimus ex Parenti nostro Hieronymo 1. p. Disc. 2. §. & ex D. Bernardo ibidem, §. 5. ergo ex perfectione Apostolorum, & paupertatis voto illorum ad Eliseum, & alios veteris testamenti arguere temerarium est. Abulensis Elisei paupertatem laudans adversarijs non favet, quia expresse negat vota religiosa in veteri testamento, vt in 1. p. Disc. 2. §. 6. & in eodem sensu loquuntur Doctores, qui paupertatem Prophetarum laudant, & prædicant.

56 Repetunt Historici Prophetici argumentum de munere oblato Eliseo, & inter filios Prophetarum distributio ex 4. Reg. 4. sed huic argumento responsum dedimus 2. p. Disc. 4. §. 2. & addunt PP. Salmanticenses ollam grandem ex eodem cap. Reg. ibi: *Pone ollam grandem, & coque pulmentum filijs Prophetarum*: & laudant S. P. N. Hieronymum, & Theodoretum, qui maximè celebrant abstinentiam, & paupertatem filiorum Prophetarum, & arguunt: sed habere mensam communem, & vilibus vti alimentis pertinet ad pauperes ex voto: ergo Eliseus, & filij Prophetarum ex voto erant pauperes.

57 Sed hoc argumentum ex olla grandi insipidum est; nam Venerabiles Presbyteri Congregationis S. Philippi Neri mensam habent communem, parcéque vtuntur, cibis, & voto paupertatis non astringuntur, & sic se habet Congregatio S. Laurentij Iustiniani in Lusitania, & statu Veneto, & in multis alijs,

Con-

Congregationibus: ergo ex mensa communi non infertur votum paupertatis. Ex olla grandi solum probatur misericordia Elisei erga pauperes filios Prophetarum; non votum, nam multi misericordia moti ollam grandem ponere præcipiunt pauperibus Carcerum, & in omnibus Monasterijs olla grandis ponitur ad ostium pauperibus distribuenda, & minimè votum licèt inferre in pauperibus comedentibus.

58 Ex pœna Giezi propter munera recepta à Naaman votum paupertatis conantur adstruere Salmanticenses, sed frustra, quia ex alijs Capitibus fuit imposita hæc pœna, vt constat ex Patribus. Tum etiam, quia ex ipsa pœna manifestum est, quod Giezi non fuit in statu religioso, sed vxoratus, lib. 4. Reg. cap. 5. v. 27. ibi: *Sed & lepra Naaman adhærebit tibi, & semini tuo vsque in sempiternum*: ergo Giezi erat in statu in quo filios generare poterat, ad quos pœnam extendit Eliseus propter munera recepta, ac perconsequens non fuit punitus propter violationem voti paupertatis in statu religioso Monastico.

59 A ratione confirmant argumentum. Vt quis dicatur esse in statu paupertatis debet ad paupertatem se voto obligare; sed Elias, Eliseus, & filij Prophetarum habuerunt statum voluntariæ paupertatis: ergo, &c: Maiorem benè probant, & probationem admittimus: Minorem, in qua est difficultas, probant ex D. Paulo ad Hebræos cap. 11. ibi: *Circuierunt in melotis, & in pellibus caprinis egentes, &c.*

60 Maiorem supra dicti argumenti admittimus, licèt absolutè distingui possit: vt aliquis sit in statu paupertatis requiritur votum: distinguo, vt aliquis sit in statu paupertatis religioso concedo: vt aliquis sit in statu absolutè nego, nam status cōstituitur à lege ligante, vel ab aliqua alia obligatione, vel pacto, vnde ex statu paupertatis ad votum non valet consequentia absolutè, quia potest aliquis in statu paupertatis constitui aliqua lege privante bonis temporalibus quoad possessionem, & proprietatem; nec adhùc ex statu paupertatis ex voto ad statum religiosum valet consequentia, vt patet in Clericis in sacris cōstitutis, qui sunt in statu castitatis extra statum religiosum, quod vero status non inferat votum manifestè probatur in religionibus legis gratię; nam religiones Sanctissimæ Trinitatis, & B. Mariæ de Mercede sunt in statu specifico redimendi captivos, prima ex legé, secunda ex quarto voto: ergo idem status potest constitui ex lege, vel ex voto secundum minorem, vel maiorem

perfectionem illius: ergo adhùc dato, & non concesso quod Elias, Eliseus, & filij Prophetarum fuerint in statu paupertatis, non infertur votum; sed aliqua obligatio ex lege, vel ex pacto: Minor, scilicèt, quod Elias, Eliseus, & filij Prophetarum fuerunt in statu paupertatis, minimè ex verbis relatis D. Thomæ probatur, immo contrarium nos docet Angelicus Magister; quia immediatè ad verba supra relata ex lectione octava in cap. 11. ad Hebræos, ibi: *Quantum autem ad statum personæ dicit egentes, quia carebant divitiis.* Prosequitur Angelicus Magister, ibi: *in quo præfigurabant statum perfectionis novi testamenti.* In quibus verbis advertendum est, quod ille status erat personarum, & præfigurativus status perfectionis novi testamenti, qui quidem status figurativus sine voto conceditur in veteri lege; at vero Patres Salmanticenses contra expressam doctrinam D. Thomæ figurativum fuisse negant, & verum, & evangelicum quoad substantiam fuisse dicunt in illa lege: Multi etiam Eremitæ in habitu pauperrimo paupertatem sequuntur, & non sunt in statu paupertatis cum voto.

61 Ad confirmationem ex Epistola Sancti Patris nostri Hieronymi respondemus, sententiam Maximi Doctoris apertam esse contra votum paupertatis in veteri lege, & totalem, vel omnimodam abrenuntiationem in ea, cuius verba dedimus 1.p.Disc.2.§.4.& ad testimonium ex Epistola ad Rusticum respondetur 2.p.Disc.4.§.2. De Essenis dicimus fuisse pauperes sicut illi Philosophi, qui divitias contempserunt, vt supra diximus ex D.Hieronymo, & de eorum erroribus 2.p.Disc. 1. §.3. De Rechabitis videantur quæ dicta sunt ibidem 2.p.Disc.4.§.1. vbi ex eis nec votum paupertatis, nec obedientiæ probari manifestum est. Omnia alia argumenta, quæ authoritate aliquorũ Doctorum conficiunt Salmanticenses, paupertatem probant, & votum non concludunt, quia, vt sępè diximus ex D.Thoma, ex actibus virtutum statum, & vota in eisdem virtutibus nequit probari, nec licèt inferri, quod expresśiùs docet Opusc.19. cap. 20. ibi: *Iam enim supra dictum est aliud esse perfectionis actum, atque aliud perfectionis statum; nam perfectionis statum non efficit, nisi perpetua obligatio ad ea, quæ ad perfectionem spectant, sine qua plurimi perfectionis opera exequuntur, puta, qui in nullo voto continentiam servant, aut in paupertate vivunt,* Hæc D.Thomas: ergo eius discipulis non licèt ex actibus paupertatis Eliæ, & Elisei, & aliorum veteris testamẽti inferre votum, vel statum paupertatis; sed actum perfectionis hu-

huius virtutis in quo perseveraverunt ex sancto internoque impulsu, vt in figura status perfectę paupertatis legis gratiæ ex voto. Nil aliud probant Salmanticenses testimonijs Sanctorum Patrum laudantium paupertatem veteris legis, qui iuxta veram intelligentiam D.Thomæ sunt explicandi,& intelligendi,& nisi afferant aliquod testimonium antiquum, quod votum explicet,vel significet,vel institutionem status paupertatis in veteri lege constituant, frustra laborant doctissimi Patres Salmanticenses.

§. VI.

An in veteri testamento fuerit obedientiæ votum?

62 INter cętera religionis vota, obedientiæ sacrificium perfecit,& perfectius votum est,quia in eo alia continentur,& cętera quoddam modo includit, vt probat D.Thomas Opusc.18.cap.11.in hoc voto abiectio propriæ voluntatis consistit,& in eo holocaustum perfectionis consumatur,vt docet D.Thomas ibidem cap.10.Hoc votum dupliciter fieri potest, vel libertatem adimendo particulariter,circa aliquid particulare opus obediendi, vel totaliter propriæ libertati abrenunciando se propter Deum alijs subijciendo, in quo perfecta obedientia consistit,vt ibidem Angelicus Magister, ibi: *Aliqui vero libertati propriæ voluntatis totaliter abrenuntiant, se propter Deum alijs subijcientes per obedientiæ votum, cuius quidem obedientiæ exemplum præcipuum habuimus in Christo, de quo Apostolus dicit ad Romanos 5. Sicut per innobedientiam vnius hominis peccatores constituti sunt multi; ita per vnius obeditionem iusti constituerentur multi,quam quidem obedientiam Apostolus manifestat ad Philippenses 2. dicens: Humiliavit semetipsum factus obediens vsque ad mortem. Hæc autem obedientia in abrenuntiatione propriæ voluntatis consistit, vnde ipse dicebat Matth. 26. Pater mi, si possibile est transeat à me Calix iste, verumtamen non sicut ego volo, sed sicut tu,&c.*

63 Concedimus in veteri testamento fuisse obedientiæ virtutem,& aliquomodo voluntariam aliquam subiectionem ex pacto,vel voto circa aliquod opus particulare; sed votum per abrenuntiationem propriæ voluntatis negamus in illa lege, antequam Christus Dominus per suam obedientiam nos liberaret à peccato inobedientiæ: Patres vero Salmanticenses veterem legem nimis extollētes,hoc legis gratiæ pęrfectissimum,

& spirituale holocaustum inter vitulorum, & arietum carnalia sacrificia ab Elia institutum fuisse acerrime docent, adhùc inobedientiæ peccato non redempto per obedientiam Salvatoris, qua nobis dedit obedientiæ totalis præcipuum exemplum, & in hoc dubio 4. novitatem suam propugnant sequentibus argumentis.

64 Primo: filij Prophetarum præstabant obedientiam Eliæ, & post eum Eliseo tamquam Superiori: ergo ex voto: Antecedens probant ex Lyra, & Suarez ibi laudatis: Consequentiam suo solito, immo, & vnico discursu in omnibus votis: Amplectebantur obedientiam, quia cognoscebant multum conferre ad perfectionem; sed etiam cognoscebant perfectiorem esse obedientiam ex voto: ergo votum obedientię emisserunt.

65 Ex hoc argumento aliud formatur, quia Sanctissima Virgo Theresia à Iesu cognovit perfectionem virtutum, & maiorem perfectionem voti, emisit votum perfectiora faciendi in omni virtute; sed omnes sancti, & iusti cognoverunt perfectionem virtutum, & excellentiam voti: ergo omnes sancti emisserunt votum B. Theresiæ? iure optimo consequentiam negabunt, quia ex cognitione virtutum, & excellentiæ voti votum non infertur, & dicent, quod illa fuit gratia specialis facta huic Christi Sponsæ, divinis auxilijs præventem, & huic perfectioni proportionatæ; hoc ipsum ad argumentum respondetur, quod veteris testamenti iusti virtutem obedientiæ cognoverunt, & voti obedientię excellentiam; sed emisio huius voti fuit gratia specialis, quam Deus reservavit spiritui suæ Sponsę, & Ecclesiæ legis gratiæ, cui perfectiora præcepta, & consilia dedit, vt constat ex Scriptura, & Patres testantur. Tum etiam, quia in Sanctorum canonizationibus plurimæ virtutes in gradu heroico probantur, quæ non fuerunt ex voto: ergo ex cognitione virtutis, & voti, in exercitio virtutum, licèt fuerint in gradu heroico, non probatur votum, sed perfectio in actu, & habitu ex proposito, non vero in statu ex voto.

66 Confirmant Salmanticenses argumentum: Nequeunt plures in communitate vivere absque obligatione obediendi alicui Superiori; sed filij Prophetarum vivebant in communitate: ergo habebant obligationem obediendi alicui superiori, atqui hæc obligatio non oriebatur ex lege, siquidem hæc asignari non potest: ergo ex voto: laudant Tamburinum tom. 1. de iure Abbat. disp. 2. quæst. 1. dicentem probabiliter filios Prophe-

phetarum, & Essenos vnum sibi caput constituisse, cui obedientiam promitterent. Admissa maiori, negatur minor, scilicèt, quod filij Prophetarum vivebant in communitate Monasticâ, quæ requiritur ad votum obedientiæ; nam hæc vita communis cum voto ante adventum ChristiDomini, & Spiritus Sancti descensum, non fuit audita in Iudęa, vt expresè docet D. Augustinus in Psalm. 132. laudatus supra 1. p. Disc. 2. §. 4. Vivebant in vita communi aliquomodo, vel aliqua lege, vel pacto; nec obstat minor subsumpta, quod hæc obligatio non erat ex lege, quia asignari non potest votum; & Salmanticensibus affirmātibus est onus probandi. Tum etiam, quia negativa voti fundatur in imperfectione illius legis, & in statu imperfecto illius populi, & Synagogę propter peccatum inobedientiæ, à quo non dum genus humanum erat redemptum perfectisima Christi Domini obedientia. Fundatur etiam plurimis testimonijs Sanctorum Patrum, & præcipuè D. Thomæ, supra adductis: Patres vero Salmanticenses licèt pro obedientia in veteri testamento aliquos Doctores habeant, pro voto ex antiquis nullum habēt: ex Sacra Scriptura vmbram tantum probant, & à ratione nullum argumentum probabiliter concludit: ergo firma subsistit negativa voti.

67 Nec refert dicere cum eisdem Salmanticensibus; quod vita communis filiorum Prophetarum non ordinabatur ad aliquem finem polyticum, sed ad maiorem cultum Dei, & eminentiorem gradum virtutis, & vt insisterent in perfectione, eligebant obedientiam præstare alicui Superiori, vt à vulgari modo vivendi distinguerentur: ergo promisio, qua se astringebant, erat ex voto: Laudant Samnium, Arboricensem, & Salianum; sed hi obedientiam filiorum Prophetarum laudant, & nullus exprimit votum. Contra hunc discursum Salmanticensium militat tota venerabilis Congregatio Sancti Philippi Neri, in qua omnes Presbyteri in communitate vivunt, & non ordinantur ad aliquem finem polyticum, sed ad perfectiorem cultum Dei, & eminentiorem profectum spiritualem consequendum, & inter illa floruerunt viri in virtute obedientię eminentisimi non astricti voto: ergo ex vita communi ordinata ad maiorem perfectionem votum non probatur obedientiæ in veteri testamento. Instabunt Salmanticenses, quod in hac Congregatione, & alijs asignatur lex obedientiæ. Ad hoc facilè respondetur ex dictis supra, quod in filijs Prophetarum, nec lex,

nec

nec votum aſsignatur,ac perconſequens ex illorum obedientia nulla obligatio probatur, ſed tantum voluntaria, & libera ſubiectio, vt ſolent ſubijci ſpirituales filij Patribus,& conſcientiarum directoribus.

68 Secundo arguunt ex 3.Reg.cap.19. in quo Eliſeus, relictis bobus,veniam petijt ab Elia,vt oſcularetur patrem, & matrem,qui dixit Eliſeo:*Vade,& revertere,quod enim meum erat feci tibi.*Et poſt pauca,ibi: *Conſurgenſque abijt, & ſecutus eſt Eliam, & miniſtrabat ei.* Et addunt doctrinam Valentiæ 2.2.diſp. 10. q. 4. punct.1.§.5.quod in ſcriptura directè nō commemoratur obedientiæ votum,ſed ex ea colligitur ex Matth.cap.19. *Si vis perfectus eſſe,*&c.*Veni, ſequere me*: nam perfecta ſequella importat votum, vt non poſsit retrocedere,& qui obedientiæ voto ligatur,ſimilis eſt Crucifixo,ex Caſiano lib.4.inſtitutionum cap.35.

69 Huic argumento facilis eſt ſolutio ex dictis §. ſuperiori circa votum paupertatis,quia à veteri ad novum teſtamētum ſemper intellectus Catholicus, & fidelis procedere debet diſcurſu allegorico,hoc eſt,à figura ad figuratum, ab vmbra ad veritatem,vt advertit venerabilis Epiſcopus Chryſtopolitanus laudatus ſupra 1.p.Diſc.2.§.2.quia arguere à rebus geſtis, & factis ex veteri teſtamento ad novum,& ex novo ad vetus in eadem veritate,& proprietate periculoſum eſt, & erroribus proximum.Differentias inter ſequellam diſcipulorum Chriſti, & Apoſtolorum,& Eliſei ad Eliam oſtendimus ſupra 2.p. Diſc. 3.§.3.Ad doctrinam Valentię dicendum eſt,quod licèt votum obedientię hoc nomine non ſit expreſſum in evangelio,reperitur tamen expreſiſsimum per eius eſſentiam, effectus, & proprietates ſecundum inſtitutionem Chriſti Domini qualiter ſæculis non fuit auditum,vt optimè advertit Angelicus Magiſter, Opuſc.18.loco citato,ſcilicèt, per abnegationem ſui,& odium parentum,& propinquorum vſque ad animam ſuam, quæ quidem fieri non poſſunt perfectè,& immobiliter,vt Apoſtoli fecerunt ſine vinculo ligante,& aſtringente. In ſequella Eliſei nō reperitur abnegatio ſui,nec odium parentum,& animæ,quæ in veteri teſtamento non fuerunt audita iuxta dicta exP.N.Hieronymo ſupra 1.p.Diſc.2.§.4.nec omnis ſequella,votum obediētiæ ſupponit,vt patet in Chriſti Eccleſia,in qua omnes Chriſtiani Chriſtum Dominum ſequuntur,& non omnes votum obedientiæ emittunt in illis,quæ ſunt non de neceſsitate ſalutis: aliqui etiam in conſilijs evangelicis Magiſtrum ſequuntur,& vota

non

non profitentur,turbæ etiam Dominum nostrum sequebantur, & ei aliqui administrabant sine voto:ergo ex sequella Elisei votum obedientiæ religiosæ non probatur.

70 Hic advertendum est; quod Sanctum Inquisitionis Tribunal mandavit expurgari,& deleri ex Historia Prophetica, quod Elias ex Dei mandato,& iussu suam fundavit religionem in veteri testamento. Salmanticenses in Eliseo fundatam fuisse, & institutam docent,& hic numero 54. affirmant, quod Elias iussu Dei vocavit Eliseum ad statum religiosum: ergo instant, & tenent,quod sua religio fuit fundata ab Elia in Eliseo iussu,& mandato Dei,ac perconsequens,quod hæc religio in veteri testamento fuit de iure divino,quod scribere prohibuit, & deleri præcepit Sancta Hispanica Inquisitio.

71 Votum obedientiæ Elisei confirmare intendunt ex D. Thoma 2.2.q.186.art.6.ad 1.ibi:*Ad perfectionem vitæ Dominus pertinere dixit; quod aliquis eum sequatur,non qualitercumque, sed vt vlterius retro non abiret*.Et ibi: *Hæc autem immobilitas sequellæ Christi firmatur per votum*.Et afferunt verba Elisei 4.Reg.cap.2. ibi: *Vivit Dominus,& vivit anima tua, quod non derelinquam te.* Et ex Lyra, ibi: *Volebat manere cum Magistro suo quantum poterat.* Ex Abulensi quęst. 5.ibi: *Iuro per vitam Dei,& per vitam tuam,quod non derelinquam te.*Et quæst.10.ibi: *Cum iuramento asseruit Elius,quod non dimitteret Eliam*, & inferunt Salmanticenses: ergo sicut ex facto Apostolorum rectè colligitur,quod secuti fuerunt Christum Dominum per votum obedientiæ, sic etiam rectè probatur, quod Eliseus ex voto obedientiæ Eliam secutus fuerit.

72 Facilis est solutio concedendo totum, & negando hanc vltimam consequentiam,& supponendum est: quod Angelicus Magister disputat: an ad perfectionem religionis requiratur,quod consilia cadant sub voto, &. affirmative respondet iuxta dicta quęst.184.art.4. in quoad rationem status necessario requirit legem,vel votum: Cum vero sine voto consilia immobiliter firmari non possint, ideò verus status religiosus sine votis firmari nequit: at vero eadem consilia extra statum religiosum servari posse constans est,& perpetua Angelici Magistri doctrina. Perfectio vitæ Christianæ acquiri potest sine votis,& perfectionis statum profiteri sine vitæ perfectione, vt ibidem docet D.Thomas in argumento,sed contra ibi: *Sed contra est, quod aliqui sunt in statu perfectionis,qui omninò charitate, & gratia carent,sicut mali Episcopi,& mali religiosi: ergo videtur, quod è contra-*

rario aliqui habent perfectionem vitæ, qui tamen non habent perfectionem status. Hoc ipsum probat in corpore articuli, & ex hac doctrina manifestum est, quod ex Dei inspiratione interna potuit Eliseus sequi perfectissime Eliam extra statum religiosum sine voto obedientiæ,& quod ex perfecta observantia consiliorum solum sequitur perfectionem vitæ, non perfectionem status,ad cuius immobilitatem necessarium est votum,vt optimè docet Angelicus Magister. Ex testimonijs adductis Lyræ, & Abulensis votum totalis obedientiæ non sequitur, vt ex ipsis constat: vnde consequentia Salmanticensium ex sequella Christi ad sequellam Elisei non tenet,nec subsistere potest in sana doctrina, vt ex dictis constat,quia plus distant sequellæ Eliæ, & Christi Domini quam Polus à Polo,illa fuit vmbra,hęc veritas.

73 Arguunt etiam Patres Salmanticenses ex licentia petita ab Eliseo ad osculandum patrem,& matrem; sed ex hac venia votum obedientiæ inferre ridiculum est, nam ex multis alijs capitibus,& ex reverentia,à maioribus venia petitur, vt patet in multis congregationibus,collegijsque;& à patribus spiritualibus,& directoribus licentia petitur à pijs,& devotis personis etiam ad bona opera exercenda.

74 Tandem in hoc dubio §.2. contendunt respondere argumentis Patris Suarez,& ad primum, scilicèt, quod votum obedientiæ totalis pertinet ad perfectionem legis gratiæ, & repugnat imperfectionis veteris,dicunt,satis supra cõstare in hac præsenti disputatione num.24.33.48. Sed in his numeris difficultatem non enervant,quia num.24. nihil ad rem invenitur: num.33.& 48.argumentum repetunt de fide,spe, & charitate, quæ perfectiores virtutes sunt,& in veteri testamento inventæ fuerunt in iustis: ergo,& vota paupertatis, castitatis, & obedientiæ non repugnabant in lege.

75 Sed disparitas evidens est ex D.Thoma Opusc.18.in quo Angelicus Magister explicat, quid ad perfectionem vitæ spiritualis requiritur de necessitate salutis,quid sub consilio, & cap.5.fidem,spem,charitatem sub præcepto cadere: virtutes vero castitatis,paupertatis,& obedientiæ sub consilio cap. 6. docet; itaque virtutes Theologales in vtraque lege necessariæ fuerunt,& sunt ad salutem,& ad perfectionem vitæ spiritualis consequendam: at vero consilia ex voto non sunt de necessitate salutis simpliciter,nec ad perfectionem,quia sine illis potest acquiri,& consequi vitæ spiritualis perfectio, vt ibidem pro-

probat Angelicus Magister: instituta vero fuerunt à Christo Domino ad melius, & facilius consequendum finem legis, vt instrumenta virtutum, quæ sub libertate sunt positæ, ac perconsequens in lege servitutis hæc consilia, & instrumenta non fuerunt data, vt sæpè diximus ex D. Thoma; vnde sicut non valet, consequentia; in veteri lege fuerunt fides, spes, charitas: ergo, & Sacramenta novæ legis, & alia in ea instituta à Christo Domino ad melius, & facilius perfectionem acquirendam, sic non valet: ergo, & vota: quia Sacramenta, & consilia instituta fuerunt in lege gratiæ, & libertatis, vt melius, & facilius possent acquirere finem legis liberi filij in lege nova, quam in veteri servi; & hoc pendet ex divina institutione, & voluntate secundum statum hominum, & conditionem vtriusque legis, ante redemptionem à servitute, & post redemptionem à peccato inobedientiæ.

76 Arguebat etiam Pater Suarez; quod licèt in Scriptura constet Eliseum ministrasse Eliæ; votum obedientiæ non probatur: ergo non est concedendum in illa lege. Respondent Salmanticenses constare valdè probabiliter ex adductis, & productis testimonijs Elisei votum. Sed evidenter ostēdimus, quod testimonia Sacræ Scripturæ, & Patrum à Salmanticensibus adducta nil probant, nam si argumentum ex cognitione virtutis, & excellentiæ voti esset fundamentum sufficiens ad probabilitatem voti, probabile etiam esset, quod iusti legis naturæ, scriptæ, & gratiæ vota emiserunt in omnibus virtutibus, in quibus laudantur, & commendantur; nam in omnibus cognoverunt virtutem, bonitatem, & excellentiam voti. Dicunt etiam: quod argumentum est negativum, & inefficax; sed falsum est, quia fundatur negativum in solidissimis rationibus positivis ab authoritate Sacræ Scripturę, & Sanctorum Patrum; & licèt mere negativum esset, satis efficax est in rebus ad fidem pertinentibus, & ad sacras Ecclesiasticaque Historias, nam quod in Sacra Scriptura veteris, & novi testamenti non invenitur, nec à Sanctis Patribus docetur, factumque antiquum supponitur publica authoritate notorium, & omni populo notum, & ad ius divinū pertinens, & post tot sæcula nostro sæculo sine antiquo teste affirmatur, gratis dicitur, novum est, & sua ipsa novitate laborat, habebitque extrinsecam illam probabilitatem, quæ ab authoribus neothericis accipere potest, attentis fundamentis, & rationibus quibus probatur. Tandem in hoc §. liberare curant

Essenos ab hæresi, quia aliqui dixerunt, quod secta illorum inter Iudæos sanctissima existimabatur. De Essenis supra diximus 2.p.Disc.1.§.2.& nunc est reflectendum,quod nullibi in veteri, & novo testamento Essenorum mentio fit: Iudæi,qui illos laudant Iosephus,& Philo sunt, qui in Iudaismo perseverantes post Christum Dominum Essenorum virtutes,& eorum errores etiã referunt. Ex antiquis Patribus,& Ecclesiæ Doctoribus Epiphanius,Hieronymus,Nilus,Philistratus,& alij inter hæreticos veteris,& novi testamenti Essenos enumerant, & cautè legendi sunt Salmanticenses,quia testimonia SS. PP. integrè non referunt circa Essenorum virtutes quia vitia,pravaque opera Essenorum,quæ Patres referunt, omittunt.

77. Pro Essenis laudant Salmanticenses D. Chrysostomum,qui Homil.44. in Acta Apostol. eos à probitate nomen accepisse dicit, & in hac Homilia,nec verbum de Essenis reperitur, sed in Homil.46.cuius verba referuntur, vt constet qua fide legendi sunt Salmanticenses in testimonijs Sanctorum.Explicat Sanctus Doctor persecutionem D.Pauli in Hierusalem, & qui illi siccarij fuerint,& ait ibi: *Ante hos dies surrexit Theudas, hos vero Sicarios vocant quosdam,à gladijs reconditis, quos gestant. Sica enim id genus gladiorum à Romanis dicunt: alij putant esse vnam ex sectis Hebræorum: tres enim sectæ illis erant, Pharisæi, Saducæi,& Esseni qui etiam Hosij, id est, sancti dicuntur, hoc enim vult nomen Essenorum à vitæ honestate,illi ipsi,& Sicarij dicti, eo quod essent zelotæ; ne igitur doleamus, quod sectæ sint,& pseudo-Christi, etiam Christò insidiare voluerunt ante hoc,& post hoc, vt veritatem adumbrent, sed illa magis fulget, manifestaque est vbique.* Hęc D.Chrysostomus,in quibus Essenos Sicarios fuisse docet,& inter sectas reprobatas enumerat, licèt nomen eorũ ab honestate vitæ dictum fuerit,quia multi sub optimo nomine pessima opera exercent; & eodem modo quamplurimi etiam nomen sanctitatis Essenorum celebrant, & errores vitiaque eorum condemnant,quapropter in his,& alijs testimonijs à Salmanticensibus adductis parum fideliter procedunt,quia illa non referunt integra,& licèt aliqui Essenos ab erroribus,& vitijs liberent, Abulensis, Soto, Medina, Vazquez, Suarez,& aliqui à Salmanticensibus laudati vota religiosa in Essenis expressè negant.

§.VII.

§. VII.

An in veteri lege fuerit aliqua traditio personarum ad cultum Dei?

78 HAnc quęstionem proponunt examinandam dubio. 5. sub vnico §. & primo, naturam explicant, & traditionis conditiones. Prima est perfectissima, tam ex parte finis, & modi, qua Deo omnia sua homo consecrat absolutè irrevocabiliter, quæ fit in solemni professione religiosorum, & hanc in veteri lege non reperiri expressè fatentur Patres Salmanticenses. Alia est minus perfecta ex parte modi quo fit, non irrevocabiliter absolutè, saltem ex parte acceptantis, vt in votis simplicibus Societatis Iesu, & hæc minus perfecta traditio non impedit quod tradentes se sint veri religiosi, & de hac traditione procedit quæstio. Aliam tamen constituunt minus perfectam ex parte materiæ determinatę, ad quam se extendit, vel limitát, vt ad vaccandum infirmis, vel divinis laudibus, vel ad castitatem servandam, vel ad aliud opus virtutis particulare, & advertunt Patres Salmanticenses dicentes, quod in præsenti non determinatur modus huius extensionis, sed illum vage cõprehendi sub nomine cultus Dei, quæ quidem determinatio extensionis colligenda est ex dictis, & dicendis; quia si cõstet prædictas personas tria vovisse consilia, inde etiam constabit, quod se Deo consecraverunt ad talem finem, sicut proportionabiliter accidit in religiosis Societatis per vota simplicia.

79 Hæc doctrina explicatione indiget, nam perfecta traditio ex parte tradentis immo, & perfectissima de iure divino est, qua homo totum se tradit Deo, & statum, & conditionem mutat, quia sic homo quantum ex se est, omnia relinquit propter Deum; nam in hac traditione, vt docet S. Gregorius Magnus affectum potius debemus pensare, quam censum, & quamvis hæc traditio à voluntate pendeat acceptantis, qui eam possit revocabilitet acceptare modo, & conditionibus statutis; limitatio acceptantis non minuit perfectionem traditionis quoad affectum, sed statum limitat traditi. Observandum est etiam, quod traditio personarum tria requirit, vt conditionem traditi mutet, & statum constituat, vt advertit Fagnanus tom. 5. in 2. p. lib. 3. Decretal. in Cap. *ex parte*. Primum, quod emittantur tria

præ-

prædicta vota, vel obedientiæ cum perpetua stabilitate in Monasterio. Secundum quod emittantur in manibus habentis potestatem incorporandi religioni, quod suppleri potest à Papa, vel ipso incorporante, vel alicui incorporationem committente. Tertium quod hęc traditio fiat in aliqua religione à Sede Apostolica approbata, & hoc suppleri non potest, vt quis verus sit religiosus; nam implicat quod aliquis sit regularis in domo sua, & quod non sit alicui religioni incorporatus, essetque religiosus, & maneret sæcularis in domo sua, & alia, quæ observat idem Fagnanus vbi supra num. 17.

80 Ex quibus constat falsitas doctrinæ Salmanticensium, nam licèt manifestè appareret, quod in veteri testamento aliqui tria vota emisserunt, quod non constat, adhùc veri religiosi non fuissent, nec verum statum religiosum cõstituerent, quia nec vota emisserant in manibus potestatem habentis ad incorporandum in religione, nec professio fuit facta in religione approbata: datis igitur, & non concessis votis in Elia, Eliseo, & alijs, adhùc remanet insuperabilis difficultas quoad statum verum religiosum veteris testamenti. Institutum Sacrę Societatis Iesu aliquando placet Patribus Salmanticensibus Carmelitis Excalceatis, vt ad instar illius suum verum statum religiosum Elianum in Synagoga Iudæorum defendant, sed nunquam placebit Patribus Societatis, quod suum sacrum institutum evangelicum in lege gratiæ sit ad instar religionis propheticæ veteris testamenti noviter adinventæ; & mirum est, quod Patres Salmanticenses, & omnes eiusdem familiæ vellint, quod post tot sæcula à Nativitate Christi, Sanctus Ignatius suscitaret institutum, & formam professionis, & traditionis, quam Patres Carmelitæ reliquerunt, adveniente lege gratiæ, vt ex Societate Iesv instituta sęculo præterito arguant ad probandum verum statum religiosum in Synagoga Iudæorum institutum novem sæculis, & amplius ante Christi Domini adventum.

81 Disparitas maxima est, nam Sanctus Ignatius instituit suam religionem iuxta normam evangelicam, & solemnitates Ecclesiasticas, siquidem societas non constituitur votis simplicibus tantum, sed solemnibus, & simplicibus, & in ea sunt quamplurimi religiosi solemni professione astricti, itaque status Societatis habet suam immobilitatem in sequella Christi, & perfectissimam, irrevocabilemque traditionem ex votis solemnibus sicut cęteræ religiones Ecclesiæ, quod vero aliqui simplici-

ter voventes tantum admittantur ad professionem solemnem, hoc perfectionem status Societatis non minuit. An minuat perfectionem personarum non est nobis disputandum, & suos habebunt defensores filij Societatis: in illa vero religione veteris legis, vt ideatur à Patribus Salmanticensibus, omnia vota fuissent simplicia, nullaque in ea irrevocabilis, & perfecta traditio nulla solemnitate fuit approbata in illa lege: ergo ex instituto Societatis legis gratiæ, nullum potest formari argumentum ad statum verum religiosum Iudæorum veteris testamenti.

82 Resolutio igitur dubij ex dictis facilis est, respondendo sub eadem distinctione, qua admittimus consilia in veteri lege, quia sicut vota ita traditio. Aliqui se Deo tradiderunt in ordine ad aliquem cultum Dei iuxta illam legem, quod probant textus, & testimonia producta à Salmanticensibus, num. 64. & quia cultus Dei potest esse in actu circa aliquod opus particulare virtutum, & in statu, dicimus, quod nullus se Deo tradidit ad cultum Dei in aliquo statu vero legis gratiæ, quia ad hoc necessarium esset publica, & externa institutio status, & legis illum constituentis. Cum autem in veteri testamento nulla fuerit institutio publica alicuius status legis gratiæ, nec reperiatur in illo testamento publica revelatio legis specialis constitutiva veri cultus Dei secundum cultum Christianorum, hinc manifestum est, quod nullus se Deo tradit iuxta cultum legis gratiæ, sed secundum status figurativos veteris testamenti, vt patet in cultu Pontificum, Sacerdotum, Levitarum, Nazareorum, Rechabitarum, & aliorum illius legis.

83 Ratione probatur differentia traditionis veteris, ac novi testamenti, quia non potest homo alteri se tradere eodem modo in statu servitutis, ac in statu libertatis; sed in veteri lege fideles omnes erant in statu servitutis, & in lege gratiæ sumus in statu libertatis: ergo traditiones legis gratiæ, & veteris legis distinguuntur non solum solemnitate, quæ accidentalis est statui, & de iure Ecclesiastico, sed etiam ex natura vtriusque legis, & statuum.

84 Confirmatur ex D. Thoma lib. 1. de Regim. Principum, cap. 14. ibi: *Quia in veteri lege promittebantur regna terrena non à dæmonibus, sed à Deo vero, religioso populo exhibenda: inde est in veteri lege Sacerdotes regibus esse subiectos.* Ex natura illius legis in statu servitutis Sacerdotes cultui Dei tradebantur cum subiectione

ad reges, & hæc erat minus imperfecta traditio illius religiosi populi, & Sacerdotes in populo religioso Deo traditi, & dicati, & dicati subiecti erant in suo statu regibus, quia erant in statu servitutis: at in statu libertatis præsentis Ecclesiæ se Deo tradentes in statu religioso non sunt subiecti regibus in suo statu: ergo traditio ad cultum Dei religiosum in veteri, & novo testamento, & in statu servitutis, & libertatis ab intrinseco, & ex natura, & conditione vtriusque legis differunt, ac perconsequens non possunt constituere eumdem statum religiosum in vtraque lege.

DISCURSUS SECUNDUS.

De possibilitate status religiosi evangelici, quoad substantiam, & essentiam in spiritu legis gratiæ instituti ab Elia in veteri testamento.

§. I.

An fuerit possibilis status religiosus in veteri lege?

85 EX divina absolutaque potentia non procedit hæc quæstio, sed secundum ea, quæ nobis revelata sunt in Sacris Scripturis, & secundum naturam veteris legis, & conditiones illius, atque iuxta imperfectum statum Synagogæ, & generis humani ante adventum Christi Domini, & eius mortem, & passionem. In hoc statu constanter dicimus verum statum religiosum quoad substantiam, & essentiam evangelicum impossibilem, vel potius incompatibilem fuisse cum imperfectione illius legis, iuxta dicta 1. p. Disc. 1. § 2. & 3. & 4. & per totam hanc controversiam, & hic alijs motivis stabilitur in solutione argumentorum Patrum Salmanticensium, qui vt verum statum religiosum cum votis, & possibilitatem eius in Synagoga defendant, supponunt disputationem procedere de statu religioso secundum ea, quę ad eius substantiam, & essentialem constitutionem pertinent, vt sunt vota essentialia cum aliqua tra-

traditione, non vera de statu religioso quatenus comprehendit solemnitatem votorum, & Ecclesiasticam iurisdictionem, nam his solemnitatibus constitutum imposibilem fuisse docent in illa lege.

86 Hac supposita doctrina advertendum est, quod ipsi Salmanticenses in hoc tractatu disput. 1. dub. 4. §. 1. cum D. Thoma docent, professionem per vota solemnia distingui ex natura sua ab intrinseco, & de iure divino à professione emissa per vota simplicia, & pro hac sententia laudant Albertum Magnum, D. Thomam, D. Bonaventuram, Sylvestrum, Durandum, Ricardũ, Capreolum, Dezan, Turrecrematam, Raynerum, Victoriam, Petrum, & Dominicum de Soto, qui ante constitutionem Gregorij scripserunt, & votum solemne ad statum religiosum necessarium fuisse docent: ergo hi omnes statum illum verum religiosum veteris testamenti non cognoverunt votis simplicibus constitutum, quia alias votum solemne non peterent ex necessitate in novo testamento ad essentiam, & substantiam illius. Advertendum est etiam ex eisdem Salmanticensibus supra citatis num. 42. quod vota simplicia licèt constituant emittentem simpliciter religiosum, non cum constituunt simpliciter professum: & ibidem ex Araujo asserunt; quod vota simplicia in Societate Iesu emissa sufficiunt ad salvandam veram rationem religionis in statu imperfecto, & veluti in via, & tendentia ad statum perfectum. Nam abdicatio perfecta dominij, & proprietatis est de essentia status perfecti religiosi, & consumati per professionem, ad cuius perfectionem, & consumationem non sufficit abdicatio quoad vsum tantum.

87 His ex Patribus Salmanticensibus admissis, supponimus, quod PP. Salmanticenses Excalceati Carmelitæ in gratiam Iesuitarum etiam admittent, quod Societatis status, & religiosorum illius per vota simplicia in Christi Ecclesia emissa sub lege gratiæ, quæ iustificare potest ex se, & iuvare ad perfectionem consequendam, & institutus est solemni approbatione Ecclesiæ cum potestate Ecclesiastica, & spirituali clavium perfectior sit statu illo religioso ab Elia instituto in Synagoga votis simplicibus sine ijs prærogativis, & excellentijs, quas habet in lege gratiæ Sacra Societas. Sed secundum PP. Salmanticenses hic status Societatis est imperfectus in lege gratiæ, & in eo profitentes per vota simplicia non sunt simpliciter professi. Qualis igitur erit ille status religiosus institutus ab Elia in Synagoga sub lege

servitutis,quæ iuvare non poterat ad perfectionem consequendam,neque legem habebant religiosi,quæ iuvaret ad perfectionem,nec potestatem spiritualem clavium,nec aliquam approbationem ab Ecclesia? Certum enim videtur inferri ex doctrina Salmanticensium,quod ille status religiosus Synagogæ imperfectior imperfecto Societatis (vt asserunt) non fuit verus, & evangelicus quoad substantiam,& essentiam.

88 Circa doctrinam doctissimi Araujo est reflectendum, quod eo modo quo aliquis est professus,est religiosus,quia religiosus constituitur per professionem,itaque per vota simplicia quibus Patres Societatis constituuntur,simpliciter religiosi sunt, etiam simpliciter professi; sed quia Patres Salmanticenses statum Societatis nudum,& in essentialibus votis eum considerāt, vt in substantia,& essentia subsistere possit Elianus Monachatus, notandum est: quod Sacra Societas habet in quo conveniat cum omnibus religionibus,& in quo differt ab omnibus alijs: Habet vota essentialia status religiosi, quibus in lege gratiæ constituitur status perfectus religiosus sine solemnitate votorum,vt asserunt ipsi Salmanticenses,& habet suam specialem regulam,& constitutiones,quibus illa essentia in votis simplicibus constituta determinatur ad hunc statum specifice distinctum ab alijs religionibus: vnde religiones sumunt suam speciem ex specialibus institutis,& legibus,& ex his comparantur religiones secundum maiorem,vel minorem perfectionem, vt docet D. Thomas Opusc.19.cap.1.Supposita essentia status religiosi in triplici voto ad constituendum statum specificum, & determinatum non requiritur votum, sed sufficit regula cum determinatis legibus,vt patet in religionibus Sanctissimę Trinitatis,& B.MARIÆ de Mercede,nam prima constituitur lege in statu specifico redimendi captivos,& secunda quarto voto: ergo solemnitas status religiosi quoad constitutivum specificū, & determinatum potest esse vel à voto,vel à lege, quia ad statum perfectionis constituendum sufficit lex, vt patet in statu Episcopali,qui sine votis est solemnis status perfectionis,vt docet D.Thomas in Matth.cap.19.ergo supposita essentia status religiosi in Societate per simplicia vota,religiosi sic profitentes sunt solemniter specifici religiosi in statu specifico religioso solemni solemnitate legis,regulæ,scilicèt,solemniter approbatę à Sancta Sede.

89 Nec obstat retentio dominij,& proprietatis vt ille sta-

ſtatus pacificus ſit perfectus; nam vt docetD.Thomas vbi ſuprà! Epiſcopatus eſt ſtatus ſolemnis perfectionis perfectus cum retent one dominij,& proprietatis rerum,ſi benè vtantur, vt rectè poſleſſà adminiſtrent; ſed in ſocietate profeſsi ſimplicibus votis retinent dominium, & proprietatem cum legibus benè vtendi,& diſponendi de retentis: ergo ſunt in ſtatu religioſo ex votis ſimplicibus,& legibus ſolemnibus ſpecifico perfecto religioſo ſimpliciter,& ſolemniter,ac perconſequens ex votis, & legibus,ſtatus eorum ſpecificus eſt ſtatus perfectus, & ſolemnis religionis,dominio retento,in quo tendunt ad maiorem perfectionem,& ſolemnitatem ex votis ſolemnibus perpetuis.

90 Inconſequenter videntur procedere Salmanticenſes in ſua doctrina circa ſtatum religioſum;nam cumD.Thoma,& eius diſcipulis vbi ſupra tenent profeſsionem per vota ſolemnia ab intrinſeco ex natura rei,& iure divino diſtingui à profeſsione per vota ſimplicia emiſſa,quod probant ex D.Thoma plurimis eius diſcipulis laudatis §.1. Hi omnes,vel ferè omnes qualitatem diſtinctionis diſputantes, ſpecie prædictas profeſsiones differre docent ex eiſdem teſtimonijs,& rationibus D.Thomę; at Salmanticenſes,vt Monachatus Iudaici,& evangelici identitatem quoad eſſentiam ſalvent,relictis D.Thoma, & eius diſcipulis, ſocietati adhærentes,prædictas profeſsiones per ſolemnia,& ſimplicia ſpecie non differre defendunt, ſed modo intrinſeco: quo etiam modo dici poteſt profeſsiones non diſtingui ex prędictis votis ex natura ſua ab intrinſeco de iure divino, ſed modo aliquo ſecundum magis, vel minus explicitum.

91 Eſt etiam notandum ex doctrina admiſſà à Salmanticenſibus vbi ſupra, num. 53. quod ſolemnitas ex communi Thomiſtarum ſententia diſtinguitur in eſſentialem,& accidentalem.Eſſentialis conſiſtit in actibus,quibus homo ſe abſolutè, & perpetuò tradit Deo in aliqua religione: Accidentalis verò in modo,& circumſtantijs,quibus ex inſtitutione Eccleſiæ debent fieri actus,vt ſint legitimi, qua communi Thomiſtarum doctrina in ſua probabilitate relicta, quia incompatibilis eſt cũ vero Monachatu veteris teſtamenti ſine aliqua ſolemnitate, Scholæ Societatis adhærent Salmanticenſes,& omnem ſolemnitatem profeſsionis de iureEccleſiaſtico defendunt,eſſentiamque profeſsionis ſolemnis in votis formaliter, & non in ſolemnitatibus Eccleſiaſticis conſiſtere docent num.54.

92 Sed hæc doctrina ſubſiſtere nequit, nam ſecundum

Patres Salmanticenſes, vt ſupra vidimus ſtatus religioſus inſtitutus ſine ſolemnitate votorum eſt imperfectus, & in via, & tendentia ad ſtatum perfectum, & conſumandum per ſolemnitatem; ſed Chriſtus Dominus inſtituit ſtatum religioſum, & conſiliorum ſine vlla ſolemnitate: ergo ſtatus religioſus vitæque Apoſtolicæ, & conſiliorum Evangelij inſtitutus fuit à Chriſto in ſuo Sacroſancto Evangelio, ex natura ſua imperfectus, & in via ad ſtatum perfectum: Maior admittitur à Salmanticenſibus ex Araujo loco citato: Minor probatur, nam ex ſententia Salmanticenſiũ, omnis ſolemnitas votorum, tàm eſſentialis, quàm accidentalis eſt ab Eccleſia inventa, & introducta, nullaque requiritur de iure divino, & Chriſti inſtitutione ad ſtatum religioſum evangelicum: ergo ſine vlla ſolemnitate inſtituit Chriſtus Dominus hanc viam perfectionis, ac perconſequens ſtatus evãgelicæ perfectionis, quem Chriſtus Dominus inſtituit, & fundavit in ſuis Apoſtolis, eſſet imperfectus in via, & tendentia ad ſtatum perfectionis perfectum per ſolemnitatem poſteà introducendam ab Eccleſia, itaque Apoſtoli, & alij diſcipuli Domini non fuiſſent in ſtatu perfecto evangelicæ perfectionis, ſiquidem ſine vlla ſolemnitate Apoſtolicam vitam tenuerunt, ſecũdum doctrinam Salmanticenſium.

93 His dictis, & prętermiſsis ad quæſtionem per concluſiones reſpondetur. Sit prima: ſtatus verus religioſus cum votis ſolemnibus, & poteſtate ſpirituali clavium, & Eccleſiaſtica iuriſdictione non fuit poſsibilis in veteri teſtamento; conſentiunt huic concluſioni Patres Salmanticenſes, & omnes eiuſdem familiæ poſt vltimum decretum Sanctæ Inquiſitionis.

Secunda concluſio: ſtatus religioſus verus in religione ſolemniter approbata, in qua ſolemnia etiam emittuntur, & ſimplicia, ſub poteſtate ſpirituali clavium non fuit poſsibilis in veteri teſtamento, patet ex dictis, quia non fuit in illa lege religio ſolemniter approbata: ergo vota ſimplicia, & ſtatus religioſorum Societatis nil favent Salmanticenſibus, vt verum ſtatum religioſorum defendant in Synagoga Iudæorum.

94 Tertia concluſio defenditur à Salmanticenſibus. Novus ſtatus verus religioſus Chriſti Eccleſiæ incognitus, ſcilicèt, ſtatus quoad ſubſtantiam, & eſſentiam religioſus evangelicus conſtitutus per vota ſimplicia tantum, ſine perfectione evangelica, ſine ſolemnitate, & poteſtate Eccleſiaſtica emiſſa in Cõgregatione, quæ non eſſet ſolemniter approbata, in qua profiten-

tentes non possent solemnia emittere, nec ad perfectum statum perfectionis pervenire per aliquam solemnitatem de iure divino, vel Ecclesiastico introductam; & quia Salmanticenses ex instituto Societatis præcipuum fundamentum sumunt ad probandam possibilitatem veri status religiosi quoad substantiam, & essentiam evangelici in Synagoga; ex ipso Sacræ Societatis laudabili Instituto ostenditur impossibilitas status veri religiosi evangelici in veteri lege: Supponimus, vt supra diximus, quod status religiosus si daretur in veteri lege imperfectior esset statu Iesuitarum, & magis apparebit, singula, quæ habet Societatis institutum explicando. Est enim Societas vera, & evangelica religio, instituta in Christi Ecclesia ad honorem Dei, & salutem animarum cum speciali voto obedientiæ Romano Pontifici circa missiones, & conversionem fidelium, instituta fuit solemni Ecclesiæ approbatione solemnibus, & simplicibus votis subsistens, & plurima alia laudabilia habet ad perfectionem consequendam in suis Constitutionibus, & Statutis; præter hæc habet etiam perfectionem legis gratiæ, quæ careret si extitisset Eliana religio veteris testamenti: in quo ergo consistat perfectio legis gratiæ explicare oportet, vt discrimina inter Iesuiticum, & Elianum institutum omnibus palam fiant, quod ex differentia veteris, & novæ legis accipiendum est, de qua D. Thomas 1.2.q.107.art.1.& 2.vbi Angelicus Doctor novam, veterem legem perficere docet, & hanc perfectionem principaliter consistere præcipuè in gratia Spiritus Sancti indita cordibus, qua dicitur lex amoris, & in spiritualibus bonis promissis, & æternis, quæ sunt obiecta virtutum præcipuè charitatis. Consistit etiam perfectio legis gratiæ, quia hæc, ex se iustificare potest, & vetus non poterat, & quod in hac lege libertatis Christus aperuit sensum spiritualem scripturarum ordinando quomodo præcepta totius observarentur, & tandem addidit consilia perfectionis. His omnibus careret status religiosus Elianus in veteri testamento sine perfectione evangelica institutus secundum decretum Sanctæ Inquisitionis, & hæc omnia habet venerabilis Societas Iesu adhùc in simplicia vota emittentibus: ergo longè lateque imperfectior esset status religiosus Elianus veteris testamenti, Statu Societatis, quem imperfectum appellant Salmãticenses: ergo ex instituto Societatis nullum possunt formare argumentum ad statum religiosum Elianum veteris legis.

95 Discursus procedit ex vi institutionis statuum vete-

ris,& novi testamenti per vota simplicia,& supponendo ex decreto Sanctæ Inquisitionis, quod ille status religiosus Elianus carebat perfectione legis gratiæ, etiam esset imperfectior statu communi Christianorum; quod probatur manifestè; nam status communis Christianorum ex lege,& ex sua institutione, & meritis Christi paßi habet gratiam spiritualem inditam cordibus, quæ iustificare potest ex lege ipsa,habet spiritualia,& æterna promissa, habet sensum spiritualem scripturarum apertum, & precepta ordinata à Christo Domino,vt tutius observentur. His omnibus careret status religiosus Elianus in veteri lege: ergo esset imperfectior statu communi Christianorum, ac perconsequens non potest dici vnus,& idem quoad substantiam, & essentiam cum statu religioso evangelico, siquidem careret perfectione essentiali,& substantiali evangelij,qua differunt novum,& vetus testamentum.

96 Nec obstat si dicant; quod ille status religiosus veteris legis constitueretur eisdem consilijs,& votis,quibus constituitur status religiosus legis gratiæ: ergo non distinguerentur quoad substantiam,& essentiam. Sed contra est; quia licèt haberet eadem consilia,& vota,non haberet eamdem virtutem, & veritatem,in quo consistit præcipua, & formalis distinctio veteris,& novæ legis,& eorum statuum, quod manifestum est ex Div.Thoma loco supra citato art.1. nam licèt lex vetus eadem præcepta Charitatis haberet, alia fuit à nova, & statum constituit distinctum in Synagoga quoad essentiam,& substantiam à statu legis gratiæ in Christi Ecclesia, & rationem aßignat Angelicus Magister ad 2.ibi: *Lex autem vetus, & si præcepta Charitatis daret,non tamen per ea dabatur Spiritus Sanctus,per quem diffunditur Charitas in cordibus nostris, vt dicitur ad Romanos 5.* Hæc D. Thomas: ergo licèt in illo statu religioso Eliano veteris legis essent eadem vota,deficientibus spiritu,veritate,& perfectione legis gratiæ in illo,alius esset status quoad essentiam,& substantiam à statu religioso legis gratiæ,& constituerent tantum vota illa statum figurativum,sicut lex vetus eisdem preceptis ex defectu gratiæ Spiritus Sancti,& perfectione evangelica statum constituebat figuralem,vt docet D. Thomas ex D. Augustino.

97 Confirmatur,quia licèt in sacrificio Melchisedech reperiantur Sacerdos,panis,vinum,oblatio,& sacrificium,non fuit tamen vnum,& idem sacrificium quoad substantiam, & essentiam cum sacrificio Eucharistico panis,& vini legis gratię,

quia

quia non habebat veritatem, virtutem, spiritum, & gratiam novi testamenti: ergo licèt in illa lege reperirentur homines se Deo tradentes, bona interna, & externa Deo oblata per vota, & sacrificium ex oblatis, deficientibus gratia, spiritu, veritate, & perfectione legis gratiæ, non constituerent eumdem statum quoad substantiam, & essentiam evangelicum vnum, & idem cum statu religioso evangelij: ergo adhùc concessis votis simplicibus in veteri lege non probatur possibilitas veri status religiosi quoad substantiam, & essentiam evangelici.

98 Directè etiam impugnatur eadem possibilitas; nam repugnat status perfectus sine evacuatione status imperfecti; sed posito vero statu religioso in veteri lege quoad substantiã, & essentiam evangelico, esset in ea status perfectus sine evacuatione status imperfecti: ergo secundum essentiam, & substantiam veteris legis, & eius imperfectionem, & inanitatem repugnat in illa status perfectionis religiosus quoad substantiam, & essentiam evangelicus: Minor probatur, quia status religiosus legis gratiæ votis constitutus est status perfectionis illius, & status veteris legis quoad substantiam, & essentiam, & modum erat imperfectus, vmbraticus, & figurativus: ergo posito statu religioso in veteri lege, essèt in ea status perfectus sine evacuatione status imperfecti illius legis.

99 Confirmatur: status puerilis, & viris simul repugnant; sed si daretur in veteri testamento verus status religiosus, simul essènt in Synagoga status puerilis illius legis, & status virilis legis gratiæ: ergo rebus sic stantibus, repugnat verus status religiosus in Synagoga: Minor probatur ex Div. Paulo, qui sępè statum veteris legis appellat puerorum, & statum legis gratiæ virorum perfectorum; sed verus status religiosus quoad substantiam, & essentiam evangelicus est status virorum perfectorum: ergo simul essènt in veteri testamento status puerorum, & virorum perfectorũ, at in Synagoga essènt illi religiosi pueri sub pædagogo veteris legis, & viri perfecti sub Magisterio legis gratiæ. Tum etiam repugnat simul esse statum specificum libertatis cum statu servitutis; sed verus status religiosus quoad substantiam, & essentiam evangelicus est libertatis, & status veteris testamenti erat status servitutis sub lege: ergo repugnat status verus religiosus in veteri testamento, essentque illi Monachi servi ex lege, & liberi ex statu evangelico.

100 Tandem probatur ex D. Thoma loco supra citato

art.1. in corpore, vbi Angelicus Magister differentiam inter vtramque legem colligit, ex eo quod in eadem Civitate alia imponitur lex viris perfectis, aliaque instituitur pro disciplina puerorum; sed in lege veteri erant fideles in statu puerorum, vt dictum est; & status religiosus est institutus pro viris perfectis Ecclesiæ Christi: ergo secundum statum fidelium Ecclesiæ incōpatibilis fuisset status religiosus verus novi testamenti cum statu fidelium veteris legis. Confirmatur ex eodem D. Thoma loco supra citato, quæst.106.art.2.in corp. vbi docet; quod præcepta ordinantia affectum humanum, & humanos actus, & documenta fidei pertinent secundario ad legem evangelij, quæ si data fuisset sine gratia Spiritus Sancti, quæ est primaria, & principalis perfectio, quę intrinsicè constituit legem gratię, etiā occiderent sicut præcepta veteris legis, inutilia essent, & vacua, & non convenirent præcepta, & documenta, licèt extrinsicè essent scripta in evangelio: ergo consilia evangelica data in veteri lege sine perfectione intrinsica legis gratiæ, quæ est ipsa gratia ex lege, etiam occiderent, essentque vacua, & inutilia, & non convenirent in illa lege: ergo status religiosus quoad substantiam, & essentiam evangelicus legis gratiæ, quæ iustificat, incompatibilis est cum imperfectione veteris legis, nisi imaginetur alius status religiosus quoad substantiam, & essentiam evangelicus, & non evangelicus; quod repugnat, essetque status hominum in vacuis, & innanibus votis evangelicis statu, essentia, & substantia evangelij, quod est Chimericum.

§. II.

Motiva Salmanticensium proponuntur.

101 ARguunt pro posibilitate veri status religiosi in veteri lege communi argumento pro singulis votis, pro votis simul, & pro omnibus, quæ probare intendunt in hac disputatione, & in sua Historia prophetica, scilicèt, ex cognitione rectitudinis actuum virtutum consiliorum, & dicūt in forma: In veteri testamento potuerunt esse illa, quæ constituunt statum religiosum: ergo ipse status: consequentia est evidens, antecedens probatur: status religiosus constituitur per actus, quibus homo promittit Deo paupertatem, obedientiam, & castitatem; sed hi actus potuerunt esse ante legem gratiæ, quippè

quippè cum illa non habent connexionem: ergo status religiosus fuit possibilis ante legem gratię.

102 Sed hoc argumento nihil probant; nam status non constituitur ex actibus illis, quos iusti faciebant ex gratia Christi futuri intrinsecus communicata personis, quia hūc statum perfectionis quoad iudicium Dei de facto concedimus in illo populo. Status religiosus debet constitui ex actibus factis aliqua lege, vel consilio suadente, vel imperante actus: Cum autem actus, quibus homo se Deo tradit per obedientiam, castitatem, & paupertatem per vota constituant statum perfectum perfectionis, non potuerunt in statu imperfecto veteris testamenti ex lege illa imperfecta imperari, vel alio publico, & exteriori instituto consiliari; itaque in forma ad argumentum respondetur: In veteri testamento potuerunt esse illa, quæ constituunt statum religiosum legis gratiæ, distinguo: potuerunt esse ex Dei speciali interna revelatione, & alio modo, transeat: potuerunt esse aliqua lege divina publicè intimata populo, vel alicui communi statui, vel externa obligatione ex Dei potentia absoluta, concedo: secundum statum illius legis, & eo modo quo quoad essentiam, & substantiam constituunt statum religiosum evangelicū, nego: ergo status religiosus quoad essentiam, & substantiam evangelicus fuit possibilis ante legē gratiæ, nego consequentiam.

103 Ex falso principio procedit argumentum Salmanticensium, quia supponunt cognitionem virtutum consiliorum in illa lege, communi aliqua notitia habitam; quod est falsum, nam licèt aliqui pauci iusti paupertatem, & castitatem cognoverunt speciali aliqua revelatione, consilia harum virtutum nō fuerunt data in illa lege servitutis, vt supra diximus ex D. Thoma, & ex eodem Angelico Doctore, & communi Patrum sententia evidenter probatur; quia lex illa manuducebat homines per bona temporalia promissa, & videbatur lege prohibitum in illo populo non dare operam ad relinquendum semen super terram: ergo virtutes paupertatis, & castitatis nō fuerunt cognitæ in illa lege, nec circa illas consilia fuerunt data, vt posset institui status publicus religiosus cum votis, & consilijs paupertatis, & castitatis: vnde patet, quod prędicta consilia ex Christi Domini institutione essentialem connexionem habent cum lege gratiæ, ita taliter, quod extra hanc legem, nec fuerunt data, nec convenientia, quia sine gratia Spiritu Sancti infusa in cor-

cordibus nostris, vacua essent, inutilia, & insufficientia ad constituendum statum perfectum.

104 Confirmatur ex D. Thoma supra 1.2.q. 106. artic. 2. Consilia, & præcepta Christi pertinent ad secundariam perfectionem, vel adimpletionem legis gratiæ, quæ facta fuit per Christum, & secundaria perfectio connexionem habet cũ primaria, quæ fit per gratiam ex lege: itaque ex Div. Thoma consilia, quibus constituitur status religiosus non potuerunt esse in veteri lege, antequam Christus illam adimpleret primario per gratiam inditam cordibus ex nova lege.

105 Confirmant argumentum Patres Salmanticenses, quia ante statum legis evangelicæ fuerunt, & principium sufficiens ad cognoscendam rectitudinem prædictorum actuum, & principium sufficiens ad eos eliciendos: ergo tunc potuerunt esse prædicti actus: Antecedens probant, quia ad cognoscendam rectitudinem prædictorum actuum sufficit natura illuminata per fidem, atqui ante statum legis gratiæ dabatur fides illuminans naturam: ergo: Secunda pars antecedentis probant; quoniam gratia sanctificans cum omnibus virtutibus, & donis est principium plusquam sufficiens ad eliciendos prędictos actus; sed ante statum legis evangelicæ dabatur gratia sanctificans cum omnibus virtutibus, & donis: ergo, &c.

106 Ad confirmationem respondetur: quod ante statum legis evangelicæ datæ fuerunt fides, & gratia ad eliciẽdos actus secundum virtutes convenientes statui illius legis; quia vt docet Div. Thomas 2.2. quęst. 1. art. 7. in argumento Sed contra, ibi: *Sed contra est, quod Gregorius dicit, quod secundum incrementa temporum crevit scientia SS. PP. & quanto viciniores adventui Salvatoris fuerunt, tanto Sacramenta salutis plenius perceperunt*: quod optimè probat, & explicat in corp. & ad 4. ait ibi: *Dicendum, quod vltima consumatio gratiæ facta est per Christum, vnde, & tempus eius dicitur tempus plenitudinis, ad Galatas 4. & ideò illi, qui fuerunt propinquiores Christo, vel ante, sicut Ioannes Baptista, vel post sicut Apostoli plenius mysteria fidei cognoverunt, quia, & circa statum hominis hoc videmus, quod perfectior est in iuventute, & tanto habet homo perfectiorem statum, vel ante, vel post, quanto est iuventuti propinquior.* Et ad 3. dixerat de Patribus veteris testamenti, ibi: *Et licèt in hominibus quidam se habuerint per modum causæ agentis, quia fuerunt fidei Doctores, tamen manifestatio spiritus datur talibus ad vtilitatem communem, vt dicitur 1. ad Corinth. 12. & ideo tantum dabatur Patribus, qui erant institutores fidei de cognitione*

fidei

fidei quantum oportebat pro tempore illo populo tradi, vel vnde, vel in figura. Hæc D.Thomas,& nil aliud clarius,expresſius,& evidentius poteſt reſponderi ad confirmationem,in qua Patres Salmanticenſes videntur coæquare fidem,& gratiam Synagogæ gratiæ, & fidei Eccleſiæ.Et lib.1.contra Gentiles,cap.5. ibi: *Lex vetus, quæ temporalia promiſſa habebat, pauca propoſuit, quæ humanæ rationis inquiſitionem excederent.*

107 Ex doctrina Div. Thomæ manifeſtè apparet qualiter natura fuerit illuminata in ſtatu imperfecto fidei veteris teſtamenti,& ex communi fide ſtatus Synagogæ expreſsè docet idē Angelicus Magiſter,quod evangelica conſilia non fuerunt data,nec revelata in illa lege,in qua ſolum quę ſpectant ad imperfectionem inſtituta fuerunt, vt ex eodem Angelico Magiſtro demonſtratum fuit in 2.p.Diſc.6.§.1.Sed quia Patres Salmanticenſes ſic vniverſaliter ſupponunt fidei illuminationem in veteri lege ad cognoſcendum actus virtutum, & rectitudinem eorum ad vota,in quo illuminationem fidei præſentis Eccleſiæ cum vmbris veteris teſtamenti confundunt, vt differentia, & claritas ſtatus fidei præſentis Eccleſiæ magis percipiatur,ex oppoſitione vmbrarum,& tenebrarum veteris legis, verba Div. Ambroſij,quibus vtitur vniverſalis Eccleſia in feſto Sancti Martini Epiſcopi ad Matut.3. Noct.referam,ibi: *Quia in Superioribus Eccleſiam Synagogæ prætulit, hortatur nos, vt fidem potius noſtram ad Eccleſiam transferamus.* In quibus verbis notandum eſt, quod ſub nominibus Eccleſię,& Synagogæ quæſtionem de differentia fidei in vtroque teſtamento proponit,& poſtquam Chriſtus Dominus dixit: *Super hanc petram ædificabo Eccleſiam meam*, ſemper Sancti Patres,& Doctores in quæſtionibus ad vetus, & novum teſtamentum pertinentibus, numquam ſub nomine Eccleſiæ, quæ ad vetus teſtamentum ſpectant,propoſuerunt, vt noviſsimè Patres Salmanticenſes in hac diſputatione.

108 Quęſtionem de fide in vtroque teſtamento reſoluit Sanctus Doctor,& de fide Eccleſię ait ibi: *Verbum enim Dei fides noſtra eſt: Verbum Dei lux eſt. Lucerna eſt fides. Erat lux vera, quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. Lucerna autem lucere non poteſt, niſi aliunde lumen acceperit.* Hæc eſt fides Eccleſiæ, lucerna ardens,& lucens ex illa luce,quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum,lux Chriſti, & verbi incarnati,quæ omnia eius myſteria revelavit vniverſo terrarum orbi,& quidquid ad perfectionem gratiæ, ſpiritus, & vitæ,

mon-

mentes illuminans & sensus hominum, demonstravit.

109 Differentiam fidei legis gratiæ, seù Synagogæ, & Ecclesiæ mirabili, & subtilissima doctrina docet D. Ambrosius, seù Ecclesia ibidem, lect. 2. ibi: *Hæc est lucerna, quæ accenditur, virtus scilicèt, nostræ mentis, & sensus, vt drachma illa possit, quæ perierat, reperiri. Nemò ergo fidem sub lege constituat. Lex enim intra mensuram est, vltra mensuram gratia: Lex obumbrat, gratia clarificat. Et ideò nemò fidem suam intra mensuram legis includat; sed ad Ecclesiam conferat, in qua septiformis spiritus relucet gratia, quam princeps ille Sacerdotum fingere supernæ divinitatis illuminat, nè eam legis vmbra restinguat. Denique lucerna illa, quam Matutinis vespertinisque temporibus, ritu veteri, Judæorum princeps Sacerdotum solebat accendere, velut sub modio sita legis evanuit: & civitas illa Hierusalem, quæ in terris est, quæ occidit Prophetas quasi in convalle fletus posita delitescit: Illa autem Hierusalem, quæ in Cœlo est, in qua militat fides nostra, in illo altissimo omnium locata monte, hoc est, Christo, non potest tenebris, & ruinis huius mundi abscondi, sed fulgens candore solis æterni, luce nos gratiæ spiritualis illuminat.* Hæc D. Ambrosius in Officio citato, sivè ex eo Sancta Mater Ecclesia: ergo fides in veteri testamento, veteri lege conclusa, quasi sub modio sita mentes obumbrabat; potius quam illuminaret naturam humanam sub ritu veteris legis; & fides gratię pręsentis Ecclesiæ, in qua septiformis spiritus relucet gratia naturam illuminavit, & illuminat supernę divinitatis fulgore: ergo antequam Sol iustitiæ oriretur in mundo, non fuit illuminata natura ad cognoscendum perfectionem virtutum, quæ ad legem gratiæ pertinent: nec vita Christi fuit revelata in fide communi Synagogę, nec cognitum mysterium Incarnationis ex Virgine, quia multa, quæ portare non poterant discipuli vivente Domino, & redemptione peracta, Spiritus Sanctus docuit illuminans redemptam hominum naturam, vt ex verbis Christi constat. Ioan. cap. 16. v. 12. ibi: *Multa habeo vobis dicere, sed non potestis portare modo: cum autem venerit spiritus veritatis, docebit vos omnem veritatem.* Et lect. 3. ad textum Ioannis explicat Angelicus Doctor, quod fuit reservata Spiritui Sancto, & naturę redemptæ revelatio mysterij Incarnationis ex Virgine, & ęqualitas filij, & manifestatio sensus spiritualis scripturarum.

110 Supposito hoc discrimine inter fidem legis veteris, & gratiæ, subiungitur minor; sed secundum Salmanticensium doctrinam omnia hæc fuerunt revelata Eliæ, & Monachis, & Monialibus veteris legis in institutione veri status religiosi quoad

quoad substantiam evangelici: ergo hæc doctrina confundit statum fidei Ecclesiæ,& Synagogæ: ergo in statu illo servitutis non fuit illuminata natura humana in vmbris ex luce sita sub modio,sed lucerna illa posita super candelabrum Eliæ,qua illuminavitSynagogam virtutibus,& præcipuis mysterijs legis gratiæ,quæ ante Spiritus Sancti adventum portare non potuerunt Apostoli,& discipuli: Minor,in qua est difficultas,probatur, nã hic afferunt,& supponunt Salmanticenses,quod natura humana ex fide communi fuit sufficienter illuminata in illa lege ad cognoscendum rectitudinem actuum virtutum,in quibus consistit perfectio evangelica, & consilia, & vota illarum virtutum, & dicunt quod non fuit necessaria specialis revelatio, vt vota emitterent illi religiosi veteris legis, quia emittere illa potuerunt in illo statu vero evangelico,quoad substantiam ex fide communi: atqui ad emisionem votorum in statu vero religioso non solum requiritur cognitio virtutum, & votorum, sed etiam revelatio regni cœlestis, & promisionum spiritualium: ergo ex fide communi Synagogę fuit revelatum regnum cœlorum Iudęis,vel Monachis illis. Hoc assertum vt Pelagianismum damnant Hieronymus, & Augustinus cum alijs Patribus laudatis 1. part. Discurs. 1. §. 3. & 4. Tum etiam ad statum illum constituendum, & vota emittenda in illo, revelatus fuit Christus Dominus, vitaque illius, Deus,& homo,vt Author,& institutor vitæ evangelicæ, & spiritus legis gratiæ,vt imitaretur vt exemplar. Fuit etiam revelatum votum virginitatis Deiparæ, in quo mysterium Incarnationis fuit cognitum,& in illo æqualitas filij cum patre: Hæc omnia supponunt Patres Salmanticenses in hac disputatione,& Historicus propheticus in sua Historia,& Apologia,quod revelata fuerunt in Synagoga statui religioso ab Elia instituto sivè ex fide communi illius populi, sivè ex fide communi revelata Monachis,& Monialibus veteris legis: ergo supposita institutione huius status lux fidei Ecclesiæ præsẽtis,&Synagogę quoad mysteria revelata parum,vel nihil distinguuntur.

111 Præcedenti argumento in statu servitutis Synagogæ supponunt Salmanticenses naturam humanam ex fide veteris legis illuminatam sufficienter ad cognoscendum virtutes, & consilia legis gratiæ,& ex consequenti ad emittenda vota evangelica eamdem illuminationem extendunt ad omnes illas perfectiones,quæ in responsione ad argumentum continentur,

ex quibus fide, veteris testamenti, & Synagogæ nihil differt in revelatis, & creditis quoad extensionem à statu fidei præsentis Ecclesiæ.

§. III.

Secundo argumento, & illius instantijs respondetur.

112 SEcundo arguunt ratione, vt asserunt, eversiva principalis fundamenti opinionis contrariæ, & est idē argumentum supra factum sub alijs terminis. In prædicto tempore fuerunt alia non pauca, quæ perfectiora sunt statu religioso: ergo ex capite imperfectionis veteris legis non repugnat status religiosus: Antecedens probant, quia ante tempus legis evangelicæ fuit vera Ecclesia Catholica eadem substantialiter cum Ecclesia, quæ modo est. Tum etiam, quia fuit gratia sanctificans cum fide, spe, charitate, religione, & alijs virtutibus supernaturalibus, & Donis Spiritus Sancti, per quæ homo interius renovatur, & constituitur amicus, ac filius Dei adoptivus, & heres vitæ æternę, quod perfectius est, quam status religiosus, qui quantum est de se potest coniugi cum peccato mortali. Tum etiam; quia melior est status iustitiæ, quam status religionis, & status iusti, quam status religiosi, & nihilominùs ante legis evangelicæ tempus fuerunt veri iusti existentes in statu iustitiæ, vt liquet ex dictis loco citato, nempè dub. 1. num. 3. & 5. ergo possibilis fuit status religiosus, siquidem imperfectior est his actibus, & statibus.

113 In hoc secundo argumento ad alia progrediuntur, & quidquid perfectionis habet præsens Ecclesia ex gratia Christi passi, sub nomine Ecclesię introducunt in Synagogam, vt ex fide, & gratia eam exaltent, & disponant ad institutionem status veri religiosi evangelici. Dicunt, & supponunt, quod ante legē evangelicam fuit vera Ecclesia catholica eadem substantialiter, & essentialiter cum præsenti Ecclesia, quod in illa Ecclesia vera catholica fuit gratia sanctificans cum fide, spe, & charitate, & alijs virtutibus supernaturalibus, quibus homo interiùs renovatur, & constituitur filius Dei, & hæres vitę æternæ, fuit etiam status amicitiæ, filiationis, & adoptionis, qui quidem status perfectior est statu religioso evangelico, quia hic status compatitur cum peccato mortali, & status filiationis repugnat cum pecca-

to

to mortali. Hæc omnia in Synagoga, vel in Ecclesia Iudæorum supponunt ante adventum Christi, quæ si essent, status religiosus esset possibilis; sed nimis Synagogam exaltant, & his exornata gratijs, & excellentijs grata erit Iudæis, qui pro perfectione Synagogæ, & veteris legis pertinaciter pugnant in nostro sæculo.

114 Ne igitur superbiant Iudæi in his gratijs, & prærrogativis à Salmanticensibus Synagogę, & veteri legi concessis, ad singula respondere necesse est, iuxta doctrinam Apostolorum à Div. Augustino traditam in Psalm. 74. ibi: *Ne longum faciam, quomodò Apostoli exhortabantur gentes, ne desperarent, quia in magis peccatis iacuissent, & reprimebant Iudæos ne se extollerent quasi ex iustificationibus legis, & ideò se putarent iustos, gentes autem peccatores, quod Iudæis, & lex erat, & templum erat, & Sacerdotium erat.* Et vt superbiam reprimeret Iudæorum Div. Augustinus, quomodò sanctificationes fuerint in Synagoga, vel Ecclesia ante legem gratiæ, docuit vbi supra, ibi: *Calix enim vini meri plenus mixto videtur mihi esse lex, quæ data est Iudæis, & omnis illa scriptura veteris, quod dicitur testamenti: vbi sunt pondera omnium sententiarum; nam ibi novum absconditum latet testamentum tamquam in fece corporalium Sacramentorum: Circumcisio carnis magni Sacramenti res est, & intelligitur ex eo circumcisio cordis: templum Hierusalem illud magni Sacramenti res est, & intelligitur ex eo Corpus Domini: Sacrificium victimarum, & peccatorum magnum habet Sacramentum; sed in omnibus illis generibus Sacrificiorum vnum illud sacrificium, & vnica victima in Cruce Domini: pro quibus omnibus sacrificijs vnum nos habemus, quia, & illa figurabant hæc, id est, illis hæc figurabantur.* Hæc D. Augustinus ne Iudæi ex suis iustificationi bus superbirent.

115 Et ne superbiant Hebræi, qui in sua perfidia obstinati perseverant legentes in Magistris catholicis: quod in Ecclesia veteris legis absolutè fuit gratia iustificans eadem, & status iustitiæ, filiationis, & adoptionis cum alijs virtutibus supernaturalibus, quibus exornantur iusti in lege gratiæ, necessarium est explicare differentiam, & discrimen gratiæ in vtroque testamento ante redemptionem, & post redemptionem, quod licèt ex dictis in hac 3. p. Disc. 1. §. 1. Manifestum sit, ex differentia statuum Ecclesiæ veteris, & novæ legis; vt evidentius intelligatur supponendum est; quod inter statum Synagogæ, & præsentis Ecclesiæ medius fuit ille status, in quo simul currebant

lex,& evangelium vivente Christo Domino cum suis Apostolis ante consumationem mysterij Crucis: in hoc statu edocti fuerunt Apostoli, instructi, & dispositi, vt illuminationem fidei acciperent præsentis Ecclesiæ, & gratiam novi testamenti per Spiritum Sanctum; & hic status minus imperfectus fuit, quam status veteris testamenti, in quo tantum currebat lex vetus: & differentiam gratiæ, & fidei Apostolorum in hoc statu medio ante redemptionem, & in statu perfecto præsentis Ecclesiæ post redemptionem, & Spiritus Sancti adventum asignavit D. Ioannes Chrysostomus, sivè ipsa Ecclesia in Homil. eiusdem Sancti Doctoris, quæ ab vniversali Ecclesia legitur in festo Sancti Iacobi Maioris ad Matut. in 3. Noct. lect. 1. ibi: *Non turbetur quisquam, si adeò imperfectos dicimus Apostolos fuisse: nondum enim mysterium Crucis erat consummatum, non dum gratia Spiritus Sancti in corda ipsorum infussa. Quod si virtutem ipsorum discere cupis, quales post datam gratiam Spiritus fuerint, considera, & videbis omnem ab illis perversam affectionem fuisse superatam. Hac enim de causa eorum modo imperfectio revelatur, vt apertè percipere possis, quales subito per gratiam effecti fuerunt. Quod igitur nihil spirituale petebant, nec de cælesti regno quidquam cogitab. nt, perspicuum est.* In quibus reflectendum est; quod Apostoli vivente Domino Salvatore ab eo instructi adhùc imperfecti erat ante Crucis mysterium, & de celesti regno non cogitabant; iusti erant ex gratia, & quales eorum virtutes fuerint in illo statu ante Crucis mysterium, cōsiderandum est post gratiam consummatam Spiritus Sancti adventu, & manifestè docet Ecclesia, quod in illo statu medio nondum superaverant perversam affectionem ad terrena, siquidem primas sedes petebant in regno terreno: ergo licèt in Ecclesia veteris legis fuerit fides, quæ illuminaret naturam, & gratia, quę iustificaret animam in illo statu servitutis, nec fides illuminavit naturam ad cognoscendas virtutes evangelicę perfectionis, & consilia legis gratię in statu, nec gratia iuvabat ad superandam perversam affectionem ad terrena per totalem abdicationem in vero statu religioso evangelico per vota religiosa evangelica: itaque ex fide, gratia, iustificatione, & adoptione veteris legis nihil probant Salmanticenses, nisi vellint, quod Monachis circumcisis, & Monialibus Iudæis infussa fuerit clarior fidei illuminatio, & efficatior gratia data in illo statu purè servitutis, quam Apostolis, & discipulis in statu, in quo simul currebant lex, & evangelium, orto iam sole,

sole, sed nondum peracto Crucis mysterio.

116 Instant Salmanticenses: ante legem gratię fuit vera Ecclesia catholica eadem substantialiter cum Ecclesia præsenti: ergo potuit esse status religiosus, qui minus perfectus est, quam Ecclesia catholica: Sed hæc instantia manifestam habet fallaciam ex confusione statuum, & simili argumento demonstratur: ante nativitatem habet homo naturam humanam cãdem, quam habet in statu perfecto virilitatis; sed natura humana est perfectior, quam status virilitatis: ergo ante nativitatem potest habere homo statum virilitatis: non valet consequentia, vt notum est, quia status virilitatis licèt metaphisicè consideratus accidentalis sit essentiæ, & naturæ hominis, phisicè petit certas, & determinatas dispositiones in subiecto, sine quibus esse non potest: Sic enim corpus mystycum Ecclesiæ, licèt in statu puerili illius legis naturam, & essentiam veræ Ecclesiæ habuerit, non inde sequitur, quod in illo statu servitutis puerilis potuerit habere statum religiosum verum, ad quem requiruntur dispositionis legis gratiæ in statu virili perfecto.

117 Licèt hæc solutio evidens sit, concessis præmissis, ad doctrinam Salmanticensium est reflectendum, quia ante legem gratiæ supponunt fuisse veram Ecclesiam catholicam, quã concedimus secundum fidem illam, Ecclesiam veram fuisse, vnamque cum præsenti in fide interna, quã internè constituitur, & solum disputatur: an in illo statu fuerit catholica, quatenus catholicum nomen græcum est, quod vniversale significat, itaque dubitatur: in quo statu fuerit Ecclesia catholica, an in statu servitutis Synagogæ, vel in statu libertatis legis gratiæ; & supponendum est, quod Ecclesia potest esse vna vnitate fidei internę, & in hoc sensu ab origine mundi Ecclesia est vna, & ad hanc vnitatem non solum pertinent iusti, & fideles veteris legis; sed etiam cathecumeni legis gratiæ, qui credunt ante Baptismum, & sunt membra verissima Ecclesiæ, vt advertit Magister Cano de locis lib. 4. cap. 2. cum vero Ecclesia corpus sensibile sit, mysticum, & visibile, non sufficit fides interna ad cõstituendum Ecclesiam, sed requiritur aliquod signum sensibile externum, quo fides interna protestetur, vt benè advertunt Salmanticenses in hac disp. dub. 1. Itaque numquam Ecclesia fuit fide interna tantum constituta, quia in lege naturæ, & scripta instituta, & revelata à Deo fuerunt signa, & sacrificia in protestationem fidei internæ, quibus fideles visibiliter distinguerentur ab infidelibus.

118 His suppositis dicimus, quod ante legem gratiæ in nullo statu fuit Ecclesia catholica vniversalis, scilicèt, constituta aliquo signo sensibili omnibus fidelibus necessariò ad salutẽ in omni tempore, & loco: non in statu legis naturalis, quia data lege per Moysem, signa illa externa, quibus in lege naturæ fideles distinguebantur, non obligabant Iudæos, quibus data fuit circumcisio cum alijs ritibus, & sacrificijs: non in lege Moysis, quia circumcisio, & cætera sacrificia illius legis tantum ligabant Iudęos, & extra hunc populum lex naturalis vigebat, & aliqui post legem scriptam, in naturali vixerunt, & salvi facti sunt, vt advertunt Salmanticenses vbi supra ex Div. Dionysio, & Div. Thoma: status Ecclesiæ servitutis sub lege Moysis non fuit vniversalis, quia lex Moysis non obligabat extra populum Iudaicum, nec circumcisio fuit data, nisi Iudæis de necessitate salutis: at illi ritus, & illa Sacrificia cessàrunt cum lege gratiæ: ergo Ecclesia in illo statu imperfecto, & servitutis non fuit vniversalis, & catholica.

119 In Christo ergo institutus fuit status vniversalis Ecclesiæ catholicę ex lege gratiæ, quæ omnes obligat ex signis visibilibus necessarijs ad salutem omni credenti, & præcipuè sacro Baptismo constituta; ex ratione loci, quia lex gratiæ prædicat fuit per vniversum mundum: ex conditione hominum, quia nullus eximitur ab hoc statu Ecclesiæ, & extra illam nullus salvatur: ratione temporis; quia hic status præsentis Ecclesiæ duraturus est vsque ad consummationem mundi: ergo ante legem gratiæ, & adventum Christi Domini, & prædicationem Apostolorum nullus status Ecclesię fuit catholicus, id est, vniversalis, licèt vna semper sit Ecclesiæ fidei vnitate, quia Ecclesia incæpit esse vniversalis, quando incępit esse evangelica, Apostolica, & Christiana, & Christus Dominus solvens parietem maceriæ ex vtroque populo vnum fecit, & sanctam Catholicã, & Apostolicam Ecclesiam, fundavit supra firmam petrã, quod docet D. Thomas Opusc. 6. in exposit. Symb. ad illa verba: *Sanctã Ecclesiam Catholicam*, ibi: *Circa tertium sciendum est, quod Ecclesia est Catholica, scilicèt, vniversalis: Primo quantum ad locum, quia est per totum mundum contra Donatistas. Rom. 1. Fides vestra annuntiatur in vniverso mundo; Marc. vlt. Euntes in mundum vniversum prædicatũ evangeliũ omni creaturæ: vnde antiquitus Deus erat notus tantũ in Iudæa, nunc autẽ per totum mundũ.* Et post pauca, ibi: *Secundo est vniversalis quantum ad conditionem hominum, quia nullus abijcitur, nec Dñs, nec servus, nec masculus,*

nec fæmina, Galat. 3. Non est masculus, nec fæmina. Tertio est universalis, quantum ad tempus, nam aliqui dixerunt quod Ecclesia debet durare vsque ad certum tempus, sed hoc est falsum, quia hæc Ecclesia incæpit à tempore Abel, & durabit vsque ad finem sæculi, Matth. 5. Ecce ego vobiscum sum vsque ad consummationem sæculi; sed post consummationem sæculi remanebit in Cælo. Hæc D. Thomas: ergo hæc propositio absoluta, quod ante legem gratiæ fuit Ecclesia catholica præsentem Ecclesiam Christi deprimit, & Synagogam nimis exaltat, & ad intentum nihil probat.

120 Quia in his quæstionibus de Synagoga, & Ecclesia supponitur vna Ecclesia vera fide constituta tàm in veteri, quàm in nova lege; veram fuisse Ecclesiam ante legem gratiæ certum est quatenus verum opponitur falso, quia vera fide supernaturali existebat in Synagogà ante legem gratiæ in corpore illo mystico sub lege servitutis; sed quia Patres Salmanticenses ex hac veritate Ecclesiæ, ad posibilitatem veri status religiosi arguunt, oportet distinguere veritatem pręsentis Ecclesiæ à veritate Ecclesiæ, seù Synagogæ ante legem gratiæ, quia illa fuit vera figura, & imago, seù vmbra præsentis Ecclesiæ, non quia haberet eamdem veritatem, quæ data fuit per Christum in lege gratiæ huic Ecclesiæ præsenti per illam figuratæ in veteri lege, & ita veritas huius Ecclesiæ distinguitur à veritate Synagogæ, sicut veritas prothotypi à veritate typi, & sicut veritas corporis à veritate figuræ, & imaginis, & vmbræ illius; ex quo patet fallacia argumenti, quia Salmanticenses arguunt à veritate figurativa Ecclesiæ in veteri lege ad veritatem evangelicam status religiosi legis gratię; & ideò licèt non repugnabat in veteri lege vera Ecclesia figurativa præsentis Ecclesiæ, repugnabat status huius Ecclesiæ verus in veritate evangelica.

121 Nec absolutè verum est, quod Ecclesia ante legem gratię fuerit perfectior vero statu religioso evangelico, vt supponunt Salmanticenses: quia Ecclesia secundum se considerata, quatenus ab origine mundi est vnum corpus mysticum in vera fide, & vero cultu veri Dei vnitum, suos habuit status magis, vel minus perfectos secundum leges, & tempora, vt sua altissima providentia Omnipotens Deus corpus Ecclesiæ ordinavit ad Christum: itaque Ecclesia imperfectior fuit in statu naturæ, in quo magis distabat à Christo: postquam Abrahamo facta fuit promisio, quod Christus nasceretur ex semine illius, perfecit Ecclesiam in illo populo lege scripta, vt docet Angeli-

cus Magister 1.2.q.98.art.6.in Corp.ibi: *Oportebat enim huiusmodi auxilium quodam ordine dari, vt per imperfecta ad perfectionem manuducerentur, & ideo inter legem naturæ, & legem gratiæ oportuit legem veterem dari.* In hoc statu dedit Deus Ecclesiæ Prophetas, qui futura prædicerent, & instituit sacrificia, in quibus perfectiora præfigurabantur vsque ad prædiffinitum tempus à Patre: in plenitudine temporum dedit Deus filium suum, qui in sanguine ipsius Ecclesiam acquisivit, vt Act.20.v.28.eamque renovavit, seù novam fecit plenitudine gratiæ, vt supra dictum est Disc.1. §.1.& lege gratiæ constituit statum perfectum Ecclesiæ reformando corpus humilitatis nostræ configuratum corpori claritatis suæ, & membra Ecclesię redemit, perfecit, & mundavit, deditque Sacramenta salutis, instituit Ministros Sacramentorum, & in ea ordinavit status evangelicos, vel caracteribus, vel consilijs, & votis: itaque omnes status veri evangelici præsentis Ecclesiæ ita perfectionem legis gratiæ supponunt ad suam essentiam, & substantiam, vt sine perfectione legis gratiæ verum statum evangelicum concipere, vel intelligere chymericum figmentum est.

122 Status verus religiosus, quod substantiam, & essentiam evangelicus, secundum quod substantialiter, & essentialiter necessariò includit, & ad eius constitutionem requiritur, in multis perfectior est, quam status Ecclesiæ ante legem gratiæ; quia quilibet status vt substantialiter, & essentialiter sit verus, & evangelicus, necessariò requirit, quod mysterium Crucis sit peractum consummata redemptione: necessariò requirit institutionē evangelij, & legis gratiæ: necessariò requirit, & supponit manifestationem sensus spiritualis scripturarum, & revelationē regni cœlestis. His necessariò suppositis, in statu communi perfecto præsentis Ecclesiæ; specialis status perfectionis evangelicæ ex consilijs, & votis perfectior erit addens consilia præceptis statui communi evangelico ex lege, & sine his prærequisitis nec esset status præsentis Ecclesię, nec verus veritate evangelica, nec evangelicus quoad substantiam, & essentiam, sed esset alius status religiosus secundum aliam providentiam, qui evangelicus, & verus non esset: ergo status verus religiosus præsentis Ecclesiæ constitutus votis legis gratiæ, perfectior est statu Ecclesiæ veteris legis, seù ante legem evangelicam.

123 Nec obstat si dicant, quod non comparatur Ecclesia veteris legis statui religioso vero evangelio secundum quod ha-

habet ex lege gratiæ, sed secundum quod præcissè habet ex cōsilijs, & votis, quæ quidem reducuntur ad paupertatem, obediētiam, & castitatem, quæ virtutes morales sunt: at vero status Ecclesiæ veteris legis constituebatur fide, spe, & charitate, quæ sunt virtutes supernaturales perfectiores virtutibus consiliorū, & in hac acceptione perfectior fuit status Ecclesiæ veteris testamenti statu vero religioso evangelico.

124 Respondetur, quod vota, seù consilia religiosa secundum se considerata repugnant ex multis imperfectioni veteris legis, vt sæpè diximus, & infra etiam demonstrabitur, sed dato, & non concesso, quod sine perfectione, quam habent ex lege gratię essent posibilia in lege veteri, non constituerent statum verum evangelicum, quoad substantiam, & essentiam in spiritu legis gratiæ, vt defenditur à Salmanticensibus, sed alium statum religiosum, seù modum vivendi secundum essentiam, & substantiam status Ecclesiæ veteris legis, esset vmbraticus, & figurativus sicut status Ecclesiæ, quia modus sequitur rem cuius est modus, & non esset institutus in statu fidei, spei, & charitatis, quam habet præsens Ecclesia ex lege gratiæ, & evangelij, ac perconsequens non esset verus, & evangelicus veritate evangelica, sed veritate vmbratica, & figurativa, & in littera occidente institutus, quod patet ex D. Augustino laudato à D. Thoma 1.2.q.106.art.2.in corp.ibi: *Vnde Apostolus dicit 2. ad Corinth. 3. littera occidit, spiritus autem vivificat; & Augustinus exponit in lib. de spiritu, & littera, quod per littera intelligitur qualibet scriptura extra homines existentes, etiam moralium præceptorum, qualia continentur in evangelio, vnde etiam littera evangelij accideret, nisi adesset interiùs gratia fidei sanans.* Et in quo hæc gratia evangelij consistit, dixerat ibidem supra, ibi: *Ad legem evangelij duo pertinent, vnū quidem principaliter, scilicèt, ipsa gratia Spiritus Sancti interiùs data, & quantum ad hoc nova lex iustificat*: ergo licèt consilia paupertatis, obedientiæ, & castitatis posibilia essent in statu veteris legis, quæ non dabat gratiam, nec iustificabat, imposibile est, quod sine gratia ex lege nova constituerent statum verum, quoad substantiam, & essentiam evangelicum in spiritu legis gratiæ; sed alium statum figurativum in littera occidente illius legis, ac perconsequens sine lege iuvante interiùs per gratiam novi testamenti, non esset status perfectionis evangelicæ, sed mortis, & damnationis iuxta dicta ex Apostolo supra 2.p.Disc.5.§.6.&7. ergo consideratio status religiosi ex votis tantum sine perfectioni-

bus,& gratia,quas habet in præsenti Ecclesia ex lege nova,impertinens est ad præsentem quæstionem,in qua Salmanticenses conantur probare posibilitatem veri status religiosi quoad substantiam,& essentiam in veteri lege evangelici, quia esset alius status figurativus,& vmbraticus.

125 Instant Salmanticenses, quod ante legem gratiæ fuit gratia iustificans cum fide,spe,& charitate,& religione, cū alijs virtutibus supernaturalibus, per quas homo constituitur amicus, filius,& hæres vitę ęternæ, quod perfectius est quam status religiosus: ergo potuit esse status verus religiosus evangelicus,qui quantum est de se potest cōiugi cum peccato mortali,& gratia iustificans, filiationis, & adoptionis, non potest coniugi cum peccato mortali: & vrgent alia instātia; quia melior est status iustitiæ,quam status religionis,& status iusti, quā status religiosi,& nihilominùs ante legis evangelicæ tempus fuerunt veri iusti existentes in statu iustitię,vt liquet loco citato dub.1.n.3.& 5. ergo posibilis fuit verus status religiosus.

126 In his instantijs maxima laborant fallacia Salmanticenses ex personis iustificatis,& ex filijs veteris testamenti ad statum,quia nullus catholicus potest negare,quod in veteri testamento fuerint iusti,& filij Dei,iuxta dicta supra Disc. 1. §. 1. sed ante tempus legis evangelicæ non fuit status iustitię, iustificationis,filiationis,& adoptionis,vt sæpè diximus, quia status constituitur à lege,& ità vsque ad legem gratię, quæ ex se iustificat,non fuit status iustificationis,nec filiationis, & adoptionis ante redemptionem generis humani per Christum, cuius sanguine,& meritis institutus fuit status iustitiæ, iustificationis, & adoptionis in lege gratiæ,vt constat ex Div.Paulo ad Galat. cap.2.v.21.ibi: *Si enim per legem iustitia: ergo gratis mortuus est Christus*: at sine lege iustitiæ non potest esse status iustitię: ergo ante mortem Christi,& legis gratiæ tempus, non fuit status iustitiæ: fuerunt in veteri lege iusti: sed sine statu iustitiæ,sicut multi in lege gratiæ sunt perfecti,& non sunt in statu perfectionis, & aliqui sunt in statu perfectionis,qui non sunt perfecti,vt sæpè diximus ex D.Thoma: ita aliqui in veteri testamento fuerunt iusti,& non fuerunt in statu iustitiæ,& multi in lege nova sunt peccatores in statu iustitiæ,filiationis,& adoptionis,& non sunt iusti,nec filij,sed iniusti,& filij irę, quia licèt peccatores sint, sunt in statu legis gratię ex qua iustificari possunt: vnde si status religiosus verus esset in veteri lege in spiritu legis gratiæ quoad

sub-

substantirm, & essentiam, vel in illo poterant iustificari per legem illam Monasticam, vel per legem veterem in eo profitētes; vel non: si per legem ante Christi adventum potuit esse iustitia: ergo gratis mortuus est Christus: si non poterant per legem iustificari: ergo ille status non esset iustitiæ, nec perfectionis, nec filiationis, nec adoptionis, nec evangelicus, nec institutus in spiritu, & veritate legis gratiæ: itaque concipere verum statum religiosum posibilem, quoad substantiam, & essentiam evangelicum in veritate, & spiritu legis gratię institutum in veteri lege, sine statu iustitiæ ex aliqua lege iustificante, & sine gratia evangelij, nec concipi metaphisice potest, quia videtur implicationem involuere. Tandem respondetur ex doctrina D. Ambrosij supra in hac 3. p. Disc. 1. §. 1. quod in veteri lege extiterunt filij, & hæredes, sed sine re, & ita non fuerunt perfecti, filij, & hæredes in re, & in statu, de quo procedit disputatio, & supponunt Salmanticenses.

§. IV.

Alia Salmanticensium argumenta solvuntur.

127. Arguunt Patres Salmanticenses alio exemplo: In veteri lege fuit Martyrium, sed actus, quo homo se offert ad Martyrium est melior, & perfectior, quam actus requisisti ad statum religiosum: ergo status religiosus fuit posibilis in veteri testamento. Huic argumento respondetur ex dictis concedendo maiorem, & minorem, & negando consequentiam, quia arguunt ex his, quæ sunt de necesitate salutis ad illa, quę tantum requiruntur ex consilio ad meliùs, & faciliùs: Martyrium, supposita revelatione fidei, est de necesitate salutis quando adest obligatio confitendi illam propter Deum, & non constituit statum specialem, sed omni statui fidelium obligat, & obligavit debitis circumstantijs, & sicut non valet consequentia ex Martyrio ad verum Pontificatum evangelicum, & Sacerdotium, & ad alia legis gratiæ, sic non tenet ad statum religiosum.

128 Nec valet Salmanticensium effugium, hic dicentium, quod comparentur perfectiones diversi generis, vt argumentum procedat, licèt non comparentur secundum, quod importat formaliter status, quia motivum negativum status religiosi

ligiosi in illa lege est imperfectio illius: ergo si hæc imperfectio non impedivit actus perfectiores, benè infertur, quod non impedivit minus perfectos licèt diversi generis. Sed hoc effugium facilè de falsitate convincitur hoc argumento: In statu Matrimonij possunt esse, & sæpissimè sunt actus perfectissimi fidei, spei, & charitatis perfectiores, quàm actus quibus constituitur status religiosus: ergo in statu Matrimonij possunt esse actus, quibus constituitur strictè, & perfectè status religiosus, vt institutus fuit à Christo Domino in paupertate, castitate, & obediētia: negabunt Patres Salmanticenses hanc consequētiam, quia licèt actus, quibus constituitur status religiosus non repugnent cum fide, spe, & charitate, repugnant tamen cum statu, actibus, & vsu Matrimonij: sic similiter actus, quibus constituitur status religiosus, non repugnant cum fide, spe, & charitate veteris testamenti, sed cum statu imperfecto hominum veteris testamenti, & cum imperfectione ipsius legis, & medijs in ea institutis, & ratio est, quia lex illa imperfecta timoris, & servitutis debuit inducere homines ad observantiam præceptorum per temporales promissiones, & comminationes pœnarum, vt docet, & optimè probat Angelicus Preceptor 1.2.q.99. art. 6. per totum: Actus vero, quibus constituitur status religiosus ex Christi institutione constituunt in lege gratię statum inducendi homines ad observantiam præceptorum per promissiones rerum spiritualium, & temporalium renuntiationem, non timore pęnarum, sed amore cęlestium: ergo hic status repugnat statui veteris testamenti, ex medijs, licèt conveniant in fine vtriusque legis, qui est charitas, & dilectio Dei, & proximi. Brevitèr respondetur: quod ex actibus virtutum ad statum non valet consequentia: quia actus possunt esse sine statu, vel extra, & status sine actibus, vt sæpè diximus ex D. Thoma, & notum est, quia ad statum sufficit lex, votum, vel solemnitas, & ad actus habitus internus virtutum, & quæstio procedit de statu.

129 Occurrunt hic Salmenticenses obiectioni ex comparatione status religiosi ad alios status veteris testamenti, quia esset perfectior Sacerdocio, & Pontificatu illius legis, si verè quoad substantiam evangelicus esset, vt contendunt Patres Salmanticenses. Respondent; quod si consideretur nuda essentia status religiosi pręcissa à solemnitate, potestate clavium, & alijs perfectionibus super additis, quæ defacto habet, talis status, si daretur in lege veteri, minus perfectus esset, quam status Summo-

morum Pontificum, & Sacerdotum. Sed hæc consideratio maxima confusio est status religiosi evangelici, quem identificare contendunt cum Eliano veteris testamenti; nam si consideretur status religiosus sine solemnitate, sine potestate clavium, & sine alijs perfectionibus, quæ modo habet, scilicèt sine gratia ex lege Christi, sine promissione spiritualium, & cœlestium, sine manifestatione sensus spiritualis scripturarum, non esset status religiosus, quoad substantiam, & essentiam evangelicus; sed status religiosus chymericus sine substantia, & essentia evangelij, Ecclesiæ Christi repugnans, & veteri legi non conveniens, quia prçciperet terrena promissa in lege despicere, & spiritualia non promitteret, præciperet etiam difficiliora, & obligaret ad consilia, & non iuvaret, essetque sine spiritu, & veritate, & occideret sicut lex vetus. Hunc statum sic nudum imperfectiorem fuisse fateor statu Pontificum, & Sacerdotum illius legis, sed non esset status religiosus evangelicus, quoad substantiam, & essentiam; sed vt concipitur à Salmanticensibus quædam nova imaginatio est à nullo hucusque, nec excogitata, nec inventa.

130 Vlteriùs, vt status religiosus verus, quoad substantiam, & essentiam evangelicus in illa lege esset essentialiter, & substãtialiter evangelicus debebat habere substantiam, & essentiam legis gratiæ, & evangelij; sed ex statu legis gratiæ, & ex evangelio non haberet gratiam ex lege, nec perfectionem intrinsecam legis gratię, nec virtutem, nec veritatem illius, nec sensum spiritualem scripturarum apertum: ergo non esset quoad substãtiam, & essentiam evangelicus. Confirmatur, quia vt ille status esset evangelicus deberent illis Monachis, & statui illorum revelari mysteria Crucis, & passionis, vt in illo statu tollerent Crucem ad imitationem Christi, & abnegantes seipsos imitarentur vitam Salvatoris; sed mysteria Crucis, & mortis Christi nõ fuerunt revelata discipulis Eliæ: ergo non potuerunt constituere statum verum religiosum evangelicum: Maior admittitur ab Historico prophetico, & eam tenentur admittere Patres Salmanticenses: Minor probatur: Mysteria Crucis, & mortis Christi non fuerunt revelata ipsis Apostolis vsque ad prædictionem Christi Domini: Lucæ cap. 18. ibi: *Ecce ascendimus Ierosolymam, & consummabuntur omnia, quæ scripta sunt per Prophetas de filio hominis, tradetur enim gentibus, & illudetur, & flagellabitur, & conspuetur, & postquam flagellaverint, occident eum, & tertia die resurget: & ipsi ho-*

rum

rum nihil intellexerunt, & erat verbum istud absconditum ab eis, & non intelligebant quæ dicebantur. Quod etiam habetur Matth. cap 20. & ad hunc textum super Matthæum, Homil. 66. ait Div. Ioannes Chrysostomus: *Tu vero considera, quomodo etiam oportunitate commoda vniversa patefecit, neque enim statim prædicationem incipiens, nec in ipso passionis hæc dixit tempore, ne audientes turbarentur, sed postea quã virtutes eius miraculis cognoverunt, & æternæ vitæ pollicitationibus fuerunt confirmati, tunc passionis meminit, non semel aut vix, sed sæpius hũc sermonem signis, & doctrina intexens.* Et paulò ante dixerat, ibi: *Nam si discipuli audientes turbabantur, quid non fecisset multitudo?* Ergo mysteria Crucis, & mortis Domini non fuerunt revelata in veteri lege alicui multitudini, vel Congregationi, nec institutus fuit aliquis status in illa lege ex cuius institutione Crux Christi revelaretur omnibus profitentibus, vt eam per imitationem tollerent, & sequerentur ob vitam æternam, quia ex Div. Chrysostomo hæc mysteria non revelantur, nisi post pollicitationes vitę æternę. Cęterum si Salmanticenses contendant mysteria Crucis fuisse revelata Monachis suis circumcisis Elianis, satisfacere, & respondere tenentur verbis Evangelij, quod verbum Christi erat Apostolis absconditum, & quomodò Apostoli illi, qui ex discipulatu Ioannis Baptistæ fuerunt vocati, verba Salvatoris non intelligebant de Cruce, & passione eius, ad cuius imitationem sub Eliano instituto suam fecerant anteà professionem.

§. V.

Proponuntur fundamenta sententiæ negativæ, quæ sibi opponunt Salmanticenses, & ex eorum solutionibus confirmantur.

131 Sibi ipsis opponunt Salmanticenses aliqua argumẽta, quibus non satisfaciunt, & primum est: status religiosus est status perfectionis, sed in veteri lege non fuit status perfectionis iuxta illud Apostoli ad Hebræos 7. *Nihil ad perfectum adduxit lex:* ergo in veteri lege non potuit esse status religiosus. Confirmatur, nam perfectio propria legis evangelicæ non potuit esse ante illam, sed status religiosus est perfectio propria legis evangelicæ: ergo, &c.

132 Ad argumentum respondent distinguendo maiorem: in veteri lege non potuit esse status perfectionis ex viribus, &c.

merito legis,concedimus: ex viribus,& virtute data per fidem in Christum,negamus,& iuxta priorem sensum intelligendum est testimonium Apostoli,& hanc solutionem constare asserũt ex exemplis adductis §.præcedenti. Ad confirmationem similiter minorem distinguunt: status religiosus est perfectio propria legis gratiæ omninò perfectus per solemnitatem, pietatẽ clavium,& alia quæ defacto habet, concedunt: status vero religiosus solum quoad essentiam consideratus, negant, & explicat solutionem exemplo Ecclesiæ; nam ante tempus legis evãgelicę dabatur vera Ecclesia secundum essentiam, & tamen ante prædictum tempus non habebat perfectionem, quam nũc habet, nempè Christum præsentem, abundantiorem gratiam, efficatiora Sacramenta,nobilius Sacerdotium, & alia huiusmodi. Sic similiter philosophandum est in statu religioso secundum Salmanticensium doctrinam.

133 Ex dictis §. præcedenti satis apertum est in quibus deficiat hic repetitus discursus Salmanticensium, & quomodò ex meritis Christi futuri, iusti aliqui extiterunt in veteri testamento, & perfecti in veteri lege fuerunt, & status iustitiæ, & perfectionis non fuit ante legem evangelicam, quia status, vt sæpè diximus constituitur à lege ligante, vel solvente: cum verò lex illa, nec iustitiam conferebat, nec gratiam, nec perfectionem; ideò non potuit in illa esse status iustitię, & perfectionis licèt fuissent iusti in ea,& perfecti: merita Christi Domini, & gratia per fidem illius constituebant iustos,& perfectos, non vero statum perfectionis,quia non communicabantur ex lege merita Christi Domini mortui,& passi, quibus constitutus fuit in Christi Ecclesia status libertatis,perfectionis evangelicæ, & adoptionis filiorum ex lege nova evangelij.

134 Hæc Salmanticensium doctrina, quæ nihil profert ad statum religiosum constituendum in veteri testamento, maximè Iudęis favere videtur ad propugnandam perfectionem legis Moysis,quàm perfectam fuisse tenacitèr nunc defendunt, & ad argumentum ex Apostolo,& alia quæ ex sacrificijs veteris legis fiunt, respondere possunt iuxta Salmanticenses distinguendo: Sacrificia veteris legis non fuerunt perfecta, viribus, & merito legis,concedo: non fuerunt perfecta viribus, & virtute gratiæ datæ per fidem in Messiam venturum, nego: ergo status illius populi,& legis veteris non fuit perfectus,nego consequentiam,sicut negant Salmanticenses imperfectionẽ quoad

 sta-

statum religiosum verum quoad substantiam evangelicum in illa lege.

135 Nec benè explicant Salmanticenses imperfectionem veteris legis, quæ non fuit imperfecta ex eo, quod iuxta illam viventes non possent esse iusti, sancti, & perfecti, quia data fuit à Deo, & præcepta eius servare præcepit, & per observantiam præceptorum legis, & per cultum sacrificiorum secundum legem disponebantur fideles ad gratiam recipiendam ex meritis Christi futuri: Imperfectio autem legis illius principaliter consistit in eo, quod lex illa, nec iustificabat, nec iuvabat, nec gratiam conferebat. Status perfectus non constituitur ex gratia vtcumque data, sed à lege conferente illam ex meritis Christi passi, & mortui, quia alias omnes fideles veteris testamenti essent in statu perfecto, siquidem omnes gratiam habere potuerunt per fidem in Christum futurum, & ita sicut ante legem evangelicam non potuit esse status perfectus ex lege, nec merita Christi futuri illum constituerunt aliqua institutione vel lege, ita non potuit esse status verus religiosus quoad substantiam, & essentiam evangelicus, ad quem requiruntur gratia, & merita Christi Domini mortui, & passi ex lege.

136 Instant Salmanticenses toties repetito exemplo Ecclesię, quæ ante legem evangelicam habebat essentiam Ecclesiæ, & non habebat perfectionem, quam nunc habet, nempè Christum pręsentem, abundatiorem gratiam, & cætera superius asignata. Sed hoc exemplum Ecclesiæ, ex multis ad rem non pertinere, probavimus; sed quia Patres Salmanticenses hinc inde status Ecclesiæ confundunt, vt Monachatum verum circumcissum defendant, suis instantijs, & argumentis; compellimur ad statum legis gratiæ explicandum, & defendendum; præcipuè in hac 3.p. Disc. 1. & 2. & §. præcedenti. Itaque Ecclesia dupliciter potest dici, vt rectè observavit MagisterCano, lib. 4. de locis, cap. 2. Primum illa, quæ fidelium omnium ab initio mundi vsque in finem congregatione conficitur, de qua Div. Thomas 3. p. quæst. 8. art. 3. in quo sensu Iudæi iusti, & alij pij sub lege naturali, & etiam Cathecumini sunt verissima mēbra Ecclesiæ, quia hęc non secernitur Sacramento Baptismi, sed Fide: Ecclesia etiam dicitur, quæ in Christi nomine per Baptismum cogitur, qui fidei Sacramentum est & propriæ Ecclesiæ membra, partesque facit, & Christi Ecclesiam à Synagoga distinguit. Hæc Ecclesia vniversalis, & catholica per fidem in Bap-

tismo,Christo vnita non fuit in veteri testamento, sed propria est legis gratiæ,ex latere Christi Domini mortui nata, libera, sponsa,& regina,in qua sponsus omnia fecit nova in sanguine suo: Ecclesia vero in veteri testamento non fuit libera, sed ancilla,vt ex D.Paulo ad Galat.4.constat: ergo Ecclesia in novo, & veteri testamento licet vna fide sit,in aliis,quæ propria sunt legis gratiæ essentialiter,& substantialiter distinguitur,& secernitur.

137 Quod patet,quia Ecclesia in veteri testamento non erat evangelica,nec Apostolica,sed figuratiua,& prophetica,& in novo essentialiter,& substantialiter est Apostolica, & evangelica: ergo illa,quæ propria sunt Ecclesiæ legis gratiæ liberæ, & reginæ, non potuerunt convenire, nec dici de Ecclesia in statu servitutis veteris legis essentialiter, & substantialiter, vt manifestum est,quia licèt Petrus in statu servitutis, & libertatis idem homo sit,quoad essentiam,& substantiam, illa, quæ conveniunt Petro in statu libertatis,ratione status,non possunt cõvenire eidem Petro in statu servitutis,quia cui repugnat status, etiam repugnant illa,quæ essentialiter dependent in esse,& cõservari ab statu: cum vero status religiosus verus, quoad substantiam,& essentiam evangelicus, essentialiter dependeat ab statu Ecclesiæ legis gratię, quia alias non esset substantialiter evangelicus,nec evangelicę perfectionis,omninò repugnat cũ statu imperfecto servitutis Ecclesiæ veteris legis: ergo exemplum Salmanticensium de vnitate Ecclesię, quoad substantiã, & essentiam Ecclesiam Christi,&Synagogam confundit,& impertinens est ad præsentem controversiam, & eo vti possunt Iudæi ad probandum omnia Sacramenta, & perfectiones legis gratię, quoad substantiam,& essentiam in veteri testamento. Paritas vnitatis Ecclesiæ probaret, si ad statum religiosum sufficeret fides,& in hoc etiam casu mutato statu fidei, mutaretur status religiosus: itaque status religiosus evangelicus, quoad substantiam,& essentiam necessariò supponere debet hunc statum præsentem fidei evangelicæ.

138 Arguitur etiam contra Salmanticenses ex institutione status religiosi,cuius Author,& institutor fuit Christus Dominus; sed cum hoc non cohæret, quod ante adventum eius potuerit esse status religiosus: ergo. Vt huic argumento respondeant, iterum atque iterum repetunt argumentum Ecclesiæ, cuius caput Christus Dominus est,& Author,& ante legem

evan-

evangelicam fuit vera Ecclesia: ergo licèt Christus Dominus sit Author status religiosi, potuit huiusmodi status in executione præcedere ipsius adventum.

139 Sed huic instantiæ satis respondetur ex dictis, & nunc addimus, quod verissimum est, quod Christus Dominus sit caput Ecclesiæ ab origine mundi, iuxta doctrinam D. Thomæ in 3.p.q.8.art.3. Nam ad corpus mysticum constituendum non requiritur, quod omnia membra sint simul sicut in corpore naturali; sed alio modo fuit Christus causa status Ecclesiæ veteris testamenti, ac status Ecclesię legis gratiæ, nam status Ecclesiæ veteris legis fuit tantum causa finalis ex fide credentium, status vero Ecclesię legis gratię fuit causa efficiens, Author, & institutor illius efficienter influens, & plurima habet Ecclesia Christi ex meritis eius mortui, & passi gratia redemptrici, & consummata, quæ non habebat Ecclesia in veteri testamento: itaque hæc sancta catholica, & Apostolica Ecclesia, quam acquisivit Dominus sanguine suo, & cuius Author, & institutor fuit Christus, in hoc statu, non fuit in veteri testamento quoad essentiam, neque quoad substãtiam status, quia etiam fides mutavit statum in ea, vt sæpè diximus, & omnia facta sunt nova. In Ecclesia veteris testamenti erat Deus promissor per Christum, in Ecclesia legis gratiæ est Deus Author in Christo, vt optimè dixit D. Augustinus Serm. 13. de verbis Domini ad illa verba Apostoli ad Galatas cap. 3. *Sed conclusit scriptura omnia sub peccato, vt promissio ex fide Iesu-Christi daretur omni credenti.* Augustinus, ibi: *Quando audis promissionem, expecta factorem*: ergo in novo testamẽto fuit Deus, & homo Author illorum, quæ promisit in veteri, ac per consequens Christus Dominus fuit Author, & institutor efficienter per suam humanitatem, tamquam per instrumentum coniunctum huius status Ecclesiæ, & omnium ad illum pertinentium, quæ neque imperfecta fuerunt in veteri testamẽto quoad essentiam, & substantiam huius status; sed figurativè, & vmbraticè tantum: at status religiosus verus fuit institutus à Christo Domino in lege gratię, vt ad illius perfectionem pertinens, vt constat ex Sancto evangelio, & Patres docent: ergo exemplum Ecclesiæ, & eius institutionis, doctrinæ, & intentioni Salmanticensium opponitur, & vera nostra sententia confirmatur.

140 Hos status Ecclesiæ recognoscunt Salmanticenses in solutione argumenti, & dicunt, quod sicut Ecclesia in statu im-

imperfecto veteris legis præcessit Christo Domino, ita potuit præcedere status religiosus in statu imperfecto. Disparitas huius discursus satis ex dictis constat; quia status religiosus est specialis status perfectivus status perfecti Ecclesię secundum suam essentiam, & substantiam, ac perconsequens reperiri non potuit ante legem evangelicam, qua constituitur hic status perfectus Ecclesiæ. Et vlteriùs impugnatur exemplum, seù paritas Salmanticensium; nam status religiosus fuit imperfectus ante legem evangelicam imperfectione veteris legis, & secundum illam, & sic constitutus esset vmbraticus, & figurativus, & non verus veritate evangelica: Si vero consideretur perfectus absolutè, & respective ad statum religiosum omninò perfectum legis gratiæ, qua ergo perfectione? non legis gratiæ, quia hæc fuit imposibilis in aliquo statu ante legem evangelicam, & legem gratiæ, & sine illa nùllus status potest considerari absolutè perfectus veritate, & perfectione evangelica: ergo hic status, vt consideratur à Salmanticensibus, quoad essentiam, & substãtiam evangelicus imposibilis est, quomodocumque consideretur, vel respondetur: quod sicut Ecclesia præcessit Christo in statu imperfecto figurativo, & vmbratico, sic status religiosus præcedere potuit in statu figurativo, sed non in statu vero evãgelico, quoad essentiam, & substantiam, vt contendunt Salmanticenses.

141 Arguitur etiam contra Salmanticenses, quod Apostoli fuerunt primi religiosi, in quibus instituit Dominus statum evangelicæ perfectionis, vt testatur communis Sanctorum Patrum, & Doctorum sententia ab origine Ecclesiæ: ergo ante Apostolos non fuit posibilis status verus religiosus. Respondẽt Apostolos fuisse primos religiosos dignitate, & non ordine perfectionis, quia in eis Christus Dominus erexit statum religiosum completum, & perfectum, & omninò firmum per solemnem professionem, & traditionem prorsus irrevocabilem, sed benè cohærere cum hoc, quod ante Apostolos fuerint religiosi substantialiter tales, qui carerent consummatione, & perfectione, quas religiosus status accepit ex Christi Domini præsentia.

142 Sed contra est, quia ipsi Salmanticenses in hoc tract. 20. dub. 4. §. 3. n. 54. relicta communi Thomistarum doctrina absolutè docent, solemnitatem votorum, ex qua irrevocabilis traditio resultat, non esse de iure divino, & ex Christi institutio-

ne; sed ab Ecclesia posteà adinventam,& institutam,& accidẽtalem esse statui religioso: ergo non benè cohæret,quod Christus Dominus erexerit statum religiosum completum,& perfectum,& omninò firmum per solemnem professionem, & traditionem prorsus irrevocabilem in Sanctis Apostolis, vt hic asserunt,& confitentur Salmanticenses,vt vim argumenti fugiãt, quia si Christus Dominus instituit statum religiosum completum,firmum,& perfectum per solemnem professionem, & irrevocabilem traditionem,hęc non essent posteà adinventa ab Ecclesia,vt supra dixerant Salmanticenses.

143 Hęc solutio Salmanticensium ipsa sua novitate infirmatur;nam quotquot scripserunt de origine status religiosi ex Sanctis Patribus antiquis,ab Apostolis exordium summere, sine hac nova distinctione docent, & probant; & celeberrimi Theologi non ignorabant distinctionem originis,& dignitatis, & cum distinctione procederent in suis disputationibus, maximè Hieronymus, Augustinus, Bernardus, qui hunc statum in veteri lege inauditum fuisse docent;& præcipuè Div. Thomas Patres explicaret in vero sensu,& absolutè non negaret vota, & consilia in veteri lege; & licèt aliqui ex antiquis Monachos, id est,solitarios aliquos veteris testamenti appellent, figurativos,& vmbraticos intelligunt, vt supra ostendimus 1. p. Disc. 2.per totum. Inculcant hic Salmanticenses exemplum Ecclesiæ,cuius fundamenta sunt Apostoli,& tamen eis præcessit Ecclesia tempore,ad quod patet ex dictis,quod Ecclesia in statu, in quo Apostolis præcessit, non fuit Apostolica,& evangelica; sed figurativa, prophetica,& vmbratica, at vero huius status Apostolici,evangelici,& Christiani Ecclesiæ,non solum dignitate,sed ordine fuerunt, & sunt Apostoli prima fundamenta, sed tempore,quia super eos fundavit Dominus Ecclesiam suam & præcipuè super Petrum,dicente Domino:*Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam*; & eodem modo fuerunt Apostoli fundamenta,& primi religiosi in statu,qui est specialis status Ecclesiæ,vt ex dictis constat.

144 Confirmatur,quia Ecclesia in Oratione SS. Apostolorum Petri,& Pauli ab eis religionis exordium sumpsisse expressè significat,ibi:*Da Ecclesiæ tuæ eorum in omnibus sequi preceptum, per quos religionis sumpsit exordium.* Ad hoc argumentum respondent hic, ly religionis non significare statum religiosum, vt minus rectè intellexit Bordonus; sed veram religionem, sivè Ec-

clesiam sub statu legis evangelicæ;sed falsò hanc intelligentiam attribuunt doctissimo Bordono,quia veram religionem Christianam intelligit in verbis Ecclesiæ,& quia indiffinitè ponitur ibi religio,vniversali æquivalet,& minorem subiungit Bordonus; sed status religiosus est specialis cultus religionis Christianæ: ergo ab Apostolis sumpsit exordium, alias aliquis cultus, quoad substantiam,& essentiam evangelicus esset inChristi Ecclesia,secundum Christianam religionem,cuius exordium non esset ab Apostolis,sed ab Elia institutus in veteri testamento,vt supra ostendimus 1.p.Disc.2.§.1.super hæc verba Ecclesiæ late reflectendo.

145. Vlteriùs arguitur,quia ille status posibilis, vel esset eiusdem rationis cum religioso statu nunc existente, vel diversæ rationis,si hoc vltimum dicatur,ad præsentem resolutionem non pertinet,quia à nullo negatur fuisse statum religiosum figurativum in illa lege; si primum,dici non potest,quia derogaret dignitati status religiosi nunc existentis, vt ex dictis patet. Respondent Patres Salmanticenses,quod status religiosus posibilis verus veteris legis eiusdem esset rationis cum statu religioso præsentis Ecclesię,non quoad modum, & gradum perfectionis; sed quoad substantiam,& essentiam, seu prædicta essentialia,quia ad hoc vota simplicia sufficiunt,& repetunt exēplum præsentis Ecclesiæ,& Ecclesiæ Synagogæ, quæ quoad essentiam,& substantiam sunt eiusdem rationis in vtraque lege.

146 Ad hoc argumentum patet ex dictis ex differentia status; quia licèt homo natus servus,& postea factus liber in essentia,& substantia hominis sit eiusdem rationis, tamen servus, & liber formaliter non sunt eiusdem rationis quoad essentiam, & substantiam status, eodem modo Ecclesia in statu servitutis, & libertatis,sic similiter status religiosus in lege servitutis substantaliter essentialiter,& formaliter distingueretur à statu vero religioso legis libertatis in ratione status. Sed nè superbiant Iudæi tot exaltationibus,& comparationibus in substantia,& essentia Ecclesiæ veteris Synagogæ cum præsenti Ecclesia Christi.Respondetur ex Apostolo dicente,quod præsens Ecclesia est nova creatura in Christo,in quo facta sunt omnia nova; quod in regeneratione,& eius ortu ex latere Christi Sanguinis eius effusus in Ecclesia præsenti,vt ita dicam transcendit vsque ad vltimas differentias Ecclesiæ,& omnium statuum eius, & vt ait Apostolus: facta sunt omnia nova, essentia, substantia, formalis

ratio constitutiva status, ministeria, virtutes, consilia, & Sacramenta: tanta fuit virtus Sanguinis Christi; & ista Ecclesia præsens in hoc sensu spirituali, mystico, theologico non est eiusdē rationis quoad essentiam, cum Ecclesia Synagogæ fidei vnitate supposita, quidquid Salmanticenses suis novis methaphisicis considerationibus dicunt.

147 Confundunt etiam Salmanticenses vnitatem Ecclesiæ ex fide cum vnitate Ecclesiæ ex legibus, & medijs; præsens Ecclesia, & Synagoga sunt vna Ecclesia secundum finem, quia in vtroque testamento ornatur Ecclesia ad verum Deum, qui finis est vtriusque legis, & sicut lex, licèt vna fuerint ex fine, & præceptis moralibus Decalogi in vtroque testamento, alia sit, & mutata fuerint primario ex gratia interna, & secundario novis mandatis, & factis, & lex nova ab intrinseco ex gratia, & secundario ex novis institutis in ea, non est eiusdem rationis quoad essentialia, & substantialia cum veteri; sic Ecclesia licèt vnitate finis eadem sit in vtroque testamento, Ecclesia tamen præsens ex gratia interna, lege nova, & consilijs renovata est, & redempta sanguine Christi, in quo omnia facta sunt nova in ea quoad substantiam, & essentiam, & ex sua intrinseca forma, & eius constitutivis differt ab Ecclesia Synagogæ, & est diversæ rationis in hoc statu præsenti: ergo exemplum repetitum Ecclesię destruit fundamentum Salmanticensium.

148 Ad exemplum, & instantiam Societatis, patet ex dictis, & disparitas est manifesta: ad instantiam de gratia in vtroque testamento, etiam ex dictis constat: & tandem reflectendum est, quod istæ comparationes, quibus vtuntur Salmanticensus inter Synagogam, seù Ecclesiam veteris legis, & presentem Ecclesiam in eadem substantia, & essentia novę sunt, & Iudæis favere videntur, quia Sancti Patres, & Doctores cautè procedunt in his controversijs, & ne cum Iudæis in aliquo consentiant semper comparant Ecclesiam veteris legis cum Ecclesia præsenti velut vmbram corpori, figuram figurato, & imaginem veritati.

()(§)()

DISCURSUS TERTIUS.

De vtilitate, & existentia veri status religiosi in veteri lege.

§. I.

Existentia status religiosi, vt ponitur à Salmanticensibus, in veteri testamento non esset conveniens, nec in novo est vtilis.

149 QVia hæc quæstio nova est: an in veteri testamẽto extiterit status religiosus verus cum votis evangelicis eiusdem rationis cum evangelico sine perfectione legis gratiæ, non est alienum à præsenti disputatione inquirere, an hic status sine gratia ex lege, & sine perfectione evangelica fuisset in veteri lege conveniens, & aliquam afferat vtilitatem Ecclesiæ.

150 Sit prima conclusio hic status religiosus cum consilijs constitutus non esset conveniens in veteri testamento, & est expressa manifestaque sententia D. Thomæ 1.2.q. 108. art. 4. in corp. vbi docet exprefsè, quod consilia paupertatis, obedientiæ, & castitatis convenienter non fuerunt data in illa lege. Tum etiam; quia lex vetus ex divina institutione inducebat homines ad observantiam præceptorum per promissiones temporales, & terrenas, divitiarum, filiorum, & patriæ fœlicitatis, vt dictum est ex eodem D. Thoma, & sic fuit conveniens in illa lege; sed hæc omnia abdicantur, per consilia religiosa: ergo nõ esset conveniens in illa lege status publicus his consilijs constitutus contra promissiones ipsius legis. Tum etiam: quia ex eodem D. Thoma 1.2.q.106.art.3. lex nova non debuit dari antequam impedimentum peccati à genere humano tolleretur, consummata Christi redemptione: ergo non debuit dari in illa lege status legis gratiæ, in quo consilia dantur ad faciliùs, & perfectiùs consequendum finem legis, & Christi gratiam ex lege. Tum etiam: quia ibidem Angelicus Magister docet: quod non fuit conveniens dari à principio legem novam, quia non aliquid à principio statim ducitur ad perfectum, sed quodam tem-

temporalis succesionis ordine: ergo non fuisset conveniens dare consilia maioris perfectionis,antequam daretur lex, quę adduxi ad perfectum.

151 Confirmatur primo;non est vtilis status,in quo transgressoribus legis imponerentur pœnæ,&custodientibus nullum esset propositum præmium; sed si status verus religiosus esset in veteri lege cum votis, pęna imponeretur transgressoribus, & prętnium non proponeretur custodientibus vota: ergo non esset vtilis in illa lege: Maior videtur certa: Minor probatur, quoad primam partem,quia transgressores votorum rei essent pœnæ æternæ,& quoad secundam partem; custodientes vota non poterant incitari ad illorum observantiam ex promissione terrenarum rerum, quibus renuntiabant per vota,quæ quidem bona temporalia existimabant vt prætium, vt ait Augustinus laudatus 1.p.Disc.1.§.3.nec bona spiritualia in vita æterna erāt revelata aliqua revelatione communi in illa lege: ergo esset status cum pœna inflicta,& nullo revelato,nec proposito præmio: Quod vero in lege veteri non fuerunt revelata bona spiritualia in vita æterna communi revelatione aliqua ex communi sententia PP.manifestum est vbi supra,& præter testimonia D.Thomę ibidem relata in 3.ad Hanib. distinct. 40. quæst. 40.art.4.in corp.& in 3.eadem distinct.quæst.1.art.4. in corp. ibi: *Secundum Dionysium in 5.cap.Ecclesiast.Hierarch.lex nova media est inter Ecclesiam cœlestem,& statum veteris legis,& ideò æterna bona,quæ in cœlesti Ecclesia palam,& copiosè exhibentur in nova lege, manifestè proponuntur, in veteri lege non promittebantur,nisi quibusdam figuris*: ergo in illa lege esset status religiosus,qui ex transgresione votorum subijceretur pęnis; & votorum observantiæ nullum esset pręmium propositum,& revelatum communi aliqua lege, vel revelatione.Nec valet dicere,quod ex D. Thoma ibidem perfectis revelata fuit vita æterna,nam ibi Angelicus Magister hęc probabiliter admittit ex speciali revelatione, quæ non datur statui,sed personis,& argumentum procedit de statu.

152 Confirmatur secundo ex dictis supra 2.p.Disc.5. §.6. 7.& alibi ex eodem D.Thoma; nam vota in veteri lege in rebus consilij,quæ difficilimę sunt, constituerent statum religiosum,qui præciperet,ligaret,& iuberet,& non iuvaret, nec auxilium prębeiet ex lege,nec ex institutione illius status in statu servitutis communi illius temporis; sed status pręcipiens, & obligans ad difficilima, non iuvans, nec auxilium præstans ad

illa

illa non est vtilis, vt patet, quia gravius faceret iugum illius legis sine gratia ex lege: ergo status religiosus verus cum votis, secundum statum quem habebat ille populus in tempore illo, nec esset vtilis, nec conveniens in illo, iuxta providentiam, quæ nobis constat ex scripturis, veteris, & novi testamenti.

153 Secunda conclusio: nulla vtilitas in Christi Ecclesia reperitur ex hoc novo statu religioso veteris testamenti quoad substantiam, & essentiam evangelico: Probatur, quia non pertinet ad explicationem alicuius mysterij fidei, neque ad intelligentiam Sacræ Scripturæ, neque ad aliquam Christi, & Ecclesiæ excellentiam manifestandam, neque ad aliquod dogma Ecclesiæ defendendum ab hæreticis, solumque deservit ad extollendam veterem Synagogam novis his Salmanticensium argumentis: ergo nullam vtilitatem affert nova hæc opinio Ecclesiæ: Antecedens probatur; nā si ad aliquod ex dictis esset vtilis, maximè ad probandam antiquitatem votorum contra hæreticos impugnantes statum religiosum, & Monachatum; sed antiqui Patres Ecclesiæ, & ferè omnes Theologi statum religiosum Monachatum, & vota defendunt ex Christi institutione, & ex novo testamento, sine hoc vero substantiali statu religioso evāgelico Synagogæ, & sine his novis distinctionibus, & subdistinctionibus, & modis Salmanticensium: ergo hæc nova opinio nullam affert vtilitatem Ecclesiæ.

154 Confirmatur, quia Sacerdotium, Pontificatus, Sacramenta, & alij status Ecclesiæ sine vera existentia quoad substātiam, & essentiam in lege veteri defenduntur, & propugnantur in nova contra hæreticos ex Christi institutione, & ex figuris veteris testamenti: ergo existentiam veri status religiosi, quoad substantiam, & essentiam in veteri testamento non est necessaria, nec vtilis, vt in novo defendatur hic status ab hæreticis. Tū etiam; quia eisdem distinctionibus, & subdistinctionibus, poterūt Iudæi defendere, quod Baptisma illud sub nube fuit verum quoad substantiam, & essentiam, & quod gratiam conferebat, & ad argumenta respondere: Moyses non pótuit instituere Baptisma verum, quoad essentiam, & substantiam, nego: quoad complementum perfectionis, concedo, & iterùm subdistinguere: ex meritis suis, concedo: ex meritis Christi futuri, nego, & iterùm subdistinguere cum Salmanticensibus: non potuit conferrè gratiam completam ex lege, concedo: non consummatam, & per fidem in Christum, nego: ergo nō esset verum Bap-

 tisma

tisma evangelicum, distinguo consequens: non esset verum Baptisma completum consummatum alijs perfecti onibus, quas modo habet in lege gratiæ, concedo consequentia m; non esset verum Baptisma evangelicum, quoad substantiam, & essentiã, nego consequentiam, & eodem modo quidquid est in lege nova poterit defendi existens in veteri testamento, & confundere status veteris, & novi testamenti, Ecclesiæ, & Synagogæ: ergo status religiosus, nec Synagogæ conveniret, nec vtilis est Ecclesiæ Christi.

§. II.

Aliqua prænotantur de Inventore, Authore, & Institutore veri Monachatus in veteri lege.

155 Quia ex defectu virtutis in causa optimè concluditur negativa existentię effectus, necessarium est de Sancto Propheta Elia referrè aliqua, ex quibus ab adversarijs constituitur Author, Inventor, & Institutor Monachatus veteris legis in genere causæ efficientis, (vt asserunt) tanta igitur est veri Monachatus evangelici præstantia, vt eius institutio in spiritu, & veritate legis gratiæ opus Dei, & hominis sit, vt supra dictum fuit ex Tamburino tom. 1. Disp. 2. quęst. 2. itaque adversarij, vt tanti operis Author in veteri lege sit Elias, ita virtutem, excellentiam, perfectionem, & dignitatem extollunt, vt illius legis statum excedere manifestum est, & puri hominis capacitatem superare in hac rerum providentia certum videri apparebit.

156 Abulæ igitur anno 1688. die 11. Maij in Commitijs provincialibus Carmelitarum publicas conclusiones evulgarũt impressas Sancto Prophetæ Eliæ dicatas, in cuius dedicatoria Elias intra cor humanum figuratur supra Orbis sphæram stans, & supra caput eius legitur hęc scriptio, ibi: *Elias 1. Dominus Deus.* Et ex ea, alia Prophetam circumdans, ibi: *Primo vivens, & vltimo moriens*, & alia, exteriùs ex prima, ibi: *Convertet cor patrum ad filios, & cor filiorum ad patres eorum. Malachias cap. 4. v. 6.* Et omnes à prima incipientes dicunt: *Elias 1. Dominus Deus primo vivens, & vltimo moriens, convertet cor patrum ad filios, & cor filiorum ad patres eorum.*

Sub pedibus Eliæ triangulus in sphera terminat, & in eo scri-

scribitur,ibi: *Recede hinc,& vade contra Orientem, & abscondere in Torrente Carith,qui est contra Iordanem,& 3.Reg.17.v.3. Ioa. nr. Patriar: XLIV.Iero∫.& alij PP.intelligunt de OEconomia Monastica 1. Parente Elia,qui vtriusque Ecclesiæ cultui consecratus testamentorumque, nexus erit.* Et extra triangulum in inferiori parte, ibi: *Lapis angularis primus Christus,secundus, vel mysticè Elias vitæ disciplinaque Monasticæ vtriusque testamenti.* Ad dexteram Eliæ, Ecclesia præsens figuratur; ad sinistram Synagoga,& medium tenens Elias manibus copulatur vtrique. Sol etiam Zodiacus depingitur inferiùs ad sinistram,hac inscriptione interiùs circumdatus: *Elios*,& exteriùs: *Zodiacus Ecclesiæ, semita eius.* In parte sinistra sunt insignia Ordinis Carmelitani: in corpore scuti est Sol cum inscriptione: *Elios*,vt supra,Crux in medio stellarum scutum circumdat; scutum circumdat inscriptio vt supra: *Primo vivens, &c.* Et ad extra,ibi: *Confidito Petre, religio enim Carmelitana in finem vsque sæculi est perseveratura*: coronaque regia ornatur hac inscriptione: *Decor Carmeli,Isai.cap.35.* cum duodecim stellis,& brachium Eliæ gladium tenens,& ibi: *Surrexit Elias quasi ignis.*

157 In Dedicatoria ad alia Elogia Prophetæ progreditur, ibi: *Ecce Sacerdos Magnus,qui in diebus suis placet Deo,& invenitur iustus,ac pro tempore iracundiæ factus est reconciliatio.Qui (testante Ecclesiastico cap.48.) scriptus est in iudicijs temporum lenire iracundiam Domini, conciliare cor Patris ad filium,& restituere tribus Iacob. Qui caliens divini honoris Zelotes, quasi facula ardet; spiritu duplex, puritate simplex, virtutibus dives, Deo amicissimus,Diabolo inimicus, bonis amabilis,impijs formidabilis, Ecclesiastes ferventissimus,veritatis præco,propugnator strenuus fidei Christi, Deiparæ studiosissimus, Ecclesiæ vniversæ defensor; qui tyrannos verberavit, neci dedit sacrilegos, & eorum potentiam confregit, ac deiecit,ad perniciem,Anti-Christumque postmodum debellaturus. Cui Deus honorem, Christus claritatem, Deipara privilegia, Baptista dignitatem,Angeli obsequium, Prophetæ, & Apostoli reverentiam,Cæli,& Elementa obedientiam præbuerunt. Apostolus,Martyr,Præcursor veluti futurus, Antesignanus,Propheta celeberrimus, Patriarcha eximius,Virgo cælebs,obedientissimus,pauperrimus,Monachus, & Monachorum Parens.Qui Prophetas,sivè religiosos prophetico instituto mancipatos,fecit post se successores in Carmelo; sua verè Monasticæ religionis hæreditariam successionem, cum privilegio perpetuitatis numquam vsque in mundi finem perimendæ,Carmelitis evangelicis nunc husque degentibus, qui eius hæredes sunt,ad cultum specialem Christi,& Deiparæ perennandum,relinquens; adeò propriè,& verè,vt sic Summi Pontifices certa scientia*

tia tradant, & Ecclesia approbet, ac Deus & Deipara suis revelationibus confirment. Dux, Princeps, Pater, Fundator, Author, Institutor, Inchoator, columen decus, gloriaque Carmelitarum existentium ab Ecclesia catholica acclamatur, quidquid reclamet Vviclephus. Et in Quinta conclusione de fide Theologica, ibi: *Hinc rectè deducitur, revelationem ab Ecclesia approbatam, quæ dicitur Sanctum Eliam Prophetam, hunc ordinem Carmeliticum de facto in Ecclesia existentem, inchoasse, & instituisse, cum vero, essentiali, & substantiali, & non tantum figurali, & cæremoniali, & symbolico statu Monastico (& si non plenè perfecto vsque ad legem evangelicam) posse à nobis credi fide divina Theologica, & si non Catholica; vel ad minus fide divina communiter dicta, & assensu supernaturali infallibili, qui falso subesse non possit.* Hanc conclusionem inter alias de materia fidei propugnabantur à P.Fr.Francisco de Villa-Vieja sub auxilijs R.P.M.Fr.Francisco Garcia & Castilla Doctoris, & in celeberrima Vniversitate Complutensi Cathedræ D.Thomæ Vespertinæ Moderatoris, in Cathedrali Abulensi die, mense, & anno vt supra. Sed si Sanctus Propheta Elias verè fuisset sicut in imagine representatur, & in dedicatoria dicitur, non solum statum religiosum, & Monachatum verum fundare potuisset in veteri lege, sed etiam ipsum evangelium, & legem gratiæ instituere potuisset in Synagoga: sed quamplurima falsa sunt, & imposibilia, fundamento carent, & substineri non possunt in verborum sensu, & significatione catholica.

158 Vt in re gravissima plenior notitia habeatur, ad fontem, originem, & Authorem inscriptionum, elogiorum, & propositionum, quæ in imagine, & dedicatoria Eliæ continentur, recurrendum est. Fr.Franciscus à Sancta Maria Carmelita Excalceatus Historiam Propheticam scripsit, typis dedit, & publicavit, 1.editione anno 1630. quam Romę vidi in Bibliotheca domus professæ Societatis, & posteà eam venalem inveni in Officinis Librariorum, & ex hac editione, inscriptiones, excellentias, & Elogia Eliç propugnator transcripsit, & evulgavit; quia Historicus Propheticus ex Daniele, & Apocalypsi hæc, & alia portenta refert, quæ nec litterę, nec sensui sacri textus cōveniunt; & quomodò de rebus Eliæ disputandum est, vel quare non est disputandum admonet, & docet Maximus Doctor S.P.N.Hieronymus epist.148.ad Marcellam, ibi: *De Enoch autem, & Elia, quos venturos Apocalypsis refert, & esse mortuos, non est istius temporis disputatio: cum omnis ille liber, aut spiritualiter intelligendus sit, vt nos existimamus; aut, si carnalem interpretationem sequimur, Iudaicis*

fa-

fabulis acquiescendum sit, vt rursum ædificetur Hierusalem, & hostiæ offerantur in templo: &, spirituali cultu imminuto, carnales obtineant cæremoniæ. Verba Doctoris Maximi, maxima sunt reflexione legenda, & omni diligentia consideranda: in primis docet, quod de Elia non est in hoc tempore disputandum, quia liber Apocalypsis de eo spiritualiter est intelligendus, ne aliam interpretationem sequentes, Iudaicis fabulis acquiescant, rursum Hierusalem ædificent, & spirituali cultu imminuto, carnales cæremoniæ obtineant. Periculum in rebus Eliæ disputandis secundum Hieronymum consistit, ne secundum fabulas Iudæorum Synagoga resurgat cum suis carnalibus cæremonijs.

159 Ad imaginem Eliæ in dedicatoria convertamur: Dominus Deus dicitur, manibus Synagogam, & Ecclesiam tenens, & in se vniens, vtriusque Ecclesiæ cultui consecratus: in adventu suo vtriusque testamenti nexus erit: ergo rursum ædificabitur Hierusalem, & in illo sæculo imminuto spiritali cultu Christianorum, Synagoga resurget, manudabit in Elia Ecclesiæ, & carnales cæremoniç in Elia vtriusque Ecclesiç cultui consecrato, suum obtinebunt locum, quia cultui vtriusque Ecclesiæ cōsecratus in nexu vtriusq; testamēti, ritus veteris, & novæ legis simulque observabuntur, & ante mortem Eliæ simul lex current, & evangelium, sicut in tempore medio ante mortē Christi; & ex Synagoga, & Ecclesia, alia erit in fine mundi vnita in alia: quapropter notari oportet, quod in capite Eliæ inscribitur: Elias Dominus Deus, vniens Synagogam, & Ecclesiam nexu vtriusque testamenti; quod de Elia capite Ecclesiæ, & Synagogæ simul, hanc vnionem expresis verbis asserit Historicus Propheticus editione citata lib. 1. cap. 40. num. 3. ibi: *Ya se sabe quanto reparò San Pablo en que Christo fue la piedra angular, que juntò las dos paredes Iudaica, y Gentilica, y quanto notaron esto los antiguos Prophetas, por cosa muy eminente en Christo: en Elias mas que en otro resplandece esta dignidad, porque fue gran Ministro de la Circumcision, sirviendola con su vida, y sangre, y procurando su bien, y lo es, y ha de ser de la Gentilidad, haziendo con efecto la vnion tan deseada de Dios, y pretendida de los Apostoles, y que Christo no tomò para si del todo, reservandola para Elias: porque aunque es verdad, que lo principal desta vnion fue hecho por èl, abrogando la ley antigua, è introduciendo otra mejor esperança, el efecto fue muy tassado en las manos de Christo, y no muy abundante en las de los Apostoles, pero en las de Elias ha de ser abundantissimo con vn gran gozo de la carne de Christo, que esta deseosa del bien de su sangre, y si assi se pue-*

puede dezir, como quexosa de que tanto se dilate lo que tanto desea, y tan debido le es.

160 Ad litteram referuntur verba Hispanica Authoris, ne in aliquo proprius sensus deficiat: ex quibus apparet, quod secundum hanc novam doctrinam vnio Ecclesiæ ex populo Iudaico, & Gentili ex sanguine Christi effectum habuit valdè limitatum; in Apostolis non fuit satis abundans, & in Elia, quia magnus fuit Circumcisionis Minister erit abundantissimus cum magno gaudio sanguinis, & carnis Christi in adventu Eliæ.

161 Quomodo in veteri lege fuerit Elias lapis angularis, vt vtriusque testamenti etiam fuerit nexus in Synagoga, prout in dedicatoria asseritur, scripserat Author Historię Propheticæ in eadem 1. editione 1630. lib. 1. cap. 23. n. 3. ibi: *Por lo qual me parece, que oygo à nuestro Santissimo Padre dezir quando puso la primera piedra: O piedra, figura de aquella que ha de hazer de los dos pueblos Iudaico, y Gentilico vno solo, reduciendo las dos leyes, que mortalmente aora los dividen, à vna mas pura, mas santa, mas eficaz, seme favorable en esta ocasion, y pues aquella à quien representas ha de sustentar eternamente su Edificio, y reparar sus quiebras, sustenta tu el tuyo, y repara las suyas, pues no es justo, que en la figura falte cosa tan principal para la buena representacion: inmenso es, y tal, que hiziera arrodillar à los Angeles si con sus fuerças quisieran sustentarle.* Et ibidem: *Aviso tengo del Cielo, que has de ser piedra fuerte contra todas las potestades de los siglos, tèn firme.* Et in fine, ibi: *Venid huessos secos de todos los pueblos, de todas las naciones, de todas las lenguas, juntas en esta pequeña Casa, que todos cabeis, si en caridad os vnis: venid, que el purissimo Espiritu sopla en vosotros, y os darà vida, y virtud para serlo de otros muchos: dilata tu, ò casa mia, tus senos, que el pueblo de Raab, y el de Babylonia, el Alienigena, el Tyro, y el Ethiope se preparan para venir à ti: recibelos, abrazalos, y enseñalos la ley nueva de Religion que de Dios recibi; hagase assi, Señor, hagase assi.* Et lib. 2. cap. 18. num. 8. ibi: *Tambien mostrò Jonas la leche de Elias, en cuyo coraçon como en el de Christo cupo todo el mundo, sin embarazar el Griego al Iudio, el Gentil al Catholico.*

162 In dedicatione primi lapidis religionis Elianæ in Carmelo, vocavit Elias ossa arida omnium populorum, nationum, linguarum, & gentium, vt in charitate vnita spiritum purissimum vitæ acciperent, & ad hanc domum, seù Ecclesiam præparantur accedere populus Raab, Alienigena, Tyrus, Sydon, & Æthiops iuxta prophetiam, quam de Ecclesiæ fundatione cecinit

nit regius vates Psalm. 86. ibi: *Memor ero Raab, & Babylonis, &c.* quia sicut in corde Christi, ita in corde Eliæ mundus continebatur, sine oppositione Iudæi, & Græci, Gentilis, & Christiani: Hæc mirabilia Christi, & Ecclesiæ sunt in Elia lapide angulari primę Ecclesiæ Elianæ in Synagoga; & consequenter ad hanc doctrinam, Elias depingitur in dedicatoria intra cor humanum stans super vniversam Ecclesiam, & Synagogam manibus tenens, quasi illas ad cor vocans, & trahens, vt in corde Eliæ vniversus orbis Ecclesia, & Synagoga nexu testamentorum, & in lapide illo angulari omnia clauderentur.

163 Quid ergo fecit Christus Dominus in suo adventu? Eamdem vnionem quoad effectum valdè limitatam ex Historico Prophetico, supra in quo limitatus fuit effectus vnionis Christi Domini, quia vocatio Eliæ ad illam Ecclesiam, seù domum Carmeli fuit magis donis, vel gratijs Spiritus Sancti præventa, quam vocatio Christi, seù Apostolorum ad Ecclesiam: sic idem Author in eadem editione lib. 1. cap. 4. n. 7. ibi: *Si con atencion se mira, hallarèmos à esta* (la de Elias) *por mas necessitada, y mas favorecida del Espiritu Santo, que aquella* (la Apostolica) *para acreditarla de religiosa.* Fuit etiã magis limitatus effectus vnionis Christi, quia Elias particeps fuit vtriusque testamenti; & veteris excellentius, novique eminentius totum suum est, secundum eũdem Authorem lib. 1. cap. 40. num. 3. quoad statum religiosum fuit effectus vnionis Christi magis limitatus; nam Elias instituit totum magnum, omne excellens, & tempori non subiectum, & post vnionem Christi tantum instituti sunt in Ecclesia, particulares modi accidentales, variabiles, & quædam minuta, quæ particularibus iudicijs subijciunt: Sic idem Author lib. 1. cap. 10. num. 16. ibi: *Quitando los modos particulares, con que las religiones se han distinguido, y se varian con el tiempo, por ser cosas menudas, y sugetas à dictamenes particulares; todo lo grande, todo lo excelente, todo aquello, en que el tiempo no ha tenido jurisdiccion para poderlo desacreditar, si bien ha podido excluir mucho del vso, es tomado de Elias, y assi todos beben de su fuente perenne, y cristalina.* In hoc statu fuit etiam minor effectus vnionis Christi, qui solum approbavit, quod Elias anteà fundaverat in Synagoga: idem lib. 1. cap. 1. num. 8. ibi: *Christo aprobò lo que hallò ya fundado por su Propheta, y Ministro:* ergo non solum quoad statum religiosum, sed etiam quoad substantiam Ecclesiæ in veteri testamento, & in novo abundantior fuit, & erit effectus vnionis Eliç, quam Christi Dñi in sanguine ipsius.

Hic

164 Hic ex dictis in Historia prophetica, & dedicatoria occurrit dubitatio: Si Christus Dominus, Deus, & homo infinitam habet sanctitatem, & charitatem ex vnione hypostatica, & sua divinitate ad limitatum effectum vnionis vtriusque populi in lege gratię; quantam, & qualem sanctitatem, & charitatem habuit Elias in veteri testamento ad incipiendam vnionem Iudaici populi, & Gentilis per vocationem ad primum lapidem in Carmelo, vt in corde suo totus esset mundus, & vnirentur Iudæi, & Græci, Gentiles, & Christiani in illa lege? & qualem habebit gratiam, & sanctitatem in adventu eius ad abundantissimum effectum vnionis Synagogæ, & Ecclesiæ; & ad nexum vtriusque testamenti? Per consequentiam de minori effuctu ad abundantiorem infertur, quod Elias Deus sit, & homo, & Redemptor, & quod tantam charitatem, & sanctitatem habeat in vtraque lege, quod videtur apertè affirmari in imagine Eliæ, & expresse contineri in Historia prophetica citata, nam sicut Apostolus Paulus 1. ad Corinth. cap. 11. dicit: caput Christi Deus; ita in capite Eliæ dicitur *Elias*, id est, *Dominus Deus*, & in circuitu: Primò vivens, & vltimò moriens, quod in sensu litterali, & naturali nec Eliæ, nec Christo convenire potest, & in sensu spirituali solum Deo, & homini cuius vita erat apud Deum, & ipse vita erat, & prima causa viventium vltimo moriens, quia mortem nostram moriendo destruxit: ergo ex his scriptionibus Elias Deus significatur, Author vitæ, & mortis Redemptor.

165 Prædictę scriptiones fundantur in eadem editione Historiæ propheticę, in qua Author Eliam charitatem habuisse infinitam affirmat lib. 1. cap. 39. num. 10. ibi: *De suerte que nunca vimos esta caridad niña como la de la Esposa, sino varonil, y fuerte como la del Esposo, y esto es no tener principio, ni fin.* Charitas Elię non fuit infans sicut charitas Sponsæ, id est, Ecclesię: in primitiva Ecclesia, de qua videtur loqui, charitas fuit virilis, robusta, & firmior, quia Apostoli receperunt primitias spiritus. Tum etiam; quia tunc Virgo Deipara lampas inextinguibilis charitatis lucebat, & ardebat. Tum etiam; quia institutus fuit in Ecclesia status virilitatis, & virorum perfectorum secundum D. Paulum, & asserere; quod charitas Elię in Synagoga fuit virilis, & in Ecclesia, charitas fuit puerilis; exaltat nimis Synagogam, deprimit Ecclesiam, iniuriosum videtur Christo, Apostolis, Deiparæ, & primitivæ Ecclesię: & concludit, quod charitas Eliæ fuit virilis, sicut charitas Christi, & sponsi, quod est non habere principium

pium nec finem, nullisque terminis claudi, & infinitam esse charitatem Eliç, sicut charitas Christi fuit infinita: ex gratia, & dignitate vnionis hypostaticæ fuit Christus caput Sanctorum, & in eo fuit gratia capitis, qua omnes sanctos sanctificavit, Elias etiã secundum eumdem Authorem vbi supra num. 8. caput omniũ Sanctorum proponitur, ibi: *Discurra por todas las hileras de Virgines, de Anacoretas, de Doctores, de Martyres, y al cabo de cada vna hallarà à Elias por cabeza de todas.* Et lib. 1. cap. 40. num. 7. ibi: *No se puede negar, que el aver señalado con el dedo el Espiritu Santo à Elias, fue como declararle por santo de Santos.*

166 Et licèt Apostoli, locis citatis non explicentur, non solum singuli, sed D. Petrus vt caput Ecclesiæ futurus in nomine Collegij Apostolici, vivente Domino, & coram Domino Iesu-Christo, veniam fecit Eliæ; vnde in dedicatoria dicitur, quod Apostoli præbuerunt Eliæ reverentiam, & de Elia in Transfiguratione ait Historicus propheticus lib. 1. cap. 41. num. 6. in fine, ibi: *Entonces los tres amados Pedro, Juan, y Diego, en nombre de todo el Colegio le reconocieron: (à Elias) y San Pedro, que avia de ser Cabeza de la Iglesia, le hizo vènia, confessando su alteza, y olvidado de si, pidiò tabernaculo para Elias, desesoso de vèr aquella Trinidad: à la verdad ella era la mayor Trinidad que se ha visto en la tierra.* Facere veniam alicui, signum est recognoscentis superioritatem; sed quid mirum; si ipse Dominus noster Iesus Christus, secundum eumdem Authorem voluntariè se subiecit Eliæ, quem Authorem fecerat Virginalis status; idem lib. 1. cap. 22. num. 2. ibi: *En la forma que voluntariamente se sugetò* (Christo al Bautismo) *podiamos dezir, que voluntariamente se sugetò à Elias, à quien avia hecho Author del estado virginal.* Voluntaria subiectio, lege, voto, vel aliqua promissione fit; hic Christum voluntarium subditum Eliæ facit in statu virginali Monastico ab Elia instituto, vt tota Ecclesia Christiana, & Catholica Eliana sit, & subdita cum suo Capite Christo Eliç, id est, Domino Deo, vt asseritur in dedicatoria, & si vera essent, quæ in his assertis Historiæ propheticç, & dedicatoria affirmãtur de Elia, possent etiam dicere, quod Elias fuit Dominus Deus, factus homo, cui filius eius Vnigenitus voluntariè se subiecit in statu virginali, quod si ita esset, optimè posset Elias legem gratiæ, evangelium, Ecclesiam, & Sacramenta instituere; sed omnia sunt falsa, quia de fide est, quod Elias fuit purus homo, & in statu servitutis veteris legis vixit, & iuxta ritum illius figurativum Deum colebat, in vmbris, & figuris Redemptorem expe-

ctabat

ctabat promiſſum,& omnia in figura contingebant illi, ſicut alijs eiuſdem populi,& legis.

§. III.

Proponitur Pontificatus Eliæ in vtraque lege ad instituendum prædictum statum religioſum in veteri,& in nova continuandum in Succeſſoribus eius.

167 QVia ſtatus religioſus ſine ſuprema authoritate Eccleſiæ,nec in veteri,nec in nova lege inſtitui potuit,ideò Eliam Pontificiam authoritatem tenuiſſe in veteri lege,& in nova poſt adventum ſuum eadem fruiturum affirmant. In dedicatoria magni Sacerdotis titulo ſcribitur,ibi: *Ecce Sacerdos magnus,qui in diebus ſuis placet Deo, & invenitur iuſtus.*Modo Elias in Paradyſo, nec Sacerdos magnus,nec minor eſt,quia Sacerdotium veteris legis fuit translatum,& ceſſavit,nullum imprimebat caracterem in anima ,& licèt Elias in veteri lege Sacerdos fuiſſet,nunc Sacerdos in nova non eſſet,nec eſt Sacerdos magnus ſecundum legem gratię, quia hoc Sacerdotium ſine baptiſmo non datur, & prius debet conſtare,quod baptizatus fuit,de quo,vt docet S. P. Hieronymus,non eſt huius temporis diſputatio.

168 Summus Pontificatus Eliæ, & Sacerdotium inſuperabilem continet difficultatem,quia hæc dignitas Sacerdotalis iure ſanguinis conferebatur deſcendentibus ex tribu Levi. Tum etiam,quia duo Summi Pontifices in illa lege,ponere vnum in Hieruſalem,alium in Iſrael ſchiſmaticum eſt,& in nullo ſtatu vnitas corporis myſtici Eccleſiæ duo capita ſuprema permiſit; ſed vt Elias ad domũ Carmeli in collocatione,& erectione primi lapidis fundamentalis Iudæos,& Græcos , Gentiles,& Chriſtianos vocaret,& in corde eius mundus eſſet cum Iudæis,Græcis,Gentilibus,& Chriſtianis,& caput eſſet omnium Sanctorum,cui Petrus nomine Collegij Apoſtolici veniam faceret,& Chriſtus Dominus voluntariè ſe ſubieeerit, neceſſariò Summus Pontifex debuit eſſe cum ſuprema vniverſi authoritate,vt evangelicum ſtatum religioſum in Synagoga fundaret cum poteſtate creandi Vicarios,& Succeſſores, & Prælatos illius Eccleſiæ,vel domus Carmelitanæ.

169 Hanc Pontificiam authoritatem ſupremam docet

cet Historia prophetica edit. 1630. in Elia lib. 2. cap. 2. num. 4. cum facultate eligendi Superiores, & Vicarios post se, & quod defacto reliquit Eliseum Vicarium, cui dedit potestatem solvendi, & ligandi, & ibi: *Y es de notar, que no dize qualquiera cosa que pidieredes te la darà Dios, sino, yo te la darè*: & verè dignum notatu est, quod independenter à Deo hanc se daturum potestatem promittat Elias secundum reflexionem Authoris, (semper videtur innuere illud: *Elias Dominus Deus*) divinitatem enim sapit hæc Authoris animadversio: lib. 2. capit. 16. num. 14. ad illa verba Ecclesiastici 43. v. 14. *Elias in turbine tectus est*; ait ibi: *En la palabra tectus, de mas de dezirnos, que Elias no muriò, esta encerrado vn mysterio digno de consideracion; conviene à saber, que Elias por estàr vivo, de tal manera dexò su Espiritu, y poder ampliado à Eliseo, que no solo no se privò de èl, ni de el derecho de vsarlo quando otra vez buelva al mundo, como se privan los que mueren, sino que quedò encubierto, como governando, y atalayando à los que dèl vsavan, por lo qual debemos considerar en Eliseo vna cierta dependencia en el vso de aquel dòn, de Elias como dueño dèl.* Hic notandum est, quod Elias hanc potestatem concessit, & spiritum dedit Eliseo, sibi facultatem reservans vtendi illo, dum veniat, & quòd, Vicarij vtebantur sine spiritu prophetico, sivè potestate gubernandi cum dependentia ab Elia tecto: eodem lib. 2. cap. 16. num. 14. ibi: *Eliseo vsò de el dòn de profecia con dependencia de Elias encubierto, y con ella passò à los demàs Profetas consagrados, y por tanto fueron Vicarios de aquel Principe primero: del Romano Pontifice dezimos, que lo es de Christo, de San Pedro no, sino Successor, porque aviendo muerto no tuvo la facultad de dexar Vicario, pero Elias si, por la razon contraria, aunque quedò encubierto.* Et lib. 2. cap. 1. num. 8. *En la familia de Elias lo mismo es ser Profeta, que religioso, y religioso, que Profeta.* Idem habetur in dedicatoria: at omnes in spiritu prophetico dependebant ab Elia tecto: ergò lumen propheticum communicabatur illis dependenter à voluntate Eliæ tecti, quod est expressum contra D. Petrum Epist. 2. cap. 1. vers. 20. ibi: *Non enim voluntate humana aliquando allata est prophetia; sed Spiritu Sancto inspirante loquuti sunt sancti Dei homines*: ergo ex institutione Eliæ, nullus fuit Propheta, sed ex Spiritu Sancto revelante, lib. 1. cap. 12. n. 5. docet quod: potestas Eliæ fuit maior authoritate Pontificis, qui erat in Hierusalem: eodem lib. cap. 25. n. 4. quod maior fuit in potestate Moyse, & Aaron: ergo secundum hanc

novam doctrinam ficut Chriftus Dñs in terris fuit Pontifex Summus, caputque Ecclefiæ, & poft Afcenfionem Romani Põtifices, & Chrifti Vicarij funt caput vifibilè Ecclefiæ cum dependentia à Chrifto Domino invifibili, fic Elias fuit Summus Pontifex in veteri lege, caput vifibilè Ecclefiæ, & poft raptum Vicarij illius erunt caput vifibilè illius Principatus prophetici, feù Ecclefię Elianæ cum dependentia ab Elia invifibili, feù tecto, & in hoc Pontificatu inftituit Monachatum verum evangelicum fubftantialiter, quem gubernabant in veteri lege fui Succeffores, & Vicarij cum dependentia ab Elia tecto; ac perconfequens independenter à Pontifice Hierofolymitano, quod patet; nam ibi Prophetæ dependentes ab Elia tecto erant religiofi evangelici effentialiter, vt afferunt in ftatu vero evangelico: Vicarij Eliæ invifibilis, & Succeffores in dignitate, & fuperioritate gubernabant illam Congregationem Elianam evãgelicam, quam inftituit Elias ante evangelium evangelicum, & ante Chriftum Chriftianam, vt afferunt, qui in terris fuit caput fupremum, & in paradyfo eft caput invifibile, feù tectum: ergo illa Congregatio, feù Ecclefia Eliana, quam Elias in primo lapide fundavit in Carmelo, fuit diftincta, & independens ab Ecclefia Synagogæ vmbratica, & figurativa, & in ftatu Mofayco, & Aaronico illius imperfectæ legis, fiquidem gubernabatur authoritate Eliæ vifibili & invifibili in ftatu, & dignitate evangelica, & in Pontificatu evangelico.

170 Hæc vltima confequentia demonftratur: in tranfitu refervavit fibi Elias fpiritum, & poteftatem illam, qua gubernavit Congregationem Elianam in veteri lege, vt illa vteretur in nova, dum veniat, vt conftat exprefsè ex citatis fupra; fed Elias dum veniat erit in præfenti Ecclefia Summus Pontifex, concilia congregabit, caufas fidei declaravit, & Sanctos canonizavit, vt afferit Hiftoria prophetica: ergo ex relatis; hæc fuit idea Authoris; quod Elias 1. Dñs Deus in veteri teftamento Congregationem Elianam inftituit, ad quam vocavit Iudæum, & Græcum Gentilem, & Chriftianum, in qua vivens in terris fuit Summus Pontifex, caput vifibilè, & poft tranfitum erat caput invifibilè, feù tectum, à quo dependebat Vicarius Elię, cui Chriftus voluntariè fe fubiecit in ftatu, quem inftituit, & Petrus nomine Collegij Apoftolici veniam fecit, & coram Chrifto Domino reverentiam, & obedientiam præbuit: quod Chriftus Dominus in vnione Ecclefiæ limitatum effectum fecit, & quod

Elias dum veniat in illo spiritu, & potestate sibi reservatis in veteri lege in Summo Pontificatu, Synagogam, & Ecclesiam vniet abundantissime, & erit vltimus nexus vtriusque testamēti: ergo abundantissimus effectus vnionis Synagogæ, & Ecclesiæ erit in potestate, & spiritu illo veteris legis, quia hoc ius sibi reservavit Elias, vt illo vteretur in suo adventu: Hæc consequētia maximè est notanda: O quam vera est illa sententia Doctoris Maximi! quod de Elia, & Enoch non est huius temporis disputatio, nè rursum ædificetur Hierusalem cum suis sacrificijs, & cæremonijs, & fabulis Iudaicis acquiescamus!

171 Qualiter Elias erit Pontifex in suo adventu, asserit Historia prophetica edit. 1. citata 1630. & primo, quia Pontifex debet esse filius Ecclesiç, & pater fidelium: Sic Elias lib. 1. cap. 33. num. 8. ibi: *Elias es vnico, y singular hijo de la Iglesia, y la piedra angular deste grande edificio.* Et cap. 32. num. 7. dixerat ad illa verba Apocalyp. 12. *Peperit filium*, ibi: *Quien en teatro de tantas letras arrojarà vna novedad? Digo pues, que el grande Elias es el hijo desta Muger, y que està tan ajustada con la idèa esta representacion, que substituir otro en su lugar, es hazer agravio à ambos.* Et ibidem: *Es tambien con nuevo modo, y mayor excelencia que otro, hijo de la Iglesia, porque no se le conoce Madre: de manera, que podemos dezir, que lo echò à la puerta della, la que lo pariò, y sustentandose con su leche saliò tal, y por tanto es hijo vnico suyo, pues los demàs tienen Madre.* An hæ Sacræ Scripturæ explicationes sint, novæ, abusivæ sine authoritate, & veritate iudicent alij: Certum est, quod Sacrum Concilium Tridentinum præcipit divinam Scripturam iuxta Sanctorum Patrum doctrinam interpretari: aliquis ergo debet afferri Sanctus Pater, vel Doctor, qui partum illius signi magni de Elia in adventu explicet: Communiter Patres, vel Deiparam, vel Ecclesiam intelligunt, & in filio Christum Dominum, vel corpus eius mysticum explicant. Ex hoc magno signo maximi mysterij Christi, & Ecclesiæ tota idea imaginis Eliæ in conclusionibus videtur deprompta; nam Elias super spheram, seù globum lunç depingitur, & in religionis scuto habitus Carmelitanus cum sole, & corona stellarum duodecim: ergo signum magnum representat mulieris illius Sole amictç, & duodecim stellis coronatæ parientis Eliam illam gignentem, & parientem, quia, vt asserunt, in adventu suo

Elias pariet Ecclesiam in Histor. prophet. lib. 1. cap. 36. num. 3. edit. 1641. iuxta vltimam correctionem: itaque in Elia virificabitur illud Psalmi 84. *Homo, & homo natus est in ea, & ipse fundavit eam altissimus*; siquidem Elias erit filius Ecclesiæ, & pariet Ecclesiam in suo adventu.

172 Hic Ecclesiæ filius primogenitus, Ecclesiam gubernans, & pariens erit in adventu suo Pontifex Maximus maior Pontifice maximo Christi Vicario secundum Historiam propheticam, quia tunc Pontifex Summus Romanus Christi Vicarius in terris erit devexatus, contemptus, & remotus in angulo, & Elias congregabit Concilia, Causas fidei diffiniet, Sanctos canonizabit, Sacram Scripturam authoritative interpretabit, & hæreticos puniet: ergo existente Romano Pontifice cum suprema potestate Ecclesiæ à Christo capite invisibili data in spiritu legis gratiæ, & hoc Pontifice abiecto, contempto, & remoto in angulo cum suo spiritu, & potestate ex capite invisibili; Elias veniet, & in potestate, spiritu, & authoritate, quæ omnia sibi reservavit in veteri lege, vt his in nova vteretur, erit Summus Pontifex, & coram Vicario Christi vivente, concilia congregabit; at Div. Paulus ad Heb. cap. 7. vers. 12. docet, ibi: *Translato enim Sacerdotio, necessè est vt legis translatio fiat.* Et omnia, quæ propria sunt Romani Pontificis in illo spiritu reservato exercebit in Ecclesia, quam pariet in suo adventu, ac perconsequens in partu Eliæ erit alia Ecclesia cum alio capite, vel resurget, & regenerabitur illa Ecclesia fundata in Carmelo, ad quam vocavit omnes gentes, quæ erant in corde Eliæ sicut in corde Christi. Summus Pontificatus Eliæ post adventum eius describitur in Historia prophetica citata lib. 1. cap. 40. num. 4. edit. 1630. ibi: *Yà queda dicho como Elias tuvo potestad extraordinaria, y como delegada (no por comission de hombres, sino por mandado de Dios, como San Pablo dezia de la suya) de Summo Pontifice de los diez Tribus: à esta misma traza me persuado, que ha de ser lo mismo quando buelva al mundo, porque demàs de la correspondencia de los tiempos deste varon divino, el Summo Pontifice de Roma ha de estàr tan arrinconado, y perseguido, que sea necessario darle tan grande substituto: y esta debe de ser la causa, porque, ni en la Escritura, ni en los Santos aya memoria de los hechos del Romano Pontifice en aquella ocasion.* Et ibidem in margine:

Es Summo Pontifice. Et in indice, verbo Elias: *Doze dignidades, la tercera de Summo Pontifice: Será legitimo interprete de la Sagrada Escritura, dirà la pureza della, será Capitan de todos los Estados de la Iglesia, y juntarà Concilio vniversal de ella contra el Anti-Christo, y para la conversion del Judaismo difinirà de fè todas las Controversias de Fé, que se ofrecieren: y si el ser Summo Pontifice en la Iglesia es ser cabeza della, y poder exercer todos estos actos, porque se le negarà à Elias esta dignidad de Vicario, y substituto del que lo es, pues executarà los actos referidos.* Et ibidem num. 7. ad illa verba Ecclesiast. cap. 48. v. 10. *Qui adscriptus est in iudicijs temporum.* ibi: *Fuera de todo esto se le concede en el testimonio referido Iudicatura vniversal sobre todos los tiempos, cuyas sentencias seràn declarar la pura, y buena religion, y distinguirla de la falsa; dàr por buenas las verdaderas tradiciones, averiguar quales sean legitimas escrituras, canonizar los que verdaderamente son Santos, y gozan de Dios, y quitar deste Cathalogo, los que Judios, hereges, y Paganos han introducido, castigar con fuego, y cuchillo à los merecedores, y vltra desto remitir la sentencia de Dios con los verdaderos penitentes.* Partus Eliæ, & ortus Ecclesiæ ex Elia eo nova explicatio Authoris ad illud Apocalyp. 12. *Peperit filium*, vt supra ex locis citatis in hoc §.

173 His excellentijs, gratijs, prærrogativis, & dignitatibus in veteri, & nova lege insignitum depingebat Eliam Historia prophetica in 1. edit. 1630. vt esset veri Monachatus institutor in Synagoga, & istis ferè coloribus repręsentatur in dedicatoria Conclusionum anno 1688. post vltimum decretum Sancti Officij, & in quinta conclusione asserunt revelationem ab Ecclesia approbatam, qua dicitur Eliam inchoasse Ordinem Carmelicanum non solum in figurali, çæremoniali, & symbolico statu Monastico; sed in vero essentiali, & substantiali posse credi fide divina theologica. Itaque sit 1. hypotesis, si Elias in veteri lege fuit ante evangelium evangelicus, & ante Christum Christianus in vero statu; & Summus Pontifex in spiritu, & veritate legis gratiæ, & in lapide primo angulari Carmeli vocavit Iudęum, & Gentilem, & omnes gentes ad illam Ecclesiam, in qua post transitum reliquit Vicarios in eodem spiritu, & veritate, vt regerent, & gubernarent illam congregationem Elianam cum dependentia ab ipso Elia invisibili, seù tecto, & Elias habuit sanctitatem, & charitatem sine principio, & fine, sicut charitas, & sanctitas Christi fuerunt, vt asseritur in citata Historia prophetica, & in Conclusionum dedicatione: in hac suppositione, nullum inconveniens est, quod fuisset Author, & institu-

 tor

tor veri status Monastici evangelici in Synagoga, quia non institueret illum in Synagoga, sed in vera Ecclesia evangelica Catholica ab ipso instituta, & in Carmelo fundata. 2. Si ante adventum Christi Domini, Elias fuit ante evangelium evangelicus, & ante Christum Christianus in re, & in vero statu, & in veteri Synagoga fuit status iustitiæ, iustificationis, gratiæ, adoptionis, filiationis, & perfectionis, & fideles illius populi erant filij iusti, & perfecti, & Christiani in re, & in statu, & Elias erat Christi Minister non in littera occidente, sed in spiritu vivificante, vt asserunt Salmanticenses, non esset inconveniens, quod actu institueret verum statum religiosum substantialiter evangelicum in illa lege; quia non esset lex vetus imperfecta, figurativa mortis, & peccati, vt docet D. Paulus, sed lex perfecta gratiæ, iustitiæ, iustificationis, & perfectionis, & novi testamenti. 3. Si Elias in Synagoga fuit purus homo, & in statu servitutis figurativo, & vmbratico illius legis mortis, & peccati, & fuit Minister in illo populo in littera occidente, secundum illam legem, & doctrinam D. Pauli; & ante redemptionem generis humani in Sanguine Christi Domini, & legem gratiæ, non fuit in Synagoga status iustitiæ, gratiæ, iustificationis, & perfectionis evangelicæ; non instituit Elias in veteri lege statum verum religiosum substantialiter evangelicum in spiritu, & veritate legis gratię eiusdem rationis cum statu religioso Christiano: & quia prima, & secunda hypotesis sunt falsę, & falsam continent doctrinam, iuxta tertiam, quæ vera est; ex defectu virtutis; & perfectionis in Elia primo inventore, & Authore ad effectum huius status, negatur illius existentia in veteri lege, & §. sequenti demonstratur.

§. IV.

Elias non instituit de facto statum prædictum religiosum in veteri lege.

174. VArijs argumentis hęc conclusio stabilitur per totam controversiam: aliqua Salmanticenses sibi obijciunt in hac disputatione, quibus aliquando tædio respondent; itaque illa reproducere placuit, vt ex ipsis Salmanticensium solutionibus impugnatis argumenta sint grata; & primum pro conclusione ex dictis arguitur: vt Elias de facto institueret verum

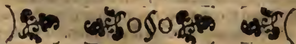
verum statum religiosum substantialiter evangelicum in veritate,& spiritu legis gratiæ, necessariò deberet habere virtutem evangelicam,gratiam,activitatem, perfectionem,spiritum, & veritatem evangelij ad instituendum efficienter effectum substantialiter,& essentialiter evangelicum in statu vero evangelico,vel vt causa principalis authoritative, vel vt instrumentalis coniuncta,vel separata,vel vt Minister continens virtutem, & facultatem à principali Authore; sed nullo modo habuit Elias in veteri lege gratiam,virtutem,authoritatem, activitatem, & perfectionem ad efficiendum,vel instituendum aliquem effectum verum evangelicum in vero statu legis gratiæ, & spiritus illius in illa lege: ergo Elias non instituit efficienter prædictum statum substantialiter evangelicum in spiritu legis gratiæ: Maior est certa: Minor probatur; quoad omnes suas partes; & quoad primam,& secundam partem patet,quia solus Christus Dominus potuit,vtDeus authoritative,& principaliter instituere in aliquo statu hominum veritatem,virtutem, & perfectionem,& spiritum legis gratiæ; & instrumentaliter, vt instrumẽtum coniunctum,vt homo per suam humanitatem vnitam verbo divino: instrumentaliter,vt instrumentum separatum etiam patet,quia nullum fuit Sacramentum, vel signum sensibile in veteri lege,quo constituerentur fideles in statu vero evangelico substantialiter per virtutem aliquam,& perfectionem infusam ex applicatione instrumenti,vel signi: quoad vltimam partem etiam constat,quia vt docet D.Paulus,& late ostendimus in 2. p.Disc.5.§.7.& 8. Ministri in veteri lege fuerunt in littera occidente,& ministeria eius mortis, & damnationis: & idonei Ministri veritatis,virtutis,& perfectionis legis gratiæ primi fuerunt Apostoli in spiritu vivificante: ergo Elias nec vt causa principalis,nec instrumentalis,nec vt Minister instituit in veteri lege statum verum aliquem substantialiter evangelicum in veritate,& spiritu legis gratiæ eiusdem rationis cum statu vero evangelico Christiano instituto à Christo Domino in lege gratiæ.

175 Confirmatur,vt Elias de facto efficeret,vel institueret prædictum statum religiosum substantialiter evangelicum in veritate,& spiritu legis gratiæ de facto,deberet esse in statu vero substantialiter evangelico in eodem spiritu, & veritate; sed Elias in veteri lege non fuit in statu substantialiter evangelico in spiritu legis gratiæ,& libertatis; sed in statu servitutis,figura-

tivo,& vmbratico in littera occidente: ergo de facto Elias non instituit prædictum statum religiosum: Maior est certa, quia in genere causa efficientis nemò dat, quod non habet vt causa, vel vt instrumentum elevatum: Minor probatur: in veteri lege fuit Elias in statu servitutis legis, mortis,& peccati, vt docet Apostolus, nondum erat redemptus in sanguine Christi; sed in statu servitutis veteris legis vmbratico,& figurativo: ante redemptionem Christi Domini nullus fuit in statu vero evangelice substantialiter in veritate, & spiritu legis gratiæ instituto: ergo Elias in veteri lege non fuit in statu vero substantialiter evangelico in spiritu,& veritate legis gratiæ eiusdem rationis cum evangelico Christiano: Minor probatur: status verus evãgelicus substantialiter,& essentialiter, non constituitur per gratiam ex fide in Christum futurum; sed per gratiam ex lege iustificante ex meritis Christi præsentis,& passi; sed in veteri lege nullus fuit in statu vero evangelico substantialiter per gratiam ex lege iustificante: ergo nullus fuit in statu vero evangelico substantialiter in veritate,& spiritu legis gratiæ constituto: Maior est certa, quia status evangelicus constituitur à lege libertatis solvente statum servitutis, & peccati per gratiam ex lege iustificante; sed gratia ex fide in Christum non erat ex lege iustificante ex se, nec solvebat statum servitutis, & peccati generis humani ex lege iustitiæ: ergo ad statum evangelicum, seù ad veritatem evangelicam,& spiritum legis gratię in statu vero evangelico substantialiter,& essentialiter instituendum in veteri lege non fuit sufficiens fides in Christum futurum ex gratia ex meritis ipsius futuri, sed necessariò,& essentialiter requiritur lex gratiæ iustificans ex meritis Christi passi, solvensque statum servitutis,& peccati,& constituens statum evangelicæ veritatis, virtutis, perfectionis,& libertatis in spiritu legis gratiæ.

176 Secundo probatur conclusio ratione ex Div. Thoma desumpta, ex qua satis efficax conficitur argumentum: in veteri testamento ante redemptionem generis humani ex meritis Christi futuri nullus purus homo habuit virtutem, & authoritatem ad instituendum in Synagoga sacrificium, & holocaustũ spirituale, quo homo perfectè satisfaceret Deo, omnia, & seipsum Deo sacrificans,& offerens, quod quidem sacrificium, & holocaustum tantæ vis, perfectionis,& meriti est, vt pro gravissimo peccato imponi non potest pro pœnitentia, quia quasi

transcendit omnem satisfactionem; sed status religiosus verus cum triplici voto est huiusmodi sacrificium, & holocaustum: ergo à nullo puro homine potuit institui, nec institutus fuit in veteri illa lege sacrificiorum carnalium, taurorum, arietum, & agnorum: Maior certa est, quia tanta vis nullo sacrificio veteris legis fuit data, nec dari potuit, nisi ex meritis Christi passi: Minor est expressa D. Thomæ Opusc. 18. cap. 11. ibi: *Cum verò omne, quod habet, omne quod vivit, omne quod sapit, Omnipotenti Deo voverit, holocaustum est, quod quidem impletur per tria vota prædicta: vnde manifestum est, eos, qui huiusmodi vota Deo emittunt quasi propter holocausti excellentiam, antonomasticè religiosos vocari.* Et post pauca: *Sicut ergo holocaustum sacrificium est perfectum, ita per vota promissa perfectè homo Deo satisfacit, cum, & de exterioribus rebus, & de proprio spiritu holocaustum offert. Ex quo patet, quod religionis status non solum perfectionem charitatis, sed etiam perfectionem pœnitentiæ continet, in tantum, quod nulla sunt peccata tam graviora, pro quibus possit homini imponi pro satisfactione religionis assumptio, quasi religionis statu omnem satisfactionem transcendente.* Verba Angelici Magistri clarissima sunt, & expressè constituit hoc magnum holocaustum status religiosus in triplici voto, in quo enim essentia, & substantia status religiosi evangelici consistit. Hoc igitur holocaustum spirituale evangelicum, quo homo perfectè satisfacit Deo, defendunt Salmanticenses institutum fuisse ab Elia in Synagoga Iudæorum inter illa materialia, carnalia, & cruenta Sacrificia, quæ Deus Optimus Maximus nolebat, & despexit: nos vero hoc holocaustum institutum fuisse in lege gratiæ dicimus ex gratia consummata in Sacrificio Crucis, vt suo exemplo Crucem suam amplecterentur in triplici voto, & omnia terrena abdicantes ad culmen perfectionis evangelicæ pervenire possent faciliùs religiosi, & Deo adhærere mundo cum Christo crucifixi.

§. V.

§. V.

Proponuntur fundamenta nostræ sententiæ, quæ sibi opponunt Salmanticenses, & solutiones eorum impugnantur.

177 PRimo sibi obijciunt Salmanticenses & pro nostra sententia arguunt: Si status religiosus secundum essentiam talis fuisset in veteri testamento, illius fieret mentio in aliquo libro Canonico; sed in nullo fit: ergo. Triplici solutione respondent. Prima: quod in re historiali probabili non debet quæri expressum scripturæ testimonium, quod si suæ sententię assisteret, actum esset de contraria. Secunda, quod non distinguit inter mentionem implicitam, & explicitam, atque adeò eodem modo impugnat statum religiosum in Apostolis, quippè illorum vota, & professio sub his formalibus, & explicitis vocibus non inveniuntur in aliqua scriptura Canonica. Tertia, quod destruit traditiones Ecclesiasticas, & favet Calvino, & Sequacibus non admittentibus, nisi verbum scriptum. Deinde addunt statum religiosum assignari implicitè in locis scripturæ, in quibus refertur vita Eliæ, Elisei, & B. Ioannis Baptistæ, & quod in re historiali, & ad factum pertinente parum, aut nihil interest, quod plures testes taceant, & negative se habeant, si alij positivè affirment.

178 Sed funiculus hic ex triplici solutione facilè rumpitur; quia controversia hæc non solum est facti historialis, vt asserūt Salmanticenses; sed iuris divini, in qua quamplurimæ difficultates theologicæ involvuntur circa differentiam vtriusque legis, & mysteria Ecclesiæ, agitur etiam de institutione præcipui status evangelici in veteri testamento, quod maximi ponderis est, & ad ius divinum pertinet, & sine textu Sacræ Scripturæ post tot Ecclesiæ sęcula decursa, verum statum religiosum publicum consilijs perfectionis, quoad substantiam, & essentiam evangelicum, à puro homine institutum fuisse defendere, puris coniecturis, & solitarijs congruentijs infirmum argumentum est, vt advertit Melchior Cano in relectione de Sacram. in gen. 2. part. E contra silentium scripturæ sacræ in re gravi iuris, & facti divini cum alijs gravissimis fundamentis ex ipsa Scriptura, & expressis SS. PP. testimonijs in contrarium, alijsque tacentibus, solidissimum argumentandi genus est, & pręcipuè, si in sa-

cra scriptura opportunus,& convenientissimus se obtulit locus laudandi illud factum,vel ex illo commendandi aliquos in sacra scriptura viros insignes,vel virtutes eorum celebrandi ex quibus celeberrimi fierent; sed à cap.44.Ecclesiastici vsque ad caput 50.Viros gloriosos veteris testamenti ab Adam incipiēs laudat Scriptura,& commendat Spiritus Sanctus, virtutes eorum,& facta extollens,& nominatim Eliam ex multis virtutibus,& operibus celebrat,& institutionem status veri religiosi in substantia evangelici, vota, & consilia perfectionis ab illo adinventa,quæ summæ laudis esset,non commemorat : ergo non fuit institutor veri status religiosi,nec vota emisit, neque statum perfectionis instituit,quoad substantiam, & essentiam evangelicum. Quis credet,quod Sacra Scriptura,vel Spiritus Sanctus per eam alia particularia opera,& facta Eliæ referens minus perfecta,hæc maxima, perfectiora,& ad statum futurū Ecclesiæ evangelicę pertinentia,in laudibus Eliæ omitteret? An sit hoc legitimum arguendi genus apud Sanctos Patres,& Cōcilia Ecclesiæ,iudicent alij præter Salmanticenses.

179 Descriptio Monachatus in vitis Eliæ,& Elisei figurativa certè fuit & vmbratica,sicut cætera legis veteris; quia etiā vita veteris testamenti prophetalis fuit, vt sæpè diximus ex D. Augustino,& D.Thoma: Sacerdotium,& omnes status Ecclesiæ,& ipsa vita Salvatoris Domini nostri in illis figuris veteris testamenti typice describebantur,nec aliud Doctores Catholici intelligere possunt,ex vitis,& gestis Eliæ,& Elisei,nisi Monachorum legis gratiæ figuram quamdam,& vmbram,vt cōstat, si recta intentione testimonia eorum legantur. Novus status verus religiosus,quoad substantiam, & essentiam evangelicus in veteri lege lōgè est à traditionibusEcclesiasticis,immo ipsius Ecclesiæ traditioni opponitur,quia vitam communem in statu religioso ex cap.1.Act.Apost.colligunt Patres antiqui, & ferè omnes Doctores moderni ab hoc exordio, eam commendat, & laudant : ergo,qui certum,& indubitatum principium huius vitæ designant in libris sacris, Calvinum, & Sequaces impugnant,veris traditionibus Ecclesiasticis.

180 Secundo,quia ex eorum sententia sequeretur Monachatum veteris legis,& novę esse eiusdem rationis essentialis: Consequens est falsum,quia derogaret dignitati status religiosi evangelicæ: ergo. Confirmatur primo,quia alias,eadem licentia posset quis dicere verum fuisse Apostolatum in veteri testamen-

mento, quod esset plusquam temerarium. Confirmatur secundo; quia illi Monachi veteris legis non erāt Christiani: ergo nec veri Monachi, quia Monachatus designat specialem vivendi modum in religione Christiana. Ad argumentum respondent exemplo Ecclesię, quæ potest considerari, vel secundum essentiam, & ita est vna specificè in statibus legis scriptæ, & evangelicæ: vel secundum modum, & gradū perfectionis, & ita proùt existens in lege gratiæ longè excedit seipsam proùt existentem in lege scripta; sic eodem modo Monachatus.

181 Sed instantia vnitatis Ecclesiæ ad vnitatem status religiosi in vtraque lege ex plurimis deficit, quia ad vnitatem Ecclesiæ sufficit vnitas fidei: ad vnitatem status requiritur vnitas legis illum constituentis; & ad determinatum statum evangelicum requiritur status fidei evangelicæ signis visibilibus legis gratiæ, & Sacramentis, protestantibus fidem, & ritum evangelicum: itaque argumentum ex vnitate Ecclesiæ, quæ fit per fidem, ad vnitatem status quæ constituitur ex lege, nihil probat: Ad statum religiosum evangelicum non sufficit fides interna; sed requiritur status fidei evangelicæ ex lege gratiæ secundum ritum religionis Christianæ: Cum vero in veteri lege, alius fuerit status fidei, alia lex, & alius cultus secundum aliū ritum, ideò ex vnitate veræ fidei communis omni statui Ecclesiæ ratione finis, seù obiecti ad status eiusdem Ecclesiæ insufficiens est argumentum, & multo magis ad status specificos pręsentis Ecclesiæ, & legis gratiæ. Idemque argumentum possunt facere Iudæi: Ecclesia in vtroque testamento est eiusdem rationis: ergo status Ecclesiæ, ex lege Christi, & Synagogæ ex lege Moysis sunt eiusdem rationis; quod probare poterunt ex Salmanticensibus: eadem vota in veteri lege ex institutione Elię, Deo inspirante, emissa sub ritu veteris legis constituunt eumdem statum verè evangelicum substantialiter eiusdem rationis cum Christiano: ergo eadem pręcepta moralia instituta, vel data à Moyse, Deo expressè disponente, & mandante, constituunt eumdem statum Ecclesiæ, & Synagogæ eiusdem rationis cum evangelico statu Christiano: Salmanticenses tenentur reddere disparitatem; nos autem, qui spiritum, & veritatem legis gratiæ, non in præceptis tantum, nec in votis, nec in rebus sensibilibus consistere dicimus, sed in gratia Spiritus Sancti data ex lege nova, faciliter respondemus cum Apostolo, quod omnia in veteri lege erant figurativa, & vmbratica, & di-

diversæ rationis quoad statum, virtutem, & veritatem, & quod omnia ministeria, & status præsentis Ecclesiæ, in qua Christus omnia fecit nova, sunt diversæ rationis, & ex lege nova; nova, & distincta essentiæ, & substantię; à Monasterijs, sacrificijs, & statibus Synagogę; quidquid dicat Collegium Salmanticense Carmelitanum Excalceatum, quia in hoc Angelico Doctori adversatur.

182 Ad primam confirmationem respondent, quod hic non agitur de posibilitate, sed de facto, & vt asserant verum Monachatum in lege antiqua plura habent fundamenta; at vero ad statuendum pro eo tempore Apostolatum nullum occurrit fundamentum. Sed contra est; quia argumentũ probat inconveniens, scilicèt, quod ex eisdem principijs, quibus vtuntur Salmanticenses ad probandam existentiam veri status religiosi in veteri lege, posset quis dicere, verum etiam extitisse Apostolatum quoad essentiam, & substantiam evangelicum, sine perfectione tamen legis gratiæ, quod admisis distinctionibus Salmanticensium de statu perfecto, & minus perfecto de divisione modi, à substantia; non careret fundamento; nam Maximus Doct. Hieronymus Pater noster de Isaia ait, quód magis videtur Evangelista, quam Propheta; vnde communiter dicitur Evangelicus Propheta; quare ergo Isaias non posit dici, quoad substantiam, & essentiam verus Evangelista, & Apostolus, & quare non posit dici, quod Isaias in veteri testamento instituit verum statum Apostolicum, & evangelicum quoad substantiam, & essentiam, minus tamen perfectum, eisdem principijs, quibus nunc defenditur verus status religiosus, quoad substantiam, & essentiam evangelicus? Hoc solvere tenentur Salmanticenses; nam recurrere ad potestatem clavium, nodum non solvit, quia potest dici cum eisdem Salmanticensibus, quod potestas clavium non pertinet ad substantiam, & essentiam Apostolatus, & Evangelicatus, & idem de alijs privilegijs, quibus gavisi fuerunt Apostoli, & Evangelistæ ex Christi Domini præsentia; sed hęc omnia pertinere ad modum, & gradum perfectionis, quam nunc habet Apostolatus in lege gratiæ, sufficereque ad essentiam, & substantiam Apostolatus, & evangelicatus, quod fuerint misi, & vera annuntiaverint: ergo ex eisdem principijs, & medijs, & distinctionibus Salmanticensium, posset quis dicere verum fuisse Apostolatum, & Evangelicatum in veteri testamento quoad substantiam, & essentiam evangelicos;

quia

quia prius instituit Apostolos, & postea dedit eis potestatem clavium Christus Dominus; itaque inconveniens non solvitur ex doctrina Salmanticensium, sed confirmatur.

183 Ad secundam confirmationem respondent, quod dupliciter potest aliquis esse Christianus vno modo *re tantum*, alio modo *re, & nomine*. Ad primum sufficit, quod, quis habeat fidem Christi, & quia fideles antiqui, tàm Monachi, quàm laici illam habuerunt, propterea fuerunt in re Christiani, & asserunt constare ex Patribus num. 9. ab illis laudatis. Ad secundum, præter præsentiam Christi requiritur, vt *re, & nomine* aliquis dicatur Christianus, promulgatio legis evangelicæ cum peculiari prędictę vocis institutione, & vsu; sed id minimè desideratur ad substantiam status religiosi, constat enim Apostolus prædictum statum habuisse ante mortem Christi Domini, & tamen tunc non appellabantur Christiani, quia huius vocabuli vsus cępit Antiochiæ post Christi mortem, vt constat Actor. 11. & observavit Baronius ad annum Christi 43. num. 11.

184 In hac solutione manifestè confundunt Salmanticenses quæstionem de re, & de nomine; nam alia est quæstio quando incęperint Apostoli esse Christiani, & alia quandò hoc nomine incęperint appellari: Christiani sunt, secundum Cathecismum puerorum, qui habent fidem Christi, quam professi fuerunt in Baptismo; itaque Apostoli à Baptismo, in quo fuit impressus caracter, qui participatio Sacerdotij Christi est, vt infra ex D. Thoma explicabimus, incæperunt *in re* esse Christiani: vocabulum autem posteà adinventum fuit ad significandum statum; itaque status religiosus non fuit fundatus in nomine; sed in re Christianitatis: ergo parum, vel nihil refert, quod Apostoli posteà cæperint appellari Christiani.

185 Distinctio Salmanticensium Christianitatis *in re* tantum, & *in re, & in nomine* suas patitur difficultates, de quibus posteà; sed adhùc christianitate in re admissa in veteri testamento, ante lavacrum regenerationis Sanguinis Christi, illi Christiani essent in statu servitutis illius legis imperfectæ; sed status verus religiosus evangelicus est specialis modus vivendi Christianorum perfectæ libertatis legis gratiæ: ergo ex christianitate circumcisionis, non solvitur argumentum factum ex christianitate Baptismi, quia si illi fideles christianitate ex fide potuissent esse veri religiosi quoad substantiam, & essentiam evangelici, etiam Cathecumeni poterunt esse in vero statu re-

religioso evangelico ante receptionem sacri Baptismatis in fonte.

186 Cautè enim legenda est hæc Salmanticensium doctrina de christianitate *in re* veteris legis; quã Patribus attribuũt num. 9. huius disputationis laudatis, & tantum ibi pro hac sua sententia adducunt Eusebium lib. 2. Hist. cap. 1. dicentem: *Eos, si non nomine, rebus tamen, & religione Christianos fuisse si quis dicat, non mihi videtur errare.* Quod non esset error, asserit Eusebius, rebus, & religione Christianos fuisse veteres illos Patres affirmare; quia Christum Dominum sperabant futurum, & per fidem in illum iustificabantur, religionemque Christianam, cultumque illius pręfigurabant; & Patres Salmanticenses in re christianos fuisse absolutè docent; statum christianitatis legis gratiæ nomine tantum, & promulgatione legis evangelicæ distinguentes à christianitate veteris legis, quod manifestè falsum est; nam licèt verum sit, quod illi veteris testamenti appellari possint Christiani, & affirmari Christianos fuisse aliquo modò allegoricè, vel analogicè, veri tamen christiani non fuerunt propriè in re, nec secundum cultum religionis Christianæ, & caracterem christianitatis. Quis vnquam dixit, quod Cathecumeni in re christiani veri sint vsque ad receptionem Baptismatis? Vndè si Cathecumeni, qui christiani possunt dici in fide Christi præsentis, tàm in anima per caracterem receptum in Baptismate, quàm exterius per cultum distinguuntur in re à Christianis baptizatis, quanto magis Patres veteris testamenti, licèt christiani aliquomodo appellari possint, distinguerentur à Christianis legis gratiæ? Quod manifestum fit; nam illi per Sacramenta veteris legis nullum recipiebant caracterem in anima, vt docet D. Thomas 3. p. quæst. 63. art. 1. ad 3. & per signa externa mancipabantur cultui illius legis imperfectę, & servitutis: Christianis autem legis gratiæ imprimitur in anima indelebilis caracter per Sacramenta à Christo Domino instituta, qui quidem caracter participatio quædã est Sacerdotij Christi, quo homo ordinatur ad cultum prę̨sentis Ecclesiæ, vt supra citatus D. Thomas art. 3. in corp. ibi: *Secundo autem deputatur quis fidelis ad recipiendum, vel tradendum alijs ea, quæ pertinent ad cultum Dei, & ab hoc propriè deputatur caracter Sacramentalis. Totus autem ritus Christianæ religionis derivatur à Sacerdotio Christi.*

187 Hunc ritum Christianæ religionis inchoavit Christus Dominus per suam passionem, vt docet Angelicus Magister

ster ibidem, quæst. 62. in corp. ibi: *Similiter etiam per suam passionem initiavit ritum Christianæ religionis offerens seipsum oblationem, & hostiam Deo, vt dicitur Ephes. 5.* Fideles veteris testamenti non habebant hunc caracterem Christi, qui est proprium constitutivũ Christianismi in re; sed sanctificationes sacrificiorum figurales erant, & per illas applicabantur fideles cultui divino secundum illam legem: ergo in re non erant Christiani per aliquem caracterem in anima impressum, nec per vsum exteriorum rerũ secundum cultum religionis Christianæ; sed ad verum statum religiosum evangelicum constituendum, illum profitentes debent prius esse ordinati per caracterem in anima impressum ad ritum religionis evangelicæ institutum per passionem Christi Domini: ergo illi fideles veteris testamenti licèt aliquomodo Christiani fuerint, & appellari possint, veri religiosi evangelici non fuerunt, nec esse potuerunt, siquidem non erant propriè, & in re christiani secundum ritum christianæ, & evangelicæ religionis.

188 Confirmatur, quia fideles veteris testamenti tantum possunt appellari Christiani ex fide Christi futuri revelati quatenus erat in apprehensione animæ, qua fide ordinabantur ad cultum Dei per vsum exteriorum rerum secundum illam legẽ; sed hoc non sufficit vt in re constituerentur christiani, & religiosi evangelici, quoad essentiam, & substantiam legis gratiæ: ergo in re non fuerunt christiani, nec religiosi in statu quoad essentiam evangelico: Maior probatur ex Div. Thoma 3. p. q. 62. art. 6. ad 2. ibi: *Dicendum, quod illa sanctificatio erat figuralis: per hoc enim sanctificare videbantur, quod applicabantur cultui divino, secũdum ritum veteris legis, qui totus ordinabatur ad figurandum passionem Christi.* Minor probatur ex eodem Angelico Magistro ibidem in corpore: *Nil autem prohibet id, quod est posterius tempore, antequam sit, movere secundum quod præcedet in actu animæ, sicut finis, qui est posterior tempore movet agentem secundum quod est apprehensus, & desideratus ab ipso; sed illud, quod non dum est in rerum naturæ, non movet secundum vsum exteriorum rerum: vnde causa efficiens non potest esse posterior in esse, ordines durationis sicut causa finalis:* ergo Christus Dominus in apprehensione illorum fidelium per fidem non constituit eos in re christianos, quia cultus Dei per ritum religionis Christianæ inchoavit per suam passionem, vt supra diximus ex eodem D. Thoma ibidem art. 5. in corp. Tum sic: Status religiosus non potest esse quoad substantiam, & essentiam evangeli-

gelicus, nisi ordinet profitentes illum ad cultum Dei secundùm ritum religionis Christianæ per vsum exteriorum rerum legis gratiæ: ergo illi veteris testamenti iusti ex fide Christi futuri, & apprehensi non potuerunt esse veri religiosi evangelici in re, virtute, & veritate evangelij; sed tantum figurativi, & vmbratici per cultum veteris legis, qui totus ordinabatur ad figurandum Passionem Christi, vt supra diximus ex D. Thoma. Ex dictis patet quomodo appellari possint religiosi, & Christi fideles antiqui Patres.

189 Tandem respondetur ex doctrina D. Ambrosij supra in hac 3. p. Disc. 1. §. 1. quod illi veteris legis fideles, & iusti, qui Christum sperabant, erant Christi, sicut filij, & hæredes sine re: ergo, & Christiani sine re, quia nec caracterem, nec ritum religionis Christianę, nec Christum præsentem, nec ius ad hæreditatem in sanguine Christi tunc habebant.

190 Sanctus Pater Augustinus, qui Radio Divinę Sapientiæ illustratus, nihil ad Christianæ fidei intelligentiam pertinens sui accumine ingenij reliquit in tactum, etiam ad nomina descendit, & in vocibus latentia venena penetravit subtiliter, & vocabulorum abusum damnavit, ne cum Iudęis Christianismus confundatur in nomine Ascellicus Episcopus proposuit Augustino; an Iudęi conversi, & facti Christiani possent spiritualiter Iudęi appellari in Christianismo. Eo quod Iudæi filij Abrahami ex libera spiritualiter præfigurabant Christianos quibus facta fuit spiritualis repromissio, quos *in re* Christianos nuncupant Salmanticenses in illa lege, & Epistola 200. Multa subtiliter, & divinitùs disputat Sanctus Pater Augustinus circa differentiam vtriusque legis, ex doctrina D. Pauli, & primum discrimen inter Iudęos, & Christianos *in re* ostendit, ibi: *Nonnè mirabilia magna sunt ista, profundumque mysterium, vt multi ex Israel non nati, si vt Israel, & multi non sint filij cum sint semen Abrahæ? Quomodo enim non sunt, Quomodo nos summus, nisi quia non sunt filij promissionis ad Christi gratiam pertinentes, sed filij carnis nomen innane gestantes? Ac per hoc nec illi sunt Israel, sicut summus; nec nos summus Israel, sicut sunt illi; nos enim summus secundum spiritalem regenerationem, illi secundum carnalem generationem; intuendum est quippè, ac discernendum alium esse Israel, qui propter carnem nomen accepit, alium vero, qui propter spiritum rem, quæ illo nomine significatur obtinuit.*

191 Paulò post ad vocabulum, seù nomen descendens; ait Sanctus Doctor, ibi: *Ecce quemadmodum summus Israel adoptione divina, non humana cognatione gloriantes, nec in manifesto, sed in occulto, nec*

littera, sed spiritu, nec carnis, sed cordis circumcisione Iudæi, quæ cum ita; se habeant, non tamen debemus consuetudinem sermonis humani, inepta loquacitate confundere, & in rebus discernendis frequentata vocabula perturbata significatione miscere, vt eos, qui Christiani sunt, & appellatione vsitatissima Christiani vocantur, inusitato vocabulo aliquis afficiet appellare Iudæos: vel cum sit ipse vocetúrque Christianus Israelitæ potius nomine delectetur, & quod in mysterio debet semper intelligere parcius autem ore proferre, hoc in quotidiana loquendi consuetudine magis eligat frequentare inepta insolentia; & si dici potest imperita scientia. Numquid enim Apostoli, per quos ea didicimus; ista nesciebant: Quomodo nos potius simus semen Abrahæ secundum Isaac promissionis hæredes, & Iudæi spiritu, non littera, cordis circumcisione, non carne; & non secundum carnem Israel: sed Israel Dei? Sciebāt vtique ista multo sapientius, certiúsque quā nos, & tamen in loquendi consuetudine Iudæos, & Israelitas eos appellabant, qui secundum carnem de Abrahæ stirpe venientes ab omnibus vocitabantur hoc nomine. Sanctus P. Augustinus subtiliter docet quare Iudæi non fuerunt Christiani in re licèt Christianos spiritualiter significarent, & præfigurarent: & qua ratione non sunt appellandi Christianis, qui in veteri lege circumcidebantur: & sufficit, quod Apostoli, qui sapientius, & certius quam nos Dei spiritum in vtroque testamento intellexerunt, & iustos veteris legis Patres commendarunt, numquam eos Christianos dixerunt, nec Sancti Patres Ecclesiæ perturbata significatione vocabuli Iudæos veteris legis *in re* docuerunt fuisse Christianos, nec Christianos nuncuparunt.

§. VI.

Proponitur tertium argumentum cum suis solutionibus, & impugnatur.

192 Tertio arguitur pro nostra sententia; ad statum religiosi prædicti substantiam, necessariò requiritur votum obedientiæ; sed Elias, qui celeberrimus inter Monachos veteris testamenti fuit, non fecit votum obedientiæ, nec habuit Superiorem cui illam promitteret: ergo. Confirmatur, quia ad prædictum statum requiritur traditio personæ profitentis, & eodem modo aliqua acceptatio ex parte Superioris; sed nullus apparet in veteri testamento, qui potestatem habuerit acceptandi vota, & religiosorum traditiones: ergo. Ad argumentum respondent æqualiter impugnari statum religiosum in Antonio, Benedicto, & aliis, de quibus constat verè fuisse Monachos, & cum fuerint primi Superiores non videntur habuisse

buisse Superiorem, cui obedientiam promisserint.

193 Sed dictum Salmanticensium evidenter est falsum; nam nullus potest esse Monachus in statu proprio religioso evangelico sine his tribus votis, & quolibet deficiente, nō erit proprius status religiosus, sed Analogicus, & improprius, vt docent ipsi Salmanticenses vbi supra de Ordinibus Militaribus: ergo si Antonius, & Benedictus fuerunt propriè veri Monachi votū obedientiæ emisserunt, quod est præcipuum fundamentum huius status, vt docet D. Thom. Opusc. 19. cap. 11. Confirmatur; nam status religiosus iam fuerat institutus à Christo Dño, & ab Apostolis per vniversum mundum prædicatus, & ab Ecclesia receptus cum his tribus votis, & consilijs, quam institutionem non ignorabant Antonius, & Benedictus: ergo secundum prædicationem Apostolicam, & Christi institutionem vota emisserunt.

194 Nec valet dicere: quod primi Superiores fuerunt; & non habebant Superiorem, cui obedientiam promitterent; quia tempore Antonij, & Benedicti religiones, & Monachatus subijciebantur Episcopis, & eis obedientiam præstabant Prælati, nūquam enim defuit in Christi Ecclesia Superior, cui obedientiam præstarent Monachi, & religiosi legis gratiæ. Occurrunt Salmāticenses: quod etiam in veteri lege erat Summus Sacerdos, cui obedientiam præstare potuit Elias; Sed hoc effugium invincibilibus laborat difficultatibus. Primò, quia argumentum procedit de facto, & nos de fide habemus, quod Pontifex legis gratię hanc habet potestatem, & solutio est de possibili, & non cōstat, an Pontifex veteris legis habuerit hanc potestatem spiritualem acceptandi vota, & traditionem religiosorum secundū legem gratiæ. Secundò, quia non constat; an revelata fuerit Sūmo illi Sacerdoti veteris legis institutio veri status religiosi evāgelici Eliani. Tertiò; quia tota potestas Summi Sacerdotis erat ad ordinandum illum populum ad cultum Dei secundum illam legem, ritum, & cęremonias illius, & non habebat potestatem in ordine ad status in substantia, & essentia evangelicos. Quartò; quia si Elias emisisset votum obedientiæ Summo Sacerdoti, vt in vero statu religioso quoad substantiam evangelico constitueretur, deberet obedientiam promittere propter regnū Cęlorum promissum in evangelio, & ex professione Eliæ revelarentur Pontifici, & omni populo regnum Cęlorum, & præmia æterna, quod negant Patres laudatis laudati 1. p. Disc. 1. §. 3. & præcipuè D. Ioannes Chrysost. Homil. 66. recepta, & approbata ab Ecclesia in Officio S. Iacobi Apostoli die Octavæ, quæ in His-

pania recitatur, de ipsis Apostolis cum Christo Dño degentibus ait ibi: *Non enim de sublimi Sede illa, quæ ad dexteram patris est, aliquid cubant, qui vel multo inferiora, quæ quotidiè auribus eorum conculcabātur non percipiebant.* Hęc D. Chrysost. Quomodo ergo ante Christi Dñi adventum Monachi illi circumcisi regnum Cęlorum, & præmia ęterna scirent, vt vota emitterent, quæ Dño vivente, & docente ignorabant Apostoli vsque ad mortē, & passionē eius.

195 Aliud effugium proponitur à Salmanticensibus, nè his opprimantur angustijs. Sufficere dicunt ad substantiam status religiosi exercitiū obedientiæ in præparatione animi, sivè quod aliquis promittat Deo obedire Prælato legitimè præcipienti, & quod peraccidens est, quod talis Prælatus non detur. Sed hoc non sufficit, & sibi ipsis videntur contrarij Salmanticenses; nam in hoc tractatu 20. dub. 1. vota, donationem, & acceptationē mediante religione, vel Superiore necessariā esse ad statum religiosum docent; quia status firmitatem, & immobilitatem necessariò importat ex D. Thoma, & cōmuni omnium sententia, & sine voto obedientiæ, mediante aliquo Superiore, qui vota acceptaret, promittens sui iuris permaneret, vt docent idē Salmanticenses dub. 1. citato n. 10. ergo illa præparatio animæ ad obediendum Superiori non sufficeret ad statum religiosum cōstituendum sine acceptatione Prælati. Tum etiam; nam status religiosus constituitur in ordine ad Ecclesiam per signa sensibilia, & exteriora; sed promissio facta Deo in præparatione animi obediendi non est sensibilis, nec fit per signa externa: ergo non est sufficiens ad constituendum verum statum religiosum immobilem in sensibilitate Ecclesiæ. Tum etiam; quia eodem modo requiritur votum obedientię, quo votum castitatis, & paupertatis; sed præparatio animi ad servandum castitatem, & paupertatem non possunt constituere promittentem in statu religioso: ergo obedientia in præparatione animi non potuit constituere Eliam in statu vero religioso.

196 Contra hanc infalibilem doctrinam opponunt Salmanticenses testimonium Angelici Magistri ex 2. 2. q. 188. art. 8. ad 2. ibi: *Dicendum, quod actu obedire est necessarium his, qui indigent exerceri secundum directionem aliorum ad perfectionem capiendam; sed illi, qui iam perfecti sunt, & spiritu Dei sufficienter aguntur, vt non indigeāt actu alijs obedire, habent tamen obedientiā in præparatione animi.* Quod optimè congruit Elię, vt asserunt, qui sanctissimus fuit, & valdè solitarius, & promptissimam semper habuit voluntatē ad obediendū, & anumerant actus, quibus Elias Deo præcipienti obedivit.

Sed

197 Sed hoc testimonium D. Thomæ contrarium Salmanticensium doctrinæ supponit,vt ex titulo articuli evidenter colligitur, in quo proponit,ibi: *Vtrùm perfectior sit religio in Societate viventium,quam agentium solitariam vitam.* In quæst. præcedenti 187. tria vota essentialia esse ad religionem constituendam docuerat,& præsertim votum obedientiæ art. 5. in quæstione citata de differentijs status religiosi, vel religionum disputat: ergo in ea quæst.& art.8. supponit religionem voto obedientiæ constitutam,& supposito voto, ad maiorem perfectionem præparationem animi sufficere docet cum alijs ibi in corpore art. assignatis; quod probat D. Hieronymi Patris nostri testimonio: ergo ex D.Thoma illa preparatio animi ex voto debet esse, vt profitentem in statu perfectiori solitudinis constituat. Hanc doctrinam recognoscunt ipsi Patres Salmanticenses in disputat.1.dub.3.num.3.in hoc tractatu,vbi ex loco Dir. Thomæ citato pro conclusione statuunt,non requiri ad statum religiosum essentialiter,quod religiosi vivant in communitate, quia status religiosus essentialiter consideratus consistit in tribus votis cum traditione,& acceptatione, quæ salvari possunt independenter à vita communi: ergo vita communis non requiritur ad essentiam status religiosi: Hæc Salmanticenses ibi, supponentes necessitatem votorum ex D.Thoma: ergo ad vitam solitariam perfectiorem,vita communi in Societate, votum supponit emissum Angelicus Doctor,vt animi præparatio ad obediendum sufficiat ad statum magis perfectum, alias simplices Eremitæ; qui in præparatione animi obedientiam, paupertatem,& castitatem in vita solitaria haberent,ex proposito, non solum in vero statu religioso essent,sed in statu perfectiori vita Coenibitica in societate viventium.

198 Ad confirmationem respondent: quod Elias, qui Dei iussu Eliseum vocavit ad disciplinam propheticam habuit potestatem acceptandi traditionem ex votis, illamque acceptavit, vt supponunt constare ex dictis num.66. Sed in hac solutione,seù effugio statum religiosum cum disciplina prophetica confundunt,nisi vellint Salmanticenses,Monachos illos veteris testamenti professione status religiosi, fuisse Prophetas, & in discipulatu Eliæ idem esse religiosus,ac Propheta,vt in Historia prophetica edit.1.anno 1630.lib.2.cap.1.n.3.Si vero disciplina Prophetica,vel Prophetæ à religiosis distinguebantur, iussus Dei,quo Elias vocavit Eliseum ad vitam propheticam, imperti-

tinens est ad potestatem acceptandi vota, & traditionem; num multi extiterunt Prophetę in veteri testamento, qui religiosi nõ fuerunt, vt constat, & ad vitam propheticam, id est, ad prophetizandum non requiritur acceptatio Superioris, sed lumen superius. Dicere, quod omnes religiosi instituti Eliani Prophetæ erant, ridiculum est, & fundamento caret: Si vero Patres Salmanticenses vocationem ad disciplinam propheticam, & vitã religiosam eamdem intelligant, idem est, ac dicere, quod Dei iussu Monachatum instituit Elias; hoc prohibuit asserere vltimum Sanctæ Inquisitionis Decretum: In numero 66. vbi hanc potestatem vota acceptandi probare dicunt, minimè eam probant, sed vmbram tantum votorum, votaque emitti possunt purè simplicia, sine aliqua acceptatione, quam potestatem in Sancto Propheta Elia adhùc desideratur in Patribus Salmanticensibus.

199 Plusquam falsum etiam est; quod hic num. 101. asserunt Salmanticenses, quod si Ecclesia modo non contradiceret, posset vnus Eremita alteri Eremitæ laico obedientiam promittere, & alter posset illius vota, & traditionem nomine Dei acceptare, quod sufficeret ad statum religiosum secundum essentiam consideratum; nam contra est, quod supra Disc. 1. §. 7. ex Fagnano, quod vota necessariò debent emitti in aliqua religione, vt statum religiosum constituant, quæ quidem conditio indispensabilis est à Papa, qu a alias ille, qui vota emitteret, & obedientiam prętaret laico, sæcularis perseveraret, & nulla Ecclesiastica potestate posset ad vota coerceri, nec laicus potestatem habet ad constituendum statum religiosum Ecclesiasticum: ergo ille promittens vota esset religiosus, & Sæcularis, quod implicat vero statui religioso.

200 Ex difficultate votorum, aliud sibi proponunt Salmanticenses argumentum, seù cõfirmationem; quia vota paupertatis, castitatis, & obedientiæ sunt de re valdè difficili, & superante veteris legis imperfectionem, & nõ est credibile, quod vota in illa lege aliqui numcupaverint absque speciali Dei revelatione; sed de hac revelatione non constat: ergo: Respondent: quod prędicta difficultas votorum superari potuit, & de facto fuit superata per gratiam, quæ illis dabatur in veteri testamento, mediante fide in Christum Redemptorem, sicut eadem graria vicerunt alias difficultates, cuiusmodi est superare Martyrium.

Hęc

201 Hæc ſolutio inſubſiſtens eſt, quia argumentum non procedit ex difficultate votorum præciſſe, ſed ex difficultate in illa lege imperfecta, quę non iuvabat, nec gratiam conferebat, nec in illa fuerunt inſtituta media, ſeù inſtrumenta ad perfectionem acquirendam, & difficultates ſuperandas, vt in lege gratiæ; quia in illa lege manuducebatur populus per bona tẽporalia promiſſa, & timore pęnarum: itaque ex ipſa lege terrena promittente difficiliora redderentur vota de abdicandis terrenis, ipſaque privatione ex votis, & promiſsione legis augeretur concupiſcentia circa prohibita ex votis, & ad ſuperandam concupiſcentiam lex non conferret gratiam, ac perconſequens vota potius damnationem, & mortem occaſionaliter inducerent, quam perfectionem iuxta dicta ex D. Thoma 2. p. Diſc. 5. §. 6. 7. & in hoc Diſcurſu §. 1.

202 Vlteriùs reſpondetur: Quod conſilia evangelica, & vota Religioſa, in quibus conſiſtit abnegatio ſui ipſius cum renuntiatione temporalium, nova ſunt præcepta in Eccleſia à Chriſto Domino inſtituta, & data, vt ſæpè diximus, & probavimus ex Sanctis Patribus, & ex officijs Breviarij Romani: & hic apponimus aliud teſtimonium D. Greg. Magni, approbatum, & receptum ab Eccleſia in ſecundis lectionibus pro vno Martyre, vbi expreſsè, & clarè dicitur, quòd abnegatio ſui ipſius, & renũtiatio rerum temporalium ſunt nova præcepta, vel mandata à Chriſto Domino Redemptore noſtro data, & propoſita, quæ ante redemptionem non erant cognita à veteri homine: ſic legitur in homil. in Matthæum cap. 16. ad illa verba: Si quis vult venire poſt me, &c. in tertio Nocturno, ibi: *Quia Dominus, ac Redemptor noſter, novus homo venit in mundum, nova præcepta dedit mundo*: Et quæ fuerint hæc nova præcepta, explicat lect. 2. ibi: *Certè cùm ſe ſequentibus nova mandata proponeret, dixit: Niſi quis renuntiaverit omnibus, quæ poſsidet, non poteſt meus eſſe diſcipulus. Ac ſi apertè dicat: Qui per vitam veterem, aliena concupiſcitis, per novæ converſationis ſtudium, & veſtra largimini.* Hæc Sancta Mater Eccleſia ex Magno Gregorio: ergo conſilia evangelica, in quibus abnegatio ſui ipſius cum temporalium abdicatione, nova ſunt in Eccleſia, & à Chriſto Domino propoſita, & data in evangelio, & veteri homini ante redemptionem, non fuerunt data, imò nec cognita in veteri lege: & notandum eſt, quòd in hoc Dogmatè conveniunt Quatuor Doctores Latini, D. Greg. Magnus hic: D. Ambroſius laudatus in hac 3. p. Diſc. 1. §. 2. D. Auguſtinus in hac

3.p. Disc.1.§.4.& infra Disc.4.§.5.& 1.p.Disc.2. §. 4. & ibidẽ Maximus Doctor S.P.N.Hieronymus: Dogma igitur est Quatuor Ecclesiæ Doctorum,cum quibus etiam conveniunt Doctores Græci, præcipuè D.Basilius in Homilia in festo eiusdem Doctoris; & D.Ioannes Chrysostomus in Homilia in festo D. Barnabæ,in quibus etiam approbat Ecclesia nova esse consilia evangelica à Christo Domino data,& instituta,& novum præliandi genus in paupertate ex consilijs: ergo novum est; & cõtra Doctores Ecclesiæ & doctrinam ab Ecclesia approbatam, assertum Salmanticensium,quòd ex gratia data in veteri lege, cognoverunt consilia Iusti veteris legis, difficultates superarunt,& vota emisserunt in vero statu religioso veteris testamenti.

203 Nec valet dicere: quod ex gratia per fidem in Christum superarent difficultates votorum: Nam gratia ex fide cõmunicabatur personis secundum imperfectionem illius legis,& statum generis humani corrupti per peccatum Adami iuxta doctrinam D.Ioannis Chrysostomi receptam, & approbatam ab Ecclesia in Officio S.Iacobi Maioris,vt infra,Disc.2. §. 3. & ibidem §. 4.in quibus dicitur,quod Domino cum eis vivente ante mortem eius,& passionem adhùc imperfecti erant, regnũ cœlorum non intelligebant,nec Crucis mysteria, nec difficilia legis gratiæ fuerunt eis proposita, quia ex lege veteri carnales erant: quomodo ergo potest credi,& defendi quod discipulis Eliæ in veteri fuit data gratia ad superandas difficultates , & credenda mysteria,quæ discipulis Christi, ante mortem eius redemptiouem à peccato Adami non fuit concessa sub lege cũ Christo degentibus,& illum prædicantem audientibus? in nova autem lege ex ipsa lege consilia proponente datur gratia adiuvans,& alia Sacramenta,& instrumenta gratiæ consummatæ ad superandas difficultates,& concupiscentiam reprimẽdam: itaque ex gratia per fidem in Christum futurum impertinens est argumentum ad statum religiosum ex votis in illa lege.

204 Differentiam gratiæ iustorum veteris, & novæ legis quoad effectus illius in statu servitutis, & libertatis legis gratiæ, subtilitèr,& profundè explicat Sapientissimus Magister Soto Primarius Doctor Salmanticensis in 4.dist.2.p.1.quæst.1. art.4.circa finem,ibi:*Illa ergo hic prætermissa quòd gratia illorum sæculorum ad completum,absolutum,perfectumque gradum gratiæ, non pertigerit,*

tigerit, argumentum est, quòd amici, illi quidem sunt, quibus ea omnia sunt communia, in quibus ius amicitiæ fundatur: ea vero, in quibus amicitia inter Deum, & homines fundamentum habet, sunt illa cælestia sempiternæ vitæ: illa autem, ante Christum passum, nemini Deus concessit: ergo homines illorum temporum non erant in gratia Dei absoluta, & consummata. Profectò si quis ob crimen aliquod læ æ maiestatis suis esset multatus bonis, quamvis posteà veniam Principis obtineret, quovsque illum in integrum honorem, & statum pristinum restitueret, non diceretur in eius amicitiam perfectam reconciliatus, sed potiùs semper esse in debito, ac subinde in deposito servari quovsquè pretium illius patrati sceleris, alius pro illo persolveret. Hoc autem exemplo ait Paul. Rom. 3. Christum remissionem præcedentium delictorum suo sanguine fecisse, eorum, scilicèt, omnium hominum, qui illucusquè fuerant in sustentatione Dei. Ergo quovsquè Christus, gratiam redemptionis, ex qua illi pendebant, meruit, fecitque in Cruce, non erant in perfecta gratia Dei. Hæc insignis Theologus; sed consilia legis gratiæ sunt perfectorum, amicorum, & status religiosus substantialitèr evangelicus supponit statum verè, & perfectæ amicitiæ, institutum, & constitutum à lege gratiæ, & perfectam reconciliationem in sanguine Christi: ergo consilia evangelica, & legis libertatis, non fuerunt data iustis illis veteris legis nondùm redemptis & liberis, nec amicis Dei perfectis.

205 Intollerabile est novum Salmanticensium assertum in solutione argumenti, scilicèt, quod fides communis illius legis fuit sufficiens, vt in illa lege vota emitterentur in vero statu religioso substantialiter evangelico: quia vt supra diximus ex D. Thoma pauca fuerunt revelata in veteri lege, quæ humanam inquisitionem excederent, & de statu fidei veteris testamenti diximus 1. p. Disc. 1. §. 4. & alibi. Tum etiam; quia Patres Salmanticenses cum suo Historico prophetico defendũt, quod ad hunc statum religiosum substantialiter evangelicum, vt vota emitterentur in illo, revelata fuit Christi exemplaritas, vita evangelica, virginitas Deiparæ ex sacro voto, spiritus legis gratiæ, manifestus: fuit etiam status iustitiæ, perfectionis, & filiationis, regnumque cælorum cum promissionibus æternis; sed affirmare quod hæc fuerunt revelata in veteri lege ex fide communi illius temporis, est manifestus Pelagianismus impugnatus, & damnatus à Doctore Maximo, & delatus à Div. Augustino Summo Pontifici Innocentio I. & ab eodem Sancto Doctore contra Faustum convictus, & damnatus, vt Manichæorum error: ergo evangelicis consilijs, & in spiritu, & veritate evange-

lijs

lij, ſtatum verum religioſum in veteri lege inſtitutum ab Elia defendere ex communi fide illius legis, Pelagianis, & Fauſtinis favet, & Manicheis, quia eſſent revelata Iudæis ex fide communi myſteria legis gratiæ, regnum cœlorum, datus ſpiritus evangelij, & veritas illius in ſtatu illo Eliano: ergo Chriſtus gratis mortuus eſt, vt infert D. Auguſtinus contra Pelagium ſupra 1. p. Diſc. 1. §. 3. & 4. in quibus ex Sanctis Patribus Chryſoſtomo, Hieronymo, Auguſtino, Aquinate, & ex Officijs Eccleſiaſticis demonſtratum fuit, quod regnum Cœlorum non fuit revelatum in illo veteri teſtamento.

206 Addunt; quod, ſi talem revelationem neceſſariam fuiſſe admittant, dicent: quod exiſtentia eius conſtat ex ipſo effectu, ſtatu videlicèt verè, & quoad ſubſtantiam religioſo, quia illum fuiſſe in veteri teſtamento poſitivè affirmant plures, & graves teſtes. Sed ex hac ſolutione, & antecedenti manifeſtè convincitur, quod Salmanticenſes adhùc ignorant primum principium ſuæ ſententiæ, & trepidant in revelatione ſtatus religioſi; & dubitant an neceſſaria, vel non neceſſaria fuerit ſpecialis revelatio, & ſtatum religioſum probant per revelationem, vel inſpirationem Eliæ; revelationem, vel inſpirationem per ſtatum religioſum; revelatio non reperitur in Sacris Scripturis, neque in Patribus. Status religioſus verus quoad ſubſtantiam, & eſſentiam evangelicus veteris teſtamenti novus eſt, & ſæculo præterito mundo apparuit. Patres antiqui eum non cognoverunt; ſecundum doctrinam Div. Auguſtini in Iudęa, vita communis religioſa vſque ad deſcenſum Spiritus Sancti non fuit audita: ergo aliqua nova authentica revelatio facti eſt neceſſaria, vt revelatio illa ſpecialis ſubſiſtere poſsit.

§. VII.

§. VII.

Proponuntur motiva Salmanticensium, & enervantur.

207 PRimum arguunt pro sua sententia: In eo statu datur aliquod constitutum, in quo dantur omnia principia constitutiva illius; sed in veteri testamento fuerunt omnia principia constitutiva status religiosi, quoad essentiam: ergo: Minorem probant; nam dantur tria simplicia vota, castitatis, paupertatis, & obedientię cum aliqua traditione; atqui hæc constituunt statum religiosum quoad essentiam: ergo: Maiorem probant ex dictis dub. 2. dub. 3. dub. 4. & 5. Huic argumento etiam ex dictis respondetur per totam hanc 3. partem controversiæ: quod Patres Salmanticenses nullo modo probant vota hæc simplicia, nec traditionem in veteri testamento; sed tantum quod aliquomodo fuerunt observatæ aliquæ virtutes consiliorum in veteri lege; & quod vota non extiterunt in ea evidenter convincitur ex doctrina SS. PP. iudicent viri docti, & cordati fundamenta vtriusque opinionis. Secundo respondetur: quod licèt simplicia vota admitterentur in veteri lege in aliquibus iustis, statum, ex eis simpliciter emisis non probaretur; quia non fuerunt emissa in aliqua religione approbata à potestatem habente illam approbandi, vt constat ex dictis. Tertiò, insufficientia, & inutilia essent illa vota, quomodocumque emitterenter, ad constituendum verum statum religiosum, quoad substantiam, & essentiam evangelicum; sed tantum constituerunt statum vmbraticum, & figurativum secundum illam legem; quod, vt meliùs percipiatur, considerandum est, & distinguendum, quid haberet ille status per vota in veteri lege emissa per fidem in Christum futurum, & promissum; & quid nunc habet per fidem Christi præsentis Crucifixi, mortui, & passi in lege gratiæ; quod optimè explicuit Angelicus Magister 1.2.q.107.art.2.in corp.ibi: *In veteri autem lege duo possunt considerari, scilicèt, finis, & præcepta: contenta in lege. Finis vero cuiuslibet legis est, vt homines efficiantur iusti, & virtuosi, vt supra dictum est: vndè, & finis veteris legis erat iustificatio hominum, quam quidem lex efficere non poterat; sed figurabat quibusdam cærimonialibus factis, & promittebat verbis, & quantum ad hoc lex nova implet veterem, iustificando per virtutem Passionis Christi, & hoc est, quod Apostolus di-*

cit

cit ad Romanos 9. quod impossibile erat legi; Deus filium suum mittens in similitudinem carnis peccati damnavit peccatum in carne, vt iustificatio legis impleretur in nobis. Hęc D.Thomas: Supponamus ergo in veteri lege vota simplicia,(quæ negamus) cum fine illius legis, qui iustificatio hominum erat vt in ea iusti,& perfecti efficerētur; quod in illa lege efficere vota non poterant ex ipsa lege: ergo sicut præcepta veteris legis solum præfigurabant quibusdam cęremonialibus factis, promittebant verbis perfectionem legis gratię,& constituebant statum fidelium figurativum tantum,& vmbraticum; vota illa quomodocumque emitterentur in illa lege,essent cæremonialia quædam,quæ factis figurabant,& verbis promittebant perfectionem substantialem, & essentialem status religiosi novi testamenti, & statum constituerent religiosum,vmbraticum,& figurativum,& nullomodo quoad substantiam,& essentiam evangelicum: ergo discursus Salmanticensium,adhùc admissis votis,non prodest quidquam ad suum intentum.

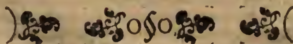
208 Tandem respondetur: quod consilia in subiecto apto, proportionato,& connaturali faciunt constitutum, in subiecto inepto repugnanti effectui non constituunt, nec tribuunt suum effectum formalem, sicut scientia in lapide non faceret scientificum: itaque lex illa figurativa incapax erat veritatis, quam repræsentabat,sicut imago,vitæ; & status servitutis fidelium ante redemptionem generis humani erat incapax recipiendi virtutem,& veritatem,& spiritum evangelij antequam removeretur impedimentum peccati; & ideò consilia evangelica non fuerunt data secundum doctrinam D.Thomæ, & Sanctorum Patrum,quæ, si darentur, constituerent statum religiosum specialis servitutis in illa lege, & ex incapacitate subiecti non esset verus, nec substantialiter evangelicus, nec eiusdem rationis cum statu religioso Christiano, quia deficerēt in illis consilijs,& votis gratia ex lege,virtus,& veritas evangelij,in quibus consistit essentia,& substantia status evangelici; & essent illa vota cæremonię quædam vacuæ, sicut alię legis gratiæ.

209 Argumentum prędictum confirmant,& occurrere dicunt invincibili difficultati,quam effugium appellant: vt vota Monastica statum constituant,requiritur, quod concurrant in eodem subiecto; sed Elias, Eliseus, & filij Prophetarum non seorsim,& divisive,sed simul observarunt virtutes consiliorum

ex voto: ergo: Minorem non probant, sed constare asserunt ex dictis num. 25. 31. 44. & 45. Sed ad hoc argumentum etiam facilis est solutio ex dictis; quod non sufficit, vt emittens constituatur in vero statu religioso, quod tria hæc vota simul, & coniunctim emittat; sed indispensabiliter requiritur, quod illa emittat in aliqua religione approbata, vel instituto confirmato à potestatem habente. Hanc approbationem, & confirmationem status religiosi Eliani in veteri testamento non reperimus, nec à Patribus Ecclesiæ audivimus, neque eam Patres Salmanticenses probant: ergo votis, quæ absolutè negamus, coniunctim admissis, verum status religiosus non probatur in veteri testamento.

210 Cęterùm, probationes ex numeris citatis nullæ sunt, quia ex Patribus ibi laudatis, tantum observantia aliquorum consiliorum divisivè constat, & quamvis coniunctim simulque in aliquo subiecto observantia perpetua omnium consiliorum inveniretur, votum non inde probatur, vt ex multis supra ostendimus ex Angelico Doctore, & in hac 3. p. Disc. 1. §. 5. ergo ex observantia perpetua virtutum, quas laudant Patres in Elia, Eliseo, & alijs veteris testamenti, non licèt inferrè votum, quia votum quamplurimum differt perfectione à proposito, elevatque virtutes ad altiorem gradum, & propria voluntas cum eis consecratur Deo. Est etiam quid facti distinctum à proposito, quod probari debet per fide digna testimonia, vel inferre ex legitimis principijs; nam si hæc argumentatio ex observantia virtutum ad votum teneret; omnes virtutes iustorum possent dici ex voto, quod nullus hucusque dixit, nec dicere potest.

Ad ea, quæ ex Essenis referunt, satis constat ex dictis 2. p. Disc. 1. §. 2.

§. VIII.

§. VIII.

Alia proponuntur argumenta, & præcipuè desumpta ex exemplaritate Eliæ.

211 ARguunt ex SS. PP. testimonijs, qui Sanctum Prophetam Eliam proponunt, vt exemplum Monachis legis gratiæ, & sic in forma procedunt: exemplar in eo quod exemplar est, debet esse æqualis ad minus perfectionis cum exemplato; sed Elias proponitur à Sanctis Patribus, vt exemplar Monachis legis gratiæ, quantum ad perfectionem substantialem religiosi status: ergo: Consequentia patet: Maior autem est D. Thomæ quæst. 8. de verit. art. 8. & lib. 3. contra Gentes, cap. 19. & facilè (vt asserunt) ostenditur, quia exemplatum in eo, quod tale, imitatur exemplar, indeque, suam perfectionem quasi transcribit, nullus autem imitatur id, quod imperfectius est; & addunt doctrinam celeberrimi Magistri Ioannis à Sancto Thoma in 3. p. q. 24. disp. 20. art. 2. vbi docet: quòd nulla ratio communis exemplari, & exemplato est propria in exemplato, & impropria exemplari; atqui Elias fuit exemplar Monachorum legis gratiæ: ergo verus Monachus, & religiosus: & laudant Patres Eliam vt exemplum Monachis proponentes.

212 Hoc argumento simulate Salmanticenses contra vltimum Sanctę Inquisitionis decretum procedunt, in quo Sanctæ Inquisitionis Tribunal prohibet asserere, quod Monachatus veteris legis fuit perfectus, quia omnem perfectionem à Christo Domino accepisse ibi declarat, & sine perfectione legis gratiæ permittit asserere extitisse Monachatum in veteri lege; sed argumento Salmanticensium necessariò concluditur ex præmissis, quod ille Monachatus veteris legis fuit æqualis ad minus perfectionis cũ Monachatu legis gratiæ: ergo concludit, quod decretum Sanctę Inquisitionis affirmare prohibuit: Maior constat in Decreto Sancti Officij: Minor probatur, quia secundum Salmanticenses, exemplar in eo, quod exemplar est, debet esse æqualis ad minus perfectionis cum exemplato, & ratio communis exemplari, & exemplato non potest esse propria exemplato, & impropria exemplari; sed Elias, vt asserunt, fuit exemplar Monachorum legis gratiæ: ergo Elias fuit in statu

tu religioso, & in Monachatu æqualis ad minus perfectionis cum statu religioso,& Monachatu legis gratiæ: Hoc ergo argumento contra prædictum decretum procedunt; sicut procederet contra decreta Pontificia, qui debitum proximum, vel remotum contrahendi peccatum originale in Deipara defendere,& probare proponeret,& argumentis actualem contractionem probaret: ergo hoc argumento nihil probant, quia nimis probant. Cautè etiam legendi sunt Salmanticenses; quia in testimonijs SS. PP. referendis parum fideliter procedunt. Nullus ex Sanctis Patribus,qui hic laudatur, Sanctum Prophetam Eliam vt exemplar proponit Monachis legis gratiæ, sed in exemplum,& aliud est exemplar philosophicè, vel theologicè, aliud exemplum rethoricum; nam ad verum philosophicum exemplar,quod verè causa exemplaris sit,ea requiruntur,quæ à Salmanticensibus ex D.Thoma asignantur; ad exemplum vero sufficit similitudo,& Analogia aliqua in his,quæ comparantur,& sæpè videmus,quod diversi status,immo,& religionis ad exemplum proponuntur religiosis statibus,patetque,in illis veteris testamenti Pontificibus,& Sacerdotibus,qui passim à Sanctis Patribus,& Doctoribus proponuntur in exemplum Pontificibus,& Sacerdotibus legis gratiæ.

213 Hic notare oportet: quod Patres Salmanticenses ad statum suum religiosum propugnandum num. 87. in hoc §. 3. advertunt: quod in rebus facti sivè ad historiam pertinentibus parum favent ingenij argutiæ; sed stare oportet fidelium testiũ dictis iuxta communem,& sinceram verborum significationẽ, quia alioquin nil firmum in Historia reperietur, quod labefactari non possit, per distinctiones: *propriè, impropriè, absolutè, secundum quid*, & alias similes: Placeat etiam, hanc regulam servare Patribus Salmanticensibus in proprio, & sincero sensu verba Sanctorum Patrum intelligere,& tot distinctiones Monachatus,& status religiosi noviter adinventas,& Sanctis Patribus ignotas ab hac controversia excludere,& ex antiquis Patribus,& Doctoribus,nullum erit testimonium ex productis, quod in proprio sensu,& secundum proprietatem verborum verum statum religiosum à veteri lege non excludat,& in Christo Domino incæpisse apertè non doceat;nullumque ex productis ab ipsis Salmanticensibus vota,& statum religiosum in veteri testamento probabit, seclusis ingenij argutijs,& novis adinventis distinctionibus,quibus in hac controversia Salmanticenses abutuntur. Si-

214 Simili argumento arguunt secundo: vt aliquis dicatur Dux, Author, & Institutor in aliquo vivendi modo, opus est vt eumdem modum formaliter, aut eminenter habeat; sed Elias appellatur à Sanctis Patribus Dux, Author, & Institutor Monachorum: ergo fuit verus Monachus, & religiosus quoad essentiam, & substantiam: Minorem probant ex Parenti nostro Hieronymo, Isidoro, Casiano, Bernardo, & alij.

215 Ad hoc argumentum patet ex dictis supra in hac 2.p. Disc. 6. §. 3. & 4. quia Sancti Patres, & Doctores tempus veteris, & novæ legis distinguentes Authores, & Institutores Monachatus etiam distinguunt, quod manifestè constat ex Parenti nostro Hieronymo, qui Eliam, Eliseum, & filios Prophetarũ veteris testamenti appellat Monachos Epist. 13. quod est idem ac figurativos appellare; verum Monachatum, qui in abdicatione rerum temporalium consistit, in veteri testamento non fuisse auditum expresè docet, vt patet in testimonio adducto 1. p. Disc. 2. §. 4. & alibi.

216 Nec nos terret insulsus ille syllogismus: D. Hieronymus dicit Principem sui instituti esse Eliam, sed hic non fuit verè Monachus: ergo nec Hieronymus: nam Doctor Maximus, Paulos, Antonios, Iulianos, Hilariones, & Macharios, qui omnes veri evangelici Monachi fuere, primos sui propositi sivè instituti Principes designavit: ergo veritas Monachatus D. Hieronymi, non pendet à Monachatu veteris testamenti Eliano: deinde advertendum est, quod Patres Salmanticenses in hoc argumento etiam perfectum Monachatum legis gratiæ in veteri testamento concludunt, vel eminenter, vel formaliter in Elia, vt patet ex dictis ad primum argumentum. Tandem Div. Hieronymus iuxta annotationem Mariani debet intelligi, qui in Schol. ad Epist. 3. notat ibi: *Monachorum autem duplex erat genus, Hieronymi tempore, hoc est eorum qui in solitudinem aliquam, aut desertum soli secedentes, Anachoretæ propterea sunt appellati, & eorum, qui communi victu, & ratione communiter in Monasterio aliquo plures degebant.* Et in prima acceptione Monachos, & Monachorum Princeps appellat Eliam, & Eliseum, & alios veteris legis, quia in aliquam solitudinem, aut desertum secedebant.

217 Ex similitudine, & conformitate vitę inter Eliam, & Baptistam etiam conficiunt argumentum: Elias, & Ioannes Baptista eumdem professi sunt vivendi modum; sed B. Ioannes fuit vere, & proprie Monachus quoad substantiam status religiosi;

giosi: ergo, & Elias: ad probationem maioris, & minoris multa referunt testimonia SS.Pp. & Doctorum Ioannem Eliæ similem prędicantium.

218 Ad hoc argumentum possumus respondere, quod Patres Benedictini Casinenses ad probandam antiquitatem Monachatus, supra statum Clericalem, in celeberrima lite contra Canonicos Lateranenses supra præcedentiam. Monachatum Eliæ, Elisei, & Ioannis Baptistæ proposuerunt Sacræ Romanę Rotæ, Sacrisque Cardinalium Congregationibus, & Summo Pontifici; & Scipio Lanzelotus Sacrę Aulæ Advocatus Consistorialis coram omnibus negavit Eliam, & alios veteris testamenti Ioannemque Baptistam veros fuisse Monachos cum votis, sed simplices Eremitæ, vitamque solitariam tenētes, & quāvis Monachi appellentur, vota non emisserunt, vt patet de Paulo primo Eremita capite Perlatum 19. quæst. 3. de Machario Can. scripsit 27. quæst. 2. ibi Glossa: *Quod Eremita non est persona religiosa, nisi specialiter se voveat alicui religioni.* Et tamen Paulus, & Macharius Monachi appellantur, & inter Monachos antiquos numerantur à SS.PP. ergo ex appellatione Monachi, & Monachatu Eliæ, nullum firmum, immo nec probabile argumentum fieri potest ad Monachatum, & statum religiosum verū quoad substantiam, & essentiam evangelicum votis, & consilijs constitutum in veteri lege.

219 Similitudo, vel conformitas vitæ inter Eliam, & Præcursorem in modo vivendi minus favet, quamvis concedatur Ioannem Baptistam fuisse verum Monachum evangelicum; quia modus potest esse similis, & status distinctus; nam ad similitudinem in modo vivendi sufficit imitatio virtutum cum proposito, & ad statum requiritur professio cum votis: Elias vitam egit solitariam in paupertate, & castitate ex divina inspiratione, sed extra statum; quia vota non emiserat, vt de virginitate docet D.Thom. supra citatus: Ioannes vero Baptista, quia iam observatio consiliorum inceperat in B. Virgine, & simul currebant lex, & evangelium, cuius doctrina, & opera præparatoria erant ad Christum, probabilius est, quod vota emiserit in statu perfectionis inchoato in Deipara, Christo Dño approbante, cuius familiari conversatione fruitus fuit antequam in Eremum intraret. Ad verum statum religiosum cum votis Eliæ, in veteri testamento nullum reperitur fundamentum, nec aliqua congruentia illum facit probabilem: immo potiùs imperfectio il-

 lius

ſius legis,& ſtatus ſervitutis illius populi excludit verum ſtatum religioſum,quoad ſubſtantiam evangelicum ante Dñum noſtrū Ieſum Chriſtum,& Mariam Matrem eius. Nec illationes Salmanticenſium vim aliquam habent, quia Doctores moderni verum Ioannis Baptiſtæ Monachatum non inferunt præciſſe ex vita ſolitaria,quam non ignorant ſine votis amplecti poſſe; ſed verum Monachum fuiſſe Præcurſorem inferunt ex propinquitate ad Chriſtum,ex præſentia Salvatoris, ex inchoatione obſervantiæ conſiliorum in virgine,ex eo,quod ſimul currebant lex,& evangelium,& quod perfectiori revelatione cognovit myſteria fidei,Sacramenta ſalutis,& ſtatus Eccleſiæ, vt docet D.Thomas 2.2.quæſt.1.art.7.per totum.

220 Debilior eſt repetitus Salmanticenſium diſcurſus, ſcilicèt,cum aliquod factum refertur,intelligendum eſt accidiſſe ſicut per ſe loquendo,& connaturaliter fieri poſtulat,niſi contrarium certo conſtet; ſed vita Monaſtica connaturalius ſervatur cum votis: ergo Elias,& alij ſolitarij veteris teſtamenti vota emiſſerunt.

221 In via D.Thomæ facilis eſt ſolutio; nam certo conſtat in Angelico Doctore,quod conſilia perfectionis non fuerunt data in veteri teſtamento,& quod eorum obſervantia aliquomodo fuit inchoata in Deipara Domina noſtra; idem conſtat ex Patribus,& Doctoribus per totam hanc controverſiam laudatis: conſtat etiam;quod plurima ſunt revelata ad faciliùs, & connaturalius virtutes exercendas,& finem legis acquirēdum, quæ in veteri teſtamento non fuerunt data, & ſtatui illius populi,& legis repugnarent.Peccant etiam Salmanticenſes in arguendo,ex novo ad vetus teſtamentum,vt ſępè diximus.

222 Ad illud,quod numero 94.addunt:quod Ioannes Baptiſta vixit inter Eſſenos,& eorum vitam, & inſtitutum amplexatus eſt,licèt aliqui neotherici ex ipſis Carmelitis id referant, falſum eſt,& contra SS.PP.communem ſententiam,qui nullum hominum vidiſſe Ioannem teſtantur poſt ſeceſſum in Eremum; ita ſenſiſſe etiam Eccleſia videtur in Hymno eiuſdem Præcurſoris,in quo canit: *Nè levi poſſes maculare vitam crimine linguæ*.Et vita Eſſenorum maculata fuit erroribus,& vitijs,quibus à Sanctis Patribus criminantur,vt ſupra 2.p.Diſc.1.§.3.& in hac 3.p.Diſc.1.§.6.ex D.Ioan.Chryſ.

()(·.§.·)()

DIS-

DISCURSUS QUARTUS.

De probabilitate Sententiæ Salmanticensium, seù Restrictus totius controversiæ.

§. I.

Proponuntur principia, quibus non fit probabilis sententia Salmanticensium.

223 LOngè probabiliorem suam affirmativam sentētiam existimant Salmanticenses: sed quia maior probabilitas, ex pondere rationum, & mensura fundamentorum, ex numero testimoniorum, & qualitate testium est iudicanda, viris doctis relinquitur examinandum quæ sit absolutè probabilior sententia; & de probabilitate respectiva, sivè de incomprobabilitate cum aliquibus principijs, seù sententijs vltimus discursus erit; & primum de his, quibus non fit probabilis status verus religiosus cum consilijs in veteri lege substantialiter evangelicus, in spiritu, & veritate legis gratiæ institutus vt defenditur à Salmantic.

224 Primò non fit probabilis sententia Salmanticensium, testimonijs Sanctorum Patrum, & Doctorum, in quibus laudatur Monachatus Eliç, & Elisei, & aliorum veteris legis, quorum virtutes commendantur à Sanctis Patribus: patet; quia si aliquis Rabbinus, vt probaret, verum fuisse Sacerdotium veteris legis cum virtute, perfectione, & veritate legis gratiæ, accumularet omnia testimonia Sanctorum, in quibus laudant illud Sacerdotium, vt institutum à Deo in illa lege, & Sacerdotes commendant ex eorum virtutibus, pręcipuè ex illis, quæ ad ministerium illud Sacerdotale pertinebant: nullus Catholicus affirmare auderet, quod ex his testimonijs probabile fit sententia Rabbini in lege gratiæ, scilicèt, quod Sacerdotium illud fuit verum in veritate evangelica, & substantiam, & essentiam Sacerdotij evangelij habebat in illa lege, quia Sancti Patres, & Doctores iuxta differentiam temporum, & legum sunt intelligendi: ergo ex Patribus, & Doctoribus laudantibus Monachatum

Eliæ,& Elisei in veteri lege,non fit probabile,quod ille Monachatus fuerit verus veritate evangelica,& in spiritu legis gratię institutus propter eamdem differentiam temporum,& legum. Ex quibus nullus diceret, quod Sacerdotium illius legis esset eiusdem rationis cum Christiano;ac perconsequens, nec Monachatus veteris leg s licèt commendetur à Sanctis Patribus.

225 Secundo: non fit probabilis sententia Salmanticensium,ex eo,quod ille Monachatus veteris legis tantum essentialem,& substantialem perfectionem Monachatus legis gratiæ habuisse dicatur; non vero consummatam perfectionem;nam: si aliquis Pseudo-Apostolorum sectæ adhærens diceret, quod lex vetus perfecta erat,bonaque eius mandata, sacrificiaque illius vera;sed meliora esse sacrificia legis gratiæ,& ipsa lex gratię consummatè perfecta,quia illa vetera sacrificia, & lex spiritum,& veritatem evangelij continebant essentialem,& substātialem ex meritis Christi futuri; hac doctrina nova non fieret probabile,quod lex vetus fuit absolutè,& substantialiter perfecta,bonaque eius mandata bonitate evangelica,& sacrificia illa vera ex meritis Christi futuri; quia merita Christi futuri non perficiebant legem, nec sacrificia per fidem fidelium; sed eorū animas,nec status illius populi erat evangelicus ex fide in Christum futurum; sed servitutis: ergo status religiosus verè evangelicus substantialiter ex meritis Christi futuri per fidem non fit probabilis in spiritu legis gratiæ in veteri lege institutus essentialiter perfectus,licèt non consummate perfectus eiusdem rationis cum Christiano.

226 Tertio: non fit probabilis sententia Salmanticensium ex sanctitate,iustitia,& perfectione iustorum veteris legis, quia hoc argumento vtuntur Rabbini ad probandum legem veterem fuisse perfectam,vt constat 2.p.Disc.5.§.7.& si dicant Salmanticenses,quod Rabbini intendebant probare, quod ex se lex illa erat consummate perfecta,non enervant vim argumenti in hæresi Pseudo-Apostolorum,qui minus perfectam,seù essentialiter tantum perfectam,seù bonam dicebant veterem legem ex iustificationibus suis per fidem in Christum venturum & ex mirabilibus in ea factis,& ex perfectione iustorum: ergo argumentum ex personis iustis perfectis ex meritis Christi futuri per fidem,nullam probabilitatem affert sententiæ Salmanticensium,& Rabbinis Pseudo-Apostolisque favet.

Quar-

227 Quarto: non fit probabilis sententia Salmanticensium ex eo, quod exemplaritas Christi fuerit revelata Monachis Elianis, & Monialibus in institutione illius status, & virginitas futuræ Deiparæ ex voto, & in hac exemplaritate cognoverunt vitam Christi, spiritum legis gratiæ, & mysteria redemptionis, & regnum Cœlorum, vt vota emitterent ex fide communi in Christum futurum; quia hoc argumento vtebantur Manichæus, Faustus, & Pelagius dicentes, quod Christus futurus explicitè fuit revelatus Iudęis ex fide communi illius legis, mysteria Ecclesiæ manifesta, sensus spiritualis scripturarum apertus, & regnum Cœlorum promissum per fidem in Christum futurum, & ex meritis illius: ergo hac novitate non fit probabilè assertum Salmanticensium: vt ostenditur 1. p. Disc. 1. §. 3. 4.

228 Quinto: non fit probabilis sententia Salmanticensium illo argumento ex cognitione virtutis, & excellentiæ voti: patet in lege gratiæ, in qua luce pleniore fidei cognoscuntur virtutes, & votorum excellentia, & multi virtutes servant in gradu heroico sine voto; favet etiam Deus sanctis propositis, & ad observantiam virtutum consiliorum etiam sine voto adiuvat, vt in hac 3. p. Disc. 1. §. 5. ex D. Thom. ostenditur.

229 Sexto: ex Bullis Pontificijs, & Officijs Ecclesiasticis à Sede Apostolica approbatis sententia, vt proponitur à Salmāticensibus, & defenditur non fit probabilis; quia nulla Bulla ostenditur vera, & sine suspitione falsitatis, in qua Summus Pōtifex declaret, & affirmet in parte dispositiva, quod Elias instituit verum Monachatum in veteri lege; licèt in aliquibus in narrativa inveniatur à supplicante relatum, quod in Carmelo hanc religionem Carmelitanam instituit, & in his narrativis non dicitur, quod institutio Elię fuit in spiritu, & veritate legis gratię, & quod ille status, seù Monachatus veteris legis fuit eiusdem rationis cum Monachatu Christiano, vt dicitur à Salmanticensibus: Hæc maximæ gravitatis sunt, & nisi expresè confirmentur, nec debent existimari in verbis generalibus proposita, & annuntiata, nec à Summis Pontificibus confirmata, & adhùc expectatur Sedis Apostolicæ iudicium. Officia Ecclesiastica magnam habent authoritatem, sed iuxta animadversionem Melchioris Cano de locis lib. 11. cap. 5. propè finem ibi: *Primum in maximo illi errore versantur, qui rerum gestarum memorias tanquam Ecclesiæ oracula accipiunt, si eas in Epistolis, & decretis suis Pō-*

tifices aliquando vsurparint. Non est idem, mihi crede, historiæ approbatio, & vsurpatio. Vtitur quidem interdum Pontifex, si quicquam suadere cupit; receptis opinionibus, sententiis, rebusque vulgatis: at non continuò quæcumque in hunc vsum attulerit, ea Sedis Apostolicæ iudicio probat. Et in nullo Officio Carmelitano reperitur approbatum, quod Elias instituit Monachatum verum in veritate evangelica, & spiritu legis gratiæ substantialiter evangelicum cum votis, quod substantialiter, & essentialiter sensum sententiæ, & propositionis mutat.

230 Septimo: prædicta sententia vt ponitur à Salmanticensibus non fit probabilis ex vltimo decreto Sancti Officij die 25. Februarij 1673. quia Salmanticenses asserunt, quod Monachatus veteris legis fuit verus veritate evangelica, & in spiritu legis, & substantialiter evangelicus eiusdem rationis cum vero Monachatu Christiano; sed huiusmodi Monachatus non continetur in permissione Decreti, immo videtur affirmari contra decretum: ergo non fit probabilis ex decreto, vt contendunt Salmanticenses. Verba Decreti sunt ibi: *Como se declare, que no avia sido el Monacato de la ley escrita con la solemnidad, perfeccion, ni con la potestad de llaves, que en la ley de gracia; porque deste en toda su perfeccion el Autor, y Instituidor fue nuestro Señor Jesu-Christo, y del de la ley escrita causa final, exemplar, y meritoria.* Id est, declarado, quod Monachatus veteris legis non fuerat cum solemnitate, & perfectione, nec cum potestate clavium, sicut in lege gratiæ, quia huius Monachatus in omni sua perfectione Author, & Institutor fuit Redemptor noster Iesus Christus, & Monachatus legis scriptæ causa finalis, & meritoria. Et præcipit quod non imprimatur: quod fuit institutus expresso Dei mandato, sed ex inspiratione divina.

231 In hoc iusto sanctoque decreto duę continentur propositiones affirmativæ, vna permissa, & altera prohibita. Permissa est: in veteri lege fuit Monachatus sine solemnitate perfectione, & potestate clavium, cuius causa finalis, & meritoria fuit Christus Dominus futurus. Prohibita est: in veteri lege fuit Monachatus cum omnimoda perfectione, quam modo habet ex Christo Domino Authore, & Institutore præsenti, & passo, cuius causa finalis meritoria exemplaris, & efficiens fuit Dominus noster Iesus Christus in lege gratiæ; sed virtus, veritas, & gratia & spiritus evangelij dantur in nova lege per Christum Dominum prę́sentem, & passum, & sunt effectus meritorum

Passio-

Pasfionis Christi secundum doctrinam Apostoli: ergo secundum ipsum decretum non permittitur asserere, quod Monachatus veteris legis haberet veritatem,virtutem,& spiritum legis gratiæ; quod fuit verus in veritate evangelica, & eiusdem rationis cum Monachatu evangelico Christiano,vt proponitur & defenditur à Salmanticensibus in hac disputatione.

232 Duplici etiam propositione explicatur: Hæc propositio vera,& Catholica est,scilicèt, in veteri lege fuit Pontificatus sine solemnitate,& perfectione,& sine potestate clavium, & sine evangelica veritate,cuius causa finalis,& meritoria fuit Christus futurus, revelatus Moysi in exemplari,quod fuit manifestatum in monte. Alia propositio,scilicèt,in veteri lege fuit verus Pontificatus in veritate evangelica in spiritu legis gratiæ institutus substantialiter,& essentialiter evangelicus,& eiusdem rationis cum Pontificatu evangelico Christiano,licèt nonęquè bonus,& perfectus; videtur propositio pseudo-Apostolorum, Manichæi,Fausti,& Pelagij: ergo ex decreto permittente Monachatum in veteri lege, verum non explicatè, & sine perfectione,solemnitate,& potestate clavium, & sine illa perfectione, quam nunc habet ex Christo Authore,& Institutore ex eius meritis mortui, & pasfi,non fit probabilis Monachatus veteris legis,vt propugnatur à Salmanticensibus,scilicèt,verus veritatè evangelica substantialiter,& essentialiter evangelicus eiusdē essentiæ,& substantiæ,& rationis cum Monachatu Christiano, licèt non cum omnimoda, & consummata perfectione legis gratiæ.Idem dicebant pseudo-Apostoli de lege veteri, & illius ministerijs,contra quos scripsit,disputavit,& convincit, & canonicè defendit D.Paulus in Epistolis ad Corinthios,Galatas,& Hebræos,veterem legem fuisse imperfectam, ministeria illius figurativa,& vmbratica,mortis & damnationis,vt demonstratum fuit supra 2.p.Disc.5.§.6.& 7.& Disc.6.§.1.& 2.

233 Tum etiam: Monachatus ille veteris legis iuxta decretum permittitur sine solemnitate ex divina inspiratione institutus; sed sic permissus non esset Monachatus in statu evāgelico substantialiter,& essentialiter: ergo decretum non favet novitati Salmanticensium: Minor probatur, quia duplex est solemnitas in statu religioso evangelico; Vna ex lege gratię, quæ hunc statum divina authoritate proposuit,consulit,& perfectiorem demonstrat ad consequendum finem divinæ legis:& altera Ecclesiastica circa modum emittendi vota, quæ posteà

 ad-

adinventa est ab Ecclesia, & hæc solemnitas accidentalis est professioni status; in veteri lege ex decreto non haberet solemnitatem ex publica revelatione, nec solemnitatem ex lege gratię, nec solemnitatem ex institutione Ecclesiæ: ergo non esset Monachatus in vero statu. Patet ex D. Thoma in Matth. cap. 19. ibi: *Omnis status cum solemnitate datur.* Et ibidem: *Vnde perfectionem potest habere secundum actum, sed non statum, quia non datur status sine solemnitate.* Ille Monachatus permittitur in Decreto, in quo non dicitur verus, ex inspiratione divina interna sine solemnitate publicæ revelationis ex aliqua lege populo illi proposita, & sine solemnitate adinventa ab Ecclesia: ergo Monachi illi non essent in statu Monastico religioso eiusdem rationis cum Monachatu Christiano; sed essent Monachi in actu per observantiam virtutum, sicut solitarij & Eremitæ; non vero in vero essent statu religioso evangelico substantialiter, quia status evangelicus sine aliqua lege, vel solemnitate evangelica constitui non potest.

234 Vrgetur amplius: Pontificatus veteris legis fuit institutus ex Christi exemplari revelato Moysi in monte, & cum solemnitate illius legis, & ex mandato Dei expresso propositus, populo illi, & in eo Pontificatu fuerunt Pontifices iusti, perfecti, & sancti per fidem in Christum futurum Authorem Institutorem Pontificatus legis gratiæ, & licèt posit dici absolutè: in veteri lege fuit Pontificatus; non licèt affirmare: in veteri lege fuit verus Pontificatus in veritate evangelica spiritu legis gratiæ institutus, substantialiter evangelicus, & eiusdem rationis cũ Pontificatu evangelico Christiano, licèt non consummata perfectione, vt asserebant pseudo-Apostoli miscentes legalia cum evangelio: ergo ex decreto permittente in veteri lege Monachatum absolutè; non fit probabilis verus Monachatus in statu vero religioso in veritate, & spiritu legis gratiæ substantialiter evangelicus eiusdem rationis cum Monachatu evãgelico Christiano; sed Monachatus figurativus, & vmbraticus, sicut fuit Pontificatus illius legis, licèt ex publica revelatione, & Dei expresso mandato institutus ex exemplari Christi Moysi in monte revelato, quia nec lex illa, nec decretum Sancti Officij permittunt ante redemptionem generis humani & mortem Christi verum statum evangelicum in veteri lege, in quo miscerentur evangelica cum legalibus ante Christi adventum.

§. II.

Indicantur Sedis Apostolicæ testimonia, & Officia Ecclesiastica cum quibus non est comprobabilis prædictus verus Monasticus status veteris legis.

235 EXpositis principijs, ex quibus assertum Salmanticensium non fit probabile; expedit alia principia, seù testimonia indicare, cum quibus non est comprobabilis verus ille status religiosus cum votis evangelicis veteris legis, vt propugnatur à Salmanticensibus: & primum illa testimonia, quæ Pontificiam, seù Ecclesiæ habent authoritatem, cum quibus directè, vel per immediatam consequētiam pugnant asserta Carmelitana; ad cuius pleniorem intelligentiam supponendum est, primo: quod omnibus notum est: quod contenta, vel relata in Bullis, seù decretis Pontificijs, quæ sunt in narrativa supplicantis non habent Pontificiam authoritatem: illa vero, quæ sunt in declarativa, seù dispositiva Pontificis, authoritate Apostolica gaudent. Nullam hucusque Bullam huiusmodi, ostēderunt Salmanticenses, quæ sine suspitione recepta sit in Ecclesia. Secundò circa officia Ecclesiastica notanda est doctrina Melchioris Cano suprà relata, & est etiam notandum: quod officia Ecclesiastica quoad historias in eis contentas approbantur permissivè, vt recitari possint in aliqua Provincia, vel Regno, vel Civitate, vel Monasterio; & alia approbantur possitivè, & præceptivè pro vniversali Ecclesia præcipiendo Summus Pontifex, quod ab omnibus Ecclesiasticis publicè, & privatim recitentur per vniversum orbem, & quod in Breviario Romano inserantur. Prima officia habent authoritatem Sedis Apostolicæ quasi negativè, vel permissivè. Secunda habent positivam authoritatem Sedis Apostolicæ, & consensum omnium Ecclesiarum, quæ sine dubitatione illa officia recipiunt, & recitant. Tertiò notandum est, quod hæc approbatio, vel est circa aliquā historiam humanam alicuius religionis, vel Ecclesiæ particularis, vel Regni, vel vitæ alicuius sanctī; vel approbat aliquam homiliam, vel sermonem alicuius Doctoris Ecclesiæ vt ponantur in Breviario Romano ad expositionem Sacræ Scripturæ, & evangelij, vel ad intelligentiam mysteriorum, vel ad doctrinam & instruendos fideles in fide, & moribus. Approbatio historiæ, quia

quia est facti, pendet à veritate testium,& nititur falibilibus testimonijs humanis. Approbatio Homiliæ, vel sermonis ad expositionem Sacræ Scripturæ, vel ad mores, pertinet ad ius divinum ex electione ipsius Ecclesiæ; & licèt doctrina Sanctorum Patrum,& Doctorum ex Sermonibus,& Homilijs approbatis à Sede Apostolica,& positis in Breviario Romano ex certa sciẽtia, motu proprio,& propositis recitandis Ecclesiæ vniversali, non sit de fide infalibili certa,& maximæ authoritatis, quia authoritas illius Sancti Doctoris roboratur, aut confirmatur,& approbatur à Sancta Sede,& proponitur vt vera,& secura omnibus Ecclesijs,& fidelibus Christianis;& ideò plusquam temerarium erit negare doctrinam Sanctorum Patrum, quæ expressè approbatur in Breviario Romano.

236 His suppositis: in celeberrima lite inter Canonicos Lateranenses,& Monachos Casinenses supra præcedentiam: Monachi Casinenses præcedentiam prætendebant inter alia ex antiquitate status; & allegarunt quod status Monasticus antiquior erat statu Canonicali,& Clericali,& in Rota Romana in Sacris Congregationibus Cardinalium à Sanctissimo Dño nostro ad hanc litem specialiter deputatis, vt maiorem antiquitatem probarent in statu Monastico, exordium ab Elia, & continuationem in veteri lege per Eliseum eisdem testimonijs, quibus vtuntur Salmanticenses, allegarunt in suis scripturis iuris, vt constat apud Tamburinum supra citat. 2. p. Disc. 7. §. 2.& his visis,& auditis in Rota,& in Sacris Congregationibus Cardinalium, fuit declarata præcedentia pro Canonicis,& statu Canonicali, quia antiquiores,& digniores erant: ergo status Monasticus veteris legis non fuit existimatus verus in Rota, & Sacris Congregationibus, ac novitas Salmanticensium opponitur his decisionibus Sacræ Rotæ,& Sacræ Cõgregationis decretis. Tãdẽ Pius IV. motu proprio,& ex certa sciẽtia, partibus auditis,& visis Procuratorum allegationibus, declaravit Canonicos, quia antiquiores,& digniores debere præcedere Monachis: ergo Summus Pontifex ex certa scientia,& motu proprio declaravit,& diffinivit statum Canonicalem,& Clericalem antiquiorem esse statu Monastico. Non est igitur comprobabile assertum Salmanticensium cum hac Pontificia declaratione ex motu proprio,& certa scientia. Breve Pij IV. & allegationes inveniuntur apud Tamburinum supra citatum 2. p. Disc. 7. §. 1.

237 Est aliud solidissimum fundamentum ad probandum,

dum,quod Sedes Apostolica, & Ecclesia Romana numquam cognovit,nec hodie cognoscit Monachatum illum verum Eliæ, nuin veteris legis; quia asserunt Salmanticenses,& omnes eiusdem familiæ Scriptores,quod Elias instituit hunc statum in substantia,& essentia Evangelicu n,& quod Elias ante evangelium fuit evangelicus,& ante Christum Christianus in hoc statu evāgelico, ad quem iussu expresso Dei, vt asserunt novissimi Salmanticenses, vocavit Eliseum post se,qui in eodem spiritu successit in prima dignitate Eliæ,& quod numquam defecit hæc dignitas prima in statu religioso Eliano vsque ad præsentem Generalem : vnde hæc dignitas instituta in veteri lege ab Elia evangelico,& in vero statu evangelico à suo exordio esset evāgelica ac perconsequens esset Generalatus Carmelitanus primus Prælatus Ecclesiasticus evangelicus omnibus Generalibus ordinum antiquitate præstantior,& licèt potestate inferior, & dignitate; tamen in spiritu legis gratię esset prima tempore, & antiquior dignitas evangelica vera in veritate legis gratiæ ipso Summo Pontificatu,& Christi Vicario, ac perconsequens deberet præcedere omnibus Generalibus Religionum in Capella Pontificia ratione primæ dignitatis Monachalis tamquam Successor Eliæ,& Elisei,& Ioannis Baptistę in Generalatu: at in Capela Pontificia in qua caput Ecclesiæ sedet, ordine Hierarchico servato,& status omnis Ecclesiæ,& membra proprium actum, & locum habent ratione dignitatis,& temporis suę institutionis, Generalis Carmelitanus sedet post Generales omnes Monasticos, seù Monachales,immo, & post Generales Ordinum Mendicantium S.Dominici,& S. Francisci, & orta lite super præcedentiam Generalium Ordinum in Capella Pontificia, Magister Cæremoniarum declaravit; Basilianum antiquissimū esse omnium Monachorum, cui declarationi annuit Sanctissimus,& primus sedet, vt supra ostendimus 1.p.Disc.7.§.2.ergo asserta Salmanticensium de antiquitate sui Ordinis, de institutione Eliæ in vero statu Monachali, de continuatione in vno capite successivè ab Elia vsque ad præsentes Generales,de idētitate religionis Carmelitanæ in Monachis circumcisis, & Christianis in Ordine Carmelitano non sunt comprobabilia cū ordine præcedentiæ Capellæ Pontificiæ,in qua est prima regula præcedendi,& sedendi iuxta ordinem dignitatis, & antiquitatis; quia si Generalatus Carmelitanus,vt asserunt, fuisset institutus in vero Monachatu votis evangelicis, & in spiritu, &

veri-

veritate evangelij in circumcisione,& fuisset primus baptizatus à Christo in Baptista, qui fuit huius ordinis primus Generalis in lege gratiæ, vt asserunt, ratione huius venerabilis antiquitatis sederet primus omnium Generalium: non sedet; sed post omnes Monachales,& Mendicantes Dominicanos, y Franciscanos: ergo antiquitas huius status Monastici veteris nec ius, nec locum habet in Capella Pontificis Romani: pro nihilo igitur existimatur.

238 Sunt etiam aliqua officia in Breviario Romano, seù Hispano, cum quibus non est comprobabile assertum Salmanticensium. Supponunt Salmanticenses, quod maiora consilia evangelica data fuerunt in veteri lege, vt Monachi, & Moniales vota emitterent propter regnum Cœlorum: non est comprobabile cum doctrina Ecclesiæ in Officio Omnium Sanctorum, in quo ex Sermone S. Augustini in Homilia dicitur, quod minora præcepta propter regnum terrenum data fuerunt in veteri testamento,& maiora propter regnum Cęlorum in novo: Expenditur 1.p.Disc.1.§.4. Opponitur etiam Officio Dominicæ 2. post Epiph. in quo in Homilia eiusdem D. Augustini lect.3. dicitur ibi: *Servasti vinū bonū vsq; adhùc. Bonū enim vinumChristus servavit vsque adhùc, id est, Evangelium suum*: ergo ante evangelium in nullo statu hominum fuit spiritus evangelij, nec illius veritas, opponitur etiam doctrinæ ab Ecclesia approbatæ, & receptæ in offic. de vno Martyre, vt hic Disc. 3.§.6.

239 Votum paupertatis in abdicatione rerum temporalium non est comprobabile cum Officio S. Andreæ, in quo dicitur, quod B. Andreas discipulus Baptistæ, quem faciunt Monachum Elianum sub Generalatu Baptistę, vsu,& actu retia tenebat, in Resp.2. ad 1. Noct.& in Homil. ex D. Gregorio Magno; quod temporalia posidebat: vsu actu temporalia tenere, & posidere incomprobabile est cum voto evangelicæ paupertatis: expenditur 1.p.Disc.2.§.1. Opponitur huic voto paupertatis veteris legis, Officium S. Barnabæ Apost. in quo, ac in Homilia D. Ioannis Chrysostomi dicitur, quod novus, & insolitus modus præliandi in paupertate in Apostolis incępit, quod incomprobabilè est cum voto paupertatis Monachorum,& Monialium veteris legis: expenditur in hac 3.p.Disc.1.§.4. & habetur in Breviario Romano die 11. Iunij.

240 Votum virginitatis,& castitatis in statu incomprobabile est cum Officio S. Cęciliæ die 22. Nov. quia si in veteri

lege

lege fuisset votum virginitatis,vel castitatis in statu, virginitas habuisset cultum; sed non habuit cultum in illa lege,vt patet in prędicto officio in Homil.citat.ad 3.Noct.lect.1.expenditur 1. p.Disc.3.§.2. nec est comprobabile cum secundo Officio de communi virg.in quo in Homilia eiusdem S. Ioannis Chrysostomi legitur expresse, quod consilium virginitatis non fuit revelatum in veteri lege,& quod Christus Dominus latenter persuadebat Iudæis virginitatem esse possibilem: expenditur in hac 3.p.Disc.1.§.3.Monasterijs Virginum,& integris communitatibus veteris legis opponitur Officium primum de Cōmuni Virginum,in quo ad 2.Noct.legitur Sermo S. Ambrosij, & in eo,quod virginitas non facilè invenitur in terris,nisi postquam Dñs carnem sumpsit ex Virgine: expenditur 1.p.Disc.3. §.2. Exemplaritati voti virginitatis Deiparæ Dominę nostræ revelatę Monachis,& Monialibus veteris testamenti,vt votum suum emitterent virginitatis ad imitationem Deiparę,& prima esset in dignitate opponitur Officium Octavæ Conceptionis B. Mariæ die 15.Decemb.in Homilia S.Ioannis Chrysost. in qua lect.3.legitur ibi: *Noluit Evangelista recenti adhùc tempore, novi illius admirandique partus Iudæis esse manifestum,quod Christus natus fuisset ex Virgine. Neque enim propriùs noster hic sermo est, sed a nobis de Patrum atque insignium virorum traditione susceptus.* Et reflectendum est, quod D. Matthæus evangelium scripsit post Christi Domini miracula,post Resurrectionem,& Ascensionem,& propter difficultatem tanti mysterij noluit recenti tempore manifestare,& revelare Iudæis,quod Christus nasceretur ex Virgine cum quo incomprobabile est,quod tot ante sæcula Monachis, & Monialibus revelatum fuit partus Virginis,& quod Christus nasciturus erat ex Virgine Deo voto consecratæ contra doctrinam receptam ab Ecclesia,quam D.Chrysostomus accepisse testatur de Patrum,atque insignium virorum traditione.

241 Asserunt Patres Salmanticenses: quod vita æterna, prēmia cęlestia,& regnum Cęlorum revelata fuerunt in statu illo Monastico evangelico,vt Monachi,& Moniales in veteri lege emitterent vota propter regnum cęlorum iuxta consilia evangelica. Hoc assertum non est comprobabile cum Officio Omnium Sanctorum,in quo dicitur,quod in veteri lege data fuerunt minora præcepta propter regnum terrenum.& maiora in novo testamento propter regnum cęleste. Minus comprobabile est cum Officio S.Iacobi Maioris,in quo in Homilia

S.

S. Ioannis Chrysostomi lect. 1. legitur ibi: *Quod igitur nihil spiritale petebant, nec de cælesti regno quidquam cogitabant, perspicuum est.* In quibus verbis specialissima reflexione animadvertendum est, quod Apostoli iam vocati à Christo Domino ad suam familiaritatem, & disciplinam; quia nondum mysterium Crucis erat consummatum, & nondum gratia in corda ipsorum infusa, nil spiritale petebant, nec de regno Cęlorum cogitabant, vt nobis proponit Ecclesia, & Salmanticenses audeant dicere, quod Monachi, & Moniales, vt vota evangelica emitterent in statu religioso substantialiter evangelico omnes tot ante sæcula Christi spiritualia petebant, & terrena relinquebant propter regnum Cęlorum. Alia reflexio debet fieri in hac doctrina ab Ecclesia proposita, & approbata ad explicandam differentiam discipulorum Christi ante, & post mortem Salvatoris, vt fideles Catholici, & Christiani sciant discrimen gratiæ novi, & veteris testamenti, & perfectionem legis gratiæ recognoscant, & confiteã-tur ex meritis Christi passi contra Pseudo-Apostolos, Manichæos, & Pelagianos: Docet igitur Ecclesia ex D. Ioanne Chrysostomo, quod Apostoli imperfecti erant in illo statu; quod nõ cogitabant de regno Cęlesti quidquam: inter Apostolos primus vocatus fuit D. Andręas, & cum eo alij ex discipulatu Præcursoris, vt certum, & manifestum est in Sacra Historia evangelica. Salmanticenses, & alij eiusdem familiæ asserunt, quod D. Ioannes fuit Successor Eliæ in Generalatu sui Ordinis prophetici, quod D. Andræas fuit Monachus Elianus cum votis, & quod discipuli Præcursoris erant viri religiosi evangelici quoad substantiam; quod omnia in professione Eliani instituti reliquerunt propter regnum Cœlorum: Ecclesia docet, quod erant in discipulatu Christi imperfecti, quod nihil spirituale petebãt, quod non cogitabant de regno Cęlesti ante mysterium Crucis: Hæc evidenter incomprobabilia sunt, & opposita, nisi vellint, quod discipuli Ioannis in Christi discipulatu imperfectiores fierent, cogitationes Christi præsentia mutaverint. & ad terrena se se familiaritate Christi converterint, & terrena, quæ in discipulatu Ioannis renuntiaverant, in discipulatu Christi desiderarent, & peterent.

242 Cum hoc Officio Ecclesiastico etiam est incomprobabile; illud singulare, & novum assertum Salmanticensium, & Historici, prophetici, quod in Christi exemplaritate revelata ad prædictum statum instituendum cognoverunt Monachi, & Mo-

Moniales veteris legis veſtigia Salvatoris,vitam eius, & Crucē, paupertatem,& alia,quæ ad ſtatum religioſum pertinent ; & hac revelatione ſuperaverunt affectionem ad terrena. In hoc Officio,& Homilia in 1. lect. expreſsè legitur contrarium de Apoſtolis ante mortem Chriſti,ſed quod temporalium renuntiatio propter ſpiritualia opus fuit,& effectus conſummatæ redemptionis,& gratæ Spiritus Sancti: ergo aſſertum novum eſt incomprobabile cum doctrina Eccleſiæ. Huic aſſerto novæ exemplaritatis Chriſti revelatæ Elianis opponiturOfficiumDominicæ Quinquageſimæ,in qua legitur evangelium ſecundum Lucam cap.18.& ibi: Quod Chriſto Domino præcedente mortem,& paſsionem eius,diſcipuli non intellexerunt verbum illud,quia myſterium erat eis abſconditum,vt ſupra in hac 3. p. Diſc.1.§.4.& Eccleſia proponit Homiliam D.Gregorij Magni, & in 1.lect.ibi: *Sed quia carnales adhùc diſcipuli nullo modo valebant capere verba myſterij. venitur ad miraculum.* Eccleſia docet : quod diſcipuli Salvatoris à Domino prædicante non intellexerunt verbum paſsionis,& mortis,quod erat eis abſconditum.Salmāticenſes aſſerunt,quod omnes Monachi,& Moniales veteris legis in diſcipulato Eliç,ex Chriſti exemplaritate eis revelata, intellexerunt Chriſti veſtigia,mortem,Crucem,vitam, paupertatem,quia erant evangelici,& in ſpiritu legis gratiç Monachi, & religioſi ante evangelium evangelici, & ante Chriſtum Chriſtiani: ergo ſecundum doctrinam Eccleſiæ Apoſtoli ante redemptionem,& mortemChriſti ſub eius diſcipulatu adhùc erāt carnales; & Monachi veteris teſtamenti ſub diſcipulatu Eliæ erant ſpirituales,& evangelici ſecundum doctrinam Salmanticenſium,quod incomprobabile eſt cum evangelio , & cum prædicto Officio Eccleſiæ.

243 Hęc ſunt Eccleſiaſtica Officia,cum quibus non ſunt comprobabilia aſſerta Salmanticenſium,& ſunt maximi ponderis; nam hæc officia nōn cōtinent hiſtorias humanas,& Acta Sanctorum,ſed dicta Sanctorum Patrum, & Doctorum , quę Sancta Sedes Apoſtolica motu proprio,& certa ſcientia elegit, approbavit,recognovit,& confirmavit,& approbata, & recognita propoſuit in Breviario Romano vniverſali Eccleſiæ , & omnibus Chriſti fidelibus,vt canonicè recitentur ad intelligentiam Sacroſancti Evangelij,& ad inſtituendos fideles in vera fide,& rectis moribus,in quibus errare non poteſt Sancta Sedes, præſertim in doctrinis,& dogmatibus SS.PP.propoſitis vniverſali Eccleſiæ.

§. III.

Prædictus status religiosus veteris legis cum votis, & consilijs non est comprobabilis cum doctrina Angelici Præceptoris.

244 EMinentissimus D. Cardinalis Capisuccus in Magisterio Sacri Palatij, duo controversiarum edidit egregia volumina, in quibus illas elegit disputare quæstiones, quæ in via D. Thomæ difficiliores apparent, vel ab ipsis Thomistis omittuntur novissimè, vel in quibus aliqui ex domesticis contribulibus à via Angelici Magistri declinant; & in præfatione ad lectorem tom. 1. sic alloquitur: *Porrò sunt, & alij, qui cum S. Thomam ad Lunam dumtaxat legerint, videri volunt penetrasse fundum, nec tamen penetrarunt. Eiusdem se fidos profitentur discipulos, & tamen seù vertiginosa opinandi licentia, seù quocumque desultorio complacendi studio, alijsvè affectibus, vel causis à S. Doctoris eclyptica quovis motu trepidationis declinant. Experior interdum, ac miror ex ipsismet domesticis Scholæ nostræ contribulibus, nonnullos tametsi raros, ac raro præter Angelici planetæ orbitam transversim rapi; nam sicubi nodoso cuipiam argumento rotam impingunt, aut pavidi resiliunt, aut sequelam sui Magistri nonnihil obliquant, velut rectum sententiæ rigorem delicatis auribus mitigaturi: aut re ipsa hoc agunt, quod ij, qui ad privata sui horologij dictamina solem corrigunt. Et tamen hos velut S. Thomæ sequaces contra S. Thomam Antithomistæ præsidenter allegant. Neutrum hic dissimulo, nec tacitè alterutri connivendum reor.* Inter alias controversias hanc de statu religioso veteris legis in 16. disputat, & cũ Angelico Magistro negativam propugnat, argumenta recentiorum solvit, & communem omnium Theologorum negativam appellat; eamdem sententiam vt communem omnium Thomistarum defendit Illustrissimus Araujo tom. 1. in 2. 2. q. 99. disput. 4. sect. 3. Nullus ergo Thomista, vel serio disputans, vel Magistrum interpretans aliquando dixit, quod in veteri lege fuit status religiosus cum votis, & consilijs.

245 Patres Salmanticenses; qui severiores Thomistæ existimantur, & in hac disputatione maximi doloris cordis fuisse obcrarissimis discipulis (vt asserunt) à via D. Thomæ declinare, in hac nova sententia toto zelo à doctrina D. Thomæ aberrant, quia nulla est in Angelico Magistro clarior, expressior, & formalior sententia, quam negativa status religiosi, & consilio-

fiorum in veteri lege, in Summa Theologię, in distinctionibus, & ad Hannibaldum, in Opusculis, in Commentarijs ad D. Paulum, in Expositione ad Evangelia, & in sermonibus; vix reperitur tractatus Theologicus D. Thomæ, in quo negativam sententiam non explicet, vel innuat directè, vel indirectè: itaque ex hac nova sententia Salmanticensium quamplurimi articuli D. Thomę labefactantur; & conclusiones Thomisticæ enervātur, & ruunt, quæ quidem sententia, si à Sede Apostolica fuisset approbata, & confirmata, vt asserunt Salmanticenses in Bullis authenticis, & Decretis Pontificijs; multi articuli Div. Thomæ infirmarentur, & eius miracula obumbrarentur, & in multis theologicis conclusionibus, & Sacræ Scripturæ expositionibus aberrasse Magistrum necesse est confiteri; sed Angelicus Magister, qui intellectum omnium Patrum, & Doctorum quemadmodum sortitus est, Sanctorum Patrum sententiam docuit, roboravit, solidissimis rationibus ex Sacra Scriptura confirmavit, vt constat in hac controversia: & quia Salmanticenses falsò imponunt D. Thomę suam novitatem, testimonia, relata, & producta hic indicare necessarium existimavi, vt orbi appareat, qua veritate, qua fide, Salmanticenses Div. Thomę imponunt novam sententiam ab Angelico Magistro impugnatam, & eius discipulis numquam benè visam, vt linceis oculis examinentur in Salmanticensibus alia Sanctorum Patrum dicta.

246 Angelicus Magister 1.2.q.108.art.4.in corp.& quęst. 107.art.2.in corp.& Opusc.17.directè, & in proprijs terminis docet, quod consilia evangelica non fuerunt data in veteri lege: verba referuntur in hac controversia 1.p. Disc. 1. §. 2. In Epist. Pauli idem docet, & addit, quod in veteri lege instituta fuerunt, quæ spectant ad imperfectionem, & in nova, quæ ad perfectionem conducunt: verba referuntur in 2. p. Disc. 5. §. 7. & 8. & nunc addimus testimonia illa in 3. distinct. 40. q. 1. artic. 4. ad tertiam quæst. ibi: *Sed quantum ad explicationem istorum præceptorum, sic præcepta novæ legis quodammodo sunt difficiliora, quia magis explicatur virtus præceptorum moralium in nova lege, quam in veteri. Et superaddit lex nova consilia, quamvis ad ea non cogeat.* Et ad Hannibaldum ibidem eadem distinctione quæst. vnica art. 4. in corp. ibi: *Secunda pœnes causam finalem, & quoad finem proximum, quia finis legis iustitia imperfecta in declinatione mali, quod contrariatur præceptis est: finis vero evangelij perfecta iustitia in operatione boni perfecti, quod continetur in præceptis, & consilijs, & quoad finem vltimum, quia*

 evan-

evangelium apertè promittit,& confert bona æterna. Lex vero, non nisi sub figura temporalium promittebat æterna, eo quod nondum poterant æterna dari. Et in evangelia in cap. 5. Matth. ad illa verba: *Non veni solvere*, ibi: *Sexto consilia addendo infra 19. Vadè,& vendè omnia, &c.* In his locis Theologis,Scholasticis,& expositivis, non semel; sed semper,& sæpe negat Angelicus Doctor consilia, vel per expressam negativam in veteri lege, vel per expressam affirmativam,quod in nova lege fuerunt data:ergo assertum Salmanticensium incomprobabile est cum his certis,claris, & expresis testimonijs,& verbis D.Thomę.

247 Nè locum relinqueret D. Thomas dubitationi, seù subtilissimæ interpretationi,vel imaginationi, explicuit quando,& quomodo incępit observatio consiliorum 3.p.q.28. art. 4.ad 2.& in 4.distinct.30.q.2.art.1.docet,quod observatio cōsiliorum aliquomodo incępit,& inchoata fuit in MARIA Domina nostra,& perfectè,& consummatè fuit in Christo: ergo assertum Salmanticensium,& nova eorum distinctio,quod observatio consiliorum inchoata fuit in Elia,& in suo statu religioso ab illo instituto,& consummata in Christo,non sunt cōprobabilla cum doctrina D.Thomæ de inchoatione,& inceptione consiliorum in B.Virgine.

248 Ex fine,motivo,& præmio consiliorum etiam est incomprobabile assertum Salmanticensium, cum doctrina D. Thomę; nam vt consilia constituerent statum religiosum verum, vota emittenda essent propter regnum Cęlorum,& præmia æterna,quod non negant Salmanticenses,nec negare possunt,quia alias non esset status verus veritate evangelica,nec in spiritu legis gratiæ institutus eiusdem rationis cum statu religioso Christiano.D.Thomas pluribus in locis expresè,& apertè docet,quod in veteri lege non fuerunt promissa bona spiritualia cęlestia,sed terrena,præsertim lib.1.de regiminePrincip. cap.14.& in Epist.Pauli ad Hebręos cap.10.lect. 1. testimonia dantur in 1.p.Disc.1.§.3.& idem docet in Epist. ad Hebræos, cap.8.lect.2.& ad cap.9.lect.2.vt supra laudatus 2. p. Disc.6.§. 1.& in 3.ad Hannib. vbi supra eamdem sententiam expresè docet,& in 3.vbi supra eodem art.in terminis hanc quæstionē disputat,& negativam sententiam docet,& sibi primum argumentum opposuit in Abrahamo,cui facta fuit mercedis repromissio,& perfectissimus fuit in illa lege,& ad 1.respondet, ibi: *Ad primum dicendum,quod vbicumque promittuntur æterna in veteri lege,*

ge, hoc est sub quadam figura, & similitudine. Et secundum hoc etiam Deus se mercedem Abrahæ constituit ad litteram, quasi remuneratorem in multiplicatione seminis, & in terræ promissæ collatione. Vel dicendum, quod hoc intelligitur de promissione communiter omnibus facta in veteri lege, nō autem de illa, quæ fiebat specialiter ad aliquos perfectos viros, qui ad legem novam pertinebant: ergo Div. Thomas sentire videtur, quod adhùc viris illis perfectis non fuit facta expressa, & clara promissio, & revelatio bonorum cęlestium, & spiritualium, sed in aliqua figura. Si dicant Salmanticenses, quod iuxta secundam Responsionem D. Thomas revelationem hæreditatis concedit in veteri lege; vt ex ipsis verbis Magistri constat, quod illa revelatio, quam admittit, est specialis, & interna: Salmanticenses docent, quod fuit communis, & ex fide communi illius legis: ergo non est comprobabile hoc assertum de revelatione communi in statu religioso omnibus Monachis, & Monialibus cum doctrina D. Thomæ.

249 Ex singulis votis constat eadem incomprobabilitas, & præcipuè ex voto virginitatis, & castitatis in veteri lege, in 4. ad Hannibaldum distinct. 29. quæst. vnica art. 3. docet D. Thomas, quod in illa lege tempus virginitatis non advenerat, sicut in Christo advenit, & in 4. distinct. 49. q. 5. art. 3. quæstione 1. ad 3. quod illo tempore Matrimonium præferebatur virginitate, & quod non erat omninò laudabile à commixtione carnis abstinere propter expectationem benedicti seminis 3. p. q. 28. artic. 4. quod Virgo Deipara ante desponsationem votum conditionatum emiserat, & ad 1. quod videbatur lege prohibitum non dare operam ad relinquendum semen super terram. Salmanticenses docent, quod omnes Monachi, & Moniales ex institutione Eliæ emittebant votum virginitatis absolutum in vero statu religioso: testimonia D. Thomæ referuntur ad litteram in 1. p. Disc. 2. §. 2. & serm. 2. de Annuntiatione ait de Virgine, ibi: *Inchoavit vitam Angelorum, quia instituit vitam virginum*. Et lib. 3. contra Gent. quod consilium virginitatis fuit reservatum legi gratiæ: Expenditur testimonium supra 1. p. Disc. 3. §. 4. ergo votum virginitatis, vel castitatis absolutum, vel conditionatum in statu aliquo veteris legis incōprobabile est cum doctrina D. Thomę.

250 Circa votum paupertatis maxima consideratione dignum est testimonium D. Thomæ ex lib. 1. contra Gentes relatum in hac 3. p. Disc. p. §. 4. & illud ex 1. 2. q. 108. art. 2. relatum 1. p. Disc. 1. §. 4. in quo D. Thomas docet, quod Christus Dñs

particularia quædam statuta dedit discipulis pro illo tempore, vt paulatim exercitarentur in abdicatione rerum temporaliũ: ergo hæc abdicatio non erat anteà instituta ab Elia. Salmanticenses asserunt: quod Elias instituit paupertatem cum voto, & in illo statu vixerunt quamplurimi Monachi in perfectissima paupertate ex voto evangelico. D. Thomas loco citato expressè docet: quod Christus paulatim exercebat discipulos suos, inter quos erat Andreas Monachus Elianus, in abdicatione rerum temporalium: ergo assertum Salmanticensium non est comprobabile cum doctrina D. Thomæ: videantur eius verba cum reflexionibus loco citato in hac controversia, & Opusc. 17. cap. 16. expressè docet paupertatem institutam fuisse à Christo in suis discipulis.

251 Votum obedientiæ, quod maximum est in statu religioso, & spirituale holocaustum professionis perficit, & cõstituit vt docet D. Thomas Opusc. 18. cap. 11. primum, & præcipuum exemplum habuit in Christi Domini obedientia vsque ad mortem, per quam peccatum inobedientiæ delevit, sic Div. Thomas vbi supra cap. 10. vnde in statu illo servitutis, & inobedientiæ ante obedientiam Christi Domini in morte statum evangelicæ, & ingenuæ obedientię concedere in veteri lege, non est comprobabile cum hac doctrina D. Thomæ, quæ expenditur in hac 3. p. Disc. 1. §. 6. Hęc sunt testimonia D. Thomæ cum quibus incomprobabilis est verus status religiosus, vt defenditur à Salmanticensibus, qui suam sententiam Angelico Magistro imponunt, quo fundamento §. sequenti examinatur.

§. IV.

Proponitur testimonium D. Thomæ pro sua sententia à Salmanticensibus productum cum suis interpretationibus.

252 Aliqua ex testimonijs citatis D. Thomę sibi opponunt Salmanticenses, nempè ex 1. 2. q. 108. art. 4. in quo dicitur, quod consilia convenienter non fuerunt data in veteri lege: & ex eadem quęst. art. 2. in quo dicitur, quod fuerunt addita in lege nova, vt in 1. p. Disc. 1. §. 2.

253 Respondent obæratissimi discipuli D. Thomæ in forma: consilia non fuerunt observata in illa lege ex ipsa lege, concedunt: non fuerunt observata ab aliquibus per gratiam ex fide in Christũ futurũ consulentem ipsa consilia ex lege gratiæ, negant. Sed hæc solutio nõ est ad rẽ, quia q. 108. art. 4. S. Th. docet absolutè, & expressè, quod cõsilia nõ fuerũt data in illa lege

quia

quia servitutis erat: ergo excludit omnem observantiam, quia vt aliquomodo observarentur, necesse erat vt darentur, proponerentur,& revelarentur,& quomodolibet sit, observantia supponit consilia,quæ D.Thomas negat. Tum etiam; quia ratio D. Thomæ sive ex lege,sive ex fide,vel revelatione, observantiam consiliorum excludit in illa lege: ratio D. Thomæ est: quia illa erat lex servitutis; & constituebat statum servitutis;sed ex fide in Christum futurum non fuit solutus ille status servitutis; sed à lege gratiæ: ergo ratio D.Thomę omnem observantiam consiliorum excludit in vero statu religioso substantialiter evangelico: vnde Salmanticenses supponunt consilia, quæ in veteri lege negat D.Thomas, & observantiam eorum distinguunt. Aliam addunt interpretationem dicentes; quod Elias instituit verum statum substantialiter tantum perfectum cum consilijs,& Christus Dominus consummatum cum perfectionibus quas modo habet. Sed expresse opponitur D.Thomę dicenti 3.p.q.28.art.4.ad 2.& in 4.distinct.40.q.2.ad 2.quod observatio consiliorum inchoativè incæpit in B. Virgine, & in Christo fuit consummata,vt supra locis citatis in hac controversia: ergo excluditur inchoatio Eliæ. Opponitur etiam Div. Thomæ in Commentarijs in Epist.Pauli ad Hebr. cap.9 lect.2. supra laudatus 2.p.Disc.6.§.1.vbi ait: quod in veteri lege instituta fuerunt,quæ pertinent ad imperfectionem: ergo reijcitur inchoata observatio consiliorum,quæ spectant ad perfectionē. Ex alijs etiam testimonijs D.Thomæ manifestè constat novas has interpretationes repugnare litteræ,& sensui Doctoris Angelici,& ipsa sua novitate infirmantur; nam nullus hucusquè Thomista eas imaginavit,& omnes Theologi vno ore confitentur Angelicum Doctorem,semper,& pluribus in locis docuisse,quod consilia religiosa non fuerunt data in veteri lege, sed in nova ex plenitudine gratiæ Christi Domini.

254 Vt hanc suam novitatem Salmanticenses in Scholam D.Thomæ introducant, testimonia,quibus vtitur Historicus propheticus,reproducunt,quæ ad intentum non pertinent, vt patet ex dictis 1.p.Disc.2.§. 3. & aliud testimonium noviter inventum proponunt,& addunt Patres Salmanticenses, quo evidenter palamque constare affirmant Div. Thomam statum religiosum verum recognoscere in veteri lege, & præsupponunt: primo: quod lex vetus duravit vsque ad mortem Christi; secundo,quod lex nova non incępit obligare vsque ad mortem

tem Christi; tertio, quod lex evangelica primam inchoationem accepit à Christo Domino illam prædicante, & quod ante Christi prædicationem solum vigebat lex vetus scripta.

255 In his suppositis primam lucem, seu auroram legis gratiæ fugiunt Salmanticenses in Oriente, & silentio prætereunt illud tempus medium, in quo simul currebant lex, & evangelium, vt sæpissimè docet D. Thomas: itaque Patres, & Doctores Dominam nostram Matrem Christi auroram legis gratiæ venerantur, & prædicant: à Christo Domino, & B. MARIA incępit coruscare evangelium in Præcursore: & D. Thomas 3. p. q. 38. art. 1. ad 2. ait: quod fuit terminus legis, & initium evangelij, & quod verbo, & opere inducebat homines ad evangelium. Patres Salmanticenses confundunt initium legis gratiæ cum publica promulgatione illius. Lex gratiæ perfectè incæpit in Christo, qui à primo instanti suæ animationis fuit lex viva gratiæ, & Author illius, & incęperunt effectus legis gratiæ primo in sua sanctissima humanitate perfectissimè, deinde in Matre; ante nativitatem in Ioanne Baptista in vtero exultante, in nativitate in Patribus ab Angelo evangelizante vocatis, posteà in Epiphania in Gentilitate, & deinde sicut Domino placuit: itaque lex gratiæ ab Incarnatione perfectè incępit, & semper fuit in pectore Christi: currebat etiam cum veteri lege vsque ad tempus prædiffinitum à Patre, & in morte Christi cessavit lex vetus, & publica legis gratiæ promulgatio facta fuit in Sacrosancto die Pentecostes adveniente Spiritu Sancto.

256 Nunc arguunt Patres Salmanticenses suo argumento, quod demonstrativum appellant, in forma illud proponunt: lex evangelica non habuit statum ante quā illam Christus prędicavit, quia non obligavit ante eius mortem, nec incæpit ante eius prædicationem; sed ex Div. Thoma ante prędicationem Christi fuit status religiosus: ergo status religiosus fuit ante legis evangelicæ tempus: Minorem probant Quodlib. 5. art. 21. ad 1. ibi: *Dicendum, quod summum in vita humana potest accipi dupliciter; vno modo secundum comparationem status ad statum, secundum quod in humana vita vnus status est maior alio, & aliquis, & summus, & sic nihil prohibet aliquid fieri repente summum & hoc apparet tàm in spirituali, quàm in sæculari. Inveniuntur enim aliqui statim à pueritia ad statum religionis, qui est perfectissimus, convolasse, vel proprio arbitrio sicut B. Ioannes Baptista, & B. Benedictus.* In quibus S. Doctor affirmat: quod à pueritia fuit Baptista ad statum perfectionis assumptus,

&

& in pueritia Ioannis nondum inceperat Christus prædicare legem gratiæ: sentit ergo D.Thomas, quod ante statum, & tempus legis gratiæ iam erat status religionis, & perfectionis.

257 Hac demonstratione gloriantur obæratissimi discipuli D.Thomę, se verum illius sensum invenisse post tot celeberrimos Interpretes contrarium ex Magistro docentes; sed verè, nec demonstratio est, nec vmbram argumenti habet, & multa supponunt falsa: Primo: quod lex gratiæ non habuit statum antequam Christus illam prædicaret, quia prædicatio, seù promulgatio legis supponit legem factam, & institutam, & statum illius: lex gratiæ antequam prædicaretur publicè Iudęis, & proponeretur discipulis instituta fuit in Christo, quia est lex spiritualis, & fuit instituta in gratia, & spiritu Christi, habuit statũ in ipso Domino nostro, & Matre eius, in qua incępit observatio consiliorum, quam consummavit Christus in spiritu, & sanguine suo. Secundo: supponunt falsum Salmanticenses dicendo: quod ante prædicationem Christi non fuit tempus legis gratiæ, quia tempus legis gratiæ incæpit ab Incarnatione, & Nativitate, ortus fuit sol iustitiæ, & gratiæ: itaque status perfectissimus Deiparæ, & status perfectionis Baptistæ conversio, & vocatio discipulorum alia opera Christi fuerunt effectus spiritus legis gratiæ, & ad illum ordinabantur, quia iam in Christo erant instituta in perfectissimo statu, licèt quoad fideles, & Ecclesiam consummanda erant ex plenitudine gratiæ ipsius per mortem, & Passionem, & adventum Spiritus Sancti: cum verò à Nativitate Christi simul currebant lex, & evangelium, vt docet Div. Thomas, & certum est, & lex gratiæ perfectum statum habebat in Christo Domino, & Matre eius, quorum familiaritate fruitus fuit Præcursor Christi Domini, spiritu, & exemplo B. MARIÆ, in qua observatio consiliorum inceperat, ad statum perfectionis à pueritia fuit assumptus, & elevatus, non in spiritu Eliæ, in quo venit, sed in spiritu Christi ad quem fuit missus, vt statum legis gratię prænuntiaret hominibus: itaque demonstratio Salmanticensium ex doctrina D.Thomæ contra ipsos concludit, quod ante tempus legis gratię non fuit status perfectionis, qui incæpit in Christo, ad quem fuit vocatus, & assumptus B.Ioannes Baptista instructus à Deipara Domina nostra, & non ab Essenis Iudæis, vt novissimè commentatur Historici Carmelitæ. Est igitur omninò incomprobabilis, & repugnans cum

„ doctrina D. Thomę status verus religiosus cum consilijs insti-
„ tutus in veteri testamento ab Elia, substantialiter evangelicus
„ eiusdem rationis cum Christiano prout defenditur à Salmanticensibus.

§. V.

Indicantur testimonia D. Augustini cum quibus non est comprobabilis prædictus status cum consilijs.

258 SP. Augustinus apud omnes Scriptores Scholasticos, & Expositivos contra asserta Salmanticensium militat, & pluribus in locis docet clarè, & expresè, quod Monachatus, & vita communis incæpit in Christo Domino in Ecclesia, & per Sanctos Apostolos; quod Ecclesia Monasteria peperit; quod vita communis non fuit audita in Iudæa ante Spiritus Sancti adventum, nec intellecta inter quos cantabatur vsque ad prædicationem Apostolorum, per quos suum sumpsit exordium: testimonia ad litteram referuntur 1. p. Disc. 2. §. 4.

259 Votum virginitatis, seù castitatis non est comprobabile cum testimonijs adductis 1. p. Disc. 3. §. 4. Votum paupertatis minus probabile est in veteri lege cum testimonio D. Augustini relatum in hac 3. p. Disc. 1. §. 4. ex Epist. 89. ad Hilarium, ibi expresè docet, quod abdicatio rerum temporalium non fuit cognita in illa lege, nec revelata, & exercita vsque ad Christum, & evangelium, & nunc additur testimonium eiusdē S. Doctoris ex cap. 22. de cathechizandis rudibus, ibi: *Itaque novum testamentum hæreditatis sempiternæ manifestat, in quo renovatus homo per gratiam Dei ageret novam vitam, hoc est vitam spiritualem, vt vetus ostenderent primum, in quo carnalis populus agens hominem veterem, exceptis paucis intelligentibus Patriarchis, & Prophetis, & nonnullis latentibus Sanctis, carnaliter vivens carnalia præmia desiderabat à Domino Deo, & in figura spiritualium bonorum accipiebat omnia: ergo bona terrena contempsit homo factus Dominus Christus, vt contemnenda monstraret, & omnia terrena mala sustinuit, quæ sustinenda præcipiebat neque in illis quæreretur fælicitas, neque in istis infælicitas timeretur.* Et ibidem cap. 23. *Non erant illi temporalia beneficia, terrenumque regnum desiderantes à Deo, nec promissum regem Christum carnaliter spectātes, sed immortaliter intelligentes, & diligentes eum, qui pro ipsis ab ipsis tanta mortaliter pertulit, & eis vsque ad sui sanguinis effusionem peccata* do-

donavit, & immortalitatem à se sperandam, & desiderandam exemplo suæ resurrectionis ostendit: itaque iam veteris hominis terrena desideria mortificantes, & spiritalis vitæ novitate fragrantes, sicut præceperat in Evangelio Dominus, vendebant omnia quæ habebant, & prætia earum rerum ante pedes Apostolorum ponebant, vt ipsi distribuerent vnicuique sicut cuique opus erat, viventesque in Christiana dilectione concorditer non dicebant aliquid suum, sed erant illis omnia communia, & anima, & cor vnum in Deum. Hæc omnia D. Augustini testimonia directè opponuntur assertis Salmanticensium.

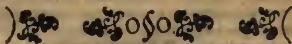
260 Præcipuum, immo, & vnicum fundamentum huius status novi, veteris legis verè evangelici religiosi repugnat cum doctrina D. Augustini; vt Historicus propheticus difficultatem invencibilem existentiæ huius status ante evangelium evangelici superaret, excogitavit illam exemplaritatem Christi revelatam ad vota, de qua in 1. p. Disc. 1. §. 4. & dixit: quod in fide in Christum futurum cognoverunt paupertatem, humilitatem, & obedientiam, & vota emisserunt Monachi, & ex meritis Christi futuri per fidem in illum constitutus fuit ille status verus religiosus in spiritus legi gratiæ substantialiter evangelicus eiusdē rationis cum Christiano; & hoc vnicum fundamentum Salmāticensium est, quo suam sententiam probant, & argumenta cōtraria solvunt; sed contra Div. Augustinum vbi supra de cathechizandis rudibus cap. 19. ibi: *Cum cæteræ autem gentes symulachris, & dæmonijs servirent, in eo planè populo multo evidentius futura Ecclesia figurata est. Erat enim ibi multitudo carnalis, quæ propter visibilia beneficia colebat Dominum: erant autem ibi pauci futuram requiem cogitātes, & cælestem patriam requirentes, quibus prophetando revelabatur futura humilitas Dei regis, & Domini nostri Iesu-Christi, vt per eam fidem ab omni superbia, & furore sanarentur: horum Sanctorum, qui præcesserunt tempore Nativitatem Domini, non solum sermo, sed etiam vita, & coniugia, & facta, prophetia fuit huius temporis, quo per fidem Passionis Christi ex gentibus congregatur Ecclesia; per illos Sanctos Patriarchas, & Prophetas carnali populo Israel, qui posteà etiam Iudæi appellati sunt, & visibilia beneficia ministrabantur, quæ carnaliter à Domino desiderabant, & coertiones pœnarum corporalium, quibus pro tempore terrerentur sicut eorum duritiæ congruebat.*

261 Cum doctrina D. Augustini in hoc testimonio expræssà, præcipua fundamenta Salmanticensium non sunt comprobabilia. Primò: quia clarissimè distinguit fidem ante Nativitatem Domini, & fidem Passionis Christi, & docet; quod illi

in

in fide ante Nativitatem Christi iusti, quibus revelata fuit humilitas Dei regis, vt iustificarentur per merita illius futuri, erant in statu figurativo, & prophetali: & quod per fidem Passionis Christi constituitur status evangelicus verus præsentis Ecclesiæ: ergo dato, & non concesso, quod aliquibus veteris legis in fide illa revelarentur paupertas, virginitas, & obedientia Dei regis, & in illo spiritu viverent, statum constituerent propheticum, & figurativum ante Nativitatem Christi. Secundo: quod illi iusti Patriarchæ, & Prophetę, quibus humilitas, & paupertas Dei regis revelatę fuerunt, populo adhærebant, & ministrabant illi beneficia temporalia visibilia, quę à Deo desiderabant, quod incomprobabile est cum statu publico paupertatis voluntariæ ex voto in illa lege. Tertiò: quod iusti illi Patriarchæ, & Prophetę, qui futuram requiem cogitantes cœlestem patriam requirebãt, pauci erant, & super Psalm. 72. supra citatus 1. p. Disc. 1. §. 3. dicit, quod fuerunt paucissimi cœlestis regni intellectores in illa lege, quod incomprobabile est cum asserto Salmanticensium dicentium; quod non fuit necessaria specialis revelatio in illa lege ad statum verum religiosum substantialiter evangelicum, sed quod ex fide communi potuit institui status, in quo vota paupertatis castitatis, & obedientiæ emittebantur propter regnum Cœlorum. Quartò: quod ex illis paucis, vel paucissimis regni cœlestis intellectoribus, Patriarchæ, & aliqui Prophetæ Matrimonium contraxerunt ad relinquendum semen in Israel propter expectationem benedicti seminis, quod incomprobabile est cum illis Monasterijs, & integris Communitatibus Monachorum, & Monialium veteris legis, in quibus votum castitatis perpetuæ emittebatur, vt asserunt Salmanticenses.

(·§·)

§. VI.

§. VI.

Ex citatis testimonijs D.Thomæ, & D. Augustini fit reflexio ad ipsos Salmanticenses impugnantes scientiam mediam Iesuitarum cum decretis conditionatis.

262 P.P.Salmanticenses accerrimè pugnant cum sciẽtia media Iesuitarum,& eam principaliter reijciunt tamquam contrariam Sanctis Doctoribus Augustino, & Aquinati,& adhęrentem Semi-Pelagianis: Tum sic; apud Salmanticenses non est probabilis in doctrina D.Augustini, & D. Thomæ scientia media cum decretis conditionatis inter scientiam visionis Dei,& simplicis intelligentiæ: ergo minus probabilis est stàtus medius religiosus cum consilijs evangelicis institutus ab Elia inter veterem,& novam legem perfectus substantialiter ex meritis Christi futuri,& perficiendus consummative ex meritis Christi passi.

263 Hęc consequentia probatur: Primò; quia ad scientiam mediam cum suis decretis conditionatis aliqua testimonia producunt Iesuitę D.Augustini,& D.Thomæ; sed ad hunc statum medium religiosum inter veterem,& novam legem perfectum substantialiter evangelicum,& verum,& non consummatum,evangelicum nullum testimonium poterunt afferre Salmanticenses ex SS.Doctoribus Augustino,& Thoma: ergo ex hac parte magis incomprobabilis est status medius,quam scientia media in doctrina Augustini,& Thomæ: Minor probatur, quia hi Sancti Doctores non cognoverunt nisi statum illum figurativum vmbraticum imperfectum veteris legis, & servitutis per fidem in Christum Redemptorem: & statum verum evangelicum perfectum per fidem Passionis Christi, quia licèt aliquibus personis fuerit revelatus spiritus legis gratiæ, quæ ad evangelium pertinebant quoad animam,nullus fuit in statu legis gratiæ, sed in statu veteris legis,nec vlli statui hominum fuit datus,& revelatus spiritus legis gratiæ ante redemptionem; quia omnes erant in statu servitutis,& peccati,vel afferant Patres Salmanticenses aliquod testimonium ex his SanctisDoctoribus pro hoc statu medio perfecto substantialiter,& non consummate perfecto in veteri lege.

264 Secundo,quia D.Augustinus contra Faustum dicentem;

tem; quod in veteri lege fuit hæreditas promissa in qua promissione spiritus legis gratiæ consistit, semper in libris contra Faustum docet, quod hæreditas non fuit promissa in illa lege, quia in ea omnia erant figurativa,& spiritus evangelij clausus, velatus,& occultus vsque ad Nativitatem Christi: ergo D. Augustinus nullum statum medium cognovit in veteri lege substantialiter perfectum in spiritu legis gratiæ,& consummatum in nova lege. Videatur idem S. Augustinus in libris contra Faustum, præcipuè lib.4.cap.1.& 2.& lib.19.cap.31.supra 1.p.Disc.1.§.3. Tum etiam: quia contra Pelagium dicentem: quod regnum Cœlorum fuit revelatum in veteri lege, & sensus spiritualis scripturarum apertus, mandataque veteris legis bona, hunc Pelagianum errorem pluribus in locis impugnat, cum detulit Innocentio I. Constat ex testimonijs relatis 1.p.Disc.1.§.3. ergo non cognovit in veteri lege statum medium in quo revelatum fuerit regnum Cœlorum, vel data fuerint mandata, vel consilia evangelica,& sensus spiritualis scripturarum fuerit apertus, institutum in spiritu evangelij, perfectum substantialiter in spiritu legis gratiæ,& consummandum per Christum in evangelio: Vbi notandum est: quod Faustus,& Pelagius non negabant Christum Redemptorem,& hęc omnia concedebant ex meritis Christi futuri;& per fidem in illum, sicut Salmanticenses per fidem in Christum futurum, ex meritis ipsius constituunt statum illum medium evangelicum afferant Salmanticenses testimonia ita clara,& expressa contra scientiam mediam. Div. Thomas de veteri lege disputat,& de differentijs inter illam,& novam 1.2.à quæst.98.vsque ad 107.inclusive per multos articulos,& in 3.sentent.distinct.40. in quibus omnia pertinentia ad veterem legem,& ad differentias inter vtrasque docet, & semper omnia illius veteris legis absolutè figurativa, & imperfecta docet,& spiritum legis gratiæ datum, sensumque scripturarum apertum, consilia data in nova expresse affirmat, hunc statum medium perfectum ex consilijs evangelicis verum in veteri lege, nec innuit, immo ex doctrina D. Thomæ contrariũ constat in 2. ad Corinth.cap.3.lect.2.ad hæresim Pseudo-Apostolorum, quos ibi impugnat D. Paulus, quia dicebant ministeria veteris legis fuisse vera, legemque bonam, ait Div. Thomas laudatus supra 1.p.Disc.5.§.7.ibi: *Sed quia possent Pseudo-Apostoli dicere, quod licèt maius ministerium sit novi testamenti, quam ministerium sit novi testamenti, quam ministerium veteris testamenti, non tamen est*

mul-

multum maius, & ideò bonum est, quod illi ministerio, & ipsi, intendamus, quod faciebant, quia simul servabant legalia cum evangelio, & ideò consequenter Apostolus hoc improbat.

265 Hic D. Thomas impugnat medium statum veteris legis; arguebat Apostolus contra Pseudo-Apostolos dicentes, quod ministerium veteris legis fuit perfectum, & canonicè difinivit fuisse imperfectum figurativum mortis, & damnationis. Proponit Angelicus Magister solutionem Pseudo-Apostolorum dicentium ministerium legis gratiæ ex meritis Christi passi meliùs est, sed non multo meliùs quam ministerium veteris legis per fidem in Christum futurum: ergo Pseudo-Apostoli constituebant statum veteris legis perfectum per fidem; sed minus perfectum quam statum novæ legis, & hoc improbabat Apostolus. Arguimus contra Salmanticenses ex D. Paulo: quod lex illa fuit imperfecta, & nihil ad perfectum statum adduxit, quod in illa omnia ministeria fuerunt figurativa, & ministri symbolici, & in littera occidente: ergo verus status religiosus non fuit in veteri lege: distinguunt consequens: in veteri lege non fuit status religiosus evangelicus minus perfectus, negant: non fuit status perfectus consummatus, concedunt: eadem distinctio est Pseudo-Apostolorum, quam improbavit Apostolus: ergo hic status medius religiosus evangelicus substantialiter, & essentialiter perfectus, verus in veritate evangelica non tàm perfectus vt evangelicus, sed eiusdem rationis cum Christiano coincidit cum statu Pseudo-Apostolorum, quem Div. Thomas impugnat cum D. Paulo. Nullum invenitur in Div. Thoma testimonium ita clarè, & expresse damnans, vel impugnans scientiam mediam in Deo, sicut hoc damnat, & impugnat statum medium in veteri lege, vt errorem Pseudo-Apostolorum.

266 Explicatur amplius; Pseudo-Apostoli possent dicere, quod ministerium novi testamenti maius est, sed non multo maius quam ministerium veteris legis: Salmanticenses docent: quod status religiosus in veteri lege habebat perfectionem substantialem status religiosi evangelici: ergo lex gratiæ tantum tribuit huic statui perfectionem accidentalem; differentia accidentalis in eadem perfectione substantiali non est multo maior: ergo eodem modo distinguunt Salmanticenses statum religiosum verum in veteri, & nova lege, quo Pseudo-Apostoli distinguebant ministeria vtriusque legis. Hunc statum medium im-

improbat Apostolus, & reprobat D. Thomas inter vtramque legem: afferant Salmanticenses aliquod testimonium, in quo ita clarè, & expressè reprobet scientiam mediam inter scientiā visionis, & simplicis intelligentiæ. Et insuper D. Paulus, secundum D. Thomam condemnavit illud assertum Pseudo-Apostolorum, quia post mortem Christi in statu præsentis Ecclesiæ miscebant legalia cum evangelio, & dicebant ministeria, & status veteris legis per fidem in Christum futurum; sed posito statu medio religioso vero veritate evangelica, & non consummate vero, perfectus quoad essentialia, & substantialia, & non omninò perfectus in spiritu legis gratiæ institutus in figuris, & vmbris, & in ritu veteris legis, atque in statu servitutis illius, miscerentur in illa lege evangelica cum legalibus, spiritus legis gratiæ cum littera occidente, veritas evangelij cum figuris veteris legis: ergo hic status medius religiosus expressè reprobatur à D. Thoma in Pseudo-Apostolis. Afferant Patres Salmanticenses aliquem textum D. Thomæ ex quo ita expressè concludatur ex scientia media, & medijs decretis illius, quod in Deo confunderentur possibiles cum futuris, & miscerentur necessarij effectus cum liberis, & contingentibus.

n. 267 Comparando testimonia testimonijs, magis incomprobabilis est prædictus status medius cum consilijs evangelicis, quam scientia media cum decretis conditionatis in via D. August. & D. Thom. nam illa affirmativa propositio est magis incomprobabilis cum doctrina D. Augustini, & D. Thomæ, cuius negativa expressius, & formalius continetur in D. Augustino, & D. Thoma; sed negativa prædicti status religiosi medij cum consilijs, expressiùs, & formalius continetur in D. Augustino, & D. Thoma, quam negativa scientiæ mediæ cum suis decretis conditionatis: ergo: Minor probatur: quoad D. Augustinum ex relatis testimonijs in hac controversia. Et primo D. Augustinus in Psalm. 137. expressè dicit, quod Ecclesia peperit Monasteria. Afferant testimonium Salmanticenses, in quo hac claritate dicat D. Augustinus quis peperit scientiam mediam, & decreta conditionata. Secundo D. Augustinus expressè docet, quod status religiosus habuit exordium per Sanctos Apostolos. Afferant Salmanticenses testimonium aliquod ita expressum, in quo D. Augustinus, declaret exordium scientiæ mediæ. Divus Augustinus expressè docet, quod vita communis Monastica non fuit audita in Iudæa vsque ad Apostolos, nec

præ-

prædicata vsque ad descensum Spiritus Sancti. Afferant testimonium D. Augustini ita clarè indicans tempus in quo non fuit audita scientia media, vel in quo primum fuerunt audita decreta conditionata illius. Testimonia Div. Augustini referuntur 1. part. Disc. 3. §. 4. Div. Augustinus expressè docet, quod regnum Cœlorum, & præmia æterna non fuerunt revelata in veteri lege. Hæc sunt obiecta motiva votorum veri status religiosi. Afferant Salmanticenses testimonia D. Augustini, in quibus in proprijs terminis neget obiecta sciētiæ mediæ, & motiva Decretorum conditionatorum. Testimonia D. Augustini referuntur supra 1. p. Disc. 1. §. 3. & alibi. Idem poterat demonstrari ex testimonijs D. Augustini dicentis, quod virginitas non fuit culta in illa lege, & quod Matrimoniū propter spectationem benedicti seminis præferebatur virginitati; sed dicta sufficiant ad expressiorem incomprobabilitatem status medij religiosi cum doctrina D. Augustini.

268 Quoad Div. Thomam vt certum supponimus scientiam mediam cum suis conditionatis decretis repugnare cum Thomisticis principijs, quod benè probabunt Salmanticenses; sed valdè gavisi fuissent, & gauderēt, si aliquod invenirent testimonium Ang. Magistri, in quo expressis, proprijs terminis, & ad litteram dixisset D. Thomas: quod scientia media, & conditionata decreta convenienter non dantur in Deo, sicut pluribus in locis dicit: quod consilia evangelica non fuerunt data in veteri lege, & gauderent etiam, & trepidarent si invenirent aliquod testimonium in D. Thoma in quo expressè diceret, à quo fuerunt inventa, & addita conditionata decreta scientiæ mediæ, sicut expressè dicit: quod consilia fuerunt inventa, & addita per Christum Dominum nostrum in suo evangelio: Gauderent etiam Salmanticenses, & exultarent si invenirent aliquod testimonium D. Thomæ, in quo diceret, quod observatio consiliorum aliquomodo incæpit in Elia, sicut expressè dicit, quod inchoata fuit in Beata Virgine. Gaudeamus igitur omnes religiosi, & religiones, quia D. Thomas expressè dicit, quod observatio consiliorum nostræ institutionis; & professionis incæpit in MARIA Sanctissima Deigenitrice Domina nostra: Expressè docet D. Thomas: quod in veteri lege tantum fuerunt instituta, quæ ad imperfectionem spectabant; quod Virgo Deipara ante Desponsationem votum emissit conditionatum: quod virginitas non fuit revelata, vt virtus in illa lege;

quod expresse pugnat cum prædicto statu medio religioso veteris testamenti. Afferant Salmanticenses alia testimonia Angelici Magistri ita clarè, & expresse pugnantia cum scientia media, & conditionatis decretis. Testimonia D. Thomæ referuntur 1.p.Disc.1.§.3.& 2.p.Disc.5.§.7.& 8.& in hac 3. part. Disc.1.§.2.& in præsenti Discursu §.3. Schola Div. Thomæ in quadro posita ipsa fundamentorum veritate subsistit, antiquis sententijs munitur, novis auxiliaribus opinionibus, & interpretationibus non indiget, ingenuitas Thomistica, nec dimisit Angelici Præceptoris sententias, nec admisit alienas impositas Magistro: itaque in hac quæstione de mente D. Thomæ ipsos Reverendissimos Patres, & Sapientissimos Magistros Dominicanos Salmanticensiũ amicissimos appello iudices, qui Magistri litteram, & verum sensum iurant, iudicent.

§. VII.

Testimimonia aliorum SS. PP. & DD. indicantur cum quibus non est comprobabilis prædictus status religiosus veteris legis.

269 SP.N. Hieronymus laudatus supra 1.p. Disc. 2. §. 4. expresse docet, quod Abdicatio, seù alienatio rerum temporalium, & propriæ voluntatis non fuit audita vsque ad vocationem Apostolorum. Idem docet D. Basilius, & ex eo Ecclesia laudatus 2.p.Disc.3.§.3.& D. Bernardus laudatus 1.p. Disc.2.§.5. D. Ioannes Chrysostomus in Officio Div. Barnabæ citatus in hac 3.p.Disc.1.§.4.& alij plurimi Doctores antiqui, & moderni in 1.p.Disc.2.& aliqui vt Bellarminus, & Capisuccus testantur esse communem sententiam Sanctorum Patrum, & Theologorum: his incomprobabilis est status verus religiosus cum votis.

270 Minus comprobabilis est cum Patribus Ecclesiæ dicentibus, quod virginitas non fuit culta in illa lege, quia existimabatur prohibita, & impossibilis; nam in opprobrium habebatur, quia iudicabant esse maledictam, eo quod non erat in vsu. Ita præcipui, & antiquiores Patres Ecclesiæ cum novissimis Doctoribus laudantur 1.p.Disc.3. per totum. Incomprobabilis etiam est hic status religiosus cum voto castitatis, & virginitatis cum ferè omnibus Ecclesiæ Doctoribus, & Magistris,

qui

qui ab origine nascentis Ecclesiæ docent; quod Domina nostra prima emisit votum virginitatis. Videantur vbi supra 1. p. Discurs. 3. per totum. Novæ interpretationes, seù explicationes Historici prophetici demonstrantur inutiles, abusivæ, & violentæ contra ipsa Sanctorum Patrum verba, significationem, & sensum ibidem Disc. vlt. per totum.

§. VIII.

Ex Primatu voti virginitatis Deiparæ fit reflexio ad Sacramentum illud magnum in Christo, & Ecclesia contra prædictum statum cum votis evangelicis in Synagoga.

271 AB origine præsentis Ecclesiæ laudant Sancti Doctores Dominam nostram, ex Primatu voti virginitatis in tempore. Nullus vsque ad preteritum sæculum, hoc sacrum votum in veteri innuit, sed contrarium omnes docent; vt constat ex dictis. Hæc prærrogativa antiquissima Dñæ nostræ, non solum fundatur in pietate, & conditione veteris legis, sed in illo Sacramento magno Christi, & Ecclesiæ, quia in hoc sacro voto Deiparæ inchoavit, & incepit Matrimonium spirituale, quod Christus contraxit cum Ecclesia, & prius in vtero virginis clausus cum sua humanitate, posteà in Cruce cum præsenti Sponsa etiam Virgine, & Matre, vt docet Div. Augustinus de Symbolo ad Cathecumenos cap. 4. ibi: *Quis est, qui hæc operatus est, nisi Virginis filius, & Virginum Sponsus? qui attulit matri fœcunditatem; sed non abstulit integritatem. Quod contulit matri suæ, hoc donavit, & sponsæ suæ. Denique Sancta Ecclesia, quæ illi integro integra coniuncta est, quotidiè parit membra eius, & virgo est.* Et de tempore Sermon. 8. ibi: *Est ergo, & Ecclesiæ sicut MARIÆ perpetua integritas, & incorrupta fœcunditas. Quod enim illa meruit in carne, hæc servavit in mente: nisi quod illa peperit vnum, hæc parit multos congregandos in vnū per vnum.* Vnde sicut Christus Dominus natus fuit ex Virgine Matre, sic corpus eius mysticum ortum habuit ex latere Christi Virginis, in quo concepta fuit Ecclesia Virgo, & Christo copulata, vt virgo, & mater filios generaret, & pareret, quia Christus concessit Ecclesiæ in mente, quod in corpore dederat matri.

272 Hoc spirituale Matrimonium, seù Sacramentum magnum explicat Apostolus Paulus ad Ephes. cap. 5. vers. 25. ibi: *Christus dilexit Ecclesiam, & seipsum tradidit pro ea, vt illam san-*

tificaret, mundans eam lavacro aquæ in verbo vitæ. Et ibidem vers. 31. ibi: *Propter hoc relinquet homo patrem, & matrem suam: & adhærebit vxori suæ, & erunt duo in carne vna. Sacramentum hoc magnum est, ego autem dico in Christo, & in Ecclesia.* Ex hac doctrina colligitur, quod Christus, vt matrimonium spirituale consummaret cum Ecclesia, prius mundavit, & sanctificavit illam lavacro aquę in verbo vitę, & illam regeneravit in sanguine ipsius, & consummata redemptione, etiam matrimonium consummavit; Ecclesiam fundavit vt virgo permanens filios pareret ad instar virginis, & matris. Hoc matrimonium institutum in virginitate, & fœcunditate inchoatum fuit in B. Virgine Domina nostra, quæ virgo permanens concepit de Spiritu Sancto, quo matrimonium spirituale consummavit voto sacro virginitatis prima tempore: quod probatur ex doctrina Apostoli: ad contrahendum, & consummandum spirituale matrimonium cum Deo in vero statu, & spiritu legis gratiæ, præcedere debuit mūdatio, vel sanctificatio, vt removeretur impedimentum peccati Adami; sed ante vniversalem redemptionem sola Beata Virgo fuit præservative redempta, & non contraxit peccatum Adami: ergo Virgo Deipara fuit prima, quæ contraxit matrimonium spirituale cum Deo in statu, & spiritus legis gratiæ, & illud consummavit cum Spiritu Sancto voto sacro virginitatis, vt virgo permanens Deum, & hominem conciperet, & pareret in corpore, & in eo plurimos filios spirituales generaret: ergo spirituale matrimonium Christi, & Ecclesiæ incæpit in matre Virgine voto, quia concepta sine impedimento peccati, & fuit prima redempta à peccato Adami, & sine illo concepta prima Sponsa Spiritus Sancti in statu matrimonij spiritualis ex virginitate cum voto, quo matrimonium cum Spiritu Sancto consummavit, & prima virgo fœcunda corporaliter, & spiritualiter, vt ad instar illius concederet Christus Ecclesiæ in spiritu, & mente, quod in spiritu, mente, & corpore concesserat matri.

273 Cum autem permanente impedimento peccati Adami, matrimonium in statu contrahi, nec consummari posset cum genere humano; licèt Deus esset sponsus promissus Synagogæ, maritus eius, seù vir, quo matrimonium contraxit fuit lex vetus; vt expresse docet D. Ambrosius in Psalm. 43. ibi: *Si autem mortua fuerit lex, hoc est, legis interpretatio corporalis: tunc plebs quasi mortuo coniuge priore, legitimè nubet secundo viro, qui ex mortuis*

resurrexit. Est etiam caput mulieris huius Evangelium: Vnde quidam mysticè interpretati, mortificato ritu Iudaico tanquam fratri defuncti Evāgelio mulierem eam nubere ex lege voluerunt, quia lex annuntiaverit Evangelium. Ideo prior lex vir, postea secundi viri nuptiæ, hoc est, Evangelij Sacramenta sunt. Duo enim quasi coniugia, duo sunt testamenta. Vnum coniugium vetus est testamentum, quod morte viri prioris solutum est. Et ideò mulier illa cui lex mortua est, rectè in secundum coniugium convenit, hoc est, testamentum novum. Et quia in lege illa, promissus fuit sponsus secundum carnem, matrimonium illud fuit carnale, & propter expectationem benedicti seminis carnaliter contrahebant secundum illam legem, quia profitentes in voto castitatis in Synagoga, non possent spectare ex eis sponsum promissum ex semine suo, & hac ratione Doctores, & Patres docent, quod in illo tempore matrimonium præferebatur virginitati, & consulebatur in illa lege, in qua opprobriosa erat virginitas, & maledicta infœcunditas propter expectationem benedicti seminis.

274 In hoc matrimonio Ecclesiæ cum marito legis multiplicabantur fideles secundum carnem; sed spiritualiter erat infœcunda, & sterilis Ecclesia, quæ virgo erat, sed non fœcunda in spiritu, vt filios spirituales generaret, quod expresè docet D. Paulus ad Galatas cap. 4. & ibi Patres, præsertim Doctor Maximus apud Cornelium à Lapide ad textum Apostoli num. 118. ibi: *Ecclesia diù sterilis non peperit antequam Christus de Virgine nasceretur: sed cum Christum quasi Isaac, id est, risum, mundo peperit de Abrahamo, id est, de electo patre cum voce sublimium dogmatum resonante, proles plurimas Deo peperit.* Et de fœcunditate Ecclesiæ præsentis D. Ambrosius apud eumdem Cornelium in eodem num. ait ibi: *Sancta Ecclesia immaculata coitu, fœcunda partu, virgo est castitate, mater est prole: parturit itaque nos virgo non viro plena, sed spiritu; parit nos virgo, non cum dolore membrorum; sed cum gaudio Angelorum; nutrit nos virgo non corporis lacte, sed Apostolorum; virgo, est Sacramentis, & virtutibus, mater est populis, cuius fœcunditatem scriptura testatur, quoniam plures filij desertæ, quàm eius, quæ habet virum, & sponsum, eo quod sivè Ecclesia in populis, sivè anima in singulis Dei verbo, sine vllo flexu pudoris quasi sponso innubit æterno.*

275 His suppositis ex communi Sanctorum Patrum, & Doctorum doctrina; si Elias in veteri lege instituisset verum statum religiosum substantialiter evangelicum in spiritu legis gratiæ ante remotionem impedimenti peccati Adami; fuisset

in Synagoga status matrimonij spiritualis, in quo generaret filios spirituales in spiritu legis gratiæ, essetque Synagoga virgo, & spiritualiter fœcunda, & ex meritis sponsi futuri haberet Synagoga in spiritu, & mente, quod daturus erat matri in corpore, & Ecclesiæ in spiritu in matrimonio, & Sacramento magno ex meritis ipsius præsentis, & passi in sanguine suo contracto, & consummato; sed hoc non potest dici, nec affirmari de Synagoga: ergo nec prædictus status. Maior probatur: status vitæ Apostolicæ, & evangelicæ, triplici voto institutus est status spiritualis matrimonij cum Christo in Ecclesia in quo Christus Dominus instituit, & constituit Apostolos filios primogenitos ex Christo, & Ecclesia, vt per evangelium filios regenerarent, quos Ecclesia pareret virgo, & mater; sed hic status secundum Salmanticenses institutus fuit ab Elia in Synagoga in spiritu legis gratiæ, in quo Elias fuit verus pater spiritualis, qui in spiritu legis gratię filios genuit spirituales religiosos evangelicos: ergo antequam removeretur impedimentum peccati Adami à genere humano fuit in veteri lege institutum matrimonium spirituale Synagogæ, & Eliæ, & Synagoga fœcunda ad generandos filios spirituales substantialiter evangelicos in illo statu religioso verè evangelico, ac perconsequens fuisset in Synagoga consummatum illud Sacramentum magnum in vero matrimonio spirituali ad generandos filios evangelicos in spiritu legis gratię, & in statu vero, & substantialiter evangelico eiusdem rationis cum Christiano, vt asserunt Salmanticenses: Hæc consequentia est centrum omnium linearum Historici prophetici, & Salmãticensiũ: ergo in quo differt substãtialiter Ecclesia ante redemptionem ab Elia fundata in spiritu legis gratiæ per fidem ex meritis Christi futuri, ab Ecclesia post redemptionem generis humani fœcundata, mũdata, & sanctificata in lavacro aquæ, & verbo vitæ ex meritis Christi passi?

276 Quia Patres Salmanticenses in hac disputatione de statu vero religioso veteris testamenti nomen Synagogæ fugiunt, & status Ecclesiæ, vel confundentes, vel non omninò explicantes sub nomine Ecclesiæ procedunt ex vnitate ipsius in vtroq; testamẽto, possunt dicere, quod Ecclesia ab origine mũdi fuit virgo, & sponsa per fidem, & per fidẽ filios spirituales generavit in Synagoga, potuit ergo Elias instituere statum verum religiosũ in quo filios spirituales regeneraret per fidẽ in Christũ futurum: cõfirmare etiã possunt hoc argumẽtũ ex D. Hieronymo

P. N.

P.N.in Isaiam c.54.ibi:*Hæc ergo* (Synagoga) *quæ quamdiù virum habebat Deum,sermonemque divinum,& legi iuncta erat, generabat Deo plurimos filios.*

277 Sed Doctor Maximus in Sacris Scripturis,qui sterilitatē Ecclesiæ ante mortem Christi ex D.Paulo docuit, in vtroque testimonio veram & Catholicam doctrinam docet; Ecclesia semper fuit Virgo,& Dei Sponsa,& in terris suum habuit virum,seù maritum,quo consummavit matrimonium , & filios generavit Deo ante redemptionem, permanente impedimento peccati, vir,seù maritus Synagogæ fuit lex vetus, vt supra diximus ex D.Ambrosio,& lex vetus fuit carnalis imperfecta in litterá occidente sine spiritu,& veritate,& matrimonium legis, & Synagogæ fuit carnalis in littera occidente, & ita ex illo nati fuerunt filij iræ,mortis,& peccati in littera occidente, & cultus Dei multiplicabatur per carnalem generationem in fide illius populi,& Synagogæ: in hoc matrimonio per carnalem generationem Synagoga filios genuit in statu illius populi figurativo,vmbratico,& sine spiritu legis gratiæ.

278 Mortuo marito Synagogæ in lege veterì,& genere humano redempto, remotoque impedimento peccati, Ecclesia contraxit matrimonium cum Deo,& Deum , & hominem habuit sponsum in terris Christum Dominum. Hoc matrimonium spirituale incępit cum redemptione , & inchoatum fuit in Deipara,prima Spiritus Sancti Sponsa sine contractione peccati Adami,Virgo sacrata voto,vt Deum , & hominem pareret,& conciperet de Spiritu Sancto. Conceptus Christus ex Virgine Matrimonium perfectiùs contraxit cum sua purissima humanitate vinculo vnionis hypostaticæ , & consummata redemptione hoc Sacramentum magnum instituit cum Ecclesia, cui concessit in mente,& spiritu,quod in corpore dederat matri,vt plurimos filios generaret in spiritu legis gratiæ in statu veritatis,& libertatis,quos constituit hæredes, & in statu evangelico; ad hanc spiritualem generationem in statu evangelico sterilis fuit Ecclesia ante mortem Christi,& in ea non fuit matrimonium spirituale in spiritu legis gratiæ; sed carnale cum veteri lege,nec fuit in Ecclesia ante mortem Christi status substantialiter evāngelicus perfectionis, nec iustificationis , nec adoptionis,ad quem possent generari filij spirituales Eliæ religiosi evangelici,vt contendunt Salmanticenses,quia hic status institutus fuit per Christum,& constitutus à lege gratiæ in præ-

 senti

senti Ecclesia cum qua contraxit matrimonium spirituale in Sacramento illo magno, vt Virgo permanens filios spirituales in statu evangelico perfectionis, filiationis, & adoptionis generaret: ergo ex communi SS. PP. & Doctorum doctrina de primatu Voti virginitatis Dominæ nostræ, rectè concluditur, quod matrimonium spirituale legis gratiæ incępit in B. Virgine prima Spiritus Sancti Sponsa ex voto, quia non contraxit impedimentum peccati; in qua etiam incępit observatio consiliorum; vt ait D. Thomas, in quibus contrahitur spirituale matrimoniū cum Christo, & Ecclesia triplici vinculo evangelicæ perfectionis, quo animæ magis Deo adhærent, & spiritualizantur.

279 Hunc statum in Virgine Matre inchoatum, in seipso perfecit Christus, & instituit in Sacramento magno, & Ecclesię concessit in spiritu legis gratiæ, quod concesserat matri ex virginitate: ergo ex fœcunditate Deiparæ Dominæ nostræ ortum habuit per Christum Dominum status virginitatis, paupertatis, & obedientiæ in Ecclesia sanguine Christi fundata, non in Synagoga, seù Ecclesia sterilis per Eliam ante redemptionem generis humani. Itaque omnes religiones, & religiosi Ecclesiæ ipsam Deigenitricem Matrem venerantur, in qua dignitas, & institutio virginalis status cum observantia consiliorum incępit. Huic Reginæ Matri, & Primiceriæ laudem dicunt cum Sanctis Patribus, & Doctoribus: O Virgo Virginum, prima omnium mortalium sine præcepto, consilio, & exemplo munus sacræ Virginitatis voto Deo consecrasti, & cum Angelico Doctore extollunt vocem: B. Virgo Deipara, in qua incæpit observantia consiliorum perfectionis Monasticæ, sis benedicta in sæcula sæculorum, Regina Mater, Origo, Auxiliatrix omnium religionum legis gratiæ.

Omnia sub Correctione Sanctæ Romanæ Ecclesiæ.

IN-

INDEX DISCVRSVVM, & Paragraphorum, qui in hoc libro continentur.

PRIMA PARS.

§. VI.

§. VI.

DIS-

DISCVRSVS PRIMVS.

De his, quæ pertinent ad verum statum religiosum.

DISCVRSVS SECVNDVS.

De possibilitate status religiosi Evangelici quoad substantiam, & essentiam in spiritu legis gratiæ instituti ab Elia in veteri testamento.

DISCVRSVS TERTIVS.

De vtilitate, & existentia veri status religiosi in veteri lege.

DISCVRSVS QVARTVS.

De probabilitate sententiæ Salmanticensium, seu restrictus totius Controversiæ.

(o) FINIS. (o)